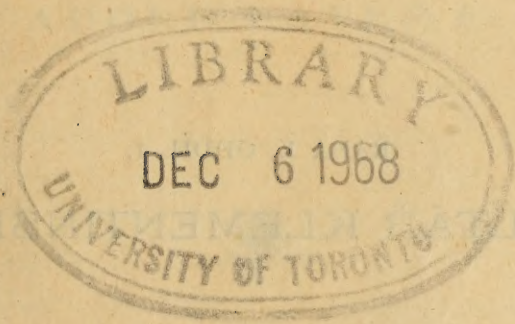

3 1761 07062672 6

STARE LITERATURY CESKE

MATICE CESKOU

UNIVERSITY OF TORONTO

PAMÁTKY
STARÉ LITERATURY ČESKÉ

VYDÁVANÉ

MATICÍ ČESKOU.

ČÍSLO X.

ŘADA I., ODDÍL 1.

ŽALTÁŘ KLEMENTINSKÝ.

SPISŮ MUSEJNÍCH ČÍSLO 162.

V PRAZE 1890.
V KOMMISSI FR. ŘIVNÁČE.

58

ŽALTÁŘ KLEMENTINSKÝ.

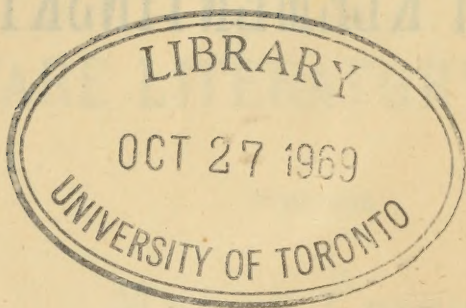
K VYDÁNÍ UPRAVIL

ADOLF PATERA.

V PRAZE 1890.
NÁKLADEM MATICE ČESKÉ.

V Stejskal

BS

1425

C9

1890

Tiskem J. Otty v Praze.

Zpěvy žalmické od nepaměti těšivaly se převeliké vážnosti a nejen za dob křesťanských, nýbrž i starožidovských bývaly jak při veřejných bohoslužbách, tak i při soukromých pobožnostech čítány a zpívány; a až doposud jsou žalmy podstatnou částí breviře. Když v první polovici XIII. století Valdenští a Albigenští jali se zneužívat i pohoršlivě vykládati bibli, bylo překládání Písma svatého do národních jazyků a čtení jeho laikům v mnohých diecesích zapovídáno, jen čtení a zpívání žalmů bylo všude dovoleno. Tím si možno snad objasniti, že i u nás setkáváme se s českým překladem žalmů již na konci XIII. století v glossách musejního latinského žaltáře (1. H. 1), kdežto druhé části Písma svatého vyskytují se v překladech českých teprve v rukopisech z druhé polovice XIV. století. Ano v první polovici XIV. století máme v české literatuře již dva rozdílné překlady žalmů, z nichžto jeden se nám zachoval ve výše vzpomnutých glossách, ve zbytku musejním z první čtvrti XIV. stol. (viz Čas. Musea 1886 str. 129—139), v žaltáři Wittenberském z druhé polovice XIV. st. a jiných zbytcích žaltáře, druhý pak v žaltáři Klementinském a ve zbytcích jiných dvou žaltářů ze XIV. století.

Žaltář Klementinský čili c. k. universitní knihovny v Praze (XVII. A. 12) v malém 4^{ci} jest o 12 listech papírových a 145 listech pergamenových a obsahuje kromě žalmů obyčejné písně ze Starého a Nového zákona (cantica), hymnus sv. Ambrože a sv. Augustina, symbolum sv. Athanasia, litanie ke všem svatým a vigilie za dušičky. Jak z těchto dodatků a rubrikátorových nápisů před žalmem XXXVIII („*Ferzie uter nye poczyna*“) a před ž. LXXX („*ferzie*“ = feria) a z malé doxologie na konci ž. XXX patrně, užívalo se *ŽKl.* při každodenních modlitbách snad v nějakém českém benediktinském klášteře.

Vazba nynější *ŽKl.* není již původní, ale pochází teprve asi z druhé polovice XV. stol.: dřevěné desky potaženy jsou hnědou koží, na které jsou vytačeny rozličné okrasy (orlice, lilie, m). Kování a přezky byly odtrženy s desek nejspíše při zařazení rukopisu do universitní knihovny. Uvnitř na přední desce jsou různé přípisky, mezi nimiž na př. připsáno písmem XVI. st.: „Sluzbu fwu wzkazugy pane ffymone, aby gedl h . . . lotrze zzzraaddccee“.

Z předu k rukopisu přivázáno v XV. stol. 12 papírových listů, obsahujících konec abecedního ukazatele (M—Z) počátků žalmů, jehož první list jest odtržen, pak nápisy a krátké obsahy žalmů. Taktéž mezi 3^{tím} a 4^{tým} listem jest mezera, neb chybějí obsahy žalmů XXVI (konec) až XXX. Písmo těchto listů jest dvoje: list 1—3 psán jest drobnějším, úhlednějším a starším, l. 4—12 jiným písmem asi z druhé polovice XV. stol., a jsou o dvou sloupcích po 30—38 řádcích na stránce. Za těmito listy papírovými počíná se původní perga-

menový rukopis, výška jehož listů jest průměrně 212 $\frac{m}{m}$, šířka 150 $\frac{m}{m}$; výška sloupce 147 $\frac{m}{m}$, šířka jeho 101 $\frac{m}{m}$, výška řádku 7 $\frac{m}{m}$. Od posledního listu jest dolejší okraj odříznut; bylo tam nejspíše cosi připsáno. Na jednosloupcové stránce jsou obyčejně 22—23 řádky, které na počátku a na konci obyčejně vroubí přes celou stranu dvě kolmé a vodorovné čáry. Na listu 61^b započat 1. a 2. řádek o něco blíže ke kraji než následující řádky. Složek v rukopise jest 18 a jsou obyčejně o 8 listech, jen 16^{tá} jest o desíti a poslední o 7 listech, neb 8^{mý} list jest nyní odříznut. Každá složka (kromě IV^{té}, XVI^{té} a XVII^{té}) jest označena dvakráte na dolejší okraji římskými číslicemi, jen při složce IX^{té} jest omyl a napsáno jednou XI. Na l. 132^b na dolejší okraji připsáno v XVI. století: ten pan. Rukopis psán asi v druhé čtvrti XIV. stol. písmem stejným, pěkným, ke konci ve vigiliích částečně o něco drobnějším. Pergamen jest pěkný, silný, inkoust různých odstínů: kdežto na některých stranách jest dosti černý, jest na jiných opět někdy až světle rezavý. Na více listech písmo z protější strany značně proráží pergamen, na př. na listech 81, 93, 95, 119. Menší prázdná místa na konci řádků vyplňována někdy dvěma šikmo nakloněnými čárkami (\simeq) aneb nějakým škrtnutím péra. Některá slova a někdy celé verše jsou místy pozdějším inkoustem přetažena, tak na př.: ... ch ulifal mye 1eft boh IV 2, p VII 8, cíefftie(no) XI 7; na věc tu v poznámkách příslušných jest upozorněno. Množství chyb písařských, vnechané slabiky, slova, ano i celé verše nasvědčují tomu, že rukopis *ŽKl.* jest nedbalý přepis starší před-

lohy, vyhotovený od písaře řemeslníka, kterýž textu dosti nerozuměl a jen mechanicky jej přepisoval. Z prvního listu pergamenového bylo původní písmo všechno a z druhého (str. 1.) deset prvních řádků vyškrábáno, a na místě získaném počal nějaký písař v XV. století psáti (až do listu 1. str. 2. řádek 8.) překlad pozdější, jak se nám zachoval na př. v rukopise kapitulní knihovny v Mikulově z r. 1406 a v některých jiných žaltářích českých z XV. stol., na př. v universitní knihovně v Praze: XVII. F. 4, XVII. H. 12, XVII. H. 14. Písaři aneb majetníku *ŽKl.* nelíbilo se snad původní znění žaltáře a chtěl ho zaměnití srozumitelnějším, pozdějším překladem, který si začal do rukopisu vpisovati, avšak, setkav se nejspíše s nějakými překážkami, ustal bohudíky v této své práci. P. J. Šafařík hleděl původní, vyškrábaný rukopis na listě 1^b ř. 9. až 2^a ř. 10. přečísti a přepsal si ho na papírový list (Erasa fol. 1 v. et 2 sic legenda), ježž vlepil do rukopisu za první pergamenový list. Na listu 1. str. 1. a str. 2. ř. 1.—8. nelze již původní vyškrábané písmo přečísti. Vyškrábané písmo bylo oživováno a na některých místech též (snad bývalým bibliotekářem I. Hanušem) Giobertovou tinkturou natřeno (na l. 1. str. 1. a 2., na l. 2. str. 1., na l. 37^a ř. 8. ve slově „iako“, na l. 52^b 6, 22). Při prvních (2—8, 10—21) žalmech jsou připsány po straně mnohem později karminem a od ž. 22 vybledlým inkoustem římské číslice, jakož i velká litera **S** na l. 148^b ř. 1., kterou byl rubrikátor neveysal, jest karminem připsána; ostatní velká písmena jsou od něho vepsána rumělkou, avšak opominul vepsati ještě na několika místech litery, na př.:

G (XVII 34), **D** (XVIII 3), **S** (XXX 21), **V** (CXLVI 2), jež v našem otisku otištěny v závorkách. V ž. VII 11 bylo o něco později připsáno P. Skoro všude, kde bylo zůstaveno rubrikatoru místo pro inicialky, nalezáme od písaře psané mikrografy. Též připsal rubrikator na některých místech, kde našel prázdné místo, nápisy, na př.: 15^b 9, 24^b 12, 25^b 12, 27^a 9; jsou v tomto vydání otištěny písmem ležatým (kursivou).

*Pravopis ŽKl.**) dovolím si zde pro jeho mnohé zvláštnosti podrobněji vylíčiti a sice:

I. Sykavky označují se takto:

1. c nejčastěji:

- a) samým *c*: *cieftu* V 9, *nechce* V 5, *owoce* IV 8, *řwicie* XVII 36, *XLIV* 5, *XX* 9, *sluncie* CIII 19, *frdcie* IV 3, *V* 10 *fudcie* VII 12 atd.;
- b) často též spřežkou *cz*: *czo* IV 3, *konczie* IX 19, *oplacziú* VI 8, *pomocz* VII 11, *ruczie* VI 11 atd.;
- c) jednou *czf*: *oczftem* LXVIII 22;
- d) dvakráte *tf*: *potftiwy* CXXXVIII 17, *wzdifki* XCIV 10.

2. č nejčastěji píše se:

- a) spřežkou *cz*: *czynye* V 7, *czlowieczî* IV 3, *oblcziegie* IV 7, *XX* 10, *nezamlczyuy* XXXVIII 13, *oblcziey* IX (32), *placzie* VI 9, *ruczie* VI 11 atd.;

*) O pravopise prvých 12 papírových listů z XV. století nebudu se zde zmiňovati, jen o připsaném prvém žalmě pokládám za potřebné připomenouti, že písař tohoto žalmu označoval nynější *c* někdy kličkou aneb tečkou: *čeftie*, *stoliči*, *noči*, *owoče*, *čeftu*, *čefta*, *wffecký*, *wiečy*.

- b) několikráté *c*: ciefť X 7, Cynye LXIV 7, krca
CMD. 32, nociu XVI 3, rucie XIII 3, XVII 5,
 fcenczow LVI 5;
 jednou *cf*: cfynyucîmy CXL 4.

3. **s** označuje se:

- a) nejčastěji samým *f*: hospodyn IV 4, iest IV 2, pať
 XXXVI 3, prfief XII 2, XXI 3, fiem CI 5, fwate
 IV 4 atd.; dvakráté na počátku a často na konci
 slov *s*: sluncie CIII 19, sme XXXII 21, hlas V 4,
 VI 9, XCIV 8, Pomēfils VIII 6, Pros 148^b 4, 5,
 7, 8 atd.;
- b) často též *ff*: czaffu X 5, hlaffu V 3, loffi XXI 19,
 nebeffa VIII 2, 4, prfieneffu fie XLV, zloffti
 XCIII 20 atd.;
- c) mnohdy *z*: czaz CI 14, zchraný CXXXI 7, zchra-
 nach CXVII 15, zkutciech CIII 31, znatcie
 XXXIV 18, zrdcieh XXVII 3, zuchet LXII 3 atd.

4. **š** píše se:

- a) nejčastěji *ff*: duffie VI 4, hršiefity IV 5, gieffiut-
 noft IV 3, naff XI 5, powiff fie IX (32) waffiemu
 LXXV 12 atd.;
- b) často pouhým *f*: duřiu VII 6, XVI 13, chowa-
 XXX 21, gefiutne V 10, mífieních V 11, Powif
 LVI 6, wfieho CIV 21, CXX 7, 150^b 13, wfiemu
 CXLVII 20, we wfiem XXXIII 2, CXVIII 20, 34,
 69 atd.; *s* obyčejně na konci slov: dus LXXIII 19,
 XCVI 10, nas XLV 8, prfielšnych CXXII 4, prfides
 C 2, fedis XCVIII 1, uřis V 4 atd.;
- c) vícekráté *z*: hršieznyci LXVII 3, hršieznykowe
 LXX 4, chodiz CIII 3, Powiz XX 14, rozkozne
 CVIII 21, wcziczknî LXXI 17 atd.

5. **z** označuje se:

- a) nejčastěji samým *z*: množi IV 6, wiewte IV 4, wzdiwł IV 4, wzıwach IV 2, wzwołagiu IV 4 atd.;
- b) mnohdy *f*: hrofny XLVI 3, hrofnostij CXLIV 6, nenalefena XVI 3, newfal XIV 5, nefafpal XII 4, ftefki VIII 9, flatem CIV 37 atd.;
- c) jednou *ff*: hriffeným *CMD.* 24;
- d) jednou *zz*: Zızznyela 156^b 10.

6. **ž** píše se:

- a) nejčastěji pouhým *z*: boze V 3, gez IV 5, gizto V 7, Kdız IV 2, lez IV 3, podnozyiu CIX 1, fzieha LXXXII 15, temz IV 9 atd.;
- b) často *f*: iakofto XXXVI 2, gesto XXIII 1, XXX 19, ponyfi XLIV 20, ponyfil XLIII 20, tyefkeho IV 3, faltarfıu XXXII 2 atd.: a na konci mnohdy *s*: iens LXXV 13, gens XC!V 6, kdıs VII 3, X 2, XIII 7, XLV 3, kteraskolı CXXXIV 6, kterıs LXXXVIII 16 atd.;
- c) někdy *ff*: muffie CIV 17, Pohrzıuffen LXVIII 3, ponyffen LXXXVII 16, fluffiechu LXXX 7, fluffieffe C 6.

II. Měkkoř souhlásek *d*, *t* a *n* značí se před *e* nejčastěji literou *z*, *y*: dyegiü IV 6, Dyelal VI 7, dyelate V 19, nadyegi IV 10, odienye XLV 10; tye V 11, 12, VII 8, tyefkeho IV 3, wıtyezıu XIII 7, znamenytye IV 10; hnyewie VII 7, mnye VII 5, pomnyel VI 6, ohnyem CIII 4 atd. I před *u* označuje se měkkoř takým způsobem: fkodiucie XXXIV 1, zrfidyuge LXV 15, poňnyuge XXXII 10, tyufıucie III 7, drobnyuczkeho CIV 12 atd. Měkkoř není označena ku př.:

rozwodnenye LIV 9, ohen XVII 9. Zvláštní označení měkkosti jest ve slově: weyn = veň XXXIII 9.

III. Í po retnicích píše se obyčejně *ie, ye* za *ě*: obiet IV 6, obietí L 21, Obietuyte IV 6, tobie V 4, 5, 12, VI 6; napieli X 3, pospies XXX 3, pšpiei XVI 2, fpiewati XXVI 6, trapiechu XV 7; czlowieczy IV 3, hnyewie VI 2, hwiezdi VIII 4, fwietloft IV 7, wiezte IV 4; gmie V 12, mie VI 3, mye IV 2, 10, pamiet IX 7, zemie IX 9 atd. Vedle toho vyskytá se: beda LXIX 4, rozbehnu fie LVIII 16, zabehnu LXVII 2; newediel XXXIV 15, wediel XXXVIII 5, wzwez CXXXVIII 23, zpowedy XCIV 2; meffiecz VIII 4, LXXI 7, meffiecem LXXI 5 atd.

IV. Samohlasné *l* označuje se:

- a) nejčastěji nynějším způsobem: Napln XIX 7, naplnyena XXV 10, naplnyeno XVI 14, plna XXXII 5; plnoft XXIII 1, slzamí VI 7 atd.;
- b) dvakráte s průvodnou samohláskou *i*: okrřfil CXXXIX 10, pilwucie CXLVII 18;
- c) třikráte s průvodnou samohláskou *e*: flez LXXIX 6, LXXXIII 7, CXIV 8.

V. Měkké *l'* píše se obyčejně *li*: kraliu V 3, ľud LII 5, liuda VII 8, rozliucenye VI 8, wzmodliu V 4 atd.; někdy obměkčení opominuto na př.: Okluczli XXI 13.

VI. Místo samohlasného *r* vyskytá se:

- a) obyčejně pouhé *r*: hrdlo V 11, krwi V 7, obr XVIII 6, prftow VIII 4, smrti VI 6, frdcie IV 3, 7 atd.;
- b) několikráte s průvodnou samohláskou *i*: mílofirde V 8, mílofirdenftwie VI 5, mírfkoft CVI 34,

Sirdcie LIV 5, sirdciu XCIII 19, swirchnoftu CIII 3, wŕceny CXLIII 13;

c) jednou s průvodnou samohláskou *e*: ober XXXII 16,

VII. Měkké ř označuje se:

a) nejčastěji spřežkou *rf*: dobrŕie XXXII 3, hrŕieffity IV 5, gútrŕniech LXII 7, neprŕateŕi V 9, VI 8, obezŕfienyu V 9, prŕyhal VI 10, uzŕŕŕu V 5, wzkrŕieffenie 151^a 17, zabrŕiezdienyu XLV 6 atd., a na konci slov *rs*: oltars L 21, twars XLIV 3, XLVI 5, XLIX 2, zwiers LXXIX 14;

b) často spřežkou *rz*: dobrze XIII 1, horzie XIV 1, horzkoftu CXVIII 147, gútrzníech LXXII 14, krziz 151^a 16, nerzekl XII 5, obezrzienyu CXVIII 46, rzekli XI 5, zabrziezdienyu LVI 9 atd.;

c) dvakráte *rff*: opatrff XIX 3, twarffy LXVII 13.;

d) jednou *rzf*: drzfi^ewie CXLVIII 9;

e) mnohdy obměkčení zanedbáno a sice: neotworich XXXVIII 10, nepratel XVII 4, neprateŕi LXXVII 53, nezproŕŕieŕi CXXIV 3, pried XVII 43, riece LXV 6 atd.

VIII *i*, *í* píše se:

a) nejčastěji *i*, *í*, *î*: czlowieczî IV 3, giz II 10, 13, lzi IV 3, modlitwu IV 2, odplatí XVII 25, uczynil XLIX 21 atd.;

b) často též *y*: bidhity V 6, hospodyn IV 4, hrŕieffity IV 5, mylugete IV 3, zloŕty V 5, znamenytye IV 10 atd.;

c) někdy *î*: Ambroŕîj 149^b 19, Briccîj 150^a 4, hroŕnoŕtîj CXLIV 6, krwîj CXXXVIII 19, Mauricîj 149^b 11, wyncencîj 149^a 20.

IX. **y, ý** označuje se:

- a) nejčastěji *i, î i*: bídltly V 6, Kdiz IV 2, narodi LXV 7, řwdı IV 2, ušlřal IV 2, ušlřfi IV 4, wřwed V 9 atd.;
- b) ale často též *y*: chudym IX (10), nemiloflywy IX 6, ny V 13, Synowe IV 3, ty IV 10 atd.

X. **j** píše se:

- a) často buď *g*: gefiutne V 10, gez IV 5, gızto V 7, gfi IV 2, mylugete IV 3, nadyegy IV 10 atd.;
- b) aneb *gi*: gřednoho XIII 1, 3, gřemu III 3, gřeft XIII 6, XVII 11, 47, XXV 12, XXIX 3, nadyegie XIII 6, zgřewiu, zgřewı XVI 15 atd.;
- c) často *y*: ya V 8, yazıku XIV 3, ye V 11, moy IV 3, Obřetuyte IV 6, twoy V 8 atd.;
- d) rovněž též *i*: Hnyewaite IV 5, iako V 13, iazıki V 11, ieft IV 2, 7, V 10, neıfu XVII 37, twoi XIV 1 atd.;
- e) jednou *ıg*: pokoıge XXXIII 15.

XI. **h** a **ch** označuje se skoro vždy pravidelně *h* a *ch*: boh IV 2, hledaite IV 3, hořpodyn IV 4; řrdıch IV 5, wařřch IV 5, wzıwach IV 2 atd.; jen jednou: pořřıhagıucıh XXX 16.

XII. **k** píše se:

- a) nejčastěji *k*: dokowad IV 3, iakob XLVI 5, Kdiz IV 12, kto IV 6, pokaze IV 6 atd.;
- b) vícekrátě latinským způsobem *c*: Benedicte 149^b 13, Briccıj 150^a 4, Clymente 149^a 13, Cornelı 149^a 15, Crıřtus SA. 28, 32, 35, crıřta SA. 27, crıřte HA. 14, Crıřtoforze 149^b 3, dotıcaty CIV 15, iacob XLV 8, 12, Lucıřřıu 149^a 8;

c) dvakráte *q*: aquílowi XLVII 3, aquílona LXXXVIII 13.

XIII. **f** označuje se:

a) buď samým *f*: Ufay XXXVI 3, ufagíu V 12, X 2, CXLVI 11, ufaite IV 6, ufagíucie XVI 7, ufal VII 2, XV 1 atd.;

b) aneb *ff*: uffagíu XXX 20, XXXIII 23, XLVIII 7, uffagie XXV 1, uffagíucie XXXI 10, uffati XXVI 3, uffal XXX 2 atd.;

c) několikráté *ph*: yozeph CIV 17, pharaona CXXXIV 9, CXXXV 15, philippe 149^a 1.

XIV. **g** co souhláska vyskytá se několikráté: beelfegor CV 28, egypte CXXXIV 9, egípfkei CXXXIV 8, galaad LIX 9, CVII 9, gomore *CMD.* 32, og CXXXIV 11, CXXXV 10 atd.

XV. **u** píše se:

a) nejčastěji *u*: mnu IV 2, modlitwu IV 2, mu IV 2, ušifal IV 2, ušlis V 4 atd.;

b) vícekráté *v*: v mšlení(v) CXXXVIII 20, vměšfeny XI 2, nevráfy XXXVI 24, vzděwíl XLIII 8, vzděw LVIII 3 atd.;

c) třikráté *w*: Wcziml XXII 5, wffati LXX 14, wzďwí XXXIII 19.

XVI. **v** označuje se:

a) nejčastěji *w*: czlowieczí IV 3, dokowad IV 3, modlitwu IV 2, tweho IV 7, wziwach IV 2, wzwo-
lagíu IV 4 atd.;

b) vícekráté *u*: Siluefter 149^b 17, Uelikí CXLVI 5, uíekí CXVIII 89, uolal XVI 6, zdraua XVII 20, zíuota XXII 6 atd.;

- c) třikráté *v*: vi XXXIII 12, vi₁pft XVI 13, wifvobodicz XVII 48;
- d) jednou *uu*: tuuych CXVIII 43;
- e) několikráté *w = vu*: mluw CXVIII 140, modlitw LIII 4, flaw LXV 4, fw IX 8, 17, LVI 2, tw XLII 3, LVI 2, LXVIII 28, zwk LXIV 8.

Dvojení samohlásek vyskytá se vícekráté (jako v latinském orginále): aarona CIV 26, CV 16, aaronow CXIII (18), CXVII 3, aaronowu CXIII (20), CXXXII 2, beelfegor CV 28, faraaon CH. 3, finees CV 30, galaad LIX 9, chanaan CIV 11, izaakowy CIV 9, kanaanfkei CME. 15, raab LXXXVI 4, faabaot HA. 5.

Dvojení souhlásek objevuje se častěji správně i nesprávně: bliznnye XLIV 15, dennem LXXVII 14, kteruzkoll SA. 19, Ktozkoll SA. 1, 40, manna LXXVII 24, ohennem LXXVII 14, fannow LXXIII 13, wínnycie CVI 37 atd.

Co zvláštnost sluší ještě připomenouti, že slovo *jmě* ve spojení s předložkou *ve* psáno několikráté takto: weygmény XXXIII 21, LXXXVIII 13, weygményu XIX 6, CXVII 11, CXVII 26; weigme (nejspíše za *weigmenyu*) LIII 3, weigmenyu LXII 5, CIV 3. Při oddělení předložky od následujícího slova lépe by bylo připojiti toto *y* a *i* ku předložce.

Skratků nalézáme v žaltáři mnoho a sice:

1. a) $\bar{a} = am$: ciefertā XXIV 9, chā CIV 23, nā LXXXIV 8, 150^b 10.
- b) $\bar{a} = an$: hāba LXX 13, obrācie XVII 19, Wftā LXXXI 8.

- c) $\bar{e} = em$: *liudſkē* LXXII 5, *mē* CXVIII 11, 50, *mnohē* LXVII 18, *naffiē* XLIII 14, *otēmne* (!) 156^b 6, *pozłacenē* XLIV 9, *fē* XV 1, XVII 22, XXXIX 8, XLI 5, LXVIII 21, LXXVI 6, LXXXV 3, CI 8, CXIX 7, *fwē* X 5, LII 1, *CH.* 11, *tēna* XVII 12, *tiē* XXII 5, *twē* XX 6, XLIII 6, LXXXVIII 13, LXXXIX 7, *CME.* 13, *wfiē* CII 6, CXV 14, *zēfczi* CI 16.
- d) $\bar{e} = en$: *iedē* 148^b 1, *milofrdēftwie* XXXII 5, *mylofrdēftwie* XLVII 10, *ohē* LXXXII 15, *onē* *CJ.* 4, *Pomēfils* VIII 6, *prwēftwie* CIV 36, *ſtrawē* 157^b 1, *uczînyē* XXXVII 15, *vmēffeny* XI 2, *wzēde* XXIII 3, *zaizzē* LXXVII 21, *zamucē* LXXXVII 16.
- e) $\bar{i}, \bar{y} = im, ym$: *gŷ* LXVIII 37, CV 15, *gietŷ* 157^a 18, *mŷ* CXXXVI 6, *poſpilenŷ* XXXIV 16, *potworzenŷ* XVII 27, *twî* CXVIII 124, *twŷ* XXXIX 6, CXVIII 71.
- f) $\bar{i}, \bar{y} = in, yn$: *hoſpodŷ* XI 5, 6, XXIV 8, XXVIII 3, *hoſpodia* XXXIII 11, *hoſpodie* IX 2, XVII 50, *murzîfka* *CH.* 7.
- g) $\bar{o} = om$: *nezapōnyel* CXVIII 30, *ſinō* LXVIII 9, *ſynō* CVI 21, *ſlowō* CV 12.
- h) $\bar{o} = on$: *kōcie* XV 11, XLVIII 10, *zakō* CXVIII 174, *zakōnyci* LXVII 32.
2. a) $\bar{b} = bra$: *obncie* XVII 31, *obnu* XVII 36.
- b) $\bar{d} = dra$: *rozdzdîl* IX (34), *vzdŵ* LVIII 3, *uzdwenyu* XI 6, *wzdŵi* XXXIII 19, *vzdŵil* XLIII 8, *zdŵa* VII 3, *zdŵi* VII 11, *zdŵie* XIII 7, XVII 3, 47, 51, XXVI 1.

- c) \acute{k} = *kra*: \acute{k} le CXXXIV 9, \acute{k} lowati XLVI 9.
- d) \acute{p} = *pra* (256^{krát}): na \acute{p} zdno LXII 10, \acute{p} ch VII 6, XXIX 10, XXXIV 5, \acute{p} w CXXXIX 14. z \acute{p} w V 9, XXVI 11, z \acute{p} wi XXIV 9 atd.
- e) \acute{t} = *tra*: Neza \acute{t} czuy XXV 9, \acute{t} piechu XV 7, za \acute{t} cenye LIV 23, za \acute{t} til XXXIII 17, z \acute{t} cenie 152^a 5, z \acute{t} ceny XXX 13, z \acute{t} til XVII 41, z \acute{t} wil LXVIII 10.
3. a) \acute{h} = *ha*: po \acute{h} nyuge XXXII 10.
 b) \acute{n} = *na*: wfieczk \acute{n} CIII 20.
 c) \acute{w} = *wa*: ch \acute{w} lu LXV 2, modlit \acute{w} XLI 9, flo \acute{w} CXXXVII 4, zdra \acute{w} CVIII 26.
4. a) *p* = *pro* (295^{krát}): *p* V 9, *p*fbi XXVII 6, *p*cz XXI 2, *p*dan CIV 17, *p*dhl IV 1, *p*duch CXIII 8 atd.
 b) *p* = *po*: *p*mocznyk XXVII 7.
5. *b*^o = *bro*: ftrfieb^o XI 7.
6. *o*^e = *odyne*: ho \acute{p} o^e 150^b 13, 15, 16, 151^a 1, 6, 10.
7. a) *l'* = *hel*: ifrl' LXXI 18.
 b) *l'* = *leyfon*: Kyriel', X \bar{p} el', Kiriel' 152^a 22.
8. a) X \bar{p} eleyfon = Kristeleyfon 148^a 17.
 b) X \bar{p} el' = Kristeleyfon 152^a 22.
- Kromě toho vyskytují se v *ŽKl.* ještě následující skratky:
- A \bar{n}* , *Anth'*, *a \bar{n} ti*, *Antif \acute{o}* = *Antifona* 152^b 11, 13, 16, 154^a 19, 21, 156^b 7, 10.
- l \bar{c} o* = *leccio* 156^b15.
- p \bar{s}* , *psalm $\acute{9}$* = *psalmus* (n \acute{a} pis při \acute{z} almech XXVII, XXX, CXVIII.)
- R \bar{y}* , *resp \acute{o} \bar{z}* , *resp \acute{o} so \bar{z}* = *Responsorium* 153^b 16, 154^a 12, 154^b 18, 155^a 21, 155^b 18, 156^a 19, 157^a 14.

v. vřfus = *verřfus* 152^b 19, 153^a 18, 153^b 20, 154^a 14, 155^a 3, 155^b 3, 22, 156^b 2, 13, 157^a 19.

Ligatury jsou v *ŽKl.* následující:

be (často): *beda* LXIX 4, *berany* CXIII 6, *bez* LXXII 13, *bezdieczkem* CXII 9, *buben* LXXX 3, *dyabel* CH. 5, *hubenřtwie* LXXXVII 19 atd.

bo: *boh* V 5, *boleřt* VII 15, 17, *boze* VII 2, *yakobow* CXLIV 5, *nebo* IV 4, 10, *řbor* VII 8 atd.

da: *liuda* CMD. 43, *nedal* CXXIII 6, *wida* LXXII 3, *zpowiedante* LXVI 4, *zpowiedati* XLIV 18 atd.

dc: *řrdcře* C 2.

de: *bude* V 6, VI 6, VII 12, *budete* VII 13, *den* XII 2, *nade* IV 2, VI 3, VII 9, *mřlořirdenřtwie* VI 5, *mładenczow* VIII 3 atd.

do: *dobřtek* VIII 8, *dobre* IV 6, V 13, *dokowad* IV 3, 4, *dom* V 8, *narodowe* IX 16 atd.

du: *buđu* XXXVII 20, *řwđu* LXXI 2.

ot: *ote* LXV 20.

pe: *peklo* IX 18, *pekla* CA. 6, *pekle* VI 6, *pernati* CXLVIII 10, *popel* CXLVII 16 atd.

po (nejčastěji): *hořpodyu* IV 4, *podle* V 6, 11, *pokaze* IV 6, *pokogřu* IV 9, *potupy* VI 2 atd.

we: *twě* XLIII 6.

wo: *hořpodinowo*, CXLVIII 5, *řwořti* XCV 13, *wolati* XXI 3.

Okrouhlé (rotunda) *r* vyskytá se dosti často: *dobre* IV 6, V 13, *koronowal* VIII 6, *korunowal* V 13, *nawratyl* VII 5, *Obrat* VI 5, *pro* VI 5, *zprořt* VII 2, *řuku* VII 4, *zdrawa* VI 5 atd.

Nad a pod některými písmeny nalézají se buď neopatrností samého písaře aneb od pozdějších čte-

nářů rukopisu připsané tečky a znaménka, na př. wficz kny VI 9, rúczie VI 11, bud' IX (36), ěhudeho uhaňyl XIII 6, nepřifiblizie XXXI 6, kralowftwie XLV 7, množftwí° XLIII 13, feizé XLV 10, fwřhka LXXVII 23, doňawadz CIII 33, źloftwí CIII 35, Otewrzefł CXLIV 16.

Chyb písařských nalézá se v *ŽKl.* velmi mnoho, a jsou dle možnosti v přidanych poznámkách buď opraveny aneb byla k nim v těchto poznámkách a v slovníčku pozornost otištěním latinského originalu obrácena. Jak již výše bylo podotknuto, jsou v *ŽKl.* vynechány celé verše, věty, slova a slabiky, na př. *chwa* XXXIX 4 za *chwalu*, *pomo* XXXIX 14 za *promoci*, *obliczne* LXVII 9 za *obliczniege*, *spoz* LXIX 6 za *spomoz* atd., z nichž některé v XV. století po straně připsány, na př. (cho)way XXXVI 37, (hof)podyn CXLIII 15, *sprowadlywe* XXXVI 17, *awzłofcy* XCIII 23, *okrallene* CXLIII 12, věty v ž. XXXIV 4 a celý verš XXVI 14, kteréžto věty a verš jsou v našem vydání drobnějším písmem (petitem) otištěny.

Opravy jsou obyčejně nadepsány a větší část jich jest od opravovatele skoro souvěkého, některé od rubrikatora, na př. *o^bwefeluge my^ofto* XLV 5, *uch^o* XLVIII 5, *Tw^a* LXXXVIII 12, *Neb^o* LXXXIX 10 (*b, e, a, o*, nadepsáno od rubrikatora), některé pak z XV. stol.; některé však pocházejí z novější doby, na př. *t* ve slově *firo^oku* IX (39). *f* ve slově *hrfiē^onyci* X 3, *u* předěláno v *a* ve slově *hofpodynu* X 2. Všechny tyto opravy jsou ve vydání věrně nad slovy drobnějším písmem otištěny a v poznámkách na ně upozorněno. Pod slovy aneb písmeny, která se nemají čísti, nalézají se tečky,

což i v otisku napodobeno, na př. *zamutiel* XVII 15, *pspreffienye* XLIV 5, *pwie* LXXVII 37. Jsou-li slova neb litery v originale přeškrtnuty, jsou v otisku pod nimi vodorovné čárky. Někdy jsou slova přeškrtnuta a podtečkována; v těchto případech jsou v otisku tato slova podtečkována na př. *hršiefnyca* IX 18, *widiš* IX (35). Nadepsané nad slova litery *a* *b* znamenají, v jakém pořadu mají se čísti slova, jež jsou jimi opatřena, na př. *rti*^a *rozluczne*^b (XI 4) má se čísti: *rozluczne rti*.

Rasur jest v *ŽKl.* dosti mnoho; škrábané litery jsou vytištěny v závorkách ležatým písmem (kursivou) a v poznámkách na ně upozorněno. Takých *rasur* jest zejména na počátku žaltáře více, neb jakýsi pozdější čtenář hleděl na několika místech původní nepřehlášené *u* vyškrábat.

Kromě dvojtečky na konci některých žalmů a stránek, pak častěji v letaniích a vigiliích, není jiné *interpunkce* v *ŽKl.* Verše žalmů a písní psány jsou bez rozdělení, jen na počátku jich rubrikator vepsal obyčejně červeně velké písmeno, řidě se při tom mikrografy jemu od písaře připsanými. Na několika místech, jak již výše připomenuto, opominul toho učiniti. Na prvých listech (žalm IV—IX [22] a žalm XXVIII 7 a 8) počal nějaký pozdější čtenář označovati interpunkci kolmými čárkami.

Předložky a jiné partikule o jedné slabice aneb i liteře psal písař obyčejně dohromady s následujícím slovem, jak to vůbec v té době u písařů obyčej býval. Na několika místech, kde písař napsal jiná dvě slova

dohromady, rozdělena byla kolmou čárkou, na př. czlowieka|zleho XLII 1, wczinyen|sem LXX 7, LXXII 23, newiunym|rucie LXXII 13, ciele|den LXX 8. Avšak na mnoha místech psal písař opět litery a slabiky téhož slova odděleně, na př. m ogi VI 11, az mileli XXVIII 6, powif me XXXIII 4, uffahs me XXXII 21, Boy te XXXIII 10, ne ot chod XXXVII 22, wzo chwugi LXV 7.

Co se *jazyka ŽKl.* dotýče, zachovalo se nám v něm mnoho archaismů a zajímavých vazeb. S přehláskou původního *u* v *i* setkáváme se zde již několikrát, na př. brzicho VI 14, w lybofti CXL 5, prfiklicznany CXL 6; kdežto *uo* za *ó* vyskytá se zde jen jednou: wduowi 150^b 8. Zajímavá jsou zde některá participia praes. passivi na *m*, ačkoliv z nich většina byla později opravována buď škrábáním aneb podepsáním tečky pod třetí nožičku (*ṁ*): nepofkwrnyem (*m* předěláno škrábáním v *n*) XVII 24, nepofkwrnyem XVIII 14, wczynyem LVIII 17, wcziniem (*m* předěláno škrábáním v *n*) LXVIII 9. Též zasluhuje povšimnutí, že se vyskytuje čtyřikrát ještě superlativ *na* za pozdější *naj*: nawiffle IX 3, nawiffleho XX 8, CVI 11, nasflechetnyeiffiu CMD. 14; a dvakrát nadepsaným *y* opravováno v *naj*: na^rdele CIII 33, na^rwiffleho CXXXV 12.

Každý, kdo poněkud pozorněji probírá se v *ŽKl.*, pozná, že překlad jeho jest místy až otrocký; na mnoha místech zachována zcela vazba latinská, na př. neprfateł fwich panowaty bude (omnium inimicorum dominabitur) IX (26); fpomoz gi (za *gemu*) boh (překladatel měl na zřeteli lat. civitas) XLV 6; Wolnofti

uft mích dobrzielíuba uczín (Voluntaria oris mei beneplacita fac) CXVIII 108. Proto možná mnoha veršům porozuměti jen pomocí latinského originalu. Mnohým latinským slovům překladatel český nerozuměl a pomáhal si při tom ve svých nesnázích o české slovo etymologisováním; takto utvořil si slova, kterých zajisté nebylo v lidu užíváno, na př. obnowatedl-nycie (novacula = břitva) LI 4; neuproydienych (in penetralibus) CIV 30; otlofowati (absorbere) CXL 6, ot-ukarati (ex-ecrari) LV 6; na jiných místech opět zcela pochybil, na př. powifil si neprfateł mích (delectasti inimicos meos) XXIX 2; w zemí kampoťanfkei (in campo Taneos) LXXVII 12, 43; w hrdlech (in collibus) LXXVII 58; wzdieďte (haereditate) LXXXII 13; pokoi czaffom (temporibus) CXXXI 5; w frdcy (in chordis) CL 4. Při abstraktních pojmech panuje zde veliká nejistota a kolísání při výboru slov, o čemž se nejlépe z přidaného slovníčku přesvědčiti možno.

Mnohé odchylky českého překladu od novějších vydání latinské Vulgaty lze též objasniti tím, že latinská předloha, které český překladatel se držel, měla odchýlná čtení, jako i jiné rukopisy té doby, neb teprva nařízením papeže Klementa VIII. byla biblí latinská poznovu přehlednuta, opravena a r. 1592 tiskem vydána, a vydání toto bylo prohlášeno za základní čili vzorné. Na některých místech upozornil jsem na tato odchýlná čtení pomocí latinského rukopisu Musea království Českého ze XIII. století (1. H. 1) a objasnil tím některé odchylky překladatelovy.

Jak již výše bylo připomenuto, zachoval se nám překlad *ŽKl.* ještě ve zbytecích jiných 2 žaltářů a sice:

1. Šafaříkův a Svatotomášský zbytek žaltáře z druhé polovice XIV. stol.; oba jsou nyní v knihovně Musea království Českého a byly otištěny v Časopise Musea 1881 str. 121—137. Mají pospolu pět listů a obsahují žalmy XLVII v. 9 až XLIX v. 12 a LX v. 3 až LXVIII v. 35. Různá čtení jejich otištěna jsou v našem vydání v poznámkách na str. 87—90, 104—120 se skratkem **M**.

2. Zbytky universitní knihovny v Praze z druhé čtvrti XIV. století o čtyřech lístcích; byly otištěny v Listech filologických atd. 1879 str. 142—147. Obsahují žalmy CXXIX 6 až CXXXI 11, CXXXVIII 5 až CXXXIX 14, CXLVII 12 až CXLVIII 14. Varianty z těchto zbytků otištěny jsou zde na str. 228—229, 237—239, 349—250 se skratkem **U**.

Tištěnou zprávu o *ŽKl.* nalézáme 1792 roku u *Jos. Dobrovského* „Geschichte der böhm. Sprache und Literatur“ str. 73—78, a opětně, poněkud změněnou, v druhém vydání z 1818 r. str. 117—121. Kratince se též zmiňuje o *ŽKl.* *Fr. Pelzel* v „Grundsätze der böhmischen Grammatik 2 Aufl. (1798) pag. 243“, jakož i *Jos. Jungmann* v „Historii literatury české“ (1825) str. 29—30, II. vyd. (1849) str. 38 č. 110, *I. Hanuš* v „Dodacích a doplňcích k Jungmannově historii“ I. (1869) str. 19 a 20, *J. Jireček* ve „Světovětoru“ na 1858 r. č. 24 str. 186, *A. Šembera* „Dějiny řeči a literatury československé“, ve Vídni 1858 r. str. 110, II. vyd. (1859) str. 120, III. vyd. (1868) str. 134 atd. Ze *ŽKl.* otiskl *V. Hanka* 1827 r. v Čas. Musea I. str. 108 a 109 ž. CIX a 1833 r. ve „Zbírce nejdávnějších slovníků latinsko-českých“ str. 209—234

výtahy, zmíniv se v úvodě str. XV mezi jiným o něm takto: „písmo (žaltáře) kladou na počátek XIV. věku, já bych jej ale dle jazyka i pravopisu směle o půl věku výše postavil.“ *P. J. Šafařík* otiskl 1842 r. v „Rozboru staročeské literatury“ I. str. 129—131 ž. CIII, podav zde na str. 113 a 114 i o celém žaltáři zprávu; *J. Jireček* v Čas. Musea 1864 r. str. 160—163 píseň Mojžíšovu, v „Anthologii z literatury české svazek I.“ (ve všech čtyřech vydáních r. 1860, 1870, 1876 a 1879) str. 6—7 chvalozpěv Mojžíšův z Exod. a žalm XC, a 1887 r. ve svém spise „O zvláštnostech češtiny ve starých rukopisech moravských“ str. 13—14 píseň Mojžíšovu z Deuter., pojednav zároveň v tomtéž spise (na str. 4—13) o jazyku *ŽKl.*, prohlásiv ho za staromoravský, avšak ukvapeně a neprávem. *A. Šembera* otiskl z něho ve svých „Dějinách řeči a literatury české“ 1858 r. na str. 134 verše z různých žalmů, ve II. vyd. (1859) str. 157—158 a ve III. vyd. (1868) str. 477—478 žalm XXV a *J. Gebauer* v Listech filologických 1878 r. (v ukázkách str. 36) ž. LII. Též byl v Čas. Musea 1879 str. 536—537 otištěn žalm CIX, kdež zároveň na str. 405—417, 481—533 podány z něho varianty atd.

Jako při dřívějších vydáních, hleděl jsem i zde především podati znění *ŽKl.* co možná věrně, pokud se to tiskem vykonati dá. Text jsem podělil na žalmy a verše, přidav k nim číslo žalmů a veršů, a opatřiv jej interpunkcí. Při tom řídil jsem se latinskou Vulgatou a sice používal jsem následujícího vydání: *Biblia sacra vulgatae editionis Sixti V. et Clementis VIII. Pont. Max. auctoritate recognita. Cum indicibus etiam Plantinianis. Editio nova notis chronologicis, histo-*

ricis et geographicis illustrata, juxta editionem Parisiensem Antonii Vitré. Nunc jussu Illustrissimi ac Reverendissimi Domini Petri Josephi Antverpiensium episcopi per suos deputatos revisa et optimis exemplaribus adaptata. Antverpiæ MDCCXV. Při hymnu sv. Ambrože a sv. Augustina, symbolu sv. Athanasia, litaniích a vigiliích řídil jsem se latinským brevířem. K lepšímu porozumění textu *ŽKl.* přidal jsem, kde jsem toho potřebu viděl, různá čtení ze žaltáře Poděbradského čili Olešnického z 1396 r., který mám již k tisku připravený, uživ při tom skratku **ŽP.**, a někdy různá čtení českých gloss latinského žaltáře Musea království Českého (1. H. 1), které naposled vydány byly v Časopise Musea 1879 str. 398—417, 481—537, uživ při nich skratku **ŽG.** Prvých 12 listů papírových a žalm I 1 až II 8 z XV. stol. otiskl jsem proloženým petitem, znění *ŽKl.* ze XIV. stol. proloženým garmondem, drobnějším písmem psané části vigilií neproloženým garmondem a přidaný slovníček neproloženým petitem. V slovníčku podávám také slova, kterých se buď nyní již neužívá, aneb která svým významem aneb formou toho zasluhují a od nynějšího užívání se liší, řídě se při tom přáním projeveným v slavném užším sboru Matice české. K prvním listům z XV. stol. ve slovníčku zřetel nebrán.

Konečně pokládám za svou milou povinnost vzdátí pp. prof. Ant. Truhlářovi, prof. Ig. Maškovi a kustodu musejnímu V. Schulzovi své nejsrdečnější díky za jich laskavou pomoc, kterou mi při korekturách vydání tohoto ochotně prokázali.

[1^a] **M**ilowatí tie budu, fylo
 ma XVI.
 Milofrdenstwíe panie plna \widehat{gt}
 ze° LXXXVIII.
 Milofrdenstwíe a sud C.
 Milowal sem, neb vſlyſy C14.
 Nebefa wyprawugi XVIII.
 Nerod nasledowatí zlobíwych
 36.
 Na tie ſluſtie chwala LXIII.
 Neuftawili hoſpodin domu C26.
 Naklon vcho, pa° 85.
 Nad rekami babilónſkymi C36.
 Proč ſu prehali pohane II.
 Pane, proč ſu ſe rozmnożyli III.
 Pane, ne w prehani twem VI.
 Pane, pane naſ VIII.
 Pane, kto bude bydlití 14.
 Pane, w mocy twe XX.
 Pan z \acute{p} wuge mie XXII. |
 Panie \widehat{gt} zemie XXIII.
 Pan ofwiecenie me.
 Prineſte hoſpo° XXVIII.
 Powyſſym tebe, pa° XXIX.
 Powſtañ boh LXVII.
 Proč ſy, boże, zahnal 73.
 Poſluchayte, híd moy 77.

Požeňnal ſi pa° 88.
 Pane, boże ſpaſenie meho 87.
 Podte, wefelme ſe panu XC4.
 Pozdwił ſem oči mych CXX.
 Pomni, pane, na dawida C31.
 Požeňnay pan boh moy C43.
 Powyſſym tebe, boże CXL4.
 Řekl geſt nemudry XIII.
 Řekl \widehat{gt} neſp \acute{w} edliwy 35.
 Řekl ſem, oſtr \acute{e} hatí budu 38.
 Řekl \widehat{gt} nemudry LII.
 Radugte ſe bohu LXXX.
 Řekl pan pa° me° CIX.
 Œlowa ma vſlyma prigmi V.
 [1^b] Spas mie pa° XI.
 Œud mie hoſpo° 25.
 Œud, hoſpodine, ſſkodce 24.
 Œud mie, pane, a rozeznay 42.
 Œlyſte tyto wíecy 58
 Œmilug ſe nad nami, pane L.
 Œmilug ſe nade m°, boże LVI.
 Œpaſena mie včyn, boże 68.
 W panu vſſam, kterak dluho X.
 Vſlyſ, pane, ſprawedlnoſt 16.
 Vſlyſ tie pan w den XIX.
 W tie ſem vſſal, pane XXX.
 Wefelte ſe ſprawedliwi 32.

Wyřklo ğt řrdce me 44.
 Wřickni lide pleřte rukama 46.
 Welky pan a welebny 47.
 Vřlyř, bože, modlitbu LIII.
 Wyrhni me z nepřatel LVIII.
 Wyprořt mie, hořpo|dine, od
 ělowieka C49.
 Vřlyř, bože, prořbu mu LX.
 Wřřak bohu poddana buř LXI.
 Wefel ře bohu wřřecku zemie
 LXV.
 W tie řem, pane, vřřal LXX.
 Wzdayte chwalu panu C4.

Wyznawatř tie budu CX.
 V wychodu yzrahele CXIII.
 Wieril řem, protoř CXV.
 Wefel řem ře w tiech wie-
 cech CXXI.
 Zachoway mie, pane XV.
 Zpowedati ře budem tobie 74.
 Znam w řydowřtwu boh 75.
 Zakladowe ge° LXXXVI.
 Zpiewayte hořpodinu XCVII.
 Z hlubokořti wolal ře C29.
 Zbaw mie, hořpo° C39.
 Zpiewayte panu priefen CXLIX.

I

[2^a] *Blahoslaveny muž, kterýž
gt neodšel w radie.* Wyřwuge
da^a, že muž blažený geřt, genž
se wyřřeha zlořti a čyni etno-
řti, protož mieti bude pro-
řpiech, ale zli zahynu.

II

*Proč su přchali pohane, a
lid myřlili su marnosti.* Welí
proti bohu nepowřtawati, to-
warřřtwa zle^o řwazky zruřřtyřti,
krali aby rozomieli a kazani
byli a boha ře bali a w nieho
vřřali.

III

*Hospodine, co řu ře rozmno-
řyli, geřřto mutie mie.* Tuřy
řřwediwy bohu, že řu ře roz-
mnořyli nepřetele ge^o, a prořy
zprořřtienie od nich, řwie řwe
poniřenie y powyřřenie od
boha.

III

*Kdyř wolach, vřlyřřal mie
boh řwidy me.* Wyřrawuge

prorok rozliřna dobrodienie |
bořie, łobie vřniiena. A že po-
znanie řwe dal lidem, protož
welí marnosti opuřřtiti a ge^o ře
nadrřeti.

V

*řlowa ma vřřyřma přřgmi,
hospodine.* Prořy prorok, aby
vřlyřřana byla řnařnost mo-
dlitby geho od boha, neb boh
zlych nenawidi, ale prořycym
dawa milořřt.

VI

*Hospodine, w přřliřwořti
twe netřřřky mne.* Wyřřwuge
da^a řwe nedořřatky a prořy
bořie^o řmilowanie, dokudř gt
řyw, neb po řmrti nebudu ho
mocy chwaltí, nad kterymř
ře zde pan boh neřmiluge, a
nechce ře zlymi towarřřřtyřti;
prořy hořpodnř, aby zprořřtil ho
od protiřnikow, a řada, aby
ře obratili, neb pomřřta bořie
neměřřka na nie přřpadnuti.

VII

Hospodine, bože mog, w tie sem vffal: zdrawa mie včyn. Profy [2^b] boha prorok za zba-
wienie zle^o, neb vffa w nieho, iakožto w utočistie a sylvu svu, gehožto obranie poručie duffy svu.

VIII

Hospodine, pane naš, kterak přediwne gmeno tve! Wyřwuge prorok moc boży w skut-
ciech ge^o nebeskych a zem-
fkych, kterehožto včynil k ža-
došti a pohodli člowieciemu.

IX

Chwali prorok špřednost pomřty boží nad nepřately
wiernych, žadage, aby na^d po-
hany včynil zřwcey, aby se
mohli poznati a boha nad sebu.

X

*W hospodina vffam: kterak
diete duffy me.* Wyznawa pro-
rok milofrdenřtwie bozie nad
chudými dobrými a špřed-
dliwu pomřtu nad zpupnými
a zufalými, a že proto dovffa
gemu.

XI

*Zdrawa mie včm, bože moy,
nebo zhy|nul ġt swaty.* Profy
prorok, aby špafyl ge^o hospo^a,
neb se rozmohla marnost, py-
cha a zlořt mezy řyny člowie-

čimi, kteřížto vřifkagi řyre a
chude.

XII

*Dokawad, hospodiě, zapomi-
nař mne do konce?* Žada prorok
brzke^o řmilowanie božřke^o, aby
neobleniel w hřeřte a nebyl
w radořt řwř nepřatelym.

XIII

*Řekl nemudry w řrdcy řwě:
nenie boha.* Rozřwie prorok
o nemudrořti a neřřlechetořti
obecne we wřřem^a narodie lid-
řkě, a že boh w narodie do-
brych přebywa a lid řwoy k řo-
bie obrati.

XIII

*Hospodiě, kto bu^o bydliti
w řtanu twem?* Wyřwuge pro-
rok, že člowiek, gěž zlořt opuřti
a ctořt čyni, hoden ġt bydliti
w řtanu božiem.

XV

*Zachoway mne, hospo^e, ne^o
vffal sem w tie.* [3^a] Žada pro-
rok, aby zachowan byl od ho-
řpodina před řnatky řlych lidi
a před poruřřenim gichžto zloř-
řti, poniewadž gemu oznamil
ceřty řywotne, Genz wedu
k wiečnemu kochani.

XVI

*Vřlyř, hospodine, řřwdu mu
a poznay mu prošbu.* Profy

boha prorok, aby wedle vpremosti sudu swe^o zachoval ge^o před protiwniky swe prawdy jakožto zrietedlnicy oka.

XVII

Milowati tie budu, hospodine, sylo ma: hospodin twrdost. Diekuge prorok hospodinu a slabuge milowati ge^o, neb gest milostiwie wyřwobodil ge^y z ruku nepriatel ge^o a powyřyl nad lidem, iakožto dřewe zprořtil lid řydowřky z mocy Egipřke, aby dobrı od zlych nebyli zhorřeni, ale mezy dobrymi dobrı zořtali. |

XVIII

Nebesa wyřwugi chwalu bořy. Diekuge prorok hospodinu, ře řkrze diela řwych ruku oznamil moc řwu a wydanı zakona swe^o okazal woli řwu, gimřto profwieceeny řu oči duchownie iako tieleřne řluncem.

XIX

Vřlyř tie hospodin w den zamucenie: obran tie gme^o bořie. Poruće da^a ořydlo swe obranie bořie, ř nimřto newychařieře řam proti nepriatelom, aby boh, patre na geho mo-

dlitby y obieti, ořřehal od zle^o a ge^v prodřil zdrowie.

XX

Hospodine, w moci twe weřeliti ře bude kral. Zwiestuge prorok o křiřtowi, ře řpařenie řhu bude gednati radořtnie, a wřřecka radořt ge^o bude naplniena w řlawie wřkřeřenie a vřařenie w nebeřřech, a nepriatele geho budu pohanieni.

XXI

Boře, boře moy, wzeřri na mie: proć ři [ř^b] opuřtil mie? Prorokuge řřemie dawid w řobie swe vmućenie a wzkřeřenie pana gezu křiřta, a ře to bude ohlařeno wřřem ge^o zwořenỹ mezy řydy a pohany, a wřřecky kraginy zemřke obrařie ře k hospodinu.

XXII

Hospodin wladne mnu, a nie mi ře nenedořtane. Diekuge dawid hospodinu, ře ge^o nawratil z ze^e moabřke, modľami zprzniene, do zemie řudowy, bohu poddane, a dal ge^v potrebu s ge^o towarıřřy.

XXIII

Bořie řt zemie, y plnořt gege: řwret zemie. Zwiestuge dd ¹⁾

¹⁾ Přeřkrtnuto.

buducie chramu vřtawenie na hoře syonfke, a že gedno čifte^o frdce lide hodni budu choditi do nie^o, že kniežata kniežfka otewru wrata chramowa, aby wneřena byla řkrinie¹⁾ božie. |

XXIII

K tobie, hospodine, wzwedl řem duřfi mu: bože moy. Proři da^d hořpo^a, aby ho zprořtil z mocy Saulowy, aby nebyl w pořmiech nepřatelů řwym, poniewadž w niem položil nadiegi řwu, a prowinnili ět co proti niemu, aby pro řwe miłofřdenřtwie odpuřtil, neb gedno dořni dřediti budu zemi.

XXV

Sud' mie, hospodine, neb ya w newinnofři me chodil řem. Dawid po řmřti Saulowie wřřed do Ebron, prořyl hořpo^a, aby gemu dal prořpiech dořeci řwe^o kralowřtwie a zachowal ho od zahuby, že dobre chce miłowati a zlych nenawidieti a řlužbu ge^o zwelebiti.

XXVI

Hospodin ofwřecenie me, a řdřawie me, gehož ře bati. Da-

wid, ěřa pomazaly za krale nade wřřym.²⁾

XXXI

[4^a] Diekuge Dawid hořpodi- nu, že ge^v zěwil duchem řwym y řkrze natana, pro^a, odpuřtienie hřiechůw ge^o, kte- řez řpachal, cyzolože a wřazdu činie; Aby to řacił včiniti p ge^o zpowied a modřtbu.

XXXII

Ponuka Da^d řidu, aby chwa- řli hořpo^a p miłofřdenřtwie, řřwednořt a moc ge^o a řřta- řořt rady ge^o, a prořij řmiło- wanie od nieho.

XXXIII

Diekuge Da^d hořpodi- nu, ěe ge^o zprořtil z ruku achys Abimelecha, krale paleřtinřke^o, k nie^{vz} byl přiweden, aby za- řbit byl, a on ře blařnem včinił. A ponuka wřech, aby ře k nie^v wřiekali w řwřch po- řřebach, opuřtieč zlořti a čini- ec čnořti.

30III

řřy Da^d bo^a, aby ěey zpro- řtil z mocy řaule a ěinych ne- řřtel, ěe řu řu ěemu zle za do-

¹⁾ Opominuto označení měkkého r. — ²⁾ Za tím mezera a sice řalmů XXVI. (konec) až XXX. Následuje řířmem po- zdřjším na řistu 4^{em} řalm XXXI.

bre odplačovali, a aby učinil pomstu nad nimi, Ale ty vtieľil, geľto ge⁰ pokoge ťadagi. |

XXXV

Da^d wyľwuge ľeft vkladnu Saulowu ľti ľobie, g^z vľtawnie myľeľe ge⁰ zahubiti. A profij, aby wedle nezpytanie ľľwedenosti a milofrdenľe raćil ge⁰ zproľtiti, poniewadŹ g^t wrchowitľie Źiwota a ľpaľuge y howada.

XXXVI

Da^d wida, Źe mnoŹy ľide pohorľowali ľe, Źe gemu y mnohym ľľwedenľwym zľe ľe wedlo, A Saulowi zľe^v y ge⁰ pomocnikom dobre, ProtoŹ vćinil tento Źalm; vkaŹuge, Źe, zľe ¹⁾ zľym ać ľe dobre wede, w zľe ľe gⁱ potom obrati, a dobrľch neľľtiefťie bude ľmieneno w hoine ľeŹeťtie, kteriŹto mile trpie.

XXXVII

Shreľil dawid ľti bohu dwakrat welce: prwe cizoloľtwim a wraŹdu, a druhe poćtem ľidu. Ać wiediel, Źe ge^v boh wnu odpuťil a diel pokuty nad nim wyľnil, zbudiw neľ^[4^b] tely ľti niemu, Wľak ľe pomľti

boge ľ fyňa, ²⁾ by gemu raćil ľpomahati.

XXXVIII

Przedwiediew da^d, Źe ľid boŹi bude weden do wazby babilonľke od modlaľow, ľwi, Źe ľti to^v ľudu boŹiemu nećheć mlu^{ti}, ani kto ma mlu^{ti} n^b zde ćlo^k wiećnie nediedi, ale w nebi. A coŹ ľe diege, pomľty g⁰, to g^t ľ hriechy ľdľke; ľtoŹ ľľij pomľty zproľťtienie od neľľwotľi, n^b tady bude zproľťtie^e pomľty.

XXXIX

Wyľwuge da^d Źadoľť ľwaťtych w temnoľtech ľriľtie ieŹu Ź⁰wa, neb on ľľtim ľ^m wywedl ge z geŹera biedy, a kazanim ľ^m rozmnoŹil ľid wieriecy na czyľlo zwolenych a wyľwobodil ge od zľe⁰.

XL

Zwieľtuge Da^d kryľťtowi chudy Źywot, zraďu od vćedlnika, vmućenie a ľlawu ge⁰ wŹkrieľenie, | diekuge z toho ho^v a Źadage, aby ľe to ľtalo.

XLI

Syn chore ľkrze ducha s⁰ zwieľtuge buduei wazbu zaľoľťtnu ľynow yzrahelfkych

¹⁾ Přeškrtnuto. — ²⁾ Nejasné místo, snad za *profy*.

w babilonie, A w ofobie swe
zada zproftienie, aby lid ge^o
obietí g^v véiníl, chwalil geg
na mieftie gim zvoleným.

XLII

Syn chore pñj w ofobie f^e
wyfwobozenie lidu bozie^o
z wazby babilonfke, nazywa
ge^o fylu fwú, neb w fe ne-
dovffa.

XLIII

Synowe chore w ofobie fy-
nów yzrahelfkych wzpomi-
nagi miloft boží, gimžto okazal,
wywed ge z wazby Egipfke
a daw gim libenu zemi, po-
hubil bydlitele gegie; A wy-
řwuge biedu, gižto trpieli ži-
de za ćafów antiochowych a
pñj za wyfwobože^e.

LXIII

[5^a] Synowe chore w ofobie
bo^a otće mluwie duchem pro-
roćkym o porožení fyna fwe-
ho, o flowie geha a ćrkwi, genž
geft chot geha, O fwatych
Appařtolech, ¹⁾ kterěžto wřta-
wil kniežata na wřie zemi.

XLV

Synowe chore widiewfe, ano
otce gich zemie pozřela, roz-
řtupiwří fe, a oni, řtawfe podle

nieho, oftali w powietří mocy
bozie, dokudž fe zemie zafie
nesřtupila, chwahli tiemto zal-
mê hořpodína, zwieřtugić, že
mieřto .t. lid boží f wefelim pře-
gde iordan s řkřiní řwatu, a
nepohne fe böh z prořtredu
fwe^o lidu, ale pohubi pohany.

XLVI |

Synowe chore ponukagi na-
rodow, aby chwahli hořpodi-
na, že geřt gim poddal zemi
řlibenu, wřtupiw s řkřiní řwú
ot iordanu do nie s kniežaty
lidu fweho.

XLVII

Synowe chore prokugi o
řlawnem wřtawení mieřta ge-
ruzalemfke^o a chramu božieho
od řalomuna, gemuž fe wřickni
dřiwil a zwlařtie kralowna řaba.

XLVIII

Synowe chore zwieřtugi o
dni řudnem, genž bude zly
zlym a dobry dobrym, w niemž
ani řbozie ani řetele řpomohu,
n^b zli rowni budu howadóm a
zde gi²⁾ řtatek oftane a dobrí
budu gim panowati.

XLIX

Azaph, prok a zpiewak, zwie-
řtuge o priřti pana iežu ř^a,

¹⁾ Za apořtolech. — ²⁾ Za gim.

genž stawi [5^b] obieti tieľefne a bude karati hdi z zloťti a weťti k dobrým čimom, ¹⁾ a ťhromaždí ťniem zwolených.

L

Dawid pro Czyzoloztwie s berťabee a vraždú vriaľowu pťyl bo^a, aby ge^o očíťtil od poľkwrny hrieľne a nawratil ge^o k miloťti a k nadiegi ťpwe-dliwých, ťpatre ge^o ťkruffenie a ponizenie.

LI

Wyťpwuge Da^d zloťt Doeth, genž kniezi p nieho zradil na ťmrt, a ťwu newinu, a žada naň od boha rozlićnoť pomťty pro množťwie geho zloťti.

LII

Zwieťtuge da^d buducey za-hubu geruzale^a a poruťťe ľdu zidowťke^o w zakonie božíem, gž ťe za Antiocha dalo; zgewnie budu ťproťťieni boží miloťti ťkrze Matatiaťe a ťyny ge^o.

LIII

Dawid, když geho zifeiťti wydati ch|tieli ²⁾ ťauloⁱ, pťyl, aby g^o zbawil zrady gich a Saulowy mocy, a pomťtil nad

nimi, že ge^o chce chwaliti a ge^v obieti činiti.

LIIII

Když da^d wťel z mieťta Ceila, gehož mieťtiane chteli ge^o Sauloⁱ wydati, a on ge byl wyproťtil z ruku ťiťťynťkých, tuzil to^o hoťpo^v, pťe pomťty na nie, poniewadž vťfa ge^v.

LV

Když da^d byl priweden pred krale Achys paleťtynťke^o, ući-niw ťe blaznem, y ťem y tam kleťaťťe, y wyhnan g^t od nieho: z to^o chwali ho^a, že vťly-ťal plać ge^o a ťlby ge^o a zproťtil geho z ruku neťtel a ťmrti.

LVI

Když vtekl dawid s ťwými do geťkynie pred Saulem, vdalo ťe ťauloⁱ do te geťkynie wgiti na potrebu. A když [6^a] Da^m towariťťie chteli ge^o za-bit, da^d nedal, ale kus ruća ge^o vřezal a potom ge^v vka-zal, a ťmíril ťe s ním; z toho chwali hoťpo^a, že zabít tu ne-nie od ťaule, ani ťaul od nieho, když pťťel w túž yamu, w niž byl dawida wehnal.

¹⁾ Za činom. — ²⁾ Prvé *ch* napsal piťař dvakráte, aniž je jednou přeťkrtnul.

LVII

Saul, chtie gietí dawida, lehl polem a w nocy, když vfnul Da^d, wšed do štanu, wzal kopie g^o a řepicy s wodu a nedal ge^o zabítí. O tomž mluwi tuto. Okazuje tiem šwú newinnu a zlošt šaulowu y towaňšlów g^o, kteřížto šwych předkůw vštupiwše čtnošti, škrytu zlošt proti niemu wedu, zřpwy ge^o nechtie šlyšeti; A zwištuge gim pomštu boží, z niežto šřpwedliwy bude wtiešfen.

LVIII

Saul kazal dô da^w oblecy a ge^o zabítí, Ale Nikol, že^a ge^o, špuštíla gei oknem z domu, a tak všfel šmrti; z toho | Da^d diekuge bohu, oznamuge tešknošt šwú a newinnu a boží všlyše^e a pomšty rozličnošt nad nimi, kakžkoli nedal .b. dawido^s zabítí Saule, gich hlawu.

LIX

Drewe nežli kralowšt^e yzrahelfke^o močen byl Da^d, okolni pohane rozličnie ge hubie^v: Iakožto Amonšti, Syršti, Moabšti, ydumeyšti, kteréžto potom Da^d podrobil še^e. O tó včinił tento žalm da^d, wyřpwuge zahubu y zproštienie.

LX

Když šaul š lidem šwým obštú^l da^a, chtie ho zabítí, a on vgíde ruku gích na pomezie zemie yzrahelfke, tu včinił tuto šlawu bohu. Diekuge z šproštíe^a a zwištuge buducie dobrodienie božíe k šobie.

LXI

Vtekl da^d před šaulem do Moabške zemie, Ale, od proš gad gša napomanut, [6^b] wratil se do zemie Iudowy a tu šložil chwalu tuto, wyřpwuge dowšfanie šwé k bo^v a zlošt neštrel š^{ch}, genž p kralowšt^e šwe hle-da^v ge^o zahubítí, mluwiece s nim dobré, ale šrdcem zle myšlece.

LXII

Kazaním božím da^d wratil se z moabške zemie do Saulowa kralowšt^e y bydlil na pušfti. A tu se modlil tiemto zalmem šospodinu, aby neštety ge^o zmoiril a ge^v kralowš^e popíal.

LXIII

Dawíd duchem šwatým, že daniel proš z ge^o pokole^e kirwym ošocením kniežat řd kralem babilonškim byl vwržen w iamu mezy lwy, a boží mocy odtad bude zproštien, a neštety pohubeni, A tady oša-

weno gmeno bozie, y mluwi
wuofobie danielowie tato flo^a. |

LXIII

Dawid duchem swatym mlu^f
o nawracení lidu zidowfke^o
z wazby babilonfke do geru-
zale^a a o op^owení chra^v, A že
wfickni lide p^ogdu do nie^o,
obieti a chwalu gemu wzda-
wagice z boynosti zemie zi-
dowfke.

LXV

Chwali prok hospo^a a wfem
weli chwaliti, ze lid swoi zpro-
ftil z mocy Egypfke a fuchu
nohu přewedl ge přef moře
y Iordan a že ge^v ge^o hd obieti
bude čiiti.

LXVI

Diekowanie lidu yzrahelfke^o
bo^v z obyznosti zemfke a z po-
radu ge^o, a žada^o smilowanie.

LXVII

Diekuge da^d hospo^v z do-
brodienie, kterážto v^kazal li-
du yzrahelfkemu wywedením
z egipta na puft y potom.
Anebo duchem swatym mlu^e
[7^a] o wzkiešení a wfúpenie
na nebefa pa^a .n. g x^a a o fe-
flani ducha fwate^o.

LXVIII

Da^d předwiediew duchem
swatým wazbu a tryznieñ¹⁾
lidu žydowfke^o w babilo^o, wy-
prawuge gi a profij zproftie-
nie a pomfty nad neftely, a
mož byti rozumien o vmučení
pa^a .g. x^a.

LXIX

Da^d, když Abfolon powftal
pti nie^v, nemoha gemu odolati,
pfi bože pomoci, poniewadž
g^v diwe fpomahal w rozlič-
nych potkach, a aby p^oftil nad
neftely ge^o.

LXX

Žalm da^w, fynów Ionadab
a dřewnich zgymaných; ale
žide tomuto žalmu nie ne-
předpifugi.

LXXI

Profij da^d hospodina za Sa-
lomuna, aby zřiedil, zwelebil
a vpokogil geho kralowftwie,
ale o x^{wi} zwlaftniegie proku-
ge, gehož wieře wfickni na-
rodo^o budu poddani a kra|li
trie obieti dali, a otec ge^v fud
poručil.

LXXII

Azaph, zpiewak a prok, ozna-
muge diwnu dobrotu bozfke^o

¹⁾ *n* přeškrtnuto, tedy má se čísti: *tryzeň*.

obmyšlowa^e nad dobrými y zly-
mi, že druhdy w zamutky
wvodi dobré, a zly přepuſti
podle wuole gich bydliti, jako
by zle milowal a dobrych ne-
nawidiel; Nalít oniech ſmutek
přiwede radoſt a tiechto we-
fele žalofť. A muož rozumiê
byti zwlaſtie o \dot{x} ^v, \dot{g} ^z, trpiew
zamatky, wšel do ſlawy ne-
beſke.

LXXIII

Předwiediew Azaph zahubu
geruzalemfku a ſpale^e chra^v a
přewede^e 1) ldu žydowſke^o do
babilona, wyſwuge tu biedu
a profij zproſtienie a nad ne-
přately pōſty.

LXXIII

Azaph duchem božim wy-
ſwuge buducie wraćenie ldu
božieho z babilona do zemie,
w niež budu boha chwaliti,
[7^b] genž ma moč powyſiti
y ponižiti a nad neſtely gich
pomſtiti.

LXXV

Předwiediew azaph, že Se-
nacheryba, krale Aſſirſke^o,
woyſko bude bohê diwnie
pohubeno w zemi yzrahelfke,
genžto na zahubu ldu bo^a
znagicie^o bude přiwedeno, tu

zahubu tuto wyſwuge A die-
kuge z toho zproſtienie ldu
božie^o.

LXXVI

Zwieſtuge azaph budući
wažbu ldu božie^o w babilo^e
p zloſť ldu ge^o, a že bude
zproſtien ſkrze modlitby mu-
žów ſwatých, jakož ſu gich
předčy z wazby Egipſke byli
zproſtieni.

LXXVII

Azaph dowodi tuto piſmem
ſwatých, že kralowſt^e yzra-
helfke božim wywolenim ſlu-
ſalo na dawida a pokolenie
ge^o, a že pak Ieroboam z po-
kole^e | Efraymo^a bude kralo-
wati nad dewieti narody. A wy-
ſwuge dobrodienie rozlčna,
gich pđkóm od bo^a vćiniena,
na wywedenie z egipta y po-
tóm; A že toho wdiećni ne-
byli, pohubeni ſu y na ſtatku
y na zywotiech od neſtel roz-
lčných, A radie ldu, aby po-
ſlučali zakona božie^o.

LXXVIII

Zwieſtuge Azaph budući
zahubu geruzalema, \dot{g} ^z ſe ſtala
od nabuchodonozora k .b. A
profij, aby, nezře na gich hrě-
chy, ale na ſwú ſlawu, pomohl

1) Předěláváno z předwiedie^o.

gím a pomstil krve slúh f^{ch},
aby chwalen byl od lidu fwe^o.

LXXIX

Zada Azaph, prok, pŕsttie x^{wa}
a spaŕenie lidu wywolene^o od
neptel ge^o, genž g^t iako win-
nice ge^o, kterúžto pŕsttieho-
wal gt z egipta.

LXXX

Welí Azaph boha chwaliti
z ge^o za[8^a]kona y dobrodie^e,
neb newdiečny lid dan bywa
w ruce neptelke od boha.

LXXXI

Trefkce Azaph že ¹⁾ súdce,
kteríž syrotkô a chudý pŕwdy
nečiní, hroze gím sudem bo-
žím pŕwedliwý.

LXXXII

Zwieftuge Azaph pŕsttie Se-
nacherybowo f walným woy-
fkem do zemie zydowfke
fkrze nawod okolnich poha-
now, geŕto židóm nepřali, a
žada, aby bôh nad nimi po-
mstil, yakožto y dŕewe nad
gich nepřately činil, aby po-
znali, že bôh fwrchowany g^t
pán nade wíi zemi.

LXXXIII

Synowe chore, procy, wy-
pŕwugi flawu a blahoslawenŕe^e
ŕwatých, k niemúžto pŕigde
člo^k z tohoto vdole, wzdielage
w frdey fwém ŕtupnie etnoŕti;
a nebo wypŕwugi žadoŕt na-
wraćenie do geruzale^a a oŕwe^e
chramu.

LXXXIII |

Ďekugi ŕynowe chore ho-
ŕpodinu, že lid ŕwoi nawratil
z wazby babilôfke do gich
zemie a požehnal obyžnoŕti,
pŕwdu a pokoge,²⁾ aneb zwie-
ŕtugi duchê ŕwatý wykupe-
nie lidu z wazby diabelkê
fkrze x^a.

LXXXV

Boge ŕe dawid zahubenie od
faula, pŕij bo^a, aby ge^t račil
zachowati a kralowŕe popŕieti
a neptely ge^o zahubiti.

LXXXVI

Synowe chore duchem pŕo-
čký zwieŕtugi buduće wźdie-
lanie ieruzalemfke a chramo-
we, gž ŕe ŕtalo od Šalomuna,
anebo o cierkwi x^{wie} pŕokugi,
w niežto x^c ŕe narodil z panny,
genž gi ŕám založil na ŕobie,
iakožto na ŕkale.

¹⁾ Zde buď opominul pŕsař že pŕeŕkrtnouti aneb jeŕt věta
neúplná. — ²⁾ Za pokogem.

LXXXVII

Heman ezfrayta, prok, předwiediew buducey tryzeň lidu žydowfke^o v wazbie babilonfke, wyřwuge gi a profij, aby se nad nim řmilowal. [8^b]

LXXXVIII

Etan ezraylia ¹⁾ duchem bořim wyřwuge milořrdenřt^e bořie, okazane lidu žydowfke^v, a zwieřtuge tryzieň a biedu, kteruřto přeputi naň p hřiechy ge^o, an^b mlu^t o kralowⁱ ř^{wie} duchownie w cierkwi ge^o a o tryzni, kteruř přeputi na swe zwolene y na nieho podle tiela, a profij, aby pomřtil nad gich neřtely.

LXXXIX ²⁾

Moyzieř wyřwuge dobrodienie bořfka lidu Izrahelfke^v, přij, aby račil milořtiw gemu wřdy byti, řpatře vtlořt a kratkořt gich wieku.

LXXXX ³⁾

Moyzieř wyřwuge lidu žydowfkemu, že boh g^t obrance ge^o, a že porazy nepřately ge^o a powyřli ge^o, a pdli řywota ge^o, ač to zachowa, anebo rozřwue duchem prořočkym o pa^v ř^{wi}.

LXXXXI

Moyzieř nawodi lid, aby wdiečen byl a chwahl bo^a, že g^t řwiet řtworił, neb nad newdiečnymi pomřti, ale wdiečne rozplodi.

Dewatdelaty II

Prokuge Moyzieř o panu řefu ř^{wi}, řž bude řkrze wiewu wřem narodom kralowati, kakžkoli pti ge^o zakonu hřieřni powřtanu řwř ptiwenřtwim.

LXXXXIII

Neb mnozy za řafu Moyzieře bludili řu, mnić, by .b. s cyny nie nemiel řiniti, točiz: ani dobřym dobre odplačowal dobre, ani mřtil nad řlymi řlořti, ani řpomaha ⁴⁾ řidem mocy řwř: Protoř wćnil Moyzieř pti tomu bludu tento řalm, w niemž řli, že boh tento řwiet řřwuge a dobřř dobre a řlym zle odplačuge.

LXXXXIII

Moyzieř bliř před řwř řmřti [9^a] radí řidu, genž miel wgiti w drzenie zemie řlibene, aby boha pořluřni byli, ginak do nie newegdu, yakoř y gich otcowe. Ale že apořtol přiřifuge tento řalm dawidowi,

¹⁾ Za ezrayta. — ²⁾ Psáno: LXXVIII. — ³⁾ Psáno: LXXXIX. — ⁴⁾ Za řpomahal.

genž mluⁱ o x^{wi}, aby ge^o poslu-
chali, ač chtějí wgti do ze-
mie žywych a věčného od-
počinutí, Neb g^t neposlušných
y do tiešné země smrteľ-
ných nechťiel vvesti.

XCV

Zwieštuge Moyžies^o ošwienie
chra^v, gž se stalo od zorobabele
po wazbie babilôfke, a take
šwi o nawračení služby božie
w chrámie, genž zaleží na
chwale a obietech rozličných,
anebo prokuge o nowem za-
ko^v, genž miel dan byti od
x^a a ohlašen pohanóm.

LXXXXVI

Moyžies^o prokuge o kralowstⁱ
paňa x^a, tehda budúce^o, ge-
hožto wiera, když byla ohla-
šena, modlaři byli zahynuli.

LXXXXVII

Zwieštuge moyžies^o přistie pá^o
krytowo, genž bude w mno-
hých diwiech a zazraciech, a
tahdy wšecky kraginy zemfke
poznali ge^o, jakožto spafytele
šwe^o.

LXXXXVIII

Da^d, mage pokog w kra-
lowstⁱ, přestiežil škřini boží na
horu Syonfku, wčⁱ tento žaim,

radie bo^a chwaliti, n^b ktož g^o
chwale, budu od nie^o vflyšeni,
yakožto Moyžies^o, Aaron y sa-
muel; Anebo prokuge da^d
o kralowⁱ x^{wie} špředhwem, ge-
muž se kniežata židowfka ptí-
wila.

LXXXXIX

Moyžies^o ponuka wšech lidí,
aby čteli a chwalili bo^a, jakožto
šwe^o štworitele, a gemu wesele,
dobrowolnie služili.

C

Dawid wyšwuge řad, genž
g^t wedl w šwém kralowstⁱ, .t.
že se šam hřechów wyšřiehal
a na [9^b] giných zlošti nenawi-
díel y mštil a dobré milowal.

CI

Zwieštuge da^d budúcie opu-
štie^o geruzale^a, genž se stalo,
když lid weden do wazby
Babilonfke, a že boh se smi-
luge nad lidem šwým, a bude
wzdielan geruzalem; a gich
nepřietele pohynu; Anebo wy-
šwuge biedu dušš šwatých,
kterážto bude odiata kryt-
owým přstím.

CII

Dawid wzbužuge šwu¹⁾
k chwale božie p rozlična g^o

¹⁾ Zde cosi chybi, snad *piešni*.

dobrodienie, A potom wzbu-
žuge andieli y wlečko ťtwo-
renie k tee, neb g^t toho we-
lika odplata.

CIII

Da^d ponuka k chwale božie,
wyřwuge moc g^o na wleliké
nebefké y zemřkem ťtwořeni,
kteréžto vćiniw, krmi, drží a
ziwi.

CIII

Wzbužuge da^d lid boži
k chwale g^o, wz|pomínage na
g^o dobrodienie, kteréžto učí-
nil g^t gich předkóm, .t. Abra-
hamoⁱ Izaakowi a Iakoboⁱ, A
potó na wywede^e hdu z egipta
y na půřti krmie ge.

CV

Ponuka da^d žydow, aby
chwahli hořpo^a p ge^o welke
milofrdenře, kteréžto okazal
g^t nad otey gich dobrými, A
pro řprawedliwu pomřtu, gížto
ćinil nad zlyⁱ, A prořij, aby
byli řhromažděni, iakožto řu
mezy pohany rozptyleni.

CVI

Prok radi židom bo^a chwa-
liti, neb g^t ge wyřwobodil
milofrdnie a diwnie z mno-
hých zlych přihod.

CVII

Da^d chwali hořpo^a, že ge-
mu podrobil narody židowřke
y nepřately geho a zwařtie
ydumeyřke, A prořij řpomocy
ge^o proti ořtatním neřřtelóm.

CVIII

Zwiewřtuge da^d duchem řwa-
[10^a]tym o hanieni, zrařeni a
vmućeni pa^a na^o g^x^a, a prořij
w ofobie ge^o ollawe^e řwe^o a
pomřty nad nepřately.

CIX

Wyřwuge da^d duchem řwa-
tým o pa^a ř^a bořřtwi y ćlo-
wiećenřtwi, iak g^t od wiećnořti
otcem bohé porozen wedle
bořřke^o přirozenie, a vćinien
kniežem na wieky a powyřřen
na řwicy g^o podle podřtaty
ćlowiećie.

CX

Dawid chwali hořpodina ř^a,
geņž dal pokrm duchowni řidu
řwe^e a zakon řřwediwy, a welí
ře g^o bati a rozumnie ćiníři.

CXI

Oznamuge prok blahofla-
wenřtwie nynieyřřie, geņž řa-
leży na ćtnořtech a potrebie
řieleřne, A blahoflawenie bu-
dućie, geņž zaleží na wyřořři
řlawy wiećne, geņž bywa dano
za řkutky milofrdne.

CXII

Weli prok chwaliti dietkám hospodína, genž pokorných po|wyřuge a íalowe plodne čini.

CXIII

Wyřwuge prok diwy božie, kteréžto vćinil, když lid swoi z Egipta wywedl; ptož tupi modly, a weli bo^a chwaliti a w nieho wřfati.

CXIII

Da^d wyřwuge nebezpečnosti a potky, kteréž trpiel od faule, a že .b. g^o ze wfěch wyprostil, poniřiw nepřatel g^o; protož weli duřy swě, aby toho wděčna byla.

CXV

Když Syba, sluha yzbozetów, přiněll piti a gieřti dawidowi, an vtieka před Abfolonem, da^d dal ge^v řbožie yzbozetowo, mnie geho wierne^o k sobie, nalit byl lhař. O tom vćinil řalm tento, a diekuge bohu, že ge^o wyřwobodil od hřiechów řkrze pomřty, kteréž naň přeřuřtil.

CXVI

Weli prok bo^a chwaliti po|hanóm y řidóm, neb g^t po-

twrdil řwdy swě řkrze proky wyřwiđiene, pošlaw [10^b] ř^a řlibene^o.

CXVII

Radi prok chwaliti bo^a, pto že g^t ge^o zprostil diwnie z układów Saulowých, a lid, g^v poddany, z ruku pohanów okolních. Iako diwnie vćinil, že kamen zawřzeny vćinien w hlavu vhelnu.

CXVIII

Mluⁱ prok o dwogiem blahoflawenřtⁱ; nebo gedno g^t w nadiegi, kteréžto ma človiek dobry w tōto řmrtdlnem řiwotie, Druhe g^t blahoflawenřtwie řkutečne w nebeske wlařti, w niežto gřa človiek, g^t odlučen wfie duchownie y tieleřne řtrařti. Ale že řkrze prwe ma človiek iakožto cieřtu druhe^o dogiti, Protož die o prwniem, že blařeni řu nepořřkwřnieni na ceřtie. A řada, aby zbawen byl wfěch zlořti, a naplnien čřtnořti řkrze zachowanie prikazanie bořieho.

CXIX

Prořij muž řwaty, aby hořpodin řačil,¹⁾ řpatřie zamutky řdu řwe^o v wazbie babilonřke, řačil gey zprostiti.

¹⁾ Přeřkrtnuto.

CXX

Modli se muž swaty, aby hoⁿ račil strážiť byti lidu swe^o, z wazby babilonfke nawračeného, ote wfy príhody.

CXXI

Da^a, vŕlyšaw od Natana pro^a, že Šaloⁿ, syn ge^o, ma vdielati chrám boží a miesto ošwiti, Raduge se, mluⁱ, zwieštuge, že bude do chramu od lidu nawštwewowanie, a žada pokoge Ieruzale^v.

CXXII

Prošij muž swaty hospodina, aby račil zproštití ŕluhy swe z tryzni a z zamutka, genž fu trpieli za Antiocha.

CXXIII

Diekuge dawid, že gey y lid ge^o zproštil z natífków filštynfkych lidi a podrobil ge g^v.

CXXIII

Prorok šwi lidu žydowfke^v, buduli špwedliwi a vŕati bohu, neprepušti na nie zle pohromy, [11^a] ale dobre gím včini.

CXXV

Mluⁱ prok o nawračení lidu žydowfke^o z wazby babilonfke, že ge po smutku obradowal.

CXXVI

Zwieštuge da^a, že dóm nebude mocy byti wzdielan ani miesto zachowano byti bez mocy božie. Zwieštuge take, že fkrze pokoyne swatých naučení rozplodí se diedina božie mezy wiernými. A blahoflaweny, ktož naučením naplní žadošt šwi.

CXXVII

Šwi prok, že blažení fu na tomto šwietie, ktož, bogiece se, chodie po cestach g^o.

CXXVIII

Muž swaty wyprawuge natífkyy Ieruzalemfke od rozhčnych neštrel a prošij pomštý božie nad nimi.

CXXIX

Dawid w uofobie lidu yzrahelfke^o, gž miel byti v wazbie babilonfke, žada zproštienie.

CXXX

Dawid wida, že p ge^o číslu lid Izrahelfky poražen | morem od bo^a, tiemto žalmem vpšil so^e y ldê mílošt, wyšwuge, že čísla neučiⁱ z pýchy.

CXXXI

Žada da^a, aby g^v .b. nedal vmrieti, leč by dóm ge^o ge^v poštaⁱ, a šib swoi aby ge^v böh

zdržal, aby z pokolenie ge⁰ kraloval nad lidê židovským, a neprietele ge⁰ aby pohanieni byli.

CXXXII

Chwali da^d swornost bratrkfu, tiem ponukage lidu Izrahelfke⁰, aby w gednotie lafky bratrkfe oftalí, poniewadz fu gedno⁰ boha a gedno⁰ krale lide.

CXXXIII

Ponuka muž swaty kniezy a Iahnów k chwale božie, n^b tady zašluzu od nie⁰ požehnanie.

CXXXIII

Pobieze ¹⁾ muž čtny lidu Izrahelfke⁰ k chwale božie, wyšwuge rozlična dobrodienie g⁰, že ge zwolil za lid swoy, diwy welike na nebí y na zemí včínil a z ²⁾ [11^b] a zwlaštie w egíptie, A mnohe krale w gich zahubu daw p gich modlařstwie.

CXXXV

Weli muž swaty bo^a chwálí p moc ge⁰, kterúz g^t okazal na ťtvoření nebe a včínil diwy w egíptie a na morí. A w tomto žalmie ťestmezdciet^a-krat díe: n^b na wieky milo-

řdenřtwie ge⁰; Proto že ot Adama až do Gerfona, ťyna Moyžieřowa, přeřlo toliko pokolenie žydovřkých, genř fu zdržani ťamym milořřenřtwim božim, ale ne zakonem.

CXXXVI

Muž swaty wyšwuge žalořť ťynów Izrahelfřkých, kterúz fu mieli v wařbie, wzpominagice na řpale⁰ chra^v. A prořij pomřty na babilonřke ldi.

CXXXVII

Da^d, gřa zprořtien od natiřkůw abřolonowých a Sibowých, tiemto žalmem díekowal bohu w řtanu řkrinie ge⁰.

CXXXVIII |

Diekuge da^d hořpo^v, že g⁰ zkuřil rozličnym vtrpenim a poznal wřěcky činy myřlenie y puotky ge⁰, gřa wřady řwu řritomnořti, A že řto ma we cti y angely, řřately ge⁰, gichžto počtu nenie, a nena-widi zřých a prořij od hřiřchow očiřtienie.

CXXXIX

Prořij da^d hořpo^a, aby g⁰ zprořtil od natiřkůw Saulo-

¹⁾ Za *pobiezie*. — ²⁾ *a z* dvakráte psáno, aniř bylo jednou přeřkrtnuto.

wých a ge^o towarifów, a zwieftuge pomftu boží nad nimi.

CXL

Dawid znage, že mnoho fhřešil zazykem, profij fnaznie boha, aby nedopuřtil wiece ge^v klefnutí ani k zly se přitowarifyti ani ku pochlebničkóm. A žada pomfty nad nepřately a očiftienie frdce fwe^o.

CXLI

Da^d, wfed z ruku paleftynfkych do gefkynie gmenem Odollam, diekuge [12^a] hořpodinu, že g^o zprořtil, wyřpwuge teřknořti fwé. Anebo da^d w ofobie x^a na křizy mlu¹.

CXLII

Profij Dawid hořpo^a, aby gey wyřwobodil z natifkóv Abřolona, řyna ge^o, pokladage přičinu řmutku fwe^o a řadage pōřty nad neřtely řwými.

CXLIII

Chwali Da^d hořpo^a, že ge^v dal řwitieřiti nad obrem Goliařem, neb řkrze to powyřfen byl nad wořaky iako wewoda, a paleftynřke wfěcky přemohl. A profij, aby zprořtien byl od neřtel, geřto w obyřnořti rozkofy tieřefných wiece pokladagi blahoflawenřtwie řlowie-

ře, gehoř nenie, ale na řtnořtech zaleži.

CXLIIII

Chwali da^d hořpo^a a řez weli ginym pokolenim řiniti p množřte mocy, řlawy a milořrdenřte ge^o, gimřto wfem pa-nuge, wfěcky křmři, padlych pozdwiřhuge, prořby bogiřých se řebe vřlyřuge, a milořwnikóv řwych ořřřieha.

CXLV

Spatiřw muž řwaty, že, ktoř vřfa w řidi, bywa porařen, A ktoř vřfa w hořpodina, ře bude pozdwiřzen: Protoř řadi w knieřzata ani w řidi neřfati, neb w nich nenie řpařenie, ale w bo^v, geřz w ře dořřřagicim řpomaha milořřtwie a g^t křal wfiečny.

CXLVI

Weli muž řwaty bo^a chwality řidu řyřdowřkemu, geřz geřt gey z wazby babilōřke přwedl do zemie řudřke a ořřwil řeruzalem, gich nepřatel poniřiw řkrze řira. Weli potom wfě chwality g^o, geřz wfem dawa pokřm a řiluge ty, geřz se geho bogie.

CXLVII

Zwieřtuge muž řwaty pokoy a obyřnořt danu řidu řyřdow-

[12^b]fkemu, když byl nawra-
ćen z wazby babilonfke do
geruzalema. A wyprawuge moc
boží, genž čini w świetie fkrze
paru zemfku, A že zakô swoy
dal samemu ldu żydowfke^v.

CXLVIII

Ponuka muž swaty wleho
nebefke^o y zemfke^o, powie-
trneho y wodne^o ftwoření,
mladych y starych, k chwale
boha nebefke^o.

CXLIX

Zwieftuge muž swaty wy-
fwobožení ldu židowfke^o
fkrze x^a z ruku neptel g^o.
Protož weli ge^o chwaliti.

CL

Weli muž swaty chwaliti
boha w swatých a mocech ge-
ho rozličným chwalitednym
ofudim.

To slowo hospodin znamena
tolik, iako pan .b. | Kakžkoli
swaty Auⁿ die, že dawid fložil
wlečky žalmy w žaltari, ale
S^v Ieroⁿ gmenuge defet fkla-
daców, .t. Dawida, Moyžífe,
Šalomuna, tri syny Chore,
Azaph, Etan, Heman a Idytum
y gini swieti, gichžto gmen
newiedie. Ale Rabi samuel po-
klada gich defet, .t. Melchise-
decha, Abrahama, Moyžífe,
Dawida, Šalomuna, Azapha,
tri syny chore a Idytum.

Pane ¹⁾ buozie bud przy nas,
kdyz budemi. ²⁾

¹⁾ Odtud počínaje, psáno jiným, drobnějším písmem. —

²⁾ Jak patrnó, přípisek tento není dokončen.

I

1 [13^a] **B**Lazený muž, kterýž gest neodšel w radie nemilostiwých, a na čestie hrziešných nestal gest, a na stoliči moru nesediel gest:

2 **A**le w zakonie paně wole geho, ¹⁾ myšliti bude we dne ý w noči.

3 **I** bude yakozto drzewo, kterež sstiepeno gest podle sbiehuow wod, kterež owoče swe wyda w czas swoý: **A** list gest ²⁾ nespadne: a wšfečký wiečý, kterežkoli věyni, prospiešný budu.

4 **N**e tak milostiwý, ³⁾ ne tak: ale yakozto prach, kterýž smiešta ⁴⁾ wiatr od twarzi zemie.

5 **P**rotoz nepowstawagi nemilostiwý w sudie: ani hrziešni w radie sprovedliwych.

6 **N**ebot zna pan čestu sprovedliwych: a česta nemilostiwých zahýne.

II

1 **P**rocz su prechali pohane, a hde myšlili su marnosti?

2 **S**polu stali su kralowe zemšcij, a kniezata seshi su se w gedno proti panu, a proti mazanku ⁵⁾ geho.

3 **(Z)**ruffme ⁶⁾ swazky gych: a odwrzme od sebe gho gich.

¹⁾ Vynecháno za tím: *a w zakonie geho*: (et in lege ejus). —

²⁾ Za *geho* (ejus). — ³⁾ Za *nemilostiwý* (impii). — ⁴⁾ Snad za *smieta* (projicit). — ⁵⁾ Christum. — ⁶⁾ Počátečné písmeno *Z* není vepsáno, jakož i při veršich 5.—8. *T, A, P* a *P*.

4 **K**teryz bydli [**13^b**] w nebi, posmiewatit sie budu ¹⁾ gym: a pan poruhatit sie bude gym.

5 (**T**)ehdý mluwiti bude k nim a ²⁾ w hniewie fwem, a w prchání fwem zamutí ge.

6 (**A**)le ya wftawen sem od nieho krale m nad fyon, horu fwatu geho, zwieftuge prikazanie geho.

7 (**P**)an gest rzekl ke mně: fyn moý tý fy, ya sem dnes porodil tie.

8 (**P**)ozadaý ote mne, ³⁾ a dam tobie narody, die- ⁴⁾ dycztwo twe, a gmienye twe kraginí zemíe.

9 **W**zwladnes ⁵⁾ gymí u prutye zeleza, yako ⁶⁾ sud hrnczierzowi ⁷⁾ zlamas gie.

10 **A** nynye ⁸⁾ kralowe rozumíeyte: uwiehlafte, ⁹⁾ giz sudite zemíe.

11 **S**luzte hofpodynu u bazny: a raduíte sie gemu f trfesenym.

12 **P**rřígmíete kazn, ¹⁰⁾ kdazto rozhnuyewa sie hofpodyn, a nezahnete f ciefći p̃we.

13 **K**diz sie rozze w hnyewie w kratkem geho, blazeny wficzkny, giz ufagiu w nyem.

III

2 **H**ofpodyne, czo rozmnozili fu sie, giz mutye mye? mnozi wftagiu p̃ty mnye.

¹⁾ Za *bude*. — ²⁾ a zbytečno, není v latinském originale. — ³⁾ Až sem psáno písmem XV. stol. — ⁴⁾ Až sem původní rukopis je vyškřábán a nalézá se pod rukopisem XV. stol.; odsud počíná se původní text, ačkoliv jest též částečně vyškřábán. — ⁵⁾ *W*, jakož i v následujícím verši iniciálka *A* a v třetím žalmě počátečná iniciálka *H*, jest nově přimalována. — ⁶⁾ *ko* připsáno po straně. — ⁷⁾ Nadepsáno v XV. stol.: *yrzowi*. — ⁸⁾ Prvé *y* předěláno z *e*. — ⁹⁾ erudimini. — ¹⁰⁾ Mezi *z* a *n* zdá se býti *e* nadepsáno.

3 **M**nozi dyeyu duffi mey: neny zdrawie giemu u boze ieho.

4 **A**le ty, hospodyne, prfigiemcie¹⁾ moy gfi, [14^a] chwala ma, a powiffugiuci hlawi me.

5 **H**lasem mym k hospodynu wolal sem: y uflifal mie f hori fwate fwe.

6 **Y**a fpach, a zdrziemal sem: i wftach, nebo hospodyn prfigal²⁾ mie.

7 **N**ebaty fie budu tyufiucie²⁾ liuda okliuczycich mie: wftan, hospodyne, zdrawa mie uczin, boze moy.

8 **N**ebo ty pobil fi wfeczky ptywiucie mnye bez wini: zubi hršiefnich zetršiel fi.

9 **B**ozie iest zdrawie: a nad liudem twim pozehnanye tve.³⁾

IV

2 **K**diz wziwach,⁴⁾ uflifal mye iest boh p̄wdi me: w zamutcie pdlil gfi my. **S**miluy fie nade mnu, a uflis modlitwu mu.

3 **S**ynowe czlowieczî dokowad tyefkeho frdcie? i czo mylugete giessitnoft, a hledate lzi?

4 **A** wiezte to, nebo wzdiwil hospodyn fwateho fweho: hospodyn uflifli mye, kdiz wzwolagiû k nyemu.

5 **H**nyewaite fie, a nerodte hršiefity: gez dyete w frdcich waffich, a w tagiemnyciech wafiech trapme.⁵⁾

¹⁾ *ci* předěláno později v *cz.* — ²⁾ Zde *cosi* nadepsáno. —

³⁾ Až sem text částečně vyškrábán. Za tím *cosi* od rubrikatora připsáno, snad: *Zalma daudoua.* — ⁴⁾ *ch* jakož i následující slova (až *boh*) později inkoustem přepsáno. — ⁵⁾ Snad za *trapte fie* (compungimini).

6 **O**bietuyte obiet p̄wdi, a ufaite w hoſpodynye: mnozi dyegiu: kto pokaze nam dobre?

7 **Z**namenana ieſt nad namy ſwie[14^b]tloſt obli-
czegie tweho, hoſpodyne: dal ſi weſele w frdcie me.

8 **O**t owoce,¹⁾ (*rz*)wina,²⁾ a olegie³⁾ rozmnozeny ſu.

9 **U** pokogiu⁴⁾ w temz vfnu, a otpoczínu:

10 **N**ebo ty, hoſpodyne, znamenytie w nadyegi uſtawil ſi mye.

V

2 **S**Lowa ma uſſima p̄ſigmî, hoſpodyne, uro-
zumiey wolanyu¹⁾ memu.

3 **U**rozumiey hlaffu mođlitwi me, kraliu⁴⁾ moy a boze moy.

4 **N**ebo k tobie wzmodliu ſie: hoſpodyne, rano uſlis hlas moy.

5 **R**ano naſtogiu tobie a uzrîu: nebo boh nechce⁵⁾ zloſty ty gfi.

6 **A**ny bîdlity bude podle tebe zloſtywi: any oftane nep̄wi⁶⁾ oczîma twîma.

7 **N**enawidyl ſi wſiech, gizto czynye zloſt: za-
tratys wſieczknî, gizto mluwie lez. **M**uzie krwi a leſt-
neho nenawidy hoſpodyn:

8 ale ya u mnoſtwiu⁴⁾ mîloſirdye tweho, **W**eydu
w dom twoy: wzmodliu ſie k koſtelu ſwatemu twemu
w twey bazny.

9 **H**oſpodyne, wiwed mye w twey p̄wdye: p̄ ne-
prfateh me zp̄w w obezrfienyu⁴⁾ mem cieſtu twu.⁷⁾

1) A fructu frumenti. — 2) Před *wina* nedokonale vyškřábáno: *rz*. — 3) olei sui. — 4) u škřábáno. — 5) non Deus volens. — 6) Za tím vynecháno: *prfied* (ante). — 7) Za *twem cieſtu mu*.

10 **Nebo** nenyé w uftech gich *řwda*: řrdcie gich geřlutné ieřt.

11 [15^a] **Row** zgiewní hrdlo gich, iaziki řwímí leřtnyé čínyechu, řud ye, hořpodyne. **Padnu** ot mífleňich řwích, podle mnořtwie nemilořty gich wizen gie, nebo řu tye drazdylí, hořpodyne.

12 **A** weřelte řie wřiczkný, gízto ufagiú w tye, wieceňné wřzraduyú řie: í wřzidlis w ních. **A** chwaleňny budu w tobie wřiczkný, gíz mílugiú gmíe twe,

13 ne¹⁾ ty pozeňnas řwemu. **Hořpodyne**, iako řřtytem dobre wole twe korunowal gli ny.

VI

2 **Hořpodyne**, w rozlúcenýu twem netreřkci mne, any w hnyewie twem potupuy mne.

3 **Smíluy** řie nade mnu, hořpodyne, nebo nemoćen řem: wzdraw míe, hořpodyne, nebo zamucení řu kořty me.

4 **A** duřřie ma řmutná ieřt welmí: ale ty, hořpodyne, dokowad?

5 **Obrat** řie, hořpodíne, wířw²⁾ duřřiu mu: zdrawa míe uczín pro twe mílóřrdenřtwie.

6 **Nebo** nenyé w řmrtí, kto bí pomnyel tie: a³⁾ u pekle kto zpowiedatí řie bude tobie?

7 **Dyelal** řem we wzdic^hanyu mem, wmygiu po wřie noci loze me: řlamí mymí pořtelíu mu [15^b] oplaczíu.

8 **Smutylo** řie ieřt ot rozlúcenýe⁴⁾ oko me: řřtaral řem řie mezi wřemí ueprřateli mímý.

¹⁾ Za *nebo* (quoniam). — ²⁾ Za *ř wířw*. — ³⁾ *a* není v lat. originale. — ⁴⁾ Nadeřřáno písmem XV. století: *prchlwosti*.

9 **O**tteidyete ote mne wficzkny,¹⁾ gizto dyelate zloft: nebo vřifal ieřt hořpodyn hlas placzie meho.

10 **U**řifal ieřt hořpodyn řřbu mu, hořpodyn modlitwu mu řřřyal.

11 **S**třdte²⁾ řie i řmutie³⁾ řie řichle wficzknř ne-
 řřřietelee mogli: obrate⁴⁾ řie a zapolegřu řie welmye
 ruczie.⁵⁾

Zalma dauřdo. VII

2 **H**ořpodyne, boze moy, w tie řem ufal: zdrawa
 mye uczřn ze wfiech řřihagiřucřch mye, a zprořt mřie.

3 **N**e kda uchopi iako lew duřřiu mu, kdřs nenye,
 kto bi wikupil, any kto bi zdřwa uczřnyl.

4 **H**ořpodyne, boze moy, acz řem vczřnyl to, acz
 ieřt zloft w ruku mu:

5 **A**cz řem nawratyl oplaciřgiřucřm mny⁶⁾ zla, ot-
 padnu mzdu ot neřřřatel mřich gieřřřuten.

6 **S**třhay neřřřitel duřřiu mu, a popadny gyu, a
 potlaczi w řemř zřwot moy, a chwalu mu u řřch wřwed.

7 **W**řřtan, hořpodyne, w hnyewie twem: a powřs řie
 w kragřřnach neřřřatel mřich. **A** wřřtan, hořpodyne, boze
 moy, [16^a] u řřřřkazanyu,⁶⁾ gez gřř kazal:

8 a řbor luđa okliřuczř tye. **A** ptoz⁷⁾ u wřřřoft
 wynyti:

9 hořpodyn řudř luđu. **S**ud mye, hořpodyne, podle
 řřwdi me, a podle newynnořty me nade mnu.

¹⁾ Nad *cř* tečka (skvrna) pozdřjřř, jakoř i na mnoha ji-
 nřch mřřřtech. — ²⁾ Po stranř přřpsřno v XV. stol.: *zapyřzte*. —
³⁾ Za *řmutte*. — ⁴⁾ Za *obratie*; at řye obraty **řP**. — ⁵⁾ velo-
 citer. — ⁶⁾ u vyřkrřbřno. — ⁷⁾ p pozdřji inkoustem přřtařeno.

10 **S**kona sie zloft hršiefních, a zřwis řweho, zya-
da^{cs} 1) frdcie a ledwi, boh: 2)

11 **P**rawa pomocz ma ot hořpodyna, genz zdřwi
czřnys řweho frdcie. 3)

12 **B**oh řudcie řwi, mocznř, a pokoynř: czřli hnye-
watř sie bude po wfie 4) dny?

13 **Ge(n)**dno 5) acz nawraceny budete, mecz řwoy
witrhl: 6) a luczřfcie řwe napal, a prřřwil gie.

14 **A** w nyem prřřwil řudř 7) řmrty, řtrřeli řwe
horřcym prřfczřnyl.

15 **A**y zrzy, porodyl neřwořt: ř poczal boleřt, ř po-
rodyl zlořt.

16 **P**ropast 8) otewřiel, ř wikopal gřu: ř vpadl w ya-
mu, gřuzto řeřt uczřnyl.

17 **N**awraty sie boleřt řeho w hlawu řeho: a u wrch
řeho zlořt řeho řřtupř.

18 **Z**powiedaty sie budu hořpodynu podle řwdř
řeho: a řlawity budu gmeny hořpodyna naywřřieho.

VIII

2 **H**ořpodyne, hořpodřne nas, kak nadywne 9) řeřt
gmye tve we wfie zemy! **N**ebo podwřzena řeřt [16^b]
welebnořt twa nad nebeřfa.

3 **Z** uřt mladenczow 10) řkonal řř chwalu twu 11) p
neprřfateř tve, aby zkazřl neprřfieteře a mřřtyteře.

1) Mezi *a* a *s* nadepsáno *cz*; scrutans; zpytuge **řP**. — 2) *Za boze*. — 3) *rectos corde*. — 4) *per singulos*. — 5) *Psáno přvodně: Gendno*, pak prvé *n* vyřkrábáno. — 6) *vibrabit*; oprzahl **řP**. — 7) *vasa*. — 8) *Lacum*. — 9) *Za naddywne*. — 10) *Zde vynecháno: et lactentium*. — 11) *twu* (tuam) není v lat. originale.

4 **N**ebo uzrfiu nebeffa twa, dyela prftow twich: mefiecz a hwiezdi, gez gfi ty zalozil.

5 **C**zo iest czlowiek, ze pomnys ho? nebo fin czlowieczî, ze nawfcziewuges ho?

6 **P**omēfils ho mailem menye ot angelow, chwalu a czftiu koronowal fi gley:

7 î uftawil fi gei na ¹⁾ dyela ruku twu.

8 **W**feczknio podlozil fi pod nohi yeho, owcie y woli rozliczne: a take i dobitek polski;

9 **P**taki nebeske, a ribi morske, gez prfiechodye ftefki morske.

10 **H**ospodyne, hospodine nas, kak naddywno iest gmie tve we wfiey zemy!

IX

2 **Z**Powiedaty fie budu tobie, hospodie, we wfem frdciu mem: zwiestowaty budu wfeczknny dywi tve.

3 **W**zradugiû fie a wzwefeliû fie w tobie: wflawiu gmeny twemu, nawiffe. ²⁾

4 **W**obracenyu neprfietele meho zasie: zemdleyu, i zahinu ot obliczegie tweho.

5 **N**ebo uczinyl fi sud moy a mne dle: ³⁾ fediel fi na sudie, genz sudis prawdu.

6 [17^a] **T**refktal fi narody, i zahinul nemilofitywy: a ⁴⁾ gmye gich zahladyl fi u wiek a u wieki wiekom.

7 **N**eprfietele mogli zahinuli fu w hnyewie ⁵⁾ az do konce: a myesta gich zkazil fi. Zhinula pamiet gich fe zwukem:

¹⁾ Za nad. — ²⁾ Za naywiffi. — ³⁾ causam meam. — ⁴⁾ a neni v lat. originale. — ⁵⁾ Inimici defecerunt frameae.

8 ale hospodyn u wieku oftane. Prifpřwil w fudye ftolicíu fw:

9 a on fudyty bude fwiet zemíe w rownoftí, fudyty bude líud u pšwdye.

10 **Y** uczínyen ieft hospodyn utoczifczie chudich: fpomoczník u potřiebach y w zamutcie.

11 **A** ufaty budu w tie, gíz poznali fu gmye twe: nebo nepuřtil fi hledagíucich tebe, hospodyne.

12 **S**lawte hospodynu, genz bidli na fyonye ¹⁾ horzie: zwięstuyte mezi narodi včzenye geho:

13 **N**ebo hledagíuci krwi gích rozpomanul ieft: a ²⁾ nezapomnyel ieft wolanye chudich.

14 **S**myluí fie nade mnu, hospodyne: wiz ponyzenie me ot neprfatel mích.

15 **G**enz powiřuges mne z wrat smřty, abich zwięstowal wfeczna chwalenye twa u wratech dceri fyon.

16 **W**zradugíu ³⁾ fie w uzdńwenyu ³⁾ twem: wenznuty fu ⁴⁾ narodowe w zahínutyu, gez fu uczynili. **W** ofidle w tomto, genz fu fchowali, [17^b] popadena ieft noha gích.

17 **P**oznan bude hospodyn, fudi czínye: w dyelech ruku fw uchícen ieft hrřiefník.

18 **O**brate fie hrřiefnyci ⁵⁾ u peklo | hrřiefnyci, ⁶⁾ wficz kny narodowe, gízto zapomínate hospodyna.

19 **N**ebo ne do konce zapomanutye bude chudich: utrpenye chudich nezahyne do konce.

20 **W**řtan, hospodyne, nerozmocznye czlowiek: fuzeny budte narodowe w obezřfenyu twem.

¹⁾ *ye* vyškrábáno částečně. — ²⁾ *a* není v lat. originale. —

³⁾ Poslední *u* vyškrábáno. — ⁴⁾ infixae; vřtrnuli **ŽP.** — ⁵⁾ *Za hrřiefnyci.* — ⁶⁾ Nemá se čísti, proto podtečkováno a přeřkrtnuto.

21 **U**staw, hospodyne, nad nymí nošicze zakona: abí widyeli ¹⁾ narodowe, ze liudye su.

1²⁾ (22) **U** czo, hospodyne, otfel si daleko, hrzies u potrzebach, w smutcie?

2 (23) **K**dis picha nemyloštywi, roznyeczúge sie chudi: popadeny biwagiú w radach, gimizto mišle.

3 (24) **N**ebo chwali sie ³⁾ w zadostech dušcie swe: a zloštywi pozehnán ješt.

4 (25) **R**ozdrazdyl ⁴⁾ hospodyna hršesník, podle mnoštwe hnyewa sweho newzhleda.

5 (26) **N**enye boh w obezřienyu ⁵⁾ ieho: poškwrynyeny su ciešti ieho we wfem czassu. **O**tnoštie sie sudowe twogi ot oblicziegie ieho: wfšiech nepršatel šwich panowaty bude.

6 (27) **N**e[18^a]bo rzekl ješt w šrdciú swem: nehnu sie ot narozenyje do narozenyje, bez zleho.

7 (28) **G**ehoz zlorzeczenye plna su ušta, a horzkošti, a lšty: pod yazikem yeho ušile a bolešt.

8 (29) **S**edy w lakawach ⁶⁾ š bohatšmy w tajních, abí zabil newšinneho.

9 (30) **O**czy yeho w chudeho zřie: laka w zkritye, iako lew w giefkšny šwe. **L**aka, abí popadl chudeho: popadnuty ⁷⁾ chudeho, kdiz pršitřha gey.

10 (31) **W** ofidle swem ponyzil gey, naklony sie, i padne, kdiz panowaty bude chudym.

¹⁾ Za *wedyeli* (sciant). — ²⁾ Dle počítání hebrejského počíná zde žalm X^v. — ³⁾ Vynecháno: „hršesník“, což již v XV. stol. nadepsáno (*hršesník*). — ⁴⁾ Po straně připsáno v XV. stol.: Exacerbavit. — ⁵⁾ o předěláno ze z. — ⁶⁾ Po straně v XV. stol. připsáno: in infidiis. — ⁷⁾ Ve slově *popadnuty* druhé p později inkoustem přetáhnuto a připojen skratek p.

11 (32) **Nebo** rzekl iest w frdciu swem: zapomnyel iest boh, otwratyl iest obliczney swoy, aby newidyl do koncie.

12 (33) **Wftan**, hospodyne, boze, powiff sie ruka twa: nezapomynai chudich.

13 (34) **Pro nyehozto** ¹⁾ rozdźdil nemíloftywi hospodyna? a rzekl w frdciu swem: newzeptá. nebo ti ufile widis. ²⁾

14 (35) **Widys**, nebo ti ufile widis ³⁾ a bolešt znamenas: aby gie podal w rucie twogi. **Tobie** ostawen iest chudy: srotku ti budeš pomoczník.

15 (36) **Zetrfi** ramye hršiefneho a zloštyweho: wzhledan bud ⁴⁾ hršiefch yeho, a nebude na[18^b]lezen.

16 (37) **Hospodyn** kralowaty bude u wíek, a wíeki wíekoma: zahínete narodowe s zemíe ieho.

17 (38) **Zadošt** chudich uslífal hospodyn: pršihotowane frdcie gich slířalo iest ucho twe.

18 (39) **Sud** srořku ⁵⁾ a pokornemu, aby nepršifozíl wíece welbity sie człowiek nad zemíu.

X

2 **W** hospodynu ⁶⁾ ufagiú: kak dyete duffi me: pršiefdy na horu iako wrábecz?

3 **Nebo**, ay zřfi, hršiefnyci ⁷⁾ napieli su luczífce, pršífřwili su sřřiefli swe w tuli, aby zasřřiefhli w skřitye řřweho řřřcie. ⁸⁾

¹⁾ Propter quid. — ²⁾ nebo ... widis patří do následujícího verše. — ³⁾ Přeskrtnuto a podtečkováno. — ⁴⁾ Nad *d* souvěkým inkoustem háček. — ⁵⁾ *t* jest již pozdější rukou a inkoustem přiděláno. — ⁶⁾ *W hospodynu*, *u* nově červeně opraveno v *a*. — ⁷⁾ / později nadeřřáno inkoustem černým. — ⁸⁾ rectos corde.

4 **Nebo** gez si doczynyl, ¹⁾ zkazili su: ale p̄wi czo vczînyl?

5 **Hospodyn** w chramie swatem fwē, hospodyn w nebiu stolicie ieho. **Oczy** ieho w chudeho zrfie: wieczci ieho otazugiū synow czlowieczich.

6 **Hospodyn** otazuge p̄weho a nemilofyweho: ale kto miluge zloft, nenawidy duffe (*me*)²⁾ fwe.

7 **Dftyuge**³⁾ na hr̄fienyki⁴⁾ ofidlo: ohnyene,⁵⁾ a fira, a duch burzi, ciefst ftafti⁶⁾ gich.

8 **Nebo** p̄wi hospodyn, a p̄wednofiti milowal: rowenftwie widiel obliczney tway.⁷⁾

XI

2 **Z**Drawa mye uczyn, hospodyne, nebo zhînul fwa[19^a]ty: nebo vmēffeny⁸⁾ fu p̄we^dlnofiti od synow czlowieczich.

3 **A** eḡffutna⁹⁾ mluwili iednak p̄kny k bliznyemu fwemu: rti ducholowe, w fr̄dciu a fr̄dcem mluwili fu.

4 **Zatrati** hospodyn rti ducholowe rozliczne,¹⁰⁾ iazik zloftyw.

5 **Gifto** rzekli fu: iazik naff wzwelbime, rti naffie ot nas fu, kto naff hospodȳ iest?

¹⁾ Po straně asi v XV. stol. připsáno: perfeciti. — ²⁾ *me* vyškřábáno. — ³⁾ Po straně v XV. stol. připsáno: pluit. — ⁴⁾ Za *hr̄fiefnyki*. — ⁵⁾ ignis. — ⁶⁾ Snad za *ftrafti* (calicis), jak se skutečně vyskytá XXII. 5: *ftraft*. — ⁷⁾ Asi v XV. stol. podtečkováno *tway* a připsáno: *geho*. — ⁸⁾ *ēff* přepsáno pozdějším inkoustem. — ⁹⁾ Pod *g* dvě tečky; za *geffutna*. — ¹⁰⁾ Nadepsané *a b* znamenají, že se má čísti: *rozliczne rti*; rozliczne (uni-versa). Za tím vynecháno: *ê* (et).

6 Pro hubenſtwie p̄czních, a wzd(a)ychanye¹⁾ chudich nynye wftanu, dye hoſpodȳ. **W**lozīu w uzd̄wennyu: wiernye zdyeḡiu w nyem.

7 **M**luwa boze, mluwa czyſta: ſtrſieb^o ohnyem ſkuſſowano, ſeznano zemie, cieſſtieno²⁾ ſedmkrat.

8 **T**1, hoſpodyne, ſchowas ny: a oſtrſiezes ny ot narozenyje toho na wiek.

9 **W** ochodye nemilof̄tiw̄i chodye: podle mnoſtwie wifof̄ti³⁾ twe rozmnozili ſu ſiny liudſke.

XII

1 **D**okowad, hoſpodyne, zap̄ominas⁴⁾ do koncie? dokowad otwraciuges obliczeg ſwoy ote mne?

2 **K**ak dluho uloz̄iu radi w duſſi mey, boleſt w ſrdc̄iu mem pr̄ief den?

3 **D**okowad powiſſowaty ſie bude nepr̄ietel moy nade mnu?

4 w^ze^rſi,⁵⁾ a uſlis mye, hoſpodyne, boze moy. [19^b] **O**ſwiet ocz̄i mogli, abich nykdi nefalpal w ſmrti:

5 ab̄i⁶⁾ nerzekl nepr̄ietel moy: oſtal⁷⁾ ſem p̄ti nyemu. **G**izto zamuczugīu mye, zradugīu ſie, acz ſie hnu:

6 ale ya v miłofrdenſtwiu twem ufał ſem. **W**zraduge ſie ſrdcie me w uzdrawenyu twem: wzezpiewagīu hoſpodynu, ienz mie dobr̄im obdarowal: a wſlawiu gmeny hoſpodyna naiwiſſieho.

¹⁾ Prvé *a* vyſkrábáno. — ²⁾ Předěláno později, jak se zdá, z *ciſſtieno*. — ³⁾ secundum altitudinem. — ⁴⁾ Vynecháno: *mne* (me). — ⁵⁾ Obě *z* nadepsána. — ⁶⁾ ne quando. — ⁷⁾ praevalui.

XIII

1 Rzekł nesmíslnî w srdciu swem: nenie boh. Zkazený fu, a ohawený fu¹⁾ w uczených swich: nenyé, kto bi vczínyl dobrze, nenyé az do giednoho.

2 Hospodyn f nebe p̄ršel na synî czlowieczie, aby widiel, bih²⁾ bi rozumny, nebo hledagiuci hospodyna.

3 Wficzknî fessl fu sie,³⁾ spolu neuzitecznî vczínyeny fu: nenyé, kto bi czíníl dobrze, nenie az do giednoho. Row⁴⁾ otworzenî hrdlo gich: iaziki swímí lefťnîe czíníechu, gied aspídowni pod rtoma gich. Gichzto vsta zlorzeczenstwíe a horzkostí plna fu: rucie⁵⁾ nohí gich ku plitíu krwi. Potupeníe⁶⁾ a nezczestýe w ciefťach gich, a ciefťi pokoi⁷⁾ nepoznali fu: nenie bazny bozie p̄fied [20^a] oczíma gich.

4 Czili poznagiú wficzknî, gízto dyelagiú zloft, gízto pozieragiú snatek⁸⁾ moy iako pokrm chlebowi?

5 Boha newziwali fu, sie⁹⁾ trífiefiechu baznyu, kdezto nebiefe bazen.

6 Nebo hospodyn w narodye p̄wem gieft, radu chudeho uhanyl si:¹⁰⁾ nebo hospodyn nadyegie geho íeft.

7 Kto da z siona zdwíe wityezíu?¹¹⁾ kdís otwraty hospodyn wiezeníe snatka sweho, wzraduge sie iakob, a wzwefeli sie ífrahel.

1) abominabiles facti sunt. — 2) t. j. *bili li* (si est). — 3) declinaverunt (viz XX 12, LII 4, LIV 4, CI 12: *schilih fu*). — 4) Po straně p̄řipsáno v XV. stol.: *hrob*. — 5) veloces. — 6) Contritio (viz LIX 4: *fkruffenýe*, CXLVI 3: *fkruffenstwíe*). — 7) *Za pokoe*. — 8) plebem. — 9) *Za tu* (illic) *sie*. — 10) confudistis. — 11) salutare Israël.

XIV

1 **H**ospodyne, kto bude bidlity w stanu twem? nebo kto odpoczine na horzie swate twei?

2 **G**enzto chody bez poskwrnyne, ¹⁾ a cziny řwdu:

3 **G**enzto mluwi řwdu w frdciu swem, genzto neuczínyl lfti w yazıku swem: **A**ny uczínıl bliznyemu swemu zle, a ukery newzal pty bliznyemu swemu. ²⁾

4 **K** nyczemuz prřiweden ıest w obezřenyu geho zlořtwı: ale boyuci hospodyna ořlawugiu: ³⁾ **Y**enz prřıfaha bliznyemu swemu, a neprřıelřti,

5 genz řbozie řweho nedal k lichwie, a darow na newınne ⁴⁾ newřal: **G**enz cziny to, nebude hnut ⁵⁾ u wekl. ⁶⁾

[20^b] XV

1 **U**choway mıe, hospodyne, nebo ufal ře w tie.

2 rzekl řem hospodınu: boh moy řı ti, nebo řbozie meho nepotrřıebuges.

3 **S**watım, gızo řu w zemı ıeho, wzdıwıl ⁷⁾ wfeczknı wole me w nıch.

4 **R**ozmnozenı řu nemoci gıch: potom prřıřpıelı řu. **N**ezberu řborow gıch ze křwı: any pomnıeti budu gmen gıch řkrzie řtı me.

5 **H**ospodyn czeřt dıedynı ⁸⁾ me, a utrpenıe ⁹⁾ meho: řı řı, ıenz nawratıř dyedınu mu mnye.

1) Za *poskwrnyne*. — 2) *adversus proximos suos*. — 3) *glorificat*. — 4) *super innocentem*. — 5) Přeřeláno později v *chud* a *sice*: k *h* přıřsáno *e*, *u* přeřeláno v *d* a *t* vyřkrábáno. — 6) Za řım přıřsal rubrikator: *dauıd*. — 7) *mirificavit*. — 8) *haereditatis*. — 9) *calicis*.

6 **P**owrazci padli su mnye u prfeyafních: anebo ¹⁾ dyedina ma prfeyafna ıest mnye.

7 **P**odiekugi u hospodynu, ıenz mıe darował rozumem: a take az do noci tpechu mıe ledwie me.

8 **A** widiech hospodyna meho w obezrfienyu mem wefdı: nebo na řwici my ıest, nehnu fie.

9 **A** pto wefelilo fie ıest frdce me, a radował fie ıazık moy: we swrchcie ²⁾ a tielo me odpoczıne w nadıeyu. ³⁾

10 **N**ebo neoftawıs duffie me u pekle: any das swatemu twemu widietı zkazenıe.

11 **Z**namı uczınıl fı mıe cieftı zıwota, a (napl)nys ⁴⁾ mıe wesele ⁵⁾ f oblicze[21^a]gem twım: rozkofıı u řwici tweı az do kōcie.

XVI

1 **U**slıs, hospodyne, řwdu mu: a ⁶⁾ poznay řfbu mu. **U**řıma prřımy modlitwu mu, ne w rtiech leřtních.

2 **S** oblicziege tweho řud moy přpıei: ⁷⁾ oči twogy wızte rownořtı.

3 **P**okufıl fı ⁸⁾ frdce meho, a nawřzewıs nocıu: ohnyem pokufıl fı mne, a nenaleřena ıest we mnye zlořtı.

4 **A**by nemluwıla uřta ma czınow czlowieczıch: p řłowa rtow twıch ya chował řem cieřtı twrdıch.

5 **S**wrchuy chod moy ⁹⁾ w ztezkach twıch: abı fie nehnułı řtopı twe. ¹⁰⁾

6 **Y**a řem uolal, nebo uřıřal fı mıe, boze: naklon ucho twe mnye, a uřıř řłowa ma.

¹⁾ etenim. — ²⁾ insuper. — ³⁾ in spe. — ⁴⁾ Kápnutím čehosi počátek slova nečitedlný; a není v lat. originale. — ⁵⁾ Za wesele. — ⁶⁾ a není v lat. originale. — ⁷⁾ prodeat. — ⁸⁾ Probasti. — ⁹⁾ Perfice gressus meos. — ¹⁰⁾ Za me (mea).

7 **D**ywna vczîn milofrdye twa, ienz zdrawi czînîs ufagiúcie w¹⁾ tie.

8 **O**d ptywnykw p̄wicie twe stršiez mne, iako zřídlnyie oka. **P**od štienem krřídlu twu obran mie:

9 ot oblicziege neprfatelſkeho, gizto fu mie biczo-
wali. **N**epřfietele mogli duřřiu mu okliúczili fu,

10 pewnořt řwu zaklenuli fu:²⁾ uřta gich mluwila
fu pich(u).³⁾

11 **M**eciúce [21^b] na mie nynie okliúczili fu mye:
oczi řwogi upřřieli fu řnyzity w zemiu.

12 **P**řřigieli fu mye iako lew hotow ku přřiebo-
giú:⁴⁾ a iako řczenyie lwowe bidle u peľřřiech.

13 **W**řtan, hořpodyne, přřiedery gřei,⁵⁾ potlacz gřey:
vřpřt duřřiu mu ot nemilořřiweho, a ot rozliúcenye
tweho⁶⁾

14 ot neprfatel ruky tve. **H**ořpodyne, ot mala z ze-
mie rozdyel gie w ziwotie gich: ot zachowanich⁷⁾ na-
plynyeno gieřt brzicho gich. **N**ařiceny fu řynow: i ořta-
wili fu ořtatky řwe menřym⁸⁾ řwim.

15 **A**le ya u p̄wdye zgřewiu řie oblicziegiú twe-
mu: nařiciú řie, kdiz zgřewi řie chwala tua.⁹⁾

XVII

2 **M**ilowaty tie bude,¹⁰⁾ hořpodyne, řilo ma:

3 hořpodyn twrdorřt ma, a utocziřřcie me, a zpř-
řtitel moy. **B**oh moy řpomocznik moy, a uřatî budu

1) Původně psáno *v*, později však předěláno ve *w*. —
2) adipem suum concluderunt. — 3) Kápnutím čehosi nyní *u*
nečitelno. — 4) ad praedam. — 5) Za tím vynecháno: *ř* (et). —
6) eripe frameam tuam ab inimicis. — 7) de absconditis tuis. —
8) parvulis. — 9) Předěláno z *ma*. — 10) Za *budu*.

wen. Obrancie moy, a boh ¹⁾ zdwíe meho, a prfi-
giemcie moy.

4 **Ch**wale wzowu hofpodyna: a ot nepratel mích
zdraw budu.

5 **Ob**kliuczili fu mye boleſti ſmrtelne: a rucie ²⁾
zloſti zamutili fu mye.

6 **Bo**leſti pekelné okliuczili fu mye: [22^a] obtie-
zila fu ³⁾ mye ofidla ſmrti.

7 **W** zamutcie mem wziwal ſem hofpodyna, a k bohu
memu wolal ſem: **I** uſiſal (*míe*) ⁴⁾ z chramu ſweho
ſwateho hlas moy: a wolanye me w obezrſeníu ieho,
weſlo w uſſi ieho.

8 **H**nula ſie ieſt, i ſtrſaſla ſie zemíe: a ⁵⁾ zakladi
hor zamucení fu, i hnuli fu ſie, nebo hnyewal ſie gím.

9 **W**íel dym ⁶⁾ w hnyewie ieho: a ohⁿ ⁷⁾ ot obli-
cziege ieho plapolal: zerſiewie rozſoplo ſie ⁸⁾ ot nyeho.

10 **N**aklonyw nebeſſa, i ſſtupil ieſt: a mrakawa ⁹⁾
po^d nohamí ieho.

11 **Y** wſſel nad cherubyn, i letal gieſt: letal nad
peruty wietrow.

12 **I** ulozil tmy tagemnyczu ¹⁰⁾ ſwu, w okliuczényu
ieho ſtan ieho: tēna woda w oblacích powietrſí. ¹¹⁾

13 **P**ro bliſkanye w obezrſienyu ieho oblaci prſiſli
fu, ¹²⁾ burzie a zerzewie ohⁿne.

¹⁾ *b* předěláno chybně asi v XV. století z *r*, tedy za *roh*
(cornu). — ²⁾ *torrentes*. — ³⁾ *praeoccupaverunt*. — ⁴⁾ Částečně
vyškrábáno a rubrikátorem přeškrtnuto. — ⁵⁾ *a* není v lat. origi-
nale. — ⁶⁾ *d* nejasné a z čehosi později předěláno. — ⁷⁾ Na konci
tohoto slova vyškrábáno *y*, které podtečkováno. — ⁸⁾ *carbones*
succensi sunt. — ⁹⁾ *caligo* — ¹⁰⁾ *latibulum*. — ¹¹⁾ *aëris*. —
¹²⁾ Za *prſieſh ſu* (*transierunt*).

14 **Y** wzezwuczal hospodyn z nebe, a naywiſſi dal hlas ſwoy: burzie a zerzewie ohenne.

15 **I** poſlal ſtriel ſwe, i rozpřil gie: bliſkanye rozmnožil, i zamutiěl gie. ¹⁾

16 **Y** zgiewili ſu ſie ſtudnycie wod, i zgiewena ſu zalozenye ſwie^{ta} [22^b] zemy: ²⁾ **O**t trefktanye, tweho hospodyne, ot wdechnutie ducha hnyewu tweho.

17 **P**oſlal ze ſwrchka, ³⁾ i wzal mĕ: z wod ⁴⁾ mnohich.

18 **W**iſpřtil mĕ z neprſatel mnohich ſilnich, ⁵⁾ a ot tiech, ſu ⁶⁾ nenawidyeli mne: nebo poſileni ſu nade mnu.

19 **P**rſiedeli ſu mĕ w den mrſkanye ⁷⁾ meho: y ucĭnyl ſie ieſt hospodyn obrĕcie moy.

20 **I** wiwedl mĕ w ſirokoſt: zdraua mĕ ucĭnyl, nebo chtyel mnye.

21 **I** odplaty my hospodyn podle pŕwdi me, a podle czĭſtoti ruku mu otplati my:

22 **N**ebo chowal ſĕ cieſt bozich, any nemĭloſtywie czĭnyech k bohu k memu. ⁸⁾

23 **N**ebo wſiczknĭ ſudowe ieho w obezřſenyu mem: a pŕwednoſti ieho neottehnal ſem ote mne.

24 **I** budu nepoſkwrnym ⁹⁾ ſ nym: a zachowayu ſie ote zloſti me.

25 **Y** odplati ¹⁰⁾ mĭ hospodyn podle pŕwdi me: a podle newĭnnoſti ruku mu w obezřſienĭu oczĭu ieho.

¹⁾ conturbavit. — ²⁾ orbis terrarum. — ³⁾ de summo. — ⁴⁾ Za i prſiyal mĕ z wod (et assumpsit me de aquis). — ⁵⁾ de inimicis meis fortissimis. — ⁶⁾ Za gřz ſu (qui). — ⁷⁾ afflictionis. — ⁸⁾ a Deo meo. — ⁹⁾ Škrábáním pŕedĕláno v nepoſkwrnym. — ¹⁰⁾ Pozdĕji inkoustem pŕepsáno.

26 **S**watim swati budes, a f muzem newinnym newinen budes:

27 **A** fe wzwoleńim wzwoleń budes: a f potwozřen̄ potwozřen budes. ¹⁾

28 **Nebo** ti liud pokorny [23^a] zdrawa uczinís: a oczí písních powísis. ²⁾

29 **Nebo** ti ofwiczuges fwiecen ³⁾ moy, hospodyne: boze moy, ofwíet temností me.

30 **Nebo** w tobie wípřtúgíu sie ot pokufenie, a u boze mem přiestupíu zed.

31 **Boze** moi, neposkwrnyena ciesta ieho: mluwa bozie ohnyem pokuffena: obńcie ⁴⁾ wfielh ufagíu-ciech wen.

32 **Nebo** kto boh kromie hospodina? nebo kto boh kromie boha nasseho?

33 **Boh**, genz přiepafal mie mocíu: í ulozil neposkwrnyen^omu ⁵⁾ cíestu mu.

34 (**G**)enz ⁶⁾ fkonal nohi me iako gelenow, a nad wísoftí uftawuge mie.

35 **Genz** wczí rucie mogli ku boyowanyu: a ulozil si, ía^{ko} luczífce mofazne, ramena ma.

36 **A** dal si my obńu zdrawie tweho: a přwicie twa příyala mie: **A** kazen twa zřwíla mie do koncie: a kazen twa ona mie nauczy.

37 **Zpřřřiel** si chod moy ⁷⁾ pode mnu: a neřfu vmdlení stopí me:

38 **Styhatí** budu neprfateli me, a uchopíu gie: a obracíu ⁸⁾ sie, donaz nezahíu.

¹⁾ cum perverso perverteris. — ²⁾ Za *ponizis* (humiliabis). —

³⁾ lucernam. — ⁴⁾ protector. — ⁵⁾ Za *neposkwrnyenu*. — ⁶⁾ *G* rubrikatorem nevepsáno. — ⁷⁾ gressus meos. — ⁸⁾ Za *neobracíu*.

39 **Z**etru gie, any fu mo[23^b]hli fſtatı: padnu pod nohi me.

40 **A** prſiepaſal ſi mĕ moc^zıu ku bogıu: podtlačıl¹⁾ ſi pod mĕ wſtawagıucie pti mnye.²⁾

41 **A** neprſatelı³⁾ dal ſi mnye chrſbetem, a newawıdyucie mne ztıł ſi.⁴⁾

42 **W**olalı fu, any bieffe, genz bı zdrawı uczınıl gie, k hoſpodınu: any uſlıſal gie.

43 **Y** ſumnyu⁵⁾ gie, iako prach pried obliczegem wietrowım: a⁶⁾ iako blato czrſiedne⁷⁾ ſhlazıu gie.

44 **W**ıpſt mĕ ot odpowıedanye⁸⁾ lıudſkich: uſtawıſ mĕ w hlawu narodow.

45 **L**ıud, gehoz ſem nepoznal, ſluzıl mĕ ieſt: w ſluchu uſıu poſluchal mne.

46 **S**ynowe cıuzı ſelhalı fu my, ſınowe gıny ſtaralı⁹⁾ fu ſie, a wolalı¹⁰⁾ fu ot ſtezek ſwich.

47 **Z**ıw gieſt hoſpodın, a pozehnanı boh moy, a powıſſı ſie zd^ıwıe¹¹⁾ meho.

48 **B**oze, ienz dawas pomſtı mnye, a poddawas lıud pod mĕ, wıwobodıcz¹²⁾ moy ot neprſatel mıch hnyewıwıch.

49 **A** ot wſtawagıucıch pty mnye powıſıſ mne: ot muzıe zloſtı wıpſtıſ mĕ.

50 **P**roto zpowıedagıu ſie tobie w narodıech, hoſpodıe: [24^a] a gmenyu twemu ſlawu rz(ı)ku.¹³⁾

1) et supplantasti. — 2) *y* předěláno z *ı*. — 3) Vynecháno: *me* (meos). — 4) *zatratił ſı* (disperdidisti). — 5) *comminuam*. — 6) *a* není v lat. originale. — 7) *lutum platearum*. — 8) *de contradictionibus*. — 9) *inveterati sunt*. — 10) Překladatel nejspıše ve své latinské předloze chybně četl *clamaverunt* za *claudica-verunt*. — 11) Za *boh zdıwıe* (Deus salutis). — 12) *v* předěláno z *b*; liberator. — 13) Po *rz* vyškrábáno *ı*.

51 **W**elbie zdŕwie krale ieho, a czínye mílofrdie mazanemu ¹⁾ dawídownu, a plodu ieho az u wíek.

XVIII

2 **N**Ebeffa wířwugíu chwalu božíu, a dyela ruku ieho zwíestugíu twrdost.

3 (**D**)en ²⁾ dnyu wířzehuge ³⁾ flowo, a nocz noci vkazuge vmíenye.

4 **N**eyfu mluwí, any řfeczí, gíchřto bí nesířříelí hlařow gích. ⁴⁾

5 **W**e wříu zemíu wířřel hlas gích: a po kragíu wřeho řwíeta zemřkeho řlowa gích.

6 **W** řluncíu uložíł chram řwoí: a on íako zeních wíchodíe z lozíe řweho: **R**adowal řie íako obr ku biezenu cíeřtí.

7 ot naywířříeho nebe wídeníe ⁵⁾ ieho: **A** potkanye ieho az do wrchu ieho: ny gíeřř, kto bí řie řchowal řříed horkořříu geho.

8 **U**řřaweníe božíe nepořřkwřnyene obracíuge duřřie: řwíedeczřřwíe božíe wíerne, mudrořř dawage malím.

9 **P**rawdí božíe řřwíe, obweřřelíugíucíe řřdčíe: řřřkazanye božíe řwíetle, ořwíečíuge oczí.

10 **B**azen božíe řwata, ořřřawagíucz řřříe bíwa u wíekí wíekom: řudowe boží řřwí, [24^b] zpraweny řamí w řobie.

11 **Z**adana ⁶⁾ nad złato í kamen drahlí welmí: í řlařří nad med y řřred.

¹⁾ Christo suo. — ²⁾ D opominul rubrikator vepsati, ačkoli od písaře jemu naznačeno. — ³⁾ eructat. — ⁴⁾ quorum non audiantur voces eorum. — ⁵⁾ egressio. — ⁶⁾ Desiderabilia.

12 **A**nebo fluha twa chowa ieho, a chowanyu geho ¹⁾ otplata mnoha.

13. **H**rfiechom kto rozumie? ot tainich mich oczift mie:

14 a ot ginich ²⁾ otpušt fluzie fwemu. **A**cz mnie panowati nebude, ³⁾ tehdi neposkwrnyem ⁴⁾ budu: a oczifczen budu ot welikeho ⁵⁾ hrfiecha.

15 **A** budu, ze sie slubie pmluwenie ušt mich: a miflenie srdcie meho w obezrzenyu twem wezdi. **H**ospodyne, pomocnyku moy a wikupitelyu moy.

Zalma XIX

2 **U**šlis tie hospodyn w den zamuceny: obran tie gmie bozie iakob.

3 **P**ošli tobie pomocz z fwateho: a f syona opatrff tie. ⁶⁾

4 **P**amaten bud wfiech obiety twich: ⁷⁾ a obiet twa tuczna bud.

5 **O**dplat tobie wedle srdcie tweho: a wfie radi twe ⁸⁾ potwrdi.

6 **W**zwefelimy sie w zdrawiu twem: a we ygmenyu boha nafeho wzwelbime sie.

7 **N**aplň hospodyn wfeczkný pfbí twe: nynye poznal sem, nebo zdrawa uczínyl gíešt [25^a] hospodyn mazaneho ⁹⁾ fweho. **U**šlis gíey z nebe fweho fwateho: u mocech zdrawie p̄wicie(*ho*) ¹⁰⁾ ieho. ¹¹⁾

¹⁾ custodit ea, in custodiendis illis. — ²⁾ ab alienis. — ³⁾ Si mei non fuerint dominati. — ⁴⁾ neposkwrnyem opraveno v neposkwrnyen. — ⁵⁾ maximo. — ⁶⁾ tueatur te. — ⁷⁾ omnis sacrificii tui. — ⁸⁾ omne consilium tuum. — ⁹⁾ Christum. — ¹⁰⁾ Na konci vyškrábáno *ho*. — ¹¹⁾ Nad z tečka později připsána.

8 Tyto na woziech, a si na konyech: ale my we ymeny boha naffeho wfloweme.¹⁾

9 Ony obwazanye padli su:²⁾ ale my wftali smy i zpweny smy.

10 Hospodyne, zdrawa vczyn krale: w den,³⁾ w kteriz tie wzíwati budem^e.

XX

2 Hospodyne, u moci twey wesełiti sie bude kral: a nad zdrowie twe radowati sie bude welmye.

3 Zadoft frdcie ieho dal si gemu: a wole⁴⁾ rtow gehu neprfielstil si ho.

4 Nebo pfiedsel si gieì u pozehnany sladkosti: ulozil si w hlawie ieho korunu z kamenye draheho.

5 Ziwota profil ot tebe: dal si gemu dluhost dnow u wíek, i na wíeki wíekom.

6 Welika íest chwala ieho w zdrowiu twē: chwalu a weliku slufnost⁵⁾ ulozis nad nym.

7 Nebo das gíey u pozehnanye u wíeki wíekom: obwesełis gíey w radofti f obliczegem twím.

8 Nebo kral ufa w hospodynu: a u mílofrdenstwie nawíffieho⁶⁾ nesmuty sie.

9 Na[25^b]lezny sie ruka twa wfiem neprfatełom twím: pwcie twa nalezny wfeczknî, gíz tebe nenawídieli su.

10 Ulozis gíe iako pecz ohníenu⁷⁾ w czaffu oblicziegie tweho: hospodyn w hnyewie⁸⁾ fwem zamuti gíe, i pozrfe gíe ohen.

¹⁾ invocabimus. — ²⁾ Ipsi obligati sunt et ceciderunt. —

³⁾ Za *î usłis ny w den* (et exaudi nos in die). — ⁴⁾ voluntate. —

⁵⁾ decorem. — ⁶⁾ Za *nawíwíffieho*. — ⁷⁾ clibanum ignis. —

⁸⁾ V rukopise psáno: *wh|hnyewie*.

11 **P**lod gich z semie zatratis: a siemie gich ot finow czlowieczich.

12 **N**ebo schilili su w tie zla dyela: mislili su radi, gez su nemohla, ¹⁾ stati.

13 **N**ebo ulozis gie opak: w oftaciech twich prfi-
pwis obliczney gich.

14 **P**owiz sebe, hospodyne, u moci twei: spiewieti ²⁾ a flawiti budeme nrawy twe.

Zalma dauî. XXI

2 **B**oze, boze moy, wzezri na mye: pcz si mie opuŝtil? daleko ot meho zdrowie slowa opuŝcenî ³⁾ mych.

3 **B**oze moy, wolati budu prfiel den, any uŝlis: a w noci, a ne k mudroŝti ⁴⁾ mnye.

4 **A**le ti w ŝwatem bidlis, chwala witiezie. ⁵⁾

5 **W** tie su ufal ⁶⁾ otcî nafi: ufali su, i wiŝbobo-
dili ⁷⁾ su gie.

6 **K** tobie wolali su, a zdrowi uczinyeny su: w tie su ufali, y neŝu pohanyeny.

7 **A**le ia sem czrw, a ne czlowiek: ohawenŝwie, ⁸⁾ a otwrzeny ŝboru.

8 [26^a] **W**ŝczkny, wîduce mie, poŝmiawali su ŝie mnu: mluwili su rtoma, a kiwali su hlawu.

9 **U**fal ieŝt w hospodynu, wiŝŝt gey: zdrowa uczin gey, nebo chce gemu.

10 **N**ebo ti ŝi, genz ŝi mie witrhl z brziucha: nadyegie ma ot prŝy materzie me.

¹⁾ Za *nemohli*. — ²⁾ Za *ŝpiewati*. — ³⁾ *delictorum*. — ⁴⁾ Za *k nemudroŝti* (ad insipientiam). — ⁵⁾ *Israël*. — ⁶⁾ Za *ufali*. — ⁷⁾ *liberasti*. — ⁸⁾ *opprobrium hominum*.

11 w tie fem uwrzen ot narozeny: ¹⁾ **Z** brziucha materzie me boh moy si ti,

12 neotstupuy otte mne: **Nebo** smutek bliz uest: a neny, kto bi spomohl.

13 **Okluczili** su mie telci mnozi: bikowe tlufty obfiedli mye.

14 **Otwrfieli** su na mie ufta, ²⁾ iako lew popaduci ³⁾ a rzewuci.

15 Iako woda plit fem: rozmetany ⁴⁾ su wfeczknny kosti me. **Uczinyeno** uest frdcie me iako wofk rowlazen u pfiedcie ziwota meho.

16 **Ufchla** ⁵⁾ uest iako trfiepina mocz ma, a yazik moi prfidrzi sie dasnom mym: a u pch smrti uwedl si mie.

17 **Nebo** okliuczili su mie pfi mnozi: rada ducholowich ⁶⁾ obfiedla mie. **Dlabali** ⁷⁾ su rucie mogli a nohi me:

18 zecztlí su kosti ⁸⁾ me. **Ony** gíftie znamenali su a hledali su na mye:

19 rozdyelili sobie rucho [26^b] me, a na mem rusie metalí su loffi.

20 **Ale** ⁹⁾ ty, hofpodyne, newzdaliu ¹⁰⁾ pomoci swe otte mne: ku obranyenyu memu wzezrfi.

21 **Wifwobod** ¹¹⁾ dufiu mu giedynu: ¹²⁾ a z ruku pfi giedynku mu.

22 **Uzdraw** mie z uft lwa: a ot rohow yedno-rozczow ponyzenye me.

¹⁾ ex utero. — ²⁾ Vynechano: *ftwa* (suum). — ³⁾ rapiens. —

⁴⁾ *Za i rozmetany*. — ⁵⁾ Předěláno škrábáním z *Ufthla*. —

⁶⁾ concilium malignantium. — ⁷⁾ Foderunt. — ⁸⁾ Vynechano:

wfeczknny (omnia). — ⁹⁾ e škrábáním nedostatečně předěláno

z *a*. — ¹⁰⁾ *Za newzdaluû*. — ¹¹⁾ Vynechano: *ot rozliucenie, boze*

(a framea, Deus). — ¹²⁾ *giedynu* není v latinském originale.

23 **Z**wiestowati budu gmie twe bratři mey: u pŕŕfiedcie ſnatka ¹⁾ chwaliti tye budu.

24 **G**iz ſie bogite hoſpodyna, chwalte gŕey: wſeczno ſymie iakob welbi ²⁾ gŕey:

25 **B**oy ſie yeho wſelky plod kagiuci: ³⁾ nebo ieſt newzrdiel, ⁴⁾ any potupil pŕbu chudeho: **A**ny obratil obliczŕey ſwoy otte mne: a kdiz wolach k nyemu, ⁵⁾ uſliſfal mie.

26 **U** tebe chwala ma w ſnatcie welikem: ſliubi me nawraciu w obezŕŕieny ⁶⁾ tiech, gizto ſie bogie gehu.

27 **A** ⁷⁾ ieſti ⁸⁾ budu chudy, i zſityegiu: ⁹⁾ a chwaliti budu hoſpodyna, gizto hledagiu ho: ziua budu ſrdcie gich wieki wiekom.

28 **R**ozpomanu ſie a obratie ſie k hoſpodynu wſiczky kragini zemie: **A** modlity ſie budu w obezŕŕienyu ieho wſeczky czeledy pohankke.

29 [27^a] **N**ebo boh ¹⁰⁾ gieſt kralowſtwo: a on bude panowati pohanom.

30 **G**iedli ſu a modlili ſu ſie wſiczky ztli ¹¹⁾ zemie: w obezŕŕienyu ieho padnu wſiczky, gizto ſſtupugiu w zemy.

31 **A** duſſie ma tomu ziwa bude: a plod moy ſluziti bude gemu.

32 **Z**wiestowati ſye bude hoſpodynu narozenye pŕŕichoziucie: nebeſſa ¹²⁾ pŕwednoſt gehu liudu, genz ſie narody, gehoz uczinyl hoſpodynu. ¹³⁾

¹⁾ ecclesiae. — ²⁾ glorificate. — ³⁾ Israël. — ⁴⁾ Za newzhrdiel. — ⁵⁾ Za tím rasura. — ⁶⁾ ny později pŕipsáno. — ⁷⁾ A není v lat. originale. — ⁸⁾ i rasurou pŕeděláno z o. — ⁹⁾ saturabuntur. — ¹⁰⁾ Za boha neb bozie. — ¹¹⁾ Pod i tečka zdá se býti pozdějši; pingues. — ¹²⁾ Za zwiewstowati budu nebeſſa (et annuntiabunt coeli). — ¹³⁾ Za hoſpodyn (Dominus).

Zalma XXIII ¹⁾

1 **B**Ozie 1eft zemie, i plnoft giegie: fwiet zemie, a wficzny, gefto bidle w nyem.

2 **N**ebo on na febranye wod ²⁾ založil gey: na ³⁾ rziekach uftanowil gey.

3 **K**to wzēde na horu boziū? nebo kto ftane na mieftie fwatem giego?

4 **N**ewinny rukama a cziftego frdcie, genz newzal w giefiutnofti duffiu fwu, any prfifahl w duchowlowftwiu bliznyemu fwemu.

5 **T**en prfigme pozehnanye ot hoſpodyna: a mīlofrdenftwie ot boha, ſpaſitele fwateho. ⁴⁾

6 **T**o 1eft pokolenye hledagiuce gehu, hledagiuce obliczege ⁵⁾ iakob.

7 **P**odwihnyete wrata kniezata [27^b] wafie, a wzpod^{wih}niete ſie wrata wieczna: a weide kral chwalni.

8 **K**teri 1eft to kral(i) ⁶⁾ chwal? hoſpodyn ſilny a mocny: hoſpodyn mocny u bogiu.

9 **O**tewrfiete ⁷⁾ wrata knyezata wafie, a wzdwihnyete wrata wieczna: at ⁸⁾ weide kral chwal.

10 **K**teri 1eft to kral chwal? hoſpodyn czftnofti, on 1eft kral chwal.

XXII

1 **H**oſpodyn wladne mnu, a nyczs my neubude: ⁹⁾

2 v mieftie paſtewnem tu mye 1eft uſſadil. **N**ad wodu rozwlazenie wıwedl ¹⁰⁾ mie:

¹⁾ V českém rukopise předchází žalm XXIII. před XXIIsm. — ²⁾ super maria. — ³⁾ Za *ī na* (et super). — ⁴⁾ Za *ſiveho* (suo). — ⁵⁾ Vynecháno *boha* (Dei). — ⁶⁾ Na konci vyškřábáno *i*. — ⁷⁾ Attolite. — ⁸⁾ et. — ⁹⁾ deerit. — ¹⁰⁾ educavit.

3 duffiu mu obratil. **W**zwedl mie nad ftezkı p̄wdı, p̄ fwe gmie.

4 **N**ebo, acz choditi budu u p̄str̄ied ftienye smrty, nezbogiu sie zleho: nebo ti se mnu si. **M**etla twa, a zezl¹⁾ tway, tie sta mie utieffile.

5 **W**czinil si w obezrfienyu mem stol, p̄ty tiē, gizto mutye mie. **O**tucznyl si w olegiu hlawu mu: a strast²⁾ ma opogiuće kak p̄fi^ekrafna iest!

6 **A** milofrdye tve podeide³⁾ mie po wfe dny ziuota meho: **A**bich bidlil w domu boziem, w dluchofti dno^w.

XXIV

1 **K** Tobie, hofpodyne, wzwedl sem duffyu [28^a] mu: 2 boze moy, w tie ufagiu, nepostiziu sie:⁴⁾

3 **A**ny my sie posmiegiu neprfietele m̄gi: anebo wficz kny, iesto tye zdrzie, nebudu pohanyeny.

4 **P**ohanieny budte wficzknı zlofti czinieće nad yeffiutnofti.⁵⁾ **C**iefti tve, hofpodyne, ukaz my: a ftezkam twim naucz mye.

5 **Z**p̄w mye w twei p̄wdie, a ucz mye: nebo ti si boh, fpafitel moy, a tie sem wzdrfal cieli den.

6 **R**ozpomien milofrdie twa a milofrdenftwie^e twa, hofpodyne, gez ot wieku fu.

7 **H**rfiechi mladofti me, a neumietelnofti⁶⁾ mich nerozpominay. **P**odle mylofrdenftwie tweho pomny na mie ty: pro dobrotu twu, hofpodyne.

8 **S**ladki a p̄wi hofpody: p̄ to zakon da hrfiefnikom na cieftie.

1) baculus. — 2) calix. — 3) subsequetur. — 4) non erubescam. — 5) supervacue. — 6) ignorantias.

9 **Z**pwi tyche w fudye: nauczi pokoyne ciefertā swim.

10 **W**feczknj ciefert bozie, miłofrdie a prawda, hledagiucym swiedeczstwa ieho a swiedecztwie ¹⁾ ieho.

11 **P**ro twe gmie, hospodyne, miłoftiw bud hrſiechu memu: nebo mnoho gich ieſt.

12 **K**teri ieſt [28^b] czlowiek, ienz ſie bogi hospodyna? zakon uſtawil iemu ieſt w ciefertie, giuzto ieſt wzwohil.

13 **D**uffie ieho w dobrich prſiebiwatı bude: a plod ieho wzdy^ady zemiu.

14. **T**wrdoſt ieſt hospodyn bogiucym geho: a ſwiedecztwie ieho, aby gim zgeweno bilo.

15 **O**czy mogli wezdi k hospodynu: nebo on wıpſti z ofidla nohi me.

16 **W**zezrſi na mie, a ſmyluy ſie nade mnu: nebo gedynki a chud ſem ya.

17 **Z**amutci ſrdcie meho rozmnozeny ſu: z nedostatkow mıch wıpſt mie.

18 **W**ız ponyzenye me, a uſile me: a otpuſt wfeczki hrſiechi me.

19 **W**zezrſi na neprſateli me, nebo rozmnozeny ſu, a nenawıſtyu zloſtnu nenawıdiel ²⁾ ſu mne.

20 **O**ſtrſiez duſſiu mu, a wıpſt mye: nepoſtiziu ſie, nebo uſal ſem w tie.

21 **N**ewınnj a pwi prſıdzieli ſu ſie mne: nebo wzdrzal ſem tie.

22 **W**ıſbobod, boze, kagiucie ³⁾ ze wfiech zamutkow gich.

¹⁾ testamentum eius et testimonia eius. — ²⁾ Za *nenawıdieli*. — ³⁾ *Israël*.

XXV

1 **S**Vd me, hospodyne, nebo iaz w newinnosti mey chodil sem: a w hospodyna uffage neom[29^a]dlegiu. ¹⁾

2 **Z**kus mne, hospodyne, a pokus mne: uzzi ledwie a trfiesla ma ²⁾ a frdcie me.

3 **N**ebo milofrdie tve prfied mîma oczîma iest: a sliubil sem sie u p̃wdye twey.

4 **N**esediel sem w radie giesiutnosti: a se zlofti czînyucymî neweïdu.

5 **N**enawidiel sem fnatka zloftiwich: a f nemiloftiwîmy nesadu.

6 **U**mygiu mezi newinnî rucie mogli: i obkliuczïu oltarz twoi, hospodîne:

7 **A**bich usifal hlas chwalî tve, ³⁾ a zwiestowal rozliczne⁴⁾ dywi tve.

8 **H**ospodîne, milowal sem krafnost domu tweho, a mîsto bidla chwalî tve.

9 **N**ezatczuy f nemiloftywîmî ⁵⁾ duffie me, a f muzmî krwi ziwota meho:

10 **W** gichzto ruku zlofti su: p̃wicie gich naplnyena iest darow.

11 **A**le ya w newinnosti mey chodyl sem: wikup mîe, a smîluî sie nade mnu.

12 **N**oha ma stala gïest w zp̃wenyu: ⁶⁾ w kostelech podyekugiu tobie, hospodyne.

¹⁾ non infirmabor. — ²⁾ ure renes meos. — ³⁾ tve není v lat. originale. — ⁴⁾ universa. — ⁵⁾ V novějších lat. vydáních následuje *Deus*, což není ani v našem rukopise ani v lat. rukopise musejním (1. H. 1). — ⁶⁾ in directo.

Zalma dauido. XXVI

1 **Ī** Osopodyn ofwieta¹⁾ ma, a zdwie me, gehoz sie bati budu? [29^b] **H**ospodyn obrancie ziwota meho, ot niehoz sie trfiefiti budu?

2 **K**diz prfibriziu giu sie nad mie skodliwi, abi iedli tielo me: **G**iz zamuciugu mye neprfietele mogli, ony omdleli fu²⁾ i padli fu.

3 **A**cz ustawie pty mnye hradı, newzbogi sie frdcie me. **A**cz wftane pti mnıe woifko,³⁾ w to ya uffati budu.

4 **G**ednoho sem pfil ot hospodyna, a to budu zadati, abich bidlił w domu boziem po wfie dny ziwota meho: **A**bih widiel wolıu boziu, a nawfczewil⁴⁾ chramu ieho.

5 **N**ebo skrıl mie iest u prfiebitcie fwem: w den zlich obranyl mye iest w zkrıtyu prfıbitka fweho.

6 **N**a skale powifil mie: a nynye powifil hlawu mu nad neprfatełi me. **O**bfel sem, i obietowal sem w chramie geho obiet hlaffonoffıuciı: ⁵⁾ i fpiewati budu, a flawu rzku hospodynu.

7 **U**flis, hospodyne, hlas moy, gimzto sem wolal k tobie: smıluı sie nade mnu, a uflis mie.

8 **T**obie rzeklo frdcie me, hledal iest tebe oblcziey moy: oblcziege tweho⁶⁾ zadati budu.

9 **N**e[30^a]otwrazuy oblcziege tweho otte mne: neotchılyy sie w hnyewie ot sluhı tweho. **S**pomocznyk moy bud: neopuftyuy mne, any pohrzıei mnu, boze, fpafitelıu moy.

1) illuminatio. — 2) infirmati sunt. — 3) proelium. — 4) n předěláno škřábáním z w. — 5) hostiam vociferationis. Následující z není v lat. originale. — 6) Vynecháno: *hospodyne* (Domine).

10 nebo otecz moy, a matie ma opuſtili ſu mîe: ale hoſpodîn mîe ieſt prſyal.

11 **Z**akon vloz my, hoſpodyne, w cieſtie twey: a z p̄w mîe w ſtezcie twei¹⁾ p̄wei p me neprfately.

12 **N**epodawai mne w duſſie zamuczugiuczich mîe: nebo wſtali ſu p̄ti mnye ſwiedci lſtîwi,²⁾ a ſelhala ieſt ieſt iemu.

13 **W**ierzîu widietî dobra bozie w zemî ziwich.

14 **C**zekay pana, muzky czyn: a poſyleno bud frdce tve, a zachoway boha.³⁾

p̄š XXVII

1 **K** Tobie, hoſpodyne, wolati budu, boze moy, newzdaluy⁴⁾ ſie otte mne: abî nyekda mlczal ote mne, a prſipodobnagiû ſie lſtupagiucîm w giezero.

2 **U**ſlis, hoſpodine, hlas modliwi⁵⁾ me, kdîz modliu ſie k tobie: kdîz zpodwîhagiû rucie mogli k chramu ſwatemu twemu.

3 **N**e ſpolu podday⁶⁾ mîe ſ hrſiefnyki: a z diela-giucîmi zloſt nezatraciuy mne: **G**izto mluwie pokoi ſ bliznym ſwîm, ale zla w zrdcich gich.

4 [30^b] **D**ai gîm otplatu wedle czînow gich, a podle zloſti nalezenîch gich. **P**odle czînow ruku gich otplat gîm: nawrat gîm otplatu gich.

5 **N**ebo neurozumîeli ſu czînom bozîm, a w czîny ruku ieho zkazîs gie, a neuſtawîs gie.

6 **B**lazený⁷⁾ hoſpodyn: nebo uſliſſal ieſt hlas p̄fbî me.

1) *twei* není v lat. originale. — 2) iniqui. — 3) Tento verš připsán po straně v XV. stol. — 4) ne sileas. — 5) *Za modlitwi.* — 6) tradas (v ruk. lat. 1. H. 1). — 7) Po *B* rasura.

7 **H**ospodyn p̄mocnyk¹⁾ moy, a obranytel moy: a w nyem iest uffalo frdcie me, i zprofsczen²⁾ sem. **Y** wzkwetlo iest tielo me: a z me wole zpowiedati sie budu gemu.

8 **H**ospodyn fila fboru fweho: a obranytel fpasse-nye krifsta fweho iest.

9 **Z**draw uczin liud twoy, hospodyne, a pozehnay diedyny³⁾ twei: a wladny gîmî, a wzpodeîmy⁴⁾ gie az v wiek.

XXVIII

1 **P**rfînefte hospodynu, synowe bozi: prfînefte hospodynu fynî fkopczowe:

2 **P**rfînefte hospodynu chwalu i czeft, prfînefte hospodynu chwalu gmenv⁵⁾ ieho: modlte sie hospodynu w sieny fwate ieho.

3 **H**las bozi nad wodi, boh welebnofti wzwuczal: hospodȳ nad wodi mnohe.

4 **H**las bozi v moci: hlas [31^a] bozi v welebnofti.

5 **H**las bozi ztierage⁶⁾ cedri: i zetrfe hospodyn cedri libany:⁷⁾

6 **A** smenfi gie iako telcie libanfke: a zmîleli iakozto fin(y)⁸⁾ iednorozczow.

7 **H**las bozi upadugiuci u plamen ohnye:

8 hlas bozi poplanyugiuci⁹⁾ pufcz: a zamuti hospodyn pufcz engalfku.¹⁰⁾

1) p = po. — 2) adjutus. — 3) Za *diedynye* — 4) extolle. — 5) v škrábáním předěláno z *y*. — 6) confringentis. — 7) Snad za *libanu*. — 8) *y* vyškrábáno. — 9) concutientis; nadepsáno v XV. století: *hybagiczi*. — 10) Cades.

9 Hlas boží přispěvujících¹⁾ gelyny, i zgiewuge skrita:²⁾ w³⁾ chramu ieho wfczkný diegiu chwalu.

10 Hospodyn powoden wzbicziety⁴⁾ cziny: i fiede hospodyn kral v wieku.

11 Hospodyn mocz dal liudu swemu: hospodyn pozehna liudu swemu u pokogiu.

XXIX

2 Powissiu tebe, hospodyne, nebo přiyal si mîe: any si powifil⁵⁾ neprfatel mîch nad mîe.

3 Hospodyne, boze moy, wolal sem k tobie, i uzdravil si me.

4 Hospodine, wiwedl si ot pekla dusiu mu: uzdravil si⁶⁾ ot sftupagiucich u propaft.⁷⁾

5 Slawte hospodynu swieti ieho: a zpowiedajte pamieti swatosti ieho.

6 Nebo hnie^w w zamutcie⁸⁾ ieho: a ziwot u woli ieho. Do weczera bidliti bude placz: a do giutrf[31^b]nie wessele.

7 Ale ya sem rzekl w rozmnozenyu mem: wehnu⁹⁾ sie u wieku.

8 Hospodyne, u woli w twei dal si krassie me nrawi.¹⁰⁾ Otwratil si obliczei swoi otte mne, i uczynil sem sie smuten.

1) Za *prispěvujících*. — 2) *condensa*; CXVII 27 přeloženo slovo to: *stanowyczye*. — 3) Za *i w*. — 4) Snad za *wzbudlity* (inhabitare); nadepsáno v XV. století *odpoczynutij*. — 5) Snad za *kochal*; překladatel četl nejspíše *exaltasti* místo *delectasti*; zpychal ŽP. — 6) Vynecháno: *mne* (me). — 7) in lacum. — 8) in indignatione. — 9) Za *nehnu* (non movebor). — 10) virtutem.

9 **K** tobie, hospodyne, wolati budu: a k bohu memu wzmodliu sie.

10 **K**teri uzitek v mey krvi, kdiz lstupagiu w zahubeny? **C**zili zpowiedati sie bude ¹⁾ pch, nebo zwiestowaty bude p̄wdu twu?

11 **U**sliffal iest hospodin, i smilowal sie iest nade mnu: hospodyn vczinien iest pomocnyk moy.

12 **O**bratil si placz moy u wessele mnie: rozdrziel si miech moy, i okliuczil si mye weselim:

13 **A**bi spiewala tobie chwala ma, a nestefknu fobie: ²⁾ hospodyne, boze moi, na wieki zpiewati sie bude ³⁾ tobie.

psalm⁹ XXX

2 **W** Tie, hospodine, uffal sem, nebudu pohanien u wieki: u p̄wednosti twei wibobod mie.

3 **N**aklon ke mnie ucho tve(i), ⁴⁾ pospies, abi mie wišwil. ⁵⁾ **B**ud my u boh obranyenie: ⁶⁾ a w dom utečenje, abi mye [32^a] zdrawa uczinil.

4 **N**ebo sila ma, a utoczisc^ze me ti si: a p tve gmie wiwedes mie, a otrkmys mie.

5 **W**iwedes mie z offidla toho, gez su mi schovali: nebo ti si obrancie moy.

6 **W** twogi rucie porucziegiu duch moy: wikupil sy mie, hospodyne, boze p̄wdi.

7 **N**enawidiel si chowagiucich gieffiučnosti, nad gieffiučne. ⁷⁾ **A**le ya w hospodyn^e uffal siem: ⁸⁾

¹⁾ Vynechano: *tobie* (tibi) — ²⁾ non compungar. — ³⁾ *Za zpowiedati sie budu* (confitebor). — ⁴⁾ Na konci vyškrábáno z. — ⁵⁾ eruas. — ⁶⁾ protectorem. — ⁷⁾ supervacue. — ⁸⁾ *Za sem.*

8 wzradugiu sie, i wzwefeliu sie milofrdenftwiu twemu. **N**ebo opatrfil fi pouyzenie me, vzdrawil fi z nedostatkow duffiu mu.

9 **A**ny fi mye okliuczil w ruku neprfatel mích: ¹⁾ vftawil fi v miefctie firokem nohi me.

10 **S**míluy sie nade mnu, hofpodíne, nebo truchlo ieft: ²⁾ a zamuczeno w hniewie oko me, a dufie ma, a ziwot moy:

11 **N**ebo zhínul ieft u boleſti ziwot moi: a leta ³⁾ we wzduchanych. **U**mdlena ieft w chudobie fila ma: a kofci me zamuceni fu.

12 **N**ade wfie neprfatei me vezínyen fem w obawenſtwie ſufiedom mym welmí: a ſtrach znamím mym. **G**iz widiechu mîe, wen wíbiehu otte mne:

13 [32^b] zapomanutiú dan fem, iako mrtwi ot frdce. **U**czínyen fem iako ſud ztceny:

14 nebo ſiſfal fem witranye ⁴⁾ zehranie mnohich bidliucich w okole: **W**nyem, kdiz ſchodiechu ſie ſpolu ptiw mñie, wzieti duffiu mu radyli ſie.

15 **A**le ia w tie uſal fem, hofpodyne: rzekl fem: boh moi ſi ty:

16 w ruku twu loffy me. **W**ipſt mîe z ruku neprfatel mích, a ot poſtihagiucih ⁵⁾ mîe.

17 **O**ſwíet obliczei moi ⁶⁾ nad twím ſluhu, ⁷⁾ mîe zdrawa uczín v míloſrdenſtwiu twem:

18 hofpodíne, nepoſtizíu ſie, ⁸⁾ nebo wzíwal fem tie. **S**tídte ſie nemíloſtiwi, a uwedeny budte u peklo:

1) inimici. — 2) tribulor. Následujícího *a* není v lat. originale. — 3) Vynecháno: *ma* (mei). — 4) Za *vrtranye* (vituperationem), *zehranie* jest glossa. — 5) Druhé *h* za *ch*. — 6) Za *twor*. — 7) *l* předěláno škrábáním z *h*. — 8) non confundar.

19 niema budta rti ducholowa. **G**esto mluwita pti p̄wemu zlofti, u pichofti, a u potupie.¹⁾

20 **K**ak welike mnoftwie rozkoffi twe, hofpodine, giuzto fi fchowal tiem, gizto fie bogie tebe. **S**konal fi gim, gizto uffagiu w tie, w obezrzenyu fynow czlowieczích.

21 (**S**)chowaf²⁾ gie w ta'nofti obliczegie tweho ot zamucenye ludfkich. **U**chowas gie u prfiebítcie twem ot otrfiekanie iazikow.

22 [33^a] **B**lahoflaweni hofpodyna: nebo dywnyl³⁾ ieft milofrdie fwe mníe v mífctie (h)ohrazenem:⁴⁾

23 **A**le iaz rzekl sem u wiftupenyu myfli me: otwrzen sem ot obliczegie oczyu mu.⁵⁾ **A** pto uflifal fi hlas modlitwi me, kdiz sem wolal k tobie.

24 **M**luíte hofpodyna wliczkní fwietí ieho: nebo p̄wdí poſtrfiebuge⁶⁾ hofpodyna, a otplatí obihem czyrucím pichoft.

25 **M**uzfki czínte, a potwrđ fie frdcie waffe, wliczkny, giz uffate w hofpodyna. **C**hwal ot **G**enz bil⁷⁾

Zalma XXXI

1 **B**lahoflaweni,⁸⁾ gichzto fu otpulczeny zlofti: a chizto⁹⁾ p̄fikriti fu hrſieffi.

¹⁾ in abusione. — ²⁾ Rubrikator nevensal S, které mu písař naznačil. — ³⁾ Později připsán háček k l; mirificavit. — ⁴⁾ Před o vyškřábáno h. — ⁵⁾ Za tuu (tuorum). — ⁶⁾ Prvé / tečkou dole opatřeno, nemá se tedy čísti. — ⁷⁾ Nenalézá se v lat. originale a skráceno z „Chwala otcí (i sínu i swatému duchu) Genz bil (ot poczatka i nynie i wzdy bude wieki wiekom amen).“ Jest to tak zvaná malá doxologie, kterou se každý žalm v breviři končí. — ⁸⁾ i předěláno škrábáním z y. — ⁹⁾ Za gichzto.

2 **B**lazení muz, gemuzto hospodyn nepomiény ¹⁾ hrfiecha, any iest w duchu ieho iest.

3 **N**ebo mlczal sem, ištarałi su sie košti me, kdz wolach ciele den.

4 **N**ebo we dne i w noci otiezena iest ruka twa nade mnu: nawratil sem sie w snuzenie ²⁾ swe, kdz sie prfitupuge trnye.

5 **H**rfiech moy znam sem tobie uczinil: a neřwošti me nekrił sem. **R**zekł sem: zpowiedaty [33^b] sie budu pti mnye neřwošti me hospodynu: a ti otpułtil si nemilost hrficha meho.

6 **P**roto modliti sie bude ³⁾ kazdi swati, w czafu potriebnem. **A**wfakoz u wodni ⁴⁾ wod mnohich, k niemu sie neprfiblizie. ⁵⁾

7 **T**i si utoczisze me ot zamutka, ienz mie iest okliuczil: wessele me, wipst mie ot tiech, giz su mie okliuczili.

8 **R**ozum tobie dam, y nacziu ⁶⁾ tie na teito ciestie, na nyzto choditi budes: utwrziu nad tobu mogli oczi.

9 **N**erodte biti iako kon a mezh, gimzto neny rozum. **W** ohlawi(e) ⁷⁾ a w uzdie oblicziege ⁸⁾ gich sepny, kterzis sie neprfibliziuंगiu k tobie.

10 **M**uohe biczowanie hrfienich, ⁹⁾ ale uffagiucie w hospodina ¹⁰⁾ mylofrdie okluenzi.

11 **W**essele sie w hospodin^{re} i raduyte sie řwi, i chwalte sie wliczky řweho frdcie. ¹¹⁾

¹⁾ non imputavit. — ²⁾ aerumna. — ³⁾ Vynechano: *k tobye* (ad te). — ⁴⁾ in diluvio. — ⁵⁾ Nad *r* tečka. — ⁶⁾ Za *naucziiu* (instruam). — ⁷⁾ Na konci vyřkrábano *e*. — ⁸⁾ maxillas. — ⁹⁾ Za *hrřiefnich*. — ¹⁰⁾ Za *uffagiucieho w hospodina* (sperantem in Domino). — ¹¹⁾ recti corde.

XXXII

1 **W**Effelte sie p̄wi w hořpodynu: p̄wednym fluffie chwala.

2 **Z**powiedate sie hořpodynu w huflech: w faltarřiu defieti ťtrun ťlawte gemu.

3 **Z**pi^ewaite gemu pieřen nowu: dobrřie ťlawte iemu w hlaffonoffiech.¹⁾

4 **N**ebo p̄wedl[34^a]ne ieřt ťlowo bozie, a wfeczna dzieła ieho v wierzie.

5 **M**iluge milořrdie a řud: mилоřrděřtwie bozieho plna ieřt zemie.

6 **S**lowem bozím nebeřfa řu otewřiena:²⁾ a duch^{v 3)} ieho uřt wfeczna mocz gich.

7 **S**bierage iako w korzec⁴⁾ wodí morřke: ukladie⁵⁾ u pokladiach ppařti.

8 **B**oy sie hořpodyna wfeczna zemie: nebo ot nyeho hnu sie wficzny bidliuci w řietie.⁶⁾

9 **N**ebo on ieřt rzek, í uczínyena řu: on přřikazal, í řtworzena řu.

10 **H**ořpodyn rozpuge⁷⁾ radí narodow: a zamieta míšlenie řiudřka, a pohnyuge⁸⁾ radí knyezecie.

11 **A**le rada bozie na wíekí ořtane: míšlenie řrdcie geho w narozenyu az do narozeníe.

12 **B**lažený rod, gehozto ieřt hořpodyn, boh geho; řiud, iehoz ieřt wzwolil w diedicřřtwo řobie.

1) in vociferatione. — 2) Za *utwřzena* (firmati sunt); potwřzena **řP**. — 3) Za *duchem* (spiritu). — 4) in utrem (1. H. 1). — 5) Snad za *ukladage* (ponens). — 6) Za *w řwietie* (orbem). — 7) Snad za *rozptyluge* (dissipat); rozřrhuge **řP**. — 8) reprobat; zawřhuce, zamyecze **řP**.

13 **S** nebe feŕziel hoſpodyn: widiel wfeczkní finí
czlowiecie.

14 **Z** pŕŕſpŕaweneho pŕŕŕiebitka ſweho feŕziel na
wfeczki, gízto bidle na zemí.

15 **Genz** wnoczil¹⁾ znamenytie frdcie gich: genz
rozumíe wfiem dielom gich.

16 **Neuzdrawuge** ſie kral [34^b] ſkŕzie mnohu mocz:
a ober nebude wzdrawen we mnoſtwiu moci ſwei.

17 neuzdrawí ſie.²⁾

18 **A**i zŕzi, oczí bozi nad bogíucímí geho: a w tiech,
gíz uffagiú nad míloſrdenſtwie geho.

19 **Abi** wyſtíl ot ſmrti duſſie gich: a chranyl
gie ot hladu.³⁾

20 **Duſſie** naſſe ſdŕzi hoſpodyna: nebo pomocnyk
a obrancie náſ geſt.

21 **Nebo** w nyem ſie weſſelítí bud^{e(z)}⁴⁾ frdcie me:⁵⁾
a we ygmeny ſwatem geho uffali ſme.

22 **Bud** míloſrdenſtwie twe⁶⁾ nad namy: iakoz ſme
uffali w tie.

XXXIII

2 **PO**diekugiú hoſpodynu we wfiem czafu: weſda
chwała gehe⁷⁾ u mích uſtech.

3 **W** hoſpodíne⁸⁾ chwalítí ſie bude duſſie ma:
uſliſie pokoíny, i wzweſele ſie.

¹⁾ finxit; ſlozyl **ŽP**. — ²⁾ Tento verš ſkoro celý vynechán a zní v originale: Fallax equus ad salutem: in abundantia autem virtutis suae non salvabitur. — ³⁾ alat eos in fame. — ⁴⁾ z vyškŕábáno a nadeſáno *e*. — ⁵⁾ Za *naſſe* (nostrum). — ⁶⁾ Vynecháno za tím: *hoſpodyne* (Domine). — ⁷⁾ Za *geho* (ejus). — ⁸⁾ Za *hoſpodínu*.

4 **Welbiete** hospodína se mnu: a powísme gmíe geho w temz.

5 **Hledal** sem hospodyna, í uslíšal mîe: a ze wíech zamutkow mîch wíwedl mye.

6 **Prísťupte** k niemu, a oswíette sie: a obliczíegi wafsi nebudu pohaniény.

7 **Tento** chudí wolal íest, a uslíšal gíey íest hospodyn: a ze wíech zamutkow geho vzdrawíl geho.

8 **Ušíela** ¹⁾ andiel boží w okolek tiech, ge[35^a]sto sie ho bogie, í wípstí gíei. ²⁾

9 **Okufte**, a wíšte, nebo rozkoffny gíest hospodyn: blazeny muz, íenz uffá weyn. ³⁾

10 **Boyte** sie hospodyna wíeczny swíeti geho: nebo neny chudoba íem, gezto sie ho bogie.

11 **Bohatí** nedostateczníechu ⁴⁾ í lacznyechu: ale hledagíuci hospodía ohrazeny budu ⁵⁾ wíyem dobrím.

12 **Podte**, synowe, slíšte mye: bazen božíu nuczíu vl.

13 **Kteri** íest człowiek, genz chce zíwot: míluge dny wídieti dobre?

14 **Zabran** íazík twoi ot zleho: a rti twa abí nemluwíla lftí.

15 **Otchil** sie ot zleho, a czín dobre: hledai pokoige, a nasleduy ⁶⁾ gíey.

16 **Oczy** boží nad šwedlnymy: a uffí gích ⁷⁾ nad ⁸⁾ modlítwí gích.

17 **Ale** obliczey boží nad czínyucímý zle: abí zatíl í zemíe pamyet gích.

¹⁾ Immittet; Wypufty **ŽP**. — ²⁾ Za *gie* (eos). — ³⁾ = *veň*. — ⁴⁾ eguerunt. — ⁵⁾ non minuentur. — ⁶⁾ persequere. — ⁷⁾ Za *geho* (ejus). — ⁸⁾ Snad za *k* (in).

18 **Wolali** su přwi,¹⁾ hospodyn uffliffal gie: a ze wfiech zamutkow gich wifbobogil²⁾ gie.

19 **Bliz**³⁾ ıest hospodyn tiem, gizto su smuttneho frdcie: a smuttneho duchu wzďwi gie hospodyn.⁴⁾

20 **Mnozi** zamutci přwich: a ze wfiech tiech wıfwobodil gie hospodyn.

21 **Strieze** hospodyn wfiech kostı gich: a⁵⁾ [35^a] gedna z tiechto nezetrfe sie.

22 **Smrt** hršiefních peska:⁶⁾ a kterız nenawıdieleı su přweho, zhınu.

23 **Wikupi** hospodyn duffie sluh fwich: a neza-
hınu⁷⁾ wficzknı, gizto wen uffagiü.

Zalma da. XXXIV

1 **Sud**, hospodyne, škodıucie mnye, wıbogıuy wı-
bogıugıucie⁸⁾ pti mnye.

2 **Prıfıgmı** odyeny⁹⁾ a fczıt: a wftan na pomocz
mnıe.

3 **Wılı** hnyew swoı,¹⁰⁾ a poftaw¹¹⁾ pti tiem, gizto
mne nafledugıü:¹²⁾ rcı duffı mey: zdrowie twe ya fem.

4 **Pohanieny** a potupeny budte, hledagyczie duffie
mey. odwratte sie zasye, a pohanyeny budte,¹³⁾ gizto mılle
o mnye zloft.¹⁴⁾

1) Za tím vynecháno: *ı* (et). — 2) *Za wıfwobodıl*. — 3) Juxta; Podle **ŽP.** — 4) *et humiles spiritu salvabit.* — 5) *a není v lat. originale.* — 6) *pessima; przezla ŽP.* — 7) *non delinquent.* — 8) *impugnantes.* — 9) *Apprehende arma.* — 10) *Effunde frameam; vitrzel ŽG., Proly mecz ŽP.* — 11) *conclude; zahrad ŽP.* — 12) *persequuntur; honye ŽP.* — 13) *hledagyczie... budte připsáno po straně v XV. století.* — 14) *mala; zlee ŽP.*

5 **B**udte iako přch přřed obliczegem wietra: a angel bozi přfinuciuge gie.

6 **B**ud ciefta gich temna i fwietloft: ¹⁾ a angel bozi nasledugie ²⁾ gie.

7 **N**ebo darmo schowali fu mně gietie ³⁾ ofidne fwe: nad giefiutnoft a ⁴⁾ nasledowali fu duffiu mu.

8 **P**řid onomu ofidlo, gehozto newie: a gietie, gezto ieft schowal, popadny gey: a w ofidlo ono upadny.

9 **A**le duffie ma radowati fie bude w hořpodynu: a kochati fie bude nad řpaffeny m fwim.

10 **W**řieczkny kořti me diegu: hořpodine, kto ieft rownye tobie? **W**y[36^a]prořezuge ⁵⁾ chudeho z ruki mocnyeřich geho: přczneho a chudeho ot popadugicich gey.

11 **W**řtawaguce fwiedci řtiwi, ⁶⁾ gehozto newiediech, otazowachu mne.

12 **O**tplaczowachu my zřim za dobre: yalowoft duffi me.

13 **A**le iaz, kdiz my zlobiwi ⁷⁾ biechu, cblacziech fie w zřnyu. ⁸⁾ **P**onyzowach pořtem ⁹⁾ duffiu mu: a modlitwa ma w lonie řa ¹⁰⁾ mem nawrati fie.

14 **Y**akzto bliznyeho, iakzto bratra nařeho, tak řliubowach fie: iakzto placřuci a zamuceny, tak fie ponyzowach.

¹⁾ tenebrae et lubricum; tma a poplz **řP.** — ²⁾ persequens. — ³⁾ interitum; zhynuczie **řP.** — ⁴⁾ a zbytečné; supervacue exprobraverunt; naprazno mutyly **řP.** — ⁵⁾ Eripies; zprořczygeřř **řP.** — ⁶⁾ Surgentes testes iniqui; neřrawy **řP.** — ⁷⁾ molesti; zaloftny **řP.** — ⁸⁾ cilicio. — ⁹⁾ in jejunio. — ¹⁰⁾ Podteřkovano a řastečně vyřkrabano; nema se tedy řisti.

15 **A** pti mnye wesełili su sie, i sešli su sie: febrany su na mie¹⁾ biczowe, a newediel sem.

16 **Rozpuzeny** su, any su sie ztrapili,²⁾ pokuffili su mne, posmiwali su sie mnye pospileny:³⁾ skrsehtali su na mie zubi swimy.

17 **Hospodyne**, kda wzezris? nawrat⁴⁾ duffyu mu ot zlofti gich, a⁵⁾ ote lwow giedynku mu.

18 **Zpow**(o)iecati⁶⁾ sie budu w znacie welikem, w liudu tiezkem chwaliti budu tie.

19 **Newefelte** sie nade mnu, gizto sie ptiwie mnye zloftiwie:⁷⁾ gizto su mne [36^b] neuawideli darmo a potruskagiu⁸⁾ oczima.

20 **Nebo** mnie nyekterzi⁹⁾ pokoinye mluwiechu: a w rozhuiewaniu zemie mluwiece, lfti miflechu.

21 **Y** rozfirzili su nade mnu ufta swa: rzekli su: horze, horze,¹⁰⁾ wideli su oczu naffi.

22 **Widiel** si, hospodyne, nezamlczuy: hospodine, neotftupuy ote mne.

23 **Wftan** a urozumei fudu¹¹⁾ memu; boze moy a hospodyne moy, u winie mey.

24 **Sud** mie podle ťwdi twe, hospodine, boze moy, abi sie neweffelili nade mnu.

25 **Aby** nerzekli w frdcich swich: bieda, bieda,¹²⁾ duffy naffie: any rzku: pohltine¹³⁾ giej.

1) super me. — 2) Dissipati sunt, nec compuncti; Rozpraťeny su any roztrhany **ŹP.** — 3) subsannatione; posmyewanym **ŹP.** — 4) restitue. — 5) a (et) neni v lat. originale. — 6) Druhé o podtečkováno a částečně vyškábáno. — 7) inique; neprawye **ŹP.** — 8) annuunt; kywagy **ŹP.** — 9) quidem. — 10) euge, euge; hay, hay **ŹP.** — 11) intende iudicio; posluchay fudu **ŹP.** — 12) euge, euge. — 13) devoravimus; překladaťel četl ve své latinské předloze nejpiše: *devorabimus.*

26 **Z**apoleite sie¹⁾ a stídte sie spolu, gizto sie radugiú²⁾ zlíim mym. **O**dieny budte hanbu a studem,³⁾ gizto zlofti⁴⁾ mluwie na mye.

27 **W**essefte sie i raduíte sie, gizto chtie přwdie mey: a rciete wědł: wzwelbi sie hospodyn, giz chtie pokogíu fluhı ieho.

28 **A** yazık moy mışlıtı bude přwdu twu, ciele den chwalu twu.⁵⁾

XXXV

2 **R**zekł tye prawı,⁶⁾ abı zahınul⁷⁾ sam w sobie: nenyne bazen bozi přřed oczíma ieho.

3 **N**ebo ducholow⁸⁾ ıest vczı[37^a]nyl w obezřfieníu geho: abı sie nalezla zloft ieho k nenawıstı.

4 **S**lowa uft ieho zloft, a ducholowftwo: nerodylı urozumíeti, abı dobrzıe czínylı.⁹⁾

5 **Z**loft mışlıl ıest na pokogíu fwem: přřfıtal ıest whıey cıestie neb¹⁰⁾rey,¹⁰⁾ any zloftı nenawıdıel gie.¹¹⁾

6 **H**ospodyne, na nebi mılóřřdenftwíe tve: a prawda twa az do oblakow.

7 **P**rawednořř twa horı ıáko¹²⁾ bozıe: řřdy twę ppařř mnoha. **L**ıudı, a yalowata¹³⁾ vzdrawıs hospodíne:

¹⁾ Erubescant. — ²⁾ gratulantur. — ³⁾ reverentia; necztyenym **řP**. — ⁴⁾ magna; v ruk. (1. H. 1): maligna; zlobywyę **řP**. — ⁵⁾ Za tím přřpsal rubrikator: *dauíd*. — ⁶⁾ Za *nęprawi* (injustus); nemudrı **řP**. — ⁷⁾ delinquat; zawynyl **řP**. — ⁸⁾ dolose; lřtywyę **řP**. — ⁹⁾ noluit — ageret; nerodył — czynyl **řP**. — ¹⁰⁾ Za *ne^{do}brey*. — ¹¹⁾ malitiam autem non odıvit; ale zloby nenawıdyel **řP**. — ¹²⁾ *a b* znamená, že se má čıstı: *rako horı*; *rako* přřřřeno tinkturu Giobertovu a tmavě zmodralo. — ¹³⁾ jumenta; řkuot **řP**.

8 Iakozto rozmnožil si miłosrdenstwie, boze, twe. **A**le synowe czlowieczí, u prfikritíu křídlu twu uffati budu.

9 **Z**pogie sie ot rozkoffi ¹⁾ domu, tweho: a bistrfíny rokoffi ²⁾ twe pogiti budes ³⁾ gie.

10 **N**ebo v tebe íest studnycie zívota: a w swietlofti twe vzříme swietlo.

11 **P**rřemíř ⁴⁾ miłosrdenstwie twe wieducím tye, a řwednořtu twu tiem, gízto řu řweho řrdcie.

12 **N**eprřichodi my noha pichořtu: a rucie hrřiefnìch nehíbaite ⁵⁾ mnu.

13 **T**am padli řu, gízto díelagíu zlořtu: wyhnany řu, any řu mohly řtaty. ⁶⁾

[37^b] XXXVI

1 **N**erod sie tieřfítí ⁷⁾ w zlořtuwìch: any mylowati budes ⁸⁾ czínycuřich zlořtu.

2 **N**ebo íakozto řieno řichle zwadnu: a íakřto lířtie zelenořtu ⁹⁾ brzo řpadnu.

3 **U**fay w hořpodína, a czín řwdu; ¹⁰⁾ a prřiebíway w zemí, a pař sie we řbořtu gegie.

4 **T**ies sie hořpodynu: ¹¹⁾ a da tobie zadořtu ¹²⁾ řrdcie tweho.

¹⁾ Inebriabuntur ab ubertate; Zapygy se od zyeznosti **ŽP.** —
²⁾ *Za rozkoffi.* — ³⁾ potabis. — ⁴⁾ Praetende; Przedloz **ŽP.** —
⁵⁾ manus peccatoris non moveat; nehybay **ŽP.** — ⁶⁾ *Za tím připsal rubrikator: dawíd.* — ⁷⁾ aemulari; v XV. stol. nadepsáno: *hnýewati*; nawydyety **ŽP.** — ⁸⁾ zelaveris. — ⁹⁾ olera herbarum; zele zelyne **ŽP.** — ¹⁰⁾ bonitatem. — ¹¹⁾ *Za w hořpodynu.* — ¹²⁾ petitiones; prozby **ŽP.**

5 **Z**giew hospodynu cieftu twu, a ufay w nyem: a on vczîny.

6 **A** wîwede iako swietloft prawednoft twu: a sud tway iako poledne:

7 podan bud hospodynu, a modl fie gemu. **N**erod fie tieffitî ¹⁾ w tom, kterzîz pfpiewagîu ²⁾ w swei cieftie: w czlowiecie czynyucieho ³⁾ neřwoft.

8 **O**řstup ot hniewu, a opuřt zlob: ⁴⁾ nerod fie kochatî, abî zlořtîl. ⁵⁾

9 **N**ebo gîřto zlořtîwiegîu, ⁶⁾ řkonagîu fie: ⁷⁾ ale řdrziugîuci hospodyna wzdiedye zemyu.

10 **A** gefcze maleczko, ⁸⁾ a nebude hřřiefnyk: a hle-datî budes mîeřta geho, y nenaleznes.

11 **A**le tiřři wdiedie ⁹⁾ zemyu: i kochatî fie budu we mnořtwîu pokoge.

12 **Z**achowa hřřiefnyk praweho: a krřeh[38^a]tatî bude na ¹⁰⁾ nym zubî řwîmy.

13 **A**le hospodyn pořmiewatî fie bude gîm: ¹¹⁾ nebo uzřři, ze přřide den geho.

14 **M**ecz wîřřhî ¹²⁾ řu hřřiefnyci: napieli řu luczîřcze řwe, **A**bî přřieřřtîlî ¹³⁾ chudeho a řczneho: abî muczîlî řweho řrdcie. ¹⁴⁾

15 **M**ecz gîch weřřî w řrdciû ¹⁵⁾ gîch: a luczîřcze gîch zetrři fie.

¹⁾ aemulari. — ²⁾ qui prosperatur; odtud počínaje jest písmo částečně přepsáno pozdějším inkoustem až do *budes* (v. 10). — ³⁾ in homine faciente injustitias. — ⁴⁾ furorem; rydanye **ŽP.** — ⁵⁾ aemulari; nawydyety **ŽP.** — ⁶⁾ malignantur. — ⁷⁾ exterminabuntur; zahubeny budu **ŽP.** — ⁸⁾ pusillum. — ⁹⁾ *Za wzdiedie.* — ¹⁰⁾ *Za nad.* — ¹¹⁾ *Za gemu* (eum). — ¹²⁾ evaginaverunt; wynyely **ŽP.** — ¹³⁾ dejiçiant; v rukopise (1. H. 1): decipiant; přieludyly **ŽP.** — ¹⁴⁾ rectos corde; prawe řrdczem **ŽP.** — ¹⁵⁾ *Za w řrdciê.*

16 **L**epe gieft maleczko přwemu nad sbozie hršiefních mnohe.

17 **N**ebo ramena hršiefnych¹⁾ zetru šie: ale potwruže²⁾ hořpodyň.

18 **Z**nal hořpodyn dny nepořkwrynyenych: a dye-dyna gich u wieku bude.

19 **N**ebudu pohanyeny w zlem czaffu, a we dnech hladowitich³⁾ naficieny budu:

20 nebo hršiefny zahínu. **N**epršiefetele zagifte bozi ínhed⁴⁾ ořlaweny budu i powiřfeny: hynuce, iakozto dym zhínu.

21 **O**nyemye⁵⁾ hršiefnyk, a nezaplati: ale přwedlny řmyluge šie i otplati.

22 **N**ebo diekugiuci gemu wzdiecie zemyu: ale zle rziekagiuci gemu zahínu.

23 **U** hořpodyna chod⁶⁾ czlowieczí zpřwi šie: a cieřtie geho wzehchce.⁷⁾

24 **K**diz padne, neřrafy [38^b] šie: nebo hořpodyn podklada ruku řwu.

25 **N**ebo mla^d řem bil, i řřtaral řem šie:⁸⁾ a newidiel řem přweho opuřczena, any řiemie íeho hledage chleba.

26 **C**ielí den řmyluge⁹⁾ šie a pokogi:¹⁰⁾ a řiemye onoho u pozehnanyu bude.

¹⁾ Za *hršiefnych*. — ²⁾ Vynecháno: *řprawedlywe* (justos), což po straně v XV. století připsáno. — ³⁾ in diebus famis. — ⁴⁾ Za tím vynecháno: *yako* (ut). — ⁵⁾ V XV. stol. nadepsáno: *poyczeno bude*, a na konci následujícího slova nadepsáno *v*; mutuabitur. — ⁶⁾ gressus; chodowe **ŽP**. — ⁷⁾ Za *wzehchce*. — ⁸⁾ Junior fui, etenim senui; Mladřly řem byl a tot řye ořtarach **ŽP**. — ⁹⁾ Na konci coři vyřkrábáno aneb smazáno; miseretur; řlytuge řye **ŽP**. — ¹⁰⁾ commodat; pozyczygye **ŽP**.

27 **S**chl fie ot zleho, a czyn dobre: a wzbıdli u wieku wiekom.

28 **N**ebo hospodyn myluge sud, a neopuřti řwatich řwich: v wieku zachowany budu. **N**eprawı muczeny budu: a řiemie nemılořtiwich zahıne.

29 **A**le řwi zdıedy zemyu: y wzbıdli na nyeı wieku wiekom.

30 **U**řta řweho myřliři budu mudrořti, a yazık geho mluwıři bude sud.

31 **Z**akon boha ieho w řrdcıu geho: a nebude podtlaczen chod ¹⁾ ieho.

32 **Z**namena hrřiefnyk řweho: i hleda uřmrtıty gıei.

33 **A**le hospodyn nedopuřti ²⁾ w rucie geho: any potupı gho, kdıř řudıři ³⁾ bude gemu.

34 **C**zakay hospodyna, a chowai cıeřti geho: a powıři tebe, abı dydıcřtwı ⁴⁾ prřıyal zemyu: kdıř zahynu hrřiefnyci, vzřıřı.

35 **W**ıdıel řem nemylořtiweho nadwz[39^a]wıřfena, a wzpodwıřena iako cedrı libany.

36 **Y** řel řem, a aı zřıřı, nebieřfe: hledal ⁵⁾ řem ieho, y neny nalezeno mıeřto ieho.

37 **C**howay ⁶⁾ newınnořti, a wıř řwednořti: nebo řu ořtatıř ⁷⁾ człowıeku pokoınemu.

38 **A**le neřwi zahınu pogednu: ořtatci nemylořtiwich mynu. ⁸⁾

¹⁾ non supplantabuntur gressus; nebudu podpyeczeny chodowe **řP**. — ²⁾ derelinquet eum in manibus ejus. — ³⁾ iudicabitur. — ⁴⁾ Snad za *dyedıczřtwem* (haereditate). — ⁵⁾ Za *ı* *hledal*; v rukop. (1. H. 1) vyřkrábáno *et*. — ⁶⁾ Psáno pıvıodně: *Cho* a v XV. stol. dopsáno toto slovo a *o* znova pıřepsáno. — ⁷⁾ Za *ořtatci*. Za řım cosi vyřkrábáno. — ⁸⁾ interibunt; řzynv **řP**.

39 **A**le zdrowie přwedlnych ot hospodyna: a obranie gich w czassu zamutka.

40 **A**¹⁾ spomoz²⁾ gym hospodyn, a wifwobody gie: î wipsti ot hršienych,³⁾ î uzdrawy gie: nebo su uffali w nyem.⁴⁾

XXXVII

2 **H**ospodyne, w nahloſti twei nepotupy⁵⁾ mne, any w hnyewie twem trefkci mye.

3 **N**ebo ſtrſieli tve wenznuty ſu⁶⁾ v mye: y utwrdyl ſi nade mnu ruku ſwu.

4 **N**enye zdrowie w tiele mem ot obliczegie hnyewu tweho: nenye pokoge koſtem mym ot oblicziege hrſiechow miſh.

5 **N**ebo zloſti me wzegli ſu nad mu hlawu: iako brſie⁷⁾ tiefke obtiezili ſu ſie nade mnu.

6 **Z**etleli ſu a zkazili ſu ſie giezwy me, a⁸⁾ oblicziege nemudroſti me.

7 **Hu**[39^b]ben ſem uczinyen, a ſklonyen ſem az⁹⁾ do koncie: cieli den ſmuten chodiech.

8 **N**ebo ledwie me naplnyeny ſu ukaranye:¹⁰⁾ a nenye zdrowie w tiele mem.

9 **M**uczen ſem, a ponyzen ſem welmy: rzewiech ot wzdichanye ſrdcie meho.

10 **H**ospodyne, přſied tebu wfeczknø zadanye me: a wzdichanïe me o¹¹⁾ tebe nenye ſkrito.

1) Původně napsal rubrikator *M*, potom je předělal v *A*. —
2) adjuvabit. — 3) *Za gie ot hršiefnych*. — 4) *Za tím připsáno rubrikatorem: dauíd.* — 5) *ne arguas*. — 6) *infixae sunt*; wbo-deny ſu *ŽP*. — 7) *Za brſiemye*; nedopsáno slovo toto. — 8) *Za ot*. — 9) *Nad ž tečka*. — 10) *illusionibus*; luzenym *ŽP*. — 11) *Za ot*.

11 **S**rdcie me zamuceno ıest, oftala mne ıest sıla ma: a swietloft oczıu mu, y ta neny fe mnu.

12 **P**rřfietele m^ogi, a blizny m^ogi pty mnye prřblizılı fu sie, ı stalı fu. **A** gız podle mne biechu, z daleka stachu:

13 a nasıle czınyechu, gız hledachu duffie me. **A** gız hledachu zleho meho, mluwily fu gıefıutnoftı: a zloft¹⁾ cıelı den mıflechu.

14 **A**le ya ıako hluchı neslıfıech: a ıako nıemy neotworzuge uft swıch.

15 **I**uczınyē sem ıako czlowiek neslıfıuci: a ney-mage w uftech²⁾ otmluwenye.³⁾

16 **N**ebo w tıe, hořpodyne, uffal sem: tı uslısıs mıe, hořpodyne, boze moy.

17 **N**ebo rzekl sem: [40^a] abı sie nykdı newzradowali neprřfietele m^ogi nade mnu: a kdız sie hnu nohı me, na mıe mnohe⁴⁾ mluwılı fu.

18 **N**ebo ya v biczowanye⁵⁾ hotow sem: a boleřt ma w opatrřenyu mem wezdı.

19 **N**ebo zloft mu zwıřtowatı budu: a pomyřlıu o mem hrřıeffie.

20 **A**le neprřfietele m^ogi zıwı budu,⁶⁾ a utwrzeny fu nad mye:⁷⁾ rozmnozılı fu sie, gızto nenawıdıechu mne lřtıwıe.

21 **G**ız otplaczıugıu zlım za dobre, zdıerachu my:⁸⁾ nebo nasledowach dobrotu.

22 **N**eopuřtıey mne, hořpodyne, boze moy: a⁹⁾ neotchod ote mne.

1) dolos; lřty **ŽP**. — 2) Za tım vynecháno: *řwıch*. — 3) red-argutiones. — 4) magna; welyke **ŽP**. — 5) in flagella; v byczřy **ŽP**. — 6) vivunt. — 7) Za tım vynecháno *ı*. — 8) detrahebant mihi; omluwachu mye **ŽP**. — 9) Není v lat. originale.

23 **W**zezři ku pomoci mey, hospodyne, boze zdravie meho.

Ferzie uternye poczyna. XXXVIII

2 **R**Zekl¹⁾ sem: ostrfiehaty budu ciest mych: abich nefhrfiefil w yazicie mem. **U**lozil sem uftom mym ftraziu, kdiz by sie wzptiwil hrfiefnyk pti mnye.

3 **O**nyemiel sem, a ponyzen sem, a mlczal sem ot dobrich: nebo obnowena iest boleřt ma.

4 [40^b] **R**ozhlo sie²⁾ frdcie me we mnye: a u myřle nyu mem wzplane³⁾ ohen.

5 **M**luwil sem v mem yazicie: znamo my uczyn fkonanye me, hospodyne, **A** poczet dnów mích kteri iest: abich wediel, czo my sie nedoftane.

6 **A**i zřfi, zmierzitedlny vlozil ři dny me mnye: a pořtawa ma iakzto nyczře⁴⁾ přied tobu. **N**ebo gřtie iest rozliczna⁵⁾ gefiutnořt, wfeliki człowiek ziwł.

7 **N**ebo gřtie w obrazie přiechodi człowiek: a⁶⁾ nadarmo muty sie. **S**hromadyuge: a newie, komu fbierati gie bude.

8 **A** nenye⁷⁾ ktere iest czekanye me? czili ne hospodyn? a podřtawa ma u tebe iest.

9 **Z**e wfiech zlořti mích wiprořt mie: ohawenřtwím⁸⁾ nemudremu dal ři mie.

10 **O**nyemiech, a neotworich uřt mích, nebo ři uczřnyl ři to:

11 otchłł ote mne rany twe.

1) *R* obráceně od rubrikatora napsáno. — 2) Concaluit; Rozhorczylo řye **ŽP**. — 3) exardescet; rozhorzy **ŽP**. — 4) tamquam nihilum. — 5) universa; wfřyczka **ŽP**. — 6) sed et. — 7) Za *nynye* (nunc). — 8) opprobrium; w ruhotu **ŽP**.

12 **O**t moci ruki tve ya fem pohínul u porokowaních: ¹⁾ p zloft trefktal fi czlowieka. **A** hínuti kazal fi iako pawuku duffiu geho: nebo zagifte giefiutnye muty (^{ne}_A) ²⁾ wfeliki czlowiek.

13 [41^a] **U**flis modlitwu mu, hofpodyne, a pfbu mu: uffima prfigmy flzi me. **N**ezamlezyuy: nebo prfichozi fem ya u tebe, a putník, iako wficzkný otci mogli.

14 **O**tpuflt my, abich otdech³⁾ drzewe, nez bich offel, a wiecz nebudu.

XXXIX

2 **C**zekaw czekal fem hofpodyna, i prflpíel my.

3 **Y** uflíflal íeft profbí me: a wíwedl mîe gíeft z gíezera hubenftwie, z blata kalneho. ⁴⁾ **Y** uftawíl íeft na kameny ⁵⁾ nohí me: a zpřwíl íeft chod moy.

4 **I** weflal u ma ufta píefen nowu, chwa ⁶⁾ bohu naffemu. **U**rzíe mnozi, a budu fie batí: a uffatí budu w hofpodyna.

5 **B**lazený muz, gehofto gmîe nadíege hofpodyn: ⁷⁾ a newzezríel w gefíutnoftí a u poſpílenye ⁸⁾ lftíwa.

6 **M**nohe dywí uczínýl fi tí, hofpodyne, boze moy, dywom twím: ⁹⁾ a mîlleným twý̄ nenyé, íenz bí rowen

¹⁾ in increpationibus. — ²⁾ Na konci nadepsané *ſye* vyškřábáno; conturbatur; ſye muty **ŽP.** — ³⁾ refrigerer; at ſye (prochlazu **ŽG.**) prochlady **ŽP.** — ⁴⁾ et de luto faecis. — ⁵⁾ super petram; na opocze **ŽP.** — ⁶⁾ Za *chwalu* (carmen); pyefen **ŽP.** — ⁷⁾ Za *hofpodynowo nadíege geho* (nomen Domini spes ejus), jak v **ŽP.** — ⁸⁾ insanias; na zablítwye **ŽP.** — ⁹⁾ Multa fecisti . . . mirabilia tua.

bil tobie. **Z**wieftowal fem a mluwil fem: rozmnozyli fu sie nad czísla.

7 **O**ffieri a obieti nerodil si: ale uffí skonal si mnye. **N**ebo [41^b] obieti za hršiech nepotršiebowal¹⁾ si.

8 tedi fē rzekl: ai zrzi, idu. **W** hlawie knih pfano iest o mnye:

9 abich uczinil wolíu twu: boze moi, a²⁾ chtiel fem, ufta^wenyu twemu³⁾ u pštršedcie frdcie meho.

10 **Z**wieftowal fem pšwdu⁴⁾ twu u welikem snatcie, ai zrzi, rtoma míma nezabrany: tis to wiediel, hošpodíne.

11 **P**rawdi twe nefkrił fem w frdcíu mem: prawdu twu a zdrawie twe rzekl fem. **N**efkrił fem mílošrdenštwie tweho a prawdi twe ot mnoheho šboru.

12 **A**le ti, hošpodíne, newzдалuy šmílowanie tweho ote mne: mílošrdie tve a pšwda twa wezdi fu mie pšřigímali.

13 **N**ebo okliuczili fu mie zlošti, gímzto nenyé czísla: okliuczili fu mie zlošti me, nemohl⁵⁾ fem, abich pšřiel **R**ozmnozili fu sie nad wlaši hlawy me: a frdcie⁶⁾ opuštilo iest mie.

14 **S**líub sie tobie, hošpodíne, abí mie wípfštil: hošpodíne, ku pomo⁷⁾ mey wezřfi.

15 **P**ohaniény a potupeny budte⁸⁾ poiednu, gízto hledagíu duřšie mey, a[42^a]bí gíu otnesli. **A**⁹⁾ nawra-

1) Nad *e* tlustá čárka, snad začal psáti písař *b*; non postulasti. — 2) *a* (et) není v lat. originale. — 3) et legem tuam. — 4) justitiam; prawo **ŽP**. — 5) Za *í* *nemohl*. — 6) Vynecháno za tím: *me* (meum). — 7) Za *pomoci* (nedopsáno). — 8) *revereantur*; nepocztyeny **ŽP**. — 9) Není v lat. originale.

ceny budte zaffie, a ťidte ťie, gızto chtie memu zlemu.

16 **Nefte** ínhed hanbu ¹⁾ ťwu, gızto my dyegíu: horze, horze.

17 **Raduite** ťie í weffelte nad tobu wťiczkný hle-dagíuci tebe: a rzku wezdí: welbí ťie hoťpodyn: gızto mylugíu ťpaffeny tve.

18 **Ale** ya zebrak, a chudí ťem: hoťpodyn opieka ťie mnu. ²⁾ **Pomocznyk** moy, a obranytel moy tí ťi: boze moy, nemefkaí.

XL

2 **Blahoflaweny**, íenz ťie ťmíluge nad ťcznymí ³⁾ a nad chudým: w den zlí wíťwobodí gey hoťpodyn.

3 **Hoťpodyn** zachowa gíey, a uzdrawí gey, a blahoflawena uczyny geí w zemí: a nepodda ⁴⁾ ho w duťfyu neprťatel geho.

4 **Hoťpodyn** pomocz(*nyk*) ⁵⁾ prťíneťťe gemu na loze boleťtí íeho: wťíuczknú poťtelíu íeho oblehczíl ťi w nemozenyu íeho. ⁶⁾

5 **Ya** ťem rzekl: ťmíluy ⁷⁾ ťie nade mnu: vzdraw duťíu mu, nebo ťhrziťťíl ťem tobíe.

6 **Neprťíetele** mogli rzekli ťu mnye [42^b] zle: kdaz umržeť, ⁸⁾ a zahíne gmíe geho?

¹⁾ confusionem. — ²⁾ ťnazen geťt mnv **ŽP**. — ³⁾ z z čehosí nemotorně předěláno; intelligit super egenum. — ⁴⁾ Ve Vulgátě: conservet — vivificet — beatum faciat — non tradat. — ⁵⁾ Vyškrábáno na konci slova: *nyk*; opem. — ⁶⁾ versasti in infirmitate ejus; obratyl ťy v nemoczy geho **ŽP**. — ⁷⁾ Vynecháno před tím: *hoťpodyne* (Domine). — ⁸⁾ ť nemá se čísti.

7 **A** pakli wchodieße, abí widiel, gieffiutnoft mluwieffe, frdcie geho fbieraty bude¹⁾ zloft w fobie. **W**ichodieße wen, í mluwieffe

8 **I**am w fobie. **P**roti mnye wrtrachu²⁾ wficzkní neprfietele mogli: ptiw mnye vmíflowachu mnye zla.

9 **S**łowo ducholowe³⁾ uftawili fu ptiwo mníe: czili ten, genz fpi, nepomiény,⁴⁾ abí wftal?

10 **A**nebo czlowiek pokoge meho, w nyehozto uffagiech: ienz giedieße chleb moy, wzwelbil nad mye potupenye.⁵⁾

11 **A**le ti, hořpodyne, ſmyluy ſie nade mnu, a wzkrfies mye: i otplaciu gím.

12 **W** tom ſem poznal, ze íſi mnye chtiel: nebo wzraduge⁶⁾ ſie neprfietel moy nade mnu.

13 **N**ebo p mu newínu prfiyal ſi mye: y utwrđil ſi míe w obezrfienyu twem u wieku.

14 **B**łazeny hořpodyn boh kagiucich⁷⁾ ot wi^eku, i wiek:⁸⁾ bud, bu^d.

XLI

2 **I**akozto gielen zada k ſtudnyciem wod: tak zada duſſie ma k tobie, hořpodyne.

3 **Z**yeznyela ieft duſſie [43^a] ma k bohu, ſtudnyci⁹⁾ ziwel: kda prfidu a zgiewiu ſie prfied obliczegem bozím?

1) congregavit; rukop. (1. H. 1): congregabit. — 2) susurrabant; ſleptachu **ŹP**. — 3) iniquum; neprawe **ŹP**. — 4) adjiciet; neprzylozy **ŹP**. — 5) supplantationem. — 6) Za *newzraduge*. — 7) Israël. — 8) et usque in saeculum; az do wyeka **ŹP**. — 9) fontem; jiné čtení: fortem.

4 **B**ylí su mnye slzi me chleb we dne í w noci: kdizto mnye rřku na wfakí den: kde íest boh twoy?

5 **T**o rozpomanul sem, í wlíl sē v mīe duffiu mu: nebo prřeydu v mīesto prřiebitka dywneho, az do domu bozieho: **W** hlaffie wessele, a zpowiedy: zwuk gieducieho.

6 **P**rocz si smutna duffie ma? a pcz smuczuges mīe? **U**ffay u bozie, nebo gescze zpowiedati sie budu gemu: spaffeny oblicziege meho,

7 a boze moy. **K**e mnye samemu smutyla sie giest duffie ma: a¹⁾ pto pomnyeti tie budu z zemīe yordanfke, a ermonfke ot horí malíuczke.

8 **P**ropaft ppaft wzíwa, w hlaffu pduchow²⁾ twích. **W**řieczkny wífořty twe, a wřieczkní tekuczofří³⁾ twe prřiesli su prřies mye.

9 **W**e dne wzpowiediel⁴⁾ hospodyn mylořrdenřtwie řwe: a w noci přen ieho. **P**odle mne modlitw⁵⁾ bohu ziwota meho,

10 rzku bohu: prřy[43^{b)}]gemce moy si. **P**rocz si mne zapomanul? a procz smuten chozíu, kdiz mīe muczi neprříetel?

11 **K**diz sie zřierugíu⁵⁾ kořti me, poruhachu sie mnye, gíz mutye mye, neprříetele mogli: **K**diz diegíu⁶⁾ po wfie dny: kde íest boh twoi?

12 pcz smutna si duffie ma? a pcz zamuczuges mye? **U**ffay u boze, nebo gescze zpowiedati sie budu gemu: spaffeny obliczegie meho, a boh moy.

¹⁾ a (et) není ve Vulgatě. — ²⁾ cataractarum. — ³⁾ fluctus; wylní **ŽG.**; wlny **ŽP.** — ⁴⁾ mandavit; kazal **ŽP.** — ⁵⁾ confringuntur; lamagy **ŽP.** — ⁶⁾ Vynecháno: *mne* (mihi).

XLII

1 **S**Vd mye, hospodyne, a poznai¹⁾ wínu mu ot liuda nefwateho, ot czlowieka zleho a ducholoweho wípft mye.

2 **N**ebo ty si, boze, síla ma: pcz si mye otehnal? a procz smuten choziú, kdiz mye muczi neprfietel?

3 **W**ípust swictlost twu a p̄wdu twu: ony su my^e wíwedli, i dowedli na horu tw swatu, í u prfietki twe.

4 **Y** weidu k oltarziú boziemu: k bohu, ienz obra-
duge mladoft mu. **Z**powiedati sie budu tobie w ruczny-
ciech,²⁾ boze, bôze moi:

5 pcz si smutna duffie ma? a pcz zamuczuges mye?
Uffay u boze, nebo gefcze zpowiedati sie bu[44^a]du
gemu: spaffenie oblczege meho, a boh moy.

XLIII

2 **B**Oze, uffima³⁾ sílfieli sme: otcí naffi zwiefto-
wali su nam. **D**ielo, ienz si dielal we dnech gich, a
we dnech starich.

3 **R**uka twa narodi rozpuđila, i zahladils⁴⁾ gie-
pobiyal⁵⁾ si lud, a wihnal si gie:

4 **N**ebo any v meczíu swem wladli su zemyu, a
ramye gich nevzdrawi gich: **A**le prawicie twa, a ra-
mye twe,⁶⁾ ofwice ny tweho oblczege: nebo síubil
si sie w ních.

¹⁾ discerne; rozeznaí **ŽP.** — ²⁾ in cithara; w huflech **ŽP.** —
³⁾ Za tím vynecháno: *naffima* (nostris). — ⁴⁾ plantasti; wladyl
fy **ŽP.** — ⁵⁾ afflixisti; snizil **ŽG.** — ⁶⁾ Za tím vynecháno: *ê* (et).

5 **T**í sí ten kral moí a boh moí: ienz wzkazuges zdrawie ¹⁾ íakob.

6 **W** tobie neprzatełi ²⁾ wíetí budeme ³⁾ rohem, a we ymenyu twē pohrdyme wítawagíucímý ptíw nam.

7 **Ne**bo any w luczífzczíu mem uffatí budu: a mecz moy neuzdrawí me. ⁴⁾

8 **Ne**bo vzdáwíl sí ny ot biczíugíucích ⁵⁾ ny: a nenawydíucie ny uhanýl sí.

9 **U** boze chwalítí síe budeme: ⁶⁾ a we ymenyu twem zpowiedatí síe budeme u wíekí.

10 **A**le nynye wyhnal sí ny í pohanyl sí ny: y newíwedés, ⁷⁾ boze, v mocech naffích.

11 **O**bratíls ny za[44^b]síe po neprfíetelech naffích: a gízto nenawídiechu nas, rozchiczowachu ⁸⁾ sobie.

12 **D**al sí ny ⁹⁾ íakzto owcie u pokrm, a w narodíech rozpraffíl sí ny.

13 **P**rodal sí lúď swoy bez nayma: ¹⁰⁾ y nebílo íest množstwíe u promenyeních gích.

14 **P**olozíl sí ny ohawenstwím ¹¹⁾ sufíedom naffím, pospíleným ¹²⁾ í posmíewaným tíem, gízto w okolcíe ¹³⁾ naffíe sú.

15 **U**ložíl sí ny podobenstwým narodom: hnutým ¹⁴⁾ hláwí w lúďech.

¹⁾ mandas salutes; kazugelł spafeny **ŽP.** — ²⁾ Za tím vynecháno: *nasse* (nostros). — ³⁾ ventilabimus; provrzem **ŽG.**; powrzemy **ŽP.** — ⁴⁾ Za *mne.* — ⁵⁾ affligentibus; gyz muczye **ŽP.** — ⁶⁾ Za tím vynecháno: *celi den* (tota die). — ⁷⁾ non egredieris; newyndelł **ŽP.** — ⁸⁾ diripiebant; roztrhachu **ŽP.** — ⁹⁾ Před *ny* vyškrábáno *na.* — ¹⁰⁾ sine pretio; beze mzdy **ŽP.** — ¹¹⁾ opprobrium; w ruhotu **ŽP.** — ¹²⁾ subsannationem; w klam **ŽP.** — ¹³⁾ in circuitu; okolo nas **ŽP.** — ¹⁴⁾ commotionem.

16 **C**ieli den hanba ¹⁾ ma pti mnye, a pohanyenye obliczege meho prfiflo ²⁾ iest mnye.

17 **O**t hlafsu ukaragiucich ³⁾ a ot omluwugiucich: ⁴⁾ ot obliczege neprfietele, a ftihagiucich. ⁵⁾

18 **T**a wfeczna prfifla fu na ny, anyz sme zapomnyeli tebe: a zle neczynyli sme w fwiedecztwiu twem.

19 **A** neotefflo zaffie frdcie naffie: a schilil si ftezki naffie ot ciefci twe:

20 **N**ebo ponyfil si ny v mieftie biczowane, ⁶⁾ a prfikril ny iest ftien smrti.

21 **A**cz sme zapomnyeli gmeny boha naffeho, i acz sme zpfrfiheli rucie [45^a] naffie k bohu ginemu: ⁷⁾

22 **C**zili boh newzpita tiechto? nebo on zna fkrita ⁸⁾ frdcie. **N**ebo p tie mrzeme cieli den: pomienyeny sme ⁹⁾ iako owcie zabicie.

23 **W**ftan, pcz zalipaf, ¹⁰⁾ hofpodyne? wftan, neoth^anyuy ¹¹⁾ do konce.

24 **P**rocz obliczey ¹²⁾ twoi otwrazuges ote mne, ¹³⁾ zapomynas firoby ¹⁴⁾ naffie a zamucenye naffeho?

25 **N**ebo ponyzena iest u pchu duffie naffie: i ¹⁵⁾ pohrzebeno ¹⁶⁾ iest w zemí brziucho naffie.

26 **W**ftan, hofpodyne, fpomoz nem: a wykup uy p twe gmie.

¹⁾ verecundia. — ²⁾ Snad za *prfikrilo* (cooperuit), jak v **ŽP.** — ³⁾ exprobrantis; vkornykowa **ŽP.** — ⁴⁾ obloquentis; omlawugychieho **ŽP.** — ⁵⁾ persequentis. — ⁶⁾ afflictionis; nuznem **ŽP.** — ⁷⁾ alienum; czyziemv **ŽP.** — ⁸⁾ abscondita; fkryte **ŽP.** — ⁹⁾ aestimati sumus; vczynyeny smy **ŽP.** — ¹⁰⁾ obdormis. — ¹¹⁾ ne repellas; neotpuzey **ŽP.** — ¹²⁾ Za *oblyczney*. — ¹³⁾ ote mne není ve Vulgatě. — ¹⁴⁾ inopiae; nedostatka **ŽP.** — ¹⁵⁾ i (et) není v lat. originale. — ¹⁶⁾ conglutinated; spekl fye **ŽP.**

XLIV

2 **W**Irzehlo¹⁾ frdcie me slowo dobre: rzku ya diela ma kralowi. **Y**azik moy trest²⁾ pifarzié, rucie³⁾ piffiucieho.

3 **T**warna twars⁴⁾ nad lyny czlowieczimy, roztila⁵⁾ iest miloft we rtech twich: a⁶⁾ proto pozehnal tie boh u wíek.

4 **O**pas sie meczem twím a⁷⁾ nad bedri twe, moczye.⁸⁾

5 **T**we twarzi i krafí twe pospiey,⁹⁾ pspieffienye¹⁰⁾ windy, a kraluy, **P**ro prawdu a tichoft, a pwedlnost: í wíwede tie dywnye pra[45^b]wicie ma.¹¹⁾

6 **S**trfielí twe oftre, ludie pod tie padnu, w frdcie neprfatel kralow.¹²⁾

7 **S**tolicie twa, boze, u wíekí:¹³⁾ metla zpwenye,¹⁴⁾ metla kralowftwie tweho.

8 **M**ilowal si pwdú, a nenawídiel si zloftí: a¹⁵⁾ pto mazal tie boh, boh twoi olegem wesele nad diewicie¹⁶⁾ twe.

9 **M**irra, a kropie, a kaffia ot rucha tweho, ot domow flonawich:¹⁷⁾ z níchzto mylowali fu tie

10 dceri kralowe we czftnosti¹⁸⁾ twei. **P**rífstogi¹⁹⁾

1) Eructavit; Wrzylo **ŽP.** — 2) calamus. — 3) nahle **ŽP.** —

4) Speciosus forma; Krafny twarzy **ŽP.** — 5) diffusa; rozlyta **ŽP.** — 6) a (et) není v lat. originale. — 7) Nemá se čísti. —

8) potentissime; przyenaymocnyeyffy **ŽP.** — 9) intende; przyrzy **ŽP.** — 10) ne nemá se čísti. — 11) Za twa (tua). — 12) regis. —

13) in saeculum seculi. — 14) directionis; opravugyczy **ŽP.** —

15) a (et) není v lat. originale. — 16) super consortibus; z družat **ŽP.** —

17) Za flonowich. — 18) in honore; we czty **ŽP.** —

19) Astitit; Stala **ŽP.**

kralowa na řwici twei w ruffie pozlacenē: okliuczena rozlucznořtyu.

11 **S**hs, dci, a wiz, a naklon ucho twe: a zapomyen liuda sweho, a domu otcie tweho.

12 **A** pozada kral krafı twei: nebo on ıest hořpodyn boh twoi, a modlıti ſie budu gemu.

13 **A** dceri tıřke w darziech oblicziei twoi chwality budu: ¹⁾ wficz kny bohaty liudie.

14 **W**ficz kna chwala gegie kralowi dcerze ot wnyutrřla, ²⁾ u podolciech ³⁾ zlatich

15 okliuczena roliczenřtwym. ⁴⁾ **P**řıwedenı budu dıewki kralowy: ⁵⁾ [46^a] blıznnye ⁶⁾ gegie přıwedeny budu tobie:

16 **P**řıwedeny budu u wefelıu a w radořtı: přıwedeny budu w chram kralow.

17 **Z**a wlařtı ⁷⁾ twe narodılı ſu ſie tobie řynowe: uřtawıs gie kny ezatı nade wfıu zemyu.

18 **P**amyetıw ⁸⁾ budu gmeny tweho we wfem narozenyu a narozenyu. ⁹⁾ **A** pto liudie zpowiedatı ſie budu tobie u wıekı: ı u wıekı wıekom.

XLV

2 **B**oh nafře ¹⁰⁾ utoczıřcie, a mocz: pomocnyk w zamutciech, gez ſu ny nadeřlı ¹¹⁾ přıelıs.

¹⁾ deprecabuntur; zmodle řye **řP**. — ²⁾ Za wnyutrřka; ab intus; ze wnytrř **řP**. — ³⁾ in fimbriis. — ⁴⁾ Za rozluczenřtwym; circumamicta varietatibus; obklyczena promyenyamy **řP**. — ⁵⁾ V lat. originale jeřře řteme: *post eam*. — ⁶⁾ proximae. — ⁷⁾ Pro patribus; za otcze **řP**. — ⁸⁾ V rukop. (1. H. 1): Memor ero. — ⁹⁾ generationem; pokolenye **řP**. Následujıcı **A** nenı v lat. originale, jakoř i **A** v XLV, 3. — ¹⁰⁾ Za nas (noster). — ¹¹⁾ invenerunt; nalezly ſu **řP**.

3 **A** ¹⁾ pto nebudeme fie batı, kdıs zamutı fie zemie: a pršienessu fie horı w frdcie morske.

4 **Z**wuczalı su, ı smuceny su wodı gıch: zamuceny su horı v moci geho.

5 **S**fyumenye ²⁾ rzıekı obwefeluge my^efto ³⁾ bozıe: powıetıl ıest pršiebıtek swoy naywıffı.

6 **B**oh u pšedcie ıeho, nehne fie: spomoz gı boh rano na zabršezdıenyu.

7 **Z**amuceny su narodowe, ı naklonyena su kralowftwie: [46^b] dal ıest hlas swoı, ı ⁴⁾ hnula fie zemye.

8 **H**ospodyn mocny ı namy: pršıegemcie nas boh ıacob.

9 **P**odte, a wızte dıela bozıe, gez ıest ulozıl dywı nad zemyu:

10 otnoffıuge boge az do konce zemie. **L**uczıfcze zlama, a zetrfe odıeny: ⁵⁾ a puklerze feıze ohonyem: ⁶⁾

11 **U**prazdnyete fie, a wızte, ze sem ya boh: powıffıu fie w narodıech, a powıffıu fie w zemy.

12 **H**ospodyn mocnı ı namy: pršıegemcie nas boh nas ⁷⁾ ıacob.

XLVI

2 **W**ıuczny narodowe plefte rukama: flaw ⁸⁾ bohu w hlafıe wesele.

¹⁾ *A* není ve Vulgatě. — ²⁾ impetus; prud **ŽP.**; nahloft **ŽG.** — ³⁾ *b* a *e* nadepsána nejdříve drobně písařem a potom rubrikátorem. — ⁴⁾ *ı* (et) není ve Vulgatě. — ⁵⁾ *n* předěláno z *r*; *confringet arma*; zlama odıeny **ŽP.** — ⁶⁾ *o* podtečkováno, nemá se tedy čísti; *scuta comburet igni*. — ⁷⁾ Podtečkováno a rubrikátorem přeškrtnuto. — ⁸⁾ *Za flawte* (jubilate).

3 **N**ebo hospodyn wifoki, hrofný: ¹⁾ nadde ²⁾ wfiu femyu.

4 **P**oddal liud nam, a narodí pod nohamy naffymí.

5 **W**iwohl nam diedynu fwu, twars iakob, giuzto iest mylowal.

6 **W**ítupíl boh w flawie, a hospodyn w hlaffu trubi.

7 **S**lawte bohu naffemu, flawte: flawte kralowi naffemu, flawte.

8 **N**ebo ³⁾ wfie zemye boh: flawte mudrze.

9 **K**[47^a]lowatí bude boh nad narodí: boh fedí na ftolici fwatei swei.

10 **K**nyezata liudfka febrali fu sie f bohem abraham: nebo bohowe mocny zemye, liutie wzpodwyzeni fu.

XLVII

2 **W**eliki boh, a chwalny prfielis v mífstie boha naffeho, na horfie fwatei gehu.

3 **Z**alozí wefelim wfiei zemy horí fion, strany aquílowi, mífsto krale welikeho.

4 **B**oh w domyech ieho poznán bude, kdiz prfigme gie.

5 **N**ebo ai, zrzy kralowe ⁴⁾ febrali fu sie, ⁵⁾ w gedno.

6 **O**ny widuce tal ⁶⁾ dywilí fu sie, zamuceny fu, ¹⁷⁾ fmuceny fu:

7 trfas ⁸⁾ gie popadl. **T**u bolefti iako rodyucich, ⁹⁾

8 w duchu liutem zetrzes lodie tarfke.

¹⁾ Za tím vynecháno: *kral weliki* (rex magnus). — ²⁾ Za *nade*. — ³⁾ Za tím vynecháno: *kral* (rex). — ⁴⁾ Za tím vynecháno: *zemye* (terrae); což chybí i v rukop. (1. H. 1). — ⁵⁾ Za tím vynecháno: *seffli fu sie* (convenerunt). — ⁶⁾ Za *tak* (sic). — ⁷⁾ i (et) není v lat. originale. — ⁸⁾ tremor; strach **ŽP**. — ⁹⁾ parturientis.

9 **Y**ako sme sliffieli, tak sme widieli u myestie hospodyna mocneho, v miestie boha naffeho: boh založil gie u wieki.

10 **P**rfigeli sme, boze, mylofrdēstwie twe, u pfiedcie chramu tweho.

11 **P**odle gmene tweho, boze, tak ¹⁾ i chwala twa w kragie ²⁾ zemye: p̄wdi ³⁾ plna iest [47^b] prawicie twa.

12 **W**zraduge sie hora sion a wzwefele sie dceri yude, p̄ twe sudy, hospodine.

13 **O**b^kliuczte syon, ⁴⁾ a ^λbeimiete yu: zwiestuyte na wieziech gich. ⁵⁾

14 **U**lozte frdcie waffie v moci gegie: a rozdielel domi gegie, ⁶⁾ abiste zwiestowali w rodu ginem.

15 **N**ebo ted ⁷⁾ iest boh, boh nas u wieki, u ⁸⁾ wieki wiekom: ⁹⁾ on wlasti bude namy wiecznye.

XLVIII

2 **S**liste to wliczkny narodowe: uffima prfigmete wliczkny, gizto bidlite w swietie:

3 **W**selici zemiene, ¹⁰⁾ a synowe czlowieczy: spolu ¹¹⁾ w iedno bohaci a chudi.

4 **U**sta ma mluwiti budu mudrost: a mislenye frdcie meho wiehlastwo. ¹²⁾

5 **N**aklonyu u prfiklad uch ¹³⁾ me: otewru ¹⁴⁾ w chwale pfiedlozenye me.

¹⁾ takez gest **M.** — ²⁾ w kraginach **M.** — ³⁾ prawednofty twe **M.** — ⁴⁾ huoru syon **M.** — ⁵⁾ ejus; giegich **M.** — ⁶⁾ a udarzte gegie domu **M.** — ⁷⁾ hic. — ⁸⁾ *Za i u.* — ⁹⁾ a v wieki i v wiekom **M.** — ¹⁰⁾ terrigenae. — ¹¹⁾ *Vynechano v M.* — ¹²⁾ *prudenciam; rozsfafenstwye ŽP.* — ¹³⁾ *o nadepsano rubrikatorem.* — ¹⁴⁾ a otewru **M.**

6 Procz batı sie budu w den zlı? zloft krocziege¹⁾
me obkliuczı mye.

7 Gizto uffagiū u moci swei: a u mnoftwiū fbozi²⁾
fwich chwale sie.

8 Bratr newikupi, wikupi czlowiek: a³⁾ neda bohu
liubofti.⁴⁾

9 A [48^a] mzdi wikupenye duffie swe: a dielaty
bude u wieki,

10 a zıw bude gefcze⁵⁾ az do kōcie.

11 Neuzrfi zahinutie, kdız vzrfi mudre mruce:⁶⁾
spolu nemudrı, a blazen zhinu.⁷⁾ Y oftawie cyuzim⁸⁾
fbozie swe:⁹⁾

12 a rowowe¹⁰⁾ domowe gich u wieki. Prfiebitci
gich ot naroda do¹¹⁾ naroda: y¹²⁾ wzıwalı fu gmena
fwa w zemiech fwich.

13 A¹³⁾ czlowiek, kdız we czftı bieffie, neurozumel
ıeft: prfigednan ıeft yalowatom¹⁴⁾ nemudrım, a podo-
ben uczınyen ıeft gım.

14 Ted¹⁵⁾ cıefta gich pohoffenye¹⁶⁾ gım: a potom
w uftech gich¹⁷⁾ fııubie sie.

15 Yako¹⁸⁾ owcie u pekle polozeny fu: fmrt zziwe¹⁹⁾

¹⁾ calcanei; neprawoft ftopiege M. — ²⁾ bohatftwı M. —
³⁾ Není v lat. originale a v M. — ⁴⁾ placationem suam; vy-
ynecháno: *fwe*. — ⁵⁾ adhuc; není v M. — ⁶⁾ morientes; není
v M. — ⁷⁾ pagednu nemudrzı, a blazny zahınu M. — ⁸⁾ gınym
M. — ⁹⁾ fwa M. — ¹⁰⁾ Za tím vynecháno: *gich* (eorum). — ¹¹⁾ az
do M. — ¹²⁾ *y* (et) není v lat. originale. — ¹³⁾ A vynecháno
v M. a chybí i v rukop. (1. H. 1). — ¹⁴⁾ comparatus est jumentis;
dobıczatom M.; przyrownan gefť k fktu ŽP. — ¹⁵⁾ Haec; Ta
ŽP. — ¹⁶⁾ Za *pohorffenye* (scandalum); wrzıe ŽG. — ¹⁷⁾ suo. —
¹⁸⁾ Yakozto M. — ¹⁹⁾ depascet; fzgiwe M.; popafıe ŽP.

gie. **A**¹⁾ panowati budu gîm prawedny a²⁾ w gîutrzny: pomocz gich zetle³⁾ u pekle ot chwali gich.

16 **Anebo**⁴⁾ gîstie boh wikupi duffiu mu z ruki pekelné, kdiz prîgime nye.

17 **Nebudes** sie batî, kdiz obohatie⁵⁾ czlowiek: a kdiz sie rozmnozi chwala domu ieho.

18 **Nebo** kdiz seide, newezme wfeho: any [48^b] seide f nym chwala ieho.

19 **Nebo** duffie ieho w ziwotie ieho pochwalena bude: zpowiedati sie bude tobie, kdiz dobrze uczînys gîey.

20 **Weide** az do narodow otczow fwich: az⁶⁾ u wîekî neuzrzi fwietla.

21 **Czlowiek**, kdiz⁷⁾ we czftî bieffe, neurozumiel iest: prîgednan⁸⁾ iest ialowatom nemudrîm, a podobn⁹⁾ uczînyen iest gîm.

XLIX

1 Boh bohow hospodyn mluwil iest: i wzezwal iest¹⁰⁾ zemîu,¹¹⁾ **Ot**¹²⁾ wchodu sluneczneho az do zapadu:

2 z siona twars¹³⁾ krafi ieho.

3 **Boh** ziewnye prîfide: boh nas¹⁴⁾ a nebude mlczietî.

1) *Y M.* — 2) *a* patří před *pomocz* — 3) *veterascet*; *ostara* *ŹP.* — 4) *Nebo M.* — 5) *bohat vezînyen budesch M.* — 6) *Za a az.* — 7) *A czlowiek kdizto M.* — 8) *Přeškrtuto v XV. stol. a nadepsáno: przirownan (comparatus).* — 9) *dobitku nemudremu, a rowen M.* — 10) *Vynecháno v M.* — 11) *u částečně vyškrábáno.* — 12) *se M.* — 13) *s částečně vyškrábáno; species.* — 14) *s částečně vyškrábáno.*

Ohen w obezrfienyu ieho wzplane: a w okolcie ieho wodnye ¹⁾ welika.

4 Prfizwal neb ²⁾ ze fwrchka: a zemyu feznati liud fwoy.

5 Sberzte ³⁾ iemu fwate ieho: gizto porfidie ⁴⁾ fwiedecztwie ieho na ⁵⁾ obieti.

6 A ⁶⁾ zwiestowati budu nebefa p̄wednoft ieho: nebo boh sudci ⁷⁾ iest.

7 Slis liude moy, a mluwiti budu: ⁸⁾ wytieftwo, ⁹⁾ a poſwiedcziiu tobie: boh, boh [49^a] twoy ia fem.

8 Ne w obietech twich porokowati budu ¹⁰⁾ tobie: nebo obieti twej ¹¹⁾ w obezrfienyu mem fu wezdi.

9 Newez ¹²⁾ z domu tweho telczow: any z ſtad twich kozlow.

10 Nebo ma fu wfeczna zwierzata lefka, yalowata na horach y woli.

11 Poznal fem wfeczka ¹³⁾ letadla ¹⁴⁾ nebefka: a krafnoft polfka ¹⁵⁾ ſe mnu fu. ¹⁶⁾

12 Acz wzlacznyegiu, nerzku tobie: nebo moy iest ſwiet zemie, ¹⁷⁾ i plnoft giegie.

13 Czili giefti budu maffa bikowa? nebo krew kozlow piti budu?

14 Obietuy bohu obiet chwal: ¹⁸⁾ a nawrat naywrchnyemu ſliubi ſwe.

¹⁾ tempeſtas; burze **ŽP.** — ²⁾ Za *nebe* (coelum). — ³⁾ Congregate; Sbierayte **M.** — ⁴⁾ ordinant; zporzezugete **M.**; rzyedye **ŽP.** — ⁵⁾ super; nad **M.** — ⁶⁾ Y **M.** — ⁷⁾ ſudczie **M.** — ⁸⁾ mluw **M.** — ⁹⁾ Israëi; muz widucz i boha **M.** — ¹⁰⁾ arguam te; wzlagy tobye **ŽP.** — ¹¹⁾ Za *twe*, jak v **M.** — ¹²⁾ Za *Newezmu*, jak v **M.** — ¹³⁾ wfchieczna **M.** — ¹⁴⁾ volatilia; ptaczſtwo **ŽP.** — ¹⁵⁾ pulchritudo agri. — ¹⁶⁾ Za *geft* (est). — ¹⁷⁾ orbis terrae. — ¹⁸⁾ laudis.

15 **A** wzow mye w den zamuceniè: î ¹⁾ wipftiu tie, y uczftis mye.

16 **Ale** hršiefnyku rzek boh: pcz ti zwieftuges pŕwdi me, a berzes fwiedeczftwo me fkrzie ufta twa?

17 **Nebo** ti nenawidiel fi kazni: a zawrhl fi kazanye ²⁾ ma zafie.

18 **Acz** widieffe zlodiegie, biezieffe f nym: a f ciuzoznyki czeft twu klal ³⁾ fi.

19 **Ufta** twa plna biechu zlofti: a iazik twoi fuzyne[49^b]fe ⁴⁾ zloft.

20 **Sedie** pti bratru twemu mluwieffe, a pti fynu materzie twe ukladal fi pohorffenyè:

21 tos uczynyl, a mlczal fem. **Pomyenyl** fi leŕtnye, ze budu tobie rowen: trefktati tie budu, a uftawyu pti obliczegiu twemu.

22 **Urozumyeite** tomu, gizto zapomina^{te} hoŕpodyna: ne kdiz bi uchitil, a nebi bi, kto bi wipwil. ⁵⁾

23 **Obiet** chwali uczfti mye: a tam ciefta, kdezto ukaziu iemu zdrawie boze. ⁶⁾

L

3 **Smiluì** fie nade mnu, hoŕpodyne, podle welikeho myloŕdenŕtwie tweho. **A** podle mnoŕtwie ŕmylowany twich, a ⁷⁾ zahlad zloft mu.

4 **Wiecz** obmy mye ot me zlofti: a ot hršiecha meho uczift mye.

¹⁾ et (î) jest v lat. rukop. (1. H. 1). — ²⁾ sermones. — ³⁾ Za *kladl* (ponebas); *kladieffe* **ŽP.** — ⁴⁾ concinnabat; *ŕkladaffe* **ŽP.** — ⁵⁾ qui eripiat; kto zproŕtye **ŽP.** — ⁶⁾ Snad za *bozie*. — ⁷⁾ a (et) neni v lat. originale.

5 **Ne** ¹⁾ zloft mu ya znagiú: a hrŕiech moy ptiw mye ieft wezdi.

6 **Tobie** ŕamemu hrŕieŕil fem, a zle pŕied tobu uczínyl fem: aby ŕie zpŕwil w rŕieczy²⁾ch twich, a pomŕtis, ²⁾ kdís ŕudití budes.

7 **Nebo** aí zrzi, we zloŕtech poczát ³⁾ fem: a w hrŕieŕiech poczala [50^a] mye matie ma.

8 **Nebo** aí zrzi, pŕwdu mylowal ŕi: negiŕtoŕti, a taynoŕti mudroŕti twe zgiewil ŕi my.

9 **Pokropis** mye izopem, a ocziŕczen budu: obmyges mye, a nad ŕnyeh obielugiú. ⁴⁾

10 **Sluchu** memu das radoŕt a weŕŕele: í wzradugiú ŕie koŕti ponyzene.

11 **Otwrat** obliczney twoi ot hrŕiech^{ow} mích: a wŕieczkny zloŕti me ŕhlad.

12 **Srdce** czyŕte ŕtworz we mnye, boze: a duch pŕwi obno^w v mem ziwotie. ⁵⁾

13 **Nezamyetai** mne ot obliczney tweho: a ducha ŕwateho ⁶⁾ neotnos ote mne.

14 **Nawrat** my weŕele ŕpaffeny tweho: a duchem na^rprwnym ⁷⁾ ŕtwrd mye.

15 **Ucziti** budu zloŕtiwe cieŕtam twím, a nemyloŕtiwi k tobie obratie ŕie.

16 **Zproŕt** mye krwi, boze, boze zdrawie meho, í powiŕŕi ⁸⁾ íazík moy pŕwdi twe.

¹⁾ Za *Nebo* (quoniam). — ²⁾ vincas; aby zwytyezyl **ŽP.** — ³⁾ Za tím vyŕkrábáno *ek.* — ⁴⁾ dealbabor. — ⁵⁾ in visceribus meis; w ŕtrziwyech mích **ŽP.** — ⁶⁾ Vynecháno *tweho* (tuum). — ⁷⁾ principali; przyednym **ŽP.** — ⁸⁾ exultabit; zwefely ŕe **ŽP.**; v rukopise (1. H. 1) opraveno v *exaltaurt.*

17 **Hospodyne**, rty ma¹⁾ otworz: a ufta ma zwieftugiu chwalu twu.

18 **Nebo** bi bil chtiel obiet, bich²⁾ dal: nebo owfiem obieti nemylowati bu[50^b]des.³⁾

19 **Obiet** bohu duch zamuceny: frdcie fkruffene, a ponyzene, boze, nepohrziey.

20 **Dobrotywie** uczin, hospodine, w dobrej woli twej opatrfenye:⁴⁾ aby bili uftaweny zdi myefta pokoge.⁵⁾

21 **Tehdi** obliubis obieti a offierı:⁶⁾ tehdy⁷⁾ wzlozie na oltars twoi telcie.

LI

3 **Czo** fie chwalis we zlofti, ienz mocen fi w krfiwdie?

4 **Cieli** den neřwoft myřil ieft iazik twoi: iako obnowatedlnycie⁸⁾ oftra uczinyl fi left.

5 **Milowal** fi zloft nad dobrotu: krfiwdu wiece mluwiti nez řwdu.

6 **Milowal** fi wfeczka flowa zapowiedna⁹⁾ iazikem lřtwim.

7 **Proto** boh zkazi tie do konce: wiwrati tie, a wineffe¹⁰⁾ tie z fchranı tve: a korzen twoi z zemye ziwich.

¹⁾ Předěláno z *twe* a *sice*: *t* vyřkrábáno a z *w* nedosta-
tečně uděláno *m* a z *e* nedostatečně *a*. — ²⁾ Nad *ch* tečka. —
³⁾ Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis
non delectaberis. — ⁴⁾ Sion. — ⁵⁾ Jerusalem. — ⁶⁾ acceptabis
sacrificium justitiae, oblationes et holocausta. — ⁷⁾ *dy* připsáno
rubrikatorem. — ⁸⁾ novacula; brzytwy **ŽP**. — ⁹⁾ praecipitationis;
řtrezenye **ŽP**. — ¹⁰⁾ emigrabit; przyeřtiecezi **ŽP**.

8 **Uz**rie pwi, i budu sie batí, a na^d nym wzfmiegíu sie, i diegíu:

9 ai zrzy czlowiek, ienz nepozil¹⁾ boha u pomocz swu: **Ale** uffal we mnostwíe bohaczstwí swich: i prfíemohl sie²⁾ w íeffiutno[51ⁿ]ftí swei.

10 **Ale** ya, iako olywa plodna w domu boziem, uffal sem v mylofrnoftí³⁾ bozie u wiekí: a u wiekí wiekom.

11 **Z**powiedati sie budu tobie u wiekí, nebo uczynyl si: a czakati budu gmeny tweho, nebo dobre íest w obezrfienyu twich swatich.

LII

1 **R**ZEkł nemudri w frdcíu swē: nenyé boha.

2 **Z**kazeny su, a ohaweny uczínyeny su we zloftech: nenyé, kto⁴⁾ czínil dobrze.

3 **Boh** í nebe sezrfiel na fyny czlowieczie: abí widiel, íestli rozumny, neb⁵⁾ hledagíuci boha.

4 **W**ficz kny schilili su sie, pospolu neuzíteczny uczínyení su: nenyé, kto bí czínyl dobre, ne⁶⁾ az do íednoho.

5 **W**fak wzwíedie wficz kny, gízto czínye zloft, gíz pozíeragíu líud moy⁷⁾ iako pokrm chlebny?

6 **Boh**⁸⁾ newzíwali su: trfíesíechu sie strachem tu, kdezto nebieffe strachu. **Nebo** boh ropfífil⁹⁾ íest koftí gích, gízto sie líudem líubíe: pohanyeny su, nebo íest pohrdiel gymy.¹⁰⁾

¹⁾ Za *nepolozil*. — ²⁾ *praevaluit*. — ³⁾ Za *mylofrdností*. — ⁴⁾ Chybí *by*, jak v **ŽP**. — ⁵⁾ *b* v novější době připsáno. — ⁶⁾ Za *nenyē* (*non est*). — ⁷⁾ Nad *o* po straně znaménko '. — ⁸⁾ Za *Boha*, jak v **ŽP**. — ⁹⁾ Za *rozpřfil*. — ¹⁰⁾ Za tím vynecháno: *boh* (*Deus*)

7 [51^b] **K**to da z fiona spaffeny kagiuciemu?¹⁾ kdis otwratí²⁾ wiezenye liuda fweho, wzraduge fie iakob, a wzwefeli fie kagiuci.¹⁾

LIII

3 **B**Oze, we igme³⁾ twem zdrawa mie vczyn: a w twei moci wíswobod⁴⁾ mye.

4 **B**oze, uflis modlitw mu: uffíma prfigmí flowa uft mích.

5 **N**ebo ciuzi wftali fu ptíw mnye, a mocny hledali fu duffie me: a nepríedložili fu boha príed obezřienym fwím.

6 **A**i zřfi, nebo boh pomahal⁵⁾ my: a hořpodyn prfigemcie íeft duffie me.

7 **O**bratí zle nepríatelom mym: a w twei řwđie rozpud gie.

8 **D**obrowolnye obietowaty budu tobie, a zpowiedatí fie budu gmeny twemu, hořpodyne: nebo dobre íeft.

9 **N**ebo ze wřfeho zamutka wířřtil fy mye: a nade wřřie⁶⁾ nepríateli me wzhrdielo⁷⁾ oko me.

LIV

2 **U**flis, boze, modlitwu mu, a nepohrzuy řřbu mu:

3 urozumey⁸⁾ mnye, a uflis mie. **S**mutil řem fie v mem wzpodnuce[52^a]nyu⁹⁾ a zamucen řem

1) Israël. — 2) Za tím vynecháno: *boh* (Deus); dominus (1. H. 1). — 3) Za *gme*. — 4) V rukop. (1. H. 1): *libera me*; v tiřřěných vydáních: *judica me*. — 5) *!* nemá se čísti. — 6) Není v lat. originale. — 7) *despexit*. — 8) *intende*; przyrzy *řP*. — 9) *in exercitatione*.

4 ot hlaffu neprfietele, a ot zamucenyje hršiefnykoveho. **Nebo** ſchilili ſu v mye zloſti: a w hnyewie zaloſtiwı¹⁾ biechu my.

5 **Sirdcie**²⁾ me ſmuceno ieſt we mnye: a ztwazrenie³⁾ ſmrı padlo ieſt na mye.

6 **Bazn** a trſas prſili⁴⁾ ſu na mye: a prſikrili ſu mye tmÿ.

7 **Rzekl**⁵⁾ ſem: kto my da krſidle iako holubici, a budu letati, i otpoczınu?

8 **Ai** zrzi, otdalil ſem ſie utiekage: i oſtach w iednotie.⁶⁾

9 **Czekagiech** geho, ienz mye zdrawa uczınyl ot maliucznoſti⁷⁾ ducha a rozwodnenye.⁸⁾

10 **Wnahle**,⁹⁾ hoſpodyne, rozdiel iaziki^gich: nebo widiel ſem zloſt, a ptıwne odpowiedanye v mieſtie.

11 **We** dne i w noci okliuczıu gie nad¹⁰⁾ zdi ieho zloſt: a ufile u pſrziedcie geho,

12 a neſwoſt. **A** nezhınula ieſt z ulicz geho lichwa, a ducholowſtwo.

13 **Nebo** acz bi bil neprfietel moy zle rzekl mnye, ſtrpiel bich bil owſem. A pakli ten, genzto nenawidieffe mne, [52^b] na mie welke wıeci mluwil bi bil: ſchowal bich ſie bil ponye¹¹⁾ ot nyeho.

14 **Nebo** ti giftie czlowiek iednak^e myſli: wodcie moy, a znamy moy.

1) molesti. — 2) Prvé z vyškrábáno. — 3) formido; ſtrach **ŽP.** — 4) *fl* předěláno z *li*. — 5) *Za I rzekl.* — 6) in solitudine; na puſtcezy **ŽP.** — 7) a pusillanimitate; bazny **ŽP.** — 8) tempestate; burze **ŽP.** — 9) Praecipita; Strez **ŽP.** — 10) Nad *n* čárka. — 11) snad **ŽP.**

15 **Yenz** se mnu spolu dobre¹⁾ prfígimaffe krmye: w domu boziem chodi(*gr*)li²⁾ sme f powolenym.

16 **Prfid** smrt na ony, a seidiete u peklo, ziwí suce: **Nebo** neřwoft u prfíbítciach gich iewt, u pštrfiedcie gich.

17 **Ale** iaz k hořpodynu wolal sem: a hořpodyn uzdrawil³⁾ mye iewt.

18 **Pozdie**,⁴⁾ i rano i o poledny řwiti budu i zwięstowati: î uřliffi hlas moy.

19 **Wikupi** u pokogiu duřfii mu ot tiech, gizto sie mnye prfíbližiugiu: nebo mezi mnohímy bieffe⁵⁾ se mnu.

20 **Uřliffi** boh, i ponyři onyech, ienz iewt prfied ťwíetem.⁶⁾ **Nebo** nenyę onyem řmíenye,⁷⁾ a nebałi su sie boha:

21 zprořtriel iewt ruku řwu w oplacenyu. **Poskwrnyłi** su ťwíedeczřtwie ieho,

22 otdieleny su ot hnyewu oblicziege ieho:⁸⁾ a prfibly[53^a]zy sie⁹⁾ řrdcie ieho. **Rozmyekczili** su řrdcie¹⁰⁾ gich nad olei: a ony su řudlicie.¹¹⁾

23 **Wzpuřt** na hořpodyna pecziu twu, a on tie otkrmy: a neda u wieki zařcenyę¹²⁾ prawemu.

24 **Nebo** ti zagířte, boze, uwedes gie w řtudnyciu zatracenie. **Muzowe** krwi, a řřtwi nedopolowie¹³⁾ dnów řwich: ale ya uffati budu w tie, hořpodyne.

1) dulces; sladke **řP.** — 2) Za *chodili*; *gr* bylo řkrábáno a nově tinkturou Giobertovou natřeno. — 3) Za *uzdrawi*. — 4) Vespere. — 5) Za *biechu* (erant). — 6) ante saecula. — 7) Za *řmíenjenje* (commutatio). — 8) *iek* natřeno tinkturou Giobertovou. — 9) przybliżylo řye **řP.** — 10) Za *řzeczí* (sermoneš), jak v **řP.** — 11) jacula; řřziely **řP.** — 12) fluctuationem; v wlnach **řP.** — 13) non dimidiabunt; nerozpołtye **řP.**

LV

2 Smyluy sie nade mnu, hospodyne, nebo potlaczil¹⁾ mye czlowiek: cieli den wibigiegie²⁾ mutil mye.

3 Potlaczili su mye neprfietele mogli cieli den: nebo mnozi su bogiugiuce ptiw mnye.

4 Ot wiffofty dne budu sie batı: nebo wiernye iaz w tie uffati budu.

5 U boze chwalıty budu rzeczi me, u boh sem uffal: nebudu sie batı, czo my uczıny tielo.

6 Ciely den slowa ma otukarachu:³⁾ ptiw mnye wfeczka miflenie gich we zle.

7 Wzbidle a schowagiu: ony stopı me⁴⁾ zachowagiu. Yakoz su zdrzeli du[53^b]ffiu mu,

8 za nyczle zdrawı uczınıs gie: w hniewie liudi wıwrzes.⁵⁾ Boze,

9 zıwot moy zwıestowal sem tobie: vlozil si flzi me w obezrfieniu twem, lakoz i w flıubiu⁶⁾ twem:

10 tehdi nawratie sie neprfietele mogli zaffie: W kterzis czlowiek⁷⁾ den wzıwati bude⁸⁾ tie: ai zrzi, poznal sem tie, ze boh fy moy.

11 U boze chwalıty budu slowo, w hospodynu chwaltıty budu rziecz: u boh sem uffal, nebudu sie batı, czo my uczını czlowiek.

12 We mnye su, boze, flıubi twe, gezto nawraciu, chwali tobie.

¹⁾ conculcavit. — ²⁾ impugnans. — ³⁾ execrabantur; mrzkowachu ŽP. — ⁴⁾ chodydla meho ŽP. — ⁵⁾ confringes; zlamess ŽP. — ⁶⁾ Druhé î nedokonale vyškřábáno. — ⁷⁾ Za kteriskoliwiek (quacumque). — ⁸⁾ Za budu (invocavero).

13 **N**ebo wipštil si duffiu mu ot smrti, a nohi me ot poplziu:¹⁾ abich sie sliubil pried bohem w swietloŝti ziwich.

LVI

2 **S**myluŝi sie nade mnu, hospodyne, smilui sie nade mnu: nebo w tie iewt uffala duffie ma. **A** w stieniu krdidlu tw uffati budu, donedz neprŝiede zloŝt.

3 **W**zwolagiŝu k bohu naiwiŝ[54^a]ŝiemu: k bohu, ienz dobrze vczŝnyl mnye.

4 **P**oŝlal z nebe, i wiŝwobodil mie: dal w ruhotu potlacziuce mie. **P**oŝlal iewt boh milofrdenŝtwie ŝwe, a pŝwdu ŝwu,

5 i wipštil duffiu mu z pŝrŝiedka²⁾ ŝcenczow lwo-wich: ŝpal ŝem zamucen. **S**ynowe czlowieczŝi zubowe gich odienie a ŝrŝielŝ: a iazik gich mecz oŝtri.

6 **P**owiŝ sie, boze, na³⁾ nebefa: a nad wiŝiu zemiu chwala twa.

7 **O**ŝidlo uprawili ŝu noham mym: a nakrŝiwili ŝu duffiu.⁴⁾ **R**ili ŝu pried mŝym obliczegiem iamu: i upadli ŝu w niu.

8 **H**otowo ŝrdcie me, boze, hotowo ŝrdcie me: ŝpiewati budu, a ŝlawu rzku.

9 **W**ŝtan, chwala ma, wŝtan, ŝlawu ma⁵⁾ a huŝle:⁶⁾ wŝtanu na zabrziezdienu.⁷⁾

10 **Z**piewati⁸⁾ budu tobie w liudech, hospodine: a ŝlawu rzku tobie w narodzech:

1) de lapsu; od poplzu **ŝP**. — 2) Při p skratek nově pŝidělan. — 3) Za *nad* (super). — 4) Za tím vynecháno: *mu* (meam). — 5) psalterium; zaltarzi **ŝP**. — 6) cithara. — 7) w zabrziezck **ŝP**. — 8) Za *Zpowiedati ŝie* (confitebor).

11 **N**ebo welebno ¹⁾ iest az do nebes milofrdenstwie tve, a az do oblakow prawda twa.

12 [54^b] **P**owis sie nad nebeffa, boze: a nade wfiu zemiu chwala twa.

LVII

2 **A**cz wfak owfem p̄wdu mluwite: prawie fudte, finowe czlowieczu.

3 **A**nebo w frdciu zloft czinyte: w zemî nep̄wofu rucie waffie iednagiû.

4 **W**zdaleny fu hr̄iefnyci ot narozenye, ²⁾ bludli fu ot ziwota mater fwich: ³⁾ mluwili fu falefna.

5 **R**oliucenye ⁴⁾ onyem podle podobenstwie hadu liuteho: ⁵⁾ yako aspida hluffie, ⁶⁾ zatkawagiucieho ⁷⁾ uffi fwogi.

6 **G**iezto neuffiffie hlaffu czarodieynykowich: ⁸⁾ a giedowatcie omyezdiegiucieho ⁹⁾ mudrze.

7 **B**oh zetrfe zubi gich w uftech gich: czeliufti ¹⁰⁾ lwowe zetrfe hospodyn.

8 **K** nyczemuz oteide ¹¹⁾ iako woda bieziucie: napal iest luczifcze fwe, donedz neroznmocznyegiû. ¹²⁾

9 **Y**akozto wokk, ienzto plowe, otneseny budu: nadpadl ohen, y newidiehl fu sluncie.

1) magnificata; zwelyczena **ŽP.** — 2) vulva; zywota **ŽP.** — 3) ab utero; od loze fweho **ŽP.** — 4) Za *Rozliucenye* (Furor); Rydanye **ŽP.** — 5) serpentis; hadowego **ŽP.** — 6) aspidis surdae; kralykowye hluchey **ŽP.**; kralikowie hlufyey **ŽG.** — 7) Za *zatkawagiucieho* (et obturantis); y zatfkugucie **ŽG.** — 8) incantantium; czarugyczyeho **ŽP.** — 9) et venefici incantantis; gedowateho czarugycze **ŽP.** — 10) molas; trffienownyky **ŽP.** — 11) devenient; przydu **ŽP.** — 12) infirmentur; nezemdlegy **ŽP.**

10 **D**rzewe nez bi vrozumyelo trnye waffie pu-ka[55^a]nye: ¹⁾ iako zıwı fuce, tak w hnyewie pohltı gie.

11 **W**zraduge fie řwı, kdız uzřı pomřtu: rucie řwoge vmyge we krwı hrřiefnıch. ²⁾

12 **Y** bude rzecı czlowiek: acz owřiem ieřt plod řwemu: owřem ieřt boh řudye gie na zemy. ³⁾

LVIII

2 **W**yprořt mıe z mych neprřatel, boze moy: a ot wřtawagıucıch ptıw mnıe wıřwobod mie.

3 **W**ıpřt mye ot czınyucıch zlořt: a ot muzow krwı vzdřw mye.

4 **N**ebo aı zřzı, popadłı řu duffıu mu: wzpodwıhłı řu řie ⁴⁾ moczny u mıe.

5 **A**ny zlořt ma, any hrřiech moy, hořpodyne: bez zlořtı bıehal řem, ı zřřwıł řem řie.

6 **W**řtan u potkanye me, a wıř: a tı, hořpodyne, boh cznořtı, boze kagıucıch, ⁵⁾ **R**ozmyřł ⁶⁾ k nawřczıewenyu wřiech narodow: nefınıluy řie wřiem, gıřto czınye zlořt.

7 **O**bratıe řie k weczeru: a hład trřpıetı budu ıakozto přı, a obeıdu myeřto.

8 **A**ı zřzı, wzmluwıe w uřtech řwıch, a mecz [55^b] we rřiech gıch: nebo kto ieřt řıřřal?

9 **A** ty, hořpodyne, pořmyeges řie gım: k nycemuz přıřwedes wřieczkı pohany.

10 **M**ocz mu k tobıe řchowagıu, nebo, boze, přıřgemıe moy řı tı.

¹⁾ rhamnum; hloha řř. — ²⁾ peccatoris; hrzyeřnykowye řř. — ³⁾ Rubrikator přıřsal: *dawıd*. — ⁴⁾ irruerunt; oborzıly řye na mye řř. — ⁵⁾ Israël. — ⁶⁾ Intende; Przyzřzy řř.

11 boh moy, mílofrdenstwie tve¹⁾ prfiedeide mie.

12 **Boh** pokazal mnye nad me neprfateli, neza-
bigiey gich: nekdafto zapomynagiú²⁾ ľudie mogli.
Rozpud gie v moci tve: a sfad gie, zabranytelíú³⁾
moy, hofpodyne.

13 **Hrziech** gich uft, rzecz rtow gich: a popadeny
budte u pichofti swe. **A** ot ukaranye⁴⁾ a lzi zwiefto-
wany budu

14 w fwrchowanyu:⁵⁾ w hniewie fwrchowanye, y
nebudu. **A** wzwiedie, nebo boh panowati bude iakob,
i kragíú⁶⁾ zemíe.

15 **Obratie** fie k weczeru, a hladowity⁷⁾ budu iako
pfly:⁸⁾ a obeidu míefto.

16 **Oní** rozbehnu⁹⁾ fie k giedenyu: ale acz ne-
budu fiti, wrtrati¹⁰⁾ budu.

17 **Ale** iaz fpiewati budu filu twu: a powiffíu rano
mílofrdenstwie tweho, **Nebo** vczy[56^a]nyem fi prfi-
gemce moy, a utoczífce me w den zamutka meho.

18 **Pomocnyku** moy, tobie flawiti budu, nebo,
boze, prfigemce moy fi: boze moy, mylofrdenstwie me.

LIX

3 **Boze**, otehnal fi a zkazil fi ny: rozhnyewal fi
fie, a smílowal fi fie nad nad¹¹⁾ namy.¹²⁾

1) Za *neho* (ejus). — 2) nequando obliviscantur. — 3) protector. — 4) de execratione; z mrzkofty **ŽP.**; z nenawídieme **ŽG.** — 5) in consummatione; w dofpyny **ŽP.** — 6) finium; kragynamy **ŽP.** — 7) y škrábáno. — 8) Později z i uděláno y. — 9) Nad *Oní rozbehnu* připsáno později znaménko √. — 10) Za *i wrtrati* (et murmurabunt); y zrepczy **ŽP.** — 11) Omylem dwa-kráté psáno. — 12) y částečně vyškrábáno.

4 **H**nul si zemyu, a zamutil si giu: vzdraw fkruffeny gegie, nebo smutila sie iest.

5 **U**kazal si liudu twemu otwrdna: ¹⁾ napogil si ny winem trpkofy. ²⁾

6 **D**al si tiem, gizto sie tebe bogie, znamenye: abi utekli ot oblicziegie hrozneho: ³⁾ **A**bi wifwobozeny bili wzwoleny twogi:

7 zdrawa mye uczin *řwicie*, ⁴⁾ a uflis mye.

8 **B**oh mluwil iest w swatem swem: uczasten ⁵⁾ budu w zemy fyczimkei: ⁶⁾ u prfidoliu stanowist zmierziu. ⁷⁾

9 **M**oy iest galaad, a moy iest manafes: ⁸⁾ a effraym fila hlawi me. **Y**uda, kral moy:

10 moab hrnecz nadiegie me. **D**o zemye idumfke rozpftru [56^b] obuw mogiu: mnye su ciuzozemcy poddany.

11 **K**to mie dowede u miesto ohrazene? kto mie dowede az do zemye idumfke?

12 **W**fak ti, boze, ienz si ny otehna: a newindes, boze, u mocech naffich?

13 **D**ai nam pomocz z zamutka: a ⁹⁾ ieffiutnye zdrawie czlowieczie.

14 **U** bozie vczinyme mocz: a on k nyczemuz prziwede zamuczugiucie ny.

¹⁾ dura. — ²⁾ compunctionis; fkruffenye **ŽP.** — ³⁾ arcus; luczyfczneho **ŽP.** — ⁴⁾ Za tím vynecháno: *twa* (tua). — ⁵⁾ Před tím vynecháno: *Wzraduyu sie i* (laetabor et). — ⁶⁾ *Sichinam*; rukop. (1. H. 1): *Sicinam*. — ⁷⁾ et convallem tabernaculorum metibor; a podole stanowe zmjerzi **ŽP.** — ⁸⁾ Prvé *a* málo patrno, neb zde bylo kápnuto nějakou tekutinou. — ⁹⁾ quia; nebo **ŽP.**

LX

2 **U**šlis, boze, pšbu mu: urozumyei modlitwie mey.

3 **O**t kragin zemie k tobie wolal fem, kdiz¹⁾ sie tyssiefe²⁾ we muie frdcie me, na skale powifil si mie. **W**iwedl si mie,

4 nebo vczinyen si nadiegie ma: wiezie mocznofiti³⁾ ot oblicziege neprfatel.⁴⁾

5 **B**idlitu budu u wieki w chramie twem: obranyen budu w rowiewanyu⁵⁾ krfidlu twu.

6 **N**ebo ti, boze,⁶⁾ ušlifal si modlitwu mu: dal si diedynu baznywim gmeny⁷⁾ tweho.

7 **D**ny nad⁸⁾ dny kralowe pšidas: leta ieho az [57^a] w den naroda i narodow.⁹⁾

8 **O**stane¹⁰⁾ u wieki w obezrfienyu boziem: milofrdie¹¹⁾ a šwdu ieho kto nasledowati¹²⁾ bude?

9 tak¹³⁾ šlawu rzku gmeny twemu u wieki:¹⁴⁾ abich nawratil šiubi me ze dne w den.

LXI

2 **C**zili ne bohu poddana bude duffie ma? nebo ot nyeho zdrowie me.¹⁵⁾

¹⁾ kdizto **M.** — ²⁾ Za *tyssiefe* (anxiaretur); tyeschieffe **M.**; tuzyeffe **ŽP.** — ³⁾ fortitudinis; filnofty **M.** — ⁴⁾ inimici; neprzatefkeho **M.** — ⁵⁾ Za *rowiewanyu* (in velamento); obracy sie w zaczlonyeny **M.** — ⁶⁾ Za tím vynecháno: *moy* (meus); hošpodyne **M.** — ⁷⁾ tyem, geztu sie bogie gмене **M.** — ⁸⁾ Dnowe nade **M.** — ⁹⁾ generationis et generationis. — ¹⁰⁾ Y stane **M.** — ¹¹⁾ milofirdenstwie **M.** — ¹²⁾ ktoz hledaty **M.**; requiret. — ¹³⁾ Rubrikator neveysal **T**, které mu písař drobně připsal; Takez **M.** — ¹⁴⁾ in saeculum saeculi. — ¹⁵⁾ me gef. **M.**

3 **Nebo** i on ¹⁾ iest boh moy, i spaffitel moy: prfigemce moy, nehnu sie wiecz.

4 **Dokowad** rziuciugete sie w czlowieka? zabigiete sie ²⁾ wı wliczkny, iakozto stienye naklonyeney, a zakladu wıwraceniŭ? ³⁾

5 **Nebo** giftie mzdu mu mıflılı fu zahnatı, biezal sem w. zızi: ⁴⁾ vřtı my ⁵⁾ dobrze rfiekachu, a frdcem fwım zlorziecechu. ⁶⁾

6 **Awfakoz** ⁷⁾ bohu poddana bude ⁸⁾ duffie ma: nebo ot nyeho utrpenie ⁹⁾ me.

7 **Nebo** on ¹⁰⁾ boh moy, a spaffitel moy: pomocznik moy, a ¹¹⁾ nefeıdu. ¹²⁾

8 **U** bozie spaffenie me, ¹³⁾ a chwala ma: boh pomoci mey, a nadzieie ma ¹⁴⁾ u boze iest.

9 **Vffajte** w nyeho wes[57^b]kem ¹⁵⁾ fbor lıudfki, wılite prřed nym frdcie waffie: boh pomocnyk nas u wieku.

10 **Nebo** giftie gieřřıutnı ¹⁶⁾ fynowe czlowieczı, lzıwı fynowe czlowieczı w řtawiech fwıch: ¹⁷⁾ aby prřieřřtı ony z ieřřıutnořtı famy sie. ¹⁸⁾

11 **Nerodte** uffatı w zlořtı, a prřieboynyřtwa ¹⁹⁾ ne-

¹⁾ Neb on **M.** — ²⁾ Vynecháno v **M.** — ³⁾ maceriae depulsae; a ohrazeny wıwraczenemu **M.**; ohradye splaczeney **řP.**; oplazıley **řG.** — ⁴⁾ in siti; mzda ma mıřlıty wıhnaty, biezal sem w zı(e)zı **M.** — ⁵⁾ Za *mymy* (suo); fwımı **M.** — ⁶⁾ zle rziekachu **M.** — ⁷⁾ Nebo giftye **M.** — ⁸⁾ Za *bud* (esto), jak v **M.** — ⁹⁾ patientia. — ¹⁰⁾ on geřř **M.** — ¹¹⁾ a (et) nenı v lat. originale. — ¹²⁾ non emigrabo. — ¹³⁾ geřř **M.** — ¹⁴⁾ pomocz ma **M.** — ¹⁵⁾ Opraveno dole tečkou ve *wesken*. — ¹⁶⁾ geřřutný fu **M.** — ¹⁷⁾ in stateris; u wahach **řP.** — ¹⁸⁾ in idipsum; famı w temze **M.** — ¹⁹⁾ rapinas; pochiezugiezıch **M.**; plenow **řP.**

rodte zadati: fbozie, acz sie prfisparzie,¹⁾ nerodte frdcie prfiloziti.

12 **Yednu**²⁾ mluwil iest boh, toto dwe sliffal sem, nebo mocz bozie iest,

13 a tobie, hospodyne, milofrdenstwie: nebo ti nawratís pkníemu wedle czynow³⁾ ieho.

LXII

2 **Boze**, boze moy, k tobie swietlosti bdyu.⁴⁾ **Zizniela**⁵⁾ k tobie duffie ma, kak rozlicznie⁶⁾ k tobie tielo me.

3 **Na**⁷⁾ zemí puſtei, a na cieſtie zucher:⁸⁾ tak w ſwatoſt(o)í⁹⁾ zgiewil sem sie tobie, abich widiel mocz twu, a chwalu twu.

4 **Nebo** lepfie iest milofrdie¹⁰⁾ tve nad rozkoffi:¹¹⁾ rti ma chwality tie budeta.

5 **Tak**¹²⁾ pochwalíu tie w zdrawíu¹³⁾ mem: a we igmenyu twem wzpo[ſ8^a]dwiñnu rucie mogli.

6 **Yako** iadrem a tucznoſtíu¹⁴⁾ naplny sie duffie ma: a rtoma weffelíma chwalíu¹⁵⁾ budu ufta ma.

7 **Tak**¹⁶⁾ sem tie pamatowa¹⁷⁾ na poſteli me, w giutrñíech míſliti budu o¹⁸⁾ tobie:

¹⁾ affluent; acz przísparzowaty sie bude **M.**; przípłowuge **ŽP.** — ²⁾ Pogednu **M.** — ³⁾ podle dyel **M.** — ⁴⁾ de luce vigilo; z ſwíeta bdyem **M.** — ⁵⁾ Ziznyela geſt **M.** — ⁶⁾ multipliciter. — ⁷⁾ W **M.** — ⁸⁾ et in via, et in aqua; a na wuodney **M.**; a bezczefne a bezwodney **ŽP.** — ⁹⁾ o čáſtečnè vyſkrábáno; w ſwatem **M.** — ¹⁰⁾ milofirdenstwíe **M.** — ¹¹⁾ vitas; zíwotí **M.** — ¹²⁾ Pak **M.** — ¹³⁾ in vita; tebe w zíwotye **M.** — ¹⁴⁾ Sicut adipe et pinguedine; Yakozto yadírnostmí a tucznoſtmí **M.**; Iako loyem a tucznoſty **ŽP.** — ¹⁵⁾ chwality tye **M.** — ¹⁶⁾ Si; překladatel četl sic. — ¹⁷⁾ Za *pamatowal* (memor fui); nepommnyel **M.** — ¹⁸⁾ w **M.**

8 nebo si bil pomocnyk moy. **A**¹⁾ w zakritiu²⁾ křidlu twu wzwefeliu sie,³⁾

9 a tuzila⁴⁾ iest duffie ma po tobie: mie iest prřiyala řwicie twa.

10 **Ony** giftie⁵⁾ nařzno hledali su duffie mey, weidu w nařnyřie⁶⁾ zemie:

11 poddany budu w rucie meczowe, wlařti liřcie⁷⁾ budu.

12 **Kral** zagiftie wzwefeli sie⁸⁾ u bozie, chwaleny budu wřiczky, gızto prřifahagiu w nyem: nebo zařkana⁹⁾ su uřta mluwiucich zlořti.¹⁰⁾

Zalma LXIII

2 **Uřlis**, boze, modlitwu mu, kdřsto řřiu: ot¹¹⁾ řtrachu neprřietelřkeho wipřt duffiu mu.

3 **Obranyl** si mie ot řboru¹²⁾ zlořtwich, a¹³⁾ ot mnořtwie czřnyucich zlořt.¹⁴⁾

4 **Nebo** obořřili su iako mecz yaziki řwe: napieli su lucziřce řwe,¹⁵⁾ [58^b] wiecz horřku,

5 abi zařřielili w¹⁶⁾ tařnie nepořkwrnyeneho.

6 **Riřhle** zařřiele gey, a nebudu sie baři: utwřdili su řobie rziřcz lřtwu.¹⁷⁾ **Zwiefowali**¹⁸⁾ řu, abi řkřili ořidla: rziřkli řu: kto gie uřzi?

¹⁾ Vynecháno v **M.** — ²⁾ in velamento; w oponye **řP.** — ³⁾ wefelitý sie budu **M.** — ⁴⁾ adhaesit (*a* [et] není v lat. originale); nadřzala sie **M.**; przyřnula **řP.** — ⁵⁾ Ipsi vero; Any zagiftie **M.**; any wedye **řP.** — ⁶⁾ inferiora; we wnyřzki **M.**; w nyzkořt **řP.** — ⁷⁾ partes vulpium. — ⁸⁾ wefel bude **M.** — ⁹⁾ obstructum; zatlařzana **řP.** — ¹⁰⁾ křziřdu **M.** — ¹¹⁾ a **M.** — ¹²⁾ a conventu; řtworziř **M.** — ¹³⁾ *a* (et) není v lat. originale. — ¹⁴⁾ dyelagiezich křziřdu **M.** — ¹⁵⁾ řwe není v lat. originale. — ¹⁶⁾ w vynecháno v **M.** — ¹⁷⁾ nequam; zlu **M.**; neprawu **řP.** — ¹⁸⁾ Y zwiefowali **M.**

7 Ziadali fu: ¹⁾ zhínuli fu yadati ²⁾ yadanie. Prfi-
ftup ³⁾ czlowiek k frdciu ⁴⁾ wifokemu:

8 a powiffen bude boh. Strfieli malich uczínieny
fu giezwi gich:

9 í ⁵⁾ utwrzeny fu ptîw gîm iazici gich. Zamuceny
fu wficzknî, gizto fu widieli gie:

10 i bal fie iest prokny ⁶⁾ czlowiek. Y zwieftowali
fu dzieła bozie: í uczínyenye ⁷⁾ ieho vrozumiely fu.

11 Wzraduge fie ŕwi w hoſpodínie, ⁸⁾ a uffati bude
w nyem, a chwaleny budu wficzknî praweho frdcie. ⁹⁾

LXIV

2 Tye ſuffie ¹⁰⁾ chwalti, boze, na horzie ſion: ¹¹⁾
a tobie fie nawrati ¹²⁾ ſliub w yeruzalemie.

3 Uſis modlitwu mu: k tobie wfecz ¹³⁾ tieleftwie ¹⁴⁾
prfide.

4 Slowa zloſtiwich prfiemohla fu nad ny: [59^a] a
nemyloſtem naſſim ti fie ſliutuges.

5 Blahoflaweny, gehoz ſi ¹⁵⁾ wiwohl, a prfiyal: ¹⁶⁾
bidliti bude w ſienech ¹⁷⁾ twich. Naplnyeny budeme
w dobrich ¹⁸⁾ domu tweho: a ¹⁹⁾ ſwati iest chram ²⁰⁾ twoi,

1) Scrutati sunt iniquitates; Ziadali fu zloſty **M.**; Zpytowaly
fu neſprawednoſt **ŽP.** — 2) Snad za *zyadaci zyadanie* (defecerunt
scrutantes scrutinio); przepiaczi **M.**; pytagycke zpytanym
ŽP. — 3) Za *Prfiſtupi*, jak v **M.** — 4) *d* předěláno z *ci*. —
5) *z* vynecháno v **M.** — 6) kazdi **M.** — 7) facta; czínuom **M.** —
8) w hoſpodyna **M.** — 9) recti corde. — 10) geſt doſtoyno **M.** —
11) w ſionýe **M.** — 12) n(a)wraczen bude **M.** — 13) Za *wfeczno.* —
14) caro; tyeleſenſtwie **M.** — 15) ſi ti **M.** — 16) i poyal ſi ti **M.** —
17) in atriis; w zemiech **M.** — 18) w dobrem **M.** — 19) a (et) není
v lat. originale a v **M.** — 20) dom **M.**

6 dywny u p̄wdie. ¹⁾ **Uflis** ny, boze, spaffiteliu nas, nadiegie wflech kragîn zemî, ²⁾ î na morzi daleko. ³⁾

7 **Cynye** hori w swei moci, opafaw ⁴⁾ fie mocîu:

8 ienz zamuczuges hlubokoft morfku, zwk flewanie ⁵⁾ geho. **Smutie** fie liudie, ⁶⁾

9 i budu fie batî, gizto bidle w kragich ⁷⁾ ot twich dnow: ⁸⁾ wiftie ⁹⁾ giutrfnye i ¹⁰⁾ weczer ochutis. ¹¹⁾

10 **Nawfczewils** zemye, ¹²⁾ i zapogils ¹³⁾ giu: rozmnozil fi rozploditi ¹⁴⁾ giu. **Rzeka** bozie napllyena iest wodamy, ¹⁵⁾ dospiels gich krmyu: ¹⁶⁾ nebo iest dofpienie gich. ¹⁷⁾

11 **Potoki** gegie zapogie, rozmnoz kfencie ¹⁸⁾ gegie: w kropiech gegie ¹⁹⁾ w̄raduge fie plodiuci. ²⁰⁾

12 **Pozehnas** korunye leta dobroti twe: a pole twa napllyena budu plodiczftwi. ²¹⁾

13 **Otucznie**[59^b]giu twarnofti ²²⁾ pufczie: a fkalî opaffiu fie radoftiu. ²³⁾

1) in aequitate; dywnye w rownofty **M.** — 2) Snad za *zemie*. — 3) v morzi dalekem **M.** — 4) Prizpawiteli hor v moci twey, prizpafan **M.** — 5) fluctuum; wln **ŽP.** — 6) narodowe **M.** — 7) terminos; wffudi w kraginach **M.** — 8) Za *dwow*, jak v **M.**; signis; znameny **ŽP.** — 9) exitus; wîchod **M.** — 10) a **M.** — 11) delectabis; wzwefelich fie **M.**; zkochaff **ŽP.** — 12) Nawfczewil fi zemî **M.** — 13) i napogil fi **M.** — 14) locupletare; obohatyty **M.** — 15) wod **M.** — 16) parasti; prizpawil fi gim kirmî **M.** — 17) quoniam ita est praeparatio ejus; neb tak gefi prizpawenye gegie **M.** — 18) genimina; zarody **ŽP.**; ofienie **ŽG.** — 19) *Potoki*... *gegie* vynecháno v **M.** — 20) germinans; roftuczy **ŽP.**; rofta **ŽG.** — 21) ubertate; vrodî **M.**; zyeznm **ŽP.**; ziznm **ŽG.** — 22) Pinguescent speciosa; Ztucznyegi twarzîe **M.**; Rozmohu fie krafy **ŽP.** — 23) et exultatione colles accingentur; a wefelîm pahorczi prizpafany budu **M.**

14 **Oblečení** su škopczowe¹⁾ owcie, a udolowe
wzbicze zitem:²⁾ wzwolagiu, a take slawu wzdagie.³⁾

LXV

1 **Slawte** bohu wfeczka⁴⁾ zemie,

2 slawu rciete g^meny ieho: dajte chw^lu slawie ieho.

3 **Rciete** bohu: kako⁵⁾ hrozne su cziny twe,⁶⁾ hospodyne, we mnoftwiu moci twe felziu tobie neprfiete twogi.

4 **Wfeczka** zemie modl sie tobie, boze,⁷⁾ a slawu⁸⁾ tobie: slaw⁹⁾ rci gmeny twemu.

5 **Podte**, a wizte cziny¹⁰⁾ bozie: kako hrozni¹¹⁾ w radach na¹²⁾ siny czlowieczie.

6 **Yenz** obratil¹³⁾ morze w fuchotu,¹⁴⁾ w riece prfiedu pieffi:¹⁵⁾ tu¹⁶⁾ wzwefelime sie w nyem.¹⁷⁾

7 **Yenz** panuge v moci swei u wieki, oczí geho nad narodi hledita: gizto sie wzochwugiu,¹⁸⁾ nebudu powiffeny famy w sobie.

8 **Cwalte**¹⁹⁾ narodowe boha naffeho:²⁰⁾ a sliffitedlen vzinte²¹⁾ hlas chwali ieho.

1) arietes Odye(ny) su beranowe **M.** — 2) abundabunt frumento; obilím **M.** — 3) Snad za *wzdacie*; chwalu dyegi **M.** — 4) Raduyte sie bohu wfcheczkní **M.** — 5) kak **M.** — 6) dyela twa **M.** — 7) Není v lat. originale. — 8) Za *slaw* (pfallat), jak v **M.** — 9) chwalu **M.** — 10) dyela **M.** — 11) terribilis; kak hrozni gest **M.** — 12) Za *nad* (super), jak v **M.** — 13) obraczuge **M.** — 14) w fuchost **M.** — 15) pede; nohu **ŽP.** — 16) tam **M.** — 17) wesselity budeme sie s nym **M.** — 18) exasperant; oboftrzigy **ŽP.** — 19) Za *Chwalte*; Podyekuyte **M.** — 20) hospodynu naffe(m)mu **M.** — 21) sliffchatedlen czinte **M.**

9 **Y**enz ulozil duffiu mu [60^a] k ziwenyu: ¹⁾ nedal²⁾ w hnutie³⁾ noh mych.

10 **Nebo** pokuffil fi nas, boze: ohnyem fi nas fkuffal, iako pokuffiugiù ftrfiebra.

11 **U**wedl fi ny w ofidlo, polozyl fi zamutki w chrsebtie naffem:

12 uftawil fi liudy nad hlawi naffie. **P**roffi⁴⁾ sme fkrzie ohen a wodu: î wiwedl fi ny w rozwlazeny.⁵⁾

13 **W**eidu w dom twoi w obietech: nawraciù tobie fiubi me,

14 gesto fta mluwila⁶⁾ rti ma. **Y** mluwila fta⁷⁾ ufta ma w zamutcie mem.⁸⁾

15 **O**bieti zrfidyuge⁹⁾ offierowati budu tobie f rozzenym f kopczow:¹⁰⁾ offierowati budu tobie woli f kozli.

16 **P**odte, flifte,¹¹⁾ a zwieftugiù¹²⁾ wam, wficzkny, gizto fie bogite boha,¹³⁾ kak mnoho¹⁴⁾ uczinyl duffi me.¹⁵⁾

17 **K**nyemu ufti mymy wolal fem,¹⁶⁾ î wesehl fem fie pod iazikem mým.

18 **Z**loft¹⁷⁾ acz fem obezrfiel v mem frdciu, neuffi hofpodyn.

19 **A**¹⁸⁾ ptoz uflifal iest boh, a urozumiel hlaffu pfbí me.

20 **P**ozehnan¹⁹⁾ boh, ienz iest neotchilil mo[60^b]dlitwi me,²⁰⁾ mylofrdenftwie fweho ote mne.

1) k ziwenftwi **M.** — 2) Za î *nedal.* — 3) w hlefnutye **M.** — 4) *Prziessi* **M.** — 5) *refrigerium.* — 6) *distinxerunt*; zwlaftyla **M.**; rozgednala **ŽP.** — 7) *fu* **M.** — 8) v mem smutezie **M.** — 9) *medullata*; rozkowatey **ŽP.** — 10) *cum incenso arietum*; z zazenym berana **M.** — 11) a flifte **M.** — 12) *zwieftowaty* budu **M.** — 13) *hofpodyna* **M.** — 14) *giezto gest* **M.** — 15) *mey* **M.** — 16) *wolaty* budu **M.** — 17) *left* **I M.** — 18) *A (et) neni v lat. originaie.* — 19) *Blahoflaweni* **M.** — 20) *Za tím vynecháno î (et).*

LXVI

2 Boh, ¹⁾ smyluy sie nad namy, a pozehnai nam: ofwiet obliczey swoi nad nami, ²⁾

3 Abichom poznali na zemy cieštu twu: we wfiech narodiech spaffenie tve.

4 Zpovedajte sie tobie ľudie, boze: zpovedajte sie tobie wficzny ľudie.

5 Wesseliti ³⁾ i radowati sie budu narodowe: nebo fudis ľudy u řwdie, ⁴⁾ a narodi na zemy zprawuges. ⁵⁾

6 Zpovedajte sie tobie, boze, ľudie, zpovedajte sie tobie wficzny: ⁶⁾

7 zemie dala plod swoy. Pomezney ny boh, boh nas,

8 pomezney ny boh: a boite sie ieho wficzny křagi zemye.

LXVII

2 Wftane boh, i ropřaffeny ⁷⁾ budu neprfietele geho: a zabehnu ot obliczege ⁸⁾ ieho, gifto fu ho ⁹⁾ nenawidieli.

3 Yakoz ¹⁰⁾ dym hine, tak zhynte: ¹¹⁾ a iakozto wořk plowe ot obliczege ohnye, tak hynte ¹²⁾ hrřieznyci ot obliczege bozieho.

4 A [61^a] prawı hodowati budu, a wzraduyu ¹³⁾ w obezřeny boziem: a kochati sie budu u wesseliu.

¹⁾ Boze M. — ²⁾ Za tím vynecháno, jakož i v M.: *ê smyluy sie nad namy* (et misereatur nostri). — ³⁾ I wesseliti M. — ⁴⁾ w rowenřtwi M. — ⁵⁾ zprawıs M. — ⁶⁾ Vynecháno: *ľudie* (populi). — ⁷⁾ Za *rozpřaffeny*; a rozplaffeny M. — ⁸⁾ przed obliczegem M. — ⁹⁾ geho M. — ¹⁰⁾ Yakozto M. — ¹¹⁾ Za tím rasura; následující *a* (et) není v lat. originale a ani v M. — ¹²⁾ zahnu M. — ¹³⁾ exultent; a radowaty sie budu M.

5 **Z**piewaite bohu, flawu rcete gmeny¹⁾ ieho: cieftu uczinte²⁾ iemu, genz³⁾ wchodi nad zapad: hofpodyn gemu.⁴⁾ **R**aduíte⁵⁾ fie w obezrzienu gehu, ot⁶⁾ obliczege ieho,

6 otcie firo^{t(e)}kow,⁷⁾ a fudcie wdow. **B**oh v inieftie fwatem fwem:

7 boh,⁸⁾ bidliti kazuge⁹⁾ iedne hodiny¹⁰⁾ w domu: **Y**enz wíwodi fwazane¹¹⁾ v moci, takez ony, gizto fie wzochwugiu,¹²⁾ gizto bidle w rowiech.

8 **B**oze, kdiz wíndes w obezrzienu luda tw^eho, kdiz prfiedes na pufti.

9 **Z**emie hnula fie ieft, a¹³⁾ nebeffa kapali fu ot obliczie¹⁴⁾ bozieho ^ot hori fínai, boha¹⁵⁾ ífrahel.

10 **D**eft wolny rozwedes,¹⁶⁾ boze, diedinye twei: roz-nemocniela¹⁷⁾ ieft, ale ti, hofpodine,¹⁸⁾ fiednal fi giu.

11 **Z**wierzata¹⁹⁾ twa bidliti budu w ny: prfiprawil fi w fladkofti twei chudeho, boze.²⁰⁾

12 **H**ofpodyn da flowo kazatelom, mo[61^b]ci mnohe.²¹⁾

¹⁾ gemu **M.** — ²⁾ czinte **M.** — ³⁾ genze **M.** — ⁴⁾ Za *gmye gemu* (nomen illi); geft gmie gehu **M.** — ⁵⁾ Y raduyte **M.** — ⁶⁾ Za *zamuceny budu ot*; turbabuntur a. — ⁷⁾ t nadepsáno za vyškřábané e. — ⁸⁾ Za tím vynecháno: *yenz* (qui), kteréhož (*qui*) není též v lat. rukopise (1. H. 1). — ⁹⁾ weli **M.** — ¹⁰⁾ Český překladatel místo *moris* četl *horis*; nrawem **ŽP.** — ¹¹⁾ *vinctos.* — ¹²⁾ *exasperant*; wzhowgiu **M.**; oboftrzugi **ŽP.** — ¹³⁾ *etenim.* — ¹⁴⁾ Za *kapala fu ot obliczege*, jak v **M.** — ¹⁵⁾ Za *ot obliczege boha* (a facie Dei); ífrahelfkeho **M.** — ¹⁶⁾ *segregabis*; íkileznas hofpodyne **M.**; otluczis **ŽG.** a **ŽP.** — ¹⁷⁾ *et infirmata eſt* (î vynecháno); i vhandlena **M.**; a vmdlena **ŽP.** — ¹⁸⁾ *Domine* není v lat. Vulgatě. — ¹⁹⁾ A zwierzata **M.** — ²⁰⁾ Vynecháno v **M.** — ²¹⁾ *virtute multa*; fylu welyku **ŽP.**

13 Kral moci rokofny: ¹⁾ a twarſſy ²⁾ dom rozdie-
liti lupezie.

14 Acz ſpíte u pſtrſiecie ³⁾ vczennykow, ⁴⁾ perzie
holubie oftrſiebrziene, a zadci chrzbeta ⁵⁾ ieho w ſtwie-
nyu zlatem.

15 Kdiz ohleda nebefki, wlaſti budes ⁶⁾ nad nyu,
ſnyebem obielegiu na ſalmon: ⁷⁾

16 hora bozie, hora tuczna. Hora ſſiedla, ⁸⁾ hora
tuczna:

17 u czſo dywite ſie horam ſſiedlím? ⁹⁾ Hora, na
niez mílo ¹⁰⁾ ieſt bohu choditi: ¹¹⁾ anebo hoſpodin bi-
dliti bude do ¹²⁾ ſkonanie.

18 Woz bozi deſiet tyſſiuczow mnohē wiece, ¹³⁾
tiſſyuczow weſſeliugiučich: ¹⁴⁾ hoſpodyn w nych na ¹⁵⁾
ſina horzie ſwatei.

19 Wſtupil ſi ¹⁶⁾ u wiſoft, popadl ſy gietie: ¹⁷⁾ pſiyal
ſi dari w liudech: Anebo niewierziece, ubidliti hoſpo-
dina boha.

20 Rozehnany ¹⁸⁾ hoſpodin w den na wſaki den: ¹⁹⁾
ſczaſtny ²⁰⁾ chod vcziny nam boh zdrawi naſſich.

¹⁾ Za *rozkofny, rozkofny*; Rex virtutum dilecti dilecti; Kral wſiyech ſyl myly myly **ŽP.** — ²⁾ ſpeciei; twarní **M.**; oblačzy **ŽP.** — ³⁾ Za *u pſtrſiedcie.* — ⁴⁾ inter medios clericos; ſchieſtye **M.**; wrazye **ŽP.** — ⁵⁾ posteriora dorsi; potomezi chrzbeta **M.**; wice **ŽG.**; wycze chrzbeta **ŽP.** — ⁶⁾ reges, v rukop. (1. H. 1): regis. — ⁷⁾ Za *ſelmon*; ſnyehu bieleyſi budes w ſſelmon horze **M.** — ⁸⁾ coagulatus; zſedla **ŽP.** — ⁹⁾ v czo domnýewate (ſuſpicamini) ſie zſiedlích **M.** — ¹⁰⁾ w nyzto dobrze lubo **M.** — ¹¹⁾ Za *bidliti w ny*, jak v **M.**; habitare in eo — ¹²⁾ w **M.** — ¹³⁾ multiplex; mnozi **ŽG.**; mnozſtwye **ŽP.** — ¹⁴⁾ weſſeliczych. — ¹⁵⁾ w **M.** — ¹⁶⁾ geſt **M.** — ¹⁷⁾ cepisti captivitate; yal ſy wiezenie **ŽG.** — ¹⁸⁾ Za *Pozehnany*; Blahoflaweni **M.** — ¹⁹⁾ die quotidie; dne wſchakeho dne **M.** — ²⁰⁾ prosperum iter; proſpiechní **M.**

21 **Boh** nas, **boh** zdrawi czínye: a bozi ¹⁾ wíchod fmrti.

22 **Nebo** giftie boh zetrfe hláwí ne[62^a]prfatel ²⁾ fwích: wrch wíaffow ³⁾ prfíechodyucíh w hríeffíech fwích.

23 **Rzekl** hofpodín: ex bazan ⁴⁾ prfíewracíu, prfíewracíu ⁵⁾ w hlubokofť morřku:

24 uhrzazla ⁶⁾ noha twa we krwí: íazící přow twíh z neprfatel, ot nyeho.

25 **Wídíelí** ⁷⁾ fu wchazeníe ⁸⁾ twe, boze, wchazeníe ⁸⁾ boha tweho: ⁹⁾ krale meho, íenz íeřť w řwatořty. ¹⁰⁾

26 **Prfíedelí** fu kníezata říednany řlawíucím, ¹¹⁾ u přřříedcíe mladícř bubnugíucíh.

27 **W** řnaticíech ¹²⁾ podíekuíte hofpodýnu, ¹³⁾ z řtudnýcz ířrahelfkíh.

28 tu mladeneč, ¹⁴⁾ u myřlí naiwířří. ¹⁵⁾ **Knyezata** ř^{nda} wewodí gíh: kníezata zabulonřka, kníezata neřtalímřka. ¹⁶⁾

¹⁾ Domini, Domini; hofpodýnow geřť **M.** — ²⁾ neprzatelow **M.** — ³⁾ verticem capilli. — ⁴⁾ Za z bazan, řeský překladatel nejřpíře domníwal ře, ře *ex bazan* jeřť jedno řlovo; z horí bazan **M.** — ⁵⁾ convertam; obraczí, obraczí **M.** — ⁶⁾ Za *abí uhrzazla*, jak jeřť v **M.**; ut intingatúr; Aby zmoczena byřła řř. — ⁷⁾ Wíedýelí **M.** — ⁸⁾ ingressus; wchodí **M.**; wchozenýe řř. — ⁹⁾ Za *meho* (mei), jak v **M.** — ¹⁰⁾ in sancto; w řwatem **M.** — ¹¹⁾ řlawnýczíem **M.**; zpyewagýczým řř.; conjuncti přal-lentibus. — ¹²⁾ In ecclesiis; W řwatczíech **M.**; We řborzích řř. — ¹³⁾ Za *bohú hofpodýnu* (benedicite Deo domino). — ¹⁴⁾ Za *beníamín mladeneč* (Benjamin adolescentulus), jak v **M.** — ¹⁵⁾ in mentis excessu, což přelořeno v řřalmu XXX, 23: u wířřtupenyu myřlí; z myřly wířřtupugýczy řř. — ¹⁶⁾ Nephthali; neřtalím **M.**

29 **Kaz**, boze, moci tve: stwrd to, gez ¹⁾ fi uczi-
níl ²⁾ w nas, boze.

30 **Ot** chramu tweho w geruzalemye, tobie ³⁾ offie-
rowati budu kralowe dari.

31 **Trefkci** zwierzata trfcziena, ⁴⁾ fbor bikow w skocie
líudfkich: ⁵⁾ abí wikodluczili ⁶⁾ gie, giz ⁷⁾ fu pokuffeny
ftrfiebrem. **Rozps** ⁸⁾ [62^b] narodi, gizto boyom ⁹⁾ chtie:

32 prfídu zakōnyci ¹⁰⁾ z egipta: murzínstwo ¹¹⁾ prfie-
deide rucie ieho bohu. ¹²⁾

33 **Kralowftwo** ¹³⁾ zemíe, zpiewaite bohu: flawtę
hofpodynu: **Slawte** bohu, ¹⁴⁾

34 ienz íeft wftupil na nebie nebefke, ¹⁵⁾ ke wzchodu.
Ai zrffy, da hlaffu fwemu hlas moci,

35 dajte chwalu bohu nad kagiucym, ¹⁶⁾ welebnoft
ieho, a mocz ieho w oblaciech.

36 **Díwny** boh w swatich fwich, boh kagiucich on ¹⁷⁾
da mocz a ¹⁸⁾ filu líudu ¹⁹⁾ fwemu, pozehnany boh. ²⁰⁾

pfalmus LXVIII

2 **ZZdrawa** ²¹⁾ mye uczîn, boze: nebo wesli fu wodi
az k duffi me.

1) gezto **M.** — 2) vdyelal **M.** — 3) twem **M.** — 4) feras arun-
dinis; Lay zwierzatom trřtynym **ŽP.** — 5) Za *líudfkem*, jak
v **M.**; in vaccis populorum; w brawach lydfkych **ŽP.** — 6) ex-
cludant; wikodluczil **M.**; at odluczye **ŽP.** — 7) gizto **M.** —
8) Dissipa; Rozplaff **M.** — 9) bogiem **M.** — 10) legati; posly
ŽP. — 11) Aethiopia; murzynfko **ŽP.** — 12) hofpodynu **M.** —
13) Regna; Kralowftwie zemfka **M.** — 14) hofpodynu **M.** —
15) super coelum coeli; na nebefa nebefka **M.** — 16) Israël:
nad muzem widuczieho boha **M.** — 17) Israël ipse; ízrahelfkí
teu **M.** — 18) i **M.** — 19) plebi; fluzie **M.** — 20) blahoflawení
hofpodyn **M.** — 21) *Z* dvakráte psáno.

3 **Pohrzíuffen** fem u bahnye hlubokem: ¹⁾ a neny podftawi.²⁾ **Priffel** fem u wifoft ³⁾ morfku: a burzie potopila mye.⁴⁾

4 **Ufilowal** fem wolagie, zmlkli fu dafny me:⁵⁾ zhínule fta oczí mogí, kdíz uffagíu u boha meho.

5 **Rozmnozíl** fu fie nad wlaſſí hlawí me, gízto nenawídie⁶⁾ mne naprazno. [63^a] **Pofíleny** fu, gízto fu mne nafledowalí ⁷⁾ nepríetele mogí ne⁸⁾wie: ⁸⁾ íehoz fem nepopadl, a ⁹⁾ tehdí wíplaczowach.

6 **Boze**, ¹⁰⁾ tí wíes nemudroft mogíu: ¹¹⁾ a ſhrziefſe-nye me ¹²⁾ ot tebe neníe ſkrito. ¹³⁾

7 **Nefítíte** fie ¹⁴⁾ we mnye, gíz czekagíu ¹⁵⁾ tebe, hoſpodíne, hoſpodyne moci. **Nebudu** pohanyeny¹⁶⁾ nade mnu, gíz ¹⁷⁾ hledagíu tebe, boze íſrahel.

8 **Nebo** p tie trpíel fem ruhotu: ¹⁸⁾ zakrílá ¹⁹⁾ fteí hanba obliczey moy.

9 **Číuzí** ²⁰⁾ vczíníem ²¹⁾ fem bratrzy mey, a putnyk ²²⁾ ſínō ²³⁾ materze me.²⁴⁾

¹⁾ Infixus sum in limo profundi; v bahno welike **M.**; Utrnul fem w gylu hlubokem **ŽP.** — ²⁾ substantia. — ³⁾ in altitudine; v wífofoft **M.** — ⁴⁾ mie geft **M.** — ⁵⁾ raucae factae sunt fauces meae; zmlkíla vczínýena fu dafna ma **M.** — ⁶⁾ gyz nenawídyely mne darmo **ŽP.** — ⁷⁾ persecuti sunt; v **M.** vynecháno. — ⁸⁾ injuste; krzíwie **M.** — ⁹⁾ a zbytečně přídáno a není též v **M.** — ¹⁰⁾ Hoſpodyne **M.** — ¹¹⁾ mu **M.** — ¹²⁾ mogí **M.** — ¹³⁾ neyfu ſkrito **M.** — ¹⁴⁾ Non erubescant; Nebudu pohanyeny **M.** — ¹⁵⁾ gízto czakagí **M.** — ¹⁶⁾ vyhanyeny **M.** — ¹⁷⁾ gízto **M.** — ¹⁸⁾ opprobrium; vkoru **M.** — ¹⁹⁾ przíkrílá **M.** — ²⁰⁾ Extraneus; Zewny **M.** — ²¹⁾ Škrábáním nedostatečně předěláno v *vczíníen.* — ²²⁾ peregrinus. — ²³⁾ Skratek zdá se býti později nadepsán. — ²⁴⁾ mey **M.**

10 **Nebo** hnyew¹⁾ domu tweho z⁴twil mye: ²⁾ a ruhotý³⁾ p⁴tíwucích⁴⁾ sie tobie, padlî⁵⁾ fu na mîe.

11 **Y** prfikrîl sem poftem⁶⁾ duffiu mu: î uczînieno iest w ruhotu⁷⁾ mnye.

12 **A**⁸⁾ polozil sem rucho me zînye: ⁹⁾ y uczînien sem gîm u powiest.

13 **Protîw** mnîe mluwiechu, gizto fediechu u wratech: a we mnîe powiestowachu,¹⁰⁾ gizto piechu¹¹⁾ wîno.

14 **Ale** iaz modlitwu mu k tobie,¹²⁾ hospodine: czas [63^b] dobre lûbofti,¹³⁾ boze. **We** mnoftwîu mîlofrdenftwie tweho flis¹⁴⁾ mîe, u prawdîe zdrawie tweho.

15 **W**îpft mîe z blata, abich neuhrzazl:¹⁵⁾ wîfwobod mîe ot tiech, gizto mne nenawidie, a z hlubokofti wod.

16 **Nepotopuy** mne¹⁶⁾ burzie wodna, ani pohlcîuy mne hlubokoft: any roziewuy na mîe ppaft¹⁷⁾ uft fwich.

17 **U**flis mye, hospodîne, nebo dobrotîwe iest mîlofrdie¹⁸⁾ twe: podle mnoftwie smîlowany twich wezrzy na mîe.

1) zelus; myloft **ŽP.**; zauft **ŽG.** — 2) mîe gefl **M.** — 3) Škrábáním předěláno nejspíše *a* v XV. stol. v *ýj*; ohawenftwie **M.** — 4) V XV. stol. bylo po *u* nadepsáno *ýj*; protywiczich **M.** — 5) *î* škrábáním předěláno, jak se zdá, z *a*. — 6) in junio; v poftu **M.** a **ŽP.** — 7) w ukoru **M.** — 8) **Y M.** a **ŽP.** — 9) cilicium; znyene **M.**; z zyny **ŽP.** — 10) psallebant; zpyewachu **ŽP.** — 11) pigiechu **M.** a **ŽP.** — 12) k tobie wzdam **M.** — 13) beneplaciti; dobrowolenftwy **ŽP.** — 14) exaudi; wflis **M.** — 15) ut non infigar; at neuftrny **ŽP.**; neuwazl **ŽG.** — 16) Ne abî mîe potopila **M.** — 17) neque urgeat super me puteus os suum; any nut gefkynye na mye **ŽP.**; any nalyl na me kopancie **ŽG.** — 18) mîlofrdenftwie **M.**

18 **A** neotwračiuy oblicziege tweho ot dietiete tweho: nebo mutyu sie, ruczcie uflis hlas moy.¹⁾

19 **U**rozumey duffi mey,²⁾ a wifwobod giu: p me neprfateli wipft mye.

20 **T**i wies ukoru mu, a hanbu mu, a potupe-
nie³⁾ me.

21 **W** obezrfienyu twem fu wficzkný, gizto mutie mie, ruhotu⁴⁾ czakalo iest frdcie me, a hubenftwie. I strpiel sem, ienz poppolu⁵⁾ zamuczowaffe, i nebil iest: ienz⁶⁾ bi utieffil, y nenalezl se.

22 **A**⁷⁾ dali fu u pokrm moy zlucz: a w ziezí [64^a] mey napagielí⁸⁾ fu mie oczstem.

23 **B**ud stol gich proti⁹⁾ ným w ofidlo, a w ot-
platu,¹⁰⁾ a w ukoru.¹¹⁾

24 **T**emny budte¹²⁾ oczí gich, abí newidielí:¹³⁾ a chrzbetowe gich wezdi nakrfiweny.¹⁴⁾

25 **W**ili na nye hnyew twoy: a rozliuceni hniewu tweho popadny gye.

26 **B**ud prfiebitek¹⁵⁾ gich puft: a w gich fchranach nebud, kto¹⁶⁾ bi bidlil.

27 **N**ebo gehoz¹⁷⁾ fi zahubil,¹⁸⁾ naffledowalí¹⁹⁾ fu: a nad boleft iezew mich prfidalí fu.

¹⁾ velociter exaudi me; welmí richle vflis mie **M.** — ²⁾ me **M.** — ³⁾ reventiam; pocztyenye **ŽP.** — ⁴⁾ improperium; vkoru **M.**; vkory **ŽP.** — ⁵⁾ qui simul contristaretur; pagednu **M.**; spolu smutyl lye **ŽP.** — ⁶⁾ Za i ienz. — ⁷⁾ I **M.** — ⁸⁾ pogili **M.** — ⁹⁾ coram ipsis; przed nými **M.** — ¹⁰⁾ in retributiones; w otplati **M.**; w odplaczenye **ŽP.** — ¹¹⁾ in scandalum; w uraz **ŽP.** — ¹²⁾ Budta temnye **M.** — ¹³⁾ a newizta **M.** — ¹⁴⁾ na krziwo **M.** — ¹⁵⁾ habitatio; bydlo **ŽP.** — ¹⁶⁾ gez **M.** — ¹⁷⁾ gehozto **M.** — ¹⁸⁾ percussisti; byl **ŽP.** — ¹⁹⁾ persecuti sunt; ftyhaly fu **ŽP.**

28 **P**rifiloz zloft nad zloft gich: a newchodte¹⁾ u ťwედlnoft tw.

29 **S**lazený²⁾ budte f knih ziwich: a f ťwímí nepřifte fie.³⁾

30 **Y**ay⁴⁾ fem chudi⁵⁾ a boleťtív: zdrowie twe, hoťpodíne,⁶⁾ přifýalo mye.⁷⁾

31 **C**hwalty budu gmíe bozie fe zpiewaným: a wzbelbíu⁸⁾ gey w chwale:

32 **I** ťliubiú fie⁹⁾ bohu nad telecz mladí,¹⁰⁾ rohi wikazugíuci¹¹⁾ a paznohti.¹²⁾

33 **W**ízte chudy a weťelte fie: hledajte boha, a zýwa bude duťfie waťfie:

34 **N**ebo uliťťal ieťt chude hoťpodýn: a přifemózenymy¹³⁾ ťwymy nepohrdiel.¹⁴⁾

35 **C**hwalte gei nebeťťa [64^b] y zemíe, morze, i weťczek narod, ienz w nich ieťt.¹⁵⁾

36 **N**ebo boh zdrowu uczíníl horu ťion: a uťta-wena budu míeťta yude. **I** budu bidliti tam, a die-dínu dobudu ieho.¹⁶⁾

37 **A** plod ťluh gich wzwladne gý, a gizto mylugíu gmíe ieho, budu bidliti w nyem.

¹⁾ Za tím počal písař psáti *p* a čárky nepřeskrtnuv, psal dále *u*; newichodte **M.** — ²⁾ Za *Shlazený* (deleantur); v XV. století připsáno po straně *h* s odkazem za *S.* — ³⁾ ťsprawedlnímí nebude popťfany **M.** — ⁴⁾ Za *Yaz.* — ⁵⁾ chud **M.** — ⁶⁾ Deus; boze **M.** — ⁷⁾ mye geťt **M.** — ⁸⁾ Za *wzwelbíu* (magnificabo); wzwelbim **M.** — ⁹⁾ placebit. — ¹⁰⁾ vitulum novellum; nowotny **M.**; naď tele nowe **ŽP.** — ¹¹⁾ cornua producentem; rohy wypuťťczigyczie **ŽP.** — ¹²⁾ unguťas; wícherczie **M.**; kopuczcie **ŽP.** — ¹³⁾ vinetos; ťwazanímí **M.**; okowanych **ŽP.** — ¹⁴⁾ nepohrdýal geťt **M.** — ¹⁵⁾ omnia reptilia in eis; wťťýe lazuky w nyh **ŽP.** — ¹⁶⁾ hereditate acqúirent eam.

LXIX

2 **Boze**, ku pomoci mey wzezrfi: hofpodyne, ku pomahanyu mnye pospiey.

3 **Pohanyeny** budte, i potupeny, gizto hledagiu duffe me:

4 **Nawratte** sie ¹⁾ zaffie, a ftidte sie, gizto chtie memu zlemu: **Nawratte** sie inhed, ftidiece sie, giz my diegiu: bieda, beda.²⁾

5 **Raduîte** sie i wesselte sie w tobie wficz kny, gizto hledagiu tebe, a rciete wzdiczki: wzwelbi sie ³⁾ hofpodyn: gizto milugiu spaffenyte twe.

6 **Ale** ya nedoftateczen, a chud sem: hofpodyne, spoz ⁴⁾ my. Pomocnyk moy bud, a wikupitel moy si ti: hofpodine, nemefka.

LXX

1 **Hofpodyne**, w tie sem uffal, nebudu pohanye ⁵⁾ u wieku:

2 w twei p̄wdye [65^a] wiproft mie, a wifwobod mie. **Naklon** ke mnie ucho swe, a uzdraw mie.

3 **Bud** my u boha zbraniénye,⁶⁾ a u myesto ohrazené: abí mie zdrawa uczinyl, **Nebo** twrdost ma, a utocziszce me ti si.

4 **Boze** moy, wipft ⁷⁾ z ruki hrfieznykowe, a z ruki ptiw uftawenyu czinyucich a zlich:⁸⁾

¹⁾ Avertantur; At syc odwratye **ŽP.** — ²⁾ Euge, euge; ale, ale **ŽP.** — ³⁾ Druhé w předěláno z b; zwelyczen bud **ŽP.** — ⁴⁾ Za spomoz. — ⁵⁾ Za pohanyen. — ⁶⁾ Esto mihi in Deum protectorem; zašlonytele **ŽP.** — ⁷⁾ Za tím vynecháno: *mîe.* — ⁸⁾ agentis et iniqui; czynyczieho a nepraweho **ŽP.**

5 **Nebo** ti si utrpenie ¹⁾ me, hospodine: hospodine, nadiegie ma ot mladosti me.

6 **W** tobie sem potvrzen z mladosti: ²⁾ z brziucha materze me ti si obrancie moy. **W** tobie pienye me wezdi:

7 iakozto ptiwentwie ³⁾ vczynen sem mnohym: a ti obranytel ⁴⁾ moy mocny.

8 **Naplnye** sie ⁵⁾ ufta ma chwalı, abich spiewal chwalu twu: cieli den welikost twu.

9 **Nezamietai** mne w czaffu starosti: kdiz zhine mocz ma, neopuczuy mye.

10 **Nebo** rzekli fu neprfietele mogli mnye: a gizto strfieziechu duffie me, radu uczynili fu w iedno,

11 **A** rzkuce: boh ıest opuřtil gey, nasleduyte, ⁶⁾ a popadnyete gey: nebo nenie, kto [65^b] by wıprořtil.

12 **Boze**, newzdaluy sie otte mne: boze, ⁷⁾ na mu pomocz wzeřfi.

13 **A** ⁸⁾ uhanyeny budte, a zhınte řdieragiuci ⁹⁾ duffi mey: odieny budte ¹⁰⁾ hābu, a řtdkosti, ¹¹⁾ gizto hledagiı mnie zleho.

14 **Ale** ya wezdi wffati budu: a prfirzku ¹²⁾ nade wřiu chwalu twu.

15 **Ufta** ma zwıestowati budu dywi twe: ¹³⁾ cieli den zdrowie twe. **Nebo** neznal uczenye, ¹⁴⁾

¹⁾ patientia. — ²⁾ ex utero; z lozye **ŽP.** — ³⁾ prodigium; zazrak **ŽP.** — ⁴⁾ adjutor; pomocnyk **ŽP.** Následující *moy* přidáno nejspíše českým překladatelem. — ⁵⁾ repleatur os meum; Napluyena budte **ŽP.** — ⁶⁾ persequimini; řtyhayte **ŽP.** — ⁷⁾ Za tím vynecháno: *moy.* — ⁸⁾ Confundantur (bez *et.*) — ⁹⁾ deficient detrahentes; zemdlete otrhagyczich **ŽP.** — ¹⁰⁾ operiantur; pokryty budte **ŽP.** — ¹¹⁾ pudore; řtudem **ŽP.** — ¹²⁾ adjiciam; przyczynym **ŽP.** — ¹³⁾ justitiam tuam; prawo twe **ŽP.** — ¹⁴⁾ quoniam non cognovi literaturam; pyřma **ŽP.**

16 weidu u moci bozie: hospodine, pamaten budu
 řwdy ¹⁾ fame.

17 **Boze**, uczil si mie z me mladosti: a ²⁾ nyní
 zwiestowati budu dywi twe.

18 **I** az w starost a starich: ³⁾ boze, neopuczney
 mne, Geliz ⁴⁾ bich zwiestowal ramie twe narodu wfe-
 likemu, iesto prfichozi iest, ⁵⁾ **Mocz** twu,

19 a řwdu twu, boze, az w naiwiffye, gez si uczinil
 welikosti: ⁶⁾ boze, kto rowen tobie u wrchnosti? ⁷⁾

20 **Kolik** si my ukazal zamutkow mnoho, a zlich:
 a obratiw sie ⁸⁾ ziwil si mye: a z propasti zemie opiet
 wiwedl si mye:

21 **Rozmnozil** si welebnost twu: a obratiw sie,
 utieffil si mye.

22 [66^a] **Nebo** y iaz zpowiedati sie budu tobie w fu-
 diech slawi ⁹⁾ prawdu twu: boze, slawiti budu tobie, ¹⁰⁾
 fwati ifrahel.

23 **Wzradugeta** sie rti ma, kdiz zpiewagi ¹¹⁾ tobye:
 a duffie ma, giufto si wikupil.

24 **Nebo** y iazik moy cieti den mifliti budu ¹²⁾
 řwednost twu: kdiz pohanyeny i potupeny budu,
 gizto hledagi ¹¹⁾ mnie zleho.

¹⁾ Za tím vynecháno: *twe*. — ²⁾ Za *a az* (et usque). —
³⁾ in senectam et senium (což překládatel pokládal za gen.
 plur.); az do kmetstwye a starosty **ŽP.**; az do starostiwie y do
 oftarame **ŽG.** — ⁴⁾ Donec; donyz **ŽP.** — ⁵⁾ quae ventura est;
 gyffto budoucy gest **ŽP.** — ⁶⁾ magnalia. — ⁷⁾ *u wrchnosti* při-
 dáno nejspíše českým překládatel. — ⁸⁾ / předěláno ze *z*. —
⁹⁾ in vasis psalmi. — ¹⁰⁾ Za tím vynecháno: *w huslech* (in
 cithara). — ¹¹⁾ cantavero. — ¹²⁾ Za *bude*.

LXXI

2 **B**ože, sud twoi kralowi dai: a p̄wdu twu fynowi kralowu: **Sud**¹⁾ liud twoi u prawdie, a chude twe w sudie.

3 **P**rifigmiete hori pokoi liudu: a pohorci²⁾ p̄wdu.

4 **S**uditi bude chude liudy, a zdrowi ucziny siny chudich: a ponyzi potupiuacie.³⁾

5 **I** pr̄fibude⁴⁾ i fluncem, a pr̄fied meffiecem, w narozenyu narodow.⁵⁾

6 **A**⁶⁾ stupi iako defcz w runo:⁷⁾ a yako kropie kapiuacie⁸⁾ na zemyu.

7 **W**zeide we dnech gesto⁹⁾ p̄wedlnoft, a pr̄fie-mnoftwo¹⁰⁾ pokoge: donowadz nezaide meffiecz.

8 **I** bude panowati ot morze az do morze: a ot rzieki az do kray¹¹⁾ swieta.¹²⁾

9 **P**r̄fied [66^b] nym padnu murzînowe:¹³⁾ a nepr̄fietele ieho zemyu lzati budu.

10 **K**rali trfti,¹⁴⁾ a oftrowfczi¹⁵⁾ dari offierowati budu: krali arabfke zemie, a laba dari pr̄fiewedu:

11 **I** budu fie modliti iemu wficzknî krali:¹⁶⁾ wficzkny pohany fluziti budu iemu:

1) *judicare*. — 2) *Za pahorci* (*colles*), jak v CXIII, 4 a CXLVIII, 9. — 3) *calumniatorem*; obuznika **ŽG.**; protywnyka **ŽP.** — 4) *Za pr̄fibude* (*permanebit*). — 5) *in generatione et generationem*; w pokolenye az do pokolenye **ŽP.** — 6) *Descendet* (*bez et*). — 7) *in vellus*; v pr̄ziewale **ŽG.** — 8) *stillicidia stillantia*; kropie kapagyczy **ŽP.** — 9) *Za geho* (*ejus*). — 10) *abundantia*; mnoftwye **ŽP.** — 11) *do meze ŽG.*; *do mez ŽP.* — 12) *Za swieta zemy*, jak XVII, 16; *orbis terrarum*; okola zemfkeho **ŽP.** — 13) *Aethiopes*. — 14) *Za tarfczi* (*Tharsis*), jak v **ŽP.** — 15) *insulae*; oftrowowe **ŽP.** — 16) V tištěných vydáních latinských následuje ještě: *terrae*, což však není v rukopise (1. H. 1).

12 **Nebo** wifwodil ¹⁾ chudeho ot moczneho, a chudeho, iemuzto nebieffe spomocznyka.

13 **Otpuŝti** chudemu a nedoftatecznemu: a duŝtie chudich zdrawí uczyny.

14 z lichew a ze zloŝti wikupi duŝtie gich: a pozeŝtne gmíe gich pŝied ním.

15 **I** ziw bude, a dano mu bude zlata ²⁾ arabŝkeho, a modlití ŝie bude ³⁾ z níeho wezdi: ciele den diekowati yemu budu.

16 **Bude** ⁴⁾ twrdoft w zemí u wrních ⁵⁾ horach, zpodeymíe ŝie nad horu libanŝku plod ieho: a zektwu ze míeŝta iakoŝto ŝieno zemŝke.

17 **Bud** gmíe ieho pozehnano u wíekí: pŝied ŝluncem oftane gmíe ieho. **A** pozehnany budu w nyem wíeczkní narodowe zemíe: w[67^a]ŝiczkny pohaní welbití budu gei.

18 **Blahoŝlaweny** boh, hoŝpodín íŝrl', ienz czyny dywi ŝam:

19 **A** pozehnane gmíe welebnoŝti wrchníe ⁶⁾ ieho u wíekí: a napluíe ŝie welebnoŝti ieho wŝieczka zemíe: ŝtan ŝie, ŝŝtan ŝie.⁷⁾

psal. dauid. LXXII

1 **K**ak dobrí íŝrahel boh tiech, gizto ŝu praweho ŝrdcie.

¹⁾ Za *wifwobodil*; v rukop. (1. H. 1): liberavit; kdeŝto v tiŝtěných vydáních ŝtojí: *liberabit*. — ²⁾ de auro Arabiae. — ³⁾ Za *budu* (adorabunt de ipso). — ⁴⁾ I v rukop. (1. H. 1) není: *Et*, jak ŝe v některých latinských vydáních vŝkytuje. — ⁵⁾ Za *wrchních* (in summis); ŝwrchných **ŽP**. — ⁶⁾ majestatis; welykoŝty **ŽP**. — ⁷⁾ Za tím chybí verŝ 20^{tý}.

2 **Ale** me nohí nemale¹⁾ hnuli fu fie: nemale rozefli fu fie chodowe mogli.²⁾

3 **Nebo** hniewach fie na zloſtiwe,³⁾ pokoi hrſief nich wida.

4 **Nebo** nenyę zrzienie⁴⁾ ſmrti gich: a twrdoft w ranye gich.

5 **W** ufilyu liudfkē neifu, a ſ liudmî nebudu biczowany:

6 **Proto** drzala gie picha, prfikriti fu zloſtiu a w nemiloſti ſwei.⁵⁾

7 **Wiſſa** ieſt iako z tucznoſti zloſt gich: ſli⁶⁾ fu w zadoſt ſrdcie.

8 **Miſli** fu, a mluwili fu ducholoſtwo:⁷⁾ zloſt u wiſoſti mluwili fu.

9 **Wlozili** fu w nebie uſta ſwa: a iazik gich prſiſſel⁸⁾ w zemy.

10 **Proto** obrati fie liud moy tento: a dnowe plny naleze[67^b]ny budu w nich.

11 **I** rzekli fu: kako wie boh, acz⁹⁾ ieſt wiedienye w naiwrchniem?¹⁰⁾

12 **Ai** zrzi, ony hrziefnyci, a wzbiczewſe¹¹⁾ na ſwiete, obdrzieli fu ſbozie.

13 **I** rzekl ſem: pto bez winy zprawil ſem ſrdcie me, y umyl ſem mezi newinnymî rucie me:

1) paene; bez mala **ŽP.** — 2) effusi sunt gressus mei. — 3) zelavi super iniquos; nenawydyl ſem na neſprawednyky **ŽP.** — 4) respectus; czeka **ŽP.** — 5) impietate sua; nelytoſty ſwu **ŽP.** — 6) Za *przeſli* (transierunt). — 7) Za *ducholowſtwo* (nequitiam); neſprawednoſt **ŽP.** — 8) Za *przeſſel* (transiit). — 9) Za *î acz.* — 10) in excelso; na wyſoſty **ŽP.** — 11) abundantes doſty gmagyze **ŽP.**

14 **I** bil fem biczowan ciele den, y utrpenie¹⁾ me w giutrzniech.

15 **Acz** rziekach: zwiestowati budu tak: ai zrzi, rod fynow twich potupil fem.

16 **I** zadach,²⁾ abich poznal toto, ufile³⁾ iest prfiede mnu:

17 **Donedz** newendu w swatost⁴⁾ boziu: a uroz-umyegiu v poslednych gich.

18 **Zagiste** za ducholowftwie ulozil fi gym: powrhl fi gie,⁵⁾ kdiz fie wzpodwihachu.

19 **Kako** fu uczinyeny u puftotu,⁶⁾ brzo fu zmyffali:⁷⁾ zhinuli fu p swu zloft.

20 **Yakozto** snow⁸⁾ wftawagiucich, hospodine, v myestie twem obraz gich k nyczemuz obratis.

21 **Nebo** wzplanulo fie⁹⁾ iest frdcie me, a ledwie me pmienyenî fu:

22 a iaz k nyczemuz [68^a] obracen fem a newiediel.

23 **Iako** dobitczie vczynen fem u tebe: a ya wezdi f tobu.

24 **Drzal** fi ruku řwu mu: a w twei woli wywedl fi mie, a f chwalu prziyal fy mye.

25 **Nebo** czo mⁿy^e iest na nebi? a ot tebe czo fem chtiel¹⁰⁾ na zemy?

26 **Zhinulo** iest tielo me, i frdcie me: boh frdcie meho, a czieft¹¹⁾ boh u wieki.

¹⁾ castigatio; trefktanye **ŽP.** — ²⁾ Existimabam; I mnych **ŽP.** — ³⁾ labor. — ⁴⁾ in sanctuarium; w swatynu **ŽP.** — ⁵⁾ g předěláno nedokonale z e. — ⁶⁾ in desolationem; w zahubenie **ŽG.** a **ŽP.** — ⁷⁾ subito defecerunt; brzo omdlely **ŽP.** — ⁸⁾ Za *fen* (somnia, což překladatel pokládal za gen. plur.). — ⁹⁾ inflammatum est; rozhoreczylo fye **ŽP.** — ¹⁰⁾ *ch* předěláno z *cz.* — ¹¹⁾ Za tím vynecháno: *ma* (pars mea).

27 **N**ebo ai zrzy, gizto sie vzdalugiú ot tebe, za-
hínu: ztratil¹⁾ fy proknyeho,²⁾ giz smílnyegíu ot tebe.

28 **A**le mnye nadrzieti sie bohu³⁾ dobro iest: ulo-
ziti w hospodyne⁴⁾ bohu memu⁵⁾ nadiegiu mu: **A**bich
zwieftowal wfieczki kزانة tve, u wratech dcerze
hori sion.

Pfaln dauidow LXXIII

1 **U** Czo, boze, ottehnal si ny⁶⁾ w zkonanye: hnie-
wiwo iest rozliucenye tve na owcie tve pafteвне? ⁷⁾

2 **P**amaten bud snatka tweho; gímzto si wladl ot
poczatka. **W**ikupil si metlu dyedíny tve: hori sion,
w nyemzto si bidlil w ny.⁸⁾

3 **P**odwihny rucie two[68^b]gi na gich pichofti do
koncie: kak mnoho zloftil iest⁹⁾ neprfietel w fwatem!

4 **I** chwalili fu sie neprfietele,¹⁰⁾ gizto nenawidiechu
tie, u proffiedcie slawnofti tve. **U**lozili fu znameníe¹¹⁾
fwa, znameníe:

5 **I** nepoznali fu iakozto u widienyu¹²⁾ nad wrch-
nyeho. **Y**akozto w leffie drwienem sekiramy

¹⁾ Za *zatratil* (perdidisti), jak v **ŽP.** — ²⁾ omnes; wšlychny **ŽP.** — ³⁾ adhaerere Deo; przydrzyety fye boha **ŽP.** — ⁴⁾ Za *w hospodyníe*. — ⁵⁾ Za *mem*, což přídáno nejspíše českým pře-
kladatelem, neb ve vydáních latinských a v rukop. (1. H. 1)
není pro to slova. — ⁶⁾ *nos* není v lat. Vulgátě. — ⁷⁾ *pascuae*
tuae; paftwy tve **ŽP.** — ⁸⁾ *mons Sion, in quo habitasti in eo.* —
⁹⁾ *malignatus est*; zlobyl fye **ŽP.** — ¹⁰⁾ *neprfietele* přídáno snad
českým překladatelem, neb není pro to slova ani v lat. rukop.
(1. H. 1) a ani v lat. vydáních Vulgaty. — ¹¹⁾ Mezi *e* a *n* vy-
škrábáno *níe*, čímž mezera povstala. — ¹²⁾ Snad za *wywidienyu*;
in exitu super summum; na wyšfczy na wyfoczye **ŽP.**

6 wísekli fu wrata gích w obem: ¹⁾ w fekírzie ²⁾ a w nafadístíu ³⁾ wíwrhli fu gíu.

7 Zazhli fu ohny swatynyu twu: poskwrnyli ⁴⁾ fu chram gmeny tweho.

8 Rzekli fu w frdcíu ⁵⁾ swem rodyna ⁶⁾ gích spolu: otpoczínuti kazme wfeczky dny hodow bozie ⁷⁾ ot zemye.

9 Znameny naffich newídiel ⁸⁾ sme, íuz nenyé proka: a nas nepozna wiecz.

10 Dokowad, boze, ukarati bude neprfíetel: drazdí ptíwník gmíe twe do koncie?

11 U czo otwracies ruku twu, a prawícíu twu, z pštrfiedka lona tweho do koncie?

12 Ale boh, kral nas prfied wíekí: díelal íest zdrawie u pšfiedcie [69^a] zemye.

13 Tí utwrdyl sí v moci twei morze: zamutil sí hlawí fannow ⁹⁾ u wodach.

14 Tí sí zetrfíel hlawí fannowe: dal sí gei u pokrím líudem murzínowym. ¹⁰⁾

15 Tí sí zruffil ¹¹⁾ študnycie, a bístrzíny: tí uffuffil potokí wlaftí etamfke. ¹²⁾

16 Tway íest den, a twa íest nocz: tí sí fkowal zorzíe ¹³⁾ a sluncie.

17 Tí sí uczynyl wfeczki kragyní zemye: leto a wedro, ¹⁴⁾ tí štworzil sí gie.

¹⁾ ejus in id ipsum; gegi w nyey ŽP. — ²⁾ Nad r tučná tečka aneb skvrna. — ³⁾ in ascia; naseczy ŽP. — ⁴⁾ Před tím vynecháno: *na zemí* (in terra). — ⁵⁾ Nad r znamenko ?. — ⁶⁾ cognatio: rod ŽP. — ⁷⁾ Snad za *bozích*. — ⁸⁾ Za *newídiel*. — ⁹⁾ draconum; geficzerowe ŽP. — ¹⁰⁾ populus Aethiopum; lydu murzynfjemu ŽP. — ¹¹⁾ dirapisti; prodrzyel ŽP. — ¹²⁾ tu siccasti fluvios Ethan. — ¹³⁾ auroram; zarzy ŽP. — ¹⁴⁾ ver; podiesfen ŽP.

18 **P**amaten bud toho, neprfietel ptywil sie ¹⁾ bohu: a liud nemudri zbudil ²⁾ gmie twe.

19 **N**epoddawai zwierzatom dus zpowiedagiucich tobie, a dufficz chudich twich nezapomina do konce.

20 **W**zezrfi na swiedeczftwie twe: nebo naplnyeny fu, omraczeny fu zemî domy zlofti.³⁾

21 **N**ebud otwracen ponyzen, vczinyen pohanien:⁴⁾ chudi a nedoftateczny chwaliti bude gmie twe.

22 **W**ltan, hofpodyne, sud wynu ⁵⁾ twu: pamaten bud ukarany twich, tiech, gesto ot nemudreho fu c'eli den.

23 **N**ezapomynai hlaffow neprfatel twich: pichoft gich, giz fu te[69^b]be nenawidiehi, wchody wezdy.

zalm LXXIV

2 **Z**powiedati sie budem tobie, boze: zpowiedati sie budem, a wzoweme gnye twe. **Z**wietowati ⁶⁾ budeme dywi twe:

3 kdis wezmu czas, iaz prawednostî suditi budu.

4 **R**ozwiazila sie iest zemie, y wficzkny, gizto bidle w nyei: ya sem ztwdil ohlobnye ⁷⁾ gegie.

5 **R**zekl sem zloftiwym: nerodte zle czinîti: a hršiefnykom: nerodte wzwiŝiti rohu.

6 **N**erodte wzpodwihnuti u wiŝoft rohu waffeho: nerodte pti bohu mluwiti zlofti.

¹⁾ improperavit; vkaral **ŽP.** — ²⁾ incitavit; wzdrzdil **ŽP.** — ³⁾ qui obscurati sunt terrae domibus iniquitatum; gyz otemnyely fu zemye domow nesprawedlnych **ŽP.** — ⁴⁾ Ne avertatur humilis factus confusus. — ⁵⁾ causam; wyecz **ŽP.** — ⁶⁾ Za *zwietowati.* — ⁷⁾ columnas; slupy **ŽP.**

7 **N**ebo any ote wchoda, any ot zapada, any ot puftich hor:

8 nebo boh fudcie iest. **T**ohoto ponyziuge, a tohoto powffiuge:¹⁾

9 nebo czieffie w rucie bozie wina horzkofci²⁾ plna namieffena.³⁾ **I** naklonyl fie z tohoto w toto: nebo giftie kal ieho nezhinul iest:⁴⁾ pite wficzky hrziefnyci zemie.

10 **A**le ia zwieftowati budu v wick: zpiewati budu bohu yakob.

11 **A**wficzknì rohì hrziefních prfitru:⁵⁾ a powiffeny budu rohowe pweho.

LXXV

2 [70^a] **Z**Nam w zidowftwie boh: w kagiucich yeho⁶⁾ welike gmie ieho.

3 **I**uczinieno iest u pokogiu miefto ieho: a prfiebitek ieho na horzie fion.

4 **T**am iest zetrfiel moci lucziftne,⁷⁾ ftit, a⁸⁾ mecz a boy.

5 **O**fwieciuge ti dywnye ot hor wieczních:

6 smuceny fu wficzky nefmiffneho⁹⁾ fr frdcie. **S**pali fu fen fwoy: a nyczfe fu nenalezli wficzknì muzie bohati¹⁰⁾ w ruku fwu.

¹⁾ Za *powiffiuge*. — ²⁾ vini meri. — ³⁾ mixto; smyeffycze **ŽP**. — ⁴⁾ faex ejus non est exinanita; kwalnycze gegie neyfu wypraznyeny **ŽP**; kwalnycze gegie pradznem **ŽG**. — ⁵⁾ confringam; zlamagy **ŽP**. — ⁶⁾ in Israël. — ⁷⁾ potentias arcuum. — ⁸⁾ a (et) není ve Vulgatě. — ⁹⁾ Za *nefmiffneho* (insipientes corde). Následující /r omylem ponecháno a nepřeskřtnuto a ani podtečkováno. — ¹⁰⁾ divitiarum; bohatftwy **ŽP**.

7 **O**t trefktanye tweho, boze iakob, drziemali fu, gizto fu wfiedaly na konie.

8 **T**y hrozny si, a kto sie ptiwiti bude tobie? ot ted hnyew twoi.

9 **Z** nebe sliffitedlen uczinyl si sud twoi: ¹⁾ zemie trzalla sie i otpoczinula,

10 **K**diz wftawaffe w sudie boh, aby zdrawi uczinil wfeczki tiche zemy.²⁾

11 **N**ebo mislenie czlowieczie zpowiedati sie bude tobie: a oftatci mislenie den hodny wslawie ³⁾ tobie.

12 **S**liubuïte, a nawraciute⁴⁾ hospodinu, bohu waffiemu wficzkny, gizto w okolcie ieho su a prfinaffiugete⁵⁾ dari. [70^b] **H**roznemu

13 a ⁶⁾ iemu, iens otnaffie duch kniezat, hroznemu u wfiech kralow ⁷⁾ zemfkich.

LXXVI

2 **H**laffem mym k hospodynu wolal sem: hlaffem mym k bohu memu,⁸⁾ y usliffal⁹⁾ mie.

3 **W** den zamutka meho boha zhledal sem, rukama myma w noci ptiw gemu: a neifem prfielfczen. **N**e-rodila iest duffie ma utielfienye,

¹⁾ *twoi* pridáno nejspíše českým překladatelem aneb pozdějším prepisovačem. — ²⁾ *mansuetos terrae*; *tychee zemfke* ŽP. — ³⁾ *diem festum agent*; *den swateczny wczynye* ŽP. — ⁴⁾ *Za nawraciute* (*reddite*). — ⁵⁾ *in circuitu ejus affertis*; *w okoly gehu nefete* ŽP. — ⁶⁾ *a* předěláno z *v*. — ⁷⁾ *apud reges*; *pro wfiech* není slova ve Vulgatě. — ⁸⁾ *meum* (*memu*) taktěž se nenalézú ve Vulgatě. — ⁹⁾ *intendit*; *przyrzziel ke mnye* ŽP.

4 pamatem sem bil boha i ochoten sem, a wzo-
chwen sem: ¹⁾ i zhînul duch moi.

5 **P**riedbiehle sta bdiene ²⁾ oczu mogli: smucen
sem, a nemluwil sem.

6 **M**îsil fē stare dny: a leta wieczna v myśli miał
sem.

7 **I** mîsil sem w noci srdcem mym, wzochwowach ³⁾
a pomîetach ⁴⁾ duch moy.

8 **C**zili u wieki wzwrze boh: a ⁵⁾ neprfilozî, abi
liubiegi bil gefcze?

9 **A**nebo w zkonanie mîlofrdenstwie swe otrzieze,
ot naroda w narozenyu? ⁶⁾

10 **A**nebo zapomene smîlowati sie boh? anebo
zdrzi w hniewie ⁷⁾ smîlowanie swa?

11 **Y** rzekl sem: nÿnye ⁸⁾ popad: ⁹⁾ toto pmienie-
[71^a]nie prawicie wrchnieho.

12 **P**amaten sem bil diel bozich: nebo pamaten
budu ot poczatka diwow twich,

13 **I** budu mîliti we wsiach czîniech twich: a
u prîchodieh twich wzochwiegîu. ¹⁰⁾

14 **B**oze, w swatosti ¹¹⁾ ciesta twa: kteri boh we-
lyki iako boh nas?

¹⁾ delectatus sum, et exercitatus sum; kochal sem, y oby-
kal sem **ŽP.** — ²⁾ Anticipaverunt vigiliis; prziechwatyle ysta
bdêne **ŽG.**; Prziechwatyle bdyenye **ŽP.** — ³⁾ Za i wzochwowach
(et exercitabar). — ⁴⁾ scopebam; metyech **ŽP.** — ⁵⁾ et v rukop.
(I. H. 1), aut v tištěných vydáních Vulgaty. — ⁶⁾ a generatione
in generationem. — ⁷⁾ Za tím vynecháno: *suem* (sua). — ⁸⁾ Prvé
y předěláno z e. — ⁹⁾ coepi; yal sem **ŽP.** — ¹⁰⁾ in adinventio-
nibus tuis exercebor; w zamyflech twych budu obykaty **ŽP.** —
¹¹⁾ in sancto.

15 ti si boh, ienz czînís dîwi. **Z**namu si uczinîl ¹⁾ mocz twu:

16 wykupil si w ramenyu twem lûd twoy, syny iakob a yozefowi.

17 **W**idielel si tie wodî, boze, widielel si tie wodî: i bali si sie, i zamuczeniî su ppafti.

18 **M**noftwie zwuku wod: hlas dali su oblaci. **A**nebo strfiehlî ²⁾ tebe ³⁾ pfriedchodie: ⁴⁾

19 hlas hrzimoti ⁵⁾ tve w kole. **P**rofwtela si sie zabrfiezdienè ⁶⁾ twa swietu zemie: hnula sie iest î wztrazla sie zemie.

20 **U** morziû ciefta twa, a stezki tve u wodach mnohich: a stopi tve nebudu poznany.

21 **U**iwedl si iakoe owcie lûd twoi, w rucie moyzeflowie a aronowie.

LXXVII

1 **Z**Namenajte, lûde moy, uftawenie [71^b] me: naklonte ucho waffe w sl^owa uft mîch.

2 **O**tewru u powieftech ⁷⁾ ufta ma: mluwti budu przykladî ⁸⁾ ot poczátka.

3 **C**zoz sme sliffielel i poznali sme gie: a otci naffi zwiefertowali su nam.

4 **N**eyfu taîna ot línow gich, w narodie ginem. ⁹⁾

¹⁾ Za tím vynecháno: *w lûdech* (in populus). — ²⁾ *h* nemá se čisti. — ³⁾ Za *tve* (tuae). — ⁴⁾ Za *pfriedchodie* (transeunt). — ⁵⁾ tonitruî; hromu **ŽP**. — ⁶⁾ *coruscationes*; blyfkotyny **ŽP**. — ⁷⁾ in *parabolis*; ku powiefstem **ŽP**. — ⁸⁾ *propositiones*; wyložene **ŽP**. — ⁹⁾ in *generatione altera*; v pokoleny druhem **ŽP**.

^zwieftugiuce chwali boze,¹⁾ a nrawi²⁾ ieho, a dywi ieho, gez iest uczinil.

5 I wzbudil swiedeczstwo w iako^b:³⁾ a zakon uftawil w kagiucich.⁴⁾ **Czo**⁵⁾ prfikazal otczom naffim znamy uczyniti⁶⁾ finom fwim:

6 abi poznal narod ginì. **Sinowe**, gizto fie narodie, i wftanu, y budu zwieftowati finom fwim,

7 **Abi** ulozili u boze nadiegù fwu, a nezapomniehì czinow bozich: a prfikazanìe gehu hledali.

8 **Nebudte**⁷⁾ iako otcì gich: narod zli a wzochwugiuçi.⁸⁾ **Narozenye**, ienz nerozprostrfelo⁹⁾ frdcie sweho: a newierzil iest f bohem duch ieho.

9 **Synowe** effrem napenfse,¹⁰⁾ a pufcziegùce luzifcze: nawraceny fu¹¹⁾ w den bogie.

10 **Nechowali** fu swiedeczstwìe bozieho: [72^a] a w zakonìe ieho nerodili fu choditi.¹²⁾

11 I zapomnyehì fu dobreho dienye ieho, a dywow ieho, gez iest ukazowal gìm.

12 **Przied** gich otcì vezinyl diwi w zemy egipfkey, w zemì kampoanfkei.¹³⁾

13 **Potrhl** morze, i prfiwedl¹⁴⁾ gie: vftawil¹⁵⁾ wodi iako u wiedzìe.¹⁶⁾

¹⁾ Snad za *bozie*. — ²⁾ virtutes; fyly **ŽP**. — ³⁾ *b* později přiřáno. — ⁴⁾ in Israël. — ⁵⁾ Quanta; Kako mnoho **ŽP**. — ⁶⁾ Snad za *znama uczyniti ta* (nota facere ea). — ⁷⁾ Ne fiant; Aby nebyly **ŽP**. — ⁸⁾ exasperans; oboftrzugyeczy **ŽP**.; wzbuyuci **ŽG**. — ⁹⁾ Generatio, quae non direxit; Narod, genz neoprawyl **ŽP**. — ¹⁰⁾ intendentes; napynagycze **ŽP**. — ¹¹⁾ conversi sunt; obratyly fy **ŽP**. — ¹²⁾ Před tímto slovem a po *o* díry v pergameně. — ¹³⁾ Nejspíše za *na poliū tan/kem* (in campo Taneos); na poly tanenfkem **ŽP**. — ¹⁴⁾ Za *prfiwedl* (perduxit). — ¹⁵⁾ Za *vftawil*. — ¹⁶⁾ quasi in utre; u vzniku **ŽG**.; u malše **ŽP**.

14 **I** wíwedl gie w oblacie dennem: a cielu nocz w ofwíecenyu ohennem.

15 **Rozczefl** skalú na pufczy: y nawodnyl gie iako u ppafti mnoheí.

16 **I** wíwedl wodú f skay¹:¹⁾ a zwedl iako rzíekí wodí.

17 **A** prfílozílí fu gefcze hrziefítí yemu: w hníewie zbudílí fu wrechníeho u wodnoftí.²⁾

18 **I** fkuftíelí fu boha w frdcích fwích: abí proftílí pokrmu duftíem fwím.

19 **A** zle mluwílí fu o bozie: rzechu: czílí mocí bude boh wczíny^{ty} ftol na pufczy?

20 **Nebo** uderzíl w skalú, í plulí fu wodí, a bíftrzíní owodnyelí fu. **Czílí** í chleb moze datí, aneb uczínítí ftol líudu fwemu?

21 **Proto** uftíffal íeft boh, í wzał: a ohén zaízzē [72^b] gefł w íakob, a hniew wftupíl yefł bozí³⁾ u wítiezíe:⁴⁾

22 **Nebo** newíerzílí fu u bozie, any fu uffalí w zdrawíu íeho:

23 **I** kaza oblakom ze fwrchka,⁵⁾ a wrata nebefka otewrzíel.

24 **I** dfczílá gím manna ku pokrmu, a chleb nebefkí dal gím.

25 **Chleb** andíelfkí gíedl íeft człowíek: krmíe polal gím w obízenftwí.

¹⁾ Za *skaly* (petra); *y* podtečkováno a po straně později připsáno *l*. — ²⁾ Překladatel patrně četl *in aquoso* místo *in inaquoso*; v bezuodí **ŽG.** a **ŽP.** — ³⁾ *bozi* není ve Vulgátě. — ⁴⁾ in *Israël*. — ⁵⁾ Nad *ch* tečka; desuper; *fwrchu* **ŽP.**

26 **O**tgie powietrŕie ¹⁾ ot nebes: i uwedl ıest v moci swei wiatr wlaznı. ²⁾

27 **I** dŕczalo ıest na nıe iako řchem maffo: a iako pieřkem morřkım letadla ³⁾ pernata.

28 **I** padla fu u prořřiedcie ŕtanowıřt ⁴⁾ gıch: podle ŕtanow gıch.

29 **I** gıedlı fu i nařıceny fu prřıelıs, a zadořtı gıch prřıyal: ⁵⁾

30 neyřu prřıelřczenı ot zadořtı swe. **G**eřce pokrm gıch bıeře w uřtech gıch:

31 a hnyew bozi wznıde na nıe. **I** zabil tuczne gıch, a wıwolene wıtezi ⁶⁾ obmeřkal.

32 **W**e wřřıech tıech hrřıeřřılı fu geřce: newıeřılı ⁷⁾ fu w dıwnořtech geho.

33 **I** zahınulı fu w geřřıutnořtı dnowe gıch: a leta gıch ř pořpiechem.

34 **K**dıř [73^a] gıe pobıgieře, hledachu ho: a nawracowachu ře, a na uřwıte prřıchodıechu k nıemu:

35 **I** rozpomanulı fu, ze boh řpomocznık gıch ıest: a boh wrechny wıkupitel gıch ıest.

36 **I** myłowalı fu gey w uřtech řwıch, **A** ıazıkı řwımy ⁸⁾ řelhalı fu gemu:

37 **N**ebo řrdcie gıch nebieře řwıę ⁹⁾ ř nym: any wıerney bılı ¹⁰⁾ fu w řwıedecřřtwu ıeho.

1) Transtulit Austrum; przıeneř poledneho wıetra **řG.** a **řP.** — 2) Africum; zapadnyeho **řP.** — 3) volatilia, ptaczřřtwo **řP.** — 4) castrorum; wořřka **řG.** a **řP.** — 5) attulit eis; przıeneř gym **řP.** — 6) Israıel. — 7) *Za ř newıeřılı.* — 8) lingua sua. — 9) ř nemá se řıřtı. — 10) habiti sunt; nalezeny gřu **řP.**

38 **A**le on iest miłosrdny, a miłosřiwí bude hršiechom gich: a neroztrati¹⁾ gie. **I** wzwelebil²⁾ iest, abí otwratil hnyew swoi: a nerozfehl iest wfeho hniewu fweho:

39 **I** rozpomanul iest, ze tiela fu: duch otchoziuci, a newraciugiuci.

40 **K**olikrat rozdrazdowali fu³⁾ gey na puřti, w hniewie zbuzowali fu gey w rozwodnieny⁴⁾

41 **I** nawraceny fu a skuffieli fu boha: a fw⁴teho witiezie⁵⁾ rozdrazdili fu.

42 **N**erozpomanuli fu ruku ieho, dne, iehozto wí kupil gie z ruki zamuciugiucieho,

43 **I**akoz gie položil w egyptie znamenye fwa, a zazraki⁶⁾ w zemí kampoťanfke.⁷⁾

44 [73^b] **I** obratíl w krew rzieki gich, a řtudnycie⁸⁾ gich, abí nepil.

45 **P**ořlal na nye mřiczie,⁹⁾ y řniuchu gie, a zabi, í zaratil gie.

46 **I** dal iest rzi plod gich: a ufile gich kobilkam.

47 **I** pobil u burzi¹⁰⁾ winnycie gich: a owocie¹¹⁾ gich w giňyu.

48 **Y** poddal iest burzi yalowata¹²⁾ gich: a gmienye gich ohnyu.

¹⁾ non disperdet; nezatratyl **ŽP.** — ²⁾ *b* nedokonale škrábáním předěláno z *d*; abundavit; vmnožil **ŽP.** — ³⁾ exacerbaverunt; obřpeřily fu **ŽP.** — ⁴⁾ in inaquoso; v bezwodny **ŽP.**; srov. str. 136., pozn. 2. — ⁵⁾ Israël. — ⁶⁾ Za tím vynecháno: *fwa* (sua). — ⁷⁾ Za *na poliũ tanřkem* (in campo Taneos) jak v **ŽG.**; na poly tanenřkem **ŽP.**; srov. str. 135., pozn. 13. — ⁸⁾ imbres; řřzywaly **ŽP.** — ⁹⁾ coenomyiam; přu muchu **ŽG.**; přy muchv **ŽP.** — ¹⁰⁾ in grandine; krupami **ŽG.** a **ŽP.** — ¹¹⁾ moros; morřku yahodu **ŽG.** a **ŽP.** — ¹²⁾ jumenta; řkot **ŽP.**

49 Puřtil na ny¹⁾ hniew zamuceny s weho: rozliuceny,²⁾ a hniew, a zamutek: u pořlany³⁾ řkrzie angeli zle.

50 Ćieřtu uczinił ťtezcie hniewu s weho, neotpuřtil ot řmrti duřiem gich: a dobitek gich w řmrti zaklenul.⁴⁾

51 I zahladil ieřt wfeczko prworodyczřtwie⁵⁾ w zemĳ egipřkei: prwenřtwie dieł gich wfiech⁶⁾ řtaniech chamřkich.⁷⁾

52 Y otyal iakřto owcie liud řwoy: a provedł gie iakozto řtado na puřti.

53 I provedł gie w nadiegiu, a nebałi řu řie: a nepratełi gich okliuczi⁸⁾ morze.

54 Y wzwedł gie na horu řwatinye⁹⁾ řwe, horu, giuzto ieřt zifkala řwicie ieho. I wıwrh¹⁰⁾ ot oblicziece gich narody: a [74^a] lořsem rozdiełł gum zemyu powrazkem diełiczowım.¹¹⁾

55 I kazal ieřt bidłiti w zchranach gich pokolenyu izrahelfkemu.

56 I zkuffieli řu, a drazdili řu boha wrchnyeho: a řwiedeczřtwi ieho nechowali řu.

1) Za nye (eos). — 2) iram indignationis suae: indignationem; nelubofři řG. — 3) immissiones; wyřlanye řP.; ve řlame řG. — 4) conclusit; zatworzył řP. — 5) percussit omne primogenitum; zbył wfie prworozencze řP.; wfie pir(u)ie řeme řG. — 6) primitias omnis laboris eorum; prwenřtwye wfyle gych řP.; prue ufie řG. — 7) in tabernaculis cham. — 8) operuit; przykryło řP. — 9) sanctificationis; pořwyeczenie řP. — 10) Rubrikatorem nadeřsano na konci řlova omylem v řısto l; ejeřit; wywrhl řP. — 11) in funiculo distributionis; w obřwirwi miernyey řG.; w obrwy (!) myerziczey řP.

57 **Y** otwratili su sie, i nechowali su sliubu: iakoz i otci gich, nawratili su sie w staw ¹⁾ zli.

58 **W** hnyewie wzbuzowali su gei w hrdlech ²⁾ fwich: a w ritedlnoftech ³⁾ fwich k rozliucenyu ⁴⁾ roz-drazdylil su gey.

59 **U**liffal iest to boh, i pohrdiel iest: a k nyczemuz prziwedl iest welmye witiezje. ⁵⁾

60 **I** zabladil ⁶⁾ iest stan wlasti fyloe, ⁷⁾ stan ieho, kdefto iest bidlil w liudech.

61 **I** poddal iest u wiezenye mocz gich: a krafnoft gich w rucie neprzatelow. ⁸⁾

62 **I** zaklenul v mecziu liud swoi: a diedinu swu pohrdiel.

63 **M**ladencie gich fezral iest ohen: ⁹⁾ a dziewicie gich nenarziekali su.

64 **K**nyeziiu ¹⁰⁾ gich v mecziu zabili su: a wdow ¹¹⁾ gich nekwielechu.

65 **Y** zbuzen iest iakozto spanly[74^b]wi ¹²⁾ hofpodyn, iakozto mocni opiw ¹³⁾ ot wina.

66 **I** zbil iest neprfatele swe u potomki: ¹⁴⁾ ruhotu wiecznu dal gim.

¹⁾ in arcum pravum; w lucziffesze krzywe **ŽP.** — ²⁾ Místo na pahorzecich, in collibus; překladatel lat. tvar odvozoval od *collum*; na fkalach **ŽG.** a **ŽP.** — ³⁾ in sculptilibus; w rzezanych-ciech **ŽP.**; na wrziezanych-ciech **ŽG.** — ⁴⁾ ad aemulationem; k hnyewany **ŽP.**; k rozhnewany **ŽG.** — ⁵⁾ Israël. — ⁶⁾ repulit; odpudil **ŽP.** — ⁷⁾ tabernaculum Silo. — ⁸⁾ inimici; neprzatelke **ŽP.** — ⁹⁾ Nad o po straně tečka tučná. — ¹⁰⁾ Sacerdotes. — ¹¹⁾ Za *wdowy*. — ¹²⁾ dormiens; ze sřna **ŽP.** — ¹³⁾ crapulatus; zapyly **ŽP.** — ¹⁴⁾ in posteriora; w ledwyje gich **ŽP.**; u posledka **ŽG.**

67 **I** otehnał iest ftan yozefow: a pokolenie effrem ¹⁾ newiwolił:

68 **Ale** wıwolił iest pokolenye yudi, horu sion, giuzto iest miłował.

69 **I** uftawił iako iednorohohego ²⁾ swatinyu fwu w zemı, giuzto iest zaloził u wieki.

70 **I** wıwolił dawida sluhu sweho, i zpodyał gey z ftad owczich: ot brzieziucich ³⁾ prıfıyal gey.

71 **Pas** ⁴⁾ iakob sluhu sweho, a witiez ⁵⁾ diiedzftwo swe.

72 **I** krmıl gey w newınnofı frcie sweho: a w rozumięch ruku fwu wıwedł gey.

LXXVIII

1 **Bo**ze, prıfıli fu narodowe w diiedzftwo twe, poškwrnyli fu chram swatı twoı: ulozili fu yeruzalem w ftiepiech straziu. ⁶⁾

2 **Ulo**zili fu smrtedlnofı ⁷⁾ sluh swich u pokrmı letadlom ⁸⁾ nebekım: tiela swatich twich zwierzatom zemfkım.

3 **Pro**hli fu krew gich iakozto wodu w okolcie ieruzalema: [75^a] a nebieffe, kto bı pohrzebl.

4 **Ucz**ınıeny sme w ruhotu suffedom naffim: popılenye ⁹⁾ a posmiewanie tiem, geztu w okolcie naffem fu.

¹⁾ Ephraïm, rukopis (1. H. 1): effrem. — ²⁾ unicornium; gednorozecz **ŽP.** — ³⁾ de postfoetantes; ot brziezich **ŽG.** a **ŽP.** — ⁴⁾ pascere; pafty **ŽP.** — ⁵⁾ Israël. — ⁶⁾ in pomorum custodiam; w yablecznu strazy **ŽP.** — ⁷⁾ morticina; murlim **ŽG.**; mrliny **ŽP.** — ⁸⁾ volatilibus; ptakom **ŽP.** — ⁹⁾ subsannatio; smiech **ŽG.**

5 **D**okowad, hospodine, hniewatı sie budes do konce: zaizze sie iako ohen hnyew two? ¹⁾

6 **W**ılı hniew twoı w narodı, gizto su tebe neznałi: a u wlařtı twe, ²⁾ giezto su gmene tweho nezıwalı.

7 **N**ebo ztrawıl fı ³⁾ iakob: a mieřto ieho opuřtıli.

8 **N**erozpomınaı zlořtı naffich řtarich, brzo prřiedeide ny milořrdie tve: nebo ochudielı sme prřielis.

9 **S**pomoz nam, boze, řpaffitelıu nas: a pro chwalu gmene tweho, hospodyne, wıřwobod nas: a milořtıw bud hrzıechom naffım p tve gmıe:

10 **S**nad rzku ⁴⁾ w narodıech: kde ıeřt hospodın ⁵⁾ boh gıch? a wznamy sie ⁶⁾ w narodıech prřıed oczıma naffıma. Pomřta krwı řluh twıch, ıeřto plıta ıeřt:

11 weıdy w obefrzıenye tve wzdıchanıe řwazanıeh. ⁷⁾ **W**edle welıkořtı ramene [75^b] tweho, wladnı řını řmrtdlnymy. ⁸⁾

12 **A** nawrat řuřıedom naffım ředmkřat wıece w lono gıch: ukoru gıch, gez su ukaralı tobıe, hospodıne.

13 **A**le my lud twoı, a owcie pařtewne tve, zpowıedatı řıe ⁹⁾ budem v wıek: **W** narodıech ı do narodow ¹⁰⁾ zwıeřtowatı budeme chwalu twu.

¹⁾ Za *twoy*; zelus tuus. — ²⁾ in regna; *twe* přídáno. — ³⁾ Za *ztrawıl fı*; comederunt; řnyedly řu **řP.** — ⁴⁾ Ne forte dicant; At by řnad nerzekly **řP.** — ⁵⁾ *hospodın* přídáno v řeském překlade. — ⁶⁾ innotescat; oznamılo **řG.** a **řP.** — ⁷⁾ compeditorum; okowanıch **řG.** a **řP.** — ⁸⁾ posside filios mortificatorum; řmrtdlnykwıe **řP.**; řımrtıeyucıch **řG.** — ⁹⁾ Vynecháno: *tobie* (tibi). — ¹⁰⁾ Z pokolenye az do pokolenye **řP.**

Zalm dawydow LXXIX

2 **G**Enz wladnes 1srahelem, pršielis: ¹⁾ ienz wiodis iako owcie iosephowi. **Y**enz sedis na cherubyn, ziew sie

3 pršied effraim, beniamyn, a manasse. **Z**bud mocz twu, a pršid, abı zdrawi uczınyl ny.

4 **B**oze, obrat ny: a pokaz obliczeı fwoı, a zdrawi budeme.

5 **H**ospodıne, boze moci, dokowad hnıewatı sie bu-des na modlitwu sluhı tweho?

6 **K**rmıtı ny bu-des chlebem slez: a pitie das nam w slzach u mıeru?

7 **U**stawils ny w odpowiedanye nepršatelom ²⁾ nassim: a nepršieteıe [76^a] nassı posmıewalı su sie namy.

8 **B**oze moci, obrat ny: a pokaz obliczeı swoy, a zdrawi budeme.

9 **W**ynnycıu z egipta pršinesł si: wıwrhl si narodi y stiepils giu.

10 **W**odcie cieftı bil si w obezřıenyu ieho: ı sadıl si korzenye gegie, ı naplnyla ıest zemyu.

11 **P**ršikrl ³⁾ ıest horı stıen gıegie: a rozkladanıe ⁴⁾ gıegie cedrı bozie.

12 **I** ⁵⁾ prořřıela ratolestı swe az do morze: a az do rzıeky otnozi gıegie.

13 **V** człos zkazıl ohradu ⁶⁾ gegie: ı pozwalı su ⁷⁾ gıe wfıczkny, gızto pršiechodıe cieftu?

¹⁾ intende, což překladaatel pokládal za příslovce; przyzrzy **ŽP.** — ²⁾ in contradictionem vicinis; v protywenřtwywe řufedom **ŽP.** — ³⁾ Za *Pršikrl* (Operuit), jak v **ŽP.** — ⁴⁾ arbusta; řtrowe **ŽP.**; řtřocowe **ŽG.** — ⁵⁾ et (ı) není v lat. originale. — ⁶⁾ maceriam. — ⁷⁾ vindemiant; zbyeragy **ŽP.**

14 **W**iwratyl gîu weprz z leffu: a wlaftny zwiers¹⁾ ztrawil iest gîu.

15 **B**oze moci, obrat fie: sezrŝi ŝ nebe, a wiz, a nawŝcziew wînnîciu tuto.

16 **A** ŝkonai gîu, gîuzto iest ŝadila ŝwicie twa: a nad ŝyna czlowieczieho, iehoz ŝi ŝtwrdil ŝobie.

17 **Z**azzena ohnîem,²⁾ podkopana ot porokowan-
nye³⁾ oblicziege tweho zhynu.

18 [76^b] **B**ud ruka twa nad muzie ŝwicie twe: a nad ŝina czlowieczieho, iehoz ŝi potwrdil ŝobie.

19 **A** neotchodîme ot tebe, vzdrawis ny: a gmê⁴⁾ twe wzoweme.

20 **H**oŝpodyne, boze moci, obrat ny: a pokaz obli-
czye twoy, a zdrowy budeme.

*ferzie.*⁵⁾ LXXX

2 **R**Aduîte⁶⁾ ŝie bohu, pomocnyku naŝŝemu: ŝlawte⁷⁾ bohu iakob.

3 **P**rŝigmîete ŝlawu, a date buben: ŝlawu ochotnu⁸⁾ ŝ hullmy.

4 **W**zwuczte w hodowey trubie, w zamenîu⁹⁾ dne ŝlawneho naŝŝeho:¹⁰⁾

5 **N**ebo prŝikazano iest w iŝrahelîu, a ŝud bohu iakob.

¹⁾ singularis ferus; zwlafczî zwyerz **ŽP.**; wlaŝczy zwierz **ŽG.** — ²⁾ Za tím vynecáno: *î* (et). — ³⁾ ab increpatione; od lanje **ŽP.** — ⁴⁾ Za *gmê*. — ⁵⁾ t. j. *patecznîe*. — ⁶⁾ *R* obráčenê napsáno. — ⁷⁾ raduyte ŝye **ŽP.** — ⁸⁾ psalterium jucundum; zaltarz weŝely **ŽP.** — ⁹⁾ Za *znamenu*. — ¹⁰⁾ Buccinate in Neomenia tuba, in insigni die solemnitatis vestrae; Trubte na now w tubu, w ŝlowutny den hodow waŝŝich **ŽP.**; trubte w now tr(u)bu v ŝlowutny den hodow **ŽG.**

6 **S**wiedeczstwo w yozephowi uftawil ono, kdizto wichodieffe z zemie egipske: iazika, iehozto nefnagieffe, sliffal iest.

7 **O**twratil ot brziemen chrzbet geho: rucie ieho w okolcie ¹⁾ sluffiechu.

8 **W** zamutcie wzíwal $sl(e)^2)$ mye, i wíwobodil: a ³⁾ ušliffal sem tie w zkritiu bu[77^a]rze: ⁴⁾ pokuřil sem tebe wedle wodi ptíwenstwie. ⁵⁾

9 **S**lis líude moi, a ufwieczíu tie: izrahe, ⁶⁾ acz mne pořluffem ⁷⁾ budeš,

10 nebude w tobie boh nowí, any wzmodlíš boha gíneho.

11 **A**le ya sem hořpodín, boh twoí, ienz sem ⁸⁾ wíwedl z zemie egipske: otworz uřta twa, a naplníu gie.

12 **A** neřliffal líud moi hlařu meho: a ířrahel neurozumíel iest mnye.

13 **I** rozpuřtil sem gie podle zadostí řrdcie gích, poudu u příechodiech ⁹⁾ řwích.

14 **B**í bil líud moi uřliff(l)al ¹⁰⁾ míe: ířrahel bí bil w ciefťach mích chodíl:.

15 **P**ro níczehoz ¹¹⁾ řnad bíl bích neprřateľí gích

¹⁾ in cophino; w kořřyku **ŽP.** — ²⁾ e řkrábáno a dole opařřeno dvěma tečkama, nemá se tedy čířti. — ³⁾ et není v lat. Vulgatě. — ⁴⁾ in abscondito tempestatis; w řkryty burzmem **ŽP.** — ⁵⁾ contradictionis, v prvé polovici XV. stol. nadeřřáno: *odpowyedagicznie*; *odpowyedagyezye* **ŽP.**; *otpowiedanie* **ŽG.** — ⁶⁾ *Za izrahelí.* — ⁷⁾ řkrábáním nedostatečně přředěłáno v *pořluffen*; si audieris me. — ⁸⁾ *Za tím vynecháno: tye (te),* což vřak v XV. stol. nadeřřáno. — ⁹⁾ Slovo toto v XV. stol. podtečkováno a po straně přířřáno: *w zamysřený* (in adinventionibus); w nalezenyeh **ŽP.** — ¹⁰⁾ (l) zbytečné, vyřkrábáno. — ¹¹⁾ *Pro nihilo; Za nyczfe* **ŽP.**

ponyžil: a na ti, gizto gie zamuczowachu, bich bil poslal ruku mu.

16 Neprfietele bozi selhalı su gemu: ı bude czas gıch u wıekı.

17 I krmıl gie ıest ıadrem obılным: ¹⁾ a z skalı, strdem ²⁾ naffıtıl gie.

LXXXI

1 BOh stal w fnatcie ³⁾ bohow: ale u pfıedcie bohı rozfufuge.

2 Doko[77^b]wad fudıte zloft: a oblıczıege hrzıefnykow wzıwate? ⁴⁾

3 Sudte nedofstatecznemu, a fırotku: ponyzeneho, a chudeho zp^uwte.

4 Wıfwbodte chudeho: a nedofstateczneho z ruku hrıefneho wıpr^ofte.

5 Newıedıelı su, any rozumıelı su, we tmach chodıe: hnuta budu wfıeczknıa zalozenıe ⁵⁾ zemıe.

6 Ya sem rzekl: bohowe fte, a fınowe wrchnı ⁶⁾ wfıczkny.

7 Ale wı ıako lıudıe zemrzete: a ıako ıeden z knıezat padnete.

8 Wftā, boze, sud zemyu: nebo tı wzdıedıs nade wfıemy lıudny.

¹⁾ ex adipe frumenti; z tucznofty zytney ŽP. — ²⁾ melle; među ŽP. — ³⁾ in synagoga; we fboru ŽP. — ⁴⁾ Za *wzımate* (sumıtıs); przıgymate ŽP. — ⁵⁾ fundamenta; zaklady ŽP. — ⁶⁾ Za *wrchnyeho*, excelsi, coř překladatel vzal za nom. plur.

LXXXII

2 **B**Oze, kto rowen bude tobie? nemlcz, any skrocyuy sie, boze:

3 **N**ebo ai zrzi, nepršieteľe twogi zwuczeli fu: a gızto nenawidie¹⁾ tebe, wzwedli fu hlauu.

4 **N**a twoi ľud zlořtli fu ¹⁾ radu: mřřli²⁾ fu p^třiw řwatřm twřm.

5 **R**zekli fu: podte, a rozpuďme ģie z naroda: a bř wicz pamatno nebilo ³⁾ ģmře řřrahelřke.

6 **N**ebo mřřli fu ģřnak: ⁴⁾ řpolu p[78^a]řiw tobie řwřdecřřtwo rozģiednal⁵⁾ fu, ⁵⁾

7 řchranř idumřke a řmahelřřke: **M**oab, a aģarenř,

8 ebal, ⁶⁾ a amon, a amalech: cřuzemcř ⁷⁾ ř břdľu-cřmy w řurře. ⁸⁾

9 **A** take ařur přřide ř nymř: ucřřřeny fu u pomocz řřnow lot.

10 **U**czyn ģřm řakoz zemř madian, a řřzare: řako řabyň na břřřřřnye cřzon.

11 **R**czbřřli řie ⁹⁾ w endo^r: ¹⁰⁾ ucřřřeny fu řako bľato ¹¹⁾ zemře.

12 **U**řřaw knřezata ģich řako horu oreb a zeb a zebee a řalmana; **W**řeczkna knřezata ģich:

¹⁾ malignaverunt; zľobylř **řP**. — ²⁾ *Za ř mřřli*. — ³⁾ non memoretur ultra; nebud z(a)pomanuto **řG**. — ⁴⁾ unanimiter; ģednořtayne **řG**. a **řP**. — ⁵⁾ disposuerunt; uģednali **řG**. a **řP**. — ⁶⁾ Gebal. — ⁷⁾ *Za cřuzozemcř* (alienigenae). — ⁸⁾ cum habitantibus Tyrum. — ⁹⁾ *Za Rozbřřli řie* (Disperierunt); Rozpřřřeny fu **řP**. — ¹⁰⁾ *r* pozďři přřpsáno (in Endor). — ¹¹⁾ stercus; hnuoy **řP**.

13 gız rzekli fu: wzdiedte,¹⁾ wladnieme fwatinyu boziu.

14 Boze ^buftaw ^amoy²⁾ iakozto kolo: a iako przinuj³⁾ prfied oblicziagem wietrowim.

15 Iakozto (^h)ohē,⁴⁾ ienz fzieha les: a iakozto plamen fpaliugiuci ohorí:⁵⁾

16 Tak naffleduy⁶⁾ ony, boze,⁷⁾ u burzi twe: a w hnyewie twem smutis gie.

17 Napln oblicziage gich ohawenftwy:⁸⁾ i budu hledati gmene tweho, hofpodíne.

18 (S)tid[78^b]te⁹⁾ fie a zamuceny budte u wieku wiekom: a pohanieny budte, a zhínte.

19 A bi poznali, ze íest tobie gmíe hofpodín: ty fam naíwiffi nade wfíu zemyu.

LXXXIII

2 **K**Ako prfiemyle fchraný twe, hofpodíne moci!

3 zada, a chwadne¹⁰⁾ duffie ma w fieny bozicy.

Srdcie me, a tielo me weffelile fta fie u bozie ziwem.

4 **N**ebo i wrabecz nalezl fobie hníezdo:¹¹⁾ a hrdlicie dom,¹²⁾ kde bi ulozila kurzata fwa. **O**ltarzy twogi, hofpodíne moci: kralíu moy, a boze moy.

¹⁾ haereditate, což překladaatel bral za sloveso; w dyedynu przygmyemy **ŽP.** — ²⁾ Nadepsané *b a* znamenaji, že se má čísti: *moy uftaw*. Za tím vynecháno: *gie* (illos). — ³⁾ stipulam; pazderzie **ŽG.** a **ŽP.** — ⁴⁾ *h* vyškřábáno. — ⁵⁾ *horí* předěláno z *ohen*, a sice: *o* podtečkováno, z *e* uděláno *o* a z *n* pak *rz.* — ⁶⁾ *persequeris*; zhonylí **ŽP.**; wzhomis **ŽG.** — ⁷⁾ *boze* (Deus) není v lat. Vulgatě. — ⁸⁾ *ignominia*; haubu **ŽG.** a **ŽP.** — ⁹⁾ *S* opominul rubrikator připsati, ačkoliv bylo písařem drobně připsáno. — ¹⁰⁾ deficit; uftaua **ŽG.** a **ŽP.** — ¹¹⁾ *domum.* — ¹²⁾ *nidum.*

5 **Blahoslaweny**, gizto bidle w domu twem: ¹⁾ u wieku wiekom budu tie chwaliti.

6 **Blahoslawenî muz**, iehoz iest pomocz bez tebe: ²⁾ xzchodi w frdcîu fwem ulozil, ³⁾

7 w udole flez v miêstie, iez iest polozil.

8 **Awlak** pozehnanye da zakonnyk, ⁴⁾ poidu z cznofti w cznoft: uzrfien bude boh bohow na horzie sion.

9 **Hospodîne**, boze moci, uffîma prfigmy a uffis modlitwu mu, ⁵⁾ boze iakob.

10 **Ob**[79^a]ranîteliu ⁶⁾ nas prfizrfi, boze: a wzezrfi na obliczei mazaneho ⁷⁾ fweho:

11 **Nebo** lepfi iest ieden den w sienech twich nad tiffiucie. **Wzwolen sem** ⁸⁾ otwrzen biti w domu boha meho: wiece nez bidliti w zchranach hršiefních.

12 **Nebo** mylošrdenstwîe a p̄wdu miluge boh: ⁹⁾ mi-lost a chwalu da hospodîn.

13 **Nezabawi** gie dobrich gich, ¹⁰⁾ giz chodie w newinnofiti: hospodîne moci, blahoslaweny czlowiek, genz uffa w tye.

Zalm LXXXIV

2 **Pozehnal** si, boze, zemyu twu: otwratil si wizenye iakob.

¹⁾ Za tím vynecháno: *hospodyne* (Domine). — ²⁾ auxilium abs te; pomocz od tebe **ŽP.** — ³⁾ ascensiones... disposuit; w lestye... vgednal **ŽP.**; ot tebe uzefstie **ŽG.** — ⁴⁾ legislator; zakononofe **ŽP.**; zacona nofiez **ŽG.** — ⁵⁾ exaudi orationem meam: auribus percipe. — ⁶⁾ Zašfonytely **ŽP.** — ⁷⁾ Christi. — ⁸⁾ Za *Wzwolil sem* (Elegi). — ⁹⁾ *luge boh* nově inkoustem přetaženo, neb kápnutím místo toto vybledlo. — ¹⁰⁾ Non privabit bonis eos; nezbau dobra ti **ŽG.**; Nezabawy gich dobreho **ŽP.**

3 **O**tpuštíł si zlošt lúda tweho: zaštriel si wficz kny hrfiechi gích.

4 **R**ozdielil si ¹⁾ hniew twoi: otwratils sie ot hnye-wu zamutka ²⁾ tweho.

5 **O**brat ny, boze, spaffitelíu nas: otwrat ³⁾ hniew fwoi ot nas.

6 **C**zili wiecznie huńewati sie budes na ny? anebo zpřtrzes hniew twoi ot naroda do naroda?

7 **B**oze, ti obratie sie ozíwis ny: a lúď twoi radowati sie bu[79^b]de w tobie.

8 **U**kaz nam, hořpodińe, mílořrdenřtwie tve: a řpaffeníe řwe dai nā.

9 **U**řliffíu, czo mluwiti bude o mnye hořpodiń boh: nebo mluwiti bude pokoi w lúdu řwem, **A** na řwate řwe: a na ti, gízto sie obraciugíu k řrdciu.

10 **N**ebo gířtie blíz íeřt bogíucím ho zdrawie íeho: abí bídila chwala w zemí nafie.

11 **M**ílořrdenřtwie a řwda potkali řu gei:⁴⁾ řrawednořt a míř poliúbili řu řie.

12 **P**řwda z zemíe wířla íeřt: a řrawedno ⁵⁾ ř nebe přřziela.

13 **A**nebo hořpodiń da dobrotu: a zemí⁶⁾ nafie da plod řwoi.

14 **P**řrawednořt přřied nym choditi bude: a uřtawi na cieřtie chodí řwe.

¹⁾ Mitigasti; Vtyřil řP.; otířil si řG. Za tím vynecháno: *wřeczek* (omnem). — ²⁾ indignationis; nelybořty řP. — ³⁾ Za í *otwrat*. — ⁴⁾ obviaverunt sibi; wtkale řye řP.; potkale řye řG. — ⁵⁾ Za *řrawednořt*. — ⁶⁾ e přřřsáno později.

LXXXV

1 **N**Aklon, hospodine, ucho swe, a ušis mye: nebo nedostateczen a chud sem ya.

2 **O**štrŕiehai duffie me, nebo swat sem: zdrawa uczin sluhu tweho,¹⁾ boze moi, uffagiucieho w tie.

3 **S**myluŕ sie nade mnu, hospodine, nebo fē k tobie wolal celi den:

4 obwessel du[80^a]šŕiu sluhı tweho, nebo k tobie, hospodine, wzwedl sem duffiu mu.

5 **N**ebo ti ŕi, hospodine, roskofnŕ, a tichı: a mnohe mŕlošrdenŕtwie wliem wzıwagiucich²⁾ tie.

6 **U**šŕima³⁾ pŕŕigmŕ, hospodine, modlitwu mu: a urozumey hlafŕu pŕŕı me.

7 **U** den zamutka meho wolal sem k tobie: nebo ušŕifŕals mye.

8 **N**enŕe rownye tobie u bozıech, hospodine: a nenŕe wedle czynow twich.

9 **W**ŕiczknı narodowe, kterežskollı uczinŕl, pŕŕıdu, ı budu sie modlitı pŕŕıed tobu:⁴⁾ a chwalitı budu gmŕe twe.

10 **N**ebo welıkı ŕi ti, a czŕınyuci dywı: ti ŕi boh ŕam.

11 **W**ywed mŕe, hospodine, w cieŕtie twei, a weıdu u pŕwdie twei: wessel ŕie ŕrdcie me, abı ŕie balo gmene tweho.

12 **Z**powiedatı ŕie budu tobie, hospodine, boze,⁵⁾ we wŕŕiem ŕrdciu mem, a chwalitı budu gmŕe twe u wıekı:

¹⁾ t nedokonale pŕedŕlano z ŕ. — ²⁾ Za *wzwagıucım* (in-vocantibus). — ³⁾ Nad a tečka. — ⁴⁾ Vynechano: *hospodyne*. — ⁵⁾ Za tım vynechano: *moy* (meus).

13 **N**ebo mylofrdenſtwie twe welike ieſt nade mnu: y pſtil ¹⁾ ſi duſſiu mu z pekla naíny[80^b]ſieho. ²⁾

14 **B**oze, zloſtíwí nawſtali ſu ³⁾ na mye, a ſbor moczních hledali ſu duſſie me: a nepríedložili ſu tie w obezríenýu ſwem.

15 **A** ti, hoſpodíne, ⁴⁾ myloſtíwí a míloſrdny, po-koíny, ⁵⁾ a mnohe míloſrdenſtwie ⁶⁾ a pſwedny,

16 **W**zezrí na mie, a ſmyluy ſie nade mnu, day wladarſtwie ⁷⁾ dietieti twemu: a zdrawa vezín ſina ſluzebnycie twe. ⁸⁾

17 **U**czyn ſe mnu znamenye w dobrem, aby wídieli, gízto ſu newídieli ⁹⁾ mne, a pohanyeny bíli: nebo ti, hoſpodyne, ſpomohl ſy my, a utieffils mye.

LXXXVI

1 **Z**akladi ieho na horach ſwatich:

2 myluge hoſpodín wrata ſyon nade wſie ſchraný iakob.

3 **S**lechetna ¹⁰⁾ rzíeczenye ſu ot tebe, ¹¹⁾ míeſto bozie.

4 **P**amaten budu raab, a babilona wíeducím ¹²⁾ mye. **A**i zrzi, cíuzozemci, tírkko, ¹³⁾ a líud murzínowí, ty bíli ſu tam.

1) eruisti; wyproſtil **ŽP.** — 2) inferiori; nyzſſieho **ŽP.** — 3) iniqui insurrexerunt; neſprawedlný wſtaly ſu **ŽP.** — 4) Za tím vynecháno: *boze* (Deus). — 5) patiens; trpyelywy **ŽP.** — 6) multae misericordiae (gen.) překladaelem vzato za plural; mnohey myloſty **ŽP.** — 7) imperium tuum; czieſarſtwo twe **ŽP.** — 8) *t* nedokonale předěláno z *f*. — 9) Za *nenawídeli*; po straně písmem novějším připsáno: *na* s odkazem k *ne*. — 10) Gloriosa; Slawna **ŽP.** — 11) de te; o tobie **ŽP.** — 12) Za *wyeducích* (scientium), jak má **ŽP.** — 13) Za *a tírkko* (et Tyrus).

5 **C**zili sion bude rzeci: człowiek, a człowiek narodil sie na nye: a on zalozil giu naiwiffi?

6 **H**ospodiu zwief[81^a]towati bude u pismie ludk-
kem, a kniezatom: ¹⁾ tiemto, gizto bili w niem.

7 **Y**akofto weffelucich wsiech prsiebitek iest w tobie.

LXXXVII

2 **H**ospodine, boze zdrowie meho, we dne i w noci
wolal sem prfied tebu.

3 **W**eidu w obezrfienye tve ²⁾ modlitwa ma: naklon
vcho tve ku pibie me:

4 **N**ebo naplniena iest zlofti duffie ma: a ziwot
moy ku peklu sie prfibilzi.

5 **P**omienyen sem ³⁾ f chodiuciemy w iezero: vczinien
sem iako czlowiek i ⁴⁾ bez pomoci,

6 mezi mrtwimy swoboden, **Y**akozto iezweny ⁵⁾
spiece w rowiech, gichstoz nebil pamyeten wiecz: a
ony z ruki tve wihnany fu.

7 **U**stawili fu mye v moczidle nainyffem: ⁶⁾ we
tmach, ⁷⁾ a w stieny smrti.

8 **N**ade mnu utwrzeno iest rozliucenye ⁸⁾ tve: a
wfeczki tekuczofci ⁹⁾ tve wzwedli ¹⁰⁾ si na mye.

9 **D**aleko uczynyl si zname me ote mne: polozili fu
mie w obidu ¹¹⁾ sobie. **P**oddan sem a newy[81^b]chodiech:

¹⁾ in scripturis populorum: et principum. — ²⁾ Wendy
przed tye **ŽP.** — ³⁾ Aestimatus sum; przimienen **ŽG.** a **ŽP.** —
⁴⁾ i (et) není v lat. Vulgatě. — ⁵⁾ vulnerati; ranyeny **ŽP.** —
⁶⁾ in lacu inferiori; w gezerv nyffyem **ŽP.** — ⁷⁾ in tenebrosis;
w temnych **ŽP.** — ⁸⁾ furor; rydanye **ŽP.** — ⁹⁾ fluctus; wlny
ŽP. — ¹⁰⁾ Za *wzwedl si* (induxisti); uwedl sy **ŽP.** — ¹¹⁾ abomi-
nationem; mirzkoft **ŽG.**

10 occhi mogli neduziwiechu ꝑ mdlobu.¹⁾ **W**olal fem k tobie, hofpodyne, ciele den: fpinal fem k tobie rucie mogli.

11 **C**zili mrtwim vczinis dywi: nebo lekarzi wzbudie, a zpowiedati sie budu tobie?

12 **C**zili zwiestowati bude niekto w rowie milofrdenstwie tve, a þwdu twu w zatracenie?²⁾

13 **C**zili poznany budu we tmach diwi tve: a prawednost twa w zemy zapomanutie?

14 **A** ya k tobie, hofpodine, wolal fem: a rano modlitwa ma prfiedeide tie.

15 **U** czo,³⁾ hofpodine, othanyes modlitwu mu: obraciuges obliczey swoi ote mne?

16 **C**hud fem ya, a w ufilih mich⁴⁾ ot mladosti me: a u powiffenyu⁵⁾ ponyffen fem a zamucē.

17 **N**a mye prfiesli⁶⁾ fu hniewi twogi: a prfiezest⁷⁾ tve zamutily fu mie.

18 **O**bkliuczili fu mie yako woda ciele den: okliuczili fu mye spolu.

19 **W**zdahl si⁸⁾ ote mne prfieteale, a blꝥznyeho: a zname me ot hubenstwie.

¹⁾ languerunt prae inopia; zneduziuele pro nedoftatek **ŽG.** a **ŽP.** — ²⁾ in perditione; w straczeny **ŽP.** — ³⁾ z předěláno z i; Ut quid; I procz **ŽP.** — ⁴⁾ *mich* přidáno nejspíše českým překladatelem neb písařem. — ⁵⁾ Mezi *o* a *w* mezera, neb na tomto místě mnoho proráží z protější strany *fu*; exaltatus autem; powiffen fem **ŽP.** — ⁶⁾ Na konci slova vyškřábáno *s.* — ⁷⁾ terrores; strachoue **ŽG.** a **ŽP.** — ⁸⁾ Za *i* vyškřábáno *e.*

[82^a] LXXXVIII

2 **M**ilofrdenftwie boze ¹⁾ wieczne ²⁾ fpiewatı budu. **W** narodie az do naroda zwieftowatı budu p̄wdu twu v mich uftech.

3 **N**ebo rzekli: ³⁾ v wieki mylofrdie uftaweno bude w nebeffiech: vczınyena bude prawda twa w nych.

4 **U**ftawıl fem fwiedeczftwo wıwolenym mym, p̄řıřal fem ⁴⁾ dawidowı, ťluzie memu:

5 az u wiek p̄řıřhotugıu plod twou. **A** vftawıu w narodi a w narozenye ťtolicıu twu.

6 **Z**powiedatı budu nebeffa dywnoftı tve, ⁵⁾ hořpodyne: a ⁶⁾ prawdu twu w ťnacie ťwatich.

7 **N**ebo kto w oblaciech p̄řıřrowna ťie hořpodynu: podoben bude hořpodynu w ťıenech ⁷⁾ bozich?

8 **B**oh, ienz ořlawuge ťie w radie ťwatich: welıkı a hrozny nade wfiemy, gızto w okolcie ieho ťu.

9 **H**ořpo(po)dıne, ⁸⁾ boze moci, kto ieřt rownye twou? ⁹⁾ mocen ťı, hořpodyne, a p̄wda twa w okolcie twem.

10 **T**y panuges mociu mořřku: ale hnutie wln geho ťı vtyř[82^b]řıuges.

11 **T**ı ťı ponyřıl iako ranıeneho, piřneho: w rameny moci tve rozp̄řıl ťı neprzatełı tve.

12 **T**w^a ¹⁰⁾ ťu nebeffa, a twa ieřt zemıe, ťwıet zemye i plnořt gegıe tıř zalozıl:

¹⁾ Snad za *bozıe* (misericordias domini). — ²⁾ in aeternum; na wyecznořt **řP.** — ³⁾ Za *rzekl ři.* — ⁴⁾ juravi. Viz níže verř 36. — ⁵⁾ mirabilia. — ⁶⁾ etenim; a takez **řP.** — ⁷⁾ Za *w řıenech* (filiis). — ⁸⁾ *po* psáno dvakráte, podruhé vyřkrábáno. — ⁹⁾ similis tibi. — ¹⁰⁾ a rubrikatorem p̄řıpsáno.

13 aquilona, ¹⁾ a morzie tis si stworzil. Tabor a ermon we ygmeny twē wzradugiū:

14 ramie tve i mociu. Vtwrd sie ruka twa, a powis sie p̄wicie twa:

15 prawedlost ²⁾ a sud prsihotowane stolicie tve. Mylofrdenstwie a prawda prfiedeidu obliczei twoi:

16 blahoslaweni lud, kteris vmye slawu. ³⁾ Hospodyne, w swietlosti oblicziege tveho budu chditu, ⁴⁾

17 a we ymeny twem wesselit si budu ciele den: a u p̄wednosti tvey powiffeny budu.

18 Nebo chwala moci gich si ti: a w dobrowolenstwiu ⁵⁾ twem powiffen bude roh nas.

19 Nebo bozie iest wzietie: ⁶⁾ a swateho witiezie, ⁷⁾ krale nasseho.

20 Tehdi mluwil si u widienyu swatich twich, i rzekl si: ulozil sem pomocz v mocznem: i powiffil sem wzwoleneho [83^a] luda ⁸⁾ meho.

21 Nalezl sem dawida sluhu sweho: olegem swatim mym mazal sem ho.

22 Nebo ruka ma spomahati bude gemu: a ranye me potwrdy ho.

23 Nicz p̄spiege ⁹⁾ neprfietel w nyem, a syn zlofti neprfilozi skoditi yemu.

24 A otrhnu ¹⁰⁾ ot oblicziege ieho neprfately ieho: a nenawidyucie ieho u bieh obraciu.

¹⁾ aquilonem; polnocznu stranu ŽG. a ŽP. — ²⁾ Za *prawednost*. — ³⁾ scit jubilationem; vmye radowane ŽP. — ⁴⁾ Za *choditi* (ambulabunt). — ⁵⁾ in beneplacito. — ⁶⁾ Za tím vynecháno: *nasie* (nostra). — ⁷⁾ Israël. — ⁸⁾ de plebe; z ofady ŽP. — ⁹⁾ Nycze neprospiege ŽP. — ¹⁰⁾ concidam; porziezy ŽP.

25 **A** prawda ma, a myłofrdie me f nym: a we ymeny mem powiffen bude roh ieho.

26 **A** poloziú na morziú ruku ieho: a rziekach ¹⁾ p̄wiciú ieho.

27 **On** wzezwal mye: otec z moy fi ti: boh moy, a prfigemcie zdrawie meho.

28 **A** ya prworodyleho uftawiu toho gifteho wrch-nyeho mymo krale ²⁾ zemye.

29 **U** wieku fchowagiú yemu myłofrdenftwie me: a fwıdeczftwo ³⁾ me wierne yemu.

30 **A** uloziu u wieku wiekom fiemie ieho: a ftol kralowi ⁴⁾ ieho iako dny nebefke.

31 **A** pakli opuftie fynowe ieho uftawenie ma: w ⁵⁾ fudiech mych nebuduli choditi:

32 [83^b] **Acz** prawednofti me zad(ł)agiú: ⁶⁾ a prfikazany mi ch nebudu cho(*điti*)wati: ⁷⁾

33 **Nawftiewiu** u metle zlofti gich: a u bitiu ⁸⁾ hrficiechow gich.

34 **Ale** myłofrdie meho neotzenu ⁹⁾ ot nyeho: any fkoditi budu yemu ¹⁰⁾ u p̄wdie mey:

35 **Any** zad(ł)agiú ¹¹⁾ fwıdeczftwie meho: a gez wıchodie mych, ¹²⁾ neuczınym gieffitna.

¹⁾ in fluminibus. — ²⁾ ponam illum excelsum prae regibus; geho wyfokeho przed kraly **ŽP.** — ³⁾ Za *fwıdeczftwo*. — ⁴⁾ thronum; ftolecz **ŽP.** — ⁵⁾ Za *w*. — ⁶⁾ Mezi *d* a *a* vyškrábáno *l* a v XV. století nadepsáno: *zahladye*; profanaverint; wzruhanu **ŽG.**; budu proklynaty **ŽP.** — ⁷⁾ Za *chowati*, mezi *o* a *w* vyškrábáno: *điti*; nefchouayu **ŽG.**; nebudu strzeczy **ŽP.** — ⁸⁾ Za *b* nadepsáno později *i*; in verberibus peccata; v byty hrzyechu **ŽP.** — ⁹⁾ dispergam; nerozdyely **ŽP.** — ¹⁰⁾ *ei* není ve Vulgátě. — ¹¹⁾ Mezi *d* a *a* opět vyškrábáno *l* a v XV. stol. nadepsáno: *zahlady*; profanabo; opirznu **ŽG.**; vprzny **ŽP.** — ¹²⁾ Za *ze rtow mych*.

36 Yednu prfifal fem w swatem mem, acz dawidowi felzïu :

37 siemie ieho v wieky oftane.

38 **A** tron ieho iako flunce w obezrfienyu mem, a iako mieffiecz fwrchowany¹⁾ v wieki: a fwiedek na nebyu wierny.

39 **Ale** ti otehnał si a zruřil si :²⁾ otnesł si maza-neho³⁾ fweho.

40 **Otwratil** si⁴⁾ fwiedeczřtwo fluhı tweho: zachlařtil si⁵⁾ w zemy fwatořt iest.⁶⁾

41 **Zkazil** si wfieczkny plotı ieho: vlozil si twrdost nemociu a řtrachem.⁷⁾

42 **Roztrhowachu** gey wfieczkny prřiechodieci cieřtu: uczinyen iest ohawen⁸⁾ řufiedom řwim.

43 **Powifil** si prawiciu zdawugiucich⁹⁾ gey: [84^a] obweřfelil si wfieczkny neprzatełi ieho.

44 **Otwratil** si pomocz meczie ieho: a nebils pomocen gemu u bogiu.

45 **Zkazil** si gey ot oczifczenye: a řtolicyu ieho na zemy uřtawil si.¹⁰⁾

46 **Smenřřyl** si dny czaffu ieho: oblıł si geı hanbu.¹¹⁾

47 **Dokowad**, hořpodıne, otwracıuges obliczey řwoı¹²⁾ do koncie: wzplane iako ohen hnıew twoı?

¹⁾ sicut luna perfecta in aeternum. — ²⁾ despexisti; potuřyl řy **řP.** — ³⁾ Christum. — ⁴⁾ Evertisti; Zkazyl řy **řP.** — ⁵⁾ profanasti; oprznył **řP.** — ⁶⁾ Za *ieho* (sanctuarium ejus). — ⁷⁾ posuisti firmamentum ejus formidinem; polořil řy twrřy geho řtrařřydlem **řP.** — ⁸⁾ opprobrium; ruřota **řP.** — ⁹⁾ deprimentium; řřıřkuyucich **řG.** a **řP.** — ¹⁰⁾ in terram collisisti; na zemy řy zetrřiel **řP.** — ¹¹⁾ perfadisti eum confusione. — ¹²⁾ *obliczey řwoı* přıřdano nejřpıře řeským překladatelem.

48 **R**ozpomien, ktera ma postawa: ¹⁾ czili gieffiut-
nye uftawil fi wfieczkny lyny czlowieczie?

49 **C**zo iest czlowiek, iensto ziw bude, a neuzrzi
fmrti: a wprosti ²⁾ duffiu swu z ruku pek^elnu?

50 **K**de su mylofrdenstwie twa stara, hospodine,
yako fi prifahl dawidowi u prawdie twey?

51 **P**amaten bud, hospodine, ruhoti fluh twich,
gez sem sdrzal w lonye mem, mnohich narodow.

52 **Y**ez su zukałrali ³⁾ pmiénye mazaneho ⁴⁾ tweho.

53 **B**lazieny hospodin u wieky: bud, bud.

LXXXIX

1 **H**ospodine, utoczifcze ti uczinyen [84^b] fi nam:
ot naroda do naro(*da*)zenye. ⁵⁾

2 **D**rzewe nez hori bili, a nez zemye, ⁶⁾ i swiet:
ot wieku az u wíek ti fi boh.

3 **N**eotwraciuy czlowieka u ponyzenie: a rzekl fi:
obratte sie lynowe czlowieczí.

4 **N**ebo tiffiucz let prifed oczyma twina, iako den
wczerafi, gesto mynul. **A** strazie w noci,

5 iez za nyczs sie gmagiu, leta gich budu.

6 **R**ano iakozto bile prifeyde, ⁷⁾ rano ktwi, a
prifeide: weczér fpadny, ztwrdiey a zfechny.

¹⁾ substantia. — ²⁾ Za *wiprofti*; *zprofty* **ŽP**. Předcházející *a* přidáno v českém překladě. — ³⁾ Prvé *l* nemá se čísti; za tím vynecháno: *neprfetele twogr, hospodyne, yez su zukałrali* (inimici tui, Domine, quod exprobraverunt). — ⁴⁾ Za *pmienyenie*; *commutationem Christi*. — ⁵⁾ *da* vyškrábáno. — ⁶⁾ Priusquam montes fierent, aut formaretur terra. — ⁷⁾ sicut herba transeat; jako zelyna mynv **ŽP**.

7 **N**ebo zhînuli sme w hnyewie twē, a w rozliucenyu twem smutili sme sie.

8 **U**ložil si zloſti nafie w obezrfieniu twem: wiek nas w ofwiecenyu oblicziege tweho.

9 **N**ebo wſiczknî dny naſi zhînuli ſu: a w hnyewie twem hyneme. **L**eta nafſie iako pawuk dopoloweny budu: ¹⁾

10 dnowe nafſich let w nych, ſedmdeſſat let. **A**le acz u moczech ²⁾ ofmdeſſat let: a wiecz gich, uſile a boleſt. **N**eb^o ³⁾ nadeſſla ny krotkoſt: [85^a] a trektany ⁴⁾ budeme.

11 **K**to znal mocz hniewu tweho, a p ſtrach twoy hniew twoi

12 zſtiti? ⁵⁾ **P**rawiciu twu tak znamu uczin, a wiehlaſneho ſrdcie ⁶⁾ v mudroſti.

13 **O**brat ſie, hoſpodine, dokowad? a miſtoſtiw bud, ⁷⁾ nad ſluhami twymy.

14 **N**aplñieny sme rano miſoſrdie tweho: i weſſelili sme ſie, i kochali sme ſie we wſiech nafſich dnech.

15 **W**eſelily sme ſie za ti dny, gĩmzto ſi ponyzil ny, a ⁸⁾ letom, w niſhzto widieli sme zloſty.

16 **W**zezrfi, hoſpodine, ⁹⁾ na twe ſluhi, a na twa diela: a zpraw ſiny gich.

17 **A** bud ſtwienye ¹⁰⁾ hoſpodina, boha nafſeho, nad namy; a diela ruku twu zpraw nad nami: a dielo ruku nafſiu zpraw.

¹⁾ meditabuntur; rozmyſlĕna budu **ŹP.** — ²⁾ Si autem in potentatibus. — ³⁾ o nadepsáno rubrikatorem. — ⁴⁾ Za trefkta-ny. — ⁵⁾ Za zſciſti; dinumerare; rozczĩſti **ŹP.** — ⁶⁾ eruditos corde; vzene hrdezem **ŹP.** — ⁷⁾ deprecabilis esto; profen **ŹG.**; profeben bud **ŹP.** — ⁸⁾ et (a) není ve Vulgatě. — ⁹⁾ domine jest domine v rukop. (1. H. 1). — ¹⁰⁾ splendor; ſwyetloſt **ŹP.**

XC

1 **G**Enzto bidli u pomoci naiwiffieho, w obranye ¹⁾ boha nebeskeho bidliti bude.

2 **D**ie hospodínu: prfigemcie moy fi ti, a uto-
czifce me: boh moy, ufaty budu w nyem.

3 **N**ebo on mye gieft wifbobodil z ofidla lowczich,²⁾
a ot flo[85^b]wa oftreho.

4 **P**lecíma ³⁾ fwíma zaflony tobie: a pod p^rrutmy
ieho ufati budes.

5 **S**ftittem ⁴⁾ okliuczí tie řwda ieho: nebudes fie
bati ot bazny noczníe,

6 **O**t strfieli letiucie we dne, ot potrebi ⁵⁾ prfie-
chodíucie we tmach: ot biehu, a bieffa polednyeho. ⁶⁾

7 **P**adnu ot strany twe tyffíucz, a deffiet tiffíuczow
ot prawicie twe: ale k tobie fie neprfíblizi.

8 **N**ebo gíftie oczíma fwíma uznamenas: a otplatu
hrfiefních uzrzis.

9 **N**ebo ti fi, hospodíne, nadíege ma: prfiewí foko ⁷⁾
ulozil fi vtoczifce twe.

10 **N**epřfítupuy k tobie zloft: ⁸⁾ a biczowanie ne-
prfíblizi fie ftanu twemu.

11 **N**ebo angelom fwím přfíkazal gie o tobie: abí
oftrfiehali tebe we wfiech twich ciefiach.

¹⁾ in protectione; w zaflone **ŽG.**; w zaflonye **ŽP.** — ²⁾ liberavit me de laqueo venantium; wyprofty mye z offydl lowczowych **ŽP.** — ³⁾ Scapulis; pleczoma **ŽG.** a **ŽP.** — ⁴⁾ Poslední t přeřkrtnuto. — ⁵⁾ a negotio; ot wiecie **ŽG.**; od wyczy **ŽP.** — ⁶⁾ daemonio meridiano; bieffa poledneho **ŽG.** a **ŽP.** — ⁷⁾ Altissimum; v przyewyfokem **ŽP.** — ⁸⁾ malum.

12 **Na** ruku nošity budu tie: abı snad neurazıl o kamen nohı tve.

13 nad hadem aspıdem a bafılıfkem ¹⁾ chodıtı bu-des: a podtlaczıs ²⁾ lwa a drakfana.³⁾

14 **Nebo** v mye ufal ıeft, [86^a] wıfwoboziu gey: obranyu ⁴⁾ geı, nebo ıeft poznal me gmıe.

15 **Wolati** bude ke mnye, a ıaz ušıfııu gıeı: f nym ſem w zamutcie: wıpſtıu gey a oſlawyu gey.

16 **Prodlenye** ⁵⁾ dnow napłnyu geı: a ukazıu gemu zdrowie me.

XCI

2 **DO**bro ıeft zpowıedatı ſie hoſpodynu: a ſlawıtı gmeny twemu naywıſſıemu.⁶⁾

3 **K** zwıeſtowanyu rano myloſrdıe tve, a ſwdu twu prſıes nocz;

4 **W** deſſıetıſtrunen ⁷⁾ zaltarziu, ſe zpıewanym, w huſlech.

5 **Nebo** tı kochal ſı mye, hoſpodıne, w czınye ⁸⁾ twem: a w dıelech ruku twu weſſelıtı ſie budu.

6 **Kako** welebna ſu dıela twa, hoſpodıne! prſıelıs ħluboka uczıniıena ſu mıſſıenyıe twa.

7 **Muz** neſmıſlny nepozna: a nemudrı neurozumıe tomu.

¹⁾ Super aspıdem et basiliscum; na kralıkwı y zrzecku **ŽG.**; Na kralıkwıy a bazylyſfku **ŽP.** — ²⁾ conculcabis. — ³⁾ draconem; geſczera **ŽG.** a **ŽP.** — ⁴⁾ protegam; zaſlonym **ŽP.** — ⁵⁾ Za *Prodlenyem*; Longitudine; Długoſty **ŽP.** — ⁶⁾ Altissime; przıewyſſoczıe **ŽP.** — ⁷⁾ Snad za *deſſıetıſtrunem* (in decachordo), jak v CXLIII, 9; w deſetı ſtrun **ŽG.** a **ŽP.** — ⁸⁾ in factura; w uczınyeny **ŽG.**; u uczınyeny **ZP.**

8 **K**diz wzešli budu hršiefnyci iako fieno: a zgie-
wie fie wczickny, gizto czînye zloft: **A**bi zahînuli
u wieki wiekom:

9 ale ti, naywiſſi, u wieki, hoſpodîne.

10 **Ne**[86^b]bo ¹⁾ ai zrfi, neprſietele twogi, hoſpo-
dine, ²⁾ zahînu: a rozpuzeny budu wczickni, gizto
czînye zloft.

11 **A** powiſſen bude iako iednorozczowi ³⁾ roh
moy: a ſtaroft ma u miłofrdiu rozkoſſi twe. ⁴⁾

12 **I** pohrdielo ieſt oko me neprſiateh mymy: a
wſtawagiucim proty mnie zloſtiwe ⁵⁾ uſliſſi ucho me.

13 **P**rawedlnî, iako ratoleſt zektwe: iako cedrus
hori labany ⁶⁾ rozmnozi fie.

14 **S**tyepowany iakŏ ⁷⁾ w domu boziem, w ſienech
domu hoſpodîna naſſeho wzektwu.

15 **G**eſcze rozmnozeny budu w ſtarofti obrodi: ⁸⁾
dobrze ⁹⁾ trpîuci budu,

16 abi zwieltowali: **N**ebo prawedlny hoſpodîn, boh
nas: a nenyje zloft w nyem.

¹⁾ Na této stránce začal písař o řádek výše psáti, ale dojde do *ne*, vyškřábal, co byl na prvé m řádku napsal, a psal opět totéž na druhém řádku. — ²⁾ Za tím vynecháno: *nebo ai zrfi, neprſietele twogi* (quoniam ecce inimici tui). — ³⁾ Písař psal původně *iednoroz*, pak předělal *z v o*; unicornis. — ⁴⁾ uberi; zizlkem **ŽG.**; zyezney **ŽP.**; *twe* přidáno v českém překladě. — ⁵⁾ in insurgentibus in me malignantibus; wſtawagiezich na mye zlobywnykw **ŽP.** — ⁶⁾ Za *labany*; cedrus Libani. — ⁷⁾ Plan-tati; ufazaem **ŽG.**; Wfazyeny **ŽP.**; *iako* podtečkováno a od rubri-katora přeškrtnuto. — ⁸⁾ in senecta uberi; w ſtarofty zyezney **ŽP.**; zizne **ŽG.** — ⁹⁾ Za *î dobrze*.

Zalm XCII

1 **H**oſpodin kralował, kraſſu odyen ieſt: odien ieſt hoſpodyn mociu, a pſiepaſal ſie. **N**ebo utwrdil ieſt ſwiet zemie, ienz ſie nepohne.

2 **P**riſhotowana ſtolicie twa otted: [87^a] ot wieku ſi ti.

3 **w**zdwiłli ſu rzieki, hoſpodine: ¹⁾ wzdwiłli ſu rzieki hlas ſwoi. **W**zdwiłli ſu rzieki wny ſwe,

4 ot hłaſow wod mnohich. **D**iwne ſirokoſti ²⁾ morſke; diwny u wiſtoſty hoſpodin.

5 **S**wiedeczſtwie twa wierna uczniiena ſu pſielis: dom twoy doſtogen ieſt ſwatoſti, ³⁾ hoſpodine, w dluhoſty dnow.

XCIII

1 **B**oh pomſti ⁴⁾ hoſpodin: boh pomſti ſwobodnie czinyl.

2 **P**owis ſebe, ienz ludis zemyu: nawrat otplatu piſnym.

3 **D**okowad hrſiefnyci, hoſpodine, dokowad hrſiefnyci pochwalowati ſie budu:

4 **U**iprawowati budu, a wzmluwie zloſt: wzmluwie wficz, ⁵⁾ gizto czinye neprawoſt?

5 **L**iud twoi, hoſpodine, ponyzili ſu: a diediczſtwo twe nużili ſu. ⁶⁾

6 **W**dowu a pſichozielh^o zabili ſu: a ſirotki zbili ſu.

¹⁾ Za *hoſpodine*. — ²⁾ elationes; zdwyżenye **ŽP**. — ³⁾ domum tuam decet ſanctitudo; domowy twemu ſuſſie ſwatoſt **ŽP**.

⁴⁾ ultionum; mſty **ŽP**. — ⁵⁾ Za *wſieczknâ*. — ⁶⁾ vexaverunt; hubili **ŽG**.

7 **I** rzekli fu: neuzrfi hofpodin, any urozumye boh iakob.

8 **U**rozumieyte [87^b] nefmiflny w liudech: a blazny ¹⁾ niekda ufmiflte.²⁾

9 **Y**enz ftiepil ³⁾ ucho, neufifli? nebo ienzto flozil ⁴⁾ oko, neopatrfi?

10 **Y**enzto trefkce narodi, netrefktal bi: ⁵⁾ ienzto vczi czlowieka umyeny?

11 **H**ofpodin wie miflenie liudfka, nebo gieffitna fu.

12 **B**lahoflaweny czlowiek, iehofto ti nauczis, hofpodine: a zakona tweho nauczis gey.

13 **A**by mu ottuffil ⁶⁾ ot zlich dnow: donedz fie newikopa hrziefnyku yama.

14 **N**ebo neotpudi hofpodin liuda fweho: a ducizftwa fweho neopufti.

15 **K**da ⁷⁾ pŕwda obrati fie w fud: a gizto wedle nye wficz kny, gizto fu pŕweho frdcie.

16 **K**to wftane my pti zloftiwim? nebo ⁸⁾ ftane fe mnu protiv czinyucim zloft?

17 **Y**edno ze hofpodin fpomohl my: iednak ⁹⁾ bi dlila bi u pekle duffie ma.

18 **A**cz fem rzekl: hnula fie ieft noha ma: mifrdie twe, hofpodine, pomahalo my.

19 **P**odle mnoftwie bole[88^a]fti mifch w firdciu mem: utieffenye twa obradowala fu duffiu mu.

¹⁾ stulti. — ²⁾ sapite; fmyflte **ŽP.** — ³⁾ plantavit; uftaul **ŽG.**; wfadil **ŽP.** — ⁴⁾ finxit. — ⁵⁾ non arguet; newzlage **ŽP.** — ⁶⁾ mitigés; utifil **ŽG.** a **ŽP.** — ⁷⁾ Quoadusque; Az ty **ŽP.** — ⁸⁾ Vynecháno za tím: kto (quis). — ⁹⁾ paulominus; bez mala **ŽP.**

20 **C**zylı prfıdrzi fie tobie stolicie zlofttı: genz fkladas ufıle ufıle ¹⁾ u prfıkazanyu?

21 **P**ofahowachu ²⁾ na duffıu p̄wedlneho: a krew newınnu ofuzowachu.

22 **I** uczınien my ıeft hořpodın mnye ³⁾ w utoczıfće, a boh moy u pomocz nadıegı mey.

23 **I** nawratı gım zloft gıch: ⁴⁾ rozpudy gie hořpodyn, boh nas.

Zalm dawı. XCIV

1 **P**odte, ťlawme ⁵⁾ hořpodınu: ťlawme bohu ťpařfıteliu nařfemu.

2 **O**kłıuczme ⁶⁾ oblıczel ıeho we zpowedy: a w zalmyech ťlawme ıemu.

3 **N**ebo boh welıkı hořpodın: kral ⁷⁾ welykı nade wfıe bohı.

4 **N**ebo w ruku geho ⁸⁾ wfıeczki ⁹⁾ zemıe: a wıřfokoftı hor ıeho fu.

5 **N**ebo ıeho ıeft morzıe, a on gie ıeft uczınył: a zemyu ¹⁰⁾ rucye ıeho uczınylı fu.

6 **P**odte, modlem fie, a padnyem: a placzme prfıed bohem, ¹¹⁾ [88^b] gens řtworzıl ny.

¹⁾ Omylem dvakráte psáno. — ²⁾ Captabunt; haziachu fye **ŽG.** a **ŽP.** — ³⁾ Omylem dvakráte: *my, mye.* — ⁴⁾ Vynecháno za tím: *a w zlořty gıch rozpudy gie* (et in malitia eorum disperdet eos), což po straně v XV. stoletı částečně přıpsáno: a w zolořty (o přeřkrtnuto). — ⁵⁾ exultemus; weřelmı fye **ŽP.** — ⁶⁾ Praeoccupemus; przıedeydem **ŽG.** a **ŽP.** — ⁷⁾ *Za ř kral.* — ⁸⁾ Vynecháno za tím: */u* (sunt). — ⁹⁾ Vynecháno za tím: *kragmı*, jak XXI, 28. (fines). — ¹⁰⁾ siccam; řucho **ŽG.**; řuchu **ŽP.** — ¹¹⁾ ante Dominum; hořpodynem **ŽP.**

7 nebo on jest hospodín, boh nas: **A** my ľud paftewny ¹⁾ ieho, a owcie ruki ieho.

8 **Dn**⁸s, acz hlas ieho uslyffite, nerodte otwrditi frdcie waffe;

9 **Tak** w drazdieniu ²⁾ wedle dne pokuffienného ³⁾ na pufty: **K**dezto fu mne pokuffiel ⁴⁾ otcy waffi, znamenali, ⁵⁾ i widieli fu skutki me.

10 **Cz**tyrzidcieti let obrancie fem byl ⁶⁾ narodu to-muto, a rzekl fem: wzdi'fki ⁷⁾ bludie frdcem.

11 **A** tyto nepoznali cieft mích: gimzto ⁸⁾ fem prfifahl w hnyewie mem: ⁹⁾ neweydu u pokoi moy.

XCV

1 **Z**Piewaite hospodínu pieffen nowu: fpiewa-waite ¹⁰⁾ hospodynu wfeczki zemie. ¹¹⁾

2 **Z**Piewaite hospodínu, a podiekuíte ¹²⁾ gmeny ¹³⁾ ieho: zwieftuíte ote dne do dne fpaffenie ieho.

3 **Z**wieftuíte mezi narodi chwalu ieho, a ¹⁴⁾ we wfiech lúdech dywnosti ¹⁵⁾ ieho.

4 **Nebo** weliki jest hospodín, a chwalitedlny prfiele-lis: hrozny jest [89^a] nade wfie bohi.

5 **Nebo** wficzknî bozi pohanfci ¹⁶⁾ bieffowe: ale hospodín jest nébeffa uczynyl.

¹⁾ pascuae; pařtwy **ŽP.** — ²⁾ Sicut in irritatione; Iakoz w rozdrazeny **ŽP.** — ³⁾ tentationis; pokuffenye **ŽP.** — ⁴⁾ Za *po-kuffiel.* — ⁵⁾ probaverunt me; pokufily **ŽP.** — ⁶⁾ offensus fui; hnyewen fem byll **ŽP.** — ⁷⁾ Za tím vynecháno: *ti* (hi). — ⁸⁾ ut; yakoz **ŽP.** — ⁹⁾ Vynecháno za tím: *acz* (si), jak v **ŽP.** — ¹⁰⁾ Za *fpiewaite.* — ¹¹⁾ omnis terra. — ¹²⁾ benedicite; blahayte **ŽP.** — ¹³⁾ Předěláno *y* škrábáním v *v.* — ¹⁴⁾ *et* není v lat. Vulgatě. — ¹⁵⁾ mirabilia; dywy **ŽP.** — ¹⁶⁾ gentium; wlařty **ŽP.**

6 **Z**powied a krafnoft w obezrfienyu ieho: fwatînye,¹⁾ a welebnoft w fwatoftî²⁾ ieho.

7 **P**rfinefte hořpodinû wlaftî³⁾ narodow, prfînefte hořpodynu chwalu a czeřt:

8 prfînefte hořpodinû chwalu gmeny ieho. **P**odwîhniete wrata, a weide⁴⁾ w fiení ieho:

9 modlete fie hořpodynu w fiény fwate ieho. **S**mut fie⁵⁾ ot oblicziege⁶⁾ wfeczka zemye:

10 powiezte w narodiech, ze ieřt hořpodyn kralowal. **A**nebo zpoffobil⁷⁾ ieřt fwiet,⁸⁾ ienz fie nefmutî: ťudîti bude lîud u řwoftî.

11 **W**zwefele fie nebeffa, a raduy fie zemîe, zamut fie morzie, a plnoft ieho:

12 wzraduy⁹⁾ fie pole, a wfeczko, gez w niĥ ťu. **T**ehdi wzradugîu fie wfeczka drwa leffa¹⁰⁾

13 ot oblicziege bozieho, ze ieřt prřifel: nebo prřifel ťudit zemîe. **S**udîti bude fwiet zemîe u řwoftî, a lîudi u řwdie ťwei.

XCVI

1 **H**oř[89^b]podîne¹¹⁾ kralowal, raduge fie¹²⁾ zemîe: wzradugîu fie¹³⁾ ořtrowî mnohe.

¹⁾ sanctimonia; fwatoft **řP.** — ²⁾ in sanctificatione; w ťwye-czeny **řP.** — ³⁾ patriae; honytwî **řG.** a **řP.** — ⁴⁾ Za *wediete* (introite); wendyete **řP.** — ⁵⁾ Commoveatur; zamuty ťye **řG.** a **řP.** — ⁶⁾ Vyneĥáno za tím: *geho* (ejus). — ⁷⁾ correxit; oprawil **řP.** — ⁸⁾ Vyneĥáno za tím: *zemîe*; orbem terrae; okrřřil zemřky **řP.** — ⁹⁾ Za *wzradugîu fie* (gaudebunt). — ¹⁰⁾ ligna silvarum; drzywe leřne **řP.** — ¹¹⁾ e nemá se ĥiřti. — ¹²⁾ exultet; weřel ťye **řP.** — ¹³⁾ laetentur; raduyte ťye **řP.**

2 **O**blaci, a mrakawa ¹⁾ w okolcie ieho: *řwედnոft*, a *řud zřwenye* ²⁾ řtolicie geho.

3 **O**hen *řřied nym řřiedeide*, a *řaplane* ³⁾ w okolcie ieho *neřřateli*.

4 **P**rořwietili řu řie blřskoti ieho řwietu zemie: *widiela iest*, i *hnula iest řie zemie*.

5 **H**ori, iako *wofk plowiechu ot oblicziege bozieho*: ⁴⁾ *ot oblicziege bozieho* ⁴⁾ *wřieczka zemie*.

6 **Z**wieřtowali řu *nebeřřa řřwედnոft* ieho: a *wideli řu wřiczny* ⁵⁾ *chwalu ieho*.

7 **P**ohanyeny *budte wřiczny*, *řiřto řie modle řitczom*: ⁶⁾ a *řizto řie pochwalu řu řu v modlach řich*. ⁷⁾ **M**odlete řie *řemu wřiczny angeli ieho*:

8 *řiřřala*, a *řadowala řie hora řion*. **A** *řadowali řu řie dceri yude*, *ř twe řudi*, *řořpodine*:

9 **N**ebo *ři ři řořpodin nariřři nade wřřemy zemyemy*: ⁸⁾ *řřieřis powiřřen ři nade wřřie boři*.

10 **K**terzis *myluge*[90^a]*te řořpodina*, *nenawidte zleho*: *ořřieřa řořpodin řus řwatich řwich*, *z řuki řřieřneho wifwobodil* ⁹⁾ *řie*.

11 **S**wietlořřt *wzeřřa iest řřwemu*, a *řrawich řřdcie* ¹⁰⁾ *wefele*.

12 **R**aduie řie *řrawi w řořpodine*: a *řazuie řie pamieři řwatofři* ¹¹⁾ *geho*.

1) caligo; mbla *řř*. — 2) correctio; oprauenie *řřg.*; poprawe-
nye *řř*. — 3) inflammabit; zaplameny *řř*. — 4) Domini. — 5) Vy-
nechano za řim snad: *řiudi* (populi). — 6) sculptilia; řitnam *řřg.*
a *řř*. — 7) gloriantur in simulacris suis; řie chlubie w obraziech
řwych *řř*. — 8) super omnem terram; nade wřřy zemy *řř*. — 9) V ruk.
(1. H. 1): liberavit, kdeřřto tisky maji: *řiberabit*; wyprawy *řř*. —
10) rectis corde; řrawym řřdce *řř*. — 11) confitemini memoriae
sanctificationis ejus; zpowyedayte řie pamyety řwatey *řř*.

XCVII

1 Piewaite ¹⁾ hospodînu pieffen nowu: nebo ıest diwi uczînyl. **U**zdrawı ²⁾ sobie pwiuciũ ³⁾ fw", a ramie fwate fwe.

2 **Z**namo ıest uczînyl ⁴⁾ zdrawie fwe: w obezrfienyu narodow zgiewil p̄wdu fwu.

3 **R**ozpomanul ıest mılofırdie fweho, a prawdı fwe domu ıfrahel. **W**ıdıelı su wfeczky kragıny zemie fpaffenie boha nafseho.

4 **S**lawte hospodînu ⁵⁾ wfeczka zemie: fpiewaite, a raduıte fie, a slawte.

5 **S**lawte hospodînu w huflech, w huflech a hlaffem flawı: ⁶⁾

6 w trubach powodnıch, ⁷⁾ a hlaffem trubi rohowe. **S**lawte w obezrfienyu krale hospo[90^b]dına:

7 hny fie morzie, a plnoft ıeho: fwıet zem, ⁸⁾ a gızto bıdle w nyem.

8 **R**zıekı wzpleffıu ⁹⁾ rukama, fpolu horı wzradugıu fie

9 ot obezrfıenie bozıeho: ¹⁰⁾ nebo prıffel nebo prıffel ¹¹⁾ fudıt zemie. **S**udıtı bude fwıet zemie ¹²⁾ u p̄wednofty, a lıudy u p̄wde.

¹⁾ Za **ZPiewaite**; rubrikator psal místo *z*, které písař drobně připsal, *C*. — ²⁾ V rukopise (1. H. 1): *Saluabit*, tisky: *Salvavit*; Spasil **ŽP**. — ³⁾ Za *p̄wiciũ*. — ⁴⁾ Za tím vynecháno: *hospodyn* (Dominus). — ⁵⁾ Deo. — ⁶⁾ psalmi; p̄sen(f)kĩ **ŽG**.; chwalnym **ŽP**. — ⁷⁾ ductilibus; dutych **ŽP**. — ⁸⁾ Za *zemie*; orbis terrarum; okrřfl zemřky **ŽP**. — ⁹⁾ plaudent manu; wztleffezy ruku **ŽP**. — ¹⁰⁾ Domini. — ¹¹⁾ Omylem dvakráte psáno. — ¹²⁾ orbem terrarum; okol zemřky **ŽP**.

XCVIII

1 **H**oſpodín kralowal, hniewagiu ſye ¹⁾ ľudie: ienz fedis ²⁾ na cherubín, hny ſie zemye.

2 **H**oſpodín nad ³⁾ ſion welıkı: a naywrchny ⁴⁾ nade wſſie ljudi.

3 **S**kazuyte ſie ⁵⁾ gmeny iehó ⁶⁾ twemu welikemu: nebo hrozne, a ſwate ieſt:

4 a czſtnoſt ⁷⁾ kralowa ſud myluige. ⁸⁾ **T**i ſi prſi-hotowal zpwenye: ⁹⁾ ſud a prawednoſt w iakob w iakob ¹⁰⁾ ti ſi ucziníl.

5 **P**owıſte hoſpodína boha naſſeho, a wzmodlte podnoz ¹¹⁾ ieho: nebo ſwata ieſt.

6 **M**oyſes, a aron w kniezi ieho: a ſamuel mezi nymy, gızto wzıwagiu gmie ieho: **W**zıwachu hoſpodína, a on wſſıſſawaffe gie:

7 w ohlobny ¹²⁾ oblakow[91^a]ei mluwieſſe k nym. **C**howagiechu ¹³⁾ ſwıdeczſtwie ieho, a prſıkazanye ieho, ¹⁴⁾ geſto dal gım.

8 **H**oſpodine, boze nas, ti uſſıſſowaffe ¹⁵⁾ gie: boze, ti mıloſtwıw bıł ſi gım, a pomſtıuge we wſſiech nalezenıch ¹⁶⁾ gıch.

¹⁾ irascantur; hyewayte ſye **ŽP.** — ²⁾ V rukopise (1. H. 1): *ſedef*, tisky: *ſedet*; ſedyſſ **ŽP.** — ³⁾ in; w **ŽP.** — ⁴⁾ excelsus; wyfoky **ŽP.** — ⁵⁾ Zpowyedayte ſye **ŽP.** — ⁶⁾ Podtečkováno a částečně vyškřábáno. — ⁷⁾ honor; częſt **ŽP.** — ⁸⁾ *ı* nemá se čıstı. — ⁹⁾ directiones; opraudla **ŽG.** a **ŽP.** — ¹⁰⁾ Omylem dwakráte psáno. — ¹¹⁾ scabellum pedum; podnozy noh **ŽP.** — ¹²⁾ in columna; z ſlupa oblacznego **ŽP.** — ¹³⁾ chowachu **ŽP.** — ¹⁴⁾ ejus (*ieho*) není v lat. Vulgatě. — ¹⁵⁾ ſıſſyęſſe **ŽP.** — ¹⁶⁾ adinventiones; ke uſnē nalezenım **ŽG.** a **ŽP.**

9 **W**zwíte hořpodína, boha naffeho, a modlte ſie na hořſie ſwate ieho: nebo ſwaty ieřt hořpodín boh nař.

XCIX.

2 **S**Lawte bohu wſieczka zemie: ſluzte hořpodínu u weřelíu. **W**eidiete w obezřſienyu ieho u weřelíu.¹⁾

3 **W**iezte to, ze hořpodín on ieřt boh: on ſtworzil²⁾ ny, a ne my ſamí ſie: **L**iud ieho, a owcie pařtewne³⁾ ieho:

4 weidiete u wrata ieho we zpowiedi, ſieny ieho w ſlawach:⁴⁾ zkazuíte ſie yemu. **C**hwalte gmye ieho:

5 nebo tichi⁵⁾ ieřt hořpodín, u wieki miłofřdie ieho, a az w narođi a do narodow⁶⁾ řwda ieho.

C

1 **M**ylofřdenřtwie, a ſud zpiewaty budu tobie, hořpodíne: **S**'awiti⁷⁾ budu,

2 a urozumegíu w cieřtye [91^b] nepořkwrñienei, kdíř přířde ke mnie. **P**řířchodiech⁸⁾ w newínnořti řřdie meho, u příředcie domu meho.

3 **N**eřříředkladach přířed oczíma myma wiecz ne-
přawu: czínyucie⁹⁾ přířeřtupy¹⁰⁾ nenawířdiech. **N**ena-
drzi ſie mnye

¹⁾ in exultatione; radořty **řP.** — ²⁾ fecit; vczynyl **řP.** —
³⁾ pascuae; pařtwy **řP.** — ⁴⁾ in hymnis; w chwale **řG.** a **řP.** —
⁵⁾ swavis; myekky **řP.** — ⁶⁾ in generationem et generationem;
od naroda do naroda **řP.** — ⁷⁾ l později přířřáno. — ⁸⁾ Za
Přířchodiech (Perambulabam); Prochozowach **řP.** — ⁹⁾ řkrá-
báním a přířřáním háčku při přvní čarce u později předěláno
v e: *czínyecie.* — ¹⁰⁾ praevaricationes; přířeřtupenie **řG.** a **řP.**

4 frdcie zle: ofschiliugiucieho ¹⁾ ote mne zloftiweho nepoznawach.

5 **Z**dyeragiuciemu ²⁾ taïne blizniemu fwemu, toho nasledowach. ³⁾ **P**iffneho oka a nesiteho frdcie, f tiem negiediech.

6 **O**czy mogli k wiernym zemie, abí sedielí se mnu: chodiuci ⁴⁾ na cieftie nepofkwrnieney, ten my fluffieffie.

7 **N**ebude bidliti v profiedcie domu meho, ktoz cziny pychoft: ieⁿzto mluwi zlofti, newzklanal ⁵⁾ w obezrfienyu oczíu mu.

8 **W** giútrznie zabigiech wfeczky hrfieznykí zemfke: abich rozpudil ⁶⁾ z miefta bozieho ⁷⁾ wfeczkní czínyucie zloft.

CI

2 **H**Ofpodine, uflis modlitwu mu: a wolanye me k tobie p[92^a]rfid.

3 **N**eotwracíuy oblicziege tweho ote mne: w kterizkoliwiek den smutiú sie, naklon ke mníe ucho tve. **W** kterizkoliwiek den wzíwati budu tye, ruczie ⁸⁾ uflis mie.

4 **N**ebo zhínuli fu yako dym dnowe mogli: a kofti me iakozto fkwerek zwadli fu. ⁹⁾

5 **B**it íiem yakozto íieno, a zwadlo frdcie me: nebo zapomnyel íem íiefti chleba meho.

1) declinantem; huhbuyucieho **ŽG.**; ohybugychieho **ŽP.** —
 2) Detrahentem; Omluwugychieho **ŽP.** — 3) persequer; tomv
 fye protywyeh **ŽP.** — 4) ambulans; chodye **ŽP.** — 5) non di-
 rexít; neprziedeflach **ŽG.**; neoprawowal **ŽP.** — 6) disperderem;
 zatratyl **ŽP.** — 7) Domini. — 8) velociter; brzo **ŽP.** — 9) cre-
 mium aruerunt; zřquarki **ŽG.**; hlawnye zefchly **ŽP.**

6 **O**t hlaffu vzdichanie ¹⁾ meho nadrze sie ²⁾ ufta ma tielu memu.

7 **P**odoben uczinyen sem ptaku pellikanowi genoten: ³⁾ uczinien sem iakozto lelek ⁴⁾ w domowitei fchranie. ⁵⁾

8 **B**dziel sem, a uczinien fe iakozto wrabecz ogiednyeli ⁶⁾ w ftrfieffe.

9 **C**iel den poruhachu sie ⁷⁾ mnye neprfieteli mogli: a gizto chwalechu mie, ptu mnye prfifahachu.

10 **N**ebo popel iakozto chleb giediech, a pitie me f placzem miefieh:

11 **O**t oblicziege hniewu, zamutka ⁸⁾ tweho: nebo wzpodwih mie i porazil ⁹⁾ fi mnye.

12 **D**nowe mogli [92^b] iakozto ftien schilili fu sie: a iaz iakozto sieno uwadl sem.

13 **A**le ti, hospodine, u wieki oftanes: a pamiet twa ot naroda do naroda.

14 **T**i, wftana, smiluges sie nad horu sion: nebo czaz smilowanye ieho, nebo prfffel czas.

15 **N**ebo flubilo sie bilo fluham twim kamenye gegie: a zemy ieho smilugiu sie.

16 **b**ati ¹⁰⁾ sie budu narodowe gmene tweho, hospodine, a wliczknî kralowe zefczy chwali tve.

17 **N**ebo uftawil hospodin horu sion: i uzrfien bude w fwey chwale.

¹⁾ gemitus; ftonanye **ŽP.** — ²⁾ adhaesit; przylnula **ŽP.** — ³⁾ solitudinis; puftemu **ŽG.**; puftczynnemu **ŽP.** — ⁴⁾ nycticorax; fieh **ŽG.**; fycz **ŽP.** — ⁵⁾ in domicilio; w chyffech **ŽP.** — ⁶⁾ solitarius; pufti **ŽG.**; ofamyely **ŽP.** — ⁷⁾ ukarali **ŽG.** a **ŽP.** — ⁸⁾ indignationis; nelybofty **ŽP.** — ⁹⁾ elevans allisisti; zwifiw zetrziel **ŽG.**; zdwyh zetrzel **ŽP.** — ¹⁰⁾ Za *Y batî* (Et timebunt).

18 **W**zezřiel na modlitwu pokornich: y new²hrziel gich prořbu.

19 **P**ifano to bud w narodie ģinem: a liud, ienz bude ťtworzen, chwaliti bude hořpodina:

20 **N**ebo fezřiel hořpodin¹⁾ f wiřfekeho²⁾ řwateho řweho: hořpodin f nebe na zemiu wzezřiel:

21 **A**bi řliffal wzdichanie řwazanich:³⁾ i⁴⁾ rozwazal řiny pohinulich:⁵⁾

22 **A**bi zwieřtowali na horzie řion gmye [93^a] bozie:⁶⁾ a chwalu ieho w yeruzalemye.

23 **W** febranyu⁷⁾ liuda w gedno, a krali, abi řluzili bohu.⁸⁾

24 **O**tpowiedie gem^v na cieřtie moci řwe: mladost⁹⁾ dnów mich zwieřtuy my.

25 **N**eotřizwai mne u proředcie dnów mich: w narozeniu i do narozenie¹⁰⁾ leta twa.

26 **N**a poczatrice ti, hořpodine, zemiu ři zalořil: a dzieła ruku twu řu nebeřfa.

27 **O**ny zhinu, ale ti ořtanes: a wřiczknĭ iako rucho zetlegiu.¹¹⁾ **A** iakozto prořikritie¹²⁾ pmienis ģie, ř pmyenyeny budu:

28 ale ty tiz¹³⁾ ři, a leta twa nezħinu.

29 **S**inowe řluh twich budu bidłiti: a plod ģich u wieki zpraweno bude.¹⁴⁾

¹⁾ *hořpodin* přidano v řeskĕm překladĕ. — ²⁾ *Za ř wiřfokeho* (de excelso); z wiřfořty **řP.** — ³⁾ *compeditorum*; okowaných **řP.** — ⁴⁾ *ut*; a **řP.** — ⁵⁾ *interemptorum*; zbitich **řG.** a **řP.** — ⁶⁾ *Domini.* — ⁷⁾ *In conveniendo*; ue řnimanyu **řG.** a **řP.** — ⁸⁾ *Domino.* — ⁹⁾ *Paucitatem*; malořt **řP.** — ¹⁰⁾ v pokoleny y pokoleny **řP.** — ¹¹⁾ *veterascent*; ořtaragy řye **řP.** — ¹²⁾ *opertorium*; odyewaczku **řP.** — ¹³⁾ *idem ipse*; tyzz wezdy **řP.** — ¹⁴⁾ *oprawy ře řP.*

CII.

1 **P**Odiekuy duffie ma hospodinu: a wšieczkno, gez wnyutrz mne ſu, gmenyu ſwatemu ieho.

2 **P**odiekuy duffie ma hospodinu: a nerod zapomnyeti wšech odplat ieho.

3 **I**enz ſie ſliutowawa¹⁾ wšiem zloſtem twym: ienz [93^b] uzdrawuge wczeknĭ nemoci twe.

4 **Y**enz wikupuge z pohubi²⁾ ziwot twoi: ienz tie korunuge u myloſrdenſtwiu a ſniłowanymy.³⁾

5 **Y**enz naplny w dobrem zadoſt twu: obnowi ſie iakozto orlici⁴⁾ mladost twa:

6 **C**zinye miłofrdenſtwie hospodin, wšie a ſud⁵⁾ neprawoſt⁶⁾ trpiúcim.

7 **Z**namy uczinil cieſti ſwe moyzeffowy, ſinom iſrahelſkĭm wolenſtwie⁷⁾ ſwa.

8 **M**iloſrdny a myloſtwi hospodin: dluhowieczni⁸⁾ a mnoho myloſrdny.

9 **N**e wiecznie⁹⁾ hniewaty ſie bude: any u wieki hrozny bude.¹⁰⁾

10 **N**e podle hrſiechow naſſich: ¹¹⁾ ani podle zloſti naſſich otplatil nam.

11 **N**ebo podle wiſokofti nebe ot zemie rozſirſil¹²⁾ miłofrdenſtwie ſwa¹³⁾ nad baznywe ſwe.¹⁴⁾

1) ſlytuge nade wšiemy **ŽP.** — 2) de interitu; z zraty **ŽP.** — 3) v myloſty a w liſtoſtyech **ŽP.** — 4) aquilae; orlowa **ŽP.** — 5) *Za a ſud wšie.* — 6) injuriam; naſile **ŽG.** a **ŽP.** — 7) voluntates; vole **ŽP.** — 8) longanimis; dluhoczakayuezi **ŽG.**; dluhoczekagyczy **ŽP.** — 9) in perpetuum; na wiecznoſt **ŽP.** — 10) comminabitur; wzh(r)ozĭ **ŽG.**; rozhrozy **ŽP.** — 11) *Za tím vynecháno: **czinil nam** (fecit nobis).* — 12) corroboravit; potwrđyl **ŽP.** — 13) misericordiam suam; myloſt ſwu **ŽP.** — 14) super timentes se; bogyczĭmy ſebe **ŽP.**

12 **Gelykoz** otstogi ¹⁾ wchod ot zapada: tak ²⁾ daleki uczînyl zloſti naffe ot nas.

13 **Yakoz** myloſtiwi [94^a] ieſt otec ſinom, myloſtiwegi ³⁾ ieſt hoſpodîn bogiucím ieho:

14 nebo on ieſt poznal mîſſenye ⁴⁾ naffe. **Rozpomanul** ieſt, ze ſme ŭch:

15 czlowiek, iako ſieno dnowe ieho, iako kwiet polſki tak otektwe. ⁵⁾

16 **Nebo** duch ieho ⁶⁾ prſieyde w nyem, a neoftogi: a nepozna wiecz myeſta ſweho.

17 **Ale** miſofrdie boze ⁷⁾ ot wieku ⁸⁾ nad bogiucím y ieho. **A** ŭwednoſt ieho nad ſiny ſinow,

18 tiech, giſto chowagiû ſwiedeczſtwa ieho: **A** pamyetiwi ſu prſikazany ieho, k czînyenyu gie.

19 **Hoſpodîn** na nebi uczînyl ſtolicîu ſwu: a kralowſtvo ieho wſiem panowati bude.

20 **Podiekuîte** ⁹⁾ hoſpodînu wſiczny angelÿ ¹⁰⁾ ieho: mohuci ¹¹⁾ mocîu, czînyuci ſlowo ieho, k uſliſſienyu hlaffu rzeczi ieho.

21 **Podiekuyte** hoſpodînu wſiczny moci ieho: ſluhi ieho, giſto czynyte wolîu ieho.

22 **Podiekuîte** hoſpodînu wſiczny czinowe ieho: w [94^b] kazdem miêſtie panowane ieho, podiekuy duſſie ma hoſpodînu.

¹⁾ Quantum distat; Gelykoz dalek **ŽG.**; Gelykoz geft dalek **ŽP.** — ²⁾ *tak* přidáno v českém překladě. — ³⁾ misertus; flytowal ſie **ŽP.** — ⁴⁾ figmentum; ſloziemie **ŽG.** a **ŽP.** — ⁵⁾ okwetnu **ŽP.** — ⁶⁾ *ieho* přidáno v českém překladě. — ⁷⁾ Domini. — ⁸⁾ Za tím vynecháno: *i az u wieku* (et usque in aeternum). — ⁹⁾ Benedicite; Blahayte **ŽP.** — ¹⁰⁾ *y* předěláno ſkrábáním z jiné litery. — ¹¹⁾ potentes; mocny **ŽP.**

Zalm CIII

1 **P**Odiekuy duffie ma hospodínu: hospodíne, boze moy, webny ¹⁾ si prfielis. **Z**powiedíu, a krassu odíel si fie:

2 oklíuczen si ²⁾ fwietlostíu iako ruchem: **Z**proftie-rage nebeffa yakozto kozíu:

3 ienz prfikriwas ³⁾ fwirchnofti gích. ⁴⁾ ienz ukkladas ⁵⁾ oblak wftupenye tve: ienzto chodíz na perutech wietrowích.

4 **Y**enz czínis angeli tve duchí; sluhí ⁶⁾ tve ohnyem zhucím.

5 **Y**enz si zalozil zemyu na uftawenyu twem: ⁷⁾ neschili fie u wieki wiekom.

6 **P**ropaft, iako rucho, odiew ieho: nad horamy ftanu wodi.

7 **P**ríed porokowanym ⁸⁾ twím zabiehnú: ot hlaffu rzímoti ⁹⁾ tve wztrazffu fie.

8 **W**zeidu hory, a seidu pole u miésto, geztó si uczíníl ¹⁰⁾ gím.

9 **C**zil ulozil si, gehoz neprfíeydu: any nawratie fie ¹¹⁾ prfikriti ze[95^a]myu.

10 **Y**enz wípuftiez ftudnycie w udolech: mezi pfiedkem hor prfíeydu wodi.

1) Za *welbny*; wzwelyczen fy welmy **ŽP.** — 2) amictus; odyen **ŽP.** — 3) Vynecháno za tím: *wodami* (aquis). — 4) Za *ieho*; superiora ejus; horzieynie **ŽG.**; horzeynye geho **ŽP.** — 5) ponis; kladefs **ŽP.** — 6) Za *sluhu*. — 7) super stabilitatem suam; na wftawyczenftwie gegye **ŽP.** — 8) Od lanye **ŽP.** — 9) Za *hrzímoti* (tonitruí); hromu **ŽP.** — 10) fundasti; zalozil **ŽP.** — 11) neque convertentur; any íye obratye **ŽP.**

11 **B**udu pítí wfieczkna zwierzata polfka: budu czekati onagri zwierzata ¹⁾ w ziezí fwel.

12 **A** ²⁾ na nych ptacy nebeczi bidliti budu: z pfiedka fkal dadie hlas.

13 **S**wlazuje hori ze fwrchnofti fwich: z plodu czínów twich naficena bude zemíe.

14 **W**iwodie fieno dobitku, a bile fluzbie ľudfkey: **A**bi wíwedl chleb z zemíe:

15 a wyno obweffel frdcie człowieczí: **A**bi obgiefnyl ³⁾ obliczey w olegíu: a chleb frdcie człowieczie potwrdí.

16 **N**afycena budu drwa polfka, a cedrowe hori libanfke, íefto íeft fadíl:

17 tam wrabci fie hníezditi budu. **P**arohowi ⁴⁾ dom wodcie íeft gíeft ⁵⁾ gích:

18 hori wíffoke gielenom: fkala utoczífce fokow. ⁶⁾

19 **U**czíníl míeffiecz w czaffi: sluncie poznalo zapad fwoy.

20 **V**lozil fi tmy, í uczíníena [95^b] gíeft nocz: w nízto prfíedíu wfieczkń zwierzata lefka.

21 **S**czenci lwowe ⁷⁾ rzíugiucz, abí popadli, a hledali ot boha krmye fobie.

22 **W**zeflo íeft flunce, a febrali fu fie: a u pokogích fwich uftaweny fu. ⁸⁾

23 **W**inde człowiek k díelu fwemu: ⁹⁾ a k díelanyu fwemu az do weczera.

¹⁾ onagri; lofowe **ŽG.** a **ŽP.** — ²⁾ *Et* není v lat. Vulgatě. — ³⁾ exhilaret. — ⁴⁾ Herodii domus; Rarohō **ŽG.**; Rorohow dom **ŽP.** — ⁵⁾ Omylem dvakráte psáno. — ⁶⁾ herinaciis; gezom **ŽP.** — ⁷⁾ e předěláno škrábáním a později předěláním háčku z čehosi. — ⁸⁾ collocabuntur; fkladu fye **ŽG.** a **ŽP.** — ⁹⁾ Před *fwemu* škrábáno.

24 **K**ako welebna su diela twa hospodine! wfieczkna u mudrosti uczinil sy: naplnyena jest zemie gmyenye ¹⁾ tweho.

25 **T**o morze welyke, a sfiroke rukama: uczinil si ²⁾ tam hemzadla, ³⁾ gizto ⁴⁾ nenyne czisla. **Z**wierzata maliuczka f welikimy:

26 tam ⁵⁾ prfiedu. **D**yabel ⁶⁾ tento, gehozto fi uczinil ku pospilenyu ⁷⁾ gemu:

27 wfieczkno ot tebe czeka, aby gim dal pokrm w czaffu.

28 **K**diz ti gim dawas, a ony sberu: ⁸⁾ ti otwieragie ruku twu, wfieczkno naplnyeno ⁹⁾ dobrim.

29 **A**le otwraciugiuce tie obliczey twoy, ¹⁰⁾ smucen(y) bude: ¹¹⁾ otnesses duch gich, y za[96*]hinu, a u prach sie swoi obratie.

30 **W**ypuft duch ¹²⁾ twoi, a ftworzena budeu: ¹³⁾ a obnowis obliczei zemie.

31 **B**ud chwala boze ¹⁴⁾ u wieki wiekom: ¹⁵⁾ wzwefelu sie hospodin w zkutciech swich:

32 **I**enz zrli na zemiu, a cziny giu trzaffiuciu: ienz dotika hor, a dimyegiu.

¹⁾ possessione; wladanye **ŽP.** — ²⁾ *uczinił si* přidáno v českém překladě. — ³⁾ reptilia; lazuky **ŽP.** — ⁴⁾ *Za gímzto*, jak v XXXIX, 13. — ⁵⁾ *Za tím vynecháno: lodye* (naves), jak v **ŽP.** — ⁶⁾ Draco; Giesler **ŽG.** a **ŽP.** — ⁷⁾ ad illudendum; ku poyhrauanu **ŽG.**; ku poyhrawany **ŽP.** — ⁸⁾ Dante te illis, colligent; acz das ti gi **ŽG.** — ⁹⁾ *Za tím vynecháno: bude* (implebuntur); se naplny **ŽP.** — ¹⁰⁾ *Avertante autem te faciem; Ale kdyz odwratyli oblyzey twoy* **ŽP.** — ¹¹⁾ *y vyškrábáno; bude* m. *budu*; turbantur; smutyte sye **ŽP.** — ¹²⁾ *Mezi u* a *ch* v pergamene díra. — ¹³⁾ *e* nemá se čísti. — ¹⁴⁾ Domini. — ¹⁵⁾ in saeculum.

33 **Z**piewatı budu hořpodınu w zdrawıu mem: ťlawıtı budu bohu memu, donawadz na¹dele¹) ťem.

34 **O**chotna²) bud gemu mluwa ma: ale iaz ko-chaty ťie budu w hořpodıne.

35 **H**ınte hrťiefnyci z zemıe, a zlořtıwı³) tak, abı nebilı: podıekuy⁴) duřťie ma hořpodınu.

CIV

1 **Z**powıedate ťie hořpodınu, a wzıwaıte gmıe ieho: zwıeřtuıte mezi lıudmy ťkutky ieho.

2 **S**piewayte,⁵) a ťlawte gemu: a⁶) rozpraıeıte wfeczki dywy ieho.

3 **C**hwalte ťie we igmenyu ťwatem ieho: wzraduy ťie frdcıe hledagıucıch⁷) hořpodına.

4 **H**ledaı[96^b]te hořpodına, a potwrte ťie: hledaıte obliczıege ieho wızdı.

5 **P**amıetıwı budte dıwow ieho, iestı iestı czınył: zazrakı,⁸) a ťudı uřt ieho.

6 **P**lod abrahamow, ťluhı ieho: řınowe iakob wy-woleny ieho.

7 **O**n hořpodın boh nas: wfeczka zemıe⁹) řudowe ieho.

8 **P**amaten bil u wıekı ťwıedeczřtwa řweho: řlowa, iestı iestı prřıkazal w tıřıuci narodow:

¹) quamdiu; donyz **řP.** — ²) Jucundum; Utyeffena **řP.** — ³) Nad z čárka; iniqui; neprawy **řP.** — ⁴) benedic; blahay **řP.** — ⁵) *wayte* na rasuře později opravováno z čehosi a, poněvadž a nejasně psáno, naděpsáno ještě jednou. Za tím vynecháno *gemu*. — ⁶) *a* přidáno v českém překladě. — ⁷) Za tím vyškrobáno částečně zbytečné *řp.* — ⁸) V tiřtěných lat. Vulgatách následuje *ejus*, což vřak není téř v lat. rukopıse (1. H. 1). — ⁹) in universa terra.

9 Iefto ieft ziednal k abrahamowi: a prifiahi swe k izaakowy:

10 I uftawil to iakubowi:¹⁾ a muziu widuciemu boha²⁾ w fwiedeczftwo wieczne:

11 **A**³⁾ rzka: tobie dam zemyu chanaan, powrazek diediny waffie.

12 (**K**)diz⁴⁾ biechu poczta kratkeho, drobnyuczkeho ieho bidla:⁵⁾

13 I prfiesli fu z naroda w narod, a z kralowa⁶⁾ k liudu ginemu:

14 Neoftawil czlowieka fkoditi gym: a trefktal⁷⁾ pro nye krale.

15 Nerodte doticati mazanih mych: a prorocich⁸⁾ mih nerodte zloftiti.

16 [97^a] I powolal hladu na zemyu: a wfuczknu twrdost chlebnu zetrfiel.

17 Posla prfied nymy muffie: w fluhu pdan ieft yozeph.

18 Ponyzili fu w okowiech nohi ieho, a⁹⁾ zezezo pflo ieft duffiu mu,¹⁰⁾

19 donyedz bi neprfiflo flowo gieho.¹¹⁾ **M**luwa bozie zaplanul¹²⁾ gey:

¹⁾ Za tím vynecháno: *w prifkazanye* (in praeceptum); w kazany **ŽP.** — ²⁾ et Israël. — ³⁾ *A* přidáno v českém překladě. — ⁴⁾ Rubrikator opominul vepsati *k*, ačkoliv mu bylo písařem drobně připsáno. — ⁵⁾ paucissimi et incolae ejus; a malo zeman gegyey **ŽP.**; y zemani **ŽG.** — ⁶⁾ *Za kralowftwa* (de regno). — ⁷⁾ *l* škrábáním z *k* uděláno. — ⁸⁾ in prophetis; v prorocich **ŽP.** — ⁹⁾ *a* přidáno v českém překladě. — ¹⁰⁾ *Za gieho* (ejus). — ¹¹⁾ *gi* uděláno z *m.* — ¹²⁾ *Za zaplanula* (inflammavit); rozplamenila **ŽG.** a **ŽP.**

20 poslal kral, i rozwazal gey: knyezie ludfke, i puftil gey.

21 Uftawil gey pana¹⁾ domu sweho: a knyezetem wfieho gmienye sweho:

22 Abi nauczil kniezata ieho iako fie fameho: a ftarofti²⁾ ieho abi wiehlastwu nauczyl.

23 I wffiel iest muz widuci boha³⁾ w egipsko: a iakob bidliuci⁴⁾ w zemy chā.

24 I sporzil⁵⁾ liud fwoy naramnye: i posilnyl gey nad neprfateh ieho.

25 Obratil frdcie gich, abi nenawidiehi liudu ieho:⁶⁾

26 Poslal moyfessie fluhu sweho: aarona, iehoz wıwolił toho.

27 Ulozil w nych slowa znameny fwich, a zazrako⁷⁾ w zemy cham.

28 Poslal tem[97^b]nofti, y omraczil: a neuprfikrfil⁸⁾ rziechi fwich.

29 Obratil wodi gich w krew: a zbil ribi gich.

30 Wıwedla⁹⁾ zemye gich zabi neuproydienych¹⁰⁾ kralow gich.

31 Rzekl, i prfili mficie, af tienycie¹¹⁾ we wfiech kraginach gich.

32 Ulozil dftie gich burziu: ¹²⁾ ohen zhuci w zemy gich.

1) Druhé *a z e* nedokonale uděláno. — 2) senes; kmety ŽP. — 3) Israël. — 4) accola fuit; hoftem (byl) ŽG. a ŽP. — 5) auxit; wzplodil ŽG.; zplodyl ŽP. — 6) Za tím vynecháno: *et dolum facerent in servos ejus*; a leſt vczynyly w fluchy geho ŽP. — 7) Za *zazrakow*. — 8) non exacerbavit; neotrpeczył ŽP. — 9) Edidit; widala ŽG. a ŽP. — 10) in penetralibus; w tajniciech ŽG. a ŽP. — 11) venit coenomya et cinifes; pſye mucha y mziacie ŽG.; a ſtyenka mfiecie ŽP. — 12) grandinem; krupy ŽP.

33 I zbil winnycie gich i fikonnycie ¹⁾ gich: a zetršel drsiewie gich kragin.

34 Rzekl, i prfidu kobilkı a chruftı, gichsto nebieffe czılla:

35 A snyedlı wfeczknı fieno w zemy gich: i fiechu ²⁾ wfeczek plod zemye gich.

36 I zbil wfeczknı prworozenftwie gich w zemy gich: prwēftwie wfeho ufıle gich.

37 I wıwedł gie f ftrziebrem a z flatem: a nebieffe w gich pokolenyu nemoczny.

38 Weffelıa fie gieft zemye egıpfka w gich wıchodie: ³⁾ nebo otpoczınula ıeft bazen ⁴⁾ nad nymy.

39 Rozpftršel oblak w obranu ⁵⁾ gich, a [98^a] ohen, abı gım fwıetıl prfıef nocz.

40 Profılı fu, ıprfıgıde gım ⁶⁾ konturnyks ptak kralowı: ⁷⁾ a chlebem nebefkım nafıtıl gie.

41 Rozczefł fkalu, i tekłı fu wodı: i ⁸⁾ otefłı fu w fuchoftı rzıekı;

42 Nebo pamaten ıeft bıł fłowa fwateho, ⁹⁾ ıenz ıeft myel k abrahamowı dietıetı fwemu.

43 I wıwedł lıud fwoy u weffelıu, a zwolene fwe w radoftı.

44 I dal gım wlaftı ¹⁰⁾ narodow: a ufıle lıudfka wzdıedılı fu: ¹¹⁾

¹⁾ ficulneas; pıhwi **ŽG.**; fyky **ŽP.** — ²⁾ commedit; snye **ŽP.** — ³⁾ in profectıone; u wıftu **ŽG.**; u wyftı **ŽP.** — ⁴⁾ Za tım vınecháno: *gich* (eorum). — ⁵⁾ in protectionem; k zaflonye **ŽP.** — ⁶⁾ *gım* pıřıdáno v českém pıřekladě. — ⁷⁾ coturnix; gerzabek **ŽP.** — ⁸⁾ *ı* pıřıdáno v českém pıřekladě. — ⁹⁾ Za tım vınecháno: *fweho* (sui). — ¹⁰⁾ regiones. — ¹¹⁾ possederunt; obgıelı **ŽG.** a **ŽP.**

45 **A**bi chowal ¹⁾ prawednosta geho, a zakona ieho hledali.

CV

1 **S**fkazuíte hospodínu nebo dobri: nebo u wíekí mylofrdie ieho.

2 **K**to mluwiti bude mohucznofti bozie, ²⁾ fliffitedlny uczyn wfeczkný chwalí ieho?

3 **B**lazený; gízto chowagíu fuda, a czínye řwdu ³⁾ w kazdem czaffu.

4 **P**omny na ny, hospodíne, w dobrowolenftwíu ⁴⁾ líuda tweho: nawřtyew nas w zdrawíu twem:

5 **K** wídienyu w dobrotie wíwolených twích, k radofti [98^b] u weffeliu naroda tweho: abí chwalen bíl f díedíczftwem twím.

6 **S**hrfeffily fme f otci naffmy: ⁵⁾ neřwíe uczínylí fme, zloft czínylí fme.

7 **O**tci naffí w egiptie neurozumyeli dywom twím: nebily fu pamyetywí mnoftwí mylofrdie tweho. **A** drazdíli fu řtupagíuce u morze, morze czrwene.

8 **I** uzdrawíl gie p fwe gmye: aby gím ⁶⁾ znamu uczíníl mocz fwu.

9 **I** trefktal morze czrwene, í wířhlo íeft: í wíwedl gie u propaftech íako na puřtíu.

10 **I** uzdrawíl gie z rukí nenawídíucích: a wíkupil gie z rukí neprfatelřke.

¹⁾ Za *chowal* (custodiant); řtrzyehli **řP.** — ²⁾ *potentias Domini*; moczy řhospodynowy **řP.** — ³⁾ *justitiam*; prawo **řP.** — ⁴⁾ *in beneplacito*. — ⁵⁾ Za *naffimy* (nostris). — ⁶⁾ *gím* přídáno v řeřkém překladě.

11 I přikwacžila ¹⁾ woda t₁; gizto matiechu gie : a ²⁾ igeden z nych neoftal.

12 I wieržili fu flowō geho: ³⁾ a flawili fu chwalu geho.

13 Brzo uczinyli fu, zapomnyeli fu czynow ieho : a nezdrzieli fu radi geho.

14 I zadali s_u zadanye ⁴⁾ na pufti: i zkuffieli fu boha w fuchofti.

15 I dali ⁵⁾ g_ȳ p_fb_i gich: i poslal fitoft w duffie gich.

16 [99^a] I drazdyl_i fu moyzeffie na hradiech: aarona fwateho bozieho. ⁶⁾

17 Otworfila sie iest zemie, i pozrfiela datan: a prfieftrfiela sie ⁷⁾ nad fbor abironow.

18 I wzplanul ohen w fnatcie gich: plamen fzehl hrziefnyki.

19 I uczinyli telecz na horze oreb: y modlili fu sie ritciu. ⁸⁾

20 I pmyenyli fu chwalu fwu u podobienstwie telczowe gieducieho fieno.

21 Zapomnyeli fu boha, ienzto uzdrawil gie, ienzto uczynyl welikofti ⁹⁾ w egiptie,

22 a ¹⁰⁾ dywi w zemy cham: hroznofti ¹¹⁾ na morziu czrwenem.

23 I rzekl, aby rozpudil gie: by bil moyzes wy-

¹⁾ operuit; przykryla **ŽP.** — ²⁾ a přidáno v českém překlade. — ³⁾ e předěláno škrábáním, jak se zdá, z a. — ⁴⁾ concupierunt concupiscentiam; pozadaly zadofty **ŽP.** — ⁵⁾ Za dal (dedit). — ⁶⁾ Domini; hospodynowa **ŽP.** — ⁷⁾ operuit; przykryla **ŽP.** — ⁸⁾ sculptile; rytynye **ŽP.** — ⁹⁾ magnalia. — ¹⁰⁾ a přidáno v českém překlade. — ¹¹⁾ terribilia; hrozí **ŽG.** a **ŽP.**

woleny ¹⁾ nestal w rozborzenyu ²⁾ w obezrfienyu ieho:
Abi sie otw^ratıl hnyew ieho, abi nezatratıl gich:

24 a za nyczse gmyeli fu zemy zadoftnu: **Newwie-**
rzili ³⁾ fu flowu ieho,

25 a wrtraly fu w ftanowıstıch ⁴⁾ fwıch: neuflıffalı
 fu hlaffu bozieho. ⁵⁾

26 **I** wzdwlhl ıest ruku fwu na nye: a ^b_x gie po-
 razıl na pu[99^b]ftı:

27 **A** bı padl ⁶⁾ plod gich w narodıech: a rozpraffıl
 gie u wlastech.

28 **I** nacziety fu ⁷⁾ beelfegor: a gıedlı fu obıeti
 mrtwıch.

29 **A** drazdılı fu geı w nalezenych fwıch: a roz-
 mnozeno ıest w nych padenye. ⁸⁾

30 **I** stal fınees, ı flıubıl sie: ⁹⁾ ı prıešta trzıefıenye
 gıch. ¹⁰⁾

31 **I** pomyenyeno ıest ¹¹⁾ gemu u p^wednoft, ı ¹²⁾
 w narozenye ¹³⁾ az u wıekı.

32 **I** prfınutılı fu gey k wodye p^tıwenftwie: ¹⁴⁾
 ı trafen ıest moyzes: ¹⁵⁾

¹⁾ Prvé *y* škrábáním předěláno později z *o*. Za tím vynecháno: *geho* (eius). — ²⁾ in contractione; v prielomenye **ŽP**. — ³⁾ Za *niewierzili*. — ⁴⁾ Druhé *st* předěláno z *cz*; murmuraverunt in tabernaculis; reptaly w ftanyech **ŽP**. — ⁵⁾ Domini; hořpodi-nowa **ŽP**. — ⁶⁾ Et ut dejiceret; **A** by swrhl **ŽP**. — ⁷⁾ iniciati sunt; swietılı fu **ŽG**. a **ŽP**. — ⁸⁾ ruina; spadenie **ŽG**.; spad **ŽP**. — ⁹⁾ placavit; vtyřfyl **ŽP**. — ¹⁰⁾ *gich* přídáno v českém překladě. — ¹¹⁾ reputatum; poczteno **ŽG**.; obraczeno geřt **ŽP**. — ¹²⁾ *i* přídáno v českém překladě. — ¹³⁾ Za *w narozeníu i do narozenye* (in generatione et generationem). — ¹⁴⁾ irritaverunt eum ad aquas contradictionis; wzdrzdyly geho u wody protıwenftwie **ŽP**. — ¹⁵⁾ Za tím vynecháno: *pro nye* (propter eos).

33 nebo rozhorečili su duch ieho. **Newzwlaftil**¹⁾ we rtech fwich:

34 nezatrátili su narodow, gesto rzekl hospodin gym.

35 smíffili²⁾ su mezi narodi, a nauczily su sie skutkom gich:

36 **I** flufili su ritezom³⁾ gich: y uczinieno gym iest w ruhotu.

37 **Y** obietowaly su syny swe, a dceri swe biefom.

38 **I** plili su krew newinnu: krew finow fwich a dcer fwich, gesto obietowaly ritezom³⁾ chananskym. **I** zabita⁴⁾ iest zemye w krwech,

39 a potupena⁵⁾ iest w czinyech gich: i smylnyli su w naleze[100^a]ny⁶⁾ fwich.

40 **Y** rozhnyewal sie iest rozliucenym hospodyn w liudu swem: i potupil iest⁷⁾ diiedzictwo swe.

41 **I** poddal gie w rucie pohanom: a panowali su gym ty, gizto nenawidiechu gich.

42 **I** nuzili⁸⁾ gie neprfietele gich, i ponizeny su pod rucie gich:

43 czafto wyfwobozowal gie. **Ale** ony zamutyli su⁹⁾ gey w radie swei: i ponyzeny su we zlostech fwich.

44 **I** widiel, kdazto gie zamuczowachu: y ufliffal modlitwu gich.

¹⁾ Et distinxit; y rozluczil **ŽG.**; y rozložil **ŽP.** — ²⁾ Za *I smíffili* (Et commisti). — ³⁾ sculptilibus; rytynam **ŽP.** — ⁴⁾ infecta (v rukopise [1. H. 1.] psáno bylo původně: *interfecta*, pak *ter* vyškřábáno). — ⁵⁾ contaminata; posskwrnyena **ŽP.** — ⁶⁾ Za *w nalezených* (in adinventionibus). — ⁷⁾ abominatus est; omirzala **ŽG.**; zmrzkowal gest **ŽP.** — ⁸⁾ tribulaverunt; mutyly su **ŽP.** — ⁹⁾ exacerbaverunt; obtrpczyly **ŽP.**

45 **A** pamaten bil swiedeczstwa sweho: i rozzielilo sie gemu wedle mnoŝtwie myloŝrdye sweho.

46 **I** dal gie v myloŝrdenŝtwie w obezŝfienyu wflech; gızto gie gielı biechu.

47 **Z**drawı ny uczyn hoŝpodyne, boze nas: a ŝberz ny z narodow: **A**bichme ŝie ŝkazowaly gmeny ŝwa-temu twemu: a bichme ŝie pochwalowaly w chwale twei.

48 **B**lahoŝlaweny hoŝpodin boh izrahel ot wieku í az [100^b] u wıek: a dye weŝczek liud: bud, bud.

CVI

1 **S**kazyte te ¹⁾ ŝie hoŝpodynu, nebo dobr(y): ²⁾ nebo u wıeki myloŝrdye ieho.

2 **R**ciete nynye, ³⁾ gızto wykupeny(e) ⁴⁾ ŝu ot hoŝpodyna, gızto wikupil z ruki neprıfietelŝke: a z wlaŝtı ŝebral gie.

3 **O**te wzchoda ŝluncie, a zapadu: ot polnoci, a ot morze.

4 **B**ludyli ŝu na gednotie ⁵⁾ w ŝuchoŝtı: cieŝtı mıeŝtŝkeho prıŝeıbitka nenalezli ŝu,

5 **L**acznıegıuci, a zıeznyegıuci: duŝŝie gıch w nych zhınula ieŝt.

6 **I** wolalı ŝu k hoŝpodynu, kdıŝto gie zamuczowachu: a z gıch potrzeıb wıproŝtıł gie.

7 **Y** ŝwedl gie na cieŝtu pıwu: abı ŝı u mıeŝto prıŝeıbitka.

¹⁾ te dvakráte psáno, aniž by bylo jednou podečkováno aneb přeškrtnuto. — ²⁾ y vyškrábáno. — ³⁾ Dicant (bez *nunc*). — ⁴⁾ e podečkováno a vyškrábáno. — ⁵⁾ in solitudine; na pušćızy **ŽP**.

8 **Z**powiedaite sie hoſpodînu miłofrdie ieho: a diwi ieho finom człowieczîm.

9 **Nebo** naſiſił duſſiu gieſſrutnu: a duſſiu lacznu naſiſił dobrîm.

10 **Sediucym** we tmach a w ſtienyu ſmrti: pſie-moze[101^a]ne ¹⁾ w zebraczſtwie, a w zelezie.

11 **Nebo** rozdrzdili ſu ²⁾ mluwi bozie: a radu nawiſſieho ³⁾ roznyedrziłi ſu. ⁴⁾

12 **I** ponyzeno ieſt w uſiłich frdcie gich: a roz-nemocnyeli ſu, ⁵⁾ any bił, kto ⁶⁾ ſpomohl.

13 **I** wolali ſu k hoſpodynu, kdiz gie ſmuczowachu: a z gich nedoſtatkow wiſwobodil gie.

14 **Y** wiwedl gie z temnoſti a z ſtienye ſmrti: a okowi gich zlamal.

15 **Slazuyte** ⁷⁾ ſie hoſpodynu myloſrdie ieho: a dywi ieho finom człowieczîm.

16 **Nebo** zetrſiel wrata moſſazna: ⁸⁾ a zawori ze-lezne zlamal.

17 **Prſiyal** gie ſ cieſti zloſti gich: ale p ſwe zloſti ponyzeny ſu.

18 **Wſiuczku** krmyu potupila ieſt ⁹⁾ duſſie gich: i pſiblizili ſu ſie ¹⁰⁾ k wratom ſmrti.

19 **I** wolali ſu k hoſpodînu, kdizto ſu zamuczowany: **A** z potrebie gich wiſwobodil gie.

1) vincetos; okowane **ŽP.** — 2) exacerbaverunt; otrpeczyli **ŽP.** — 3) Za *naywiſſieho*. — 4) irritaverunt; wzdrzdyly **ŽP.** — 5) infirmati sunt (v rukop. [1. H. 1]: et infirmati sunt); zemdlely ſu **ŽP.** — 6) Za *kto by*. — 7) Za *Slazuyte* (confiteantur). — 8) aereas; zelezna **ŽP.** — 9) abominata est; mrzkowala **ŽP.** — 10) Za tím vynecháno: *az* (usque).

20 **P**oſlal ſlowo ſwe, y uzdrawił gie: i wipſtłł gie ot zahînutie gich.

21 **Z**powiedaite ſie hoſpody[101^b]nu myloſrdie ieho: a dywi geho ſynō człowieczîm.

22 **A** obietuîte obiet chwalı: a zwiſtuîte ſkutki ieho u weſelyu.

23 **G**izto ſtupagiu v morze w łodech, ¹⁾ czynyece dzieło na wodach mnohich.

24 **O**ny widieli ſu dzieła bozie, ²⁾ a dywi ieho w hlubokoſti.

25 **R**zekł, i ſtał duch powietrze: ³⁾ i powiſſeny ſu wlny ieho.

26 **W**zchodie az k nebeſſom, a zchodie az ku propaſtem: duſſie gich we złoſtech myſſaffe. ⁴⁾

27 **S**muteny, a hnuli ſu ſie iakozto opili: a wſieczkna mudroſt gich pohlcena ieſt.

28 **I** wolaly ſu k hoſpodynu, kdizto zamuceny biechu, a z nedoſtatkow gich wiwedł gie.

29 **I** uſtawił burziu gich w yafnoſti: ⁵⁾ i prſietichli ſu wlni ieho.

30 **I** weſſelili ſu ſie, nebo prſietichly ſu: ⁶⁾ w ſtawiſte wolenſtwie ⁷⁾ gich.

31 **S**kazuîte ſie hoſpodînu miłofrdenſtwie ieho: a dywi ieho ſinom człowieczîm.

¹⁾ *ch* předěláno z *cz.* — ²⁾ Domini; hoſpodynowy **ŽP.** —

³⁾ *procellae*; wlny **ŽP.** — ⁴⁾ in malis tabescebat; w zlem zhy-

nula **ŽP.** — ⁵⁾ *statuit procellam ejus in auram*; poſtawyl wlny

geho v powyetrzye **ŽP.** — ⁶⁾ Za tím vynecháno: *Y dowedł gie*

(et deduxit eos). — ⁷⁾ in portum voluntatis; k brziehu wole **ŽP.**

32 **A** powište gei w fnatcye [102^a] ľudskem: a na stolici staroft ¹⁾ chwalte gey.

33 **U**ložil rzieku u puftotu ²⁾ a wichod wod w rzieku ³⁾ w zieziu.

34 **Z**emyu plodistewnu v mîrskoft, ⁴⁾ ot zlofti bi-dliucich w nyey.

35 **V**ložil puftiu w czistcie ⁵⁾ wod: a zemyu bez wodi u wichot ⁶⁾ wod.

36 **I** uffadil tam laczne: a uftawychu miêsto prfie-bitka.

37 **O**bfiełi ⁷⁾ fu diedinî, i fadli fu wînnycie: a uczînyli fu plod narozeny.

38 **I** pozehnal gîm, a rozmnozeny fu prfielis: a gich dobitek neumenffil iest.

39 **A** umenseny fu: ⁸⁾ a trapeny fu ot zamutkow zlich, a bolefti.

40 **W**ihita iest kramola ⁹⁾ na knyeczata: a bluditi kazal gîm v bezcieftiu, a ne w cieftie.

41 **I** spomohl chudemu z nedoftateczenftwa: ¹⁰⁾ y uložil iako owcie cziele dy.

42 **U**zrhe p̄wedlny, î wzwefele fie: a rozliczna ¹¹⁾ zloft fuzi ¹²⁾ ufta fwa.

43 **K**to mudri a chowa to? a urozumie mÿłofrdym bozym? ¹³⁾

¹⁾ seniorum; starzeyffich **ŽP.** — ²⁾ flumina in desertum; rzieky v pufcezy **ŽP.** — ³⁾ w rzieku nemá se čisti. — ⁴⁾ in sal-suginem; v mrtwu **ŽP.** — ⁵⁾ in stagna; w gezero **ŽP.** — ⁶⁾ Za wichod (exitus). — ⁷⁾ Za *I obfeli* (Et seminaverunt). — ⁸⁾ pauci facti sunt; malo gich wczynyeno gest **ŽP.** — ⁹⁾ contemptio; swar **ŽP.** — ¹⁰⁾ Prvé a předěláno z e; de inopia. — ¹¹⁾ omnis; wffelyka **ŽP.** — ¹²⁾ oppilabit; zahładi **ŽG.**; zahrady **ŽP.** — ¹³⁾ Domini.

CVII

2 **H**Otowo frdcie me, boze, [102^b] hotowo frdcie me: spiewati budu, a radowati sie budu w chwale mey.

3 **W**ftan chwalo ma, a ¹⁾ wftan slawnyku, ²⁾ a husle: wftanu a ³⁾ ufwtie.

4 **S**kazowati sie budu tobie w liudech, hospodine: a slawiti budu tobie w narodiech.

5 **N**ebo welike y ⁴⁾ nad nebeffa milofrdie twe: a az k oblakom p̄wda twa.

6 **P**owis sebe nad nebeffa, boze, a nade wfliu zemyu chwala twa:

7 abı wıfwobozeny bili milofstny ⁵⁾ twogı. **Z**drawa mye uczın p̄wcie twa, a ufliis mye:

8 boh mluwil ıest w fwatem fwem: **W**zwesseliu sie, a rozdieliu zemyu sikcymfku, ⁶⁾ a podole stanowıst rozmierziu.

9 **M**oy ıest galaad, a moy ıest manases: a effraym prfigemcie hlawi. ⁷⁾ **Y**uda kral moy:

10 moab (*b*)hrnecz ⁸⁾ nadıegie me. **W** zemyu idumfku rozproftru trfiewı ⁹⁾ moy: mnye ciuzozemci prfiele tele uczınyeny fu.

11 **K**to mye wy[103^a]wede u mıesto ohrazene? ¹⁰⁾ kto mye dowede az do zemye idumfke?

12 **C**zılı ne tı, boze, ıenz fı wıhnal ny, a newyndes, boze, v mocech naffich?

¹⁾ a přidáno v českém překladě. — ²⁾ psalterium; zaltarzy ŽP. — ³⁾ Za *na*. — ⁴⁾ Za *yest* (est). — ⁵⁾ dilecti; myly ŽP. — ⁶⁾ Sichimam; v rukopise (1. H. 1): *sicimam*. — ⁷⁾ Za tím vynecháne: *mez* (mei). — ⁸⁾ Před tímto slovem vyškábáno *b*; lebes; pıwnık medem ŽG. — ⁹⁾ calceamentum; obuw ŽP. — ¹⁰⁾ munitam.

13 **D**ay nam pomocz z zamutka: nebo gieffjutne 1eft zdrowie czlowieczie.

14 **U** bozie ulozenye ¹⁾ mocz: a on k nyczemuz prfiwede neprfately naffye.

Zalma CVIII

2 **B**Oze, chwal me nezamlczy: nebo ufta hrhfefneho, a ufta ducholoweho otewrfiena fu na mye.

3 **M**luwili fu ptiw ²⁾ mę mnye yazikem lftiwim, a rziecziemy nenawiftiwimy okliuczili fu mye: a wibigieli fu mie darmo.

4 **P**roto, iakoz bi mye milowali, fdierachu my: ale iaz fie modlech.

5 **I** ulozili fu ptyw mnye zle za dobre: a nena-wift za milowane me.

6 **U**staw nad nym hrhfieznyka: a dyabel ftan na p̄wici ieho.

7 **K**diz gey fudie, windy potupen: a modlitwa ieho bud w hrhfiech.

8 **B**udte [103^b] dnowe ³⁾ kratci: a hofpodarftwie ⁴⁾ ieho wzemy ⁵⁾ giny.

9 **B**udte finowe ieho firotcı: a zena ieho wdowu.

10 **P**romyenyeny budte ⁶⁾ fynowe ieho, a zebrziete: a wiwrzeny budte z prfielitkow gich. ⁷⁾

¹⁾ Za *ulozime* (faciemus); uczynimy **ŽP.** — ²⁾ Za tím vyškřábáno *me* a rubrikatorem přeškřtnuto. — ³⁾ Za tím vynecháno: *ieho* (ejus). — ⁴⁾ episcopatum; byfkupftwo **ŽP.** — ⁵⁾ Za *wzemy* (accipiat). — ⁶⁾ Nutantes transferantur; v nevidki przineseni budte **ŽG.**; Negyfty at fye prziefztezie **ŽP.** — ⁷⁾ Za *fwich* (suis), jak v **ŽP.**

11 **Zyada** lichewnyk¹⁾ wfiuczknú postawu gich: ²⁾ a rozchwatte cíuzi ufile gich. ³⁾

12 **Nebud** yemu pomocník: any bud, kto bi sie fmylowal nad firotki geho.⁴⁾

13 **Sudte**⁵⁾ finowe ieho w zatracenye: w narozenyu iednom slazeno⁶⁾ bud gmie ieho.

14 **U** pamyet nawracena bud zloft otczow gich⁷⁾ w obezrfienyu boziem: ⁸⁾ a hrfiech materzie ieho nebud shlazen.

15 **Budte** pti hospodínu wezdi, a shlazena bud f zemye pamiet gich:

16 pto, ze sie nerozpomanul⁹⁾ uczinyti mylofrdenftwie.

17 **I** nasledowal¹⁰⁾ iest czlowieka nedostateczneho, a zebraka, a sfruffienego frdcie umrti gey. ¹¹⁾

18 **A** mylowal zlorzecenftwie, a prfyde gemu: a nerodil pozehnanye, a [104^a] wzdaleno bude ot nyeho. **I** oblekl sie w zlorzenftwie¹²⁾ iakozto x rucho, a wfel iako woda w zahînutie,¹³⁾ a iakozto oley w kostech ieho.

19 **Bud** yemu iakozto rucho, gimfto sie odiewagyu: ¹⁴⁾ a iakozto motowuz, gimfto lye wezdi opaffiu-giu. ¹⁵⁾

¹⁾ Scrutetur foenerator; przepitay poziczitel **ŽG.**; Zpytay lichewnyk **ŽP.** — ²⁾ substantiam ejus; statek geho **ŽP.** — ³⁾ Za geho (ejus), jak v **ŽP.** — ⁴⁾ e předěláno škrábáním z čehosi. — ⁵⁾ Za *Budte* (Fiant). — ⁶⁾ Za *shlazeno* (deleatur), jak v **ŽP.** — ⁷⁾ Za *ieho* (ejus). — ⁸⁾ Domini. — ⁹⁾ Za *nerozpomanul* (non est recordatus). — ¹⁰⁾ persecutus est; nenawidel **ŽG.**; zftyhal **ŽP.** — ¹¹⁾ compunctum corde mortificare; fruffienego frdczem vmrtwyty **ŽP.**; zeleyucieho... umorziti **ŽG.** — ¹²⁾ Za *zlorzecenftwie*. — ¹³⁾ in interiora ejus; wnytrz geho **ŽP.** — ¹⁴⁾ operitur; odyewa **ŽP.** — ¹⁵⁾ praecingitur; przepafuge **ŽP.**

20 To dielo gich, gizto fdieragiú mnye u hospodina: a gizto mluwie zlofti pti duffy mey.

21 A ty, hospodine,¹⁾ uczyn fe mnu myloft²⁾ p twe gmye: nebo rozkozne iest mílofrdenftwie twe. Wíswobod mye,

22 nebo nedoftateczen a chud fem yaz: a frdcie me smutno³⁾ iest we muie.

23 Yakozto ftien, kdiz fie schiliúge, otnefen fem: í wíbit fem yakozto kobilka.

24 Kolenye mogli omdlele fta ot poftu: a tielo me pmínyeno⁴⁾ iest ot olege.

25 A yaz uczínyen fem w ruhotu gym: widieli fu mye, í kiwali fu na mye⁵⁾ hlawamy fwímy.

26 Spomoz my, hospodíne, boze moy: zdraw⁶⁾ [104^b] mye uczyn wedle mílofrdie tweho.

27 Aby widieli,⁶⁾ ze ruka twa toto iest: a tí, hospodíne, učinyl fí giú.

28 Klety budu⁷⁾ ony, ale tí pozehnas naš:⁸⁾ gizto wftawagiú pti mnye, pohanyeny budu: ale fluha twoy wzwefeł fie.

29 Odyeny budte hanbu, gizto my fdieragiú: a prfi^kti budte iakozto diployde dwogicznu⁹⁾ hanbu fwu.

30 Spowiedati fie budu hospodínu prfielis w uftech mych: a u pfiedcie mnohich chwaliti budu gey.

1) Domine, Domine. — 2) *myloft* přidáno v českém překladě. — 3) *conturbatum*; smuczeno **ŽP.** — 4) *Za pmienyeno* (*immutata*); promyenylo fye **ŽP.** — 5) *na mye* přidáno v českém překladě. — 6) *Za wredielz*; Et sciant; At zwiedye **ŽP.** — 7) *Maledicent*; wzeklnu **ŽG.** a **ŽP.** — 8) *nas* nemá se čísti. — 9) *diploide*; *dwoyduché* **ŽG.**; *dwoynafobu* **ŽP.**

31 lenzto prfistogy¹⁾ ku prawici chudeho, abí zdrawu uczynyl ot nasledugiucich²⁾ duffyu mu.

CIX

1 **R**Zekl hospodyn bohu³⁾ memu: sied na **ř**wici mey: **D**onedz nepolozyu neprfatel twich podnozyiu⁴⁾ noham twym.

2 **P**rut moci twe wifl⁵⁾ z fyona: panowati u **p**-siedcie neprfatel [105^a] twich.

3 **S** tobu poczatek⁶⁾ moci twe w stwuczosti⁷⁾ swatich: z tiela⁸⁾ prfied swietlonoffiu⁹⁾ urodil sem tie.

4 **P**rřifahl hospodyn, a nebude opakowati:¹⁰⁾ ti si kniez v wíekí podle zakona melchifedech.

5 **H**ospodyn na prawici twei, zpobil¹¹⁾ w den hnye-wu sweho krale.

6 **S**uditi bude w narodíech, naplny wípadenye:¹²⁾ strřieřie hlawi w zemy mnohich.

7 **Z** bistrřiny na ciefie piti bude: protoz powifly hlawi.

CX

1 **Z**Powiedati sie budu tobie, hospodíne, we wřiem frdcíu mem: w radie **ř**wich, a w sebranyu.

¹⁾ Quia astitit (rukopis 1. H. 1: Qui astitit); Genz przistupil **ř**G. — ²⁾ a persequentibus; od styhagiczich **ř**P. — ³⁾ Domino. — ⁴⁾ scabellum; podnozie **ř**P. — ⁵⁾ Za tím vynecháno: *hospodín* (Dominus). — ⁶⁾ Za tím vynecháno: *w den* (in die), jak v **ř**P. — ⁷⁾ in splendoribus; v bleřku **ř**P. — ⁸⁾ ex utero; z lozze **ř**P. — ⁹⁾ dennyczy **ř**P. — ¹⁰⁾ non poenitebit eum; nebude se katy **ř**P. — ¹¹⁾ confregit; zlamal **ř**P. — ¹²⁾ ruinas; padenyny **ř**P.

2 **W**elika diela bozie: ¹⁾ zyadana ²⁾ we wfieczki wole ieho.

3 **Z**powied a welebnost dielo ieho: a prawedlnost ieho oftane u wieki wiekom.

4 **P**amiet uczynyl dywom fwim, mylofrdny a myloftiwi hospodyn:

5 krmyu dal tiem, gizto fie ho bogie. **P**amaten bude u wieki fwiedeczstwie fweho:

6 mocz czynow fwich zwiefertowati [105^b] bude liudu fwemu:

7 **A**bi dal gym dyedyczstwo narodow: skutki ruku ieho prawda a sud.

8 **W**ierna wfieczkna prfikazanye ieho: potvrzena v wieki wiekom, uczinyena u p̄wdie a prawedlnosti.

9 **W**ikupenye poslal liudu fwemu: prfikazal u wieky fwiedeczstwie fwe. **S**wate, a hrozne gmye ieho:

10 poczatek mudrofty bazen bozie. ³⁾ **R**ozum dobri ⁴⁾ czinyucym gyu: chwalitedlnost ieho oftane u wieky wiekom.

CXI

1 **B**Lahoslaweny muz, genzto bogi hospodyna: u prfikazanych ⁵⁾ wzechce przielis r. ⁶⁾

2 **M**ocen bude na zemy plod ieho: narod prawich pozehnan bude.

3 **C**hwala, a sbozie w domu ieho: a prawedlnost ieho oftane u wieki wiekom.

¹⁾ Domini. — ²⁾ exquisita; wibrani **ŽG.**; wydobyty **ŽP.** — ³⁾ Domini. — ⁴⁾ Vynecháno za tím: *wffem* (omnibus). — ⁵⁾ Za tím chybí: *ieho* (ejus). — ⁶⁾ *r* není ani podtečkováno a ani přeškrtnuto, ačkoliv zbytečno.

4 **W**zella 1est we tmach swietloft prawym: mylofrdný, a myloftiwí, a prawí.

5 **O**chotny ¹⁾ czlowiek, ienz[106^a]to sie smyluge a chrany, ²⁾ ulozi ³⁾ rzeczi swe w fudie:

6 nebo u wieki nebude hnut.

7 **U** pamyeti wiecznei bude prawí: ot fliffienye zleho nebude sie batí. **H**otowo frdcie ieho ufati w hofpodynu,

8 ftwrzeno 1est frdcie ieho: nehne sie, donedz nepohrdie neprfateli swymy.

9 **R**ozdyehí, ⁴⁾ dal chudym: prawda ieho oftane v wieki wiekom, roh ieho powiffen bude w chwale.

10 **H**rfiefnyk uzrzy, i wfhnnyewa sie, zubi swymy zkrfehce a zamuty sie: ⁵⁾ zadoft hrzieznych zahíne.

CXII

1 **C**Chwalte ⁶⁾ dyeti hofpodyna: chwalte gmye bozie. ⁷⁾

2 **B**ud gmye bozie pozehnano, ot nynyeffieho czaffu nynyæ ⁸⁾ i az u wieki wiekom. ⁹⁾

3 **O**t wchoda fluncie az do zapada, chwalitedlne gmye bozie.

4 **N**aywiffi nede ¹⁰⁾ wfie narody hofpodyn, a nad nebeffa chwala ieho.

5 **K**to iakozto hofpo[106^b]dyn boh nas, ienz u wíffoftí prfíebywa,

¹⁾ Jucundus; Uefely **ŽP.** — ²⁾ commodat; pozyczige **ŽP.** — ³⁾ disponet; rozlozy **ŽP.** — ⁴⁾ Dispersit; rozprafil **ŽG.** — ⁵⁾ tabescet; zhnyge **ŽP.** — ⁶⁾ C dvakráte psáno. — ⁷⁾ Domini. — ⁸⁾ a nemá se před e čísti; ex hoc nunc; oflouad **ŽG.** — ⁹⁾ usque in saeculum; az na wyeky **ŽP.** — ¹⁰⁾ Za *nade*.

6 a ponyzene wídy w nebi y na zemy?

7 **W**zwodie ¹⁾ ot zemye nedoftateczneho, a z blata wíwodie ²⁾ chudeho:

8 **A**bi gey ufadíl f knyezatí, f knyezaty liuda fweho.

9 **Y**enz bidliti welí bezdieczkem ³⁾ w domu, materzi fínow wessele. ⁴⁾

CXIII

1 **W** wíchodie ífrahele z zemye egípfke, domu íakubowa z liuda bradateho barbarfkeho: ⁵⁾

2 **U**czínyena íest íudea fswatynye ⁶⁾ íeho, muz wíducí boha ⁷⁾ mocz íeho.

3 **M**orzíe wídielo, í bíehalo íest: ⁸⁾ íordan nawracen íest zaffíe.

4 **H**orí radowali fu íie íako fíkopcí: a pahorcí íakozto gíehencí owecz.

5 **C**zoz íest tobíe morze, zey íí biezalo: a tí yordane, zeí fy ⁹⁾ nawratíl zafíe?

6 **H**orí wzwefelíl fy íakozto fíkopcíe, a pahorkí ¹⁰⁾ íako berany owczíe. ¹¹⁾

7 **O**t oblyczíegíe bozíeho ¹²⁾ hnula íie zemye, ot oblyczíegíe boha íakubowa.

8 **Y**enz obratíl fka[107^a]lu w gezero wodne, a pduch u wodí fíudnyczne. ¹³⁾

¹⁾ Suscitans; Krzyeffye **ŽP.** — ²⁾ erigens; wzwode **ŽG.**; zwodye **ŽP.** — ³⁾ sterilem; yalowemv **ŽP.** — ⁴⁾ matrem filiorum laetantem; materz fínow weseleczy fye **ŽP.** — ⁵⁾ de populo barbaro; z lydu nevmýetedlného **ŽP.**; nefíuluwneho **ŽG.** — ⁶⁾ sanctificatio; fíwíezenyna **ŽP.** — ⁷⁾ Israël. — ⁸⁾ fugit; zabyehlo **ŽP.** — ⁹⁾ Za tím vynecháno: fye. — ¹⁰⁾ Mezi h a o díra v pergameně. — ¹¹⁾ agni ovium. — ¹²⁾ Domini. — ¹³⁾ rupem in fontes aquarum; fíkalý w fíudnycze wodne **ŽP.**

1 (9) **Ne**¹⁾ nam, hospodyne, ne nam: ale gmenyu twemu day chwalu.

2 (10) **Nad** mylofrdie twe a p̄wdu twu: abı kda²⁾ rzekli ľudie: kde ıeft boh gıch?

3 (11) **Ale** boh nas na nebıu: wfeczknö, czozkolı chtiel, uczınyl.

4 (12) **Modlı** p^{ob}anfke ftrfıebro, a zlato, diela ruku czlowieczıu.

5 (13) **Ufta** magıu, a nemluwie: oczı magıu, a newıdie.

6 (14) **Uffi** magıu, a neshıfıie: chrzıepı magıu, a newonyegıu.

7 (15) **Rucie** magıu, a nedotıkagıu: nohı magıu, a nechodıe:³⁾

8 (16) **Podobny** budte gım ty, gızto nashedugıu⁴⁾ gıe: a wfıczkny, gızto wierzıe w nye.

9 (17) **Dom** ıfrahelowı ufal w hospodynu: pomocznık gıch a obranytel gıch ıeft.

10 (18) **Dom** aaronow uffal w hospodynu: pomocznık gıch a obranytel gıch ıeft.

11 (19) **Gızto** fıe bogıe hospodına, uffaly fıu w hospodınu: pomocznık gıch a obranytel gıch ıeft.

12 (20) **Hospodın** po[107^b]mnyel na ny: ı pozehnal nam: **Pozehnal** domowy ıfrahelkemu: pozehnal domowy aaronowu.

13 (21) **Pozehnal** wfıem, gızto fıe bogıe hospodına, malym fı welıkımy.

¹⁾ Dle počıtání hebrejského počíná se zde žalm CXV^ř. —

²⁾ nequando; at nyekdy **ŽP**. — ³⁾ Za tím vynecháno: *non clamabunt in gutture suo*; any zwolagy hrdlem fwym **ŽP**. —

⁴⁾ faciunt; czynyte **ŽP**.

14 (22) **Prfide** ¹⁾ hospodín na w₁: na w₁, a na fyny waffe.

15 (23) **Pozehnany** wy hospodinu, ²⁾ ienzto vczynil nebe i zemyu.

16 (24) **Nebe** nebes hospodynu: ale zemie dala ³⁾ fynom czlowieczim.

17 (25) **Ne** mrtwi tie chwaliti budu, hospodine: any ty wficzny, gizto schodie u peklo.

18 (26) **Ale** my, gizto sme ziwí, diekugeme hospodinu, z nynyeffie czaffu ⁴⁾ y az u wyeky.

CXIV

1 **Mylowal** sem, ze usfliffal hospodynu hlas modlitwi me.

2 **Nebo** naklonyl ucho fwe ke mnye: a we dnech mych wzowu.

3 **O**kliuczili su mye bolefti smrtedlne: a strafti ⁵⁾ peklnie nalezli su mye. **Z**amutek a boleft nalezl sem:

4 a gmy^c bozyc ⁶⁾ [108^a] wzewal sem. **H** hospodine, ⁷⁾ wifwobod duffiu mu:

5 mylofrdny hospodín, a prawedlny, a boh nas smyluge fie.

6 **O**strfiehage maliuczke hospodín: ponyzen sem, i wifwobodil mye.

7 **N**awrat fie duffie ma u pokoi twoi: nebo hospodín dobrzie uczinyl ⁸⁾ tobie.

¹⁾ Snad za *Prfiday* (Adjiciat), jak v **ŽG.** a **ŽP.** — ²⁾ Rukopis (1. H. 1) má: *Domino*, tisky: a *Domino*; hospodynem **ŽP.** — ³⁾ Za *zemiu dal* (terram dedit). — ⁴⁾ ex hoc nunc; od toho nynye **ŽP.** — ⁵⁾ pericula; zhnutye **ŽP.** — ⁶⁾ Domini. — ⁷⁾ Za *O hospodine.* — ⁸⁾ Před u cosi vyškábáno.

8 **N**ebo wıpfıtıl duffıu mu ot smrtı: oczı mogı ot flez, nohı me ot poplzıu. ¹⁾

9 **S**lıubıu fie hořpodınu u wlařty zıwıch.

CXV

10 ²⁾ **W**yerzil fem, za nyez fem mluwıl: ale ıaz ponyzen fem prfıelıs.

11 **Y**az fem rzekl u wıřtupenyu mem: wfelıkı czlowıek lzıwı.

12 **C**zo otplacıu hořpodınu, za wfeczknı, czoz my dobreho ³⁾ uczınıl?

13 **K**alıch řpaffenyę prřıgmu: a gmıę bozıe ⁴⁾ wzowu.

14 **S**lıubı me hořpodynu nawracıu prřıede wfıę lıudem ıeho:

15 draha řmrt ıeho řwatıch w obezřfıę ⁵⁾ řwatıch. ⁶⁾

16 [108^b] **O** hořpodıne, nebo ıaz řluha twoy: ıaz řluha twıe, a řyn pořfelkınyę twe. **R**ozřrhl řı okowı me:

17 a ⁷⁾ tobie obıetowatı budu obıet chwalı, a gmyę bozıe ⁸⁾ wzowu.

18 **S**lıubı me nawracıu hořpodınu w obezřřıenyu wfęho lıuda ıeho:

19 w řynech domu bozıem, ⁹⁾ u prřıedcie tweho ıerufalemıe.

¹⁾ a lapsu. — ²⁾ Verře řalmu CXV^{ho} řsou ve Vulgatě řıřlo-
vány jako pokračování řalmu CXIV^{ho}. — ³⁾ *dobreho* přıřáno
v řeském překlade. — ⁴⁾ Domini. — ⁵⁾ *Za w obezřřıenyu*;
v XV. stol. přıděláno v *obezřřıeny*. — ⁶⁾ in conspectu Domini;
přıed hořpodynem **řP**. — ⁷⁾ a přıřáno v řeském překlade. —
⁸⁾ Domini. — ⁹⁾ *Za hořpodynıwa* (Domini), jak v **řP**.

CXVI

1 **C**Chwalte¹⁾ hospodîna wšiczkni ľudie: chwalte hospodîna²⁾ wšiczkny narodowe:

2 **N**ebo utwrzeno iest nad namy mylofrdie ieho: a prawda bozie³⁾ oftane u wieki.

CXVII

1 **S**kazuíte sie hospodynu, nebo iest dobrî: nebo u wieky mylofrdie ieho.⁴⁾

3 **R**ci neny⁵⁾ dom aaronow, nebo dobrî:⁶⁾ nebo u wieki mîlofrdie ieho.

4 **R**ciete nynye, gizto sie bogie hospodîna, nebo dobrî:⁷⁾ nebo u wieki mylofrdie ieho.

5 **Z** zamutka wzıwal sem hospodîna: î ušıssal mye w srokostı [109^a] hospodyn.

6 **H**ospodyn my iest pomoczkník:⁸⁾ nebudu sie batı, czo my uczıny czlowiek.

7 **H**ospodın my iest pomoczynk: a iaz pohrdiegiu neprfateli mîmy.

8 **D**obro iest uffatı w hospodınu, lepe⁹⁾ nez uffatı w czlowieku:

9 **L**epe¹⁰⁾ iest uffatı w hospodınu, nez uffatı w knyezata.

¹⁾ *C* dvakráte psáno. — ²⁾ *Za ieho* (eum). — ³⁾ *Domini*. — ⁴⁾ *Za tím vynechán verš 2^{bý}, který zní latinsky: Dicat nunc Israël, quoniam bonus: quoniam in saeculum misericordia ejus.* — ⁵⁾ *Za nynye* (nunc). — ⁶⁾ *nebo dobrı* přidáno v českém překladě, a ve Vulgatě přichází v 1^{em} a 2^{hém} verši. — ⁷⁾ *nebo dobrı* taktěz i zde přidáno, není v lat. Vulgatě. — ⁸⁾ *Za pomoczník*. — ⁹⁾ *lepe* přidáno v českém překladě snad od přepisovače. — ¹⁰⁾ *Bonum*.

10 **W**šiczkni narodowe okliuczili su mye: a we imenyu boziem,¹⁾ nebo pomstl sem sie nad nymy.

11 **O**kliuczûuci okliuczily su mye: a we ymenyu boziem,¹⁾ nebo pomstl sem sie nad nymy.

12 **O**kliuczili su mye iakzto wczeli, a wzplanuli iakzto ohen w trnyu: a we ymeny^v boziem,¹⁾ nebo pomstl sem sie nad nymy.

13 **W**ibit nawracen sem,²⁾ abich padl: a hospodin prfiyal.³⁾

14 **S**ila ma, a chwala ma hospodin: y uczinyen my iest w zdrowie.

15 **H**las wesele, a zdrowie w zchranach ťwich.⁴⁾

16 **P**rawicie bozie⁵⁾ uczynyla mocz: ťwicie bozie⁵⁾ wzdwihla mye, ťwicie bozie⁵⁾ uczynyla [109^b] mocz.

17 **N**eumru, ale ziw budu: a zwiestowati budu skutki bozie.⁵⁾

18 **T**refkcie kazal⁶⁾ mye hospodin: a smrti nepo^ddal mye.

19 **O**tewrziete my wrata ťwed^lnoťti, a⁷⁾ weida w nye, zpowiedati sie budu hospodinu:

20 ta wrata bozie⁵⁾ ťwed^lny weide⁸⁾ w nye.

21 **Z**powiedaty sie budu tobie, nebo uťliffal si mie: a uczinyen si my we zdrowie.

22 **K**amen, ienzto su potupili⁹⁾ ťawiegiuce: ten uczinyen iest w hlauu uhelnyka.¹⁰⁾

¹⁾ Domini. — ²⁾ Impulsus eversus sum; Postrezen sem y wywraczen sem **ŹP.**; poťtyrecē wıwraczē **ŹG.** — ³⁾ Vynecháno za tím: *me* (me). — ⁴⁾ in tabernaculis justorum; w ťtanyech sprawedlnych **ŹP.** — ⁵⁾ Domini. — ⁶⁾ castigavit; kazal **ŹG.**; trefktal **ŹP.** — ⁷⁾ *et* není v lat. Vulgatē. — ⁸⁾ intrabunt; wendu **ŹP.** — ⁹⁾ reprobaverunt; odwrhly **ŹP.** — ¹⁰⁾ anguli; vhlouu **ŹP.**

23 **O**t hoſpodîna uczynyeno ieſt: a ieſt diwne w naſſiu oczîu.

24 **T**ento ieſt den, ienſto ieſt uczînyl hoſpodîn: raduyme ſie, a weffelme ſie w nyem.

25 **O** hoſpodîne, zdrawa mîe uczyn, o hoſpodîne, pſpieffen bud: ¹⁾

26 blažený ieſt, ienzto pſiſſel we ymenyu boziem. ²⁾ **P**ozehnali ſme wam z domu bozieho: ²⁾

27 hoſpodîn boh, i pſikazal ³⁾ nam. **U**ſtawte den ſlawny w ſtanowiſtich, ⁴⁾ az do rohu oltarzîe.

28 **B**oh moy ſi [110^a] ty, a zpowiedati ſie budu tobie: boh moi ſi ti, a powiſſiu tebe. **Z**powiedati ſie budu tobie, nebo uſiſſal ſi mye: a uczînyen ſi my we zdrawie.

29 **Z**powiedati ſie budu hoſpodînu, nebo ieſt dobrî: nebo u wieki mîloſrdie ieho.

p̄s. CXVIII

1 **B**lahoſlaweny nepoſkwrnîny ⁵⁾ w cieſtie: gizto chodie w zakonîe boziem. ²⁾

2 **B**lahoſlaweny, gizto z(y)adugîu ⁶⁾ ſwiedeczſtwe ieho: we wſiem ſrdciu hledagîu ho.

3 **N**ebo ne ty, gizto czynye zloſt, w ieho cieſtach choditi budu.

4 **T**y ſi pſikazal pſikazanye twa oſtrſiehati pſielis.

¹⁾ bene prosperare; pſpeuay **ŽG.**; dobrze pſpîety day **ŽP.** — ²⁾ Domini. — ³⁾ illuxit; pſowwyetyl **ŽP.** — ⁴⁾ in condensis; w hluku **ŽG.**; w huſſeczneh **ŽP.** — ⁵⁾ Za nepoſkwrnîeny. — ⁶⁾ y ſkrábáno; scrutantur; naſledugy **ŽP.**

5 Ach bi sie zřwili cieřti me, k ofřfiehany řwedełnořti twich.

6 Tehdi nebudu pohanyen, kdiz řzřřiu we wfiech řřikazanych twich.

7 Zpowiedati sie budu tobie we zřřweny řrdcie: w tom, ze sem sie nauczil řudom řwedełnořti twe.

8 Prawedełnořti twich chowati budu: neopuřtiuy mne u wieku. ¹⁾

9 W niemz[110^b]to zprawuge mladenez cieřtu řwu? w ofřfiehany řziecei twich. ²⁾

11 w řrdciu mē řchawal sem mluwi twe: abich nefřziefřil tobie.

12 Blahoflaweny ři, hořpodine: naucz mie řwedełnořtem twym.

13 U miħ rtech, zwieřtawal sem wfieczkny řudi uřt twich.

14 Na cieřtie řwedełzřtwi twich kochal sem sie, iakozto we wfiech boħatřtwich.

15 U řřikazanych twich ochwiti sie budu: ³⁾ a opatřzy cieřti twe.

16 U prawedełnořtech twich myřliti budu: nezapořmanu řziecei twich.

17 OTplat řluzie twemu, ziw mie: a chowaty budu řziecei twich.

¹⁾ usquequaque; až donyekud ŽP. — ²⁾ Za tím vynechán verř 10^b, který źní latinsky: *In toto corde meo exquisivi te: ne repellas me a mandatis tuis.* — ³⁾ exercebor; uwiknu ŽG.; budu obykaty ŽP.

18 **O**tworz¹⁾ occhi mogli: a znamenatı budu dywi
ot zakona tweho.²⁾

20 **S**zadala duffie ma zadatı prawednoftı twich,
we wfiem czafu.

21 **L**al fi pifnym: pkletı, gizto schylugiu ot prfi-
kazany twich.

22 **O**tnes ote mne ruhotu, a ukoru:³⁾ nebo fwie-
deczftwie tweho hledal fem.

23 **N**ebo [111^a] sedielı fu kniezata, a protı mnie
mluwiechu: ale fluha⁴⁾ twoi wzochwowaffe fie⁵⁾
u p̄wednostech twich.

24 **N**ebo i fwiedeczftwie tve miflenye me iest: a
rada ma prawednoftı tve.

25 **P**rfidrzala fie paftwie⁶⁾ duffie ma: uzdraw⁷⁾
mie wedle slowa⁸⁾ tweho.

26 **C**ieftı me wizwiestowal fem, i vsiffal fi mie:
ucz mie prawednoftem twim.

27 **C**ieftu p̄wednoftı twich naucz mie: a wzochwiu
fie w diwnoftech⁹⁾ twich:

28 **D**rziemala duffie ma p tesknoft:¹⁰⁾ potwrd mie
w slowiech twich.

29 **C**ieftu zloftı otchl ote mne:¹¹⁾

30 sudow twich nezapōnyel fem.

1) Revela; Zgyew **ŽP.** — 2) Za tím vynechán verš 19^{ty},
který zní latinsky: *Incola ego sum in terra: non abscondas
a me mandata tua.* — 3) opprobrium, et contemptum; ruhotu
a potupu **ŽP.** — 4) Za tím slovem díra v pergameně. —
5) excercebatur; swikal **ŽG.**; obykalše **ŽP.** — 6) pavimento;
puodu **ŽP.** — 7) vivifica; obzyw **ŽP.** — 8) o předěláno z a. —
9) exercebor in mirabilibus; budv obykaty w dywyech **ŽP.** —
10) prae taedio; pro mrzkoft **ŽP.** — 11) Za tím vynecháno: *et
de lege tua miserere mei.* 30 *Viam veritatis elegi:* —

31 **P**řidrzał sem sie swiedeczstwı twich, hospodine: nerod mne pohanyti.

32 **C**iestu přikazany twich biezal sem, kdiz rozfirzil frdcie me.

33 **Z**Akon uloz(*il*)¹⁾ my, hospodyne, ciestu prwednosti²⁾ twich: y budu hledati gie wezdi.

34 **D**ai my rozum, a yadati³⁾ budu zakona:⁴⁾ a [111^b] chowati⁵⁾ budu ho we wfieim frdciu mem.

35 **W**od mye na ciestie⁶⁾ přikazany twich: nebo sem mu⁷⁾ chtiel.

36 **N**aklon frdcie me w swiedeczstwıe twa: a ne w lakomstwo.

37 **O**twrat oczy mogli, abista newidiele gieřitnosti: w ciestie twey ziw mie.

38 **U**staw sluzie twemu mluwu twu, u bazny twey.

39 **O**tetny ruhotu mu, geztu sem nasledowal:⁸⁾ nebo sudowe tw^ogi ochotny.⁹⁾

40 **A**i zrzi, zadal sem přikazany twich: w twei prawdie obziw mye.

41 **A** přid na mie milofrdie twe, hospodine: a¹⁰⁾ řpaffenie twe podle mluwi twe.

42 **A** odpowie¹¹⁾ ukaragiucim mnye slowo: nebo sem uffal w twich rziecziech.

¹⁾ *il* podtečkováno a vyškrábáno. — ²⁾ Za *prawednosti*. — ³⁾ scrutator; nasledowaty **ŽP**. — ⁴⁾ Vynecháno za tím: *tweho* (tuam). — ⁵⁾ Před tímto slovem cosi vyškrábáno. — ⁶⁾ Deduc me in semita (rukopis 1. H. 1); Przywed mye na cziestye **ŽP**. — ⁷⁾ eam; gley **ŽP**. — ⁸⁾ suspicatus sum; gehoz dowtypowach ſye **ŽP**. — ⁹⁾ jucunda; vtyeffeny **ŽP**. — ¹⁰⁾ a přidáno v našem překlade. — ¹¹⁾ respondebo; odpowiede **ŽP**.

43 **A** neotwraćiu¹⁾ z uft mych slowo prawdi u wieku:²⁾ nebo w sudiech tuuych uffal fem.³⁾

44 **A** chowati budu zakon twoi wezdi: u wieky y u wieku wiekom.

45 **A** chodiech w rozfirzenyu: nebo prfikazany twych [112^a] hledal fem.

46 **A** mluwiech w swiedeczstwach twich w obezrzienu kralo^w: a nebiech uhanyen.

47 **A** miślech u prfikazanych twich, iezto fem miłowal.

48 **A** wzwedl fem rucie mogli ku prfikazanym twim, giezto fem miłowal: a wzochwiu sie⁴⁾ u p̄wednoſtech twich.

49 **P**Amaten bud slowa tweho sluzie twemu, w nyezto ſi my nadiegïu dal.

50 **T**a mye utieffila iest u ponyzenyu mē: nebo mluwa twa obziwila mye.

51 **P**ifny zloſtiwie mluwiechu wezdi:⁵⁾ ale iaz ot zakona⁶⁾ nefchilil fem sie.

52 **P**amietiw⁷⁾ fem bil sudow twich ot wieku, hospodine: a utieffen fem.

53 **N**edoftateczenſtwie drzalo mye, p hrziefnyki opuſtyugïucie zakon twoi.

54 **S**piewatedlny biechu my prawednoſti twe, u mieſtie putowane meho.

¹⁾ ne auferas; neodgymay **ŽP.** — ²⁾ usquequaque; az do yeku(dz) **ŽG.**; az dokud **ŽP.** — ³⁾ supersperavi, nadvffach **ŽP.** — ⁴⁾ exercebar; wzobykagy **ŽP.** — ⁵⁾ agebant usquequaque; az dokudſi **ŽG.**; czynyechu az dokud **ŽP.** — ⁶⁾ Za tím vynecháno: *tweho* (tua).

55 **P**amyetiw fem bil w noci gmie tweho, hofpodine: a chowal fem zakona tweho.

56 **T**o [112^b] ftalo fie iest mnye: nebo prawednofti twich hledal fem.

57 **D**iel moy, hofpodine, rzekl fem, chowati zakona tweho.

58 **P**roffil fem oblicziege tweho: ¹⁾ smiluy fie nade mnu podle mluwi twe.

59 **M**yslil fem o mich ciestach: i obratil fem nohi me w swiedeczstwie twa.

60 **H**otow fem, a neyfem smucen: abich chowal prfikazany twich.

61 **P**owrazi hrufiefnych obgieli fu mye: a zakona tweho nezapomnyel fem.

62 **U** polnoci wftawach ke zpowiedanyu tobie, nad ludi pŕwednofti twe.

63 **U**czasten fem iaz bogiucich wŕiech ²⁾ fie tebe, a chowagiucich prfikazany twich.

64 **M**ylodrie bozieho ³⁾ plna iest zemye: prawednoftem twim naucz mye. ⁴⁾

65 **D**obrotu fi ⁵⁾ uczinyl f fluhu twim, hofpodine, podle slowa tweho.

66 Dobrotu, a kazen, a umyeny naucz mye: nebo prfikazanym twim wierzil fem.

¹⁾ Vynechano za tim: *we wŕiem ŕrdciu mem* (in toto corde meo). — ²⁾ Nadepsané *b* a *a* znamenaji, že se má čísti: *wŕiech bogiucich*. — ³⁾ V rukopise (1. H. 1): *Misericordia domini*, v tišŕených Vulgátách: *Misericordia tua, Domine*. — ⁴⁾ Za tím rubrikátorem připsáno: *Zalma*. — ⁵⁾ i škrábáním předěláno z *u*.

67 **Drzewe** nez biech pony[113^a]zen, ya fem opu-
řtil: ¹⁾ pto mluwi tve chowal-fem.

68 **Dobri** si ti: a w dobrotie tve naucz mie pra-
wednořtem twim.

69 **Rozmnozila** fie ieřt nade mnu zlořt piřnich: ale
we wřiem řrdciu mem iadati ²⁾ budu přikazany twich.

70 **Sřiedlo** fie ieřt iakozto mleko řrdcie gich: ale
iaz w zakone ³⁾ twem miřilil fem.

71 **Blazie** mnye, ze si mne ponyzil: abich fie na-
uczil přwednořtem twy.

72 **Bzazie** ⁴⁾ mnye uřtawenye uřt twich, nad řiu-
řřiuce zlata, a řřřiebra.

73 **Rucie** twogi, hořpodine, ⁵⁾ uřinile řta mie, a
řtworzile řta mye: dai my rozum, abich ⁶⁾ fie nauczil
přikazanym twim.

74 **Gizto** fie bogie tebe, uřřzie mye, a radowati
fie budu: nebo w řlowa twa naduffal fem.

75 **Poznal** fem, hořpodine, nebo přwedny ⁷⁾ řudowe
twogi: a u přwdie twei ponyzils mie.

76 **Bud** miřlořdie tve, abi mie utieřřilo, wedle
mluwi tve řluzie twemu.

77 **Přři**[113^b]dte my řmiřlowanye twa, a budu ziw:
nebo zakon twoi myřlenye me ieřt.

78 **Pohanyeny** budte piřny, nebo neřřwnye uřři-
nylu ⁸⁾ zlořt nade mnu: ale ya w zochwiu fie u přři-
kazanych twich.

¹⁾ deliqui; řhrziěřřich **řP.** — ²⁾ scrutabor; chowaty budu **řP.** — ³⁾ Za *zakonię* (legem). — ⁴⁾ Za *Blazie*. — ⁵⁾ *hořpodine* přřidano v nařem překladě. — ⁶⁾ V rkpse (1. H. 1): *ut*, v tiřřě-
nych *Vulgatách: et.* — ⁷⁾ *equitas*; prawo **řP.** — ⁸⁾ Za *uřřinyli řu.*

79 **O**braceny budte mnye bogiuci tebe: a gizto fu znali fwiedeczftwie twa.

80 **B**ud frdcie me nepofkwrnyeno u prawedlnoftech twich, abich nebil pohanyen.

81 **Z**hynula duffie ma w zdrawiu twem: a w twe flowo naduffal fem.

82 **Z**hînule fta oczî mogli we mluwu twu, rzkuce: kda mie utieffis?

83 **N**ebo uczînyen fem iako fudecz¹⁾ w gînyu: Ńwedlnofti twich nezapomnyel fem.

84 **K**oliko ieft dnow fluhî tweh:²⁾ kda uczînys z nafledugiucich³⁾ mne fud?

85 **P**rfîpowiedali fu my zloftîwi powiefti:⁴⁾ ale ne iakzto zakon twoi.

86 **W**fieczkna prfikazanye twa Ńwedlna:⁵⁾ ne-prfîetele nafledowali^{fu 6)} mye, Ńpomoz my.

87 **N**ema[114^a]le⁷⁾ ftwrdili fu⁸⁾ mie na zemy: ale ya neopuftil fem prfikazany twich.

88 **P**odle mylofrdie tweho obzîw mie: a chowati bu⁹⁾ fwiedeczftwie uft twich.

89 **W** uieki, hoŃpodîne, flowo twe oftane na nebîu.

90 **W** narozenyu a do narozenye Ńwda twa: zalozil fi zemy, i prŃiebude.

¹⁾ Ńicut uter; lahwicie **ŹG.**; yako mlha malcha **ŹP.** — ²⁾ Za *tweho*, e předěláno Ńkrábáním z o. — ³⁾ de persequentibus; nad nenawiducich **ŹG.**; Ńtyhagiczich **ŹP.** — ⁴⁾ Narraverunt mihi iniqui fabulationes; rozprawili mi zloftni baŃni **ŹG.**; Prawyechu my neprawy baŃny **ŹP.** — ⁵⁾ veritas; rownoŃt **ŹP.** — ⁶⁾ iniqui, v rkpse (1. H. 1) persecuti sunt; homli **ŹG.**; Ńtîhaly fu neprawy **ŹP.** — ⁷⁾ N na rasuře; Paulominus; bezmala **ŹG.** a **ŹP.** — ⁸⁾ conŃummaverunt; Ńt(r)awili fu **ŹG.**; Ńvrchowachu **ŹP.** — ⁹⁾ Za *budu.*

91 **Y**ednanym twím prfibiwa¹⁾ den: nebo wfeczko fluzi tobie.

92 **Y**edno²⁾ zakon twoy míllenye³⁾ íeft: tedi⁴⁾ fínad zahínul bích bíl u mem ponyzenyu.

93 **U** wieky nezapomanu přwedlnofti twích: nebo w nych fi mye obzîwil.

94 **T**woi fem íaz, zdrawa mye uczyn: nebo přwedlnofti twích hledal fem.

95 **M**ne fu czekali hrífefnyci, abí zadržali mie: fwídeczftwíu twemu urozumíel fem.

96 **W**felikeho fwrchowanye,⁵⁾ wídiel fem fkonanye: fíroke prfíkazanye tve prfíelís.

97 **K**Ako fem mílowal zakon twoi, hofpodíne? cyely [114^b] den míllenye me íeft.

98 **N**ad neprfatehí me wíehlafna fi mye uczínyl prfíkazanyu twemu: nebo u wíekí mny⁶⁾ íeft.

99 **N**ade wfíe ucíúcie mye vrozumíel fem: nebo fwídeczftwie twa míllenye me íeft.

100 **N**ad ftarofti⁷⁾ urozumyel fem: nebo prfíkazany twích hledal fem.

101 **O**te wfíelike ciefthí zle zabranyl fem nohí me: abích chowal fíow twích.

102 **O**t fudow twích nefchíhíl fem fie: nebo tí zakon ulozíl fi my.

103 **K**ako fíadke fu dáfnom mym mluwí tve, nad ftred uftom mym!

¹⁾ Ordinatione tua perseverat; vprauený ŽG.; Zpořobeným twým ftogy ŽP. — ²⁾ Nisi quod; Gedno ze ŽP. — ³⁾ Za tím vynecháno: me (mea). — ⁴⁾ tunc; tehdy ŽP. — ⁵⁾ consummationis; fkonanye ŽG.; fkonaneho ŽP. — ⁶⁾ Za mnye. — ⁷⁾ fenes; ftare ŽP.

104 **O**t prfikazany twich urozumiel sem: a¹⁾ pto nenawidiel wfelike ciefti zlofti.

105 **S**wieczeny²⁾ noham mym flowo twe, a fwietlo ftezkam mym.

106 **P**rřifahl sem, a uftawil sem ofřřiehatı sudow řwofı twe.

107 **P**onyzen sem welmy,³⁾ hořpodıne: zıw mie podle flowa tweho.

108 **W**olnofti⁴⁾ uft mıch dobrzieliuba uczın, hořpodıne: a fudom twım naucz mie.

109 **D**uf[115^a]řie ma w ruku mu wezdi: a zakona tweho nezapomnyel sem.

110 **P**olozili řu hrzielnıci ofřřidlo mnye: a z prřikazany twich nebludil sem.

111 **D**iedzıctwo tve⁵⁾ zıřkal sem řwıdeczřtwie⁶⁾ tve u wieki: nebo wefele řrdcie meho řu.

112 **P**rřıchıl^ř sem řrdcie me k czınyenyu řřwedlnofti tve u wieky, pro otplatu.

113 **Z**Lořtıwe w nenawıřtı myel sem: a zakon twoi mılował sem.

114 **P**omocznık a prřıgemnyk moy řı tı: a w flowo tve naduffal sem.

115 **O**tchılte řie ote mne zlořtıwı: a budu yadatı⁷⁾ prřikazany boha meho.

¹⁾ a přıdano v našem překladě. — ²⁾ Lucerna; Swieczeny **řP.** — ³⁾ usquequaque; az y owřřiem **řP.** — ⁴⁾ Voluntaria; dobrowolna **řG.**; Dobrowolenřtwye **řP.** — ⁵⁾ Haereditate; dieďiczřtwě **řG.**; Dyedynřky **řP.**; tve přıdano v našem překladě. — ⁶⁾ Za řwıdeczřtwie. — ⁷⁾ scrutabor; nasledowaty budu **řP.**

116 **Prfigmy** mĕ podle mluví tve, y budu ziv: a nepohanyu⁷ mne ot czekanye meho.

117 **Spomoz** my, a zdraw budu: a mysliti budu u pŕwednoŕtech twich⁷ wezdi.

118 **Pohrdiel** ſi¹⁾ otch^odyucĕmy ot pŕwednoŕti²⁾ twich: nebo neyfu prawa mĕllyne gich.

119 **Prſiſtupugiucie**³⁾ pomyenyl ſem wfeczknĕ hrſiefnyki zemfke: a⁴⁾ pto mylowal ſem ſwie[115^b]deczſtwie twa.

120 **Ienzny**⁵⁾ baznyu twu tielo me: nebo ſudow⁶⁾ bal ſem ſie.

121 **Uczynyl** ſem ſud a prawednoſt: nepoddawal mne potupugiucĕm mye.

122 **Prfygmy** ſluhu tweho w dobre: aby mne nepotupowali⁷⁾ piſſny.

123 **Oczy** mogli zhĕnule ſta we zdrawie tve: a we mluwie pŕwoſti tve.

124 **Uczĕn** ſ twĕm ſluhu podle mĕloſrdie tweho: a pŕwednoſtem twĕ naucz mye.

125 **Sluha** twoi ſem iaz: day⁸⁾ rozum, abych umyel ſwiedeczſtwie twa.

126 **Tzas**⁹⁾ czĕniĕnye, hoſpodĕne: roztrhali ſu zakon twoi.

1) Za tím vynecháno: *wſſemy* (omnes). — 2) V rukopise (1. H. 1): *a uſtrciſ*, v tiſtĕných Vulgatach: *a iudiciis*; od prav **ŽP.** — 3) Za *Prſeſtupugiucie*. — 4) a pŕidáno v našem pŕekladĕ. — 5) *Conſige*; Sepni **ŽG.**; Zbod **ŽP.** — 6) Za tím vynecháno: *twych* (tuis). — 7) *non calumnientur*; neobuzuyte mne **ŽG.**; neobluzuyte **ŽP.** — 8) Za tím vynecháno: *mnye* (mihi). — 9) Za *Czas*; rubrikator napsal *T* místo *C*.

127 Proto mylowal fem zakon twoi,¹⁾ nad zlato a nad kamen topazion:²⁾

128 A³⁾ pto ke wŕie⁴⁾ prfikazanym twim zprawowach ŕie: wfeliku cieŕtu zloŕtíwu w nenawíŕt myel fem.

129 Dywna ŕwiedeczŕtwa,⁵⁾ hoŕpodínæ:⁶⁾ proto zpítala íeŕt⁷⁾ duŕŕie ma.

130 Zracznofŕt⁸⁾ rzíeczí twích ofwíeczuge: a rozum dawa malym.

131 Uŕta ma otworzil fem, a prŕítrhl fem duch: nebo prŕí[116^a]kazany twích zadach.

132 Wzezrŕí na mîe, a ŕmíluy ŕie nade mnu, podle ŕuda mylugíucích gmîe.⁹⁾

133 Chodí me zpŕw podle mluwí twe: a bí nepanowal my wfelíkí u prawofŕtí.¹⁰⁾

134 Wíkup mîe ot potup líudŕkích: abích ofŕŕŕíehal prfikazany twích.

135 Obliczíey twoi pŕŕwíet nad twím ŕluhu: a naucz pŕwednoŕtem mye twím.

136 Wichod wod wíwedlí ŕu oczí mogli: nebo neofŕŕíehalí zakona tweho.

137 Prawedlny ŕí, hoŕpodíne: a prawí íeŕt ŕud twoi.

138 Prfikazal ŕí pŕwednoŕŕt¹¹⁾ ŕwíedeczŕtwe twa, a pŕwdu twu prŕíeŕíŕ.

¹⁾ *mandata tua*; kazanye twa **ŽP.** — ²⁾ et topazion. — ³⁾ *A* pŕídáno v naŕem pŕekladě. — ⁴⁾ *Za wŕíem.* — ⁵⁾ *Za tím vynecháno: twa* (tua). — ⁶⁾ *a* nemá se čístí; v rukopíse (1. H. 1): *domine.* — ⁷⁾ *Scrutata est ea.* — ⁸⁾ *Declaratio*; zeuenie **ŽG.**; *Proŕwyeta* **ŽP.** — ⁹⁾ *Vynecháno za tím: twe* (tuum). — ¹⁰⁾ *Snad za: a bí nepanowala my wfelíkí neprawofŕt* (et non dominetur mei omnis injustitia). — ¹¹⁾ *kazal yŕy praudu* **ŽG.**; *Kazal ŕy prawo* **ŽP.**

139 **M**iffati my казал hnyew moi:¹⁾ nebo zapomnyeli su slow twich neprfietele mogli.

140 **O**hnyenu mluw twu:²⁾ a fluha tway milowal to.

141 **M**ladenczek fem yaz, a potupen: prawedlnosti twich nezapomanul fem.

142 **P**rawedlnost twa, hofpodine,³⁾ p̄wedlnost u wicki: a zakon twoi p̄wda.

143 **Z**amutek a ftra⁴⁾ [116^b] nadešli su mie: prfikazanye twa myšlenye me ıest.

144 **P**rawa su⁵⁾ fwiedeczstwie twa u wicki: rozum day my, a zıw budu.

145 **U**olal fem we wfiem frdcıu mem, ušlis mie, hofpodine: prawedlnosti twich hledati budu.

146 **W**olam fem⁶⁾ k tobie, zdrawa mie uczın: a⁷⁾ oftrfiehati budu prfikazany twich.

147 **P**rfiedfel fem w horzkoſti,⁸⁾ i wolal fem: a⁹⁾ w twa slowa naduffal fem.

148 **P**rfiedeſte ſta oczı mogli k tobie na uſwtie: abıch miſlıl mluwi twe.

149 **H**las moi uſıffıs podle mılofrdie tweho, hofpodine: a podle ſuda tweho obzıw mie.

¹⁾ Tabescere me fecit zelus meus; zhnuti mi kazala mıloſt ma **ŽG.**; Zhnyty mye vczynyla myloſt twa **ŽP.** — ²⁾ Vynechano za tím snad: *welmî* (vehementer), jak v **ŽG.** — ³⁾ *hofpodine* přídáno zde v našem překladě. — ⁴⁾ angustia; t(ł)ezicie **ŽG.**; nvze **ŽP.** — ⁵⁾ Aequitas; prauo **ŽG.**; Sprawedlnost **ŽP.** — ⁶⁾ Za *Wolal fem* (Clamavi). — ⁷⁾ V rukopise (1. H. 1): *et*, v tištěných Vulgátách: *ut*; at **ŽG.**; abıch **ŽP.** — ⁸⁾ in maturitate; w czas zrali **ŽG.**; w ranoſty **ŽP.** — ⁹⁾ quia, což v rukopise (1. H. 1) později nadepsáno.

150 **Pr**fyblízili su sie nasledugiuce¹⁾ mîe zloštíu: ale ot zakona tweho daleci uczyneny su.

151 **B**lízko bud, hospodíne: a wšeczki ciešti twe řwda.

152 **N**aiprwe poznal sem z šwídeczštwi twich: nebo u wíeki založil ši gie.

153 **U**iz pokoru mu, a wiprošt mîe: nebo zakona tweho nezapomnyel sem.

154 **S**ud šud [117^a] moy, a wíkup mîe: pro mluwu²⁾ ziw mîe.

155 **D**aleko íest ot hršiefnych zdrawie: nebo prawednošti twich nehledali su.

156 **M**ílošrdie twe, hospodíne, mnohe: podle šuda tweho ziw mîe.

157 **M**noši su, gezto nasledugiú³⁾ mye, a mutye mye: ot šwídeczštwi twich nešchilil sem sie.

158 **W**ídiel sem pršieštupugiuce štaw,⁴⁾ i hynul sem: nebo mluw twich neoštaršiehalí⁵⁾ su.

159 **U**iz, ze sem pršíkazanye twa mílowal, hospodíne: u mílošrdíu twem obzíw mîe.

160 **P**oczatek šlow twich řwda: u wíeki wšiczkný šudowe prawednošti twe.⁶⁾

161 **K**nyezata nasledowali⁷⁾ mye darmo: a ot šlow twich tršallo sie íest šrdcie me.

¹⁾ persequentes; nenauidieci **ŽG.**; gyz honye **ŽP.** — ²⁾ Za tím vynecháno: *twu* (tuum). — ³⁾ persequuntur; štyhagy **ŽP.** — ⁴⁾ praevaricantes; przyeštupnyky **ŽP.** — ⁵⁾ Prvé *a* nemá se číši. — ⁶⁾ Za tím připsáno rubrikatorem: *Zalma*. — ⁷⁾ persecuti sunt; štyhaly su **ŽP.**

162 **R**adowatı fie budu iaz nad mluwı twe: iako ktoz nalezne korzıftı mnohe.

163 **Z**loft w nenawıft gmıel fem, a potupen fem: ale zakon twoi mılowal fem.

164 **S**edmkrat we dny chwalu wzdawal fem [117^b] tobie, nad fudı prawednoftı twe.

165 **P**okoy mnohi mylugıucım zakon twoi: a ne-nye gım pohorffene.¹⁾

166 **C**zakał fem zdrawie tweho, hořpodyne: a prıfıkazanye twa mylowal fem.

167 **O**ftrıfehala ıeft duřfie ma řwıedeczřtwı twıch: a mılowala gie naramnye.

168 **S**chowal fem prıfıkazanye twa:²⁾ nebo wfeczknı cıeftı me w obeřřıenyu twem.

169 **P**rıfıblızı řie přba ma w obeřřıenyu twem, hořpodıne: podle mluwı twe dai my rozum.

170 **W**eıdı zadořt ma w obeřřıenye twe: podle mluwı twe wıprořt mye.

171 **W**ırzehnu³⁾ řtı ma řlawu, kdız mye nauczıř řwednořtem twım.

172 **P**rozweřtuge iazık moı mluwu twu: nebo wfıeczka prıfıkazanye twa řwedna.⁴⁾

173 **B**ud ruka twa, abı uzdrawıla mıe: nebo prıfıkazanye twa wzwołıl fem.

174 **S**zadal fem zdrawie twe, hořpodıne: a zakō twoi mıřłenye me ıeft.

¹⁾ r na rasuře. — ²⁾ Vynecháno za tím: *ı řwıedeczřtwıe twa* (et testimonia tua). — ³⁾ Eructabunt; Wyrzyhnetá **řP**. — ⁴⁾ aequitas; rownořt **řP**.

175 **Z**iwa bude [118^a] duffie ma, a chwaliti budu ¹⁾ tie: a sudowe twogi spomohu my.

176 **B**ludil fem, iako owcie, ienzto hyne: ofstriehaj ²⁾ fluhı tweho, hospodıne, ³⁾ nebo prfikazanÿ twich nezapomanul fem.

Zalma CXIX

1 **K**Dizto fie mutiech, k hospodınu wolal fem: y uflıffal mıe ıest.

2 **H**ospodıne, wıfwobod duffıu mu ot rtow lftıwich, a ot yazıka lftıweho.

3 **C**zo dadie tobie, nebo czo prfilozie tobie ot ⁴⁾ yazıka lftıweho?

4 **S**trıehi moczne ⁵⁾ oftre, f uhlym zerzewnym. ⁶⁾

5 **H**orze mnye, nebo podruzstwo ⁷⁾ me pdleno ıest: bıdlıl fem f bıdlıucımy myesta ceda: ⁸⁾

6 mnoho podruzna bıla ⁹⁾ duffie ma.

7 **S** tiemı, gizto nenawıdiechu pokogie, bıł fē pokogen: kdizto mluwiech gım, wıbigiechu mye nadarmo.

CXX

1 **W**Zwedl fem oczı mogı na hory, odkad prıfıde pomocz mnye.

2 **P**omocz ma ıest ot hospodına, ienz ftworzil nebe i zemyu.

¹⁾ Za bude. — ²⁾ quaere; hleday **ŽP.** — ³⁾ *hospodıne* přídáno v našem překladě. — ⁴⁾ ad. — ⁵⁾ Za *mocneho* (potentis). — ⁶⁾ cum carbonibus desolatoriis; zhubıucı **ŽG.**; s vhlým zhvbugyczym **ŽP.** — ⁷⁾ incolatus; prziebitek **ŽG.**; bydlenye **ŽP.** — ⁸⁾ Za cedar. — ⁹⁾ incola; prziebuatelna **ŽG.**; zemenynem bydlıyla **ŽP.**

3 **N**edai w hnutye [118^b] nohu twu: any sie wzdrzieme, ienzto ostrfieha tebe.

4 **A**i zrzi, newzdrzieme sie, any spatı bude, ienzto strfieze muzie widucieho boha.¹⁾

5 **H**ospodin ostrfieha tebe, hospodin obrancie twoi,²⁾ na ruku p'wiciu twu.

6 **P**rfief den slunce neozze:³⁾ any mieffiecz prfief nocz.

7 **H**ospodin ostrfieha tebe ote wlieho zleho: ostrfiez duffiu twu hospodin.

8 **H**ospodin ostrfiez wchod twoi y wychod twoy: nenyne, i wieki wiekom.⁴⁾

CXXI

1 **U**Effehl sem sie w tiechto, geztu su my powiediena: w dom bozi⁵⁾ poideme.

2 **S**togiucie biechu nohi nasie, w sienech twich w geruzalemie.⁶⁾

3 **G**eruzaleme, ienzto uftawuge sie iakozto miefsto: gehozto ucziestienstwie iest w nyem lamem.

4 **N**ebo tam wzesla su pokolenye, pokolenye bozie:⁷⁾ swiedeczstwo izrahelowo⁷⁾ ku prfikazany⁸⁾ gmeny boziemu.⁵⁾

5 **N**ebo tam sedieli su [119^a] sedıuci⁹⁾ w sudie, sedıuci⁹⁾ nad domem dawıdowıwım.¹⁰⁾

¹⁾ Israël. — ²⁾ protectio tua; zaslona twa **ŽP.** — ³⁾ Za tím vyneslıano: *tye* (te). — ⁴⁾ ex hoc nunc et usque in saeculum; od toho nynye az y na wyeky **ŽP.** — ⁵⁾ Domini. — ⁶⁾ Jerusalem; geruzaleme **ŽP.** — ⁷⁾ Za *izrahelowo*. — ⁸⁾ ad confitendum; na zpoued **ŽG.**; ku zpowyedany **ŽP.** — ⁹⁾ sedes; stolczowe **ŽP.** — ¹⁰⁾ Za *dawıdowım*.

6 **P**roste, gesto ku pokogiu su ieruzalem: abizenstwie ¹⁾ mylugiucym tie.

7 **B**ud pokoi u moci twei, a obizenstwie u wieziech twich.

8 **P**ro bratrfiu mu, a bliznye me, mluwil sem pokoy o tobie:

9 **P**ro dom boha naseho hospodina, hledal sem dobreho ²⁾ tobie.

Zalma da. CXXII

1 **K** Tobie wzwedl sem oczu mogli, ienzto bidlis w nebesiech.

2 **A**y rzi, ³⁾ iako oczu panos, ⁴⁾ w ruku panow swich, **Y**ako oczu diewczie, ⁵⁾ w ruku panye swe: tak ⁶⁾ nassy k hospodynu bohu nassemu, donadz sie nesmyluge nad namy.

3 **S**myliuy sie, hospodine, nad namy, smyliuy sie nad namy: nebo mnoho naplnieny sme hrdosti: ⁷⁾

4 **N**ebo mnoho naplnyena jest duffie ma: ⁸⁾ ohizd prielisnych, ⁹⁾ a hrdosti ¹⁰⁾ pifnych.

Zalma CXXIII

1 **I**Edno ze hospodin bieffe s namy, [119^b] rci neny ¹¹⁾ ifraheliu:

¹⁾ *Za a obizenstwie* (et abundantia); y hoy **ŽG.**; a mnostwye **ŽP.** — ²⁾ bona; dobra **ŽP.** — ³⁾ *Za srzi.* — ⁴⁾ servorum; panofy **ŽP.** — ⁵⁾ ancillae; poselkinie **ŽG.**; robynye **ŽP.** — ⁶⁾ *Za tím vyneháno: oczu* (oculi). — ⁷⁾ despectione; potupy **ŽP.** — ⁸⁾ *Za nassie* (nostra). — ⁹⁾ opprobrium abundantibus; bohati **ŽG.**; ruhotu obrznym **ŽP.** — ¹⁰⁾ despectio; wzhrzenye **ŽP.** — ¹¹⁾ nunc.

2 Jedno ze hospodyn bieffe s namy, **K**diz bi wftaly
lúdie proti nam,

3 **S**nad bi ziwí pohltíli ny: **K**diz bi sie rohnýe-
walo ¹⁾ rozliuceny gich na ny,

4 lehkó ²⁾ bi woda pozínula ³⁾ ny.

5 **B**ístrfínu pšla dúffie naffie: snad by bila přiešla
dúffie naffie wodu bezpřiemnu. ⁴⁾

6 **B**lahoflaweny hospodyn, ienz nedal nas w gíetie
zubom gich.

7 **D**úffie naffie iakozto wrabecz wibrkla íest ⁵⁾
z ofidla lowczow: **O**fidlo zetršieno íest, a my wpro-
šczeny ⁶⁾ sme.

8 **P**omocz naffie we ymeny boziem, ⁷⁾ ienz stwo-
rzil nebe y zemyu.

Zalmá da. CXXIV

1 **K**To uffagíu w hospodína, iako hora syon: ne-
pohne sie u wíekí, ienz bídly

2 w geruzalemye. **H**ory w okolcie ieho: a hospo-
dyn w okolcie lúda šweho, nynye y wíekí wíekom. ⁸⁾

3 **N**ebo neodpuštlí ⁹⁾ hospodín metlí hršiefnych nad
los prawich: [120^a] aby nezproštrielí přwedlny ke zloštlí
ruku šwu.

4 **D**obrze uczín, hospodyne, dobrým, a praweho
šrdcie. ¹⁰⁾

¹⁾ Za *rozhnýewalo*. — ²⁾ forsitan; snad **ŽP**. — ³⁾ absor-
bisset; pozrzela **ŽP**. — ⁴⁾ intolerabilem; netyrpedl(nu) **ŽG**.;
nepřietrpylywu **ŽP**. — ⁵⁾ erepta est; wyprošczena gest **ŽP**. —
⁶⁾ Za *wprošczeny*. — ⁷⁾ Domini. — ⁸⁾ ex hoc nunc et usque
in saeculum. — ⁹⁾ *d* nemá se čísti. — ¹⁰⁾ rectis corde; prawým
šrdczem **ŽP**.

5 **A**le schilugiuci sie w zaftawí, ¹⁾ pršiwede hořpodín f czynyucímý zlořt: pokoi nad muzie widucieho boha. ²⁾

Zalma CXXV

1 **W** Obracenyu hořpodín wiezenie ³⁾ hori řion: uczínyeny řme iako utieřfeny:

2 **T**ehdi naplnyena řu radořtí uřta nařřie: a yazík nař weřře. **T**ehdy diegíu mezi narođi: welbil ieřt hořpodín uczínyti f nymy.

3 **W**zwelbil hořpodyn uczínyti f namy: uczínyeny řme weřřeli.

4 **O**brat, hořpodíne, wiezenye ³⁾ nařřie, iakozto rucziei u polednem powieřřiu. ⁴⁾

5 **K**toz řiegiu we řřzach, u weřřeliu zieti budu.

6 **Y**duce gdiechu a plakachu, řiegiuce ⁵⁾ řiemena řwa. **A**le prřichodiece prřidu f weřřelym, neřuce řnopy řwe.

Zal. CXXVI

1 **G**Edno acz hořpodín uřtawily dom, nařřzdno diełali řu, gízto [120^b] řta(*we*)wiegiu ⁶⁾ gey. **I**edno acz hořpodyn řřřieci bude myřřta, darmo bdy, geřto řřřieze ho.

2 **G**ieřřitno ieřt wam prřied řwietlem wřtati: wřtante, kdízto řiedete, ieřto giete chleb boleřti. **K**dízto da zmylelym řwím řen:

¹⁾ in obligationes; w dluhi **ŽG.**; w obwazanye **ŽP.** — ²⁾ super Israëł. — ³⁾ captivitate; yetie **ŽG.** a **ŽP.** — ⁴⁾ torrens in Austro; potok na poledne **ŽG.**; byřřtořt v wyetr poledny **ŽP.** — ⁵⁾ mittentes; puřřezegieze **ŽP.** — ⁶⁾ *we* vyřřrábáno.

3 a1 zrzy, diediczftwo bozie ¹⁾ fynowe: mzda, plod brziucha.

4 Iako striel ²⁾ w rucie mocneho: tak finowe wiboynyko^w.

5 Blahoflaweny muz, ienz iest naplnyl zadost swu z nych: nebude pohanyen, kdiz wzmluwi neprzatelom swim v wratech.

CXXVII

1 Blahoflaweny ³⁾ wficzkny, gizto fie bogie hofpodina, a ⁴⁾ gizto chodie w ciestach ieho.

2 Ufile ruku twu, kteriz ⁵⁾ giesti budes: blazeny fi, a dobrze tobie bude.

3 Zena twa iako kmen fczedrofti, ⁶⁾ w zchranach ⁷⁾ domu tweho. Synowe twogi iako otmładi olywetfti, ⁸⁾ w okolcie stola tweho.

4 Ay zrzy, tak pozehnan bude czlowiek, [121^a] ienzto fie bogi hofpodina.

5 Pozehnai tobie hofpodin z fiona: a wiz dobre w yeruzalemie po wfie dny ziwota tweho.

6 A wiz fyny finow twich, pokoi nad muzie widucieho boha. ⁹⁾

¹⁾ Domini. — ²⁾ Za *striel* (*sagittae*). — ³⁾ Za *Blahoflaweny*. — ⁴⁾ a přidáno v našem překladě. — ⁵⁾ quia (v rukopise [1. H. 1] a vyškrábáno). — ⁶⁾ vitis abundans; prut winni hoyni ŽG.; kmen obrzny ŽP. — ⁷⁾ in lateribus; w stranach ŽG.; w boczech ŽP. — ⁸⁾ novellae olivarum; otm(1)adci olhwni ŽG.; no- wytke olywe ŽP. — ⁹⁾ super Israël.

CXXVIII

1 **C**zasto fu mîe wibigielî z me mladostî, rcî ne-
nye¹⁾ ifrahel.

2 **C**zasto wibigielî fu mîe z me mladostî: aneb²⁾
nemohli fu proti mnye.

3 **N**a chrzbet moy kowalî fu neprfietele: produ-
zylî fu zloft³⁾ fwu.

4 **H**ospodin ģwi zrfieze wazî hrfiefnîch:

5 pohanyeny budte a otwraceny `budte zafie
wficz kny, gîzto nenawidielî fu horî sion.

6 **B**udte iako sieno strfiefne:⁴⁾ iezto, drzewe nez
wînde, az zahyne:⁵⁾

7 **Z** niehozto iest nenapl nyl rukî swe, ienzto znye,
a lona sweho, ienzto snopi sbiera.

8 **I** nerzekli fu, gîzto mynowachu:⁶⁾ pozehnanye
bozie⁷⁾ na wî: pozehnalî sme wam we ymeny boziem.⁷⁾

CXXIX

1 **Z** Hlubokostî wolal sem k tobie, [121^b] hospodîne:

2 hospodîne, uflîs hlas moi. **B**udte uflî twogî sli-
sfiuci,⁸⁾ w hlas pfbî me.

3 **A**cz zloftî zachowas, hospodîne: hospodîne, kto
strpi?

4 **N**ebo u tebe sliutowanye iest: a pro zakon twoi.⁹⁾

1) nunc. — 2) etenim; ale **ĴP.** — 3) niesprawedlnost **ĴP.** —
4) tectorum. — 5) quod, priusquam evellatur, exaruit; nez sie
witr(h)ne **ĴG.**; genz drzewe nez wietrzeno gest, zfechne **ĴP.** —
6) praeteribant; mygyechu **ĴP.** — 7) Domini. — 8) intendentes;
posluchayuci **ĴG.**; poslu-hagyczie **ĴP.** — 9) Za tím vynecháno:
„sustinui te, Domine. Sustinuit anima mea in verbo ejus:“

CXXX

1 **H**ospodíne, nenye powiffeno frdcie me: any fta fie rozffirzile ¹⁾ oczí mogí. **A**ny sem chodíl u welíkich, any w dıwíucích fie ²⁾ nade mnu.

2 **A**cz sem pokorníe nepowolawal: ³⁾ ale powiffíl sem dúffie me: Iakozto otdogeny ⁴⁾ u materzje swe, tak otplata w dúffj mey.

3 **U**ffaj ífrahelíu w hospodína, ot nyneyeffie ⁵⁾ czaffu ⁶⁾ í az u wíeky.

CXXXI

1 **P**Omny, hospodíne, dawída, í wfeczkný ⁷⁾ tíchoftu íeho:

2 **Y**akoz íeft prfífahl hospodínu, ílíub íeft ílíubil bohu íakubowu: ⁸⁾

3 **A**cz weıdu w zchranu ⁹⁾ domu meho, acz wftupíu na poftelíu loze meho;

4 **A**cz dam fen oczíma myma, a wíeczczoma myma drzjemanye,

a ostatní čtyry verše žalmu CXXIX^{ho}, z nichž se nám ve zbytku universitní knihovny Pražské zachovaly verše 6—8 a zní takto: 6 „(ot) strazje utrffnye az do nocí: ufaj ífrahel w hospodyna. 7 Nebo u boha mílofırdýe: a obyžne wykupenye. 8 A on wprostý ífrahele ze wfíech zamutkow geho.“ — ¹⁾ elatí sunt; aní fta fy(e) wznesle **ŽG.**; zwenenye gfta **ŽP.** — ²⁾ in mirabilibus; w dywích **ŽP.** — ³⁾ sentiebam; smíffel **ŽG.**; nepowoloual **U.**; czyl sem **ŽP.** — ⁴⁾ ablactatus est super matre sua; otdogeno **ŽG.**; odchowanýe na materzy swey **ŽP.** — ⁵⁾ Za *nyneyeffieho*. — ⁶⁾ ex hoc nunc; otřowad nıne **ŽG.**; czaffa **U.** — ⁷⁾ wfíeczkný **U.** — ⁸⁾ yakobowu **U.**, jak í ve verši 5tem. — ⁹⁾ in tabernaculum; w chram **U.**; w ítan **ŽP.**

5 **A** pokoi czaffom ¹⁾ mym: [122^a] donedz nena-
leznu myesta hospodynu, sčhranu ²⁾ bohu iakubowu.

6 **A**₁ zrzy, sliffeli sme gie u wlasti efratskei: ³⁾
nalezhli sme gie u polich lefkich.

7 **W**eideme w zchranu ⁴⁾ ieho: modliti sie budeme
u miestie, kdesto su stali nohi ieho.

8 **W**itan, hospodine, u pokoi twoi, ti a chram ⁵⁾
swatofti twe.

9 **K**nyezie twogi odieny budu p̄wednostiu: a swieti ⁶⁾
twogi rodowati ⁷⁾ sie budu.

10 **P**ro dawida, sluhu twoho, neotwračiuy obli-
czegie mazaneho ⁸⁾ twoho.

11 **P**rfisahł iest hospodyn dawidowi prawdu, a ne-
obludy ⁹⁾ gym: z ploda brfiucha twoho pofaziu na
stolici twei.

12 **A**cz chowati budu synowe twogi ustawenye
meho, a swiedeczstwie meho toho, iezto naucziu gie:
A sinowe gich aze v wieki, sadu na stolici twei.

13 **N**ebo wiwolil iest hospodin horu sion: wywolil
giu iest u prfiebitek sobie.

14 **T**oto iest pokoi moy u wieki wiekom: [122^b]
tuto bidliti budu, nebo sem wiwolil giu.

15 **W**dowu ieho pozehdaw pozehnagi: chude ieho
nafičiu chlebow.

¹⁾ Nejspiše za *zidowinam* (temporibus) jak v **ŽG.** a **ŽP.**;
zwycziem **U.** — ²⁾ chramu **U**; stanu **ŽP.** — ³⁾ in Ephrata; sme
wlasty ewfratske **U.** — ⁴⁾ w chram **U.**; w stan **ŽP.** — ⁵⁾ arca;
skrzine **ŽG.** a **ŽP.** — ⁶⁾ swietye **U.** — ⁷⁾ Za *radowati.* — ⁸⁾ Christi;
pomazancze **ŽP.** — ⁹⁾ non frustrabitur, nbude zhlē **ŽG.**; ne-
vdarmy **ŽP.**

16 **K**nyezîu ieho odiegîu zdrawîm: a fwieti ieho wefelym weffeliti fie budu.

17 **T**am wîwedu roh dawîdow, prfihotowal fetidlnycîu ¹⁾ mazanemu ²⁾ memu.

18 **N**epzateh ieho odyegîu hanbu: ale nad nym zektwe fwatofst ma.

CXXXII

1 **A**y zrzi, kak iest dobre, a ³⁾ rozkofne, bidliti bratrzî we spolecie:

2 **Y**akozto maft w hlawie, geze fftupi u bradu, bra ⁴⁾ aaronowu, **G**eze ftupi w krafu ⁵⁾ ruch^a ieho:

3 iako rofa horî hermon, iezto fftupa w horu fyon. **N**ebo tam iest wzkazal hoſpodîn pozehnanye, a ziwot aze u wieki.

CXXXIII

1 **A**y zrzi, nynye podiekuyte hoſpodînu, wfeczkný fluhî hoſpodînowi: **G**izto ftogite w domu hoſpodynowie, w fienech domu boha nafieho.

2 **W** nocech wzpodeygmyete rucie waffie w fwatei, a po[123^a]diekuîte hoſpodînu.

3 **P**ozehnaî tie hoſpodyn f horî fiona, ienz iest ftworzil nebe y zemyu.

¹⁾ Snad za *ſwetidlnycîu* (lucernam); ſwyeczen **ŽP.** — ²⁾ Christo; pomazanezi **ŽP.** — ³⁾ Za tím vynesáno: *kak* (quam). — ⁴⁾ Za *bradu* (barbam). — ⁵⁾ in oram; na uz **ŽG.**; na podolek **ŽP.**

CXXXIV

1 Chwalte gmye hospodinowo, chwalte fluhi hospodîna;

2 Gizto stogyte w domu hospodinowie, w sienech domu boha naffeho.

3 Chwalte hospodyna, nebo iest dobrî hospodyn: slawte gmie ieho, nebo rozkosny iest.

4 Nebo iakuba iest wiwolil hospodyn sobie, ifrahelem wey gmyenye¹⁾ sobie.

5 Nebo ya poznal sem, ze iest welikî hospodyn, a boh nas nade wie bohi.

6 Wfiezka, kteraskoli chtiel iest, hospodyn uczinyl w nebîu, y²⁾ w zemy, u morzyu, î we wfiech ppaftach.

7 Wiwodie oblaki ot kragin³⁾ zemie: bliskoti w defcz uczynyl. Ienz wiwodi wietri z pokladow swich:

8 Ienz iest zbil prworodftwie⁴⁾ w zemy egypfkei⁵⁾ ot czlowieka az do dobitka.

9 Y poslal iest znamenye, a zafraki u pstrfiedcie tebe, egipte: w k⁶⁾[123^b]le pharaona, i we wfie fluhi ieho.

10 Ienz zbil narodi mnohe: a zabil krale moczne.

11 Seon, krale mocz⁷⁾ zemie amorfkeho,⁸⁾ a og, krale zemye bazanfke,⁹⁾ a wfiezka kralowftwie chanan.

1) in possessionem; w diiedzftwo **ŽG.**; diedynu **ŽP.** —

2) V rukopise (1. H. 1): *et in terra.* — 3) ab extremo; ot krayov **ŽG.**; z posledkow **ŽP.** — 4) primogenita; prworodile **ŽG.**; prwnyata **ŽP.** — 5) Aegypti; egypfka **ŽP.** — 6) in Pharaonem. —

7) *moc* nemá se čísti. — 8) Sehon regem Amorrhæorum; amorfkeho **ŽG.** a **ŽP.** — 9) regem Bafan; bafanfkeho **ŽG.** a **ŽP.**

12 **Y** dal ıest zemyu gıch dıedıczstwıu, dıedıczstwıu ıfrahelıu lıudu fwemu.

13 **Hospodıne**, gmıe twe u wıekı: hospodyne, pamyet twa ot narozenye do narozenye.

14 **Nebo** sudıtı bude hospodyn lıud swoı: a w sluhach fwıch modlıtebnı bude.¹⁾

15 **Modlı** pohanfke strıebro a zlato, dıela ruku lıudfku.²⁾

16 **Ufta** gmagıu, mluwıtı: ³⁾ ocıı magıu, a nebudu wıdıetı.

17 **Uffı** magıu, a nesııffıe: nebo any ıest duch w uftech gıch.

18 **Podobny** gım budte, gızto czınye to: y wfıczkny, gızto uffagıu w nych.

19 **Dom** ıfrahelıe podıekuıte hospodynu: dom arow podıekuyte hospodynu.

20 **Dom** yahnów⁴⁾ podıekuıte hospodınu: gızto bogy[124^a]te fıe hospodına, podıekuıte hospodynu.

21 **Blahoslawnıy**⁵⁾ hospodın z fıona, ıenzto bıdıı w geruzalemıe.

CXXXV

1 **Z**powıedaıte fıe hospodynu, nebo ıest dobrı: nebo ıest u wıekı mılofırdıe ıeho.

2 **Z**powıedaıte fıe bohu bohów: nebo u wıekı mılofırdıe ıeho.

¹⁾ deprecabitur; profē **ŽG.**; bude proffen **ŽP.** — ²⁾ hominum. — ³⁾ Za *ı nebudu mluwıtı* (et non loquentur); nezmluwye **ŽP.** — ⁴⁾ Levi; lewyn **ŽP.** — ⁵⁾ Za *Blahoslawnıy*.

3 **Z**powiedaite sie hospodinu, ¹⁾ nebo iest dobrı: ²⁾ nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

4 Ienz czíny dywı welıke sam, nebo iest dobrı: ²⁾ nebo iest wieczna míloft ³⁾ ieho.

5 **Y**enz iest vczynyl nebeffa w rozumie, nebo iest dobrı: ²⁾ nebo iest u wíekı mílofrdie yeho.

6 Ienz vtwrđıl zemyu nađ ⁴⁾ wodach, nebo iest dobrı: ²⁾ nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

7 **Y**enz iest uczínıl swietloftı ⁵⁾ welıke, nebo iest dobrı: ²⁾ nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

8 **S**luncie v mocz dny, nebo iest dobrı: ²⁾ nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

9 **M**ieffiecz, a hwiezdy [124^b] v mocz noci, nebo iest dobrı: ²⁾ nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

10 **Y**enz iest pobıl zemyu egıpsku ⁶⁾ f prworozenftwım gegie: ⁷⁾ nebo iest v wíekı mílofrdie ieho.

11 Ienz iest wıwedł ifrahel z proftršedka gıch: nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

12 **W** rucie moczneho, ⁸⁾ a w ramenyu na^ŷwıffieho: ⁹⁾ nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

13 **Y**enz iest rozdıelıl morze czrwene w rozdıele-nye: nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

14 **I** wıwedł iest ifrahel fkrzıe pštršedek ieho: nebo iest u wíekı mílofrdie ieho.

¹⁾ Za tím vynecháno: *hospodínou* (dominorum). — ²⁾ *quoniam bonus* není v lat. Vulgatě v tomto verši. — ³⁾ *in aeternum misericordia*. — ⁴⁾ *đ* nemá se čísti. — ⁵⁾ *luminaria*; swiecie **ŽG.**; swyeczy **ŽP.** — ⁶⁾ *Aegyptum*. — ⁷⁾ *cum primogenitis eorum*. — ⁸⁾ *In manu potenti*; w ruce moczney **ŽP.** — ⁹⁾ *brachio excelso*; w loktu zdwyženém **ŽP.**

15 **I** wibil pharaona krale fe wfiu mociu¹⁾ ieho u morziu czrwenem: nebo iest u wieki miłosrdie ieho.

16 **Yenz** iest pwedl liud swoi skrzie puftyu: nebo iest u wieki myłosrdie ieho.

17 **Yenz** iest pobil krale welike: nebo iest u wieki miłosrdie ieho.

18 **I** zbil yest [125^a] krale moczne: nebo iest u wieki myłosrdie ieho.

19 **Seon**, krale zemie amorfke: ²⁾ nebo iest u wieki miłosrdie ieho;

20 **A** og, krale zemie bazanfke: ³⁾ nebo iest u wieki miłosrdie ieho.

21 **I** dal iest zemyu gich diiedzftwu: nebo iest u wieki myłosrdie ieho.

22 **Diedzftwu** ifraheliu fluzie fwemu: nebo iest u wieki miłosrdie ieho.

23 **Nebo** u ponyzenyu naffem pomnyel iest na ny: nebo iest u wieki miłosrdie ieho.

24 **I** wikupil ny iest ot neprfatel naffich: nebo iest u wieki miłosrdie ieho.

25 **Yenz** dawa krmyu wfemu tyelefenftwiu: nebo iest u wieki miłosrdie ieho.

26 **Zpowiedajte** sie hospodinu nebeffa: nebo iest u wieki miłosrdie ieho. **Zpowiedajte** sie hospodinowi hospodino^m: nebo iest u wieki miłosrdie ieho.

CXXXVI

1 **N**Ad rziekaimy⁴⁾ babilonfkimy, tam sme siedieli i plakali sme: kdiz[125^b]to rozpominachme sion:

¹⁾ Pharaonem et virtutem; faraona a fylu **ŽP**. — ²⁾ Sehon regem Amorrhæorum. — ³⁾ regem Basan. — ⁴⁾ Druhé **ž** nemá se čísti.

2 **U** wrbíu u pŕŕŕiedcie ieho, powieŕŕili ŕme warhany naŕŕie.

3 **Nebo** tam otazali ŕu naŕ, giŕto w gietyu ¹⁾ wediechu ny, ŕlow ²⁾ pieŕny. **A** giŕto otwedli ŕu ny: chwalu zpiewaite naŕ z pieŕny hori ŕiona.

4 **Kak** zezpiewamy pieŕen hoŕpodynou w zemy eiuzi?

5 **Acz** zapomanu tebe, geruzaleme, zapomanutyu dana bud prawicie ma.

6 **Prŕiŕwiedny** ³⁾ iazik moy daŕnom mŕy, acz nebudu pamatowati tebe: **Acz** neprŕiedloziu geruzalema, v poczyncie ⁴⁾ weŕele meho.

7 **Pamaten** bud, hoŕpodiŕe, ŕynow edom, w den geruzalema; **Giŕto** diegiu: wygeŕiutnyete, wigieŕŕiutnyete ⁵⁾ az do zaklada w nyem.

8 **Dei** babilonŕka hubena: blaŕeny, kto^z otplaty tobie otplatu twu, giŕto giŕi otplatila naŕ.

9 **Blaŕeny**, ktoz bude drziety, a porazi ⁶⁾ maliuczke twe az ⁷⁾ k [126^a] ŕkale.

CXXXVII

1 **Zpowieda**(*ite*)ti ⁸⁾ ŕie budu tobie, hoŕpodiŕe, we wŕiem ŕrdciu: ⁹⁾ nebo uŕŕiŕŕal ŕi ŕlowa uŕt mych. **W** obezrienyu angelow ŕlawiti budu tobie:

2 pomodliu ŕie k koŕtelu ŕwatemu twemu, a zpowiedati ŕie budu gmenyu twemu, **Nad** miŕoŕŕidenŕtwie

¹⁾ captivos; giŕi iati **ŔG.**; giety **ŔP.** — ²⁾ Za *ŕlowa* (verba). — ³⁾ Adhaereat; przilnul **ŔG.**; Przylny **ŔP.** — ⁴⁾ na poczatecze **ŔP.** — ⁵⁾ exinanite; wiprazdnieŕe **ŔG.** a **ŔP.** — ⁶⁾ allidet; zetrŕe **ŔG.**; przytrze **ŔP.** — ⁷⁾ az pŕidano v naŕem pŕekladě. — ⁸⁾ *ite* podtečkovanu a vyŕkrabano. — ⁹⁾ Vynechanu za tim: *mem* (meo).

twe, a prawdi twe: nebo wzwelbil si nade wlie gmie fwate twe.

3 **W** kterizkoliwiek den wzywatı tie budu, uflis mie, rozmnozis v mei duffi cztnost.

4 **Z**powiedajte sie tobie ¹⁾ wliczkny kralowe zemfczi: nebo fliffieli su wfieczkna flow^u uft twich:

5 **A** fpiewajte w ciefiach hofpodynowich: nebo welika ieft chwala hofpodinowa.

6 **Nebo** naiwiffi ²⁾ hofpodin, a pokorna obezrzy: a wiffoka z daleka poznawa.

7 **Acz** choditi budu u proftriedcie zamutka, obzıwis mie: a nad hniew neprfatel mich zpfrfiel fi ruku twu, a zdrawa mie ieft [126^b] vczinyla prawicie twa.

8 **Hofpodin** otplatı za mie: hofpodine, mylofrdie twe u wıekı: diehı ruku twu nepohrzuy.

CXXXVIII

1 **Hofpodine**, pokufil fi mne, y poznal fi mye:

2 ty fi poznal czıunye ³⁾ me, a wzkrfieffenie me.

3 **Urozumiel** fi miflenye ma z daleka: ftezku mu, a powrazek moy ftihal fi. ⁴⁾

4 **A** wfieczknı ciefı me prfiezrfiel fi: ⁵⁾ nebo ne nye rzecz w yazıku mem.

5 **Aı** zrzi, hofpodine, ti fi poznal wfieczkna nai-
poftlednyeıffie, ⁶⁾ i ftara: ti fi ftworzil mie, a ulozil fi nade mnu ruku twu.

¹⁾ Za tím vynesáno: *hofpodine* (Domine). — ²⁾ excelsus; wyfoky **ŽP.** — ³⁾ sessionem; fedıeme **ŽG.** a **ŽP.** — ⁴⁾ investigasti; doftuhl fi **ŽG.**; zffel fy **ŽP.** — ⁵⁾ praevidisti; przewıdiel fi **ŽG.**; przewıedyel fy **ŽP.** — ⁶⁾ novissima; poftlednye **ŽP.**

6 **D**iwne uczînyeno iest vmîenye¹⁾ twe ze mne: pofileno iest, a nebudu moci k nyemu.

7 **K**am poidu ot ducha tweho? a kam ot oblicziegie tweho zabiehnû?

8 **A**cz wstupîu na nebe, ti tam si: acz sftupîu do pekla, tudiez fy.²⁾

9 **A**cz wezmu peruti me na ufwitye, a bidliti budu w zewnych³⁾ morfkich:

10 **A**ebo⁴⁾ i tam ruka twa wiwede⁵⁾ mîe: [127^a] a drzieti bude mîe prawicie twa.

11 **I** rzekl sem: snad temnofti potlaczcie mîe: a nocz ofwieceny me w rozkoffech mîch.⁶⁾

12 **N**ebo temnofti neomraczie sie ot tebe, a nocz iako den ofwieti sie:⁷⁾ iako temnofti gegie, takez⁸⁾ i swietlofti⁹⁾ gegie.¹⁰⁾

13 **N**ebo ti obfiedl si¹¹⁾ ledwie me: prfiyal fy mîe z tiela¹²⁾ materzie me.

14 **Z**powiedati sie budu tobie, nebo hroznye welebny si:¹³⁾ dywna diela twa, a duffie ma pozna welmî.

15 **N**eifu skrita ufta ma prfied tebu, gez si uczînîl w skritîu: a podftawa ma w naidoleiffich¹⁴⁾ zemfkich.

16 **N**efkonanye¹⁵⁾ me widiele fta oczî twogi, a w knybach twich wficz kny napfany budu: dnowe ftworzeny budu,¹⁶⁾ a i geden¹⁷⁾ w nych.

1) scientia; uczenie **ŽG.** — 2) ades; yfi **ŽG.**; tam gfy **ŽP.** — 3) in extremis; w kōcinach **ŽG.**; v posledczich **ŽP.** — 4) Za *Nebo.* — 5) dowede **U.**; przywede **ŽP.** — 6) twich **U.** — 7) swietyti sie bude **U.** — 8) takoz **U.** — 9) lumen; swietlo **U.** — 10) Za *neho* (ejus). — 11) possedisti; uwazal fy fy **ŽP.** — 12) de utero; z lozie **ŽG.** a **ŽP.** — 13) magnificatus es; zwelyczen gfy **ŽP.** — 14) in inferioribus; w doleyffych **ŽP.** — 15) Imperfectum; nedostatek **ŽG.** a **ŽP.** — 16) formabuntur. — 17) yeden **U.**; nykte **ŽP.**

17 **Ale** mnye¹⁾ potſtiwy²⁾ ſu prſietele twogi, boze: welmî poſilnyena ieſt flechetnoſt³⁾ gich.

18 **Zecztu** gie, na⁴⁾ piefek rozmuozeny budu: wſtal ſem, a geſcze ſem ſ tobu.⁵⁾

19 **Acz** ſtepe⁶⁾ boze, hrſiefnyki: muzie krwîj ot-
chil[127^b]te ſie ote mne:

20 **Nebo** diete v miſlenio: ⁷⁾ prſigmiete w gieſſiut-
noſti⁸⁾ mieſta ſwa.⁹⁾

21 **Nebo**,¹⁰⁾ gizto ſu nenawideli tebe, hoſpodine,
nenawidiel ſem gich:¹¹⁾ a nad neprſateſi twîmy hînul
ſem?¹²⁾

22 **Skonanu**¹³⁾ nenawîſtiu nenawidiel ſem gich:
neprſietele¹⁴⁾ uczînieny ſu my.¹⁵⁾

23 **Pokus** mne, hoſpodine,¹⁶⁾ a wzwez¹⁷⁾ ſrdcie me:
wzotiez¹⁸⁾ mne, a poznai ſtezki me.

24 **A** wiz, gieſtli cieſta zloſti we mnye: a wîwed¹⁹⁾
mîe na cyeſtu wiecznu.

Zalm dawido^w CXXXIX

2 **Uyproſt** mye, hoſpodine, ot czlowieka zleho:
ot²⁰⁾ muzie zloſtiweho wîpſt mîe.

¹⁾ Vynecháno za tím nejſpiſe: *welmî* (nimis), jak v **U**. —
²⁾ honorificati; veztyeny **ŽP**. — ³⁾ principatus; knyestvo **ŽP**. —
⁴⁾ *Za î nad.* — ⁵⁾ ſ tobu **U**. — ⁶⁾ occideris; ztepeſ **ŽG**.; zabygeſſ
ŽP. — ⁷⁾ *Za miſleniu.* — ⁸⁾ w geſſiutenſtwy **U**. — ⁹⁾ Rkps (1. H. 1):
ſuas. — ¹⁰⁾ Nonne; A wſſake **ŽP**. — ¹¹⁾ *gich* přidáno v našem
překladě. — ¹²⁾ tabecebam (v rukopise [1. H. 1]: tabefcam);
nyznych **ŽP**. — ¹³⁾ Perfecto; Swrchowanym **ŽP**. — ¹⁴⁾ V tiſtĕ-
ných lat. Vulgatach nalézáme: *et inimici*, ale v rukopise (1. H. 1)
není *et*. — ¹⁵⁾ mnye **U**. — ¹⁶⁾ Deus. — ¹⁷⁾ scito; zwyez **ŽP**. —
¹⁸⁾ otyez **U**. a **ŽP**. — ¹⁹⁾ deduc; dowed **ŽP**. — ²⁰⁾ a ot **U**.

3 **G**izto mišlechu zloſti w frdcyu: ciely den uftawowachu ¹⁾ bogie.

4 **O**ſtrſili ²⁾ fu iaziki ſwe iako hadowe: gied aſpirdowi hadu luteho ³⁾ pod gich rti.

5 **O**ſtrziez mye, hoſpodîne, z ⁴⁾ ruki hrſieffneho: a ot luđi zloſtiwich wypſt mie. **G**izto fu miſlili polacziti chod moy:

6 ſkriłi fu piſſny oſidlo mnîe: **A** powraz ⁵⁾ zpſtrſieli fu w oſidlo: podle [128^a] chodu meho ⁶⁾ pohorſſenye polozili fu mnye.

7 **R**zekł ſem hoſpodynu: boh moy ſi ty: uſliſ, hoſpodyne, hlaſ pſbi me.

8 **H**oſpodîne, hoſpodîne, moci zdrawye meho: zaſlonyl ſi nad mnu ⁷⁾ hlawu ⁸⁾ w den bogie.

9 **N**epodawai ⁹⁾ mne, hoſpodîne, ot me zadoſti hrſienemu: ¹⁰⁾ myſliłi fu pti ¹¹⁾ mnye, neopuſtiuy mne, aby ſnad nepowiffili ſie.

10 **H**lawa okrſſil ¹²⁾ gich: dyelo rtow gich pſkrigie gie.

11 **S**padne na nye uhle, ohnyem wiwrzeſſ ¹³⁾ gie: w hubenſtwich a ¹⁴⁾ nepodſtogie. ¹⁵⁾

¹⁾ uſtanouachu **U.**; przyprawowachu **ŹP.** — ²⁾ Zoſtrzili **U.**; Obotrziły **ŹP.** — ³⁾ *hadu luteho* přidáno zde čeſkým překladatelem a není v **U.** a **ŹP.** a též není pro to ſlova v lat. originale. — ⁴⁾ od **U.** — ⁵⁾ prowazy **U.** — ⁶⁾ juxta iter; *meho* přidáno v našem překladě. — ⁷⁾ *Za mu* (meum). — ⁸⁾ nade mnu **U.** — ⁹⁾ *Za Nepoddawar*, jako v CXVIII, 121 a v **U.** — ¹⁰⁾ *Za hrſieffnemu*. — ¹¹⁾ protywu **U.** — ¹²⁾ circuitus; toczenie **ŹG.**; okolochozenye **ŹP.** — ¹³⁾ in ignem dejicies; uwirzes **U.**; w ohen ſwrzeſſ **ŹP.** — ¹⁴⁾ *et* není v lat. originale. — ¹⁵⁾ non ſubſiſtent; nepodwſtanu **U.**; neoftanyu **ŹG.**; neoftanu **ŹP.**

12 **Muz** yazičny nezprawi sie na zemy: muzie nepraweho zloſti¹⁾ popadnu w zahínutie.

13 **Poznal** fem, ze uczyny hoſpodyn ſud nedoſta-tecznym, a pomſtu chudím.

14 **Nebo** wiernye prawi ſkazowati ſie budu gmenyu twemu: a budu bidliti ſw²⁾ f oblicziegem twím.

CXL

1 **Hoſpodíne**, wolal fem k tobie, uſlis mîe: vrozumej hlaffu memu, kdíz wzwola[128^b]gíu k tobie.

2 **Zpraw** ſie modltwa ma iako zazzenye³⁾ w obezrzenyu twem: wzpodwizenye ruku mu obiet⁴⁾ weczernye.

3 **Uloz**, hoſpodíne, ſtraziu uftom mym: a dwerzie obſtupenye⁵⁾ rtow mych.

4 **Nefchilíz** ſrdcie meho w ſlowa zloſti, k omluwnym omluwenye⁶⁾ w hrſieſſiech. **S** lúdmî cſýnyucím⁷⁾ zloſt, a nebudu obczowati⁸⁾ f gich wywolenymy.

5 **Trefktati** mye bude prawi v myloſrdíu, a porokowati bude mnye: ale oley hrſieſnych neutuczny hlawi me. **Nebo** geſcze y modltwa ma w dobrei lyboſti⁹⁾ gich:

6 otloſſowany¹⁰⁾ ſu prſiklucznany¹¹⁾ ſkale ſudcie gich. **Uſſie** ſlowa ma, nebo mohli ſu:

1) mala; zla **ŽP.** — 2) Za *prawi* (recti). — 3) incensum; ka-dylo **ŽP.** — 4) ſwyeczenyna **ŽP.** — 5) circumſtantiae; okoloſtauenie **ŽG.**; okolkowe **ŽP.** — 6) ad excusandas excusationes; k omluwenye omluw **ŽP.** — 7) Prvé *y* předěláno, jak se zdá, z *t.* — 8) non communicabo; wzobczuyu **ŽG.**; nebudu obeze myety **ŽP.** — 9) in beneplacitis; w dobrowolenſtwy **ŽP.** — 10) absorpti sunt; pohlceni **ŽG.**; pozrzeny ſu **ŽP.** — 11) juncti; ſgednani **ŽG.** a **ŽP.**

7 Iakozto tucznoſt zemie wivrziela ſie ieſt nad zemyu. Rozpraſſeny ſu koſtſi naſſie podle pekla:

8 nebo k tobie, hoſpodíne, hoſpodíne, oczſi m^ogi: ¹⁾ w tie ſem vffal, neotnoſ duſſie me.

9 Oſtrſiez [129^a] mie ot ofidla, ieſto ſu polekli ²⁾ mníe: a ot pohorſſenye dylagiucich ³⁾ zloſt.

10 Padnu w ſietku ieho hrſiefny: iednoſtaínye ⁴⁾ ſem ya, donedz nemínu.

CXLI

2 Hlaſſem mym k hoſpodynu wolal ſem: hlaſſem mym k hoſpodynu modlił ſem ſie:

3 Wiliu w obezrſienyu ieho modlitwu mu, a zametek moy pſied ny ⁵⁾ zwieſtugiù.

4 W hnutyu ⁶⁾ ze mye ducha meho, a ti ſi poznal ſtezki me. Na tei cieſtſi, ⁷⁾ na nyezto ſem chodił, ſkrił ſu ofidlo mnye.

5 Znamenawach na prawici, a widiech: a nebieſſe, kto bi mye poznal. Zhinul bieħ ote mne, a nenye, kto bi hledal duſſie me.

6 Wolal ſem k tobie, hoſpodíne, rzekl ſem: tiſ nadiegie ma, diel moy w zemy ziwich.

7 Pſiſzrſi ku pſbie me: nebo ponyzen ſem pſielis. Wiſwobod miè ot ſtiħagiucich mye: nebo poſileny ſu nad mye.

¹⁾ o později nadepſáno. — ²⁾ ſtatuerunt; poſtawyly **ŽP.** — ³⁾ Za *dylagiucich* (operantium). — ⁴⁾ ſingulariter; zwaſſczy **ŽP.** — ⁵⁾ Za *nym.* — ⁶⁾ In deficiendo; uſtawanyu **ŽG.**; w zemdlenye **ŽP.** — ⁷⁾ Za *cieſtre.*

8 **W**iwed strazie ¹⁾ duffiu mu ke zpowiedi gme-
[129^b]nyu twemu: mne czakagiû prawî, donedz ot-
platys mnye.

Zalm CXLII

1 **H**ospodîne, uflis modlitwu mu: uffyma prfieslis
prosbu mu w twey prawdie: uflis mye w twei ŧwedl-
noŧti.

2 **I** newchod w sud ŧ twim ŧluhu: nebo nezprawi
ŧie ²⁾ prfied twym obhczegem wŧeliki ziwî.

3 **N**ebo ŧtihal yeŧ neprŧietel duffie me: ponyzil
ieŧ na zemy ziwot moy. **U**ffadyl mie ieŧ we tmach ³⁾
iako vmrlcie ŧwieŧke:

4 **I** wztuzil ŧie ieŧ ⁴⁾ we mnye duch moi, we
mnîe ŧmutilo ŧie ieŧ ŧrdcie me.

5 **P**amaten ŧem bil dnow ŧtarich, miŧlil ŧem we
wŧŧiech dyelech twich: ⁵⁾ w ŧkutciech ruku twu my-
ŧlil ŧem.

6 **Z**proŧrŧiel ŧem rucie mogli k tobie: duffie ma
iako zemie bez wodi tobie:

7 **R**ichle uflis mye, hoŧpodîne: zhînul ieŧ duch
moy. **N**eotwraciuy obhcziege tweho ote mne: a po-
doben budu ŧchodyugi^čcîmy w gezero.

8 [130^a] **S**liffitedlno uczyn my ⁶⁾ rano miłofrdie
twe: nebo ŧem w tie ufal. **Z**namu my uczyn cieŧtu,
na nyzto bich chodil: nebo ŧem k tobie wzwedl du-
ffiu mu.

¹⁾ de custodia; z straze **ŹP.** — ²⁾ justificabitur; nebude
zprawen **ŹP.** — ³⁾ in obscuris; w tînciech **ŹG.**; w temnych
ŹP. — ⁴⁾ anxiatuŧ est ŧuper me; tuzi na me **ŹG.** — ⁵⁾ i při-
dáno v naŧem překladě. — ⁶⁾ Písař pŧal vlatně: *uczynîmy.*

9 **W**iproft mîe z mych neprfatel, hospodyne, k tobie sem utekl:

10 naucz mîe czinyti woliu twu, nebo ti si boh moy. **D**uch twoi dobrî wîwede ¹⁾ mîe w zemyu prawu:

11 pro tve gmîe, hospodyne, obziwis mîe w twei rownosti. **W**iwedes z smutka duffiu mu:

12 a w twem milofrdenftwiu rozpudys ²⁾ me neprfately. **I** zatratys wfieczkny, gîzto mutie duffiu mu: nebo ya sem fluha twoy.

Zalm CXLIII

1 **B**Lahoflaweny ³⁾ boh moy, ienz uczi rucie mogli k ffermowanyu, ⁴⁾ a me prfti k boyowanyu. ⁵⁾

2 **M**ilofrdie me, a utoczifcze me: prfigemcie moy, a wifwobodycz moy: **O**brancie moy, a w nyem sem uffal: ienz poddawa liud moy pod mîe.

3 **H**ospodîne, czo [130^b] iest czlowiek, ze si wznamil fie ⁶⁾ yemu? nebo fyn czlowieczy, ze pomnys ⁷⁾ gey?

4 **C**zlowiek gieffnutnosti podoben uczinyen iest: dnowe ieho iako ftien mynugiu.

5 **H**ospodîne, naklon nebeffa twa, fftup: ⁸⁾ dotkny hor, i wzkurfie fie.

6 **B**lifkoti zabrfezdyeni, ⁹⁾ i rozpraffis gie: wiputyz ¹⁰⁾ ftrfieli tve, a zamutyff gie.

¹⁾ deducet; dowede **ŽP.** — ²⁾ disperdes; rozpraffis **ŽG.**; roztratyff **ŽP.** — ³⁾ Vynecháno za tím: *hospodyn.* — ⁴⁾ ad praelium; k bogy **ŽP.** — ⁵⁾ ad bellum; ku pobyty **ŽP.** — ⁶⁾ innotuisti; fy zyewyl **ŽP.** — ⁷⁾ reputas, ze tbal na neho **ŽG.**; ze tbaz geho **ŽP.** — ⁸⁾ Za *î fftup.* — ⁹⁾ *î předěláno škrábáním z y; Fulgura coruscationem; blifkanye blifkotî ŽG.; Blyfkanye blifkotynv ŽP.* — ¹⁰⁾ Za *wiputyz.*

7 **W**ipuft ruku twu z wifofti, a ¹⁾ wiproftis mîe, i wifwobod mîe z wod mnohich, a ²⁾ z ruki fynow cûzich.

8 **G**ichzto ufta mluwila fu gieffîutnoft: a p̃wicie gich, prawicie zlofti.

9 **B**oze, pieffen nowu fpiewati budu tobie: w flawnyku defietiftrunnem flawiti budu tobie.

10 **Y**enz dawas zdrawie kralom: ienz fi wikupil dawida fluhu tweho z mecze zloftiweho:

11 wiproft mîe. **A** wiproft mye z ruku fynow cûzich, gichzto ufta mluwila fu gieffîutnoft: a prawicie gich, p̃wicie zlofti:

12 **G**ichzto fynowe, iako otmladowe [131^a] fcepowe ³⁾ w swei mladofti. **D**ceri gych kazane: ⁴⁾ iako podobestwie ⁵⁾ chramu.

13 **H**otowenftwie ⁶⁾ gich plna, w̃rcenye ⁷⁾ z tohoto w ono. **O**wcie gich brzizie, hoynofti ⁸⁾ w chodiech ⁹⁾ fwich:

14 wolowe gich. ¹⁰⁾ **N**enye vpadenye ¹¹⁾ ohradi, any mynutie, ¹²⁾ any wolanye w uliciech gich.

¹⁾ a přidáno v našem překladě. — ²⁾ V rukopise (1. H. 1): *et*, kdežto v tištěných lat. Vulgátách vynecháno. — ³⁾ *novellae plantationes*; nové fazeme **ŽG.** a **ŽP.** — ⁴⁾ *compositae*; lepe **ŽG.** Za tím vynecháno nejspíše: *okraflene* (*circumornatae*), jak s odkazem k tomuto místu na hořejším okraji v XV. století připsáno a jak též bylo v **ŽP.** přeloženo; v **ŽG.**: *zodreni*. — ⁵⁾ Za *podobenstwie* (*similitudo*). — ⁶⁾ *Promptuaria*; pywncie **ŽG.** a **ŽP.** — ⁷⁾ *y* později nadepsáno; *eructantia*; rzyhayacie **ŽG.**; rzyhagicze **ŽP.** — ⁸⁾ *abundantes*; hojne **ŽG.**; vmnozogy **ŽP.** — ⁹⁾ *in egressibus*; u wiftu **ŽG.**; u wyffczych **ŽP.** — ¹⁰⁾ Vynecháno za tím snad: *piczni* (*crassae*), jak v **ŽG.**, aneb: *tlufti*, jak v **ŽP.**; v XV. století připsáno po straně s odkazem k tomuto místu: *w tucznoftj*. — ¹¹⁾ ruina; oborzenie **ŽG.** a **ŽP.** — ¹²⁾ *transitus*; przielaz **ŽG.**; przielazu **ŽP.**

15 **B**lazeny fu rzekli lúud, gemuz toto fu: blazeny lúud, gehozto iest hofpodŷn ¹⁾ boh ieho.

CXLIV

1 **P**owiffiu tebe, boze moy kraliu: a podiekugiú gmenyu twemu u wíek, í u wíeki wíekom.

2 **P**o wffie dny ²⁾ diekowati budu tobie: a chwalti budu gmíe twe v wíeki, í u wíeki wíekom.

3 **W**elki hofpodín, a chwalitedlny welmy: a welkosti ieho nenyekonanye.

4 **N**arod í narod chwalti bude diela twa: a m^ocz twu zwíeftowati budu.

5 **W**elebnost chwali fwatosti twe mluwati budu: a dywnosti twe zwíeftowati budu.

6 a mocz hrofnoftíj twich powíedie: a welkosti [131^b] twu zwíeftowati budu.

7 **P**amyet obizenftwie rokoffi ³⁾ twe wirzehnu: ⁴⁾ a prawednoftiu twu wíeffeliti fie budu.

8 **M**yloftíwí a mílofrdny hofpodyn: trpitedlny, mnoho ⁵⁾ mílofrdny.

9 **S**lawny ⁶⁾ hofpodín wíiem: a fmílowanye ieho nade wffie diela ieho.

10 **Z**powiedate fie tobie, hofpodíne, wfieczkna dyela twa: a fwíeti twogi podiekuite tobie.

¹⁾ Původně psáno: *hof*, a teprva později k tomu připsáno: *podyn*. — ²⁾ Per singulos dies; Przynęe wffie dny **ŽP**. — ³⁾ Za *rozkoffi*. — ⁴⁾ eructabunt; wzrzyhagy **ŽP**. — ⁵⁾ Za *í mnoho*. — ⁶⁾ Suavis; rofkofni **ŽG**; Myekky **ŽP**.

11 **Chwalu** kralowftwy tweho powiedie: a mocz twu mluwyti budu:

12 **Abi** znamu uczynli fynom człowieczim mocz twu: a chwalu welebnoft ¹⁾ kralowftwie tweho.

13 **Kralowftwo** tve krolowftwo ²⁾ wfiech wiekow: a panowanye ³⁾ we wfieklíkem ⁴⁾ narozenyu y do narozenye. **Wierny** hofpodyn we wfiech flowiech fwych: a fwati we wfiech dielach fwich.

14 **Wzpodwiha** hofpodin wfiecz, ⁵⁾ gizto padagiú: a zpwege ⁶⁾ wfieczkny porazene.

15 **Oczy** wfiech w tie vffagiú, hof[132^a]podine: a ti dawas pokrm gym w czafu potrúbnem. ⁷⁾

16 **Otworzef** ruku twu: a naplnys wfelike zwierzie pozehnanye.

17 **Prawedny** hofpodyn we wfiech ciefiach fwich: a fwati we wfiech fwich dielech.

18 **Bliz** iefi hofpodyn wfieiem wziwagiucym gey: wfieiem wziwagiúciú gei u prawdie.

19 **Wolú** vczyny tiech, gizto fie geho bogie, a profbu gich vffliffi: a zdrawa vczyny gie.

20 **Oftriefze** hofpodyn wfieczkny, gizto milugiú gei: a wfieczkniú hrfiefnyki rozpudi. ⁸⁾

21 **Chwalitednoft** hofpodyna mluwiti budu vfta ma: a podyekuú wfelike tieleftwie gmenyu fwatemu ieho v wie ⁹⁾ i v wiek wiekom.

¹⁾ Za *welebnofti*. — ²⁾ Za *kralowftwo*. — ³⁾ Za tím vynecháno: *twe* (tua). — ⁴⁾ *k* nemá se čísti. — ⁵⁾ Za *wfieczkny*. — ⁶⁾ erigit; zdwiha **ŽP**. — ⁷⁾ opportuno; potřebni **ŽG**. — ⁸⁾ desperdet; roztraty **ŽP**. — ⁹⁾ Za *wiek*.

Zalm CXLV

2 **C**Chwal¹⁾ duffie ma hospodina, chwaliti budu hospodyna w ziwotie mem: slawiti budu bohu memu, kak dluho budu. Nerodte uffati w knyvezata:

3 w sy(ny)ech²⁾ czlowie[132^b]ciech, w nychto ne-nye zdrawie.

4 **U**inde duch ieho, y nawratil sie w zemyu swu: w onen den zahynu wfieczkna myflenye gich.

5 **B**lazený, iehozto iest boh yakubow spomocznyk ieho, nadyege ieho w hospodynu, bozie ieho:

6 ienz wczynyl nebe y zemyu, morze, y wfieczkno, gez w nych fu.

7 ienz ostrsieha prawdy u wieki, czyny sud kršiwdu trpiucym: dawa pokrm lacznym. **H**ospodin rozwazuge swazane:³⁾

8 hospodin ofwiecyuge slepe. **H**ospodyn zpřwuge porazene,⁴⁾ hospodyn myluge prawedne.

9 **H**ospodyn ostrsieha přichozie, širodtká,⁵⁾ a wdo-wu přigme: a cieti hršiefnych rozprašil.⁶⁾

10 **K**rolowati⁷⁾ bude hospodyn u wieki, boh twoy šion; w narozeny^v y do narozenie.

CXLVI

1 **C**Chwalte¹⁾ hospodyna, nebo iest dobril slawa:⁸⁾ bud bohu naffemu ochotna,⁹⁾ a okrašlena chwalitedlnost.¹⁰⁾

1) *C* dvakráte psáno. — 2) *Za synech*; mezi *y* a *e* vyškřábáno *ny*. — 3) *compeditos*; okouane **ŽG.** a **ŽP.** — 4) *erigit elisos*; wzdwiha wiwracene **ŽG.**; zwody wyrazene **ŽP.** — 5) *Za širodtká*. — 6) *disperdet*; roztratý **ŽP.** — 7) *Za Kralowati*. — 8) *quoniam bonus est psalmus*; dobra yešt chuala **ŽG.** — 9) *jucunda*; wefele **ŽP.** — 10) *chw* vyškřábáno.

2 (V)sta[133^a]wuge¹⁾ geruzalem hospodîn: rozpuzenye²⁾ ifrahele febral.³⁾

3 lenz uzdrawuge skruŝfeneho frdcie:⁴⁾ a prŝiwazuge skruŝfentwie⁵⁾ gich.

4 lenz prŝieczita mnozŝtwie⁶⁾ hwiezd: a wŝŝiem gîm gmena wziwa.

5 Ueliki hospodîn nas, a welika mocz ieho: a mudroŝti ieho nenyje czŝŝŝla.

6 Prŝigîmage tîche hospodyn: ale ponyzuge hrŝyefne aze k zemi.

7 Zwuczte⁷⁾ hospodynu we zpowiedi: ŝlawte bohu naŝŝemu w huŝlech.

8 (I)enz⁸⁾ ieŝt prŝikriŝ nebe oblaki: a prawuge zemî deŝŝez. lenz wîwodi na horach ŝieno: a b(i)ele(e)⁹⁾ ŝluzbie człowieczî.¹⁰⁾

9 Yenz dawa yalowatom¹¹⁾ pokrm gich: a kurzenczom wranowîm¹²⁾ wziwagiucîm gey.

10 Ne w ŝile konŝkei wolîu bude gmietî: any w trubach muzie dobra lîuboŝt bude yemu.

11 Dobrzyeliubo ieŝt hospodînu nad baznywîmy¹³⁾ ieho: a w tiech, giŝto ufagiu nad miŝoŝrdie ieho.

¹⁾ V opominul rubrikator vepsati, ačkoliv mu bylo od písaře rukopisu drobně naznačeno. — ²⁾ dispersiones; rozpraŝŝenye **ŽP.** — ³⁾ V rukopise (1. H. 1): *congregavit*; v tiŝtěných lat. Vulgátách: *congregabit*; ŝberze **ŽG.** a **ŽP.** — ⁴⁾ contritos corde; ŝkrufene **ŽG.**; ztrzielene frdczem **ŽP.** — ⁵⁾ contritiones; zetrzene **ŽP.** — ⁶⁾ Za *mnozŝtwie*. — ⁷⁾ Praecinite; Przedcziete **ŽP.** — ⁸⁾ Rubrikator opominul vepsati *I*, ačkoliv mu bylo písařem rukopisu naznačeno. — ⁹⁾ *i* a poslední *e* vyŝkrábáno; herbam; zelynu **ŽP.** — ¹⁰⁾ *e* nadeŝáno rubrikátorem. — ¹¹⁾ jumentis; ŝkotu **ŽP.** — ¹²⁾ pullis corvorum; dietě wranowî **ŽG.**; ptaczatkom hawranym **ŽP.** — ¹³⁾ timentes; bogyczymy **ŽP.**

[133^b] CXLVII

12 ¹⁾ **CH**Wal geruzaleme hospodyna: chwal boha tweho hora sion.

13 **Nebo** iest pofilnyl zamkow wrat(^a) ²⁾ twich: pozehnal iest sinom twym w tobie.

14 **Ienz** iest ulozil kragyni tve u pokogiu: a yadri oblnymi ³⁾ nakrmi ⁴⁾ tie.

15 **Yenz** wiffiela mluwu swu zemy: rucze bieha rziecz ieho.

16 **Yenz** dawa sfnyeh iako wlnu: mlhu iako popel rozflpa.

17 **Wiffle** krzystal swoi ⁵⁾ iako skirwi: ⁶⁾ prfied oblicziem studenosti ⁷⁾ ieho kto ftrpi?

18 **Uiffle** slowo swe, a pilwucie vcziny ⁸⁾ gie: dune ⁹⁾ duch ieho, i poplowu wodi.

19 **Ienz** zwieftuge slowo swe yakubowi: ¹⁰⁾ prawednost, a fudi swe ifraheliu.

20 **Neuc**zinyl ¹¹⁾ iesti ¹²⁾ takez wfiemu narodu: a fudow swich nezgiewil iest gym. ¹³⁾

¹⁾ Verše žalmu CXLVII^{ho} jsou ve Vulgatě číslovány jako pokračování žalmu CXLVI^{ho}. — ²⁾ Poslední *a* vyškrábáno. — ³⁾ Za *oblnymi*, jak jest v **U.**; adipe frumenti; tucznosti obylnv **ŽP.** — ⁴⁾ nakrmil **U.** — ⁵⁾ krystalla sweho **U.** — ⁶⁾ fkyby **U.** — ⁷⁾ frigoris; studeny **ŽP.** — ⁸⁾ liquefaciet; plowuczie **U.**; rospufti gie **ŽG.**; roztagige **ŽP.** — ⁹⁾ Při *u* vyškrábána prvá polovice, tak že nyní se čte: *dme*; flabit; podme **ŽG.**; podul **ŽP.** — ¹⁰⁾ iacobowy **U.** — ¹¹⁾ z nadepsáno rubrikatorem. — ¹²⁾ ? (na konci) nemá se čísti. — ¹³⁾ V tištěných lat. Vulgatách následuje: *Alleluja.*

Zalma CXLVIII

1 **C**walte¹⁾ hospodyna z nebes: chwalte gey na wifoftech.

2 **C**walte¹⁾ gei wfichny²⁾ angeli ieho: chwalte gey wficzky³⁾ moci ieho.

3 **Ch**walte [134^a] gei flun(i)ce⁴⁾ y myfi⁵⁾cz: chwalte gey wficzky⁵⁾ hwiezdi, i swietlo.

4 **Ch**walte gey nebeffa nebeska: i wodi,⁶⁾ gez na nebïu fu,

5 chwalte gmie hospodinowo. **Ne**bo on iest rzekl, i ftala fu fie: on prfikazal iest, i ftworzena fu.

6 **U**stawil gie iest u wieki, i wiek⁷⁾ wiekom: prfikazanye ulozil, gez nemyne.⁸⁾

7 **Ch**walte hospodina z zemie, drakowe, y wficzky⁹⁾ ppafti.

8 **O**hen, burzie,¹⁰⁾ snieh, ledowe, duchowe wlny:¹¹⁾ gez czinie slowo ieho.

9 **H**ori, i wficzky pahorcy:¹²⁾ drzfi^ewie plodyftewne,¹³⁾ i wficzky cedrowe.

10 **Z**wierzata, y welf dobitczie:¹⁴⁾ hadowe i ptaci pernati.

11 **K**ralowe zemfczi, i wficzky ludie: knyezata i wficzky fudcie zemfke.¹⁵⁾

1) Za *Chwalte*. — 2) wficzky **U**. — 3) wficzky **U**. — 4) z vyškrábáno. — 5) wficzky **U**. — 6) aquae omnes, v rukopise (1. H. 1) jen: aque. — 7) wieky **U**. — 8) et non praeteribit; a neprziestupy **ŽP**. — 9) wficzky **U**. — 10) grando; krupy **ŽP**. — 11) spiritus procellarum; burzi **ŽG**.; duch wln **ŽP**. — 12) Za tím cosi vyškrábáno. — 13) fructifera; plodyftwie **U**.; owocne **ŽG**. a **ŽP**. — 14) dobitek **U**.; fkot **ŽP**. — 15) terrae; zemfczy **U**. a **ŽP**.

12 **M**lady ¹⁾ i diewki: starzi ²⁾ i mlaffymy chwalte gmie hospodynowo:

13 nebo powiffeno iest gmie ieho fameho. ³⁾

14 **Z**powied ieho nad nebem, y zemyu: i powiffil iest rohu liuda ⁴⁾ fweho. **Ch**wa[134^b]la wffiem swatim ieho: synom ifrahelkim, liudu prfibilzugiciemu sie k nyemu. ⁵⁾

CXLIX

1 **Z**piewarte hospodynu piefen nowu: chwala ieho w kostelech ieho ⁶⁾ swatich:

2 **R**aduy sie ifraheliu w tom, ienz iest stworzil gey: a dcery ⁷⁾ hori siona w kralowi weffelte sie swem.

3 **Ch**walte gmie ieho w korze: u bubnye a w slawnyku slawte gey:

4 **N**ebo dobrzieliubo iest hospodynu w liudu swem: i powiffi tichich we zdrawiu.

5 **W**zwefele sie swietí w chwale: radowati sie budu w pokogich swich.

6 **R**adofti bozie w hrdlech gych: a meczy ostrfi w ruku gich:

7 **K**uczinyenyu pomfti w narodiech: trefktanye w liudech.

8 **K** swa^{za}nyu kralow gich w kladyciech: ⁸⁾ a silechticie gich w rucznych ⁹⁾ zeleznych.

¹⁾ Juvenes. — ²⁾ senes; kmete **ŽP.** — ³⁾ famoho **U.** — ⁴⁾ a z čehosi předěláno. — ⁵⁾ Za tím v tištěných lat. Vulgátách následuje: *Alleluja*. — ⁶⁾ *ieho* přidáno v našem rukopise. — ⁷⁾ V rukopise (1. H. 1): *filie*; v tištěných lat. Vulgátách: *filii*. — ⁸⁾ in compedibus; u putie **ŽG.**; w okowy **ŽP.** — ⁹⁾ in manicis; w okowach **ŽG.**

9 Aby učinili w nych sud popfany: chwala ta iest wffiem ieho swatim.¹⁾

CL

1 Chwalte hospodina w ieho swatich: chwalte [135^a] ho w twrdosti moci ieho.

2 Chwalte²⁾ ieho w cznostech ieho: chwalte gei³⁾ mnozftwi welkofiti ieho.

3 chwalte gey w zwuku trubnem: chwalte gei w flawnyku, a w huslech.

4 Chwalte gey u bubnye, a w korzie: chwalte gei w frdcyu⁴⁾ a w warhahnyech.⁵⁾

5 Chwalte gei w zwoncich bez frdecz⁶⁾ dobrze wznycich: chwalte gei w zwoncich radofti:

6 wfeliki duch chwal hospodina.⁷⁾

¹⁾ Za tím následuje v tištěných lat. Vulgatach: *Alleluja*. —
²⁾ *l* později nadepsáno. — ³⁾ Za tím vynecháno: *podle* (secundum). — ⁴⁾ *Za w strunach* (in chordis), jak v ŽG. a ŽP. —
⁵⁾ Druhé *h* nemá se čísti. — ⁶⁾ cymbalis; w zwoneckach ŽG.; w czymbalach ŽP. — ⁷⁾ Za tím následuje v tištěných lat. Vulgatach: *Alleluja*.

(CANTICA.)

I

(Canticum Isaiae, Is. XII, 1—6.)

1 Skazowaty ¹⁾ sie budu tobie, hospodine, nebo rozhnyewal si sie na mye: obratilo sie iest rozliuce-
nye twe, y utyessils mie.

2 **A**₁ zrzy, boh spassitel moy, wiernye wiernye ²⁾
czynyti budu, ³⁾ a nebudu sie batı: **N**ebo sıla ma, a
chwala ma hospodyn boh, ⁴⁾ y uczynyen iest mnye
we zdrowie.

3 **N**aczierati budete ⁵⁾ wodı u wesseliu z studnycz
spassitele:

4 i diete w onē den: zpowiedajte sie hospodynu,
a wzowte ⁶⁾ gmie ieho: **Z**namı czınte w [135^b] liudech
znalezene ⁷⁾ ieho: pamatuyte, nebo naiwissie ⁸⁾ iest
gmie ieho.

5 **Z**piewajte hospodınu, nebo welebnye ⁹⁾ czynıl
iest: zwieštuıte to we wısie zemy.

¹⁾ Za *Skazowaty*. — ²⁾ Dvakráte psáno; fiducialiter; bez
pecne **ŽG.**; nadyeynye **ŽP.** — ³⁾ Za tím cosi vyškrábáno. —
⁴⁾ *boh* přidáno v našem překladě. — ⁵⁾ Haurietis; naczrete **ŽG.**;
Budete czrpaty **ŽP.** — ⁶⁾ wzywayte **ŽP.** — ⁷⁾ adinventiones;
nalezenie **ŽG.** a **ŽP.** — ⁸⁾ excelsum; wyfoko **ŽP.** — ⁹⁾ magni-
fice; welyczłki **ŽG.**; zweliczenye **ŽP.**

6 **W**effel sie, a chwal sie prfiebitek hori sion: nebo weliki jest u profiedcie twem swatı ifrahel.¹⁾

II

(Canticum Ezechiae. Is. XXXVIII, 10—20.)

10 **I**A sem rzekl: u polowicyu dnow (*po*)²⁾ mych poudu ku wratom pekelnym. hledal sem zbitkow³⁾ let mích.

11 **R**zekl sem: neuzrfy u hospodına boha w zemy ziwich; neobezrziu czlowieka wiecz, a bidlicie pokoge.

12 **N**arozenye me odaleno jest, a otiato⁴⁾ jest ote mne, iako schrany⁵⁾ pastuch. **O**trziezan jest iako ot tkadlcie ziwot moy: kdiz gefcze roztiech,⁶⁾ podtal mie: ot giutra az do weczera skonas mye.

13 **U**ffal sem az do giutra, iako lew⁷⁾ zetrfiel jest wfliczknı kostı me: **O**t giutra az do weczera skonas mie:

14 iako ptacie wlastowicie tak wzwo[136^a]lagyu, mysliti budu iako holubicie. **Z**tenczele sta oczı mogı, zrřiece u wıffostı. **H**ospodıne, nassile trpiu, odpowiez za mie.

15 czo rzku, nebo czo my odpowie, kdiz yaz vezınyu?⁸⁾ **R**ozpomau tobie wfeczka leta ma w horzkoftı duffie me.

¹⁾ Za tím připsáno rubrikatorem: *zalm.* — ²⁾ *po* podtečkovanáo a vyškřábáno. — ³⁾ residuum; zbytkı **ŽG.**; ostatka **ŽP.** — ⁴⁾ convoluta; swınuto **ŽG.**; fhrnuto **ŽP.** — ⁵⁾ V rukopise (I. H. 1): *tabernacula*; v tištěných lat. Vulgátách: *tabernaculum*; stanowe **ŽP.** — ⁶⁾ ordire; snowachu **ŽG.**; tezyechu mye **ŽP.** — ⁷⁾ Vynecháno za tím: *tak* (si.). — ⁸⁾ V rukopise (I. H. 1): *cum ipse fecerim*, v tištěných lat. Vulgátách: *cum ipse fecerit*; kdiz sem sam vezynyl **ŽP.**

16 **Hospodíne**, acz tak ziw bude, a w takich ziwot ducha meho, trefktati budes mye, a obziwiff mîe.

17 ai zrzi, u pokogíu horzkoft ma prfiehorka: **Ale** ti wpsftil ¹⁾ fi duffiu mu, abí nezhînula; zawrhl fi za zie ²⁾ wfecz kny hrfechi me.

18 **Nebo** ne peklo zfkazowati fie bude tobie, any smrt chwaliti bude tie: neprficzakagíu, ³⁾ gizto schodie u ppaft, ⁴⁾ p̄wdi twe.

19 **Zíwi**, zíwi on zpowiedati fie bude tobie, iako i yaz dnes: otecz finom znamu vczíny prawdu twu.

20 **Hospodíne**, zdrawa mîe uczyn, a flawí ⁵⁾ naffie fpiewati budeme po wfie duí ziwota naffeho w domu boziem. ⁶⁾

III

[136^b] (**Canticum Annae. I Reg. II, 1—10.**)

1 **RAdowalo** fie srdcie me w hospodínu, i powiffen íeft roh moi u bozie mem: **Rozffirzena** fu ufta ma nad neprfateli me: nebo weffelila sem fie w zdrawíu twem.

2 **Nenye** fwati, iakoz gie hospodín: nebo any íeft gíny kromíe tebe, a nenye silny iako boh nas.

3 **Nerodte** rozmnoziti mluwi wíffofti, chwalece: ⁷⁾ **Oteridiete** ftara z uft waffich: nebo boh vmytedlnosti, ⁸⁾ hospodyn, ⁹⁾ a gemu prfihotowagíu fie myffenye.

¹⁾ Za *wpsftil.* — ²⁾ post tergum tuum; za tyl **ŽP.** — ³⁾ nebudu czekaty **ŽP.** — ⁴⁾ in lacum; w gezero **ŽP.** — ⁵⁾ psalmos; chwały **ŽP.** — ⁶⁾ Domini. — ⁷⁾ Za *mluwiti*; loqui sublimia, gloriantes; wíffofti chlubicze se **ŽG.**; mluwyty wyfokych chlubicze fy **ŽP.** — ⁸⁾ Za *vmytedlnosti* (scientiarum); vmyenye **ŽP.** — ⁹⁾ Vynecháno za tím: *íeft* (est); i v rkpse (1. H. 1) *není est.*

4 **Lucifcze** ſnych ¹⁾ prſiemozeno ieſt, a **nemoczný** ²⁾ opaffa(**l**)ny ³⁾ ſu moczyu.

5 **Naplnyeny** drzewe, za chleb uſtawili ſu ſie: ⁴⁾ a **hladowiti** naſſiceny ſu, **Yakz** ⁵⁾ yalowa porody mnohich: ⁶⁾ a **gez** mnoho gmygieffe ſynow, **obnemo^{cz}**nyela ieſt.

6 **Hofpodyn** vmrtwuge y obziwuge, dowodyuge do pekla a otwodyuge.

7 **Hofpodyn** chuda czyny a obohacyuge, ponyzuge a powiſſyuge.

8 **Wzk^r**ſieffuge z pra[137^a]chu nedoftateczneho, a z blata wzdwihage ⁷⁾ chudeho: **Abi** ſediel ſ kniezatı, a ſtoliciu ⁸⁾ chwali drzal bi. **Ale** boz^{yc}e ⁹⁾ ſu ſtezegie zemie, a ulozil na nych (**zemię**) ¹⁰⁾ ſwiet.

9 **Nohi** ſwatich ſwich zachowa, a **nemiloftiwi** we tmach ſkrczie ſie: ¹¹⁾ nebo ne w ſile ſwei mocen bude ¹²⁾ muz.

10 **Hofpodyna** bati ſie budu p^tıwnyci ieho: a nad nymy w nebeſſiech zwuczieti bude: ¹³⁾ **Hofpodyn** ſudyti bude kragie zemie, a da wladanye ¹⁴⁾ kralowi ſwemu, a powiſſi ¹⁵⁾ rohu mazaneho ¹⁶⁾ ſweho.

1) Za *ſilnych*. — 2) infirmi. — 3) Mezi *a* a *n* podtečkováno a vyškrábáno *l*. — 4) pro panibus se locaverunt; po chlebe ſye uſadili **ŽG.**; za chleby ſe zaſadily **ŽP.** — 5) donec; Donyz **ŽP.** — 6) plurimos. — 7) Rukopis (1. H. 1): *erigens*; wzwođe **ŽG.**; zwodye **ŽP.** — 8) solium; ſtolec **ŽP.** — 9) Domini. — 10) Podtečkováno a vyškrábáno. — 11) conticescent; prziemilknu **ŽG.**; zmlknu **ŽP.** — 12) roborabitur; rozmoze ſye **ŽG.**; poſylnen bude **ŽP.** — 13) tonabit; pohrzmy **ŽP.** — 14) imperium. — 15) podeyme. — 16) Christi; pomazanczy **ŽP.**

IV

(Canticum Moysis, Exod. XV, 1—19.)

1 Zpiewáme hospodínu: nebo slawnye wzwelbil iest,¹⁾ kon a wfiedagücieho²⁾ swrhl yest v morze.

2 Sila ma, a chwala ma hospodín, uczínyen³⁾ iest mnüe we zdrawie: Tento boh moi, a welbiti budu gei: boh otcie meho, a powißiu ieho.

3 Hospodín iako muz bogügiuci, wfemohucie gmüe ieho.

4 wozi krale faraona⁴⁾ a zapušt⁵⁾ ge[137^b]ho zawrhl v morze: Wzwolena kniezata ieho potopeny fu v morzyu czrwenem.

5 ppafti prfikrili fu gye, fefli fu w hlubokoft iakozto kamen.

6 Prawicie twa, hospodíne, wzwebena⁶⁾ iest w silnosti: prawicie twa, hospodíne, zabila iest neprfietele.

7 a we mnoftwiu⁷⁾ chwalí⁸⁾ sfadil fi ptíwnyky me:⁹⁾ Poffadil¹⁰⁾ fi hnyew twoi, ienz gie iest pozrfiel iakzto pazderzie.

8 a w duchu rozliuceny tweho febrali fu fie wodi: Stala wodnye¹¹⁾ tekucie, febrali fu fie ppafti u profiedcie morzie.

9 Rzekl neprfietel: stihatí budu a popadnu, a¹²⁾

¹⁾ magnificatus est; zwelyczen gefť ŽP. — ²⁾ ascensorem; wfedacze ŽG.; wfyedagyczieho geho ŽP. — ³⁾ Za *ú uczínyen*. — ⁴⁾ Currus Pharaonis. — ⁵⁾ Snad za *zafťup* (exercitum); woſľko ŽP. — ⁶⁾ Za *wzwelbena* (magnificata). — ⁷⁾ Za *mnozftwiu*. — ⁸⁾ Za tím vynecháno: *twe* (tuae). — ⁹⁾ V rukopise (i. H. 1): *meof*, v tišťěných lat. Vulgatach: *tuos*. — ¹⁰⁾ Za *Poslal* (misiſti). — ¹¹⁾ unda; woda ŽP. — ¹²⁾ a přidáno v našem překladě.

rozdielíu lupez, ¹⁾ naplnyena bude duffie ma: **W**itrhnu mecz moy, a ²⁾ zabie gie ruka ma.

10 **D**unul³⁾ duch twoi, a prfikrilo gie iewt morze: potopeny fu iako olovo v wodach liutich.⁴⁾

11 **K**to rowny tobie w filnoftech,⁵⁾ hospodíne? kto rownî tobie, welebny w swatofiti, hrozny [138^a] a chwalitedlnî, a ⁶⁾ czínyuci dywi?

12 zpftriel fi ruku twu, i pozrfiela gie zemíe.

13 **W**odcie fi bil v mílofrdíu twē liudu, ienz fi wikupil: **I** neff fi gey w filnofti twei, ku prfiebitku swatemu tweimu.

14 **W**zeffu fu liudie, i rozhnyewali fu fie: boleffu obdrzieli fu bidliuci u wlafti filiftim.⁷⁾

15 **T**ehdi zamucena fu knyezata edomfka, moci krale moab⁸⁾ obdrzal trfas: zkrfanuli⁹⁾ fu wficzky bidliuci w zemy kanaanfkei.¹⁰⁾

16 **R**az fie¹¹⁾ na nye ftrach a baz,¹²⁾ u welikofiti ramenæ¹³⁾ tweho: **B**udte nehnutedlny iako kamen, donedz nemyne liud twoi, hospodíne, donedz nemíne liud twoy tento, gymz fi wladl.

17 **U**wedes gie a faditi gie budes na horze die-dyczftwa tweho, **P**rfietwrdeho bidla tweho, gez fi

¹⁾ spolia; plen **ŽP.** — ²⁾ *et* v rukopise (1. H. 1) vyškřábáno a v tištěných vydáních Vulgaty vynecháno. — ³⁾ Podul **ŽP.** — ⁴⁾ vehementibus; nahlich **ŽP.** — ⁵⁾ in fortibus; w fylnych **ŽP.** — ⁶⁾ *et* nalézá se v rukopise (1. H. 1), v tištěných vydáních Vulgaty není. — ⁷⁾ habitatores Philistiim; filiftinu **ŽG.**; bydligiezy u fyllyfymye **ŽP.** — ⁸⁾ robustos Moab; moczne moabfke **ŽP.** — ⁹⁾ obriguerunt; szciepeneli **ŽG.**; zczyepenyly **ŽP.** — ¹⁰⁾ habitatores Chanaan; bidleci **ŽG.**; bydhezy w kanaan **ŽP.** — ¹¹⁾ Irruat; Spadny **ŽP.** — ¹²⁾ Za *bazen.* — ¹³⁾ a nemá se čísti.

dielal, hospodyne: **S**watynyu twu,¹⁾ gez fta²⁾ rucie twgi.³⁾

18 hospodìn kralowal⁴⁾ u wíek a nad to.

19 **I** wffel íest kral⁵⁾ fa[138^b]raon f wozi a f konnyki⁶⁾ fwímy v morze: í fwedl na nye hospodyn wodí morfke: **A**le finowe widuci boha⁷⁾ chodíli fu po sfuffie u pštríed íeho.

V

(Canticum Habacuc. Hab. III, 2—19.)

2 **H**ospodíne, ušliffal fem šliffienye twe, í bal fem fie. **H**ospodíne, díelo twe, u prošiedcie let obziw gie. **U** prošiedcie let znamo vezínìs: kdíz hnyewíw budes, mílošrdie rozpomíenes.

3 **B**oh ot poledne pšfide, a šwatí ot horí faraaon:⁸⁾ **P**řfikrila íest nebeffa chwala íeho: a šlawí íeho plna íest zemíe.

4 **S**twienye⁹⁾ íeho íako šwíetlošt bude: rohowe w ruku íeho: **T**am škřita íest šilnošt íeho:

5 pšřied obliczegem íeho poíde šmrt. **W**íde¹⁰⁾ dyabel pšřied nohí íeho.

6 štal íest, í zmíerzil zemyu. **O**bezřiel y rozwazal

¹⁾ Za tím vynecháno: *hospodyne*. — ²⁾ Taktéž za tím vynecháno: *uturdile* (firmaverunt). — ³⁾ Za *twogi*. — ⁴⁾ V rukopise (1. H. 1): *regnaut*, v tištěných vydáních Vulgaty: *regabit*. — ⁵⁾ V tištěných vydáních lat. Vulgaty: *eques Pharao*, kdežto v rukopise (1. H. 1): není slova: *eques*. — ⁶⁾ *equitibus*; f giezdcí **ŽG.**; konmy **ŽP.** — ⁷⁾ *Išraël*. — ⁸⁾ Za *faraan*; v rukopise (1. H. 1): *pharaan*. — ⁹⁾ *Splendor*; *Blešk* **ŽP.** — ¹⁰⁾ *Et egredietur*, kdežto v rukopise (1. H. 1) není *et*.

narody: i zetrŕieny ſu hori ſwieta. **N**akrſiweny¹⁾ pa-
horcy ſwieta, ot cieſt wiecznoſti ieho.

7 **P**ro zloſt widiel ſem ſtanowicze [139^a] murzĩ-
fka,²⁾ ſmuceny budu kozie zemie madianſke.

8 **C**zili w rſiekach hnyewiw ſi, hoſpodine? nebo
w rſiekach rozliuceny tve? nebo zamuceny³⁾ tve
u morziu? **Y**enz wſiedas na konye tve: a cztwerno-
ſti⁴⁾ tve vzdaweny.⁵⁾

9 **W**zbudie wzbudis luczicze tve: prſifahĩ naro-
dom,⁶⁾ geztu ſi mluwil. **R**zieki zemſke rozdielis:

10 widiel ſu tie, y zieleli ſu hori: chwata wod
mĩnuli ſu.⁷⁾ **D**ala ppaſt hlas ſwoi: wiſtoſt rucie ſwogi
wzpodwihl.⁸⁾

11 **S**lunce, a myſſiecz ſtali ſu u prſiebitcie ſwē,
w ſwietloſti ſtrziel twich, poidu w ſwietloſti bliſkot-
nei⁹⁾ kopie tweho.

12 **W** ſnyzanyu¹⁰⁾ potlaczis zemyu: w rozliucenyu
wzhrziewi¹¹⁾ narodi.

13 **W**iſſel ſi w zdrowie liuda tweho, v zdrowie
f mazanym¹²⁾ twim. **U**derzil ſi hlauu z domu nemĩ-
loſtiweho:¹³⁾ obnazil ſi zaklad¹⁴⁾ az do hrdla.

14 **Z**lorziczil ſi zezla ieho, hlauie bogiugiucich

1) *N* nedostatečně škrábáním předěláno z *P*. — 2) tentoria Aethiopiae; ſtany murzynſke **ŽP**. — 3) indignatio; nemiloſt; mrzkowanye **ŽP**. — 4) quadrigae; wozowe **ŽG**. a **ŽP**. — 5) salvatio; ſpaſenye **ŽP**. — 6) tribubus; pokolenym **ŽP**. — 7) gurges aquarum transiit; wilna wodna minula **ŽG**. a **ŽP**. — 8) *Za wzpodwihla* (levavit). — 9) in splendore fulgurantis; w bleſketu **ŽG**.; w bleſketu blyſkanye **ŽP**. — 10) In fremitu; *W* rydany **ŽP**. — 11) obſtupefacies; zngu **ŽG**.; oſtraſſyſſ **ŽP**. — 12) Christo; f umazanczem **ŽP**. — 13) impii. — 14) *V* tiſtēných vydáních lat. Vulgaty následuje *ejus*, čehož není v rukopise (1. H. 1).

[139^b] ieho, prfichodiucich iako burzie ¹⁾ k rozpuzenyu mie. Radost gich iako ieho, ienz poziera chudeho w skrytu.

15 Ciestu vezinil si na morziu konom twim, u blatie wod mnohich.

16 Shiffal fem, a smucen iest ziwot ²⁾ moi: ot hlafsu wztrfassa fta sie rti ma. Weidi hnylost w kostech mîch, a pod mie leze. ³⁾ Abi^{ch} ot poczinul w den zamucenye: abich wffel k liudu ku prfiepaffaniu naffemu. ⁴⁾

17 Drzewo fikowe ⁵⁾ newzektwe: a nebude plodu ⁶⁾ u wynnyciech. Selze dielo oliwetu: ⁷⁾ a fiemena ⁸⁾ ne ⁹⁾ neprfinessu krmie. Wiftrfizezen ¹⁰⁾ bude z owczincie brow: a nebude browieti w giesly. ¹¹⁾

18 Ale iaz w hospodinu wessehti ¹²⁾ sie budu: a wzradugyu sie u bozie, iezyuffiu mem.

19 Boh hospodin fila ma: a uftawi nohi me iakozto gielowe. ¹³⁾ A na wiffofti me dowede mie wityez w flawach zpiewagiucyeho.

VI

(Canticum Moysis. Deut. XXXII, 1—43.)

1 SListe ¹⁴⁾ [140^a] nebeffa, gez wzmluwiu, flis zemye slowa ¹⁵⁾ uft mîch.

¹⁾ turbo; wicher **ŽG.** — ²⁾ venter; brzych **ŽP.** — ³⁾ scateat; winrzi **ŽG.**; pode mnu zhemzy **ŽP.** — ⁴⁾ ad populum accinctum nostrum; k lydu opafanemv memv **ŽP.** — ⁵⁾ Následující latinské *enim* nepřeloženo. — ⁶⁾ germen; zarodka **ŽG.** a **ŽP.** — ⁷⁾ olivae; olywne **ŽP.** — ⁸⁾ arva; zemye **ŽP.** — ⁹⁾ *ne* zbytečno, nemá se čísti. — ¹⁰⁾ Abscindetur; otrziezano **ŽG.** a **ŽP.** — ¹¹⁾ armentum in praeseptibus; howado **ŽP.**; howada wu geslech **ŽP.** — ¹²⁾ Po straně drobně připsáno *w.* — ¹³⁾ Za *gielenow* aneb *gielenie* (ceravorum). — ¹⁴⁾ Rubrikator připsal: *zal.* — ¹⁵⁾ o předěláno z *a.*

2 **W**zrost we dŕc'owanyu ¹⁾ včzenye me, plow iako roŕŕa mluwa ma, **Y**akozto prŕiewal nad bile, ²⁾ a iako kropie na trawu,

3 nebo gmie bozie wzowu: **D**aite welebnoŕt bohu naŕŕemu.

4 bozie ŕwrchowana ³⁾ ŕudowe: **B**oh wierny, a beze wŕŕŕie zloŕti, prawi a uprŕiemny.

5 ŕhrŕieŕŕil ŕu gemu, a ne ŕynowe ieho w ŕm^řa-diech: ⁴⁾ **Z**ŕczedie zle a p^řmienyene. ⁵⁾

6 toto nawraciuges hoŕpodynu, liude neŕŕmŕŕny ⁶⁾ a nemudri? **C**zili ne on ieŕt otec twoi, ienz wladne ⁷⁾ tobu, y uczinił a ŕtworzil tie?

7 **P**amietyw bud dnw ŕtarich, pomyŕl o narodiech wlaŕtych: ⁸⁾ **O**tez otcie tweho, a zwiŕŕtuge tobie; wieczŕŕie ⁹⁾ tve, a powiedie tobye.

8 **K**dazto rozdielowaffe naiwiŕŕy ŕczedie: kdaŕto rozkodluczowaffe ¹⁰⁾ ŕiny adamowi, **U**ŕtawil czile ŕnatkom ¹¹⁾ wedle poczta ŕynow widucich [140^b] boha. ¹²⁾

9 **A**le czeeŕt bozie ¹³⁾ lud ieho: iakob powrazek diediczŕtwa ieho.

10 **N**alez gei w zemⁱ puŕtei, v mi^eŕŕtie hrozne, w ¹⁴⁾ ŕŕirokei giednotie: ¹⁵⁾ **O**bwedl gei, a uczil: a oŕŕŕiehal iako zŕŕiednyciu oka ŕweho.

¹⁾ ut pluvia; we dŕc'owy **ŔP**. — ²⁾ herbam; zelynu **ŔP**. — ³⁾ Vynechano za tím: *diela, a wŕŕezki czeŕŕi ieho* (opera, et omnes viae ejus). — ⁴⁾ in sordibus; w hnuffu **ŔG**.; w huyfu **ŔP**. — ⁵⁾ generatio prava atque perversa; Pokolenye krzywe a neodwraczene **ŔP**. — ⁶⁾ Za *neŕŕmŕŕny* (stulte); blaŕznywy **ŔP**. — ⁷⁾ possedit; obŕedl **ŔG**.; vyal **ŔP**. — ⁸⁾ singulas; wlaŕŕczy **ŔP**. — ⁹⁾ majores; wyeczich **ŔP**. — ¹⁰⁾ separabat; odluczowaffe **ŔP**. — ¹¹⁾ populorum; lydŕke **ŔP**. — ¹²⁾ filios Israël. — ¹³⁾ Domini. — ¹⁴⁾ *Za i w*. — ¹⁵⁾ vastae ŕolitudinis; w ŕirokey puŕtine **ŔG**.; puhley puŕŕczy **ŔP**

11 **Yako** orlicie wzywagiuci k letanyu mladencie ¹⁾ fwe, a nad nymî letiuci, rozpîna krfidla fwa, î wzał gye, 1 take nell na plecîu fwu.

12 **Hospodîn** sam wodcie gich ²⁾ bil: a bil ³⁾ f nym boh gyny.

13 **Uftawil** iey nad wiffoku zemyu: abî giedl ow^ocie nywne, ⁴⁾ **Abî** sfal sfred z opoki, a olei z fkalî prfietwrde.

14 **Maslo** z brawu, ⁵⁾ a mleko z owecz f tucznoftiu beranczow, a fkopczow fynow kralowftwie bazan: ⁶⁾ **A** kozelcie f cieffu pfenycznu ⁷⁾ a krew hrozdnu pîli bi naflechetnyeiffiu. ⁸⁾

15 **Otuczniel** iest zmîleli, 1 wzprotîwil fie: ⁹⁾ obuy-nyeli, ¹⁰⁾ otucznieli, rozffirzeny, **Opuftil** boha ftworzitele fweho, a otftupil ot boha fpaffitele fweho.

16 [141^a] **Rozdrazdili** fu gei u bozích gînich, ¹¹⁾ a w odkodluczenych ¹²⁾ k hniewu zbudili fu gei.

17 **Obietowali** fu bieffom a ne bohu, bohom, gizto ¹³⁾ neznagiechu: Nowi a czrftwi prfili fu, gichzto fu nenafledowali ¹⁴⁾ otci gich.

18 **Boha**, ienz tie urodil, opuftil fi, 1 zapomnyel fi hofpodyna ftworzitele fweho.

19 **Widiel** iest hofpodîn, a k rozhnyewanyu wzbu-zen iest: nebo rozdrazdili fu gei fynowe ieho 1 dceri.

¹⁾ pullos; ptaczatka **ŽP.** — ²⁾ ejus; gich **ŽP.** — ³⁾ Za *nebil* (non erat). — ⁴⁾ agrorum; polfke **ŽP.** — ⁵⁾ de armento, ot ho-uada **ŽG.**; z howada **ŽP.** — ⁶⁾ filiorum Basan. — ⁷⁾ cum medulla tritici; f yadri **ŽG.**; s yadrem pffienycznym **ŽP.** — ⁸⁾ Za *naî-ſlechetnyeiffiu* (meracissimum); przecziſtu **ŽG.** a **ŽP.** — ⁹⁾ recalcitravit; wzbicil fye **ŽG.**; wzboczil fye **ŽP.** — ¹⁰⁾ incrassatus; roztlufnyel **ŽP.** — ¹¹⁾ alienis; czizych **ŽP.** — ¹²⁾ in abominatio-nibus; v mrzkoftech **ŽP.** — ¹³⁾ Za *gichzto*. — ¹⁴⁾ non coluerunt; gymz fye nemodili **ŽP.**

20 **A** rzekl: fkrigiu obliczei moi ot nich, a opatrŕiu posledki ¹⁾ gich: **Nebo** pokolenie potworzene ²⁾ iest, a newierny ſinowe.

21 **Ony** ſu mye rozdraždili w tom, ienz nebieſſe boh, a rozdraždili w gieſſiutnoſtech ſwich: **A** ya wzivu ³⁾ gie w tom, ienz nenye lûud, a w narodie blaznowem ⁴⁾ rozdrazdïu gie.

22 **Ohen** rozzehl ſie iest w rozlûucenyu mem, a wzplapole az do pekla poslednieho: ⁵⁾ **I** zezrze zemyu f obrodu ⁶⁾ gegiu, a zakladi hor ſezze.

23 [141^b] **Sberu** na nye zloſtî, ⁷⁾ a ſtrſiel me ſplnyu w nich.

24 **Straweny** ⁸⁾ hladem a ſzeru gije ⁹⁾ ptaci hriffe-nÿm ¹⁰⁾ prſietrpkîm: **Zubî** zwierziecie weſſli^ŕu ¹¹⁾ w nye, f roliucenym ¹²⁾ trhagiucim ¹³⁾ na zemyu, y take hadow.

25 **Zewna** ſtrawi ¹⁴⁾ gie mecz, a wnyutrz ſtrach, gyunocha pogednu ¹⁵⁾ y dziewku, ſfucieho ¹⁶⁾ f czlowiekiem ſtarym.

26 **I** ¹⁷⁾ rzekl: kdez iuz ¹⁸⁾ ſu? zmlknuti kazïu ¹⁹⁾ z lûudi pamîeti gich.

¹⁾ considerabo novissima; znamenayu **ŽG.**; znamenam poslednye **ŽP.** — ²⁾ perversa; otwraczene **ŽG.** a **ŽP.** — ³⁾ provocabo; wzbuzy **ŽP.** — ⁴⁾ in gente stulta; u wlaſty blaznywe **ŽP.** — ⁵⁾ ad inferni novissima; az do kôczow **ŽG.**; do pekelnego poslednyeho **ŽP.** Následující *I* přidáno v našem překladě. — ⁶⁾ cum germine; s zarodki **ŽP.** — ⁷⁾ mala; zlee **ŽP.** — ⁸⁾ Za *Straweny budu* (consumentur); ſkôczeyu **ŽG.**; Zhynu **ŽP.** — ⁹⁾ eos; ge **ŽP.** — ¹⁰⁾ morsu; kuffanym **ŽP.** — ¹¹⁾ immitam; vpuſtym **ŽP.** — ¹²⁾ Za *f rozlûucenym.* — ¹³⁾ trahentium; tahnvczymy **ŽP.** — ¹⁴⁾ Foris vastabit; zhubi **ŽG.**; Wnye zhuby **ŽP.** — ¹⁵⁾ simul; ſpolu **ŽP.** — ¹⁶⁾ lactentem; ſſele **ŽP.** — ¹⁷⁾ *I* přidáno v našem překladě. — ¹⁸⁾ Ubinam; kdez **ŽP.** — ¹⁹⁾ cessare faciam; przieſtaty kazy **ŽP.**

27 **A** pro hnyew neprfateľ wzdrziech: 1) abí snad wzpiffielí bí 2) wrahowe gich, I rzekli bí: ruka naffie wiffoka, a hořpodyn neuczínyl toho wfeho wffeho. 3)

28 **S**zedie bez radi íeft, a bez wiehlařtwa. 4)

29 ach bí uczyulí, 5) a urozumyeli, a naípořledníe 6) pzřfíeli bí.

30 **K**ako íeden řtíhaffe tyuffíucz, a dwa puzala 7) deřfíet tyuffíucz? **C**zylí ne proto, nebo boh řwoí 8) prodal gie, a hořpodyn zaklenul 9) gie?

31 **N**ebo neníe boh nas íako boh 10) gich: a neprfíete[142^a]le naffí řudcie řu.

32 **Z** wínycie řodomřke wyno 11) gich, z podmíeřtkow míeřta gomore: 12) **H**rozen gich hrozen řluczíe, a krca 13) přřehorzka.

33 **Z**lucz řannow wyno gich, a yed hada ařpída 14) neuzdrawítedlny.

34 **C**zylí ta uřtawena 15) řu v mne, a řnamenana u pokladíech mích?

1) distuli; odwlekl řem **ŽP.** — 2) Za *newzpiffielí*; ne forte superbirent; abí snad nepíchalý **ŽP.** — 3) et non Dominus, fecit haec omnia; ale ne hořpodyn to vczynyl wfříecko **ŽP.** Od verře 23—27 (a řřřfíeli — hoř) jeřt pířmo skoro vřude obnowováno pozdějí černějším ínkouřtem. — 4) sine prudentia; bez mudrořty **ŽP.** — 5) Utinam faperent; lybo by řmyřlely **ŽP.** — 6) novissima; řkonaníe **ŽG.**; pořlednye **ŽP.** — 7) fugarent (1. H. 1); puzíeřřta **ŽP.** — 8) Snad za *gich* (suus). — 9) conclusit; oklopyl **ŽP.** — 10) Za *bohowe* (dii). — 11) V rukopíře (1. H. 1): *vinum*. — 12) de suburbanis Gomorrhae; přříedměřtie **ŽG.**; z podmýeřřtye gomorřkeho **ŽP.** — 13) V rukopíře (1. H. 1): *botruf*; hrozen **ŽP.** — 14) aspidum; kralíkowi **ŽG.**; ařpydowy **ŽP.** — 15) condita; řchowana **ŽP.**

35 **Ma** iest mfta, a ya otplaciú gím w czaffu, aby hlefla ¹⁾ noha gich: **Bliz** iest den zadržati, a ku bytu ²⁾ spießŕe czaffowe.

36 **Suditi** bude hořpodin liud ſwoi, a nad ſluhami ſwymi ſmiluge ſie: **Uzrzy**, ze omdlena iest ruka, a zarzreny a ³⁾ zhinuli ſu, a gyni ztraweny ſu. ⁴⁾

37 **A** diegiu: ⁵⁾ kde ſu bozi gich, w nichzto gmiegiachu uffanye?

38 **Z** nychzto obieti giediechu tucznořti, a piechu wyno obietne: **Wřtante**, a ſpomozte wam, a u pořřriebie ⁶⁾ wy obrante.

39 **Wizte**, ze ſem ya ſam, a nebud gyny boh kromie mne: ⁷⁾ [142^b] **Ya** zabyu, a ya ziwa uczynyu: poraziu, a ya ŕzdrawawiu, ⁸⁾ a neny, kto by z ruki me mohl widzeti. ⁹⁾

40 **Wzpodwihnu** k nebiu rucie mogie, a rzku: ziw ſem ya u wiek.

41 **Acz** obozřřřy iako bleřk mecz moi, a pochiti ſud ruka ma: **Nawracyu** pomřtu wrahom mym, a tiem, geztu ſu nenawidiel ¹⁰⁾ mne, otplacyu.

42 **Opogyu** řřřiel me krwyu, a mecz moy ſezrze mařa, **Z** krwi zabiteczow ¹¹⁾ z giete ¹²⁾ nahoti neprzateľkich z h¹awi. ¹³⁾

¹⁾ Za *kleřla* (labatur); pokleřla **řP.** — ²⁾ Za *ku bytyu* (adesse); k tomv, czoz ma byty **řP.** — ³⁾ quoque; take **řP.** — ⁴⁾ residuique consumpti sunt; zbitecni zhubeni **řG.**; a ořtatezy zhyuly ſu **řP.** — ⁵⁾ dicet; dyegi **řP.** — ⁶⁾ Za *pořřriebie* (necesitate). — ⁷⁾ Na této straně otisklo se částečně písmo z protější strany. — ⁸⁾ Za *vzdrawiu* (sanabo). — ⁹⁾ eruere; wyprořřtyl **řP.** — ¹⁰⁾ Za *nenawidieli* (oderunt). — ¹¹⁾ occisorum; zbytech **řP.** — ¹²⁾ Za *z giete* (et de captivitate). — ¹³⁾ nudati inimicorum capitibus; obnazeneho neprzateľke hlavy **řP.**

43 **Ch**walte narodowe liud ieho, nebo krwi sluh swich pomŕti: **A** pomŕtu otplatı nad wrahi gich, a liutoŕtiw bude zemie liuda ſweho.

VII

(Canticum Zachariae. Luc. I, 68—79.)

68 **B**lahoſlaweny hoſpodin boh widucich gei,¹⁾ nebo gie nawſcziewil, y uczinyl wikupenye liuda ſweho:

69 **I** wzdwihl roh zdrowie nam, w domu dawidowu dyetiete ſweho.

70 **Y**akoz ieſt mluwil ſkrzie uſta ſwatich, giſto ot wieku [143^a] ſu, prorokow ieho:

71 **Z**drawie z neprſatel naſſich, a z ruku wſſiech, giſto ſu nenawideli naſ:

72 **K** uczinyenyu myloſrdenſtwie ſ naſſimy otci: a rozpomynai ſſwiedeczſtwie ſweho ſwateho.

73 **P**rawi ſliub,²⁾ ieſto ieſt prſifahł k abrahamowi otcyu naſſemu, datedlna ſie³⁾ nam.

74 **A**⁴⁾ bez ſtrachu a⁵⁾ z ruki neprſatel naſſich wiſwobozeny, ſluzme gemu.

75 **W** ſwatoſti a u ſwedoſti prſied nym, po wſſie dny naſſie.

76 **A** ti dietie, prorok naiwſſieho nazwan budeſſ: nebo prſiedeides prſied obliczegem bozym⁶⁾ hotowati cieſtu ieho:

¹⁾ Israel. — ²⁾ Iusjurandum; Prawo przyſezne **ŽP.** — ³⁾ daturum se; daty ſye **ŽP.** — ⁴⁾ Vt; Abychom **ŽP.** — ⁵⁾ a přidáno v naſem překlade. — ⁶⁾ Domini.

77 **K** dawanyu vmienye zdrawie¹⁾ líudu ieho, w otpufczenye hrŕiechow gich:

78 **S**krzie trŕiewa míloŕdie boha naffeho: w níchtó nawŕcziwil nas, wíchodie z wífoŕtí:

79 **O**ŕwíet tíem, gízto we tmach, a w ŕtíenyu ŕmrtí ŕedíe: k pŕtíenyu²⁾ noh naffích w cyeftu pokogíe.

VIII

[143^b] (**Canticum trium puerorum. Dan. III, 57—89.**)

57 **P**odíekuíte hoŕpodynu wŕeczna díela hoŕpodynowa: chwalte 1 wzwíŕte gei u wíekí.

58 **P**odíekuíte angeli hoŕpodynowí hoŕpodynu:³⁾

59 podíekuíte nebeŕŕa hoŕpodynu:³⁾

60 **P**odíekuíte wodí wŕŕeczny, gez na nebíu ŕu, hoŕpodynu:³⁾

61 podíekuíte wŕeczny moci bozíe⁴⁾ bohu:³⁾

62 **P**odyekuí⁵⁾ ŕlunce y myeŕŕecz hoŕpodynu:³⁾

63 podíekuíte hwíezdy nebeŕke hoŕpodynu:³⁾

64 **P**odíekuíte wŕelíkí pŕŕiewal 1 rozí hoŕpodynu:³⁾

65 podíekuíte wŕŕelíkí duch bozí hoŕpodynu:³⁾

66 **P**odíekuíte ohen 1 leto⁶⁾ hoŕpodynu:³⁾

67 podíekuíte ŕtuden 1 leta⁷⁾ hoŕpodynu:³⁾

68 **P**odíekuíte⁸⁾ roŕí 1 gyny hoŕpodynu:³⁾

69 podíekuíte⁹⁾ mrazowe 1 ŕtudeny hoŕpodynu:³⁾

¹⁾ scientiam salutis; vcezeny zdrawye **ŽP.** — ²⁾ ad dirigendos; k oprawyeny **ŽP.** — ³⁾ Za tím vynescháno: *chwalte 1 wzwíŕte gei u wíekí* (laudate et superexaltate eum in saecula). — ⁴⁾ Domini Domino. — ⁵⁾ Za *Podyekuíte* (Benedicite). — ⁶⁾ aestus; war **ŽP.** — ⁷⁾ frigus et aestus; ŕtudeno a leto **ŽP.** — ⁸⁾ Psáno vlastně: *Podíekíute.* — ⁹⁾ Psáno: *podíekíute.*

- 70 Podiekuíte ledowe i snyehowe hospodínu: ¹⁾
 71 podiekuíte noci i dnye hospodynu: ¹⁾
 72 Podiekuíte swietloŝti i temnoŝti ²⁾ hospodynu: ¹⁾
 73 podiekuíte ³⁾ blŝkoti i oblaci hospodynu: ¹⁾
 74 Po[144^a]diekuí(*te*) ⁴⁾ zemie hospodynu: chwal
 i powis ieho u wieku.
 75 Podiekuíte hori i pohorci ⁵⁾ hospodynu: ¹⁾
 76 podiekuíte wŝfelike plodyŝtewnŝti ⁶⁾ w zemí
 hospodynu: ¹⁾
 77 Podiekuíte ŝtudnycie hospodynu: ¹⁾
 78 podiekuíte morze i rŝieki hospodínu: ¹⁾
 79 Podiediekuíte ⁷⁾ welribowe, i wŝieczkna, gez ŝie
 hibagiú u wodach, hospodynu: ¹⁾
 80 podiekuíte wŝieczkní ptaci nebeŝci hospodínu: ¹⁾
 81 Podiekuíte wŝieczkna zwierzata i dobitcze ⁸⁾
 hospodynu: ¹⁾
 82 podiekuíte ŝinowe czlowiczí ⁹⁾ hospodynu: ¹⁾
 83 Podiekuíte ¹⁰⁾ ifraheliú hospodínu: chwal i po-
 wis ieho u wieku.
 84 Podiekuíte knyezie hospodínowi hospodynu: ¹⁾
 85 podiekuíte ŝluhi bozie ¹¹⁾ hospodínu: ¹⁾
 86 Podiekuíte duchowe i duŝie ŝwedeních hospo-
 dínu: ¹⁾
 87 podiekuíte ŝwieti i pokorneho ŝrdcie ¹²⁾ hospo-
 dínu: ¹⁾

¹⁾ Za tím vynecháno: *chwalte i wzwiŝte ger u wieku* (laude et superexaltate eum in saecula). — ²⁾ lux et tenebrae; ŝwietloŝt a tmy **ŽP**. — ³⁾ Psáno vlastně: *Podiekuíte*. — ⁴⁾ *te* vyŝkrábáno. — ⁵⁾ Za *pahorci* (colles). — ⁶⁾ universa germinantia; wŝŝyezчны zarodezí **ŽP**. — ⁷⁾ Za *Podiekuíte*. — ⁸⁾ pecora; ŝkot **ŽP**. — ⁹⁾ Za *czlowieczí*. — ¹⁰⁾ Za *Podiekuí*. — ¹¹⁾ Domini. — ¹²⁾ humiles corde; pokorny ŝrdczem **ŽP**.

88 **Podiekuíte** ananyas, azarias, mifael hospodynu: chwalte i powiffte [144^b] geho u wieku. Podiekuíte¹⁾ otcy i synu i swatím duchem: chwalme i powifme ieho u wieku.

89 **Blahoslaweny** si, hospodine, w twrdosti nebeske, y chwalte dny²⁾ y slawny y powiffeny u wieku.³⁾

(Hymnus s. Ambrosii et s. Augustini.)

1 **T**ye boha cnwalime, tie hospodyna skazugem.

2 **T**ie wieczneho otcie wffieczka zemye czfti.

3 **T**obie wliczkny angeli, tobie nebesa i rozliczne⁴⁾ mocznosti,

4 **T**obie cherubín i seraphyn neprsieftawagyucym hlaffem pwoławagi^v:

5 **Swati, Swati, Swati**: hospodín boh saabaot.

6 **Plna** su nebesa i zemye welebnofti chwali twe.

7 **T**ye slawi apoftolfski kor,

8 **T**ie prokowi chwalte dny poczet,

9 **T**ie vmuczennykowi stwuci⁵⁾ chwali zaftup.

10 **T**ie po wliem swietu fwata tie⁶⁾ skazuje cierkw:

11 **Otcie** nesmiéne⁷⁾ welebnofti,

12 **Slawneho** tweho pweho [145^a] a giedíneho fina,

13 **Swateho** a⁸⁾ utieffitele ducha.

14 **Ti** kral chwaly, crifte!

¹⁾ Za *Podiekuíme* (Benedicamus). Odtud počínaje jest v tištěných vydáních Vulgaty jiný text, kdežto v rukopise (1. H. 1) se úplně shoduje s naším překladem. — ²⁾ Za *chwalte dny*. — ³⁾ Za tím připsal rubrikátor: *zalma da*. — ⁴⁾ universae; wffye **ŽP**. — ⁵⁾ martyrur candidatus; muczennykowy zbyeleny **ŽP**. — ⁶⁾ tie zbytečno. — ⁷⁾ Za *nesmiérne* (immensae); nemyerney welikofty **ŽP**. — ⁸⁾ quoque; take **ŽP**.

15 **T**₁ wieczni¹⁾ fi otczow fyn.

16 **T**₁ k wifwobozenyu prfigemcie²⁾ czlowieka ne-
uhrozil³⁾ fi dziewczu ziwot.

17 **T**₁ z prfierozenye smrti pekelne⁴⁾ otewrzil
fi wierziu^{cm} krowftwie⁵⁾ nebeske:

18 **T**₁ na prawici bozie fedy^s w chwale otczowej.

19 **S**udcie wierzitedlen fi biti prficho^z.⁶⁾

20 **T**ebe proto proffymy, fluham twym spomoz,
gesto fi drahu krwyu wikupil.

21 **W**iecznu kaz⁷⁾ swatim⁸⁾ twimy chwalu obda-
rowati.

22 **Z**draw uczyn lud twoi, hospodyne, a pozehnai
diedzycztwiu twemu!

23 **A** wladny gimy, a wzpodeimy gie az u wiek.

24 **P**o wfie dny chwalime tie,

25 **A** slawime gmie tve u wiek y u wieki wiekom.

26 **R**acz, hospodine, dne tohoto bez hrfecha
oftrfeeci ny.

27 **S**myluy fie nad namy, hospodine, smylui fie
nade mnu.⁹⁾

28 **B**ud mylofr[145^b]die tve, hospodine, nad namy,
iako sme uffali w tie.

29 **W** tie, hospodine, uffal sem: nebudu pohanyen
u wieky.

¹⁾ Za *wieczny* (sempiternus). — ²⁾ Tu ad liberaudum suscep-
turus; Ty na wyprawenye chtie przigiety **ŽP**. — ³⁾ non horuisti;
nemrzkowal **ŽP**. — ⁴⁾ devicto mortis aculeo; swytyezyw nad
smrtedlnym zakladem **ŽP**. — ⁵⁾ Za *kralowftwie* (regna). —
⁶⁾ Iudex crederis esse venturus; Sudy wyerzymy ze budess
przygduczy **ŽP**. — ⁷⁾ fac; weczyn **ŽP**. — ⁸⁾ Za *swatimy*. — ⁹⁾ Za
namy (nostri).

IX

(Magnificat. Luc. I, 46—55.)

46 **W**Elbi duffie ma hospodîna:47 **I** radował sie duch moy u bozie spaffitelyu memu.¹⁾48 **Nebo** obezrfiel²⁾ ponyzenye robi fwe: nebo ai zrzy, z toho **Blahoslawenu** mye diegyu wficzky narodowe.49 **Nebo** uczînyl mî(e)³⁾ welika, ienz mocen iest, i fwate gmîe ieho.50 **A** mîlofrdenstwie ieho ot narozenye do narozenye bogiucym sie ieho.51 **Uczînil** mocz w rameny fwem: rozpraffil pîfne myffiu frdcie fweho.52 **Sfadil** mohucie⁴⁾ ftolicie, i powiffil ponyzene.53 **Lacne** naplnyl dobrich: a bohate opuflil giefliutny.54 **Prfyal** muz widuci boha⁵⁾ dietie fwe, rozpomanuw mîlofrdie fweho.55 **Iakozto** mluwil iest k otczom naffym, abrahamowi i pokole[146^a]nyu⁶⁾ gehu u wieky. **Cwala** ot.⁷⁾

X

(Canticum Simeonis. Luc. II, 29—32.)

29 **N**ynye puftys fluhu tweho, hopodyne,⁸⁾ podle flowa tweho u pokogyu.

¹⁾ Za *mem*; in Deo salutari meo; v boze spafytely mem **ŽP.** — ²⁾ respexit; wzezrzal **ŽP.** — ³⁾ Na konci *e* vyškřábáno. — ⁴⁾ potentes; moczne **ŽP.** — ⁵⁾ Israel. — ⁶⁾ semini; fyemeny **ŽP.** — ⁷⁾ Za *Chwala otczi*. Jest to počátek tak zvané malé doxologie. — ⁸⁾ Za *hopodyne*.

30 **N**ebo ſta widiele oczí mogí ſpaſſenye twe,
 31 **Y**ež ſí příhotowal příed oblicziagem ſweho
 ly^vuda; ¹⁾

32 **S**wietlo k zgiwenyu narodow, a chwalu líuda
 tweho muzow widucich boha. ²⁾

(Symbolum s. Athanasii.)

1 **K**Tožkolli chce ſpaſſen bití, mymo wſſe ³⁾ po-
 trſiebno ieſt, aby drzał krſtieſtanſku ⁴⁾ wieru.

2 **G**íuzto iedno acz ⁵⁾ kto cielu a nepoſkwrnyenu
 zachowa, bez pochybí u wieky zahyne.

3 **A**le wiera krzſtieſtanſka ⁶⁾ tato ieſt: aby iednoho
 boha w trogy, ⁷⁾ a trogíciu w gíednoſti czſtíme, ⁸⁾

4 **A**ny pohanygúice ofſobow, ⁹⁾ any podſtawí roz-
 kodluczygucz. ¹⁰⁾

5 **N**ebo gyna ieſt ofſoba otcie, gína ſyna, gyna
 ſwateho ducha.

6 **A**le otcie a ſyna a ſwateho ducha iedno ieſt
 boſtwye, ¹¹⁾ [146^b] rowna **C**chwala, ¹²⁾ wieczna ¹³⁾ we-
 lebnoſt.

7 **Y**akíz otecz, takíz ſyn, takíz i ¹⁴⁾ ſwatí duch.

8 **N**eſtworzeny otecz, neſtworzení ſyn, neſtworzení
 i ¹⁴⁾ duch ſwatí.

¹⁾ Za *wſeho lyuda* (omnium populorum). — ²⁾ Israel. —
³⁾ ante omnia; příede wſſiem **ŽP.** — ⁴⁾ catholicam. — ⁵⁾ nisi;
 gedno **ŽP.** — ⁶⁾ catholica. — ⁷⁾ Za *trogyczy* (in trinitate). —
⁸⁾ Za *czſtíli* (veneramur), jak v **ŽP.** — ⁹⁾ confundentes perso-
 nas; ſmyefugicze ofob **ŽP.** — ¹⁰⁾ separantes; odluczigicze **ŽP.** —
¹¹⁾ Za *boſtwye*. Na dolejším okraji vyſkrábán řádek jakéhoſi
 přípísku. — ¹²⁾ Rubrikator omylem přípísal jeſtě jednou *C.* —
¹³⁾ coaeterna. — ¹⁴⁾ i přídáno v našem překládě.

9 **Nefmíerny** otec, nezmierny syn, nezmierny duch swaty.

10 **Wieczny** otec, wieczny sin, wieczny i ¹⁾ swaty duch.

11 **Alewak** ²⁾ ne trfie wieczny, ale jeden wieczny.

12 Iakoz ne trfie nestworzeny, any trfie nezmierny; ale jeden nestworzeny a jeden nezmierny.

13 **Takez** wfemohuci otec, wfemohuci syn, wfemohuci swaty duch.

14 **Awfakz** ne trfie wfemohuci, ale jeden wfemohuci.

15 **Takez** boh otec, boh syn, boh i ¹⁾ swaty duch.

16 **Awfakz** ne trfie bozi; ale yeden boh.

17 **Takez** hospodín otec, hospodín syn, hospodín i ¹⁾ swaty duch.

18 **Awfak** ne trfie hospodynowe; ale jeden hospodín.

19 **Nebo** iakozto znamenytie kteruzkollí ³⁾ offobu boha [147^b] a hospodína skazowati krfieftanfku pravdu nutyme sie: **Takez** trfi bohi nebo hospodíny rzeci, krfieftanfky ⁴⁾ uftaweny ⁵⁾ zabranyugeme.

20 **Otec** ot i zadneho iest neuczinyen: any ftworzen, any urozen.

21 **Syn** ot otcie fameho: ðuczinyen iest, any ftworzen, a^{1e}(ny) ⁶⁾ urozen.

22 **Duch** swaty ot otcie a fynd: neuczinyen, any ftworzen, any urozen, ale wichoden. ⁷⁾

¹⁾ i přidáno v našem překladě. — ²⁾ *le* nemá se čísti. —

³⁾ singillatim unamquamque; oblaščze gednu a kazdu **ŽP.** —

⁴⁾ catholica. — ⁵⁾ *Za uftawenym* (religione). — ⁶⁾ *ny* vyškřábáno a *le* nadepsáno. — ⁷⁾ procedens; vychodye **ŽP.**

23 **Proto** ieden otecz, ne trfie otcí: ieden sin, ne trfie synowe: ieden duch swaty, ne trfie duchowe swaty.

24 **A** w teito trogici nycz prwe any potom,¹⁾ nycz wietšie any menšie; **Ale** ciele trfi offobi fu wieczny²⁾ fobie, a fu rowny.

25 **Tak** iakoz fkrzie wfie, iakoz yuz drziewe rzezeno iest, a trogici³⁾ w iednofti, a iednoft w trogici czstena bud.

26 **A**⁴⁾ protoz, ktoz chce spassen bití, tak o trogici rozumey.

27 **Ale** potrebnobno iest k wiecznemu zdrawyu, abi [147^b] abi⁵⁾ i wtielenye hošpodîna naffeho yezu crifta wiernye wierzil.

28 **A**⁴⁾ proto iest wiera prawa, abichom wierzili a skazowali: ze hošpodîn nas iezus criftus bozi syn, boh a czlowiek iest.

29 **Boh** iest z podštawi otczowi pšied wieki narozen: a czlowiek iest z podštawi materie w swietie narozen.

30 **Swrchowany** boh, swrchowany czlowiek: z duššie rozumne, a czlowiecziemu tieleštwîu poštogíe.⁶⁾

31 **Rowny** otcîu podle boštwie:⁷⁾ menšši otcie wedle czlowieczštwie.

32 **Ienz** wfak⁸⁾ czlowiek ša i boh: wfak ne dwa, ale ieden iest criftus.

¹⁾ nichil prius aut posterius; nycze drzewe nebo pošlez **ŽP.** — ²⁾ coeternae; w rzad wyeczny **ŽP.** — ³⁾ Za *trogicie* — ⁴⁾ Přidáno v našem překladě. — ⁵⁾ *abi* omylem dvakráte psáno. Následující *i* přidáno v našem překladě. — ⁶⁾ *et humana carne subsistens*; a czlowyeczího maša podštogíe **ŽP.** — ⁷⁾ Za *boštwie*. — ⁸⁾ licet; aczty **ŽP.**

33 **A**le ieden ne pmienu bozftwa w tiele; ¹⁾ ale prfigietym czlowieczftwa v bozie.

34 **Y**eden owffiem ne uhanyenye ²⁾ podftawi; ale iednofti offobi.

35 **N**ebo iako duffie rozumna a tielo ieden iest czlowiek: takez boh a czlowiek yeden [148^a] iest criftus.

36 **Y**enz trpiel iest za fpaffenye naffie, fftupil k doleyffym: ³⁾ trzeti den wftal z mrtwich.

37 **W**ftupil na nebeffa, ⁴⁾ fedl na prawicy boha otcie wffemohucieho: **O**dtad prfichoz iest ⁵⁾ fuditi ziwich y mrtwich.

38 **K** giehozto prfichodu wficz kny liudie wftati magyu f tiely fwymî, **I** nawratitedlny fu z czynow wlaftnych poczek. ⁶⁾

39 **A** giz dobrze czynyli fu, poudu w ziwot wieczny: ale kterziz zle, w ohen wieczny.

40 **T**oto iest wiera krhftanfka, ⁷⁾ iedno ^{acz} ⁸⁾ ktoz-kolli wiernye a twrdie wierzil bi, fpaffen bity nemohl by.

¹⁾ V rukopise (1. H. 1): *in carne*. — ²⁾ Za *uhanyenyem* (confusione); ne smyeffenym **ŽP**. — ³⁾ ad inferos; do pekla **ŽP**. — ⁴⁾ *n* předěláno z čehosi. — ⁵⁾ venturus; przigde **ŽP**. — ⁶⁾ Za *poczet*, v novější době *t* nadepsáno; *redditori sunt de factis propriis ratione*; y wratyty magy z vczyneny fwych poczet **ŽP**. — ⁷⁾ catholica. — ⁸⁾ *acz* později nadepsáno.

(Litaniae.)

Kyrieleyson. X̄p̄eleyson. kyrieleyson.

Xriste ušlis ny.

Otcze z nebes bože, Smyluy sie nad namy.

Synu wikipitelíu swieta bože, Smyluí sie nad na.¹⁾

Duffie swatí bože, Smíluí sie [148^b] nad namy.

Swata²⁾ troגיעie iedē bože, Smyluy sie nad namy.

Spaffitelíu swieta, Spomoz nam.

Swata diewko diewiek,³⁾ Pros za ny ho^s.⁴⁾

Swata božie porodytelnycie, Pros za ny hošpodyna.

Swata maria, Pros za ní hošpo.⁴⁾

Swatí mychale, pros.

Swatí Gabriél, pff.

Swatí Raffael, pff.

Wšichny swietí angeli y archangeli, pšte za ny hošpodyna.

Swatí Giene krštytelíu boží, pff.

Wšiczní swietí patriarche i prorocy, prošte za ny hošpodína.

Swatí petrze, pros.

¹⁾ Za *namy* (nedopsáno). — ²⁾ *S* nověji barvou připsáno. —

³⁾ Za *diewek*. — ⁴⁾ Za *hošpodyna*.

Swatı Pawle,	p. ¹⁾
Swatı Ondrziegyu,	p.
Swatı Iakube,	p.
Swatı Giene,	p.
Swatı Thomaffyu,	p.
Swatı yakube,	p.
[149^a] Swatı philippe, p,	p.
Swatı Bartholomegiu,	p.
Swatı Matyegyu,	p.
Swatı Symonyu,	p.
Swatı Tatee, ²⁾	p.
Swatı matyegiu,	p.
Swatı Barnaba,	p.
Swatı Lucaffiu,	p.
Swatı Marku,	p.
Wfficzknı swıeti apoftoli a ewangelıfty, pŝte za nı hofpodına.	
Swatı Szczepane,	p.
Swatı Clymente,	p.
Swatı Sixte,	p.
Swatı Corneli,	p.
Swatı Cipriane,	p.
Swatı Wawrzyncze,	p.
Swatı Gyurzi,	p.
Swatı Blaziegyu,	p.
Swatı wyncenciĵ,	p.
Swatı Hanŝtele, ³⁾	p.
Swatı Vrbane,	p.
[149^b] Swatı Pankracy,	p.

¹⁾ p = pros, jakož i v následujících řádcích. — ²⁾ Thadaee; thadei ŽP. — ³⁾ Castule; haŝtale ŽP.

Swatı Crıstoforze,	p.
Swatı Giene,	p.
Swatı Pawle,	p.
Swatı Pabgiene, ¹⁾	p.
Swatı Sebestyene,	p.
Swatı wıte,	p.
Swatı wacczlawe,	p.
Swatı woytıeffe,	p.
Swatı Bonıfacy,	p.
Swatı Maurıcıj	p.
Swatı Dyewonyfy, ²⁾	p.
Swatı Benedıcte,	p.
Swatı Kozma,	p.
Swatı Thomaffıu,	p.
wfıczknı fwıetı muczennycı,	p. ³⁾
Swatı Siluefter,	p.
Swatı Lwe,	p.
Swatı Ambrofıj,	p.
Swatı Geronyme,	p.
Swatı Auguftıne,	p.
Swatı Rzehorzıu,	p.
[150 ^a] Swatı Martyne,	p.
Swatı Mıkolauřıu, ⁴⁾	p.
Swatı hawle,	p.
Swatı Brıccıj,	p.
Swatı Otmarze,	p.
Swatı Cırwaffıu, ⁵⁾	p.
Swatı Gilgı,	p.
Swatı Antonyřıu,	p.

¹⁾ Fabiane; fabiane **ŽP.** — ²⁾ Dionysi; dyonızie **ŽP.** — ³⁾ Za p/te. — ⁴⁾ Nicolae; mykulawřıy **ŽP.** — ⁵⁾ Snad za *Gerwaffıu*.

Swatı Lynarte, ¹⁾	p.
Swatı Prokope,	p.
Swatı Domıncze,	p.
Swatı franczıfku,	p.
Swatı Erazme,	p.
Wficz kny swıetı zpowıednıcı,	p. ²⁾
Swata felıcıtas,	p.
Swata Nyetıffıe, ³⁾	p.
Swata Hato, ⁴⁾	p.
Swata Lucia,	p.
Swata Cecilia,	p.
Swata Margareto,	p.
Swata Katherzyno,	p.
Swata Petromylo, ⁵⁾	p.
[150 ^b] Swata Skolaftıko,	p.
Swata Marzı mandaleno,	p.
Swata Lyudmylo,	p.
Swata Prıfko,	p.
Swata Krzıftıeno,	p.
Swata Afra,	p.
Swata Barbaro,	p.
wfecz kny swate dıewıce ı wduowı, ⁶⁾	
Wficzknı swıetı,	přte za nı hořpodına.
Mylořtıw(?) ⁷⁾ bud,	Oduřt nā, hořpodıne.
Mılořtıw ⁸⁾ bud,	Vřlıs ny, hořpodıne.
Mılořtıw bud,	Zbaw ny, hořpodyne.
Ote wřřıeho zleho,	Vchowai ny, hořpo ^c .
Ot hnyewu tweho,	Vchowai ny, hořp. ⁹⁾

¹⁾ Leonarde; lynharte **ŽP.** — ²⁾ Za přte. — ³⁾ Agnes; nyetyffıe **ŽP.** — ⁴⁾ Agatha. — ⁵⁾ Petronella. — ⁶⁾ Vynechāno: přte. — ⁷⁾ Na koncı slova vyřkrābāno z. — ⁸⁾ Zde tēř rasura. — ⁹⁾ Za hořpodyne.

Hrziechow naffich,	Zbaw ny, hofpo ^e .
Ot(h) ¹⁾ nahle smrti,	Vchowai ny, hofpo ^e .
Ot ptiwenftwie dyablowa,	Vchow. ²⁾
Ot neczifteho miſlenie,	Vchowai ny.
Ot tieleftne ³⁾ zadofti,	Vchowai ny, hof. ⁴⁾
Ot duchu piſnnofti,	Vchowai ny, hof. ⁴⁾
Ot pozadanie gieſſiutne chwali,	vch. ²⁾
Ote wfelike necziftoti miſli i tiela,	Vch. ²⁾
[151 ^a] Ot ſlepoti ſrdcie,	Vchowai ny, hofpo ^e .
Ote wfelike zle wole,	Vchowai ni, h. ⁴⁾
Ot ptiwenftwie wfch neprfatel naffich widucich i ne- widucich,	Vchow. ²⁾
Ot paducie nemoci,	Vchowai ny, hof. ⁴⁾
Ot wieczne smrti,	vchowai ny, hofpo ^e .
Ot wieczneho potupenie,	Vchowai ny.
Skrzie tve fwate zwieſtowanie,	zpft ny, hofpodine.
Skrzie duchowne tve fwate wtieleſtwie, ⁵⁾	zpft ny, hofpo ^e .
Skrzie tve fwate narozenie,	zpft.
Skrzie tve fwate zgiewenie,	zpft.
Skrzie krfeft fwati twoi,	zpft ny, h. ⁴⁾
Skrzie poſt a pokuffenie tve,	zpft. ⁶⁾
Skrzie smrt a pohrzeb twu,	Zpft.
Skrzie fwati krziz a umuczenie tve,	z. ⁶⁾
Skrzie wzkrzieffenie y na nebeſſa wftupenye,	zpft ny, hofpodine.
Skrzie prſifte ducha fwateho wtieleſtwie, ⁷⁾	zpft.
W den ſudni,	zp. ⁶⁾
W czas smrti,	Spomoci racz nam, hof. ⁴⁾

¹⁾ h podtečkováno a vyškřábáno. — ²⁾ Za Vchowai ny. —

³⁾ Za tieleftne. — ⁴⁾ Za hofpodyne. — ⁵⁾ incarnationis. — ⁶⁾ Za zpft. — ⁷⁾ paracliti; vtieſtitele ŽP.

- M**i hršiefuî, tebe pšimy, Všlis nî, ho.¹⁾
 [151^b] **A**bi pokoi a mîr nam raczil datî, Tebe pšime,
 Všlis ny, hošpodine.
- A**bi oczî mîlošrdie tweho nad ny ſweſtî raczil, Tebe
 pšime, všlis ny, hoſ.¹⁾
- A**bi mîſli naſſie k nebeſkei zadofſtî zdwihnuti raczil,
 Tebe pšimy, všlis.
- A**bi k ſliubenei otplatie chwali twe ny doweſtî raczil,
 Tebe pšime, všlis.
- A**bi ſrdcie ſkruffeny e a ſtudnicie plakanye nam po-
 zicziti raczil, Tebe.²⁾
- A**bi otpuſzczeny³⁾ wſiech hrſiechow naſich nam datî ra-
 czil, Tebe pšimy.
- A**bi mîloſtiu ſwateho ducha naſſie ſrdcie laſkawie na-
 pnyti raczil, Tebe.²⁾
- A**bi dny naſſie w twem pokogiu ſkonati raczil, Tebe.²⁾
- A**bi kniezie papezie i wes ſtaw koſtelnyeho rzadu
 w ſwatem zakonie ſchowati raczil, Tebe.²⁾
- A**bi kniezie biſkupa naſſeho w ſwatem zakonye po-
 twrditi raczil, Tebe p.²⁾
- A**bi krale naſſeho ſ gieho ſe wſſiemî w twei woli
 oſtrſiehati raczil, Tebe.²⁾
- [152^a] **A**bi bratrſiu i ſeſtri naſſie duchowne y wlaſtnye
 u pſwem ſtawu potwrditi y uchowati raczil, Tebe
 pšimy, vſ.⁴⁾
- A**bi duſſie naſſie i prſatel naſſich ot wieczneho žtce-
 nie⁵⁾ uchowati raczil, Tebe.²⁾
- A**bi neprſatelom naſſim pokoi a mîloſrdie pſwe raczil
 datî, Tebe pšime, v.⁴⁾

¹⁾ Za *hošpodyne*. — ²⁾ t. j. Tebe pšimy. — ³⁾ Psáno vlastně: *otpuſtzeny* — ⁴⁾ Za *všlys ny*. — ⁵⁾ damnatione; zatraczenye ŽP.

Abi nemocnym zdrawie nawratity raczil, Tebe.¹⁾

Abi bludne a newierziúcie ku poznanyu tweho gmene
pozwati raczil, Tebe p.¹⁾

Abi duššiem wšiech wiernych mrtwich pokoi wíeczny
raczil datí, Tebe pšime.

Aby nad namy hubenymy, mílošrdny boze, smylowati
šie raczil, Tebe pšy.²⁾

Abi ny ot wíeczneho zatraceníe uchwati raczil, Te.¹⁾

Abi ny ny³⁾ uššietí raczil, T.¹⁾

(A)bi⁴⁾ nas oštršiehati raczil, Te.¹⁾

Synu bozi, T.¹⁾

Beranku bozi, ienz šbieras hršiechi šwieta, Otpušt
nam, smyluy šie nad namy.

Kište⁵⁾ uššis ny.

Kyriel'. **Xp̄el'**. **Kyriel'**.

Otcze⁶⁾

[152^b] **Wššemohuci** wíeczny boze, tebe pokornye
pšime, abi nas, nedoštoíných šluh twích, nepoddal ztra-
cenyu p naffe hršiechi, nebo twe štworzenye šme; ale
pozicz nam czaffu ziwubitye a dobrziezčínyenye.⁷⁾

¹⁾ t. j. *Tebe pšy*. — ²⁾ *Za pšyme, všlys ny*. — ³⁾ *Omylem*
dvakráte psáno. — ⁴⁾ *Rubrikator opominul vepsati A*. — ⁵⁾ *Za*
Krište. — ⁶⁾ t. j. *Otcze nas* atd. — ⁷⁾ *Poslední nye* připsal rubri-
kator; spacium vivendi atque bene agendi.

**Poczynagy 1) sie wygilgie za dufficzki a fu wziteczny
dufficzkam.**

PROfme za wierne mrtwe. Pokoy wiecznŷ 2) day
gym, hospodyne, A swietloft wieczna swiet gym.

An. Zpraw, hospodyne boze moy, w obezrzyenyu
twem cyeftu mu.

Salm. Slova ma. 3)

Anth. Obrat lye, hospodyne, a wiproft duffyu mu:
nebo nenie w smrtu, ienzto bi pamaten bil tebe.

Salm. Hospodyne, w rozlyucenyu. 4)

Anth. Aby nekda vchopil yako lew duffyu mu: kdiz
nenye, ienz bil 5) wikupil, any ienz bi zdrawa vczynyl.

Salm. Hospodyne boze moy. 6)

V. zpw, hospodine boze moy, w obezrzyenyu twem
cieftu mu. 7) Otcze na^s.

(Lectio I. Job VII, 16—21.)

16 OTpuft my, hospodine, nebo nyczse fu dnowe
mogi.

17 Czo iest [153^a] czlowiek, ze powiffiuges 8) ho?
Nebo czo prfikladas k nyemu frdcie twe?

1) u částečně vyškábáno. — 2) y předěláno z ŷ. — 3) Po-
čátek žalmu V^{ho}. — 4) Počátek žalmu VI^{ho}. — 5) Za bi. —
6) Počátek žalmu VII^{ho}. — 7) Za tím cosi připsáno, což rubri-
kator přeškrtl. — 8) quia magnificas; ze wiffis ŽP.

18 Nawfcziewuges ¹⁾ ho na zabrfiezdienyu, ²⁾ a ruczie zkufiuges ho.

19 Dokowad neotpufczuges my, any puftis mye, abich pozrziel flyuu ³⁾ mu?

20 Shrfieffil fem, Czo vczynyu tobie, o ftrazyu lúdfki? Procz fi mîe uftawil ptywnyka ⁴⁾ tobie, a vczynyen fem fam sobie tyezek?

21 Procz nefbieras hrfechow mych, ⁵⁾ a procz neotchiliuges ⁶⁾ zlofti me? Ay rzi, ⁷⁾ nenyu u prachu fpym: a acz rano mne hledaŝty ⁸⁾ budes, ne(f)ftanu. ⁹⁾

Wykupitel ¹⁰⁾ moy ziw ieft: a w den sudny wftanu ¹¹⁾ y obnoweny budu znova kofti me: a w tiele mem vzrzyu hoŝpodyna meho.

V'. Chwal duŝie ma hoŝpodína, ŝlawiti budu bohu memu, kak dluho budu.

(Lectio II. Job. X, 1—7.)

1 Tuzebno ieft ¹²⁾ duŝy mey ziwota meho, opuŝtyu ptiwo mnye mluwu mu, Mlu[153^b]witi budu w horzkofiti duŝi mey.

2 rzku bohu: nerod mne potupty: ¹³⁾ Vkaz my, procz mîe tak ŝudis?

1) Psáno vlastně: *Nawŝtziewuges*. — 2) diluculo; richle ŽP. — 3) *Za flyunu* (salivam). — 4) contrarium; v protywenŝtwi ŽP. — 5) tollis peccatum meum; nefeymes hrziechow mych ŽP. — 6) non aufers; neodluczilŝ ŽP. — 7) *Za zrzi*. — 8) s nemá se čisti. — 9) non subsistam; neuczigi ŽP. — 10) Zde počíná se latinské responsorium takto: *Credo, quod redemptor*; Wyerzi ze wykupitel ŽP. — 11) Za tím vynecháno: *z zemye* (de terra). — 12) Taedet; ŝiffczie ŽP. — 13) condemnare; zatratiti ŽP.

3 Czili dobrze sie tobie zda, at potupis a zatyfknes ¹⁾ mie dielo ruku twu, a radi° nemílostiwich spomozes?

4 Czili oczí maŝtní ²⁾ tobie su: anebo yakoz wídi czlowiek, i ti vzrzis?

5 azda iakozto dnowe czlowieczí dnowe twogí, A leta twa, iakozto líudŝcí su czaffowe,

6 abí hledal zloŝtí me, a hrŝiecha meho íaday? ³⁾

7 a wíez to, ze níczs zleho neuczynyl sem, kdíz nenye i zadneho, genz bí z rukí twe mohl zprofčen býty.

respōz. Rvcie twogí, hospodyne, uczynyle ŝta mie, i ŝtworzile ŝta mie wŝeho, ale íaz czlowiek vrozen z zeny, na mahí ŝa czas zíw, ŝhrŝieŝil sem, zloŝt sem vczíníl w obezrzíenyyu twem.

ǝ. Kdíz prídíes ŝudítí, nerod mne potupítí, abí ŝie neradowal nepríetel twoi ⁴⁾ nade mnu. W obezr. ⁵⁾

[154^a] (Lectio III. Job X, 8—12.)

8 Rvcie twogí, hoŝpódíne, vczynyle ŝta mie, i ŝtwole ⁶⁾ ŝta mye w okolcie: a tak ruczie ŝtrezuges ⁷⁾ mie?

9 Proŝíu, rozpomen ŝie, ze íako blato uczínyls mie, a u prach nawratís mie.

10 Wlákz íako mleko dogíls mie, a íako ŝír ŝírzíl ŝí ⁸⁾ mie?

¹⁾ si calumpnieris et opprimas; ze potupíŝ mye a odzeneŝ **ŽP.** — ²⁾ carnei; teleŝtne **ŽP.** — ³⁾ scruteris; přeptalŝ **ŽP.** — ⁴⁾ V rukopíse (1. H. 1): *meus.* — ⁵⁾ Za *W obezrzíenyyu.* — ⁶⁾ Za *ŝtworzile ŝta mye wŝeho* (plasmaverunt me totum), jak v **ŽP.** — ⁷⁾ repente praecipitas; nahle zahladíŝ **ŽP.** — ⁸⁾ coagulasti; kazal ŝy mye ŝleŝtí **ŽP.**

11 koziu a maffem odiel fi mîe: koftmy a zlamî swazal fi mîe.

12 ziwot a mîlofrdie dal fi my, a nawftiewenie ¹⁾ oftrñehalo duchu meho.

R. NEday, ²⁾ hořpodîne, zwierzatom ťkazugyucich tobie, ³⁾ a dus chudich twich nezapomînai wezdi. ⁴⁾

vsus. Rozpomînai ťie, ktore naffie ťbozie, ⁵⁾ hořpodîne, anebo ne nadarmo vřtawil wleczkny ťynî czlowieczî. A dus.

U ⁶⁾ mîeřtie pařtewnem tu mîe ieřt uffadil.

zalm. Hořpodîn wladne. ⁷⁾

anti. Hřřiechow mladostî me a nepamîty ⁸⁾ mîch nerozpomînai, hořpodîne.

zal. K tobie, hořpodîne. ⁹⁾

añ. Wierzîu widietî dobra bozie ¹⁰⁾ w zemî ziwich.

zalm. Hořpodîn ofwieta. ¹¹⁾

[154^b] Hřřiecha ¹²⁾ mladostî me, A nepamîti mîch nerozpomînay, hořpodyne.

(Lectio IV. Job XIII, 22—28.)

22 PÓwiez ¹³⁾ my hořpodîne:

23 kak mnoho mam zlořti i hřřiechow, wîny me, i zawînyenye ukaz my.

24 Procz obliczietî twoj skriwa^s, a ťudis mîe neprřietele tweho?

¹⁾ Vynecháno za tím: *twe* (tua). — ²⁾ Psáno na rasuře. —

³⁾ Za *dus ťkazugyucich tobie* (animas confitencium tibi). —

⁴⁾ in finem. — ⁵⁾ substantia. — ⁶⁾ Zde se počiná antifona. —

⁷⁾ Počátek řalmu XXII^{ho}. — ⁸⁾ ignorantias. — ⁹⁾ Počátek řalmu XXIV^{ho}. —

¹⁰⁾ Domini. — ¹¹⁾ Počátek řalmu XXVI^{ho}. — ¹²⁾ Zde se počiná versus. —

¹³⁾ Responde; Odpowiedz.

25 ĄPtıwo lıftu, gez wıetrem popaden bıwa,¹⁾ uka-
zuges mocz twu, a trıefku fuchu nasleduges:²⁾

26 Ale swıedczıs³⁾ ąptıwo mnye horzkoftı, a ztra-
wıtı mıe chces hrıfıechı mladoftı me.

27 Vlozil fı w zılach nohu mu, ı zachowal fı
wfeczknı stezkı me, a sledı nohu mu znamenal fı:

28 Genz iako hnylet fırawen fem,⁴⁾ a iako rucho,
ıenzto fınyedeno bıwa ot molu.

R. Kako fıkazowatı fıe budu tobie, hořpodıne
boze moy, kdazto prıfıdes w fıudıe twem, nebo fırdıe
meho czıřteho neofıřfıehala duřfıe ma w fıeie, ulozenu
pořkwrnıl fem, chram zıwota me[155^a]ho ot fıeıla zloftı
nepořkwrnył fem. ĄPřfıy tebe, hořpodıne, drzewe, nez
mıe rozkodluczıs, fımylıı⁵⁾ fıe nade mnu.

v. Tobıe fıamemu fıřzıeřfıl fem, hořpodıne. S fılııı
fıe, hořpodyne.

(Lectio V. Job XIV, 1—6.)

1 Człowiek vrozen z ženy, na kratkı czas zıw
řa, napłnyen bıwa mnoho zleho.⁶⁾

2 Genz iako kwıet wıchoz řa,⁷⁾ ı zetrřen bıwa, a
bıezi iakozto řtıen, a nykdı w temz řtawu bıdłtı
bude.⁸⁾

3 A dořtoınye wodıs na tom gıřtem otworz⁹⁾
twogı,¹⁰⁾ a prıřwed geı ř tobu w řud?

¹⁾ rapitur; wıchopı **řP.** — ²⁾ stipulam fıcam persequerıs; fıřnyřřezıe fıche nasledugeřř **řP.** — ³⁾ scribis; Vkazugeřř **řP.** — ⁴⁾ putredo consumendus sum; talow na ztraweny fem **řP.** — ⁵⁾ Psáno vlastně: *fımylııı.* — ⁶⁾ repletur multis fıserııs; napłnyen geřř mnoho zamutkow **řP.** — ⁷⁾ egreditur; wızende **řP.** — ⁸⁾ permanet; neřtogı **řP.** — ⁹⁾ super hıjuscemodı aperıre; fıem czynem nan otworzıtı **řP.** — ¹⁰⁾ Vınecháno: *ocıı* (oculos).

4 kto moz vczynyti cziste z necizteho poczato sie-
mienem? ¹⁾ Gedno ti, ienz si sam?

5 Kratci dnowe czlowieczy fu, poczet mieffieczow
ieho u tebe iest: Vstawił si cile geho, giz mynuti
nemohu.

6 Otteidi pto maleczko ²⁾ ot nyeho, abi otpoczínul,
donedz zadanye ³⁾ neprfide, a ⁴⁾ iakozto otroczie ⁵⁾
dnowe geho.

R. Proffime tebe, hospodine boze nas, abi prfiyal
duf[155^b]sie gich mrtwich, pro nyzto si fwu krew
phil. Rozpomyen sie, nebo prach sme a czlowiek iakozto
sieno a kwiek ⁶⁾ polski.

V'. Miloftiwi a mylofrdny a pwedlny hospodyne. Ros.

(Lectio VI. Job XIV, 13—16.)

13 KTo my to da, abich v pekle obranyen bil, ⁷⁾
a fki mye, donyedz nemyne roliuceny ⁸⁾ tve, a uftaw
my czas, w nyemzto pamaten budeš mne?

14 Mnys, bi mrtwi czlowiek podruhe ziw nebil?
Wffiech dnow, w nychzto nynye panugiú, ⁹⁾ czekagiú.
donedz neprfide pmienyenie me.

15 Pozowes mne, a ya sie ozowu ¹⁰⁾ tobie: diela-
nie ¹¹⁾ ruku twu podas prawicie.

1) conceptum semine; poffleho z femene **ŽP.** — 2) Recede paululum; Odstup malo **ŽP.** — 3) optata veniat; bi zadny neprzišel **ŽP.** — 4) a přidáno v našem překladě. — 5) mercenarii; nagemnykowi **ŽP.** — 6) Za kwiet (flos). — 7) protegas me; aby... obranyl mye **ŽP.** — 8) Za rozliucenye. — 9) milito; weywozi **ŽP.** — 10) respondebo; odpowiedie **ŽP.** — 11) operi; czekagicziem. **ŽP.**

16 Tí sí wfak stopí me zczetl, Ale otpušt hršiechom mym.

Respōz. Proffiu, rozpomyen sie, ze iakzto blato vczíníl mye, a u p̄ch obratis mîe. Wfak iako mlek ¹⁾ dogíl mye a yakozto sír polírzil fy mye? kozíu a maffem odíel sí mîe: kofmî a zílamy fwazal sí mîe.

v. Zywot a my[156^a]lošrdenstwie dal sí my a nawstíewenie twe oftršiehalo duchu meho. Wffak ía.

(Lectio VII. Job XVII, 1—3, 11—15.)

1 Dvch moy ztenczie, ²⁾ dnowe mogli ukracení budu, a íedynki my row nadíest. ³⁾

2 Neshršieíl sem, a w horzkoftech bídhtí bude oko me.

3 Wíprošt mîe, hošpodíne, a uffad mîe podle tebe, a cziezkoí ruka chce, bogíuz ⁴⁾ p̄tí mnye.

11 Dnowe mogli mînuhí su, míšlenye ma ropraffena ⁵⁾ su, mucziece šrdcie me.

12 Noc obratíhí su w den, a opíet po tmîe uffalí su ⁶⁾ šwíetlošt.

13 Acz šdrzím, peklo dom moy íest, a we tmie p̄štršiel sem pošteliu mu.

14 Hnyletí ⁷⁾ rzekl sem: Otecz moi sí, matie ma, a šeltra ma, czrwom.

15 kde íest p̄to prošba ma a pokora. tí sí, hošpodíne, boze moy. ⁸⁾

¹⁾ Za *mleko*. — ²⁾ adtenuabitur; vřkrowný se **ŽP**. — ³⁾ super est; zbude **ŽP**. — ⁴⁾ Za *bogíuiz* (pugnet); at bogígie **ŽP**. — ⁵⁾ Za *rozpraffena*. — ⁶⁾ spero; nadíegí se **ŽP**. — ⁷⁾ Putredini: Talowu **ŽP**. — ⁸⁾ Tento verš zní v lat. originale takto: *Ubi est ergo nunc praestolatio mea, et patientiam meam quis considerat?*

respōfo 2. Zproft, hořpodine, duřie gich ote wřiech okow hrřiefnych,¹⁾ nedotikaite ſie gich muki řmrte-dlne, ne tyech wynnych [156^b] rzietiez řeptny,²⁾ ale mĩlořdie twe u pokogyu a řwietlořtĩ kralowřtwa uřad gie.

v. Acz ktore onyem duřiem řu, hořpodine, dořtoĩne muczennyciem wyny, tĩ gĩm mĩlořtyu leħku otpuřt. Ne tieħ.

Anti. Neopuřtyug mne,³⁾ hořpodĩne boze moy, ne-otřtupuĩ otē⁴⁾ mne.

řalm. Hořpodin w rozlĩucenyu.⁵⁾

Antifō. Vzdraw, hořpodĩne, duřiu mu, nebo řem řhrřieřil tobie.

řalm. Blahořlany,⁶⁾ ienz řie.⁷⁾

antifō. Zĩzřnyela duřie ma k boħu řtudnyci zĩwei, kda přĩdu ĩ zgiewĩu řie přie^d oblcziegem⁸⁾ bozĩm.

řalm. Iakozto zadagie.⁹⁾

v. Duřie ma řmutĩla řie řeřt welmy, Ale tĩ, hořpo-dĩne, řpomoz gy.

(Lectio ¹⁰⁾ VIII. Job XIX, 20—27.)

20 Kozy mey, řtrawenym mařřem,¹¹⁾ nadřzi řie kořt ma, a opuřczena řta ředno czoz¹²⁾ řtĩ ma podle zubow mĩħ.

21 Smĩluyte řie nade mnu, řmlylũte řie nade mnu ařponye¹³⁾ wĩ, přĩretele mogli, nebo ruka bozie dotkla mne.

1) ab omni vinculo delictorum. — 2) non reorum cathena constringat. — 3) *n* předěláno z *e*. — 4) *Za ote*. — 5) Počátek řalmu XXXVII^{ho}. — 6) *Za Blahořlaweny*. — 7) Počátek řalmu XL^{ho}. — 8) *Za oblcziegem*. — 9) Počátek řalmu XLI^{ho}. —

¹⁰⁾ Po straně rubrikator přĩpsal: *lco*. — ¹¹⁾ *consumtis carnibus*; pro přĩzepadenye tĩela řP. — ¹²⁾ *tantummodo*; gedina řP. —

¹³⁾ *saltem*; ařly řP.

22 Procz my sie ptiwite¹⁾ iako boh, a mym ma-
ffem sie naciczu[157^a]gete?

23 Kto bi my to dal, abı pfany bili rziezci me?
kto my to da, abı wıpfany bili w knihach

24 rafıgyu zeleznu, nebo olowienym czepelikem,²⁾
nebo dlatem wirıti bili bi z krfemene?³⁾

25 Nebo wiedie, ze wikupitel moy zıw ıest, a u
poslednı den z zemıe wstati my ıest:

26 a druhe⁴⁾ opat budu kozıu mu, a u mem tiele
widieti budu boha, spaffitele meho.⁵⁾

27 Gehozto widieti budu ıaz sam, a oczı mogı
obezrzieti magıu,⁶⁾ a ne gıni: Otlozena ıest⁷⁾ nadıegie
ma w lonye mem.

R. Boze mocz⁸⁾ wieczni, w nyehozto moci lıudski
ftaw ıest, duffie wfiech wiernych mrtwich, pfıme, ze
wfıie⁹⁾ hrffiechow zproft, abı vzitek pokany, gehozto
vizitka wole gıch zadala, smrtedlny gıetı neftratıli by.

v. Genzto na krfızıu rozpat fı,¹⁰⁾ lotra pozdie ka-
gıucıeho prfıyal fı, gıch hrffiechı zahlad, pfıme tebe,
mıloftıwı hofpodyne. Abı.

(Lectio IX. Job X, 18—22.)

18 Procz fı z lo[157^b]na¹¹⁾ wıwedł mıe? ıenz
fnad ftawē bıł bıch, abı oko mne nedıelo.¹²⁾

19 bıł bıch, iako bıch neбіł, z brzıucha prfınefen¹³⁾
w row.

¹⁾ persequemini; nasledugete **ŽP.** — ²⁾ lamina; czepelem **ŽP.** — ³⁾ in silice; na kameny **ŽP.** — ⁴⁾ rursum; opiet **ŽP.** — ⁵⁾ Denm meum. — ⁶⁾ conspecturi sunt. — ⁷⁾ Za tím vynecháno: ta (haec). — ⁸⁾ mocz nemá se čisti. — ⁹⁾ Za wfıiech. — ¹⁰⁾ in cruce positus. — ¹¹⁾ de vulva; z zenfkeho tıela **ŽP.** — ¹²⁾ Za newıdıelo (ne . . . videret). — ¹³⁾ Za prfınefen (translatuſ).

20 Czili ne kratkoft dny mych fkonawa fie nakratcie? Toho dle přiepuft my, abich malo pozicelel bolefti mne; ¹⁾

21 drzewe nez poidu, ²⁾ w zemyu temnu, a pokritu powlaku ³⁾ smrtedlnu:

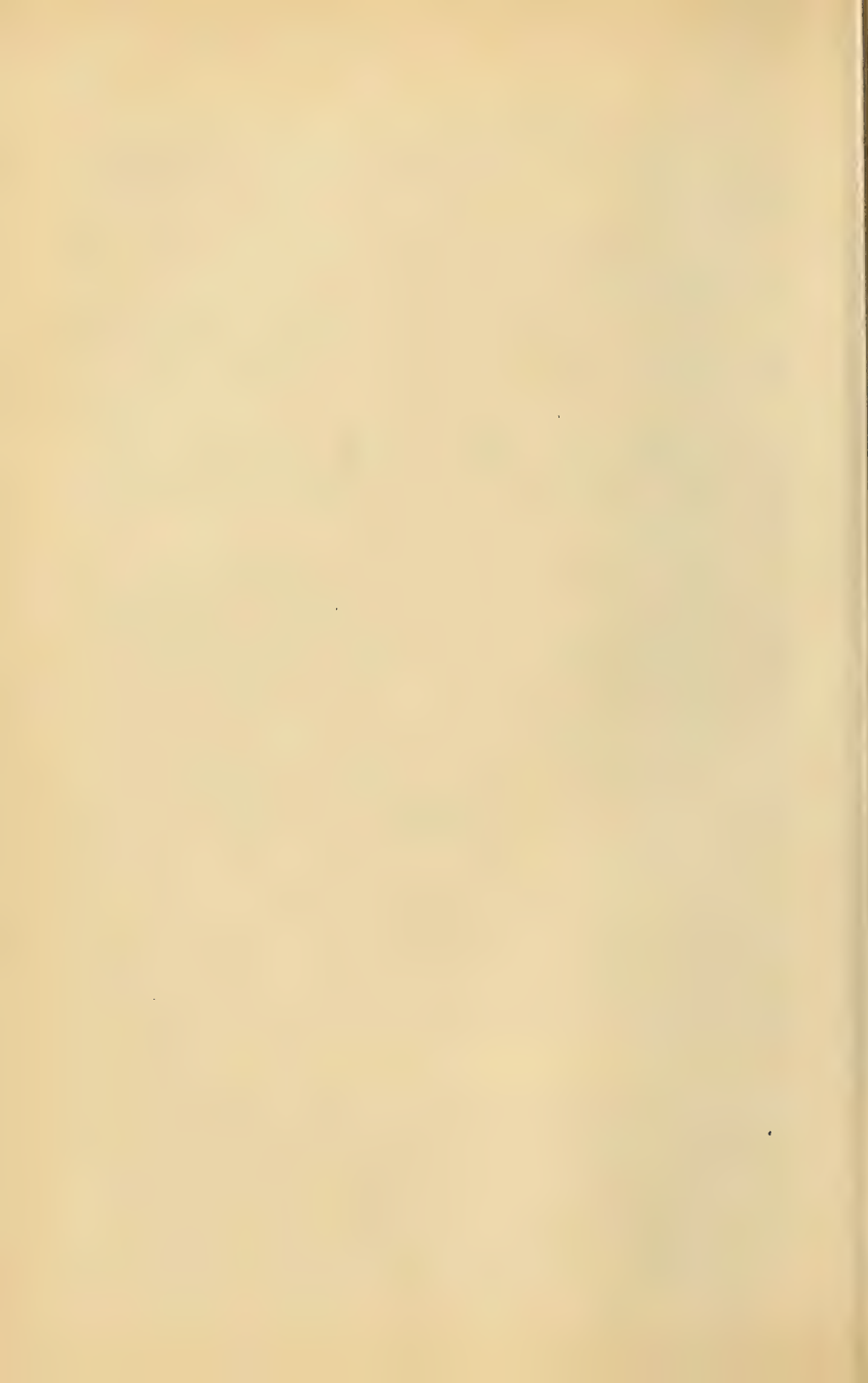
22 zemyu hubenftwie, a temnofti, kdezto ftien smrtedlny, a y ieden rzad, ale wieczna hroza přiebiwa.

ZProft mye, hořpodyne, ot wieczne smrti w den onen hrozní: kdíz nebe i zemye trřiefti fie bude. Den onen, den hnyewíwí, den truchlofti a hubenftwie, den welíki a přielis horzki. Kdíz nebe ⁴⁾

¹⁾ Za *me* (meum). — ²⁾ Vynecháno za tím: *a newracíu fie* (et non revertar). — ³⁾ opertam mortis caligine; temnofti **ŽP.** —

⁴⁾ Rukopis není dopsán; konec započaté věty zněl snad: *i zemye trřiefti fie bude.*

S l o v n í č e k.

(Záhlavní slova otištěna jsou v transkripci, uvedené příklady však původním pravopisem. U příkladů ze *žaltáře* značí římská čísllice žalm, připojená arabská čísllice verš žalmu; při *piesničkách* (cantica) užito následujících skratků: *CI.* = Canticum Isaiae; *CE.* = Canticum Ezechiae; *CA.* = Canticum Annae; *CME.* = Canticum Moysis Exodi; *CH.* = Canticum Habacuc; *CMD.* = Canticum Moysis Deuteronomii; *CZ.* = Canticum Zachariae; *CD.* = Canticum trium puerorum Dan.; *HA.* = Hymnus s. Ambrosii et s. Augustini; *M.* = Magnificat; *SA.* = Symbolum s. Athanasii; při *litaniích* a *vigiliích za dušičky* uváděny listy rukopisu (XVII, A. 12), *a, b* vedle čísla listu znamená stránku prvou a druhou, čísllice na třetím místě řádek stránky.)

a et: II 8, 10, 11, 12, III 4, 6, 9; autem: VI 6; quoque: *CMD.* 36, *HA.* 13; sed: *CMD.* 27; enim: IX (34); etenim: LXXXVIII 6; quia: LIX 13, CXVIII 147; A pakl (Si autem) LXXXVIII 31 atd.

ač si: acz VII 4, 5, XVIII 14, XXVI 3 atd.; *jedno* **ač** viz *jedno*.
aj *zří* ecce: Ay zrzí VII 15, LIV 8; A₁ zrzí XXXII 18, XXXVI 36, XXXIX 8, 10; a₁ zrzy LI 9; ay zří X 15, XXXVIII 6; A₁ zří LIII 6; A₁ zřly LXVII 34; Ay rzí CXXII 2, 153^a 12 atd.

ale autem: III 4, V 8, LVIII 17; sed: VI 4, 155^b 16; vero: LVIII 16, LXVII 10; enim: 154^b 10 atd.

ani neque: VI 2, VII 3; Any — any V 6; any (et non) XXI 3 atd.
aneb etenim: CXXVIII 2; anebo XV 6, XVIII 12, XXIV 3; Anebo giftie (Verum tamen) XLVIII 16 atd.

anjel angelus: angel XXXIV 5, 6; angeli XCVI 8, CIII 4, CXLVIII 2; angely CII 20; angelow VIII 6, CXXXVII 1, angelom XC 11. Kromě toho: andiel XXXIII 8; andielfki LXXVII 25.

asponě saltem: asponye w₁ 156^b 19.

at si: at potupis 153^b 4.

avšak: Awfak (etenim) LXXXIII 8; Awfak (Et tamen) SA. 11, 18; Awfakz (Et tamen) SA. 16; Awfakoz (Verum tamen) XXXI 6, LXI 6.

azda numquid: 153^b 9.

až, aže usque: az LX 7 atd.; *az* místo *a uz* CXXVIII 6; *aze* CXXXI 12, CXXXII 3, CXLVI 6.

báti timere: bojují hospodyna XIV 4; bogúecym geho XXIV 14; blíz jest bogúecím ho zdravie ieho LXXXIV 10; mylo-ftuwegi jest hospodín bogúecím ieho CII 13; nad bogúecímý ieho CII 17; genzto bogi hospodyna CXI 1; Obraceny budte mnye bogúeci tebe CXVIII 79; ale též vyskytá se: *báti se*. *bázeň, bázn* timor: bazen XIII 5, XVIII 10, XXXIII 12, XXXV 2, CIV 38, CX 10; Bazn LIV 6, bazni XIII 3; u bazny II 11; ot bazny XC 5; w twey bazny V 8 atd.

báznivý timens: dal si diedynu baznywím LX 6; nad baznywe fwe CII 11; nad baznywímý ieho CXLVI 11.

běda euge: bieda bieda XXXIV 25, LXIX 4.

běh fuga: nenawídyucie ieho u bieh obracúu LXXXVIII 24; Zhnul bieh ote mne CXLI 5.

běhati fugere: Morzie widielo i biehale jest CXIII 3; Morze, zey si biezalo CXIII 5.

beran, beranec agnus: berany owczie CXIII 6; f tueznoftú beranczow CMD. 14.

běs daemonium: ot bieffa polednyeho XC 6; pohansezi bieffowe XCV 5; Obietowaly fu bieffom CV 37, CMD. 17.

bezděcek sterilis: Yenz bidliti welh bezdieczkem CXII 9.

bezpříemný intolerabilis: fmad by bila pršieffa duštie naffe wodu bezpršiemnu CXXIII 5.

bíčování flagellum: Mnohe biczowaníe XXXI 10; ya v biczowanye hotow sem XXXVII 18; biczowaníe nepršibhzi fie XC 10; v mífstie biczowanye (in loco afflictionis) XLIII 20.

bitie verber: u bitú hršiechow gich LXXXVIII 33.

blázen stultus: blazen XLVIII 11; blazny XCIII 8.

bláznový stultus: w narodie blaznowem CMD. 21.

bliskota fulgur: blškoti XCVI 4, CXXXIV 7, CXLIII 6, CL. 73.

bliskotný fulgurans: w swietlofti blškotnei CH. 11.

bliz juxta: Blz jest hospodyníem XXXIII 19; Blz jest den zatratí CMD. 35; *prope*: Nebo gíftie blíz jest LXXXIV 10; Blz jest hospodyníem wšiem CXLIV 18.

bóh deus: boh V 5, VII 10, 12 atd.

bohatství divitiae: uffal we mnoftwie bohaczftwí fwích LI 9; we wšiech bohaczftwích CXVIII 14.

boj bellum: gízto boyom chtie LXVII 31; boy LXXV 4; w den bogie LXXVII 9; u bogúu LXXXVIII 44; w den bogie CXXXIX 8; *proelium*: bogie CXXXIX 3 atd.

- bojovanie* bellum: ku boyowanyu CXLIII 1; proelium: ku boyowanyu XVII 35.
- bolestiv dolens*: Yaz sem boleštîw LXVIII 30.
- brada barba*: mašt, geze štupi u bradu aaronowu CXXXII 2.
- bradatý barbarus*: z ľúda bradateho barbarfkeho CXIII 1.
- bratř fratres*: Zwištowati budu gmie twe bratři mey XXI 23; Ciuzi vezînien sem bratřzy mey LXVIII 9; Pro bratřiu mu CXXI 8; rozkofne bidliti bratřzi we spolcie CXXXII 1; Abi bratřiu i ľestri u řwem řtawu potwrđiti raczil 152^a 1.
- brav pecus*: Wiřřiezen bude z owezîncie brow: a nebude browieti (armentum) w gieřly CH. 17; Maslo z browu (de armento) CMD. 14.
- brězúci foetans*: ot brěziezúcih přřiyal gey LXXVII 70.
- brúcho venter*: z brzúcha XXI 10, 11, LXX 6, 157^b 3; brzúcho XLIII 25; plod brzúcha CXXVI 3; z ploda brzúcha CXXXI 11.
- brzo cito*: LXXVIII 8, CV 13; subito: LXXII 19.
- búře grando*: burzie XVII 13; u burzi LXXVII 47; poddal řeft burzi LXXVII 48; Uložil burzú CIV 32; burzie CXLVIII 8; tempestas: burzie LXVIII 3, 16; w zkrúřu burzie LXXX 8; u burzi LXXXII 16; procella: duchu burzi X 7; uřtawil burzú CVI 29; turbo: burzie CH. 14.
- bydlič habitator*: bidliezie pokoge CE. 11.
- bydľiti*: bidľiti bude (demorabitur) XXX 6; mnohych bidľúcih (multorum commorantium); bidľúci (accola) w zemy chā CIV 23; bydľiti bude (permanet) 155^a 10; w horzkoftech bidľiti bude (moratur) 156^a 6; obyčejně však: habitare.
- bydľo habitaculum*: Přřietwrdeho bidľa CME. 17; řeho bidľa (incolae ejus) CIV 12.
- býlé herba*: Rano iakozto bile přřieyde LXXXIX 6; Wiwodie byľe řluzbie ľudřkey CIII 14; b(v)ele(e) řluzbie czľowieczy CXLVI 6; Yakozto přřiewal nad bile CMD. 2.
- bystřina torrens*: biřřřiny XXXV 9; Tř ři zruřil... biřřřiny LXXIII 15; biřřřinĭ LXXVII 20; na biřřřinye cizon LXXXII 10; Z biřřřiny CIX 7; Biřřřinu přřla duřřie ČXXIII 5.
- cil terminus*: Czil uložil ři CIII 9; Uřtawil czile CMD. 8; Uřtawil ři cile 155^a 17.
- Cirvář Gervasius*: Swati Cirwářiu 150^a 6.
- ciesta semita*: Wod mye na cieřtie přřikazany CXVIII 35; obyčejně však: via.
- cuži alienus*: Synowe ciuzi XVII 46; ořtawie cyuzim řbozie XLVIII 11; ciuzi wřtali řu LIII 5; ciuzi uřile CVIII 11; w zemy ciuzi CXXXVI 4; z ruky řynow ciuzieh CXLIII 7; z ruku řynow ciuzieh CXLIII 11; extraneus: Ciuzi vezînien řem LXVIII 9.

cuzozemec alienigena: cüzozemcy LIX 10; cüzozemci LXXXII 8, LXXXVI 4, CVII 10.

čakati expectare: Czakay XXXVI 34; czakati budu LI 11; ruhotu czakalo frdce LXVIII 21; Czakal fem CXVIII 166; czakagiu CXLI 8.

čarodějnik incantans: neušliffie hlařu czarodieynykowich LVII 6.

čeled' familia: wfeczky czeledy pohanfke XXI 28; ulozil jako owcie czeledy CVI 41.

čelust mola: czelufu lwowe LVII 7.

čepelik lamina: abı wıpfany bılı... olowienym czepehikem 157^a 4.

čest honor: czřtu koronowal ři gıey VIII 6; we czřtu bieřie XLVIII 13, 21.

čiest pars: cıest řt(r)afu gıch X 7; czeřt diedynı me XV 5; czeřt twu (portionem) klal ři XLIX 18; czieřt LXXII 26; czeřt bozie CMD. 9.

čieše calix: czieřie LXXIV 9; medulla: A kozelcie ř cıeřu pfenycznu CMD. 14.

čili num quid: VII 12, XIII 4, XL 9, LXXVI 8 atd.; nonne: XIII 4, CMD. 34; czılı ne CVII 12, CMD. 30.

činiti praeparare: Cynye horı LXIV 7; obyčejně: facere, operare, agere.

čistec stagnum: Vlozil puřtu w czıřcie wod CVI 35.

čředný platearum: blato czřředne XVII 43.

črstvý recens: czřřtwı přıřlı řu CMD. 17.

črv vermis: Ale ia fem czrw XXI 7.

črvený ruber: na morzıu czrwenem CV 22; morze czrwene CXXXV 13; u morzıu czrwenem CXXXV 15, CME. 4.

čšo: u czřo (ut quid) LXVII 17.

čřtiti venerari: Tie wfleczkna zemye czřu HA. 2; trogıcu w gıednořtu czřtıme SA. 3; řednořt w trogıci czřřena bud SA. 25.

čřtnost virtus: hospodyn czřřnořtu XXIII 10; honor: we czřřnořtu twei XLIV 9; czřřnořt kralowa XCVIII 4 atd.

čřvernost quadriga: czřřvernořtu twe vzdrawenye CH. 8.

čunie(?) sessio: ty ři poznal czıunye (sic) me CXXXVIII 2.

dábel draco: Dyabel tento CIII 26; obyčejně: diabolus.

dáseň m. fauces: yazık moi přıdřřı ře dafnom mym XXI 16; zmlklı řu dafny me LXVIII 4; Kako řladke řu dafnom mym CXVIII 103; Přıřřwıedny yazık moy dafnom CXXXVI 6.

datelen daturus: datelna ře nam CZ. 73.

dáti dare: z pľedka řkal dadıe hlas CIII 12; Czo dadıe tobie CXIX 3 atd.

dci, dcera filia: u wratech dcerı IX 15; dcerı kralowe XLIV 10; řlıs dci XLIV 11; dcerı řıřřke XLIV 13; chwala gegıe kralowı dcerze XLIV 14; dcerı yude XLVII 12, XCVI 8; u wratech dcerze LXXII 28; deer řwıch CV 38; Dci babiloňka CXXXVI 8; Dcerı gych CXLIII 12 atd.

- dědičstvo* haereditas: diedycz(f)two tve II 8, XCIII 5; w die-
dieczftwo XXXII 12; abí dy(e)dieczftwa prfíyal XXXVI 34;
diedieczftwo LXXVII 71, LXXVIII 1, XCIII 5; diedieczftwa
fweho XCIII 14 atd.
- dědina* haereditas: diedîny CIV 11; czeft diedynî me XV 5;
dyedîna XV 6; nawratiz dyedînu mu mye XV 5; pozehnay
diedyny(e) twei XXVII 9; dyedyna gich XXXVI 18; Wi-
wohl nam diedynu XLVI 5; Delt rozwedes diedinye LXVII 10;
diedînu dobuđu ieho LXVIII 36; Wikupil fi metlu dyedîny
LXXIII 2; diedînu fwu pohrdiel LXXVII 62; powrazek
diedîny wafte CIV 11; ager: Obfieh fu diedîni CVI 37.
- děkovati* benedicere: diekugîuci gemu wzdiecie zemyu XXXVI
22; cieh den diekowati yemu budu LXXI 15 atd.
- děláníe* opus: dielanie ruku twu podas prawicie 155^b 14;
operatio: k dielanyu fwemu CIII 23.
- děličovj* distributionis: rozdiehl gim zemyu powrazkem dieh-
czowim LXXVII 54.
- děnie, dobré děnie* benefactum: zapomnyeh fu dobreho dienye
LXXVII 11.
- dennj* diei: w oblacie dennem wîwedl gie LXXVII 14.
- děšć* pluvia: ftupi iako defcz w runo LXXI 6; bhfkoti w defcz
uczynyl CXXXIV 7; prawuge zemí defcz CXLVI 8. — *děšt*:
Delt wolny LXVII 10; Uložil dftie gich burzîu CIV 32.
- děvice* consors: nad diewicie tve XLIV 8; virgo: diewicie
gich LXXVII 63; wfeczky fwate diewicie 150^b 8.
- Děwonis* Dionysius: Swati Dyewonyfyu 149^b 12.
- diel* portio: Diel moy CXVIII 57; CXLI 6.
- dielo* labor: dyelo rtow gich CXXXIX 10; obyčejně vřak: opus.
dietě puer: ot dietiete tweho LXVIII 18; dyeti CXII 1; dietie
CZ. 76, M. 54.
- dieti* dicere: dyeyu duřti mey III 3; gez dyete IV 5; mnozi
dyegîu IV 6 atd.
- dievćie* virginis: neuhrozil fi diewczy ziwot HA. 16; ancillae:
oczí diewezíe CXXII 2.
- div* iustitia: zwiřtowati budu dywi tve LXX 15; obyčejně:
mirabile.
- diviti se* suspicari: u czfo dywite fie horam LXVII 17; w di-
wîucieh fie (in mirabilibus) CXXX 1.
- divniti* mirificare: nebo dywnyl iest mîlořdie fwe XXX 22.
- divnost* mirabile: dywnofu LXXXVIII 6, XCV 3, CXLIV 5;
w diwnoftech LXXVII 32, CXVIII 27.
- divnj*: Dywna vezîu (Mirifica) mîlořdye twa XVI 7; obyčejně:
mirabilis.
- dlabati* fodere: Dlabali fu ruete mogli XXI 17.
- dle* ergo: Toho dle prfiepufť my 157^b 6; mne dle (causam
meam) IX 5.

- dlúhověčný* longanimis: hořpodin dluhowieczni CII 8.
- dobřečinění* bene agendi: pozicz nam ezaffu... dobrziczinyenye 152^b 6.
- dobřelubý* beneplacitus: Wolnořti uřt mieh dobrzeliuba (sic) uczin CXVIII 108; Dobrzeliubo ieřt hořpodinu CXLVI 11, CXLIX 4.
- dobrowolenství* beneplacitum: w dobrowolenřtwiu LXXXVIII 18, CV 4.
- dobřý* dulcis: dobre přigimaffe krmye LIV 15; jinde: bonus.
- dobytče* jumentum: Iako dobitezie vezinyen LXXII 23; pecora: weřř (sic) dobitezie CXLVIII 10; dobiteze CMD. 81.
- dokovaď* usquequo: IV 3, VI 4, XII 1, 3, LXXIII 10, LXXVIII 5, LXXXI 2, LXXXVIII 47, LXXXIX 13, XCIII 3, 153^a 4; quousque: LXI 4, LXXIX 5.
- dolejši* inferus: řřtupil k doleyřřym SA. 36
- dóm* domus: w dom V 8; Dom ifrahelowi CXIII (17); Pozeňnal domowy ifrahelřkemu, pozeňnal domowy aaronowu CXIII (20) atď.; nidus: nalezla hrdieie dom LXXXIII 4.
- domovityj*: w domowitei řehranie (in domicilio) CI 7.
- doňadž*: donec CXXII 2; *doňaž*: donaz XVII 38; *doňďž*: donedz LVI 2, LVII 8, LXXII 17, XCIII 13, CIX 1, CXI 8, CXXXI 5, CXL 10, CXLI 8, CME. 16, 155^a 19, 155^b 12; donyedz CIV 19, 155^b 6; *doňowadž*: donowadz LXXI 7; *doňowadž najďele*: donowadz naydele (quamdiu) CIII 33.
- dopoloviti* dimidiare: řřřtwi nedopolowie dnow řwich LIV 24; meditari: Leta nařřie iako pawak dopoloweny budu LXXXIX 9.
- dopustiti* derelinquere: Ale hořpodyn nedopuřřti w ruce geho XXXVI 33.
- dospění* praeparatio: dořřpenie gich LXIV 10.
- dospěti* parare: dořřpiels gich krmyu LXIV 10.
- dóřtojný*: dom twoy dořřtogen ieřřt (decet) řwatofři XCII 5.
- dotýkati* palpare: Ruce magiu a nedotikagiu CXIII (15).
- dowoditi* deducere: dowodyuge do pekla CA. 6.
- draksan* draco: podtlaczis lwa a drařřfana; jednou: drařřkowe CXLVIII 7.
- dražditi* exacerbare: drařřdih řu boha LXXVII 56; jednou: irritare.
- ďřeve*: drzewe nez (antequam) poudu 157^b 7, 8.
- ďrevo*: Drziewo fikowe (Ficus) CH. 17.
- ďřievie* lignum: zetrřiel drřfiewie CIV 33; drřřfiewie plodyřřřwne CXLVIII 9.
- drobňučký* paucissimus: drobnyuczkeho ieřřo bidla CIV 12.
- druhé* rursum: 157^a 8.
- ďřevný* lignorum: w leřřie drřwienem řekřřmy w řřřkali LXXIII 5.

drvo lignum: wzradugiū sie wfeczka drwa leffa XCV 12; Nafycena budu drwa pol'ka CIII 16.

držeti tenere: Proto drzala gie picha LXXII 6; Drzal si ruku řwu LXXII 24; Nedořtateczenřtwie drzalo mye CXVIII 53; ktoz bude drżeti CXXXVI 9; drżeti bude mie prawicie twa CXXXVIII 10; potřiebnø ieřt, aby drzal SA. 1.

dřěti. dřěti, dřovati: I dřeřila (pluit) giu manna LXXVII 24; I dřeřalo ieřt na me LXVII 27; Dřtyge na hrřiefnyki ofidlo ohnyene X 7.

dřěcovanie pluvia: Wzrořt we dřeřowanyu CMD. 2.

ducholovřtie dolus: any prřifahl w ducholowřtwiu XXIII 4; za ducholowřtwie LXXII 18; *ducholovřtvo*: ducholowřtvo XXXV 4, LIV 12; nequitia: mluwili řu ducholo(w)řtvo LXXII 8. Těž vyskytá se: *leř* (dolus).

ducholovřj dolosus: rti ducholowe XI 3, 4; niema budta rti ducholowa XXX 19; ducholowie ieřt vezinyřl XXXV 3; ot czlowieka ducholoweho XLII 1; uřta ducholoweho CVIII 2; malignans: rada ducholowich obřiedla mie XXI 17; iniquus: Slowo ducholowe uřtawili řu XL 9 atd. Ostatně vyskytá se tež: *leřnyj, řtivj*.

duněti flare: dune duch ieho CXLVII 18; Dunul duch twor CME. 10.

duřice anima: duřiez chudich twich nezapomřnař LXXIII 19. *dvojičnā diplois*: prřikriti budte iakozto diployde dwogiecznu hanbu řwu CVIII 29.

dyměti fumigare: dmygeiū CIII 32.

Egipřko Aegyptus: w egipřko CIV 23.

fikownice ficulnea: I zbil winnycie gich ř fikownyerie CIV 33.

had řutj aspis: podle podobenřtwie hadu řuteho jako ařpida LVII 5; gied ařpidowř hadu řuteho CXXXIX 4; avřak tež jen: gied ařpidowř XIII 3; nad hadem ařpideřa XC 13.

hanba confusio: Neřte řnhed hanbu řwu XXXIX 16; zakřila řtie hanba obhezey moy LXVIII 8; Tř wies hanbu mu LXVIII 20; odieny budte hābu LXX 13; obhl ři geř hanbu LXXXVIII 46; hanbu řwu CVIII 29; ieho odygeiū hanbu CXXXI 18; *verecundia*: hanba ma XLIII 16.

Hanřtel Castulus: Swati Hanřtele 149^a 21.

hemzadlo reptile: uceřniřl ři tam hemzadla CIII 25.

hladovřj famis: we dnech hladowitich XXXVI 19; hladowity budu (famem patientur) LVIII 15; hladowiti (famelici) nařřiceny řu CA. 5.

hlasonosiuci: obietowal řem obiet hlāřonofřicēu XXVI 6.

hlasonosie vociferatio: řlawte řemu w hlāřonofřiech XXXII 3

hluchj, hluřec surdus: jako ařpida hluřie LVII 5. Zde řnad pokřadal přeřkladatel latinskj genitiv: *surdæ* za adverbium, aneb psāno chybně mřsto *hluřice*.

- hněv* framea: zahínuli su w hnyewie IX 7: Wilí hnyew swoi XXXIV 3; zelus: hnyew LXVIII 10; zaizze hnyew twoy LXXVIII 5; Missati my казал hnyew moi CXVIII 139.
Často: ira.
- hněvati se* zelare: hniewach fie na zloštiwe LXXII 3. Častěji: irasci.
- hniezdo* domus: wrabecz nalezl sobie hniezdo LXXXIII 4.
- hnilet* putredo: Genz iako hnylet strawen sem 154^b 16; Hnyleti rzekl sem 156^a 16.
- hnilost* putredo: Weide hnyloft w kostech mích CH. 16.
- hod*: wfeczkný dny hodow (festos) odpoczînuti LXXIII 8.
- hodný* festus: den hodny LXXV 11.
- hodový*: Wzwuezte w hodowey trubie (in Neomenia tuba) LXXX 4.
- hojnost*: Owce gich brziezie hojnosti (foetosae abundantes) CXLIII 13. Chybný překlad.
- hoře* euge: horze, horze XXXIV 21, XXXIX 16; Heu: Horze mnye CXIX 5.
- hořkost*: ciefšie wína horzkosti (!) (vini meri) LXXIV 9; Príedfel íem w horzkosti (in maturitate) CXVIII 147; obyčejně: amaritudo.
- horúci* ardens: stríeli swe horucym prícizînyl VII 14.
- hospodárství* episcopatus: hospodarftwie ieho wezmy gíny CVIII 8.
- Hospodin* Dominus: Sluzte hospodynu II 11; rozhnyewa fie hořpodyn II 12 atd. To slowo hospodin znamena tolík iako pan boh 12^b: hospodyne V 11; hospodyna IX 18 atd.: kdežto jinde vyskytá se: *pán*, ku př.: w ruku panow CXXII 2; w ruku panye (dominae) CXXII 2.
- hotovati* parare: hotowati czíestu ieho CZ. 76.
- hotowenství* promptuarium: Hotowenftwie gich plna CXLIII 13.
- hrad*: na hradiech (in castris) CV 16.
- hrdost* despectio; naplnieny sme hrdosti CXXII 3; naplnyena íest duffie hrdosti CXXII 4.
- hrímota* tonitrus: hlas hrzimoti LXXVI 19; ot hlafšu (h)rzímoti twe CIII 7.
- hrnec* lebes: hrnecz nadíegie me CVII 10.
- hroza* horror: wieczna hroza 147^b 12.
- hrozdny* uvae: krew hrozdnu pili bí CMD. 14.
- hroznost* terribile: hroznosti na morziu czrwenem CV 22; mocz hroznostij twích CXLIV 6.
- hrozný*: ot oblezíegie hrozneho (a facie arcus) LIX 6; hrozny bude (comminabitur) CII 9.
- hryzení* morsus: szeru gíje ptaci hríffenym príietrpkím CMD. 23.
- hrzeti* despícere: hrzies u potrísiebach IX (22).

- hubenstwie* miseria: Pro hubenstwie p̄zných XI 6; wíwedl mie gíeft z gíezera hubenstwie XXXIX 3; czakalo hubenstwie LXVIII 21; ot hubenstwie LXXXVII 19; w hubenstwiech CXXXIX 11; zemyu hubenstwie 157^b 10; den truchlostí a hubenstwie 157^b 16.
- hubený miser*: Huben fem uczinyen XXXVII 7; Deí babilonfka hubena CXXXVI 8; Aby nad namy hubenymy smyłowati sie raczil 152^a 14.
- húisle* cithara: húisle LVI 9, CVII 3; f húislmy LXXX 3; w húislech XXXII 2, XCI 4, XCVI 5, CXLVI 7, CL 3.
- hyníti* deficere: Hínte hršiefnyci CIII 35; tabescere: hínul fem CXVIII 158, CXXXVIII 21; však též: perire.
- hynutie*: W hínutyu (in deficiendo) ze mye duchu meho CXLI 4.
- chlebný panis**: pokrm chlebný LII 5; twrdost chlebnu zetršiel CIV 16. — *chlebový*: pokrm chlebowi XIII 4.
- chod gressus*: chod czlowieczí z̄pwi sie XXXVI 23; nebude podtlaczen chod ieho XXXVI 31; z̄pwił iest chod moy XXXIX 3; chodowe mogli LXXII 2; uštawi na ciefie chodi fwe LXXXIV 14; Chodi me z̄p̄w CXVIII 133; Gizto fu mišlñ potlacziti chod moy CXXXIX 5; egressus: w chodíech swích CXLIII 13; iter: sezastny chod veziny nam LXVII 20; podle chodu meho CXXXIX 6.
- chowánie*: chowanyu geho (in custodiendis illis) otplata mnoha XVIII 12.
- chowati* custodire: chowal fem ciefst twrdích XVI 4; chowal f: ciefst bozích XVII 22; sluha twa chowa ieho XVIII 12; nechowali fu slúbu LXXVII 57; Chowagíechu swíedeczfwie ieho XCVIII 7; gizto chowagíu suda CV 3; Prawedností twích chowati budu CXVIII 8; chowati budu zakon twoi CXVIII 44; chowal fem zakona tweho CXVIII 55 atd.; observare: Nenawídel si chowagíuech gíeshtností XXX 7; servare: chowagíu swíedeczftwa ieho CII 18.
- chrám* tabernaculum: chram gmeny tweho LXXIII 7; arca: chram swatostí twe CXXXI 8.
- chrániti* alare: chranyl gie ot hladu (in fame) XXXII 9; commodare: chrany rzíeczí fwe CXI 5.
- chříepě* nares: chříepi magíu a newonyegíu CXIII (7).
- chrúst* bruchus: kobílki a chruští CIV 34.
- chwadníti* deficere: chwadne dúštie ma LXXXIII 2.
- chwála* gloria: chwala ma III 4; chwalu mu u p̄ch wíwed VII 6; chwalu koronowal si gíey VIII 6; kral chwali XXIII 8, 9, 10 atd.; hymnus: Chwalu zpiewaite CXXXVI 3; Chwala wšhem swatím ieho CXLVIII 14; carmen: chwa(lu) bohu nassemu XXXIX 4; psalterium: w chwale XLVIII 5 atd.; často: laus.

chwalitedlnost laudatio: chwalitedlnost ieho oftane u wieky
wiekom CX 10; bud bohu nassemu ochotna a okrašlena
chwalitedlnost CXLVI 1; Chwalitedlnost hospodyna mluwiti
budu wita ma CXLIV 21.

chwalitedlný laudabilis: chwalitedlne gmye bozie CXII 3;
Welki hospodin a chwalitedlny CXLIV 3; chwalitedlní
CME. 11; chwalitedlny poczet HA. 8.

chváliti gloriare: chwaleny budu V 12; chwale sie XLVIII 7;
chwalih fu sie LXXIII 4 atd.; deprecari: oblicziet twoi
chwaliti budu XLIV 13; benedicere: po wštie dny chwalme
tie HA. 24.

chwalný gloriae: kral chwalní XXIII 7; též: laudabilis.

chwat gurges: chwát wod minuli fu CH. 10.

i et: III 5, 6; V 12; VI 11 atd.; atque: 152^a 1; i take CMD. 11, 24.

i jeden nemo: dnowe stworzeny budu a i gedem w nych
CXXXVIII 16; nullus: kdezto ... y ieden rzad ... pršiebiwa
157^b 11; unus: i gedem z nich neoftal CV 11.

inhed mox: XXXVI 20; confestim: XXXIX 16; statim: LXIX 4
Israhel Israël: boh izrahel CV 48; rei nenyé ifraheliu CXXXIII
1 atd. Israël přeloženo též slovy: kajúci, muž widúci boha,
widúci boha, vítěz, vítězstvo.

i žádný nullus: Otez ot i zadneho iest neuczinyen SA. 20;
nemo: nenyé i zadneho 153^b 14.

yadati scrutari: zhinuli fu yadati yadanie (scrutantes scrutinio)
LXIII 7; yadati budu zakona CXVIII 34; iadati budu přik-
kazany twich CXVIII 69; budu yadati přikazany boha
meho CXVIII 115; hršiecha meho iaday 153^b 12.

yádro adeps: iadrem a tucznoštiu naplny sie LXII 6; krmil gie
iest iadrem LXXX 17; yadri ob(1)lnymí nakrmí tie CXLVII 14.

yáhen: Dom yahnow (domus Levi) CXXXIV 20.

yako tamquam: yako II 9; ut: V 13, VII 13 atd. — *Jakožto*
quemadmodum: Iakozto gielen XLI 2. — *Jakž* donec: Yakz
yalowa porody mnohich CA. 5.

yatové jumentum: Lúdi a yalowata vzdrawis XXXV 7; přif-
gednan iest yalowatom nemudrím XLVIII 13, 21; poddal
burzi yalowata gich LXXVII 48; Yenz dawa yalowatom
pokrm gich CXLVI 9.

yasnost aura: uftawil burztiu gich w yafnosti CVI 29.

yáz ego: XXV 1, XXX 23, XXXIV 13, LIV 17, LV 4, LVIII
17 atd.; kromě toho vyskytuje se též často: *yá*.

yazyčný linguosus: Muz yaziezny nezprawi sie na zemy
CXXXIX 12.

yedenie: rozbehnu sie k giedenyu (ad manducandum) LVIII 16.

yednak: iednak pkný (unusquique) XI 3; míšili fu gînak (za
gednak, unanimiter) LXXXII 6; iednak (paulominus) bidlela
bi u pekle duštie ma XCIII 17.

- jednaký*: czlowiek iednake myśli (unanimis) LIV 14.
- jednání* ordinatio: Yednanym twím prfibiwa den CXVIII 91.
- jednati* concinnare: neřwofiti rucie wallie iednagiú LVII 3.
- jedno nisi*: Yedno ze XCIII 17, CXVIII 92, CXXIII 1, 2; iedno acz VII 13, CXXVI 1, SA. 2, 40; Gedno ti (nonne tu) 155^a 14; iedno czoz (tantum modo) 156^b 17; w gedno (in unum) CI 23.
- jednost* unitas: abi trogičiu w giednofiti czřtime (sic) SA. 3; trogiçi(e) w iednofiti a iednořt w trogiçi czřtena bud SA. 25; iednofiti offobi SA. 34.
- jednostajně* singulariter: iednořtařnye fem ya CXL 10.
- jednota* solitudo: ořtach w iednotie LIV 8; Bludyli fu na gednotie CVI 4; Nalez gei . . . w řlirokei giednotie CMD. 10.
- jednoten* solitudinis: Podoben uczřnyen fem ptaku pelhikanowi gednoten (sic) CI 7.
- jedovatec* veneficus: neušřřie hlafřu giedowatecie omyezdiegiúcieho LVII 6.
- jehnac* agnus: iakozto giehenci owecz CXIII 4.
- jelikoř* quantum: Gelykoz ořřtogi wřchod ot zapada CII 12.
- jeliř* donec: Geliz bich zwiřřtował ramie twe narodu LXX 18.
- jelový* (snad za *jelenový*) cervorum: uřřawı nohi me iakozto gielowe CH. 19.
- Jenzni viz venznúti.*
- jenř, jenře, jenřto*: giz řudite II 10; gez dyete IV 5; gez gi kazal VII 7; genz (quem) fu řchował IX 16; ptiwo řiřtu, gez (sic) wietrem popaden biwa 154^b 8; mařt, geze řřtupi u bradu CXXXII 2; Geze (mařt) řřtupi w krařu ruřa CXXXII 2; gizto cznye zlořř V 7; giúřto iest uczřnył VII 16; owcie, ienřto hyne CXVIII 176 atd.
- jeřře* adhuc: geřře XLVIII 10, LXXVI 8, LXXVII 17, LXXVII 32 atd.
- jeřřutnoř* vanitas: mylugete gieřřitnoř IV 3; Nenawıdieł ři chowagiúcieh gieřřitnořti XXX 7; mluwily fu gieřřitnořti XXXVII 13; zlořři czřřiece nad yeřřitnořti (supervacue) XXIV 4; nad gieřřitnoř (supervacue) XXXIV 7 atd.
- jeřřutný* vanus: řrdcie gich geřřitne iest V 10; gieřřitni řynowe czlowieçi LXI 10; gieřřitnye (vane) uřřawil ři wřieckny řyny LXXXVIII 48; inanis: Ořpadnu gieřřitnen VII 5; nařitil duřřiu gieřřitnu CVI 9; bohate opuřřil gieřřitny M. 53; irritus: neuczřnyym gieřřitna LXXXVIII 35; Nenawıdieł ři chowagiúcieh gieřřitnořti nad gieřřitne (supervacue) XXX 7 atd.
- jeři* capere: gizto gie gielı biechu CV 46.
- jetie* captivitas: popadł řy gietie LXVII 19; z giet(ı)e CMD. 42; captio: gietie XXXIV 8; ienř nedal nař w gietie zubom gich CXXIII 6; interitus: gietie ořidłne XXXIV 7; gizto

- w gietiu (captivos) wediechu ny CXXXVI 3; smrteđny giety nefratili by (preuenti mortalitate) 157^a 18.
- jězwa* vulnus: nad boleřt iezew miħ LXVIII 27.
- jězvený* vulneratus: iezweny řpicee w rowieħ LXXXVII 6.
- jiný* alienus: řinowe ġiny řtarali řu řie XVII 46; ot ġinieħ otpuřt řluzie řwemu XVIII 14; any wzmocliř boħa ġineħo LXXX 10 atd.; residuus: ġyni ztraweny řu CMD. 36.
- jistě* vero: ġiftie znamenali řu XX 18; ġiftie LXII 10. Viz *nebo jistě*.
- jistý* ille: Uřtawiu toħo ġiftieħo wreħnyeħo LXXXVIII 28; na tom ġiftem (super hujusemodi) otworz 155^a 11.
- jmě* nomen: miługiu ġmie tve V 12; wřtawiu ġmeny twemu IX 3; chram ġmeny twieħo LXXIII 7; Pamyetiw řem bil ġmie (!) twieħo CXVIII 55 atd.
- jměníe* possessio; ġmienye tve kragini zemie II 8; poddal ġmienye ġieħ ohnyu LXXVII 48; napřnyena ieřt zemie ġmyenye twieħo CIII 24 atd.
- junoch* juvenis: ġyunoħa řtrawu mecz CMD. 25.
- Juři* Georgius; řwatu ġyurzi 149^a 18.
- jutřně* matutinum: do ġiutřniie XXIX 6; w ġiutřniieħ LXII 7; wřtue ġiutřnye LXIV 9; utřpenie me w ġiutřniieħ LXXII 4; W ġiutřniie zabieħieħ wřeczky ġřieřnyky C 8.
- jutro* mane: Ot ġiutřa az do weczera CE. 12; az do ġiutřa CE. 13.
- kajúci** = Israěl: wřelky plod kagiuci XXI 25; Wřřbobod kagiucie XXIV 22; Kto da řpaffenye kagiuciemu... a wzwefel řie kagiuci LII 7; boze kagiucieħ LVIII 6; nad kagiucym LXVII 35; boh kagiucieħ LXVII 36; w kagiucieħ LXXXV 2, LXXXVII 5.
- kak, kako* quam: kak nadywne ieřt ġmye tve VIII 2; kak naddywno ieřt ġmie tve VIII 10; kak ieřt dobre CXXXII 1; kako hrozne řu cziny tve LXV 3; kako hrozni LXV 5; Kako řřieřmyle řchřany tve LXXXIII 2; quomodo: Kak zazpiewamy CXXXVI 4; kako wie boh LXXII 11; Kako řu uezinyeny LXXII 19; kako mnoħo (quanta) uezinył LXV 16 atd.
- kal* faex: kal ieħo nezhinul ieřt LXXIV 9.
- kalný* faecis: z blata kalneħo XXXIX 3.
- kámen* petra: Uřtawil ieřt na kameny noħu me XXXIX 3. Obyeřně petra = skála.
- kampotanský* chybně utvořeno z „in campo Taneos“: w zemi kampotanřkei LXXVII 12, 43.
- kapati* distillare, stillare: nebeřřa kapali (sic) řu ot obliezrie(ge) bozieħo LXVII 9; křopie kapucie LXXI 6.
- kázanie* praedicatio: zwieřtawal wřieczky (sic) kázanie LXXII 28; sermo: zawřhl ři kázanye ma XLIX 17.
- kázaný* compositus: Deeri ġyeh kázane CXLIII 12.

- kazatel* evangelizans: da flowo kazatelom LXVII 12.
kázati mandare: u prfikazanyu, gez gfi kazal VII 7; Kaz boze LXVII 29; kaza oblakom LXXVII 23; facere: kazme otpozcínuti LXXIII 8; kazal iest bidlti LXXVII 55; castigare: Trefkeie kazal mye hospodin CXVII 18 atd.
kázeň, kázň disciplina: Prfigmiete kazn II 12; nenawidiel fi kaznî XLIX 17; Dobrotu a kazen . . . naucez mye CXVIII 66.
kazovati facere: boh bidlti kazuge LXVII 7; confiteri: kazuíte sie pamíeti fwatofti gehu XCVI 12.
kda quando: XXXIV 17, XLI 3, CXVIII 82, 84 atd.; quoadusque: Kda řwda obrati sie w řud XCIII 15. — *kdař* quando: kdaz umrze XL 6. — *kdařto* cum: kdazto CV 44; quando: *CMD.* 8, 154^b 19.
kladíce compes: K fwazanyu kralow gich w kladyciech CXLIX 8.
kléti maledicere: Klety budu ony CVIII 28.
kmen vitis: Zena twa iako kmen řezedrofti CXXVII 3.
kněz dominus: Aby kníezie papezie řchowati raczil 151^b 16; kníezie bífkupa 151^b 19; obyčejně: sacerdos.
kněžíe sacerdotes: Knyezíu gich v meczu zabil fi LXXVII 64; aron w kníezi ieho XCVIII 6; Knyezíu ieho odiegiu zdrawím CXXXI 16.
knihy liber: W hlawie kníh řfano iest XXXIX 8; w knihach CXXXVIII 16, 157^a 3.
kochati delectare: kochati sie bude XXXIV 9; aemulari: nerod sie kochati XXXVI 8 atd.
koliko quot: Koliko iest dnów řluhi tweh(o) CXVIII 84.
konník eques: I w řfel iest kral faraon ř wozi a ř konnyki řwím y morze *CME.* 19.
kór chorus: Chwalte gmíe ieho w korze CXLIX 3; Chwalte gey w korzie CL 5; apoftolřki kor *HA.* 7.
kořec uter: Sbierage iako w korzez wodi morfke XXXII 7.
kořenie radices: řadil fi korzenye gegie LXXIX 10.
koronovati coronare: czřtíu koronowal fi gíey VIII 6; ale téř: koronowal gfi ny V 13.
kostelní ecclesiasticus: wes řtaw kořtelnyeho rzadu 151^b 17.
kozlec hircus: A kozelcie ř ciefřu řřenycznu *CMD.* 14.
kraj finis: w kragie zemye XLVII 11; panowati bude kragíu zemíe LVIII 14 atd.; terminus: bidle w kragich LXIV 9; az do kray (sie) LXXI 8.
krajina finis: w kragínach neprřatel mích VII 7; Ot kragín zemíe LX 3; nadiegie wflech kragín zemíe LXIV 6; terminus: kragíní zemíe II 8; Ti fi uczynyl wfeczki kragyní zemye LXXIII 17; ot kragín (ab extremo) zemíe CXXXIV 7 atd.
královstvo regnum: Kralowřtwo twe kralowřtwo wflech wíekow CXLIV 13; kralowřtwo ieho wfíem panowati bude CII 19 atd.;

- regis: u swietlosti kralowftwa uslad gie 156^b 2; též vyskytá se: *královstvie*.
- kramola contentio*: Wilta iest kramola na knyvezata CVI 40. V rukopise (1. H. 1): contentio, v tištěných Vulgatach: contemptio.
- krása decor*: dal si krasie me nrawi XXIX 8; kraslu odien iest XCII 1; kraslu odiel si sie CIII 1; ora: Geze stupi w krasu rucha ieho (na uz ZG., na podolek ZP.) CXXXII 3.
- krásnost pulchritudo*: krasnost polska XLIX 11; krasnost gich LXXVII 61; krasnost w obezrfienyu ieho XCV 6; decor: milowal sem krasnost XXV 8.
- krátkost paucitas*: Czili ne kratkost dny mych skonawa sie 157^b 4.
- krátký paucus*: Budte dnowe krateri CVIII 8.
- krča botrus*: Hrozen gich hrozen zluczic a krea prsiehorzka CMD. 32.
- křehtati stridere*: křehtati bude zubi swimy XXXVI 12.
- křestanský catholicus*: abi drzal křieftanřku wieru SA. 1; křieftanřkym uftawenym SA. 19 atd.
- krmé esca*: Wřiuczku krmyu potupila iest CVI 18; Yenz dawa krmyu CXXXV 25; cibus: neprřineřlu krmie CH. 17; ci-baria: krmie poslal gím LXXVII 25.
- kročej calcaneus*: zlořt krocziege me XLVIII 6.
- kropě stilla*: iako kropie na trawu CMD. 2; stillicidia: w kropiech LXIV 11; kropie kapieucie LXXI 6; gutta: kropie a kassia XLIV 9.
- ksence(?) genimen*: rozmnoz ksencie LXIV 11.
- kterýžkoli unusquique*: kteruzkoli osřobu SA. 19; quicunque: Wřieczkna, kteraskoli chtiel iest CXXXIV 6.
- kto quis, qui*: IV 6, VI 6, CVI 43. — *ktož*: ktoz CXVIII 162, CMD. 39. — *Ktožkoli quicunque*: Ktozkoli SA. 1; quisque ktozkoli SA. 40.
- ktvieti florere*: bile rano ktwi LXXXIX 6.
- kuřenec pullus*: Yenz dawa ... kurzenczom wranowim pokrm CXLVI 9.
- kývati movere*: kiwali lu na nye hlawamy swimy CVIII 25.
- Lačnějúci** esuriens: Lacznyegiuci a zieznyegiuci CVI 5.
- lákatí insidiari*: laka w zkrytye IX 9; Laka, abi popadl chudeho IX 9.
- lákavy insidiae*: Sedy w lakawach ř bohatimy IX (29).
- lakomstvo avaritia*: w lakomřtwu CXVIII 36.
- lehko forsitan*: CXXIII 4.
- lelek nycticorax*: uczinien sem iakozto lelek CI 7.
- leský silvae, silvarum*: zwierzata leřka XLIX 10, CIII 20; u polich leřkich CXXXI 6.
- lest iniquitas*: selhala iest leřt iemu XXVI 12; obyčejně dolus.

- lestně inique*: Pomyenyl si leftnye XLIX 21; obyčejně *lestný* = dolosus.
- letadlo* volatile: letadla nebeska XLIX 11; letadla pernata LXXVII 27; letadlom nebeským LXXVIII 2.
- lézti* scaterere; pod mîe leze CH. 16.
- libost dobrá* beneplacitum: modlitwa ma w dobrej lyboŝti CXL 5.
- Linart* Leonardus: Swatí Lynarte 150^a 9.
- lono* sinus: z pŝtrŝiedka lona tweho LXXIII 11; w lono gŝch LXXVIII 12; w lonje mem 157^a 13 atd.; vulva: Procz si z lona wiwedl mîe 157^a 22.
- los sors*: metalí su loŝí XXI 19; w ruku twu loŝíy me XXX 16; loŝem rozdielil gim zemyu LXXVII 54 atd.
- lovčí* venans: wŝbobodil mnye gŝeft z ofidla loweczich XC 3; kromě toho též: z ofidla loweczow CXXIII 7.
- lstivý iniquus*: ŝwiedel lŝtíwí XXVI 12, XXXIV 11 atd.; falsus: u poŝpílenye lŝtíwa XXXIX 5; nequam: utwrdilí su fobie rziecz lŝtíwu LXIII 6; několikráte: dolosus.
- ľubiti* placere: gizto ŝie ľudem ľubie LII 6.
- ľubost dobrá* beneplacitum: czas dobre ľubofŝti LXVIII 14; any w trubach muzie dobra ľubofŝt bude yemu CXLVI 10; placatio: neda bohu ľubofŝti XLVIII 8.
- ľubý* complacitus: abí ľubíegí bil gŝeŝze LXXVI 8.
- ľučíŝce* arcus: ľuczíŝezie ŝwe napal VII 13; napielí su ľuczíŝce X 3, XXXVI 14; ľuczíŝeze zlama XLV 10 atd.
- ľučíŝtný* arcuum: zetrŝiel moei ľuczíŝtne LXXV 4.
- ľud* populus: Nebaty ŝie budu tyuŝŝcie ľuda III 7; ŝbor ľuda okľuczí tye VII 8 atd.; homines: ľudye ŝu IX 21; Kdizbí wŝtaly ľudie CXXIII 2 atd.; gens: ot ľuda neŝwateho XLII 1; wzdiedis nade wŝiemy ľudmy LXXXI 8 atd.; plebs: da ŝlu ľudu LXVII 36; zloŝt ľuda tweho LXXXIV 3 atd.
- ľudský* populi, populorum: ŝbor ľudŝkí LXI 9; uŝile ľudŝka CIV 44; hominum: W uŝilyu ľudŝkě LXXII 5; ŝluzbie ľudŝkey CIII 14; ot potup ľudŝkích CXVIII 34 atd.; humanus: ľudŝezi ŝu czafŝowe 153^a 11; ľudŝkí ŝtaw 157^a 15; plebis: w ŝnateye ľudŝkem CVI 32 atd.
- ľutostiv* propitius: ľutoŝtíw bude zemíe ľuda ŝweho CMD. 43.
- ľútý* vehemens: w duchu ľútem XLVII 8; potopeny ŝu iako oľowo v wodach ľútích CME. 10; hadu ľuteho viz had. — ľútě vehementer: ľútie wzpodwyzení ŝu XLVI 10.
- ľzátí* lingere: neprŝieteľe ieho zemyu ľzati budu LXXI 9.
- malečko* modicum: Lepe gŝeft maleczko ŝwemu XXXVI 16; paululum: Otteide pto maleczko 155^a 18.
- málo* paululum: abich málo pozieľel boleŝti 157^b 7; paulo minus: Poměŝils ho malem meny 8 VIII 6.
- maľučnosť* pusillanimitas: zdrawa nye uczínyl ot maľučnosťi ducha LIV 9.

- malúčký* parvulus: Ostrfiehage maliuczke hospodín CXIV 6; porazi maliuczke tve CXXXVI 9; pusillus: Zwierzata maliuczka CIII 25; modicus: ot hori maliuczke XLI 7.
- Mařie Mandalena* Maria Magdalena: Swata Marzi mandaleno 150^b 2.
- masný* carneus: Czili oczí mařtní (sic) tobie fu 153^b 7.
- mazaný* Christus: czínye mílořrdie mazanemu XVII 51; zdrawa uczínyl mazaneho řweho XIX 7; wzeřři w obliczei maza-neho řweho LXXXIII 10 atd.
- mdloba* inopia: oczí mogli neduzíwíechu p mdlobu LXXXVII 10.
- mečový* gladii: w ruce meczowe LXII 11.
- menší* parvulus: ořtawili fu ořtatki řwe menřym řwím XVI 14.
- metati* projicere: Mečiuce na mie XVI 11.
- mezř* mulus: Nerodte bití iako kon a mezř XXXI 9.
- miera* mensura: pitie das nam u míeru LXXIX 6.
- miesiti* miscere: pitie me ř placzem mieřiech CI 10.
- Mikolauř* Nicolaus: Swatí Mikolaufiu 150^a 2.
- mílořrdie* misericordia: u mnořtwíu mílořrdye řweho V 8; Dywna vezín mílořrdye řwa XVI 7; czínye mílořrdie XVII 51; mílořrdye tve podeide mie XXII 6 atd.; miseratio: Rozpo-míen mílořrdie řwa a mílořrdenřtwie řwa XXIV 6; čařto vyskytá se: *mílořrdenřtwie*.
- míloř* misericordia: nebo íeřt wíeczna míloř řeho CXXXV 4; gratia: mílořt a chwalu da hospodín LXXXIII 12.
- mílořtívý* miserator: hospodíne mylořřtíwí LXXXV 15; deprecabilis: mílořřtíw bud nad řluhamí řwymy LXXXIX 13; Yakoř mylořřtíw íeřt (miseretur) otecz řinom, mylořřtíwegí íeřt (miseratus est) hospodín bogíucím řeho CII 13.
- mílořtný* dilectus: aby wířwobořeny bíli mílořřtny řtwogí CVII 7.
- mimo* ante: mimo wřře potřřiební íeřt SA. 1; prae: uřřawíu toho gířřteho mymo krale LXXXVIII 28.
- mínovati, mínítí* praeterire: Ořřtatei nemylořřtíwích mynu XXXVI 38: dnowe řeho iako řřien mynuřgíu CXLIII 4; gířto mynowachu CXXVIII 8; donedz nemínu CXL 10 atd.; pertransire: donedz nemyne říud řwoi CME. 16; transire: chwát wod mínuh řu CH. 10.
- minutíe* transitus: Neny... any mynutie CXLIII 14.
- mír* pax: prawedlnířt a míř poliřbíh řu řie LXXXIV 11; concordia: Abí pokoi a míř nam raczil datí 151^b 1.
- mířřati* tabescere: duřřie gíeh w zlořřtech myřřařře CVI 26; ^a Mířřati my kazał hnyew moi CXVIII 139.
- míladeneč* infans: Z uřřt mladenečow VIII 3; adolescentulus: tu mladeneč LXVII 28; adolescentior: zprawuge mladeneč cieřtu CXVIII 9; pullus: Yako orlice wříwagíuci k letanyu mladeneč řwe CMD. 11; obyčejně: juvenis.
- míladeneček* adolescentulus: Mladeneček řem yaz CXVIII 141.

- motovúz* zona: iakozto motowuz, gímsto fye wezdi opaffiugiu CVIII 19.
- mrákava* caligo: mrakawa pod nohami ieho XVII 10; Oblaci a mrakawa w okoleie ieho XCVI 2.
- mrskánie* afflictio: w den mrškanye meho XVII 19.
- mrzkost* salsugo: Zemyu plodistewnu v mirškost CVI 34.
- mšice* coenomyia: Pollal na nye mšicze LXXVII 45; prfšli mšicze CIV 31.
- múrín* Aethiops: Pršied nym padnu murzínowe LXXI 9.
- múrínový* Aethiopum: dal si gei u pokrm ľudem murzínowym LXXIII 14; ľud murzínowi LXXXVI 4.
- múrínský* Aethiopiae: widiel sem stanowisze murzíkka CH. 7.
- múrínstvo* Aethiopia: murzínstvo pršiedeide ruce ieho bohu LXVII 32.
- mútiti* tribulare: gizto mutye mie XXII 5; mutye mye nepršieteľe mogli XLI 11; I pršikwaczila woda ti, gizto mutiechu gie CV 11 atd.; conturbari: muty sie XXXVIII 7, 12.
- muž* *vidúci* boha = Israël: muziu widuciemu boha CIV 10; muz widuci boha CIV 23, CXIII 2, M. 54; Itršieze muzie widucieho boha CXX 4; nad muzie widucieho boha CXXIV 5, CXXVII 6; chwalu ľuda tweho muzow widucieh boha *Canticum Simeonis* 32.
- myšlenie* meditatio: mišlenie frdcie meho XVIII 15; figmentum: on iest poznal mišlenye naffe CII 14; obyčejně: cogitatio.
- na** super: uftawil si gei **na** dyela VIII 7; **na** mem rufie XXI 19; uftawil iest **na** kameny nohi me XXXIX 3; adversus: zlošti mluwie **na** mye XXXIV 27; in: **na** pokogu ľwem XXXV 5 atd.
- načierati* haurire: Naczierati budete wodi z studnych CJ. 3.
- načieti* initiari: nacziety ľu (sic) beelfegor CV 28.
- nadbyti* superesse: iedynki my row nadiešt 156^a 5.
- naddivný* admirabilis: kak nad(d)ywne iest gmye twe VIII 2; kak naddywno iest gmie twe VIII 10.
- nadjiti* invenire: gez ľu ny nadelš pršiešs XLV 2; Zamutek a straft nadelš ľu mie CXVIII 143.
- nadpadnúti* supercadere: nadpadł ohen LVII 9.
- nadržeti* adhaerere: nadržeti sie bohu dobro iest LXXII 28; Nenadrži sie mnye C 3; nadrži sie košt ma 156^b 16 atd.
- nadúfati* supersperare: w slowa twa naduffal sem CXVIII 74, 147; w twe slowo naduffal sem CXVIII 81, 114.
- nájem* pretium: Prodal ľi ľud ľwoy bez nayma XLIII 13.
- najdolejší* inferiora: podštawa ma w nadelešišch zemškich CXXXVIII 15.
- najnižší* inferior: weidu w naňnyšie zemie LXII 10; pštil si duššiu mu z pekla naňnyšieho LXXXV 13; Uftawili ľu mye w moczidle naňnyšiem LXXXVII 7.

- najposlední, najposlednější*: ti si poznal wfeczka naposled-
nyeiffie (novissima) CXXXVIII 5; naposlednie (novissima)
pżrfełi bi *CMD.* 29.
- najprvní* principalis: duchem nayprwnym ftwrđ mye L 14.
- najvrchní* altissimus: nawrat naywrechnyemu sliubi fwe XLIX 14;
excelsus: acz iest wiedienye w naiwrechniem LXXII 11; nay-
wrechny nad wfie ludzi XCVIII 2.
- najvyšší, návvyšší* excelsus: Naywiffi n(a)de wfie narody hospo-
dyn CXII 4; w ramenyu na^wwiffieho CXXXV 12 (*y* o něco
později nadepsáno) atd.; altissimus: wflawiu gmeny twemu
nawiffie IX 3; u miłofrdenftwie nawiffieho nefumuty fie XX 8;
radu nawiffieho roznyedrził fu CVI 11.
- namišenyj* mistus: cziefie plna namišfena LXXIV 9.
- napieti* tendere, intendere: luczifczie fwe napal VII 13; na-
piefi fu luczifcze X 3, LXIII 4; napenfie a puścziegiuce
luczifcze LXXVII 9.
- naplniti* implere: ledwie me naplnyeny fu ukaranye XXXVII 8;
Napln oblicziege gich ohawenftwy LXXXII 17; naplnyena
iest zemie gmyenye tweho CIII 24; Rzeka naplnyena iest
wodany LXIV 10; wfeczka naplnyeno dobrim CIII 28 atd.
- naprázdno* in vanum: na^pżno hledali fu duffe mey LXII 10;
na^pżndno dzielali fu CXXXVI 1; gratis: nenawidie mne na-
prazno LXVIII 5 atd.
- národ* gens: dam tobie narody II 8; Trefktal si narody IX 6;
generatio: w narodye p^wwem XIII 6; w den naroda i nar-
rodow LX 7; natio: fberz ny z narodow CV 47; dal gym
dyediezftwo narodow CX 7; tribus: pozehnany budu wczekni
narodowe zemie LXXI 17; p^rfiłahi narodom *CH.* 9; pro-
genies: P^rfiebiteci gich ot naroda do naroda XLVIII 12;
Weide az do narodow XLVIII 20; populus: chwalte hospo-
dina wfeczky narodowe CXVI 1; reptilia: wefczek narod
LXVIII 35 atd.
- narozenie* generatio: ot narozenye do narozenye IX (27); mi-
flenye frdcie gehu w narozenyu az do narozenie XXXII 11;
progenies: ot narozenye do narozenye *M.* 50; uterus: w tie
fem uwrzen ot narozenye XXI 11; vulva: Wzdaleny fu
hrfiefnyci ot narozenye LVII 4 atd.
- násadiště* ascia: w fekirze a w nafadištiu wiwrhł fu giu LXXIII 6.
- násilē* vis: nafille trpiu *CE.* 14.
- následovati* persequi: nafleduy gicy XXXIII 15; gizto mne
nafledugiu XXXIV 3; angel bozi nafledugie gie XXXIV 6;
exprobrare: nafledowah fu duffiu mu XXXIV 7; sequi: na-
fledowach dobrotu XXXVII 21; facere: gizto nafledugiu gie
CXIII (16); suspicari: geztu fem nafledowal CXVIII 39;
requirere: kto nafledowati bude LX 8; colere: gichztu fu
nenafledowali otei gich *CMD.* 17 atd.

- nastáti* astare: Rano naštojiu tobie V 5.
- nasytiti* saturare: chude ieho našicju chlebow CXXXI 15; našiczeny fu synow XVI 14.
- nawratitedlný* rediturus; nawratitedlny fu z czynow włafnych pocze(t) SA. 38.
- nawrátiti* convertere: Nawraty fie boleſt VII 17; nawratil fem fie w ſnuzenie XXXI 4; restituere: nawrat duſſy mu ot zloſti XXXIV 17; evertere: Wubit nawracen fem CXVII 13; reddere: Acz fem nawratyl VII 5 atd.
- nawſtati* insurgere: zloſtiwi nawſtali fu na mye LXXXV 14.
- nebe* coelum: na nebie nebefke LXVII 34; Wlozili fu w nebie uſta ſwa LXXII 9; ſwiedek na nebyu LXXXVIII 38 atd.
- nebo* quoniam: III 8, IV 4, 10, V 4 atd.; quia: III 6; enim: IX (27); etenim: nebo i LXXXIII 4, CXVIII 23; nonne: CXXXVIII 21; verumtamen: Nebo giſtie XXXVIII 6, 7, LXI 5, 10 atd.; nebo zagifte XXXVIII 12; Nebo wiernye CXXXIX 14 atd.
- nedoſtatečenſtvie* defectio: Nedoſtatečenſtwie drzalo mye CXVIII 53.
- nedoſtatečenſtvo* inopia: I ſpomohl chudemu z nedoſtatečenſtwa CVI 41.
- nedoſtatečnėti* egere: Bohaty nedoſtatečnėtchu XXXIII 11.
- nedoſtatečný* egenus: Ale ya nedoſtatečen LXIX 6; Sudte nedoſtatečnemu LXXXI 3; inops: Otpuſti... nedoſtatečnemu LXXI 13; nedoſtatečen a chud fem ya LXXXV 1 atd.
- nedoſtatek* necessitas: z nedoſtatkew mých wıpſt mie XXIV 17; vzdrawil ſi z nedoſtatkow duſiu mu XXX 8 atd.
- neduživėti* languere: ocozi mogli neduziwiechu p mdlobu LXXXVII 10.
- nehnutedlný* immobilis: Budte nehnutedlny CME. 16.
- nejıstost* incertum: negıſtoſti... zgiewil ſi my L 8.
- nekda, někda* nequando: Nekda uchopi iako lew duſſiu mu VII 3; aby nyekda mlezal ote mne XXVII 1; a blažny nėkda (aliquando) uſmıſleite XCIII 8; Aby nekda vchopil... duſſy mu 152^b 16; abı kda (za nekda) rzekli ľudie CXIII (10). — nekdažto: nekdaſto zapomynagiū ľudie mogli LVIII 12; kdazto (za nekdažto) rozhnyewa fie hopodyn II 12. — nekdyž nequando: nekdyz bi uchtıl XLIX 22.
- nemále* pene: nohı nemale hnuli fu fie LXXII 2; paulominus: Nemale ſtwrdili fu mie na zemy CXVIII 87.
- nemilost* impietas: podle mnoſtwie nemıloſty V 11; ti otpuſtil ſi nemıloſt hrſicha meho XXXI 5; nemyloſtem naſſım ti fie ſlutuges LXIV 4; w nemıloſti ſwei LXXII 6.
- nemilostivý* impius: zahinul nemıloſtywy IX 6; Kdis pıcha nemyloſtywı IX (23); Hoſpodyn otazuge nemıloſtyweho X 6 atd.

- nemoženie* infirmitas: wfiuczknu poštelú ieho oblehezil si w nemozeny ieho XL 4.
- nenáviděti* abominari: Muzie krwi a leťneho nenawidy hoľpodya V 7. Obyčejně: odisse.
- nenávistivý* odii: rzieczěmy nenawistíwmy okliuczili su mye CVIII 3.
- nenie* nunc: XXXVIII 8, CXVII 3, CXXIII 1, CXXVIII 1, 153^a 13 atd.; ex hoc nunc: CXX 8.
- nepamít* ignorantia: Hrliechow mladosti me a nepamítu mých nerozpomínai 154^a 19; nepamítu mých nerozpomínay 154^b 1.
- nepravost* injustitia: porodyl neřwofr VII 15; neřwofsti me neřkrl sem XXXI 5; nequitiae: neřwofst u přsbiteciech gich ieřt LIV 16; injuria: řud neprawofst trpěucím CII 6 atd.
- nepravý* injustus: any ořtane neřwi (přieď) oczěma twěma V 6; Neprawí muezeny budu XXXVI 28 atd.
- nepřietel* inimicus: řmutie sie riehle wfiezkni nepřieťele mogli VI 11; wrtrachu wfiezkni nepřieťele XL 8; peccator: Na chrzbet moy kowali řu nepřieťele CXXVIII 3 atd.
- nepřietelský* inimici: ot řtrachu nepřieťelřkeho LXIII 2; giezto wikupil z ruki nepřieťelřke CVI 2 atd.
- neroditi* nolle: nerodyli rozuměti XXXV 4; Nerod sie tieřti XXXVI 1, 7; renuere: Nerodila ieřt duřie ma utieřěnye LXXVI 3 atd.
- neskonánie* imperfectum: Neřkonanye me widiele řta oczí twogi CXXXVIII 16.
- nesmyslný* insipiens: Rzekl neřmřlni XIII 1; Urozuměyte neřmřlny XCIII 8; stultus: řiude neřm(1)řlny CMD. 6 atd.
- nesprávně* injuste: neřpřwne uezřnyli řu CXVIII 78.
- nesytý* insatiabilis: Přěřnoho oka a neřteho řrdie C 5.
- Něťiše* Agnes: Swata Nyetěřie 150^a 16.
- neumětelnost* ignorantia: neumětelnofsti mých nerozpomínay XXIV 7.
- neuprojdenie* (?) penetrare: Wiwedla zemye gich zabi neuprojdyenyh CIV 30.
- nevinnost* justitia: podle newěnnofsti ruku mu XVII 25; obyčejně: innocentia.
- niše, niēs, nie* nihil: poštawa ma iakzto nyczě přieď tobu XXXVIII 6; za nyczě zdrawi uezřniēs gie LV 8; za nyczě řie gmagiřu LXXXIX 5; niezs zleho neuczřnyř sem 153^b 13; Niez přpěgie nepřieťel LXXXVIII 23 atd.
- nivný* agrorum: giedl owocie nywne CMD. 13.
- nosič zákona* legislator: Uřtaw nad nymě nořřieze zákona IX 21.
- nraw* virtus: řlawiti budeme nrawy twe XX 14; dal ři krařřie me nrawi XXIX 8; nrawi ieho LXXVII 4.
- núžiti* vexare: dieďezřtwo twe núžili řu XCIII 5; tribulare: núžili gie nepřieťele gich CV 42.

nynie nunc: II 10, XIX 7, CXVII 4; *ex hoc nunc* CXXIV 2, CXXXIII 1 atd.

obdarovati: Wiecznu kaz chwalu obdarowati (překladatel chybně četl *munerari* za *numerari*) HA. 21.

obé idipsum: wifekli su wrata gich w obem LXXIII 6.

obéleti dealbari: snyehem obielegiú na falmon LXVII 15; nad snyeh obielugiú (sic) L 9.

ober, obr gigas: ober nebude vzdawen XXXII 16; Radawal sie iako obr XVIII 6.

obět sacrificium: Obietuyte obiet řwdi IV 6; gizto porfidie řwiedzcz(f)twie ieho na obieti XLIX 5; *oblatio*: obieti nerodil si XXXIX 7; *holocaustum*: Ne w obietech twich porokowati budu XLIX 8; Weidu w dom twoi w obietech LXV 13; *hostia*: obietowati budu obiet CXV 17; *victima*: Z nychzto obieti giediechu tucznofti CMD. 38.

obětný libaminum: piechu wyno obietne CMD. 38.

obezřenie *conspectus*: w obezřienyu mem V 9; přied obezřienym LIII 5 atd.; ale též: přied twym obhezegem (in *conspectu tuo*) CXLII 2; nenyne bazen bozi přied oczima ieho XXXV 2.

obezřieti *aspicere*: acz fem obezřiel LXV 18; *neobezřiu* czlowieka wiecz CE. 11; *respicere*: obezřiel ponyzenye robi swe M. 48; *conspicere*: oczu mogli obezřieti magiú 152^a 12 atd.

obida *abominatio*: polozili su mie w obidu sobie LXXXVII 9.

obih: otplati obihem (abundanter) czynyucim pichoft XXX 24.

obizenstvie *abundantia*: krmie poslal gim w obizenstwi LXXVII 25; *abizenstwie* (= a obizenstwie) mylugiucym tie CXXI 6; *obizenstwie* u wieziech twich CXXI 7; Pamyet obizenstwie CXLIV 7.

objesniti *exhilarare*: Abi obgiefnyl obhezey CIII 15.

obkľúčiti *circumdare*: Obkľuczili su mye bolefti XVII 5; zloft krocziege me obkľuczil mye XLVIII 6 atd.

oblehčiti *versare*: wřiwczknu posteliú ieho oblehczil si XL 4.

oblicěj *vultus*: řwietloft obheziegie tweho IV 7; *facies*: wofk plowe ot obheziege ohnye LXVII 3; *conspectus*: přied twym obhezegem CXLII 2; *maxilla*: w uzdie obheziege gich řepny XXXI 9 atd.

oblubiti *acceptare*: Tehdi obľubis obieti L 21.

oblúčiti *frustrari*: Přifahl iest... a neobludy gym CXXXI 11.

obmeřkati *impedire*: wıwolene witezı obmeřkal LXXVII 31.

obnemocněti *infirmari*: obnemocznyela iest CA. 5.

obnovatedlnice *novacula*: iako obnowatedlnycie oftra uczınyl si iest LI 4.

obohatěti *dives fieri*: kdız obohatie czlowiek XLVIII 17.

obostřiti *acuere, exacuere*: obostřili su yazıki řwe LXIII 4; Acz obostřıfy mecz moi CMD. 41.

- obrana* protectio: dal si my obnu zdrawie tweho XVII 36; w obranye boha bidliti budu XC 1 atd.
- obránce* protector: Obrancie moy XVII 3, 19; obncie wflech ufagúniech wen XVII 31 atd.
- obránénie* defensio: ku obranyenyu memu wzezrfi XXI 20; Bud my u boh obranyenié (protectorem) XXX 3.
- obranitel* protector: obranytel moy XXVII 7, 8, XXXIX 18, LXX 7 atd.
- obrániti* protegere: obran tie gmíe bozie XIX 2; obranyl mye íeft XXVI 5 atd.
- obrátiiti* redigere: obraz gích k nyczemuz obratis LXXII 20; k nyczemuz obracen fem LXXII 22.
- obroda* uber: rozmnozeny budu w ftarofti obrodi XCI 15; germen: I zezrze zemyu f obrodu gegú CMD. 22.
- obsiesti* possidere: Nebo ti obsiedl si ledwie me CXXXVIII 13.
- obstúpenie* circumstantia: dwerzie obstupenye rtow mych CXL 3.
- obtiežiti* praecoccupare: obtiezila su mye ofidla XVII 6.
- obujněti* incassare: obuynyeli, otucznieli CMD. 15.
- obživiti* vivificare: obziwis mie w twei rownofti CXLII 11; obziw gie CH. 2 atd.
- oděnie* arma: Prfigmí odyenye XXXIV 2; zetrfe odienye XLV 10; zubowe gích odienié LVI 5.
- odieti* operire: odieny budte habu LXX 13, CVIII 29
- odkodlúčení* abominatio: w odkodluczenych k hniewu zbudili su gei CMD. 16.
- offěra* sacrificium: Offieri a obieti nerodil si XXXIX 7; holo-caustum: Tehdi obliubis obieti a offieri L 21.
- offěrovati* offerre: Obieti zrfidyge offierowati budu LXV 15; offierowati budu LXVII 30, LXXI 10.
- ohavenstvie* opprobrium: ohawenftwie XXI 7; vezžnyen fem w ohawenftwie fufiedom mym XXX 12; ohawenftwím nemudremu dal si mie XXXVIII 9; Polozil si ny ohawenftwím XLIII 14; ignominia: Napln oblicziege gích ohawenftwy LXXXII 17.
- ohaviti*: ohaweny uczžnyeny su (abominabiles facti sunt) LII 2; vezžnyen íeft ohawen (opprobrium) fufiedom fwím LXXXVIII 42.
- ohenný* ignis: zezzewie ohenne XVII 13, 14; w ofwiecenyu ohennem LXXVII 14.
- ohlav* camus: W ohlawi a w uzdie oblicziege gích fepny XXXI 9.
- ohlobně* columna: ya fem ztwardil ohlobnye gegie LXXIV 4; w ohlobny oblakowej mlawieffe k nyu XCVIII 7.
- ohněný* ignitus: Ohnyenu mluw twu a fluha twoy mílowal to CXVIII 140; ignis: Ulozis gie iako pecz ohníenu XX 10.

ohyzda opprobrium: naplnyena iest duffie ma ohôzd prfelis-
nych CXXII 4.

ochod circuitus: W ochodye nemîloftwî chodye XI 9.

ochotný jucundus: bud bohu naflemu ochotna a okraflena
chwalitednôft CXLVI 1; flawu ochotnu daite LXXX 3;
ochoten fem (delectatus sum) LXXVI 4 atd.

ochuděti: ochudiel fine (pauperes facti sumus) LXXVIII 8.

ochutiti delectare: wezer ochutis LXIV 9.

ochwiti sě exereeri: U prfikazanych twich ochwiti fie budu
CXVIII 15. Obyčejně: *vzochwiti*.

ojednělý solitarius: nakozto wrabecz ogiednyeli CI 8.

oklúčení circuitus: w oklúčeníu ieho ftan ieho XVII 12.

oklúčiti circumdare: We dne 1 w noei oklúčeníu (za *oklúčeníu*)
gie zloft LIV 11; Sftitem oklúčeníu tie ťwda XC 5; operire:
neprateh oklúčeníu morze LXXVII 53; pracocupare: Oklúčení-
me obhezei ieho XCIV 2; circuire: oklúčeníu fu mye
CXVII 10; concludere: Any fi mye oklúčeníu XXX 9; com-
prehendere: Oklúčeníu fu mie zlofti XXXIX 13; amictus:
oklúčeníu fi ťwjetloftîu CIII 2 atd.

okol circuitus: w(r)tranye mnohich bidlúčeníu w okole XXX
14. — *okolek*: Ufiela w okolek XXXIII 8; w okoleie naflem
XLIII 14; mrakawa w okoleie ieho XCVI 2 atd.

okrášlený decorus: okraflena chwahtednôft CXLVI 1.

okršl circuitus: Hlawu okršlil gieh CXXXIX 10.

oliveta oliva: dielo oliwetî *CH*. 17.

olivetský olivarum: otmładî olywetî CXXVII 3.

omdleti infirmari: Kolenye mogli omdlele fta CVIII 24; omdlena
ieft ruka *CMD*. 36.

omězdovati incantare: Giezto neufliťie hlafťu czarodíeynyko-
wich a giedowateie omyezdiegíeieho (incantantis) LVII 6.

omluvenie excusatio: k omluwenym omluwenye w hrťiefťiech
CXL 4.

omluvovati obloqui: Ot hlafťu ukaragíeiech a ot omluwugíeiech
XLIII 17.

omračiti obscurare: Poťlal temnoftî y omračil CIV 28; Nebo
temnoftî neomraezie fie ot tebe CXXXVIII 12 atd.

on is: Wzwladnes gymî II 9; zlamas gie II 9; ipse: nenye
zdrawie giemu III 3; ille: ťud ye V 11; prťípwl gie VII 13 atd.

oněměti mutuari: Onyemye hrťiefnyk XXXVI 21; Onyemíel
fem XXXVIII 3 atd.

opak in dorsum: ulozis gie opak XX 13.

opakovati poenitere: nebude opakowati CIX 4.

opatření conspectus: w opatřeníu mem XXXVII 18,
LXXXIX 8, XCVII 2, 6 atd.; Sion: Dobrotywíe uezîu
w dobrej wohi twet opatřeníe L 20.

- opatřiti* considerare: neopatřil XCIII 9; opatřil posledki gich
CMD. 20; tueri: f lyona opatřil tie XIX 3.
- opěkati se*: hospodyn opieka sie mnu (sollicitus est) XXXIX 18.
 Srovnaj polské: *opiekać się*.
- opieti* circumdare: opat budu kozlû mu 157^a 8.
- opiv* crapulatus: zbuzen iest... iakozto mocni opiw ot wina
 LXXVII 65.
- oplakati* rigare: postelû mu oplaczû VI 7.
- opojiti* inebriare: strast ma opogucie XXII 5; Opogyu strziel
CMD. 42.
- opoka* petra: Abi stal sred z opoki *CMD.* 13.
- opustiti* desolare: miesto ieho opustili LXXVIII 7; dimittere:
 opufty ptwo mnye mlwu mu 153^a 21.
- opušenje* delictum: slowa opušení mych XXI 2.
- osob, osoba* persona: Any pohanygujuce offobow SA. 4; gyna
 iest offoba otcie SA. 5 atd.
- ostati* permanere: any oftane V 6; derelinquere: oftala mne
 iest sila ma XXXVII 11.
- ostati* praevalere: oftal fem pt nyemu XII 5; subsistere: duch
 ieho... neoftogi CII 16.
- ostrichati* quaerere: Ostrichai flubi tweho CXVIII 176; oby-
 čejně: custodire.
- ostrý* asper: wifbobodil nye ot slowa oftreho XC 3.
- osvěta* illuminatio: Hospodyn ofwieta ma XXVI 1.
- oswiecenie*: w ofwiecenyu ohennem LXXVII 14; w ofwiece-
 nyu oblieziege tweho LXXXIX 8; nocz ofwieceny me
 CXXXVIII 11.
- otdovený* ablaetatus: Iakozto otdogeny u materzie fwe CXXX 2.
- otehnati* dispergere: neotzenu meho mylofrdie LXXXVIII 34.
- otevřieti* attollere: Otewršiete wrata XXIII 9; obyčejně: aperire.
- otchoditi* vadere: duch otchozûci LXXVII 39; discedere: Po-
 hrziel si otchodyucimy ot řwednlôsti twich CXVIII 118.
- otchýliti, otchylovati* amovere: ienz iest neotchilil modlitwi me
 LXV 20; auferre: procz neotchilûges zlofti me 153^a 12.
- otiežiti* gravare: otiezena iest ruka twa nade mnu XXXI 4.
- otjieti* auferre: otyal lud swoy LXXVII 52; convolvi: Naro-
 zenye... otiato iest CE. 12; transferre: Otgie powietrie ot
 nebes LXXVII 26.
- otkrmiti* enutrire: otkrmys mie XXX 4; on tie otkrmy LIV 23.
- otkřisti* efflorere: kwiet polki tak otektwe CII 15.
- otlosovati* absorbere: otlořfowany fu prfikheznany fkale fudcie
 gich CXL 6.
- otmlad* novella: Synowe twogi iako otmladi olywetfti CXXVII 3;
 Gichzto synowe iako otmladowe sezepowe CXLIII 12.
- otmluvenie* redargutio: neymage w uftech otmluwenye
 XXXVII 15.

otnož propago: proftrfiela... az do rzieky otnozi gegie LXXIX 12.

otpadnúti decidere: otpadnu mzdu ot neprfateľ VII 5.

otpověďanie contradictio: Wypst mie ot odpovedanye ľud-fkich XVII 44; widiel sem... ptiwne odpovedanye LIV 10; Uftawils ny w odpovedanye neprfateľom LXXIX 7.

otpušćovati parcere: Dokowad neotpušćezuges my 153^a 5.

otrěkání contradictio: Uchowas gie ot otrěkáníe iazikow XXX 21.

otročie mercenarii: iakozto otroczie dnowe geho 155^a 20.

otšchyľovati declinare: ofschilyľuaciego ote inne... nepoznawach C 4.

otstáti distare: Gelykoz ofstogi wchod ot zapada CII 12.

ottieti amputare: Otetny ruhotu mu. CXVIII 39.

ottrhnúti concidere: otrhnu ot obliczege ieho neprfately LXXXVIII 24.

ottušiti mitigare: Aby mu ottuffil ot zlich dnow XCIII 14.

otučněti incrassare: Otuczniel iest změleh CMD. 15; otuczniel CMD. 15.

otukárati (= ot + ukárati) execrari: otukarachu slowa ma LV 6.

otvoditi reducere: otwodyge CA. 6.

otvořiti aperire: neotworzuge uft fwich XXXVII 14; neotworich uft mich XXXVIII 10 atd.; dilatare: otworz ufta ma LXXX 11; revelare: Otworz oči mogli CXVIII 18; Row otworzení (patens) hrdlo gich XIII 3.

otvrátiti evertere: Otwratil si fwiedeczstwo LXXXVIII 40; auferre: neotwraciuy z uft mych slowo CXVIII 43.

otvrditi obdurare: nerodte otvrditi frdeie waffe XCIV 8.

otvrdnj durus: Ukazal si ľudu twemu otvrdna LIX 5.

otzývati revocare: Neotziwai inne CI 25.

ovoce morus: owoce gich w ginyu LXXVII 47; obyčejně: fructus.

ovodněti inundare: bištržině owodnychy su LXXVII 20.

ovšem utique: owšiem L 18, LIV 13, LVII 2, 12; omnino: owšiem SA. 34.

ozvati respondere: ya se ozowu tobie 155^b 14.

ožěci urere: slunce neozze CXX 6.

Pabjan Fabianus: Swati Pabgiene 149^b 5.

padenie ruina: rozmnozen, iest w nych padenye CV 29.

pakli: A pakli (Et si) wchodieffe XL 7; A pakli (Si autem) opufte LXXXVIII 31.

památovati, *památen býti* memorem esse: Pamaten bud wfiech obiety twich XIX 4; Pamaten bud snatka tweho LXXIII 12; pamatem sem bil boha LXXVI 4; recordari: pamaten bude mee 155^b 9 atd.

- paměť* memoriale: pamiet twa CI 13, CXXXIV 13; obyčejně: memoria.
- paměťivý* memor: Pamyetiw budu gmeny tweho XLIV 18; pamyetiwi su prfikazany ieho CII 18; memini: Pamietyw bud dnow starich *CMD.* 7 atd.
- panoš* servus: iako ocezi panos CXXII 2.
- panovati* militare: w nychzto nynye panugiu 155^b 12.
- parohový* viz *rarohový.*
- pastevný* pascuae: na oweie twe pastewne LXXIII 1; lud pastewny XCIV 7 atd.
- pastva* pavementum: Prfidrzela sie pastwie duffie ma CXVIII 25.
- pazderie* stipula: ienz gie iest pozrziel iakzto pazderzie *CME.* 7.
- paznoht* ungula: nad telecz mladi, rohi wikazugûuci a paznohti LXVIII 32.
- peklný* inferni: strafti peklne nalezli su mye CXIV 3; obyčejně: pekelný.
- peleš*: sezenye lwowe bidle u pelesiech (in abditis) XVI 12.
- pěníe* cantatio: W tobie pienye me wezdi LXX 6.
- peský* pessimus: Smrt hršiefnich peska XXXIII 22.
- Petromila* Petronella: Swata Petromylo 150^a 22.
- pevnost* adeps: pewnoft fwu zaklenuli su XVI 10.
- písati* scribere: Pisano to bud w narodie CI 19; obyčejně: psáti.
- plece* scapula: Plecîma fwîma zaflony tobie XC 4.
- plesati* plaudere: plefte rukama XLVI 2.
- plod* semen: wfelhky plod XXI 25; fructus: plod gich LXXVII 46; germen: nebude plodu u wynunciech *CH.* 17 atd.
- plodičství* ubertas: pole twa naplnyena budu plodiezftwi LXIV 12.
- plodistevnost*: podiekuite wfelhke plodystewnofti (universa germinantia) w zemî hospodynu *CD.* 76.
- plodistevný* fructiferus: Zemyu plodistewnu u mîrskoft (ulozil) CVI 34; drzfiewe plodystewne CXLVIII 9.
- plúti* fluere: iakozto woŕk plowe LXVII 3; Hori iako woŕk plowiechu XCVI 5.
- plvĕti* liquefacere: pilwucie vezîny gie CXLVII 18.
- pobiti*, *pobíjeti* percutere: pobil si wfeczky III 8; Yenz iest pobil krale CXXXV 17; affligere: pobiyal si lud XLIII 3.
- poctivý* honorificatus: Ale mnye potftwy su pisietelee twogi CXXXVIII 17.
- počinek* principium: v poczyncie wesele meho CXXXVI 6.
- poddati* tradere: poddal iest u wizenye mocz LXXVII 61; Poddan sem LXXXVII 9; trahere: Ne ťpolu podday mie f hršiefnyki XXVII 3.
- poděkovati* benedicere: Podiekuite hospodînu CII 20, 21; podiekuŕu gmenyu twemu CXLIV 1 atd.

- podjíti* subsequi: A milofrdye twe podeide mie XXII 6.
- podlé* juxta: podle tebe V 6; podle chodu meho CXXXIX 6; secundum: podle mnoftwie nemlofty V 11; Sud mye podle pravdu VII 9; apud: Podle mne modlitwa XLI 9; secus: podle pekla CXL 7; circa: podle zubow mích 156^b 17 atd.
- podložiti* subicere: Wfeczno podložil fi VIII 8.
- podměstek* suburbanum: z podmíetkcow mífsta gomore *CMD.* 32.
- podnož* scabellum: Donedz nepolozyu neprfateľ twich podnozyú noham twym CIX 1; wzmodlte podnoz XCVIII 5.
- podolé* convallis: podole ftanowíft rozmíerziú CVII 8.
- podolek* fimbria: u podolciech zlatich XLIV 14.
- podružný* incola: mnoho podružna bíla duffie ma CXIX 6.
- podružstvo* incolatus: podružftwo me pđleno íeft CXIX 5.
- podstáti* subsistere: w hubenftwich a nepodftogie CXXXIX 11; człowiecziemu tieleftwiú podftogie *SA.* 30.
- podstava* substantia: nenyé podftawí LXVIII 3; podftawa ma w naidoleíftich zemfkich CXXXVIII 15; any podftawí rozkodluczyugyuez *SA.* 4 atd.
- podtlačiti* supplantare: podtlaczil fi pod mie wftawagúcie pti mnye XVII 40; nebude podtlaczen chod ieho XXXVI 31; conculcare: podtlaczís lwa XC 13.
- podvihnúti* elevare, levare: podwizena íeft welebnofť twa VIII 2; Podwihny rucie twogí LXXIII 3; attollere, tollere: Podwihnyete wrata XXIII 7, XCV 8.
- pohané* gentes: bude panowati pohanom XXI 29; k nyczemuz prfiwedes wfeczki pohaný LVIII 9; wfeczky pohaní welbítu budu geí LXXI 17 atd.
- pohaněníe* confusio: pohanyenyé obliczege meho prfišlo íeft mnye XLIII 16.
- pohaníti, pohaňovati* confundere: Pohaníeny a potupyeny bude XXXIX 15; pohanyeny fu LII 6; nebudu pohanyen CXVIII 6; reprobare: pohanyge radí knyezecie XXXII 10 atd.
- pohanský* gentium: wfeczky czeledy pohanfke XXI 28; pohanfzi bíeífowe XCV 5; Modlí pohanfke CXIII (12), CXXXIV 15.
- pohorek* collis: pohoreí LXXI 3, *CD.* 75; častěji: *pahorci* CXIII 4, CXLVIII 9, *CH.* 6.
- pohrděti, pohrzeti, pohrzovati* desplicere: any pohrzei mnu XXVI 9; nepohrzny pfbu mu LIV 2; donedz nepohrdie neprfateľi fwymy CXI 8; spernere: pohrdyme wftawagúcímy ptiw nam XLIII 6; nebo íeft pohrdiel gymy LII 6 atd.
- pohřeb* f. sepultura: Skrze fmrt a pohrzeb twu 151^a 15.
- pohřebsti* conglutinare: pohrzebena íeft w zemí brzúcho nafše XLIII 25; sepelire: nebíeífě kto bí pohrzebl LXXVIII 3.
- pohřúziti* infingere: Pohrzúuffen fem u bahnye hlubokem LXVIII 3.

- pohuba* interitus: Yenz wikupuge z pohubi zivot twoi CII 4.
- pohynúti* deficere: ya sem pohínul XXXVIII 12; rozwalal šiny pohínulch (interemptorum) Cí 21.
- pochváliti, pochvalovati* benedicere: pochwalú tie LXII 5; gloriari: hršiefnyei pochwalowati sie budu XCIII 3; gizto sie pochwalúgú XCVI 7 atd.
- pojednú* simul: potupy budte pojednu XXXIX 15; gyunocha pogednu y dievku CMD. 25.
- pajiti* potare: bistršiny rozkošš twe pogiti budes gie XXXV 9.
- pokázati* ostendere: pokaze nam dobre IV 6.
- pokoj* cubile: na pokogú swem XXXV 5; w pokogich swich CXLIX 5; Jerusalem: zdi myesta pokoge L 20; obyčejně: pax.
- pokojný* patiens: Boh sudcie šwi, moczní a pokojní VII 12; hospodine myloštwi a mílošrdny, pokoíny LXXXV 15; mansuetus: ulšie pokoíny i wzwešele sie XXXIII 3.
- pokolenie* generatio: pokolenye hledagúce geho XXIII 6; pokolenie potworzene jest CMD. 20; tribus: kazal jest bidliti pokolenyu izrahelskemu LXXVII 55; pokolenie effrem newiwolil LXXVII 67; semen: mluwil jest k otezom nasyim, abrahamowi i pokolenyu geho M. 55 atd.
- pokusiti, pokúšeti, pokušovati* probare: Pokušil si řdcie meho XVI 3; pokušil sem tebe LXXX 8; examinare: ohnyem pokušil si mne XVI 3; iako pokušúgú šriebra LXV 10; tentare: pokušil su mne XXXIV 16; kdezto su mne pokušiel(1) otei wašš XCIV 9 atd.
- pokúšený* tentationis: Tak w drazdieniu wedle dne pokušieheho XCIV 9.
- poléci* statuere: ot ofidla, jesto su polekli mné CXL 9.
- poledne* Auster: Boh ot poledne přšide CH. 3.
- pólnoc* Aquilo: ot polnoci CVI 3.
- polský* campi: dobitek polški VIII 8; drwa polška CIII 16; agri: krafnošt polška XLIX 11; kwiet polški CII 15, 155^b 3; zwierzata polška CIII 11.
- polúbiti* osculare: poliúbil su sie prawednošt a míř LXXXIV 11.
- pomenšiti* minuere: Poměšils ho mašem VIII 6.
- pomieniti* imputare: gemuzto hospodyn nepomieny hršiecha XXXI 2; reputare: Přš(e)šupugúcie pomyenyl sem wšeczkní hršiefnyki CXVIII 119; pomyenyeno jest gemu CV 31; aestimare: pomienyeny sine iako owcie XLIII 22; Pomienyeny sem š chodúciemy LXXXVII 5; adjicere: czil ten nepomieny, abí wštal XL 9; existimare: Pomyenyl si lešnye XLIX 21.
- pomietati* scopare: pomietach duch moy LXXVI 7.
- pomodliti se* adorare: pomodlu sie k koštelu šwatemu CXXXVII 2.

- pomstiti, pomstovati* vincere: pomstis, kdís fuditi budes L 6;
ulcisci: pomstúge we wfíech nalezeních gích XCVIII 8.
- poně* forsitan: sehawal bích fie bil ponye ot nyeho LIV 13.
- poplaňovati* concutere: hlas bozi poplanygúci pufez XXVIII 8.
- poplž* lapsus: wípřtil si nohi me ot poplžú (sic) LV 13, CXIV 8.
- poraziti* allidere: porazil si mye CI 11; porazi maliuczke twe
CXXXVI 9; zpřwuge porazene (elisos) CXLIV 14, CXLV 8;
percutere: porazú *CMD.* 39.
- poříditi* ordinare: gizto porfidie fwiedecztwie XLIX 5.
- poroditelnice* genitrix: Swata bozie porodytelnycie 148^b 5.
- porokování* increpatio: u porokowaních XXXVIII 12; pod-
kopana ot porokowanye obliezgie tweho zhynu LXXIX 17;
Přied porokowanym twím zabiehnu CIII 7.
- porokovati* increpare: porokowati bude mnye CXL 5; arguere:
porokowati budu tobie XLIX 8.
- porúhati* exprobrare: poruhachu fie mnye XLI 11, CI 9.
- posahovati* captare: Pofahowachu na duffiu přwedlného XCIII 21.
- poselkyně* ancilla: syn poselkúnye twe CXV 16.
- posílití* confortare: posílení su nade mnu XVII 18; Posíleny
su LXVIII 5 atd.; ale též vyskytuje se: posílniti.
- posledek* novissimum: opatrřiu posledki (novissima) gích
CMD. 20.
- poslední* novissimus: urozumyegú v poslednych gích LXXII 17;
az do pekla poslednieho (ad inferni novissima) *CMD.* 22 atd.
- posmíeti, posmievati* se irridere: Any my fie posmúegú XXIV 3;
posmúewati fie bude gím XXXVI 13; deridere: posmnyeges
fie gím LVIII 9; Wřiezkný posmúewal su fie mnu XXI 8;
subsannare: posmúewal su fie namy LXXIX 7.
- pospěti* intendere: Twe twarzi i krafí twe pospíey XLIV 5;
festinare: ku pomahany mnye pospíey LXIX 2.
- pospílení* subsannatio: posmúewal su fie mnye pospílený
XXXIV 16; pospílenym i posmúewanym XLIII 14; insania:
newzezřiel u pospílenye lřtíwa XXXIX 5; gehořto si uezíníl
ku pospílenyu gemu (ad illudendum ei) CIII 26 atd.
- pořt* jejunium: Skřzie pořt 151^a 14.
- postava* substantia: pořtawa ma XXXVIII 6, LXXXVIII 48;
Zyadaí hehewnyk wfíuczknú pořtawu CVIII 11.
- postaviti* concludere: pořtaw přti tiem XXXIV 3.
- postele* stratum: pořtelú mu oplaczú VI 7; na pořteli me
LXII 7.
- postíhati* persequere: Wípřt mie... ot pořtuháçící(c)h mie
XXX 16.
- postyděti* se erubescere: nepořtízú fie XXIV 2, 20, XXX 18.
- posvědçiti* testificari: posfwiedezú tobie XLIX 7.
- posyřiti* coagulare: yakozto řir pořřzil řy mye 155^b 20.

- potlačiti* conculare: potlaczł w femi ziwot moy VII 6; potlaczł mye LV 2; Potlaczłi fu mye LV 3; supplantare: mĩłłi potlaczłi chod moy CXXXIX 5 atd.
- potomek*: zbil ıest neprfatchi swe u potomki (in posteriora) LXXVII 66.
- potřeba* oportunitas: spomocznĩk u potrřebach IX 10; hrzies u potrřebach IX (22); negotium: ot potrřebi XC 6; necessitas: z gich potrřieb wıprostł gic CVI 6; z potrřieb gich wyřwobodł gic CVI 19.
- potřebnĩ* opportunus: w czasu potrřebnem XXXI 6, CXLIV 15.
- potřebovati* requirere: řwđi potrřebuge hospodyn XXX 24; postulare: obieti nepotrřebował ři XXXIX 7.
- potrřnũti* interrumpere: Potrřł morze LXXVII 13.
- potruskovati* annuere: potruskagũ oczĩma XXXIV 19.
- potupa* abusio: Geřto mluwita . . . u potupie XXX 19; calumnia: Wikup mĩe ot potup CXVIII 134.
- potupenie* contritio: Potupenie . . . w cieřtach gich XIII 3; supplantatio: wzwelbil nad mye potupenye XL 10; reverentia: Tĩ wies potupenie me LXVIII 20.
- potupiti, potupovati* corripere: any potupuy mne VI 2; arguere: nepotupuy mne XXXVII 2; revereri: potupeny budte XXXIX 15, LXIX 3; reprobare: rod řynow twich potupil fem LXXII 15; contaminare: potupena ıest w czĩnyech CV 39; abominari: potupil ıest dıedıczřtwo swe CV 40; condemnare: wĩdy potupen CVIII 7; contemnere: potupen fem CXVIII 141; calumniare: at potupis 153^b 4; ponyzi potupĩcie (calumniatorem) LXXI 4 atd.
- potvoriti* pervertere: ř potworzenĩ potworzen budeř XVII 27; pokolenie potworzene ıest CMD. 20.
- potverditi* confortare: ranye me potwrđy ho LXXXVIII 22; obyřejnĩ: confirmare.
- pověř* parabola: uczĩnien fem gĩm u powieřt LXVIII 12; Otewru u powieřtech uřta ma LXXVII 2; fabulatio: Prřıpowiedał ři mi zlořtwi powieřti CXVIII 85.
- pověřtovati* psallere: we mnĩe powieřtowachu LXVIII 13.
- pověřtie* aer: w oblacıech powieřři XVII 12; Ausřer: Otgıe powieřřie ot nebes LXXVII 26; u polednem powieřřiu CXXV 4; procella: řtal duch powieřřie CVI 25.
- powlaka* caligo: w zemyu temnu a pokřitu powlaku řmřtedlnu 157^b 9.
- povodnĩ* ductilis: w trubach powodnĩch XCVII 6.
- povolavati* sentire: Acz fem pokornĩe nepowolawal CXXX 2.
- povraz, povrãzek, funis, funiculus*: Powrãzi hrřiefnych obgıeh řu mye CXVIII 61; A powraz zpřřřieř řu CXXXIX 6; Powrãzci padł řu XV 6; rozdıelł gĩm zemyu powrãzkem dıehczowĩm LXXVII 54; powrãzek dıedĩny wãřie CIV 11;

- powrazek moy sřihal si CXXXVIII 3; powrazek diiedzstwa ieho CMD. 9.
- powýšenie*: u powýšenyu (exaltatus) ponyšfen sem LXXXVII 16.
- powýšiti, powyšovati* magnificare: ze powýšuges ho 153^a 1; obyčejně: exaltare.
- pozdě vespere*: Pozdie i rano LIV 18.
- pozniuti* absorbere: woda pozniula ny CXXIII 4.
- pozvati vindemiare*: pozwali su gie wliczkny LXXIX 13; vocare: Pozowes mne 155^b 14.
- požehmati* benedicere: ty požehnas řwemu V 13; Wdowu ieho požehnow požehnařiu CXXXI 15 atd.
- poželeti* plangere: abich malo pozelel boleřti me 157^b 7.
- požičiti* concedere: Aby řrdie řkruffeny a řtudniěie plakanye nam pozicziti raczil 151^b 10; ale pozicz nam czařfu 152^b 5.
- pracny inops*: Pro hubenřtwie řeczniě... nynye wřtanu XI 6; prřielřtili chudeho a řeczneho XXXVI 14; egenus: Wyprořezuge... řeczneho a chudeho XXXIV 10 atd.
- pravda justitia*: boh řwdi me IV 2; obiet řwdi IV 6; acquitas: Milowal... krřiwdu wiece mluwiti nez řwdu LI 5; bonitas: ezin řwdu XXXVI 3 atd.; často tež: veritas.
- pravednost justitia*: řwedenřti milowal X 8; řwedenřti ieho neottehnal sem XVII 23; Prawedenřt twa iako hori bozie XXXV 7; acquitas: wiz řwedenřti XXXVI 37; nezřnyena u řwdie a prawedenřti CX 8; justificatio: k ořřřiehanu řwedenřti CXVIII 5; naucz mře řwedenřtem CXVIII 12; veritas: vmřřeny su řwedenřti od řynow ezłowiezich XI 2; iudicium: ot řwedenřti twich CXVIII 118 atd.
- pravedny justus*: Oczu bozi nad řwedenřnymy XXXIII 16; rectus: prawedenřnym řuffie chwala XXXII 1; verax: hofpodine... řwedenřny LXXXV 75; prřikazanye twa řwedenřna (veritas) CXVIII 86; řwedenřny (acquitas) řudowe twogi CXVIII 75 atd.
- pravost acquitas*: řuditi bude řwiet zemře u řwořti XCV 13; justitia: we mluwie řwořti twe CXVIII 123 atd.
- pravovati parare*: prawuge zemř deřřez CXLVI 8.
- pravý rectus*: genz zdrawi ezřnys řweho řrdie VII 11; prawie řudte LVII 2; justus: nezahmete ř ciejř řwe II 12; ty požehnas řwemu V 13; Prawa su (Aquitas) řwiedzřřtwie twa CXVIII 144 atd.
- řřebaj praeda*: lew hotow ku prřiebogřiu XVI 12.
- řřebajnictwo rapina*: prřieboynyřtwia nerodte zadati LXI 11.
- řřebyti permanere*: zalořil si zemyu i prřiebude CXVIII 90 atd.
- řřějvati perseverare*: Yednanym twřm prři(e)biwa den CXVIII 91.
- řřěčitati numerare*: Ienz prřieczita mnořtwie hwiezd CXLVI 4.

- předběhnúti* anticipare: Prziedbiehle ſta bdiencye oczí mogli LXXVI 5.
- předjíti* praevenire: Prſiedelle ſta oczí mogli CXVIII 148; anticipare: brzo prſiedeide ny LXXVIII 8 atd.
- předloženie* propositio: otewru w chwale prſiedlozenye me XLVIII 5.
- přehořký* amarissimus: krea prſiehorzka *CMD.* 32.
- přechod* adinventio: u prſiechodíech LXXVI 13, LXXX 13.
- přechoditi* perambulare: prſiechodye ſtefki morſke VIII 9; wrch wlaſſow prſiechodyucích LXVII 22; transire: ſtrſieli tebe prſiechodie LXXVI 18; Roztrhowachu gey wſieczkny prſiechodieci LXXXVIII 42; praetergredi: gizto prſiechodie cieſtu LXXIX 13 atd.
- přelstíti* dejicere: Aby prſielſtíli chudeho XXXVI 14; decipere: neſem prſielſcezen LXXVI 3; fraudare: neyſu prſielſcezenî LXXVII 30.
- přemilý* dilectus: Kako prſiemyle ſchraný twe LXXXIII 2.
- přemnožſtvo* abundantia: Wzeide prſiemnoſtowo pokoge LXXI 7.
- přemoci* praevalere: Slowa zloſtíwích prſiemohla ſud nad ny LXIV 4; prſiemozene (vinctos) w zebracſtwie CVI 10.
- přemysliti* praetendere: Prſiemíſl míloſrdenſtwie twe XXXV 11.
- přepustiti* dimittere: Toho dle prſiepuſt ny 157^b 6.
- přeslyšeti* percipere: uſſyma prſielſis proſbu mu CXLII 1.
- přestřieti* operire: prſielſtrſiela ſie nad ſbor abironow CV 17.
- přestup* praevaricatio: czînyucie prſieſtupy nenawídiech C 3.
- přestupovati* praevaricari: Prſi(e)ſtupugîucie pomyenyel ſem CXVIII 119; Widiel ſem prſieſtupugîuce ſtaw CXVIII 158.
- přetichnúti* silere: prſietiehli ſu wlnî CVI 29 atd.
- přetrpký* amarissimus: ſzeru gîje ptaci hríſſeným prſietrpkím *CMD.* 24.
- přetvrdý* firmissimus: na horze diedycſtwa tweho, prſietvrdeho bidla tweho *CME.* 17; durissimus: z ſkali prſietvrde *CMD.* 13.
- převysoký* altissimus: prſiewíſokowo ulozil ſi vtoczíſceze XC 9.
- přezřieti* praevidere: wſieczknî cieſti me prſiezřiel ſi CXXXVIII 4.
- přežest* terror: prſiezieſti twe zamutily ſu mîe LXXXVII 17.
- přičakati* expectare: neprſieczakagîu pſwdí twe *CE.* 18.
- přičiniti* efficere: ſtrſieli ſwe horucým prſieczînyl VII 14.
- přídolé* convallis: u přídolíu ſtanowíſt LIX 8.
- přidržeti se* adhaerere: Prſidržala ſie paſtwie CXVIII 25; Prſidržal ſem ſie ſwídeczſtwí twích CXVIII 31.
- přiebytek* tabernaculum: prſieydu v mîeſto prſiebitka dywneho XLI 5; Prſiebitci gích ot naroda do naroda XLVIII 12 atd.
- přielíſný* abundans: naplnyena ieſt duſſie ma ohîzd prſielíſnych CXXII 4.

- přieval imber*: Yakozto přiewal nad bile *CMD.* 2; wfeliki přiewal *CD.* 64.
- přihotování* praeparatio: přihotowane srdce gich fliffalo 1est ucho twe *IX* (38); sud přihotowane stolcie twe *LXXXVIII* 15.
- přihotovati* praeparare: přihotugiú plod twoi *LXXXVIII* 5; gemu přihotowagiú sie mysleny *CA.* 3; parare: Ti si přihotowal zpweny *XCVIII* 4 atd.
- přichoditi* venire: na ufwtie přichodiechu k niemu *LXXVII* 34; přichodiece přidu *CXXV* 6.
- přichoz, přichoží* venturus, advena: 1esto přichozi 1est *LXX* 18; přichozieho zabili su *XCIII* 6; ostrieha přichozie *CXLV* 9; Sudcie wierzitedlen si biti přichoz *HA.* 19; Ottad přichoz 1est *SA.* 37.
- přijednati* comparare: přigednan 1est yalowatom *XLVIII* 13, 21.
- přijemce* susceptor: přigiemcie moy *III* 4, *XVII* 3, *XLI* 10; susceptio: přigiemcie hlawi *CVII* 9; Ti k wifwobozenyú přigiemcie (ad liberandum suscepturus) czlowieka *HA.* 16 atd.
- přijemník* susceptor: Pomoczník a přigemnyk moy si ti *CXVIII* 114.
- přijieti* afferre: zadosti gich přiyal *LXXVII* 29; apprehendere: Přigimiete kazn *II* 12; obyčejně: suscipere.
- přikázanie*: ku přikazanyu (ad confitendum) gmeny boziemu *CXXI* 4; obyčejně: praeceptum.
- přikázati*: přikazal nam (illuxit nobis) *CXVII* 27.
- přiklad* parabola: Naklonyu u přiklad ucho me *XLVIII* 5; propositio: mluwiti budu przikladi *LXXVII* 2.
- přikličnaný* (snad za *přikličuaný*) junctus: otloffowany su přikheznaný fkale sudcie gich *CXL* 6.
- přikrytie* tegmen: u přikritiu křidlu twu *XXXV* 8; opertorium: A iakozto přikritie pmienis gie *CI* 27.
- přikvačiti* operire: přikwaczila woda *CV* 11.
- přina* stipula: iako prziny přied obheziegem wietrowim *LXXXII* 14; v *CME.* 7: iakzto pazderie.
- přinošovati* afferre: přinašujete (sic) dari *LXXV* 12.
- přinutiti* irritare: přinutili su gey k wodye *CV* 32.
- připodobnati* assimilare: připodobnagiú sie stupagucim w giezero *XXVII* 1.
- připowiedati* narrare: Připowiedali su my powiesti *CXVIII* 85.
- přirknúti* adjicere: přirzku nade wfhu chwala twu *LXX* 14.
- přisieti* jurare: přisfal sem dawidowi *LXXXVIII* 4; Yednu přisfal sem w swatem mem *LXXXVIII* 36; yako si přisfahl dawidowi *LXXXVIII* 50; giuzto sem přisfahl *XCIV* 11 atd.
- přispáreti se* affluere: sbozie acz sie přisparzie *LXI* 11.
- přispěti* intendere: přispiel my *XXXIX* 2.

- přístáti* astare: přístal jest wšley cieštie XXXV 5; Přístogi kralowa na prawici twei XLIV 10; přístogy ku prawici chudeho CVIII 31.
- přisvahnúti* adhaerere: Přiswiedny iazyk moy dasnom CXXXVI 6.
- přístie* adventus: Skrzie přístie ducha šwateho 151^a 19.
- přitrhati, přitrhnúti* attrahere: kdiz přitrha gey IX (30); přitrhl sem duch CXVIII 131.
- přitřieti* confringere: rohî hršiefních přitřetu LXXIV 11.
- přitupovati* configere: přitupuge sie trnye XXXI 4.
- přivěsti* redigere: k nyczemuz přiwedl jest witezie LXXVII 59.
- přizřieti* intendere: Přizřel ku přbie me CXLI 7.
- přizwati* advocare: Přizwal neb(e) ze šwrehka XLIX 4.
- prodlenie* longitudo: Prodlenie dnow napnyu gei XC 16.
- prodliti* dilatare: w zamuteie pdlil gfi my IV 2; prolongare: podruzstwo me pdleno jest CXIX 5.
- produch* cataracta: w hlašu pduchow twieh XLI 8; rupes: pduch u wodi študnyezne CXIII 8.
- proklatý* maledictus: pkleti, gízto šchylugú ot přikazany twieh CXVIII 21.
- prokni* unusquisque: (ge)ššitna mluwih jednak pkny XI 3; pkniemu nawratis wedle czynow LXI 13; omnis: bal sie jest prokny czlowiek LXIII 10; ztratil sy proknyeho (omnes) LXXII 27.
- promluwenie* eloquium: ze sie šlubie pmluwenie XVIII 15.
- propast* lacus: Propast otewřiel VII 16; uzdrawil si ot štupa-gincieh u propast XXIX 4; puteus: any roziewuy na mie ppast uř twieh LXVIII 16 atd.; obyčejně: abyssus.
- prosba* obsecratio: uřlyma přieřlis prošbu mu CXLII 1; obyčejně: deprecatio.
- prošedek, prostředek* medium: u přiedie XXI 15, XLV 6, XLVII 10, LXXXI 1, CVIII 30, CIX 2, CXV 19; u přiedie LXXIII 12, *CJ.* 6; u prošedie C 2, 7, CI 25, *CH.* 2; u prošedie LXXIII 4, *CH.* 2; z přiedka CIII 12; mezi přiedkem CIII 10; u přšriedie XXXIX 9, LIV 16 atd.; a jednou: u přřied ieho *CME.* 19.
- prospievati* prosperari: kterziz přpiewagú w šwei cieštie XXXVI 7.
- prostiti*: přtil š (eruisti) duřšiu mu z pekla LXXXV 13.
- prostřieti* sternere: přřiel sem postelú mu 156^a 15.
- prosvietiti* illucescere: Prořvietila šu sie zabrřezdienie LXXVI 19; Prořvietili šu sie bhřkoti XCVI 4; illuminare: oblicy twoi přšviet CXVIII 135.
- prošenie*: k přtienu (ad dirigendos) noh našieh *CZ.* 79.
- proti, protiv, protivu* adversum: pty mnye III 2; ptiw mnye LIII 5, LXVIII 13; ptiwo mnye XL 9, 153^a 22; contra: ptiw

- gim LXIII 9; ptiw uftawenyu LXX 4; ptiwo listu 151^b 8; ptiwo mnye 154^b 11; in: ptiw nam XLIII 6 atd.
- protivenstvie* contradictio: pokufil sem tebe wedle wodi ptiwenftwo LXXX 8; k wodye ptiwenftwie CV 32; prodigium: iakozto ptiwenftwie vezinyen sem mnohym LXX 7.
- protiviti* adversari: ptywúcie mnye pobil fi III 8; exprobrare: ruhoty ptiwúcieh fie tobie LXVIII 10; impropere: neprfietel ptywil fie bohu LXXIII 18; resistere: kto fie ptiwiti bude tobie LXXV 8; persequi: Procz my fie ptiwite 156^b 21.
- proto* nunc: kde iest pto profba ma 156^a 18.
- prozřieti* prospicere: prawedno(ft) f nebe przřieła LXXXIV 12; kdiz przřiu CXVIII 6.
- prozřestovati* pronuntiare: Prozwieftuge iazik moi mluwu twu CXVIII 172.
- prwenstvie* primitiae: zahladil iest... prwenftwie diel gich LXXVII 51; zbil... prwúftwie wfeho ufie gich CIV 36.
- prworodičstvie* primogenitum: I zahladil iest wfeczko prworodyczftwie LXXVII 51.
- prworodilij* primogenitus: A ya prworodyleho uftawiu LXXXVIII 28.
- prworodstvie* primogenitum: ienz iest zbil prworoditwie CXXXIV 8.
- prworozenstvie* primogenitum: I zbil wfeczko prworozenftwie gich CIV 36; Yenz iest pobil zemyu egypfku f prworozenftwim gegie CXXXV 10.
- ptáče* pullus: iako ptacie wlaftowicie *CE*. 14.
- pukánie* rhamnus: Drzewe nez bi vrozumyelo trnye walfie pukanye LVII 10.
- puklěr* scutum: puklerze feize ohnyem XLV 10.
- pustiti* mittere: Synowe effrem napenffe a pufeziegiuce luzifeze LXXVII 9; Puftil na ny(e) hniew LXXVII 49; derelinquere: nepuftil fi hledagiucich tebe IX 11.
- pustota* desolatio: uczinyeny fu u puftotu LXXII 19; desertum: Ulozil rzieku u puftotu CVI 33.
- púšće* desertum: na pufci LXXVII 19; eremus: na pufci LXXVII 15; obyčejně: *púšće* desertum: na pufci LXXVII 40, 52, CV 14, 26; na pufty XCIV 9; na pufciu CV 9; Vlozil pufciu CVI 35; fkrzie puftyu CXXXV 16.
- putník* peregrinus: prfichozi sem ya a putník XXXVIII 13; Ciuzi vezinim sem... a putnyk LXVIII 9.
- púzetí* fugare: dwa puzala dieffiet tyuffinez *CMD*. 30.
- pýchati* superbire: Kdis picha nemyloftywi IX (23).
- pychost* superbia: u pichofci XXX 19, LVIII 13; otplati obihem czynycim pichofci XXX 24; Neprfichodi my noha pichofci XXXV 12; na gich pichofci LXXIII 3; pichofci LXXIII 23, C 7.
- pyšnost* superbia: Ot ducha pišnofci 150^b 20.

- Řád ordo**: wes staw koftelnyeho rzadu 151^b 17; y ieden rzad 157^b 11.
- radost** jubilatio: w zwonech radoſti CL 5; exultatio: Radoft gich iako ieho CH. 14 atd.
- radovati ſe** gratulari: raduňte ſie XXXIV 26; psallere: radowati ſie budu CVII 2; exultare: raduňte ſie gemu II 11 atd.
- rafiſje** ſtilus: aby wipſany bli w knihach rafigy zeleznu 157^b 3.
- rarohový** herodii: Parohowi (ſie) dom CIII 17.
- ratolest'** palma: iako ratoleſt zektwe XCI 13.
- raziti ſe** irruere: Raz ſie na nye ſtrach CME. 16.
- řečenie** dictum: Slechetna rziečenyje ſu ot tebe LXXXVI 3.
- roba** ancilla: Nebo obezrieli ponyzenye robi ſwe M. 48.
- rod** gens: Blazeny rod XXXII 12; natio: rod ſinow potupil ſi LXXII 15.
- rodina** cognatio: Rzekli ſu w ſrdeci ſwem rodyna gich ſpolu LXXIII 8.
- rósti** ordiri: kdiz geſeze róztiech CE. 12.
- rov** sepulcrum: Row zgiewni hrdlo gich V 11; Row otworzeni hrdlo gich XIII 3; rowowe domowe gich XLVIII 12; tumultus: z brzúcha pŕŕineſen w row 157^b 4 atd.
- roven** similis: budu tobie rowen XLIX 21; kto rowen bude tobie LXXXII 2; coequalis: a ſu rowny SA. 24 atd.
- rovenství** aequitas: rowenſtwie widiel obliezney twoy X 8.
- rovievánie** (ſnad za *rozvievánie*) velamentum: w rowiewanyu kŕŕidlu twu LX 5; kdežto v LXII 8 jeſt: w zakŕŕitú kŕŕidlu twu.
- rovně** similis: kto ieſt rownye tobie XXXIV 10.
- rovnost** aequitas: obziwis mié w twei rownoſti CXLII 11.
- rozběhnúti ſe** dispergere: Oni rozbehnu ſie LVIII 16; disperire: Rozbi(e)hli ſie w endor LXXXII 11.
- rozbořenie** confractio: neſtal w rozborzenyu CV 23.
- rozčesnúti** interrumpere: Rozceſel ſkalu LXXVII 15; dirumpere: Rozceſel ſkalu CIV 41.
- rozdělití** mitigare: Rozdiehl ſi hñew twoi LXXXIV 4; dispergere: Rozdyehl, dal chudym CXI 9.
- rozdrážditi, rozdražďovati** exacerbare: Kólikrat rozdradzowali ſu gey LXXVII 40; witiezje rozdradzili ſu LXXVII 41; provocare: rozdradzili ſu gey LXXVII 58, CMD. 16, 19; irritare: rozdradzili w gieſſitnoſtech ſwích CMD. 21; rozdradžiu gie CMD. 21 atd.
- rozhněvání** iracundia: w rozhněwanú zemie mluwiece XXXIV 20.
- rozchvátiti** diripere: rozchwatte cíuzi uſile CVIII 11.
- rozchycovati** diripere: rozchyczowachu ſobie XLIII 11.
- rozjednati** disponere: pŕŕiw tobie ſwiedeczſtwo rozjednaly ſu LXXXII 6.

- rozkládanie* arbusta: rozkladanie giegie cedri bozie LXXIX 11.
rozkodlićiti, rozkodlućovati separare: kďaľto rozkodluczowaffe liny adamowi *CMD.* 8; any podľtawi rozkodluczuyugnez *SA.* 4; disenterē; drzewe nez mie rozkodluczis 155^a 2.
- rozkoř* dulcedo: mnořtwie rozkořfi twe XXX 20; ubertas: Zpogie ſie ot rozkořfi XXXV 9; uber: ſtarořt ma u miľofrdiũ rozkořfi twe XCI 11; vita: lepřie ieřt miľofrdie twe nad rozkořfi LXII 4; voluptas: biľrřiny rozkořfi twe XXXV 9; deliciae: w rozkořfech mieh CXXXVIII 11; suavitas: Pamiet obizenřtwie rozkořfi twe CXLIV 7 atď.
- rozkořnũj* suavis: rozkořfny ieřt hořpodyn XXXIII 9; ti ſi, hořpodine, rořkořni LXXXV 5; dilectus: Kral moci ro(z)kořny LXVII 13; jucundus: kak ieřt rozkořne CXXXII 1 atď.
- rozlićnoř* varietas: oklućzena rozlićnořtyu XLIV 10; oklućzena ro(z)lićzenřtwym XLIV 15.
- rozlićnũj* universus: podľozil ſi... oweie y woli rozlićzne VIII 8; Zatrati rozlićzne rti XI 4; zwiěřtowal rozlićzne dywi twe XXV 7; omnis: rozlićzna zlořt ſuzi uřta ſwa CVI 42; multipliciter: kak rozlićznie k tobie tielo me LXII 2 atď.
- rozlićcenie* furor: w rozlićcenyu twem nerefkei mne VI 2; Smutylo ſie ieřt ot rozlićcenye oko me VI 8; indignatio: rozlićcenye a hniiew LXXVII 49; aemulatio: k rozlićcenyu rozdrazdyl ſu gey LXXVII 58; framea: ot rozlićcenye XVI 13 atď.
- rozmnořenie* abundantia: w rozmnořenyu mem XXIX 7.
- rozmocnēti* confortari: nerozmocznye czľowiek IX 20; donedz nerozmocznzegiũ (infirmetur) LVII 8.
- rozmyřliti* intendere: Rozmyřl k nawećzewenyu wřiech narodow LVIII 6.
- roznēdřiti* irritare: radu nawiřřieho roznyedřzili ſu CVI 11.
- roznemocnēti* infirmari: roznemocniela ieřt LXVII 10; roznemocnyehi ſu CVI 12.
- rozpieti*: genzo na kriziũ rozpat ſi (positus) 157^a 20.
- rozploditi* locupletare: rozmnořil ſi rozploditi giũ LXIV 10.
- rozpomanũti* recordari: hledagiũci krwi gieh rozpomanul ieřt IX 13; To rozpomanul ſem XII 5; miľofrdie rozpomiēnes *CH.* 2; reminisci: Rozpomanu ſie XXI 28; Rozpomien miľofrdie twa XXIV 6; rememorari: rozpomanuli ſu LXXVII 35; recogitare: Rozpomanu tobie wřećzka leta *CE.* 15.
- rozprařiti* dissipare: Rozprařeny ſu kořti CXL 7; rozprařis gie CXLIII 6; disperdere: cieřti hřieřnyeh rozprařis CXLV 9; dispergere: rozprařil piřřne *M.* 51 atď.
- rozprořřieti* dirigere: Narozeny... nerozprořřieľo řrdie tweho LXXVII 8; extendere: rozprořřu řřiewi moy CVII 10.
- rozpuditi* dissipare: Hořpodyn rozpu(zu)ge radi narodow XXXII 10; Rozpuzeny ſu XXXIV 16; disperdere: Ruka

- twa narodi rozpuđila XLIII 3; rozpuđ gie LIII 7; dispergere: Rozpuđ gich LVIII 12; rozpużeny budu wŕiezkñ XC 10 atd.
- rozpużenie* dispersio: rozpużenye ŕbrahele febral CXLVI 2; iako burzie k rozpużenyu mñe (ad dispergendum me) CII. 14.
- rozspnñiti succendi*: zerŕiewie rozŕoplo et nyeho XVII 9.
- rozŕírenie* latitudo: chodiech w rozŕirzenyu CXVIII 45.
- rozŕířiti corroborare*: rozŕirŕil mñloŕrdenŕtwie ŕwa CII 11; dilatare: kdñz rozŕirzil ŕrdcie me CXVIII 32; rozŕirzenyu CMD. 15; efferri: any ŕta ŕie rozŕirzile oczu mogli CXXX 1.
- roztratiți disperdere*: neroztrati gie LXXVII 38.
- roztrhnñiti, roztrhovati dirumpere*: Roztrhowachu gey wŕiezkny pŕiechodieci LXXXVIII 42; Roztrhl okowi me CXV 16; dissipare: roztrhal ŕu zakon twoi CXVIII 126.
- roztyřiti diffundere*: roztyřa ieŕt mñloŕt we rtech twich XLIV 3.
- rozvñsti segregare*: Deŕt wolny rozwedes LXVII 10.
- rozvŕaženie refectio*: Nad wodu rozvŕaženie wiwedł mie XXII 2; refrigerium: wiwedł ŕu ny w rozvŕaženye LXV 12.
- rozvŕažený liquescens*: woŕk roŕvŕaženye XXI 15.
- rozvŕažititi se liquefieri*: Rozvŕažitila ŕie ieŕt zemñe LXXIV 4.
- rozvodnñenie tempestas*: ienz mye zdrawa uczñnył ot mañucznoŕŕti ducha a rozvodnnyye LIV 9; w rozvodnñenyu (ŕie) (in inaquoso) LXXVII 40.
- rozvñvovati urgere*: any roziewuy na mñe ppaŕt uŕt ŕwch LXVIII 16.
- rozvñci accendere*: nerozŕehl ieŕt wŕeho hnñewu ŕwego LXXVII 38. — *rozvñci se exardescere*: rozze ŕie w hnyewie II 13; concalere: Rozhlo ŕie ŕrdcie me XXXVIII 4; succendere: Ohen rozzehl ŕie ieŕt CMD. 22.
- rozvñeliti se poenitere*: rozvñelilo ŕie gemu wedle mnoŕtwie CV 45.
- rozvñzenie incensus*: oŕrierowati budu tobie ŕ rozzenym ŕkopezow LXV 15.
- řucovati se irruere*: Dokowad rzñucñugete ŕie w człowieka LXI 4.
- řuce velociter*: XLIV 2, LXVIII 18, CI 3, CXLVII 15; subito: 153^a 4; repente: 154^a 3; welmye ruczie (valde velociter) VI 11.
- řucej torrens*: rucie zloŕŕti zamutñli ŕu mye XVII 5; iakozto ruciei u polednem powietřñu CXXV 4.
- řucei velox*: rucie nobi gich XIII 3.
- řucnice cithara*: Zpoviedati ŕie budu tobie w rucznycech XLII 4; manicae: ŕflehticie gich w rucznycech zeleznych CXLIX 8.
- řuhota opprobrium*: dal w ruhotu potlaczuće mñe LVI 4; ruhotu trpiel ŕem LXVIII 8; improprium: ruhotu czakalo ieŕt ŕrdcie me LXVIII 21; scandalum: uczññeno gym ieŕt w ruhotu CV 36 atd.

- rúno vellus*: stupi iake defez w runo LXXI 6.
řúti rugire: Sezenci lwowe rzîngîucz CIII 21.
řvâti rugire: lew rzewuci XXI 14; rzewiech ot wzdichanye
 frdeie meho XXXVII 9.
rychle vehementer: VI 11; *velociter* CXLII 7.
rytce sculptile: gîsto sie modle ritezom XCVI 7; modhli su sie
 riteiû CV 19; I flulih su ritezom gich CV 36; gezto obieto-
 waly ritezom chananfkim CV 38.
rytednost' sculptile: w ritednostech fwieh... rozdrazdylh su
 gey LXXVII 58.
- saditi plantare*: sadil si korzenye gegie LXXIX 10; sadil su
 winnyere CVI 37; saditi gie budes *CME.* 17 atd.
sâm solus: Tobie samemu L 6; powisseno iest gmie ieho sa-
 meho CXLVIII 13.
saň m. draco: zamutil si hlavy fannow LXXIII 13; Zluez
 fannow wyno gich *CMD.* 33.
saňový draconis: Ti si zetršel hlavy fannowe LXXIII 14.
- sbierati tollere*: Beranku bozi, ienz sbieras hršiechi swieta
 152^a 20; Procz nefsieras hršiechow mych 153^a 11; congregare:
 Sberzte swate ieho XLIX 5; sebrah su sie CIII 22;
 colligere: ony sberu CIII 28 atd.
- sbor congregatio*: sbor lûdfki LXI 9; sbor bikow LXXVII 31;
 synagoga: sbor luda VII 8; sbor moczních LXXXV 14;
 conventiculum: Nezberu sborow gich ze krwi XV 4; plebs:
 otwzreny sboru XXI 7; sila sboru XXVII 8; conventus:
 Obranyl si mie ot sboru zloštivich LXIII 3 atd.
- sbožie divitiae*: pal sie we sbošiu gegie XXXVI 3; nad sbozie
 hršiefních XXXVI 16; pecunia: genz sbozie sweho nedal
 k lichwie XIV 5; bona: nebo sbozie meho nepotršiebuges
 XV 2; substantia: ktere nassie sbozie 154^a 15 atd.
- sčedie generatio*: Zščedie zle a pmienyene *CMD.* 5; gens:
 Kdazto rozdielowasse narwissy ščedie *CMD.* 8; Ščedie bez
 radi iest *CMD.* 28.
- sdierati detrahere*: sdierachu my CVIII 4; sdieragîu mnye
 CVIII 20; gîzto my sdieragîu CVIII 29; zhînte sdieragîuci
 dušsi mey LXX 13; Zdyeragîuciemu taînye bližniemu
 swemu C 5.
- sebrânie congregatio*: w sebranyu CX 1; na sebranye wod (super
 maria) XXIII 12; W sebranyu (in conveniundo) lûda CI 23.
- selhati mentiri*: Synowe selhal su my XVII 46; selziu tobie
 LXV 3; selhal su gemu LXXVII 36 atd.
- šeň hie*: Tyto na woziech a si na konyech XIX 8.
- sezñati discernere*: sezñati lûd swoy XLIX 4.
- sežñati devorare*: szeru gije ptaei *CMD.* 24; mecz moy sežñe
 maffa *CMD.* 42.

- shladiti* delere: fhłaziu gie XVII 43; f(h)lazeno bud gmie ieho CVIII 13; nebud fhłazen CVIII 14; disperire: fhłazena bud f zemye pamiet gieh CVIII 15
- shromadovati* thesaurizare: Shromadyge XXXVIII 7.
- schoditi, schodovati* descendere: schodie u pekło CXIII (25); podoben budu schodynguicimy w gezero CXLII 7.
- schovati* servare: Ti schowas ny XI 7; schowagu yemu mylofrdenstwie LXXXVIII 29; conservare: Aby kniezie papezie... w swatem zakonie schowati raczil 151^b 18; custodire: Mocz mu k tobie schowagu LVIII 10 atd.
- schrana* tabernaculum: wineffe tie z schrany twe LI 7; w schranach LXVIII 26, LXXVII 55; latus: w zehranach domu tweho CXXVII 3 atd.
- schyliti* declinare: schuhl fi stezki naffie XLIII 19; schylugiu ot prfikazany twich CXVIII 21 atd.
- siemě* semen: siemie ieho hledage chleba XXXVI 25; siemie nemilostwrich zahiee XXXVI 28; arva: siemena neprfineffu krmie CH. 17 atd.
- siesti* sedere: f nemilostwimy nefadu XXV 5; siede hospodyn XXVIII 10 atd.
- sietka* reticulum: Padnu w sietku CXL 10.
- sila* fortitudo: Hospodyn sila sboru sweho XXVII 8; virtus: sila ma XXX 11 atd.
- silnost* fortitudo: Prawicie twa wzwe(1)bena iest w silnosti CME. 6; I nesh fi gey w silnosti twei CME. 13; Tam fkrita iest silnost ieho CH. 4; Kto rowny tobie w silnostech (in fortibus) CME. 11.
- siroba* inopia: zapomynas siroby naffie XLIII 24.
- sjednati* perficere: ale ti siednal fi gu LXVII 10; conjungere: siednany slawicim LXVII 26; disponere: Iestto iest ziednal CIV 9.
- skazovati* confiteri: Skazuyte sie gmeny twemu XCVIII 3; Sfkazuie hospodinu CV 1; Tie skazuge cierkew IIA 10 atd.
- skladati* fingere: genz skladas ufile XCIII 20.
- skonanie* finis: do skonanie LXVII 17; w zkonanye LXXIII 1, LXXVI 9 atd.
- skonati* consumere: Skona sie zloft hrshielnich VII 10; perficere: Z ult... fkonal fi chwalu VIII 3; Genz fkonal nohi me XVII 34; finire: fkonas mie CE. 12, 13; exterminare: fkonagu sie XXXVI 9 atd.
- skopcovij* arietum: prfineffe hospodynu syni fkopeczowe XXVIII 1.
- skot vacca*: sbor bikow w fkotie ludfskich (sic) LXVII 31.
- skovati* fabricare: ti fi fkowal zorzie LXXIII 16.
- skranuti* obrigere: zkrfanuh fu wliczky bidliuci w zemy kanaanfkei CME. 15.

- skrčiti se* conticescere: nemilostivi ve tmach fkrezie fie *CA.* 9.
skrěhtati frendere: fkrěhtali fu na mie zubi fwimy XXXIV 16.
skrúšenie contritio: vzdraw fkrúšenyge gegie LIX 4; Aby
 frdcie fkrúšenyge... pozieziti raczil 151^b 9.
skrúšenstvie contritio: prfivazuge fkrúšenstwie gich CXLVI 3.
skrúšený compunctus: fkrúšieneho frdcie ufmrty gicy CVIII 17;
 contritus: fkrúšieneho frdcie CXLVI 3.
skrytie obscurum: aby zafrfiehli w fkritye X 3; occultum:
 gez fi uczínil w fkrítíu CXXXVIII 15; absconditum:
 w zkrityu XXVI 5; w zkrítíu burzie LXXX 8 atd.
skýva bucella: Wífle krzítal swoi iako fkiwi CXLVII 17.
sláva psalmus: slawu rzku XVII 50, XXVI 6; slawu reiete
 LXV 2, LXVII 5; hymnus: slawu vzdagie LXIV 14; w fla-
 wach XCIX 4; Wirzehnu rti ma slawu CXVIII 171; pfal-
 terium: slawa ma LVI 9; slawu ochotnu date LXXX 3;
 laus: date chwalu slawie ieho LXV 2; slawi ieho plna iest
 zemie *CH.* 3; jubikum: Wftupil boh w slawie XLVI 6;
 jubilatio: vmye slawu LXXXVIII 16 atd.
slaviti psallere: slawity budu gmeny hospodyna VII 18; slawiti
 budeme nrawy tve XX 14; jubilare: Slawte bohu LXV 1,
 LXXX 2; w zalmyech slawme iemu XCIV 2; laudare: fla-
 wili fu chwalu geho CV 12; slawme gmie tve *HA.* 25;
 exultare: slawme hospodínu XCIV 1 atd.
slavník psalterium: wftan slawnyku CVII 3; w slawnyku
 CXLIII 9, CXLIX 3, CL 3; ale též: w zaltarzíu XCI 4.
slavnost solemnitas: u proffiedcie slawnosti tve LXXIII 4.
slavný suavis: Slawny hospodín CXLIV 9; venerandus: Slaw-
 neho tweho fina *HA.* 12. — *slavné* gloriose: *CME.* 1.
slévánie fluctus: zwk fľewanie geho LXIV 8.
složiti fingere: ienzto flozil oko XCIII 9.
slub votum: nawrat naywrechnyemu sľubí fwe XLIX 14; tobie
 fie nawratí sľub LXIV 2; promissio: w sľubíu twem LV 9;
 pactum: nechowali fu sľubu LXXVII 57; Prawi sľub (jus-
 jurandum) *CZ.* 73 atd.
sľubený promissus: Aby k sľubenei otplatie dowestí raczil 151^b 7.
sľubiti se, sľubovati se complacere: Sľub fie tobie XXXIX 14;
 nebo sľubil fi fie w nich XLIII 4; w uftech gich sľubie fie
 XLVIII 14; placere: sľubíu fie bohu LXVIII 32; Sľubíu
 fie hospodínu CXIV 9; sľubowach fie XXXIV 14; vovere:
 Sľubuňte LXXV 12 atd.
sluha f. servus: Anebo sluha twa chowa ieho XVIII 12; jinde
 na př.: sluzie fwemu XVIII 14.
sľuna saliva: abich pozrzíel flu(n)u mu 153^a 6.
sľutovánie propitiatio: u tebe sľutowanye iest CXXIX 4.
sľutovati se, sľutovávati se propitiari: nemyloftem naffim ti fie sľu-
 tuges LXIV 4; ienz fie sľutowawa wfíem zloftem twym CII 3.

- služba servitus*: Wiwodie bile službie ľudŕkey CIII 14.
- slyšitedlný* auditus: ŕiŕšitedlen vezinte hlas LXXV 8; Z nebe ŕiŕšitedlen uczýnyl ŕi ŕud twoi LXXV 9; ŕiŕšitedlny uczyn wfezkný chwali CV 2; ŕiŕšitedlno uczyn my míloŕdie tve CXLII 8.
- smilněti* fornicari: giz ŕmílnyegú ot tebe LXXII 27; ŕmýnyli ŕu CV 39.
- smilování* misericordia: zdrzi w hněwie ŕmílowanie LXXVI 10; miseratio: ienz tie korunuge ŕmílowanymy CII 4; Prŕidte my ŕmílowanye twa CXVIII 77.
- smilovati se* misereri: Smíluý ŕie nade mnu IV 2, VI 3; neŕmíluý ŕie wŕiem LVIII 6; intelligere: ienz ŕie ŕmíluýe nad přeznymú XL 2.
- smrtnednost* morticinum: Uložili ŕu ŕmrtedlností LXXVIII 2.
- smrtnedný* mortificatorum: wladni ŕinú ŕmrtedlnymy LXXVIII 11; mortis: Oklínezili ŕu mye boleŕti ŕmrtedlne CXIV 3.
- smutek* tribulatio: w ŕmuceie IX (22); ŕmutek bliz ieŕt XXI 12; Wíwedes z ŕmutka duŕŕiu mu CXLII 11.
- smútití, smucovati* turbari: Smutylo ŕie ieŕt oko me VI 8; ŕmuceny ŕu wodi XLV 4; conturbari: ŕmutie ŕie wfezknú neprŕieŕe teie mogli VI 11; ŕrdere me ŕmuceno ieŕt we mnye LIV 5; commoveri: u míloŕdenŕtwie nawíŕŕieho neŕmuty ŕie XX 8; ŕmuceny ŕu XLVII 6; contristari: Smutil ŕem ŕie LIV 3; tribulari: ŕmutú ŕie CI 3; kdiz gie ŕmuczowachu CVI 13 atd.
- smutný* turbatus: duŕŕie ma ŕmutna ieŕt welmú VI 4; conturbatus: uczynil ŕem ŕie ŕmuten XXIX 8; ŕrdere me ŕmutno ieŕt we mnú CVIII 22; tribulatus: gizto ŕu ŕmuttneho ŕrdere a ŕmuttneho (humiles) ducha XXXIII 19; contristatus: ciel den ŕmuten chodíech XXXVII 7; ŕmuten chozú XLI 10; tristis: Procz ŕi ŕmutna duŕŕie ma XLI 6; ŕmuten chozú XLII 2 atd.
- snad* forte: CXVIII 92, CXXIII 3, CXXXIX 9; ne forte: LXXVIII 10; forsitan: LXXX 15, CXXIII 15; utinam: 157^b 1 atd.
- snátek* plebs: gizto pozieragú ŕnatek moy XIII 4; kdiz otwraty hoŕpodyn wíezenie ŕnátka ŕweho XIII 7; ecclesia: u pŕŕŕiedere ŕnátka XXI 23; w ŕnaterie welikem XXI 26; congregatio: Pamaten bud ŕnátka tweho LXXIII 2; synagoga: Boh ŕtal w ŕnaterie bohow LXXXI 1; w ŕnaterie gŕch CV 18; populus: Uŕtawil czile ŕnátkom CMD. 8 atd.
- sníti* interire: Nebo kdiz ŕeide XLVIII 18; descendere: any ŕeide ŕ nym chwala XLVIII 18; emigrare: neŕeide LXI 7.
- snizání* (snad za *rydání*) fremitus: W ŕnyzanyu potlaczis zemyu CH. 12.
- snuzenie* aerumna: nawratil ŕem ŕie w ŕnuzenie ŕwe XXXI 4.
- sok* herinaceus: ŕkala utoczíŕeze ŕokow CIII 18.

- smrad sordes*: fynowe ieho w smradiech *CMD.* 5.
spánlivý dormiens: zbuzen iest iakozto spanlywi *LXXVII* 65.
spasitel salutaris: ot boha spalitele *XXIII* 5; Úlis ny spaffitelú *LXIV* 6; salvator: spaffitel moy *LXI* 7 atd.
spieti, sepnu constringere: rzietiez feptny *156^b* 1.
spolek: bidhti we spolcie (in unum) *CXXXII* 1.
spořiti augere: sporzil ľud swoy naramnye *CIV* 24.
ssaditi deponere: sfad gie *LVIII* 12; sfadil fi ptiwnyky me *CME.* 7; Sfadil mohucie *M.* 52.
ssedlý coagulatus: Hora sfiedla *LXVII* 16; u czfo dywite fie horam sfiedlím *LXVII* 17.
ssiesti sě coagulari: Sfiedlo fie iest iakozto mleko frdeie gich *CXVIII* 70.
sttarati sě inveterari: fftaral sem fie *VI* 8; fftarali fu fie kofti me *XXXI* 3; senescere: fftaral sem fie *XXXVI* 25; jednou: fftarali fu fie *XVII* 46.
střčovati praecipitare: ruczie fštrezuges mie *154^a* 3.
stanoviště, stanovišče tabernaculum: u prfidolú stanowift *LIX* 8; w stanowiftich fwich *CV* 25; castra: u profšfiedcie stanowift *LXXVII* 28; condensa: w stanowiftich *CXVII* 27; tentorium: stanowifeze muršifka *CH.* 7 atd.
starost senectus: fstarost ma *XCI* 11; senectum: w fstarofti obrodi *XCI* 15.
starosta senex: fstarofti ieho abí wiehlaftwu nauczył *CIV* 22; Nad fstarofti urozumyel sem *CXVIII* 100; senior: na stolci fstaroft *CVI* 32.
státi stare: ftane na mieftie fwatem *XXIII* 3; nad horamy ftanu *CIII* 6; ftabilire: gez fu nemohla ftati *XX* 12; subsistere: neftanu *153^a* 14.
stav statera: lziwi fynowe czlowieczí w ftawiech fwich *LXI* 10; arcus: nawratili fu fie w ftaw zli *LXXVII* 57; gradus: wes ftaw koftelnyeho rzadu *151^b* 17; status: nykdí w temz ftawu bidhti bude *155^a* 10; conditio: w nyehozto moci ľudfki ftaw iest *157^a* 15.
stavištie portus: w ftawifte wolenštwie gich *CVI* 30.
stepati occidere: Acz štepes hršiefnyki *CXXXVIII* 19.
stesknúti compungi: neštefknu sobie *XXIX* 13.
stieň umbra: u pštrzed štienye šmrty *XXII* 4; w štienú kršidlu *LVI* 2; w štieny šmrty *LXXXVII* 7 atd.
stíhati persequi: ze wfieh štihagiucieh mye *VII* 2; Štihay nepršiel duffiu mu *VII* 6; investigare: powrazek moy štihal fi *CXXXVIII* 3 atd.
stól thronus: ulozíu... stol kralowí *LXXXVIII* 30.
stolice thronus: Prššpwl w fudye stolciú fw *IX* 8; cathedra: na stolci fstaroft chwalte gey *CVI* 32; sedes: w nebíu stolcie ieho *X* 5; solium: stolciú chwali drzal fi *CA.* 8 atd.

- stopa calcaneus*: ony stopi me zachowagiu LV 7; *vestigium*: stopi twe nebudu poznany LXXVI 20; *gressus*: Ti si wfak stopi me zezetl 155^b 16.
- strach* *formido*: vlozil si twrdoft nemociu a ftrachem LXXXVIII 41.
- strast* *calix*: ftraft ma opogiuacie XXII 5; *periculum*: ftrafti peklna CXIV 3; *angustia*: Zamutek a ftraft nadesfli su mie CXVIII 143.
- stred* *favus*: flaffi nad med y ftrud XVIII 11; mel: ftrdem nastil gie LXXX 17; nad ftrud ufom mym CXVIII 103 atd.
- střešný* *tectorum*: fieno ftrfiefne CXXVIII 6.
- strpěti* *sustinere*: I ftrpiel sem LXVIII 21; kto ftrpi CXXIX 3; prfied oblieziegem ftrudenofti ieho kto ftrpi CXLVII 17.
- stud* *reverentia*: Odieny budte hanbu a ftrudem XXXIV 26.
- studen* *frigus*: podiekuite ftruden i leta hofpodynu CD. 67; podiekuite mrazowe i ftrudeny hofpodynu CD. 69.
- studenoft* *frigus*: prfied oblieziegem ftrudenofti CXLVII 17.
- studnice* *fons*: z ftrudnych ifrahelfkich LXVII 27; Yenz wipuftez ftrudnyce CIII 10; imber: obratil w krew ... ftrudnyce gich LXXVII 44.
- studničný*: pduch u wodi ftrudnyzne (rupem in fontes aquarum) CXIII 8.
- stvěnie* *pallor*: zadel chrbeta ieho w ftrwienyu zlatem LXXVII 14; *splendor*: A bud ftrwienie hofpodina LXXXIX 17; Stwienie ieho iako fwietloft bude CH. 4.
- stvéci* *candidatus*: Tie vmuczennykowi ftrwuci chwali zaftup HA. 9.
- stvécost*: w ftrwuczofci (in splendoribus) fwatich CIX 3.
- stýdkost* *pudor*: odieny budte habu a ftrdkofciu LXX 13.
- sud* *vas*: fud hrncierzowi II 9; prfipwil fudi fmrty VII 14; fud ztraceny XXX 13; w fudiech flawy LXX 22.
- súd* *thronus*: fediel si na fudie IX 4; obyčejně: *judicium*.
- sudec* *uter*: uczinyen sem iako fudecz CXVIII 83.
- súdití* *arbitrari*: fudis mie neprfietele tweho 154^b 7; obyčejně: *judicare*.
- sudlice* *jaculum*: ony su fudlicie LIV 22.
- sucho* *siccum*: chodili su po ffluffie CME. 19.
- suchost* *siccum*: otefli su w fuchofci rzieki CIV 41; *inaquosum*: fkuftieli su boha w fuchofci CV 14; Budyli su na gednotie w fuchofci CVI 4.
- summiti* *comminuere*: fummyu gie iako prach XVII 43.
- súzněti* *concinnare*: iazik twoi fuznyeffe zloft XLIX 19.
- súžiti* *oppilare*: zloft fuzi ufta fwa CVI 42.
- svatost* *sanctum*: w fwatofci zgiewil sem fie LXII 3; ienz iewt w fwatofci LXVII 25; *sanctuarium*: newendu w fwatofci boziu LXXII 17; zachlafil si fwatofci ieho LXXXVIII 40; *sancti-*

- tudo: dom twoy dostogen iest swatofiti XCII 5; sanctitas: chwali swatofiti twe CXLIV 5; sanctificatio: w swatofiti XCV 6; chram swatofiti CXXXI 8 atd.
- svatyně* sanctuarium: Zazhli su ohny swatyny tu LXXIII 7; wladnieme swatyny boziu LXXXII 13; sanctificatio: na horu swatynye swe LXXVII 54; Uezinyena iest indea swatynye ieho CXIII 2; sanctificium: Ustawil swatyny swu LXXVII 69; sanctimonia: swatinye XCV 6 atd.
- svázanyj* compeditus: wzdichanie swazanieh LXXVIII 11, CI 21; rozwazuge swazane CXLV 7.
- svědčiti* scribere: Ale swiedzis piwo mnye 154^b 10.
- svědectvie, svědečstvie* testimonium: hledagincym... swiedecztwie ieho XXIV 10; swiedeczstwi ieho nechowali su LXXVII 56; testamentum: w swiedeczstwiu XLIII 18; Wzezri na swiedeczstwie LXXIII 20; zyadagiu swiedeczstwie CXVIII 2 atd.
- svědectvo, svědečstvo* testamentum: hledagincym swiedeczstwa ieho XXIV 10; berzes swiedeczstwo me XLIX 16; testimonium: I wzbudil swiedeczstwo LXXVII 5 atd.
- svěsti* reducere: swedl na nye wodl *CME.* 19.
- svět orbis*: gizto bidhite w swietie XLVII 2; po wfiem swietu (per orbem terrarum) *HA.* 10; saeculum: wzbicziewse na swietie LXXII 12; w swietie narozen *SA.* 29 atd.
- světloňše* lucifer: prfied swietlonofiti urodil sem tie CIX 3.
- světlost* lumen: Znamenana iest swietlost obhezegie tweho IV 7; w swietlosti twe wzrfime swietlo XXXV 10; lux: Wipust swietlost twu XLII 3; k tobie swietlosti bdyu LXII 2; splendor: w swietlosti blifkotnei *CH.* 11; lubricum: Bud ciefta gich temna i swietlost XXXIV 6; luminare: Yenz iest uezinił swietlosti welike CXXXV 7 atd.
- sviecen* lucerna: ti ofwiezuges swiecen moy XVII 29.
- sviecenie* lucerna: Swiecenye noham mym slowo twe CXVIII 105.
- svietednice* lucerna: prfihotowal setidnyciu (sic) mazanemu memu CXXXI 17.
- svrčehk*: ze swrčhka (desursum) XLIX 4; ze swrčhka (desuper) LXXVII 23; ze swrčhka (de summo) XVII 17; we swrčehci (insuper) XV 9.
- svrchnosti* superiora: ienz prfikriwas swrchnosti gich CIII 3; Swlazuge hori ze swrchnosti swich CIII 13.
- svrchování* consummatio: w hniewie swrchowanye LVIII 14; Wfehkeho swrchowanye widiel sem skonanye CXVIII 96.
- svrchovaný* perfectus: iako miefšieez swrchowany LXXXVIII 38; swrchowana diela *CMD.* 4; Swrchowany boh *SA.* 30.
- svrchovati* perficere: Swrchuy chod moy XVI 5.
- sýřiti* coagulare: iako fir firzil si mie 154^a 7.
- syťost* saturitas: pošal fitoft w duffie gich CV 15.

sžádati concupiscere: Szadala dusie ma CXVIII 20; Szadala fem zdrowie twe CXVIII 174.

sžéci comburere: puklerze feize ohnyem XLV 10; ohē, ienz fzieha les LXXXII 15; plamen fzehl hrziefnyki CV 18; zakladi hor fezze *CMD.* 22.

ščastný prosper: fezaftny chod LXVII 20.

ščedie viz sčedie.

ščedrost: kmen fezedrofti (vitis abundans) CXXVII 3.

ščenec catulus: z pštrfiedka feeczow lwowich LVI 5; Sezenci lwowe CIII 21.

ščep, štěp plantatio: otmladowe fezepowe CXLIII 12; pomum: ulozili fu w stiepiech ftraziu LXXVIII 1.

ščit scutum: Prfigmī odyenye a fezit XXXIV 2; též vyskytuje se: *štit.*

šermování proelium: uczi rucie mogli k šermowanu CXLIII 1.

širokost elatio: Diwne firokosti morfke XCII 4.

široký spatiosus: To morze welyke a široke rukama CIII 25; *vastus*: w širokei giednotie *CMD.* 10.

škvarek cremium: kofti me iakozto fkwarek zwadli fu CI 4.

šlechtnost principatus: posilnyena iest flechetnoft gieh CXXXVIII 17.

šlechtný gloriosus: Slechetna rzieczenyje fu ot tebe LXXXVI 3; *meracissimus*: krew hrozdu pili bi naslechetyeiffiu *CMD.* 14.

šlechtie nobilis: fšlechtiere gieh w rucznyciech CXLIX 8.

štěnice cinifes: pšifli mšiere a ftuenycie CIV 31.

štěp viz ščep.

štěpovaný plantatus: Styepowany w domu boziem XCI 14.

štěpiti plantare: Yenz stěpil ucho XCIII 9.

šumění impetus: Sfyumenye rzieki obwefeluge myefto XLV 5.

tajemnice latibulum: ulozil tmy tagemnyczu fwu XVII 12; *cubile*: w tagiemnyciech wafieh IV 5.

tajnost absconditum: w tajnofti obhczegie tweho XXX 21.

tajný occultus: w tajnĕh IX (29); w taĕnie (in occultis) LXIII 5.

tak sicut: Tak w drazdieniu XCIV 9.

take: a take insuper: VIII 8; A take (Etenim) LXXXII 9. — *takež ita*: CXXXVIII 12, *S.A.* 19; *similiter*: LXVII 7, *S.A.* 15; *taliter*: CXLVII 20

teď hic: Nebo ted iest boh XLVII 15; Ted ciefsta gieh XLVIII 14. — *ot teď ex tunc*: ot ted hnyew twoi LXXV 8; Prfihotowana stolcie twa ot ted XCII 2.

tedy, tehdy tunc: XXXIX 8, CXVIII 92, XCV 12.

tekúcost fluctus: wfieczknĕ tekuczofu twe XLI 8; wfeczki tekuczofu twe wzwedli fi na mye LXXXVII 8.

telcový vituli: u podobenstwie telezowe CV 20.

- telec vitulus*: Newez(mu) z domu tweho teleczow XLIX 9; wzlozie na oltars twoi telcie L 21; ťlŭbŭ sie bohu nad telecz mladi LXVIII 32 atd.
- tělesenství, těleství caro*: Yenz dawa krmyu wfemu tyelefenťwŭ CXXXV 25; k tobie wfecz(k)o tieleťtwie pťide LXIV 3; podyekuŭ wfelike tieleťtwie CXLIV 21; czlowiecziemu tieleťtwŭ podťogte SA. 30.
- tělo uterus*: z tiela pťied ťwŭetlonoffŭ urodil ťem tie CIX 3; pťhyal ťy mŭe z tiela materzie me CXXXVIII 13.
- tesknoť taedium*: Drziemala duťie ma p teťknoť C XVIII 28.
- těšiti se aemulari*: Nerod ťie tieťťiti XXXVI 1, 7.
- tichost mansuetudo*: Pro prawdu a tichoť XLIV 5; Pomny wfeczkný tichoťti ieho CXXXI 1.
- tichý mitis*: Nebo ti ťi roťkoťnŭ a tichŭ LXXXV 5; suavis: tichŭ iefť hoťpodŭn XCIX 5; mansuetus: Pťrigŭmage tiehe hoťpodyn CXLVI 6; powŭťi tichich CXLIX 4.
- Tirsko Tyrus*: Aŭ zrzy... tŭrťko LXXXVI 4; ť bidlŭcŭmy w tŭrťzie LXXXII 8.
- tisŭc, tiusŭc*: deťiet tyťťŭczow LXVII 18, XC 7; Nebaty ťie budu tyuťťŭce lŭda III 7; nad tiuťťŭce zlata CXVIII 72; Kako ieden ťtihaťťe tyuťťŭcz CMD. 30; deťiet tyuťťŭcz CMD. 30 atd.
- tma tenebrosum*: w tmach LXXXVII 7; obscurum: Uťťadyl mŭe iefť we tmach CXLII 3.
- trťas tremor*: trťas gie popadl XLVII 7; Bazn a trťas pťiťťi ťu na mye LIV 6; meci krale moab obdrzal trťas CME. 15.
- třepina testa*: Uťchla iefť iako trťiepŭna mocz ma XXI 16.
- tresktŭnie increpatio*: ot treťktanye tweho XVII 16, LXXV 7; treťktanye w lŭdech CXLIX 7.
- tresktati corripere*: any treťkeťi mye XXXVII 2; treťktal ťi czlowieka XXXVIII 12; increpare: Treťktal ťi narody IX 6; Treťkeťi zwierzata LXVII 31; castigare: Treťkeťe kazal mye hoťpodŭn CXVII 18; arguere: treťktati tie budu XLIX 21; netreťktal bi XCIII 10 atd.
- trest calamus*: Yazŭk moy trest pŭarzŭe XLIV 2.
- třevŭ calceamentum*: rozpťoťtru trťiewŭ moy CVII 10.
- trhati trahere*: ť ro(z)lŭcenym trhagŭcŭm CMD. 24.
- třieska stipula*: trťieťku ťuchu naťťeduges 154^b 9.
- třiesla renes*: uzzi ledwie a trťieťla ma XXV 2.
- třiesti se trepidare*: ot nŭehoz ťie trťieťu budu XXVI 1; tremere: czŭny gŭ trzafťŭcŭ CIII 32; movere: kdŭz nebe i zemye trťieťu ťie bude 157^b 15.
- trŭn thronus*: tron ieho iako ťlunce LXXXVIII 38.
- trpitedlný patiens*: miťoťrdny hoťpodyn, trpitedlný CXLIV 8.
- trpkost compunctio*: napogil ťi ny winem trpkofťy LIX 5.
- trščený arundinis*: Treťkeťi zwierzata trťeziena LXVII 31.

- trúba* tibia: w trubach CXLVI 10; obyčejně: tuba.
trubný tubae: chwałte gey w zwuku trubnem CL 3.
truchel: truchlo iest (tribulor) oko me XXX 10.
tučnost adeps: z tucznoſti LXXII 7; f tucznoſtiu beranczow
 CMD. 14; crassitudo: tucznoſt zemie CXL 7 atd.
tudiež: tudiez fy (ades) CXXXVIII 8.
túžebný: Tuzebno iest (Taedet) duſſy mey ziwota meho 153^a 20.
túžiti adhaerere: tuzila iest duſſie ma po tobie LXII 9.
tvář forma: Twarda twars XLIV 3; species: twe twarzi...
 polprey XLIV 5; twars krafi ieho XLIX 2 atd.
tvárnost speciosum: Otuczniégû twarnoſti puſczie LXIV 13.
tvárný speciosus: Twarda twars XLIV 3.
tvrdost firmamentum: twrdoſt ma XVII 3; zwiestugû twrdoſt
 XVIII 2; Twrdoſt iest hoſpodyn XXIV 14 atd.
- u in: u prutye II 9; u bazny II 11; u prach VII 6 atd.;
 U ezo (Ut quid) IX 22, LXXIII 1, 11, LXXXVII 15; V czfoſ
 (ut quid) LXXIX 13.
ubýdliti inhabitare: ubidliti hoſpodîna boha LXVII 19.
učenie studium: zwiestuyte wczenyge geho IX 12; w uczenych
 ſwich XIII 1; litteratura: Nebo neznal uczenye LXX 15.
učenník clerus: u pſtrſſiecie wczennykow LXVII 14.
učestestvie participatio: gehozto uczieſtenſtwie iest w nyem
 CXXI 3.
učiniti praeparare: wczînyena bude prawda twa LXXXVIII 3;
 fundare: gezo uczînil ſi gîm CIII 8; formare: gehozto ſi
 uczînil CIII 26 atd.; obyčejně: facere.
učetiti honorare; uczſtis mye XLIX 15; honorificare: Obiet
 chwal ucztſi mye XLIX 23.
učiti sapere: ach bi uczyul CMD. 29.
údol vallis: udolowe wzbiecie zitem LXIV 14; w udole ſlez
 LXXXIII 7; convallis: w udolech CIII 10.
úfanie fiducia: w nichzto gmîegiechu uffanye CMD. 37.
úfati sperare: ufaite w hoſpodynye IV 6, gîzto ufagiû w tye
 V 12; confidere: ufagiû w nyem II 13; Gîzto uffagiû u moei
 ſwei XLVIII 7; supersperare: uffal ſem CXVIII 43 atd.
uhaněníe confusio: ne uhanenyem(m) podſtawi SA. 34.
uhaniti confundere: radu chudeho uhanyl ſi XIII 6; nenawy-
 díucie ny uhanyl ſi XLIII 8 atd.
úhelník angulus: Kamen uczînyen iest w hlavu uhelnyku
 CXVII 22.
uhlé carbones: Spadne na nye uhle CXXXIX 11.
uhřiezi intingere: uhrzazla noha twa we krwi LXVII 24; in-
 figure: abich neuhrzazl LXVIII 15.
uhroziti horrere: neuhrozil ſi diwezi ziwot HA. 16.
uchovati protegere: Uchowas gie XXX 21; liberare: Vchowai
 ny 150^b 13, 14 atd.

- ukáranie* illusio: ledwie me naplnyeny fu ukáranje XXXVII 8; execratio: ot ukaranye LVIII 13; improprium: pamaten bud ukarany twich LXXIII 22.
- ukáratí* impropere: Dokowad ukarati bude LXXIII 10; exprobrare: gez fu ukarali tobie LXXVII 12; Ot hlafu ukaragúciech XLIII 17; ukoru gich, gez fu ukarali LXXVIII 12; A odpowie ukaragúciem mnye slowo CXVIII 42.
- ukládati* ponere; ukladie u pokladiech ppafti XXXII 7; Ienz ukladas oblak CIII 3; ukladal fi pohorffenye XLIX 20.
- úkora* opprobrium: ukori newzal XIV 3; improprium: Ti wies ukoru mu LXVIII 20; nawrat... ukoru gich LXXVIII 12; scandalum: Bud... w ukoru LXVIII 23; contemptum: otnes... ukoru CXVIII 22 atd.
- uložiti* ponere: Uložil fi ny podobienstwym XLIII 15; uložil dywi nad zemyu XLV 10; disponere: wzhodi w frdciu swem uložil LXXXIII 6; uloží rzieci swe w sudie CXI 5 atd.
- umdleti*: Umdlena iest (infirmata est) sila ma XXX 11.
- uměnie* scientia: nocz noci wkazuge vmienye XVIII 3; ienzto vczí czlowieka umyeny XCIII 10 atd.
- umensiti* minorare: gich dobitek neumensil iest CVI 38; umenseny fu (pauci facti sunt) CVI 39.
- umětednost* scientia: boh vmy(e)tednosti CA. 3.
- uměti* scire: kteris vmye slawu LXXXVIII 16.
- umučenníkovj* martyrum: Tie vmuczennykowi stwuci chwali zaftup HA. 9.
- umyšlovati* cogitare: ptiw mnye vmíslowachu mnye zla XL 8.
- upadenie* ruina: Neny vpadenye ohradi CXLIII 14.
- upriemnyj* rectus: Bud... upriemny CMD. 4.
- upříkřiti* exacerbare: neupříkřil rzieci swich CIV 28.
- urozuměti* intelligere: urozuměy wolanyu memu V 2; neurozumel iest XLVIII 13; intendere: Urozuměy hlafu V 3; urozumeyi modltwie mey LX 2; attendere: urozumiel hlafu LXV 19 atd.
- usaditi* collocare: Aby gey ufadil CXII 8; Uffadyl mie we tmach CXLII 3; ponere: uffad mie podle tebe 156^a 8; constituere: swietlosti kralowstwa uffad gie 156^b 2.
- usielati* immittere: Ufiela andiel bozi w okolek gich XXXIII 8.
- úsilě* labor: pod yazikem yeho ufile IX (28); ti ufile znamenas IX (35) atd.
- usilovati* laborare: Ufilowal fem LXVIII 4.
- usmjšleti* sapere: blazny niekda ufmišlete XCIII 8.
- ustavenie* lex: chtiel fem uftawenyu twemu XXXIX 9; ptiw uftawenyu LXX 4; testamentum: Acz chowati budu uftaweny meho CXXXI 12; stabilitas: na uftawenyu twem založil fi zemyu CIII 5; religio: křišťtanfky m uftaweny(m) zabranjugeme SA. 19 atd.

ustaviti, ustavovati constituere: w nadyegi uftawil si myc IV 10; cely den uftawowachu bogie CXXXIX 3; statuere: uftawuge mie XVII 34; zakon uftawil jemu iest XXIV 12; aedificare: neuftawis gie XXVII 5; abi bili uftaweny zdi L 20; imponere: uftawil si liudy LXV 12; ponere: Uftawils ny w otpowiedanye LXXIX 7; Swiedeczftwo uftawil ono LXXX 6; disponere: Uftawil fem swiedeczftwo LXXXVIII 4; collidere: ftolicyu ieho na zemy uftawil si LXXXVIII 45; collocare: u pokogich fwich uftaweny fu CIII 22; locare: za chleb uftawili fu sie CA. 5; condere: Czyli ta uftawena fu v mne CMD. 34 atd.

usvědčiti contestari: ufwiedcziu tie LXXX 9.

utčćenie refugium: w dom uteczenie XXX 3; obyčejně vyskytuje se: utocziseze (refugium).

utrpenie patientia: utrpenye chudich IX 19; Nebo ti si utrpenie me LXX 5; calix: ciest diedyni me a utrpenie meho XV 5; castigatio: utrpenie me LXXII 14 atd.

utučniti impinguere: oley hršiefnych neutuczny hlawi me CXL 5.

utvrditi firmare: utvrdili fu sobie rziecz LXIII 6; infirmare: utwrzeny fu iazici gich LXIII 9; confirmare: Nade mnu utwrzeno iest rozliucenye tve LXXXVII 8 atd.

učhlasiti erudiri: uwiehlafte, giz sudite zemie II 10.

uzdravenie salutare: w uzdrawenyu IX 16, XI 6, XII 6 atd.

uzdraviti salvare: ramye gich nevzdrawi gich XLIII 4; vzdrawil si ny XLIII 8; vivificare: uzdraw mie CXVIII 25; sanare: vzdraw mie VI 3 atd.

uznamenati considerare: oczima fwima uznamenas XC 8.

užeci urere: uzzi ledwie a tršiefna ma XXV 2.

vděditi haereditare: Ale tishi wdiedie zemy XXXVI 11; viz: *vzděditi*.

věšši majores: Otiez... wieceššie tve CMD. 7.

wedle juxta: wedle czynow LXI 13; wedle poczta CMD. 8; secundum: wedle mnoštwie mylošrdie CV 45; wedle slowa tweho CXVIII 25 atd.

wedro ver: leto a wedro LXXIII 17.

wedro uter: wftawil wodi iako u wiedzrie LXXVII 13.

wěhlasnj eruditus: wiehlašneho frdcie (eruditus corde) LXXXIX 12; prudens: wiehlašna si myc uczinil CXVIII 98.

wěhlastvo prudentia: mišlenye frdcie meho wiehlaštwo XLVIII 4; abi wiehlaštwu nauczil CIV 22; bez wiehlaštwo CMD. 28.

wěk saeculum: u wiek i na wieki wiekom XX 5; wieki wiekom XXI 27; wieki wiekoma IX (37); aeternum: v wiek XXVII 9; v wieki XXVIII 10; usquequaque: u wieki CXVIII 8, 43; sempiternum: u wieki CV 31 atd.

- velbiti* magnificare: Welbitete hospodina XXXIII 4; pohani welbiti budu gei LXXI 17; glorificare: welbiti budu gei *CME.* 2; wfeczno lymie iakob welbi gey XXI 24 atd.
- velebnost* magnificentia: podwizena jest welebnost twa VIII 2; welebnost ieho LXXVII 35; majestas: pozehnane gmie welebnosti wrechnie LXXI 19 atd.
- velebný* magnificentus: welebna fu diela twa XCI 6, CIII 24; magnificus: welebny w swatosti *CME.* 11; magnifice: welebnye *CJ.* 5 atd.
- velikosti* magnalia: gez si uczinil welikosti LXX 19; ienzto uczinyl welikosti CV 21.
- veliký* validus: wodnye welka XLIX 3; major: Pozehnal... malym f welkímy CXIII (21).
- velně, velmi* valde: welmí VI 4; welmye VI 11, LXXVII 59; nimis: welnî CXXXVIII 14; vehementer: welmye XX 2; usquequaque: welmy CXVIII 107 atd.
- velryb* m. cetos: Podiekuite welribowe *CMD.* 79.
- venzúti* infingere: wenznuty fu narodowe w zahnutyu IX 16; frsliel twe wenznuty fu v nye XXXVII 3; confingere: ienzny (sic) baznyu twu tielo me CXVIII 120.
- věřitedlen*: Šudcie wierzitedlen si biti prfichoz (Iudex crederis esse venturus) *HA.* 19.
- věrný* credibilis: Swiedzestwie twa wierna XCII 5. — *věrně* fiducialiter: wiernye XI 6, *CJ.* 2; vero: wiernye LV 4 atd.
- veselé* laetitia: dal si wefele IV 7; do giutrfnie wessele XXIX 6; gaudium: u wessele XXIX 12; exultatio: wessele me XXXI 7 atd.
- veš, vešcek* omnis: Ustawil gey... knyezetem wfieho guienye CIV 21; ofsrfieha tebe ote wfieho zleho CXX 7; Ote wfieho zleho 150^b 13; Neuczínyl jest takez wfiemu narodu CXLVII 20; we wfiem czasu XXXIII 2, CXVIII 20; weszcek narod (omnia reptilia) LXVIII 35; fiechu weszcek plod zemye gich CIV 35; dye weszcek lúd CV 48; totus: we wfiem frdciu LXXXV 12; we wfiem frdciu CX 1, CXVIII 2, 34, 69, 145, CXXXVII 1; po wfiem swietu (per orbem terrarum) *HA.* 10; universus: we wfie zemy VII 2; we wfiey zemy VIII 10; singuli: po wfie dny VII 12, XLI 11; cunctus: Abi... wes staw... schowati raczil 151^b 17 atd.
- větrový* venti: pried obliczegem wietrowím XVII 43; na perutech wietrowich CIII 3 atd.
- vévoda* dux: wewódi gich LXVII 28.
- vezda, vezdy* semper: wesda XXXIII 2; wezdí L 5, LXX 14, 15; wezdy LXXIII 23; wesda XV 8, XXXIV 27; usquequaque; wezdí CXVIII 51; in finem: wezdí 154^a 14 atd.
- vězenie* captivitas: otwratí wiezenye lúda fweho LII 7; poddal jest u wiezenye mocz gich LXXVII 61 atd.

- vidúci boha* = Israël: finowe widuci boha *CME.* 19; wedle poczta fynow widucich boha *CMD.* 8; boh widucich gei (Deus Israël) *CZ.* 68.
- wiec amplius*: nas nepozna wiecz *LXXIII* 9; gichftoz nebil pamyeten wiecz *LXXXVII* 6; ultra: bi wiecz pamatno ne-bilo *LXXXII* 5 atd.
- wiečce palpebrae*: wieczei ieho otazugiú fynow czlowieczich *X* 5; Acz dam... wieczczoma myma drziemanye *CXXXI* 4.
- wieti ventilare*: neprzateh wieti budeme rohem *XLIII* 6.
- wietr*: uwedl iest v moci swei wietr wlazni (Africum) *LXXVII* 26.
- vina causa*: pobil si ptywúcieie mnye bez wini *III* 8; poznai wínu mu *XLII* 1 atd.
- witěz* = Israël: Kto da zdrowie wityezú *XIII* 7; chwala witezie *XXI* 4; u witezie *LXXVII* 21; witezi obmekal *LXXVII* 31; fwateho witezie rozdrazdili su *LXXVII* 41; k nyczemuz prziwedl iest witezie *LXXVII* 59; witez *LXXVII* 71; fwateho witezie *LXXXVIII* 19.
- witězstvo* = Israël: wytieftwo *XLIX* 7.
- władanie imperium*: da wladanye kralowi *CA.* 10.
- wladarstwo imperium*: day wladarstwo *LXXXV* 16.
- władnúti possidere*: wladli su zemyu *XLIII* 4; fnatka, gimzto si wladl *LXXIII* 2; gymz si wladl *CME.* 16 atd.
- wlast regio*: I dal gim wlasti narodow *CIV* 44; rozpraffil gie u wlastech *CV* 27; pars: wlasti hfezie budu *LXII* 11; regnum: u wlasti tye *LXXVIII* 6; patria: Prfinefte hospodmu wlasti narodow *XCV* 7; patres: Za wlasti tye narodil su sie tobie fynowe *XLIV* 17; stan wlasti fyloe (Silo) *LXXVII* 60; u wlasti effratfkei (in Ephrata) *CXXXI* 6; u wlasti filistim (Philistiim) *CME.* 14 atd.
- wlastni singularis*: wlastny zwiers *LXXIX* 14; proprius: z czynow wlastnych poczet *SA.* 38; carnalis: bratrúu i sestri naffie duchowne y wlastnye 152^a 2.
- wlasti singuli*: pomyfl o narodiech wlastych *CMD.* 7.
- wlna procellae*: duchowe wlny *CXLVIII* 8.
- wnahle*: Wnahle (praecipita) *LIV* 10.
- wnočiti fingere*: Genz wnoczil frdeie gich *XXXII* 15.
- wnútr intra*: wnyutrz mne *CII* 1; intus: wnyutrz ftrach *CMD.* 25.
- wnútrek intus*: ot wnyutrfila (sic) *XLIV* 14.
- woda mare*: na febranie wod *XXIII* 2; obyčejně: aqua.
- wódce dux*: (R)arohowi dom wodcie iest gich *CIII* 17; Wodcie si bil *CME.* 13; Hospodín sam wodcie gich *CMD.* 12.
- wodně diluvium*: u wodni wod muohch *XXXI* 6; tempestas: wodnye welika *XLIX* 3; unda: Stala wodnye tekucie *CME.* 8.
- wodnost*: zbudili su wrechnieho u wodnosti (in inaquoso, překládatel však četl: in aquoso) *LXXVII* 17.

vodný aquae: burzie wodna LXVIII 16; gezero wodne (aquarum) CXIII 8.

vojsko proelium: Acz wftane pti mnie wojsko XXVI 3.

volenstvoie voluntas: Znamy uczinil wolenstwie swa CII 7; ftawilte wolenstwie gich CVI 30; obyčejně: *vóle*.

volnost: Wolnosti (voluntaria) uft mích CXVIII 108.

volný voluntarius: Delt wolny rozwezes LXVII 10.

voněti odorare: chrzjepti magiu a newonyegiu CXIII (14).

wrah hostis: abí (ne)wzpiffieli bi wrahowe gich *CMD.* 27; Nawracyu pomftu wrahom mym *CMD.* 41; pomftu otplati nad wrahi gich *CMD.* 43.

wránový corvorum: Yenz dawa pokrm... kurzenczom wranowim CXLVI 9.

wrbie salices: U wrbiu... powiefili fine warhany CXXXVI 2.

wrcenie eructantia: wyrcenye z tohoto w ono CXLIII 13.

wrch vertex: u wrch ieho VII 17; wrch wlawow LXVII 22; summum: az do wrchu ieho XVIII 7 atd.

wrchní excelsus: pmienienie prawicie wrchnieho LXXVII 11; zbudili fu wrchnieho LXXVII 17 atd.; summus: u widienyu nad wrchnyeho LXXIII 5; u wr(ch)nieh horach LXXI 16. Viz též: *najvrchní*.

wrtránie vituperatio: nebo flfal fem w(r)tranye zehranie mno hich XXX 14.

wrtrati murmurare: wrtrati budu LVIII 16; wrtraly fu w ftanowiftich fwich CV 25; susurrare: Proti mnye wrtrachu wficzkní neprfietele mogli XL 7.

vsédající ascensor: wfiedagúcieho fwrhl yest v morze *CME.* 1.

vsielati immittere: Ufiela andiel bozi w okolek XXXIII 8 atd. Omylem uvedeno již na str. 344: *usielati*.

wslawiti psallere: wflawiu gmeny twemu IX 3; wflawiu gmeny hospodyna XII 6; agere: den hodny wflawie tobie LXXV 11.

wslowiti invocare: my we ymeny boha nafseho wsloweme XIX 8.

wstáti, wstávati insurgere: wftagiu pty mnye III 2; ot wftawagúcieh ptiw mnie LVIII 2 atd.; obyčejně: exurgere.

wšak nonne: Wfak LII 5, LIX 12; heet *SA.* 32; tamen *SA.* 32; quidem 155^b 16; Wfakz (nonne) 154^a 6; Acz wfak (Si vere) LVII 2 atd.

wšakýj: na wfaki den (quotidie) XLI 4, LXVII 20.

wšecek omnis: pobil fi wficzkný III 8; wficzku twrdost zetršiel CIV 16; Wficzku krmyu postupila CVI 18; Zyadai wficzknu postawu CVIII 11; uníversus: wficzkný kragíni XXI 28; wficzknu posteliu ieho oblehzil fi XL 4 atd.

wšelikýj omnis: wfelkýj plod XXI 25; wfelki czlowiek XXXVIII 6, 12; quisque: Wfelci zemíene XLVIII 3 atd.

- vtěleství* incarnatio: Skrzie duchowne twe fwate wtlestwie 151^a 10; *paraclitus*: Skrzie prfistie ducha fwateho wtlestwie 151^a 20.
- vyběhnúti* fugere: wen wibiehu otte mne XXX 12.
- vybiti, vybijeti* impugnare: ciele den wibigiegie LV 2; wibigiechu mye CXIX 7; expugnare: wibigiechí su mie CVIII 3; *impellere*: Wibit nawracen fem CXVII 13; *executere*: I wibil pharaona CXXXV 15 atd.
- výbojník* exensor: finowe wiboynykow CXXVI 4.
- vybrknúti* eripi: Duffie naffie iakozto wrabecz wibrkla íest z ofidla CXXIII 7.
- vydřieti* eruere: kto by z rukí me mohl widřieti *CMD.* 39.
- východ* exitus: wíchod smrti LXVII 21; *profectio*: w gích wíchodie CIV 38.
- východen* procedens: Duch fwatí... wíchoden *SA.* 22.
- výchoz*: Genz iako kwiet wíchoz ía (egreditur) 155^a 8.
- vyjeřutniti* exinanire: wygefřutnyete, wígeřřutnyete az do zaklada CXXXVI 7.
- vyjítí* procedere: wíndy XLIV 5; *egredire*: newíndes LIX 12; *regredi*: u wířřot wínyti VII 8; *exire*: Wínde czlowíck k díelu fwemu CIII 23; *evellere*: drzewe nez wínde CXXVIII 6 atd.
- vykazovati* producere: řlíubíu íe bohu nad telecz mladí, rohu wíkazugíuci LXVIII 32.
- vykodlúčiti* excludere: wíkodluczíhí gie LXVII 31.
- vyněsti* emigrare: wíneřře íe z řehřany twe LI 7.
- vypadení* ruina: naplny wípadenye CIX 6.
- vypravení* eripere: wířw duffíu mu VI 5; *eruere*: pořpřes, abí míe wířwíl XXX 3 atd.
- vyprostíti, vyprořřowati* eruere: w(y)prořří duffíu řwu LXXXVIII 40; *liberare*: w(í)prořřeny říre CXXIII 7; *eripere*: Wyprořřezge chudeho XXXIV 10 atd.
- vyřřehnúti* eructare: Den dnyu wířřehuge řlowo XVIII 3; Wířřehlo řrdíe me řlowo dobre XLIV 2; Wířřehnu řtí ma řlawu CXVIII 171; Pamyet obízenřtwie rozkořří twe wířřehnu CXLIV 7.
- wysboboditi* liberare: wířřobodí(l) (ří) gie XXI 5; Wířřobod, boze, kagíuce XXIV 22; wířřobod míe XXX 2; wířřobod(d)íl gie XXXIII 18; on mye gieřř wířřobodíl XC 3; obyčejně: wyswoboditi.
- wysoký* excelsus: hořřpodyn wířřokí XLVI 3; řezřřiel hořřpodín ř wířř o)keho CI 20; Uřřawíl íey nad wířřoku zemyu *CMD.* 13; *viz též*: najwyřřší.
- výsost* altum: u wířřot wínyti VII 8; *altitudo*: Prířřel fem u wířřot morřku LXVIII 3; *excelsum*: u wířřotí *CE.* 14; *sublimia*: Nerodte rozmnozítí mluwí wířřotí *CA.* 3 atd.

vystřiehnúti abscondere: Wiftrfizen bude z oweczínzie brow
CH. 17.

vyfvobodíč liberator: wifwobodiez moy XVII 48; wifwobodycz
moy CXLIII 2.

výštie exitus: wiftie gútrfnye LXIV 9.

vytrhnúti vibrare: mecz fwoy witrhl VII 13; evaginare: Mecz
witrhli fu XXXVI 14.

vyvésti deducere: wíwed nye w twey řwдые V 9; egredi:
newíwedes v mocech naflich XLIII 10; reducirere: z propafti
zemie wíwedl fi nye LXX 20; edere: Wíwedla zemye gich
zabí CIV 30; erigere: z blata wíwodie chudeho CXII 7 atd.

vyvráčeníe: iakozto ftienye naklonyeney a zakladu wíwraceníu
LXI 4.

vyvrátiti exterminare: Wíwratyl gu weprz LXXIX 14.

vyvrci confringere: w hniewie lúdi wíwrzes LV 8.

vyvríeti erumpere: tucznoft zemie wíwrziela fie íeft nad zemyu
CXL 7.

vyzvěstovati enuntiare: Cíefti me wízwíeftowal fem CXVIII 26.

vzbáti se timere: newzbogi fie řrdcie me XXVI 3.

vzbuditi concitare: k hniewu zbudil fu gei CMD. 16; k roz-
hnyewanyu wzbuzen íeft CMD. 19.

vzbydliti habitare: wzbidlis w nich V 12; wzbidl u wieki
wiekom XXXVI 27; wzbidli na nyei XXXVI 29 atd.

vzbytčeti abundare: udolowe wzbiezcie zitem LXIV 14; wzbi-
cziewfe na fwíetie LXXII 12; inhabitare: Hofpodyn powoden
wzbieziety czíny XXVIII 10.

vzdáti dicere: flawu wzdagle LXIV 14.

vzděditi haereditare: wzdiedye zemyu XXXVI 9, 22; wzdiedis
nade wfíemy lúdmý LXXXI 8; possidere: ufíle lúdfka
wzdiedil fu CIV 44 atd.

vzdiviti mirificare: wzdiwil hofpodyn fwateho fwého IV 4;
wzdiwil wfeczkní wole me w nich XV 3.

vzdřiemati se dormire: any fie wzdrzieme CXX 3; ne-
wzdrzieme fie any řpati bude CXX 4.

vzdržeti sustinere: neb tie fem wzdrfal ciele den XXIV 5;
wzdrzal fem tie XXIV 21; differre: pro hnyew neprfatel
wzdrziech CMD. 27.

vzdychánie gemitus: we wzdichanyu VI 7; Pro hubenftwie
řczních a wzdychanye chudích XI 6; we wzdichanych
XXX 11 atd.

vzechtěti velle: ciefnie geho wzehchce (sie) XXXVI 23;
wzechce priehs CXI 1.

vzeptati requirere: newzeptá IX (34).

vzěpievati cantare: wzezpiewagíu hofpodynu XII 6.

vzezvati vocare: wzezwal íeft zemíu XLIX 1; invocare: On wze-
zwal nye LXXXVIII 27; gmye bozye wzezwal fem CXIV 4.

- wzewnućeti* intonare: wzewwuczal hořpodyn XVII 14.
wzhledati quaerere: newzhleda IX (25); wzhledan bud hrřiech yeho IX (36).
wzhněvati se irasci: wfhnnyewa fie CXI 10.
wzhrděti, wzhrzeti spernere: nebo iest newz(h)rdiel XXI 25; newzhrziel gieh profbu C 18; despiciere: wzhrdielo oko me LIII 9; obstupefacere: wzhrziei narodi CH. 12.
wzchod ortus: Ot wzchodu slunecznego XLIX 1; Gelykoz ot-ftogi wzchod ot zapada CII 12; Ot wzchoda sluncie CVI 3, CXII 3; oriens: ke wzchodu LXVII 34; ote wzchoda LXXIV 7; ascensio: wzchodi w frdeiu fwem ulozil LXXXIII 6.
wzchoditi ascendere: pichoft wzchody wezdy LXXIII 23; Wzchodie az k nebeřfom CVI 26.
wzímati sumere: obliczige hrřiefnykow wzí(m)ate LXXXI 2.
wzkázati mandare: Nebo tam iest wzkazal hořpodiŇ pozehnanye CXXXII 3; ienz wzkazuges zdrawie iakob XLIII 5.
wzkláňati dirigere: newzklanal w obezřfienyu oczíu mu C 7.
wzkrěšovati suscitare: Wzkrřiefuge z prachu nedoftatecznego CA. 8.
wzkúřiti se fumigare: dotkny hor 1 wzkurfie fie CXLIII 5.
wzkvísti florere: w řfenech domu hořpodiŇa nafřeho wzektwu XCI 14; Drzewo fikowe newzektwe CH. 17.
wzlaćněti esurire: Acz wzlacznyegíu XLIX 12.
wzmluviti loqui: wzmluwie w ufřech řwfch LVIII 8; wzmluwie zlořt XCVI 4; kdiz wzmluwi neprzatelom CXXVI 5 atd.
wzmodliti se orare: wzmodlíu fie V 4; adorare: wzmodlíu fie V 5; deprecari: wzmodlu fie XXIX 9 atd.
wznámiti se innotescere: wznamy fie w narodiech LXXVIII 10; ze řf wznamíl fie yemu CXLIII 3.
wznieti sonare: w zwonciech bez řrdecz dobrzие wznyucieh CL 5.
wzníti ascendere: hnyew bozi wzníde na nie LXXVII 31.
wzochvíti, wzochřovati exasperare: gízto fie wzochwugíu LXV 7, LXVII 7; narod zh a wzochwugíu LXXVII 8; exercitari: wzochwen řem LXXVI 4; wzochwowach LXXVI 7; exerceri: wzochwiegíu LXXVI 13; řluha twoi wzochwowafře fie CXVIII 23; wzochwíu fie CXVIII 27, 48, 78.
wzotázati interrogare: wzotiez me CXXXVIII 23.
wzplesati plaudere: Rzieki wzpleříu rukama XCVII 8.
wzpodjieti extollere: wzpodeímý gie XXVII 9; wzpodeygmyete rucie wařřie CXXXIII 2; wzpodeímý gie HA. 23.
wzpodnucenie exercitatio: Smuřil řem fie v mem wzpodnucenyu LIV 3.
wzpodvíhnúti, wzpodvíhati elevare: wzpodwíhníete fie wrata XXIII 7; irruere: wzpodwíhli řu fie moczny u mie LVIII 4; levare: wzpodwíhnu rucie mogli LXII 7; allevare: kdiz fie

- wzpodwihachu LXXII 18; extollere: Nerodte wzpodwihnuti rohu LXXIV 6 atd.
- wzpodviženie* elevatio: wzpodwizenye ruku mu CXL 2.
- wzpověděti* mandare: We dne wzpowiediel hořpodyn XLI 9.
- wzpustiti* jactare: Wzpuřt na hořpodyna pecziu twu LIV 23.
- wzpjčhati* superbire: abı řnad (ne)wzpiřřiel bi wrahowe gich CMD. 27.
- wzpytati* requirere: Czili boh newzpřta tiechto XLIII 22.
- wzradorati* se exultare: wzraduyı fie V 12; wzraduge fie iakob XIII 7; laetare: Wzradugıu fie IX 2; Wzraduge fie řwi LXIII 11; gaudere: wzraduy fie pole XCV 12 atd.
- wzsmāti se* ridere: nad nym wzřmıegıu fie LII 8.
- wzřřesti se* contremere: wzřřařla fie zemıe LXXVI 19; wzřřařla řta fie řti ma CH. 16; formidare: wzřřařřu fie CIII 7.
- wzřřiti se* auxiliari: wztuzil fie řest we mnye duch moi CXLII 4.
- wzřvāti, wzřřati* invocare: Chwale wzowu hořpodyna XVII 4; gmıe bozie wzowu CXV 13, 17 atd.; vocare: wřřiem gım gmena wzřwa CXLVI 4; provocare: A ya wzřwu gie w tom CMD. 21 atd.
- wzřvěděti* scire: Wřak wzřwıedie wřřezkny LII 5; wzřwez řřdee me CXXXVIII 23.
- wzřvednıti* levare: wzřwedl řem k tobie duřřıu mu CXLII 8.
- wzřvelbiti, wzřvelebiti* magnificare: řazık nařř wzřwelbıme XI 5; wzřwelbıme fie XIX 6; abundare: wzřwelebil řest LXXVII 38 atd.
- wzřveseliti se* exultare: wzřwefelıu fie IX 3, LXII 8, CVII 8; laetari: wzřwefel fie řřařel XIII 7; wzřwefelıu fie XXX 8 atd.
- wzřvěsti* inducere: wzřwedl gie na horu LXXVII 54; tekuczofı twe wzřwedl ři na nye LXXXVII 8.
- wzřvládnıti* regere: Wzřwladnes gymı II 9; possidere: wzřwladne gym LXVIII 37.
- wzřvlářřiti* distinguere: Newzřwlařřil we řtech řřwıch CV 33.
- wzřvoditi* suscitare: Wzřwodie nedořřateczneho CXII 7.
- wzřvolati* clamare: wzřwolařřıu k nyemu IV 4; wzřwolařřıu k tobie CXL 1 atd.
- wzřvolenıj* dilectus: Aby wřřwobožený bıl wzřwoleny twogı LIX 6.
- wzřvoliti* eligere: řřřıkazanye twa wzřwolı řem CXVIII 173.
- wzřvrci* projicere: u wıeki wzřwřze boh LXXVI 8.
- wzřvoučeti* intonare: boh welebnofı wzřwuczal XXVIII 3; buccinare: Wzřwuczte w hodowey trubie LXXX 4.
- wzřvřřiti* exaltare: Wzřwřřte hořřodına XCVIII 9.
- za** propter: za nyez mluwıl CXV 10; za zıe (post tergum) CE. 17 atd.
- zaběhnıti* fugere: zabehnu ot oblıczge řeho LXVII 2; řřřed porokowanym twım zabehnu CIII 7; kam ot oblıczge tweho zabehnu CXXXVIII 7.

- zabitec occisus*: Z krwi zabiteczow *CMD.* 42.
zabiti inficere: zabita iest zemye w krwech *CV* 38; *percute*:
 prawieie twa zabila iest neprfietele *CME.* 6
zabranitel protector: zabranytelîu moy *LVIII* 12.
zabrzezděníe diluculum: rano na zabrfezdienyu *XLV* 6; wftanu
 na zabrziezdienyu *LVI* 9; Nawfeziewuges ho na zabrfez-
 dienyu 153ⁿ 3; *coruscatio*: Profwietila fu fie zabrfezdienie
 twa *LXXVI* 19; *Blfkotî* zabrfezdyenî *CXLIH* 6.
zadek: zadci (posteriora) chrzbeta *LXVII* 14.
zahladiti percute: zahladil iest wfeczko prworodyczftwie
LXXVI 51; *repellere*: zahladil iest fran *LXXVII* 60; *plan-
 tare*: zahladils gie *XLIII* 3.
zahubiti percute: gehoz fi zahubil *LXVIII* 26.
zahynûiti perire: nezahnete f cieti fwe *II* 12; zahynu wfeczka
 myfflenye gich *CXLV* 4; *delinquere*: nezahinu *XXXIII* 23;
 abi zahinul fam w sobie *XXXV* 2; *deficere*: zahinuli fu
LXXVII 33; *exarescere*: drzewe nez wînde, az zahyne
CXXVIII 6 atd.
zachlastiti profanare: zachlastil fi w zemy fwatofc *LXXXVIII* 40.
zachowaný absconditus: ot zachowanîch *XVI* 14.
zâklad maceria: zakladu wîwragenîu *LXI* 4.
zaklenûiti concludere: pewnoft fwu zaklenul fu *XVI* 10; do
 bitek gich w fmrti zaklenul *LXXVII* 50; zaklenul v meczîu
 ľud fwoi *LXXVII* 62; hofpodyn zaklenul gie *CMD.* 30.
zâkon ordo: ti fi kniez podle zakona melchifedech *CIX* 4;
 religio: w fwatem zakonîe 151^b 18, 20; *lex*: zakona tweho
 nauczis gey *XCHII* 12; w zakonîe *CXVIII* 1; *mandata*: my-
 lowal fem zakon twoi *CXVIII* 127.
zâkonnîk legislator: prfidu zakônyci z egipta *LXVII* 32; po-
 zehnyane da zakonnyk *LXXXIII* 8.
zakrytie velamentum: w zakritîu *LXII* 8.
založení fundamentum: zalozenye fwîeta zemy *XVII* 16; za-
 lozenie zemîe *LXXXI* 5.
zâmek sera: pofilnyl zamkow wrat *CXLVII* 13.
zamietati reprobare: zamîeta mîffenîe ľudfka *XXXII* 10; *pro-
 jicere*: Nezamyetai mne *L* 13.
zamúcenie tribulatio: w den zamucenyne *XIX* 2, *XLIX* 15,
CH. 16; *zapomynas* zamucenyne *XLIII* 24; *indignatio*: za-
 mucenyne twe u morziu *CH.* 8; Pufcil na ny(e) hniew za-
 mucenyne *LXXVII* 49; *conturbatio*: ot zamucenyne ľudfkich
XXX 21; *tribulatio*: ot zamucenyne *LIV* 4.
zâmutek tribulatio: W zamuteie mem *XVII* 7; *indignatio*:
 hniew w zamuteie ieho *XXIX* 6 atd.
zamútiti, zamucovati conturbare: rucie zlofti zamutîli fu mye
XVII 5; zakladî hor zamucenî fu *XVII* 8; *turbare*: kdis za-
 mutî fie zemîe *XLV* 3; *commovere*: zamutî hofpodyn pufcz

- XXVIII 8; zamut sie morze XCV 11; tribulare: Giz zamucigiu mye XXVI 2; contribulare: duch zamuceny L 19; devorare: zamuti gie XX 10; exacerbare: ony zamutyli fu gey CV 43; tabescere: zamuty sie CXI 10; contristari: ienz polpolu zamuczowasse LXVIII 21 atd.
- zaplaniti* inflammare: Mluwa bozie zaplanul(a) gey CIV 19.
- zapojeti* inebriare: zapogils giu LXIV 10; Potoki gegie zapogie LXIV 11.
- zapoleti* erubescere: Zapoletie sie a ftidte sie XXXIV 26; zapolegiu sie welmy ruczie VI 11.
- zapomanutie* oblivio: zapomanutyu dana bud prawicie ma CXXXVI 5.
- zapomanuti* oblivisci: Procz fi mne zapomanul XLI 10; nezapomanu rzeczy twieh CXVIII 16 atd.
- zapomnieti* oblivisci: nerod zapomnyeti wfieh odplat ieho CII 2; zapomnyeli fu czynow ieho CIV 13 atd.
- zâpovêdnj* praecipitationis: Milowal fi wfieczkna flowa zapowiedna LI 6.
- zâpust* (zâstup?) exercitus; zapust gehu zawrhl v morze CME. 4.
- zasê* retrorsum: nawraceny budte zassie XXXIX 15, CXXVIII 5; retro: zassie XLIII 9 atd.
- zasloniti* obumbrare: Plecîma swîma zaslony tobie XC 4; zaslonyl fi nad mnu hlavu CXXXIX 8.
- zâstava* obligatio: schilugîuci sie w zaftawi prfiwede hospodîn CXXIV 5.
- zâstrêliti* sagittare: abi zastrfelihl... nepofkwrnyeného LXIII 5; Riche zastrfiele gey LXIII 6.
- zâstrieti* operire: zastrfiel fi wfieczkny hrŕiechi gich LXXXIV 3.
- zâstup* exercitus: ftwuei zaftup HA. 9.
- zasjypati* obdormire: pez zasipal hospodyne XLIII 23.
- zatisknûti* opprimere: zatyfknes mie dielo ruku twu 153^b 5.
- zatkâvati, zatkati* obturare: zatkawagîucieho usfi swogi LVII 5; obstruere: zatkana fu ufta LXII 12.
- zatrâcenie* interitus: uwedes gie w ftudnycîu zatrâcenie LIV 24; Budte w zatrâceny CVIII 13; perditio: zwiestowati bude... p̄wdu twu w zatrâcenie LXXXVII 12; damnatio: ot wieczneho zatrâcenie 152^a 16; fluctuatio: neda zatrâceny prâwemu LIV 23.
- zâtrata* perditio: Bliz uest den zâtrati CMD. 35.
- zâtratiti* perdere: zâtratys wfieczknî V 7; abi zâtratil f zemie pamyet gich XXXIII 17; disperdere: Zâtrati hospodyn rozliczne rti ducholowe XI 4 atd.
- zâžžeci* incendere: Zâžhl fu ohny LXXIII 7; Zâžžena ohniem LXXIX 17; accendere: zâžžê gest ohen LXXVII 21; zâžžze sie iako ohen hnyew two(y) LXXVIII 5

- zažzenie incensum*: Zpraw sie modlitwa ma iako zazzenye
CXL 2.
- zbáti se timere*: nezbogú sie zleho XXII 4.
- zbíti occidere*: zbil ribi CIV 29; zbil yest krale moczne
CXXXV 18; *percutere*: zbil wynnycie CIV 33; zbil wfeczkn
prworozenstwie gich CIV 36 atd.
- zbráněnie protector*: Bud my u boha zbraniěnye a u myesto
ohrazene LXX 3.
- zbuditi, zbuзовati incitare*: ľud nemudri zbudil gmie twe
LXXIII 18; *concitare*: w hniewie zbuзовali su gey
LXXVII 40.
- zčisti dinumerare*: hniew twoi zl(c)isti LXXXIX 12; T1 si wfak
topi me zezetl 155^b 16 atd.
- zdáviti deprimere*: Powifil si prawieću zdawugúcieh gey
LXXXVIII 43.
- zdietai agere*: wiernye zdyegú w nyem XI 6.
- zdrziemati*: zdrziemal sem (soporatus sum) III 6.
- zdržeti continere*: zdrzi w hniewie smilowanie swa LXXVI 10;
gez sem sdrzal w lonye mem LXXXVIII 51; Acz sdrzim
156^a 14.
- zelenost olus*: iaksto listie zelenost (olera) brzo spadnu XXXVI 2.
- země sicca*: zemyu rucye ieho uczínyli su XCIV 5; obyčejně:
terra.
- zeměnin terrigena*: Wfeliczi zemiene XLVIII 3.
- zetleti veterascere*: pomocz gich zetle XLVIII 15; wfieczkní
iako rucho zetlegú CI 27.
- zetrjeti conterere*: zubi hršiefních zetršiel si III 8; Zetrší ramye
hršiefneho IX (36); *confringere*: Zetru gie XVII 39; zetrše
cedri XXVIII 5 atd.
- zewna (ze + vna) foris*: Zewna strawi gie mecz CMD. 25.
- zewni extremus*: bidliti budu w zewnych morfkih CXXXVIII 9.
- zezpiewati cantare*: Kak zezpiewamy piesen CXXXVI 4.
- zhledati exquirere*: boha zhledal sem LXXVI 3.
- zhynúti delinquere*: zhínu XXXIII 22; *deficere*: zhínule sta
oczi mogli LXVIII 4; kdiz zhine mocz ma LXX 9; *exina-
nire*: kal ieho nezhinul iest LXXIV 9; *perire*: Zhinul bieh
ote mne CXLI 5 atd.
- zjadati, zjadovati scrutare*: zyadas frdcie a ledwi VII 10; Zia-
dah su LXIII 7; Zyadai hehewnyk wfieczknu postawu
CVIII 11; gizto zyadagú swiedeczstwie CXVIII 2; *exqui-
rere*: zyadana we wfieczki wole ieho CX 2.
- zkřehťati fremere*: zuba swymy zkršehce CXI 10. Viz str. 336:
skřehťati.
- zkrocovati compescere*: any fkrocuy sie LXXXII 2.
- zkusiti, zkúšeti, zkušovati examinare*: stršiebro ohnyem fkuffo-
wano XI 7; ohnyem si nas fkuffal LXV 10; *tentare*: fku-

- fšiel ſu boha LXXVII 18, 41; probare: ruczie zkufinges ho 153^a 4 atd.
- zkvisti* florere: zektwu ze mieſta LXXI 16; ratoleſt zektwe XCI 13; efflorere: nad nym zektwe ſwatoſt ma CXXXI 18.
- zlob furor*: Odſtup ot hniewu a opuſt zlob XXXVI 8.
- zlobivý* molestus: kdřz my zlobiwi biechu XXXIV 13.
- zlořečenství* maledictio: mylowal zlorzecenſtwie — oblekl ſie w zlorze(cze)nſtwie CVIII 18.
- zlost* iniquitas: nechee zloſty V 5; gřzto czynye zloſt V 7; nequitia: Skona ſie zloſt VII 10; podle zloſti XXVII 4; malignitas: nawrat duſſy mu ot zloſti XXXIV 17; malitia: zloſti nenawidel XXXV 5; we zloſti LI 3; iniſtitia: p ſwe zloſti CVI 17; iniquum: zloſti czĩniece XXIV 4; mluwi zloſti C 7; malum: widiel ſme zloſty LXXXIX 15; Neprſiſtupuy k tobie zloſt XC 10; zloſt (dolos) ciele den mĩllechu XXXVII 13; ot muzie zloſti (a viro iniquo) XVII 49 atd.
- zlostiti, zlostičeti* malignare: aby zloſtil XXXVI 8; zloſtil ieſt neprſietel LXXIII 3; Na twoi lĩud zloſtil ſu radu LXXXII 4; nerodte zloſtiti prorociech mĩch CIV 15; Nebo gĩſto zloſtiwiegũ XXXVI 9.
- zlostivý* malignus: bĩdhty bude podle tebe zloſtywi V 6; Zetrſi ramye... zloſtyweho IX (36); malignans: Nenawidel ſem ſnafka zloſtiwich XXV 5; Nerod ſie tieſſiti w zloſtiwich XXXVI 1; iniquus: zloſtiwi pozehnan ieſt IX (24); K nyczemuz prſiweden ieſt... zloſtiwi XIV 4; magniloquus: ıazik zloſtiw XI 4 atd.
- zlostivý* iniquus: nenawĩſtyu zloſtnu nenawidel(1) ſu mne XXIV 19.
- zlý* malus: oplacĩugĩueĩm mnye zla VII 5; iniquus: ot czlowieka zleho XLII 1; pravus: narod zli LXXVII 8; impius: nĩczs zleho neuczynyl ſem 153^b 13; naplnyen bĩwa mnoho zleho (multis miseriis) 155^a 7 atd.
- zmeřitedlný* mensurabilis: zmĩerzitedlny vlozil ſi dny me mnye XXXVIII 6.
- zmllelý* dilectus: Otuczniel ieſt zmĩleli *CMD.* 15; Kdřzto da zmylelym ſwĩm ſen CXXVI 2; zmĩleli iakozto ſin XXVIII 6.
- zmlsati* deficere: brzo ſu zmyſſali LXXII 19.
- zmlknũti* cessare: zmlknuti kařiu *CMD.* 26; zmlkli ſu (raucæ factæ ſunt) daſny me LXVIII 4.
- znalezenie* adinventio: Znamĩ czĩnte znalezenye ieho *CJ.* 4.
- znamenati* probare: otei waſſi znamenali... ſkutki me XCIV 9; attendere: Znamenate LXXVII 1; signare: Znamenana ieſt nad namy ſwietloſt IV 7 atd.
- zoře* aurora: ti ſi ſkował zorzie LXXIII 16.
- zpevatedlný* cantabilis: Spiewatedlny biechu my prawednoſti twe CXVIII 54.

- zpievanie canticum*: chwalty budu gmie bozie fe zpiewanym LXVIII 31; XCI 9.
- zpozbiti confringere*: zpozil w den hnyewu fweho krale CIX 5.
- zpodjieti tollere*: zpodyal groy z stad owezich LXXVII 70.
- zpodjimatī superextollere*: zpodemie fe nad horu libanfsku plod ieho LXXI 16.
- zpojiti inebriare*: Zpogie fe ot rozkofsi XXXV 9.
- zposobiti corrigere*: zposobil iest fwiet XCV 10.
- zpowiedati se confiteri*: Nepoddawat dus zpowiedagiucich LXXIII 18; zpowiedati fe bude tobie VI 6 atd.
- zpravenie directio*: metla zpwenye XLIV 7; zpwenye stolice gehu XCVI 2 atd.
- zpraviti, zpravovati dirigere*: zpw ciestu twu V 9; justificare: abi si zpwil L 6; corrigere: zprawuge ciestu fwu CXVIII 9; erigere: zpwuge porazene CXLV 8 atd.
- zprostitel liberator*: hospodyn . . . zpstitel moy XVII 3.
- zprostiti liberare*: zprost mie VII 2; adjuvare: zprosczen sem XXVII 7; genz bi . . . mohl zprosczen bity 153^b 15.
- zprostrietī dilatate*: Zpstriel si chod moy XVII 37; expandere: zpstriel rucie nassie XLIII 21; extendere: zpstrzes hmiew twoi ot naroda do naroda LXXXIV 6 atd.
- zpytati scrutari*: proto zpitala iest dusie ma CXVIII 129.
- zracnost declaratio*: Zracnost rzeczy twich ofwiczuge CXVIII 130.
- zredovati medullare*: Obieti zrfidyuge (sic) offerowati budu LXV 15.
- zrenie respectus*: nenyje zrzienie smrti gich LXXII 4.
- zrezati concidere*: Hospodin zrheze wazi hrufelnich CXXVIII 4.
- zriedlnice pupilla*: strfiez mne iako zriedlnyie oka XVI 8; ofstrfihal iako zriedlnyciu oka fweho CMD. 10.
- zrietī respicere*: Oczī ieho w chudeho zrfie X 5.
- zrusiti dirumpere*: Ti si zrusil studnyie LXXIII 15; despiciere: zrusil si mazaneho LXXXVIII 39.
- zsechnuti arescere*: iakozto bile . . . zsechny LXXXIX 6.
- zsyteī saturare*: zsytegiu XXI 27.
- ztenčeti attenuare*: Ztenczele sta oczī mogli CE. 14; Duch moy ztenzenie 156^a 3.
- ztierati confringere*: Hlas bozi ztierage cedri XXVIII 6; Kdz fe ztieragiu kosti me XLI 11.
- ztracenie damnatio*: Abi dusie nassie . . . ot wieczneho ztracenie uchowati raczil 152^a 5; abi nas nepoddal ztracenyu 152^b 3.
- ztrapiti se compungi*: any su fe ztrapili XXXIV 16.
- ztratiti perdere*: Uczinyen sem iako sud ztraceny XXX 13; ztratil sy proknyeho LXXII 27; disperdere: nenawidyucie mne ztratil si XVII 41.

ztrávití comedere: ztrawil(1) fu iakob LXXVIII 7; depascere: wlastny zwierz ztrawil iest giu LXXIX 14; vastare: Zewna strawi gie mecz *CMD.* 25; consumere: gyni ztraweny fu *CMD.* 36 atd.

zvářenie formido: ztuarzenie smrti padlo iest na mye LIV 5; v LXXXVIII 41 přeloženo: nemocíu a strachem.

ztrditi, ztrdēti indurare: ztrrdiey LXXXIX 6; confirmare: stwrzeno iest frdce ieho CXI 8; consummare: stwrđil fu mie CXVIII 87.

ztylý pinguis: wficzkný ztlil zemie XXI 30.

zúkarati exprobrare: Yez fu zúkarali pmienye mazaneho LXXXVIII 52.

zwadniti arescere: iakosto fieno richle zwadnu XXXVI 2; arere: iakozto fkwarek zwadil fu CI 4; zwadlo frdce me CI 5.

zvésti deducere: zwedl iako rzieki wodi LXXVII 16.

zvěř m. ferus: wlastny zwiers ztrawil iest giu LXXIX 14.

zvěstovati annuntiare: zwiestowaty bude XXIX 10; narrare: otcí naffi zwiestowali fu nam LXXVII 3; pronuntiare: mecz twu zwiestowati budu CXLIV 4 atd.

zvieře fera: zwierzata lefka XLIX 10; bestia: tiela fwatich twich zwierzatom LXXVIII 2; Zwierzata CXLVIII 10; animal: Zwierzata malíuczka CIII 25 atd.

zvonec: w zwonciech bez frdecz (in cymbalis) CL 5.

zvučeti sonare: Zwuczali fu wodi XLV 4; praecinere: Zwuczte hospodynu we zpowiedi CXLVI 7; tonare: w nebesiech zwuczieti bude *ČA.* 10.

zžiti depascere: smrt zziwe gie XLVIII 15.

žádanie optatum: donedz zadanye neprfide 155^a 19; concupiscētia: zadali fu zadanye CV 14.

žádati existimare: zadach LXXII 16; concupiscere: zada a chwadne duffie ma LXXXIII 3; desiderare: Szadala duffie ma zadati prawednosti twich CXVIII 20 atd.

žadlati profanare: Acz prawednosti me zad(l)agiú LXXXVIII 32; Any zad(l)agiú fwiedeczftwie meho LXXXVIII 35. V obou místech w slově *zad(l)agiú* l škrábáno.

žádost desiderium: Zadoft chudich IX (38); affectus: flil fu w zadoft frdce LXXII 7; postulatio: Weidi zadoft ma w obezrfienye twe CXVIII 170 atd.

žádostný desiderabilis: za nyczse gmyeli fu zemy zadoftnu CV 24.

žalostivý molestus: w hnyewie zaloftiwí biechu my LIV 4.

žalm, žalma psalmus: w zalmyech slawme iemu XCIV 2; (nápis při žalmech) LXXIV, LXXIX atd.; *zalma* (nápis při žalmech) VII, XIX, XXI, XXIII, XXVI atd.

že quod: ze pomnys ho VIII 5; quoniam: ze nawšeziewuges ho VIII 5; quia: ze *SA.* 28, 153^a 1 atd.

- žéci comburere*: Uložil... ohen zhuci w zemy gich CIV 32.
- žerewie carbones*: zerfiewie rozfoplo sie ot nyeho XVII 9; zerzewie ohenne XVII 13, 14.
- žerewnýj*: f' uhlym zerzewnym (cum carbonibus desclatoriis) CXIX 4.
- žezl baculus*: zezl twoy XXII 4.
- židovstvo Iudaea*: Znam w zidowstwie boh LXXV 2.
- žieze sitis*: biezal sem w zizi LXI 5; w ziezî mey napagieli fu mie LXVIII 22; budu czekati w ziezi swei CIII 11; wíchod wod w ziezíu CVI 33.
- žiezněti sitire*: Zyeznyela ıest duffe ma XLI 3; zieznyegúci CVI 5; Zızznyela duffe ma 156^b 10 atd.
- žıla nervus*: Vložil si w zılach nohu mu 154^b 13.
- žíně cilicium*: oblacziech sie w zínju XXXIV 13; polozil sem rucho me zínje LXVIII 12.
- žito frumentum*: udolowe wzbiczie zitem LXIV 14.
- živenie vita*: ulozil duffiu mu k zıwenju LXV 9.
- živiti vivificare*: zıwıl si mye LXX 20; zıw mie CXVIII 17, 37, 107, 154, 156 atd.
- život venter*: u pfiedcie zıwota meho XXI 15; zıwot moy XXX 10; viscera: w mem zıwocie L 12; uterus: bludılı fu ot zıwota LVII 4; neuhrozil si dıewezı zıwot HA. 16; vita: potlaczi w semı zıwot moy VII 6 atd.
- žiwubytie*: poziez nam czassu zıwubıtye (spatium vivendi) 152^b 5.

Opravy tiskových chyb a dodatky k poznámkám.

Na str.	1	sloupec	2	řádek	19	stojí	58	za	48.
"	"	17	"	2	"	1	"	/krzc	" /krzc.
"	"	27	řádek	11	stojí	Ne kda	za	Nekda.	
"	"	61	"	29	"	rozptyluge	"	rozpuzuge.	
"	"	64	"	7	"	35 ^a	"	35 ^b .	
"	"	95	"	25	"	gmie	"	gmenyu.	
"	"	117	"	15	"	štie	"	rest.	
"	"	164	"	5	"	otted	"	ot teč.	
"	"	173	"	18	"	/mutiu	"	/muciu.	
"	"	183	"	21	"	aš-tienycie	"	a štienycie.	
"	"	186	"	2	"	geden	"	i geden.	
"	"	234	"	11	"	u	"	w.	
"	"	287	"	30	"	Odpowiez	"	Odpowiez	ŽP.
"	"	301	"	33	"	štie	"	rest.	
"	"	337	"	24	"	/mutiu	"	/muciu.	
Vynechati se má na str.					29	poznámka	2.		
"	"	"	"	"	37	"	"	5.	
"	"	"	"	"	42	"	"	4.	
"	"	"	"	"	45	"	"	6.	
"	"	"	"	"	55	"	"	7.	
"	"	"	"	"	63	"	"	8.	
"	"	"	"	"	69	"	"	11.	
"	"	"	"	"	108	"	"	2.	
"	"	"	"	"	128	"	"	1.	
"	"	"	"	"	190	"	"	3.	
"	"	"	"	"	263	"	"	8.	
"	"	"	"	"	269	"	"	5.	
"	"	"	"	"	344	řádek		37.	
"	"	"	"	"	v žalmu XI	7	čárka	po slově	zemie.
"	"	"	"	"	XX	12	"	"	nemohla.
"	"	"	"	"	XLVII	5	"	"	ar.

DRAMATICKÁ DÍLA
WILLIAMA SHAKESPEARA.

Díl V.

UNIVERSITY OF CALIFORNIA

DRAMATICKÁ DÍLA
WILLIAMA SHAKESPEARA.

VYDÁNÍ
MUSEA KRÁLOVSTVÍ ČESKÉHO.

Díl V.

V PRAZE.
Fr. A. Urbánek, kněhkupec.
1875.

Čtenářské listy

1881

1881

Nakladatel: Fr. A. Urbánek, kněhkupec.

O S O B Y:

Theseus, vévoda Athénský.

Egeus, otec Hermin.

Lysander, }
Demetrius, } zamilováni do Hermie.

Philostrates, pořadatel zábav u Thesea.

Kdoulička, tesař.

Švihlík, stolař.

Klubko, tkadlec.

Pískálek, spravovač měchů.

Rypák, kotlář.

Hladomor, krejčí.

Hippolyta, královna Amazonek, Theseovi ke sňatku
zaslíbena.

Hermie, zamilována do Lysandra.

Helena, zamilována do Demetria.

Oberon, král }
Titanie, královna } elfů.

Puk čili Robin, Dobrá Kopa, elf.

Hrachový květ,
Pavučinka,
Moliček,
Horčičné semínko, } elfi.

Pyramus, }
Thisbe, } úlohy ve vložném kuse, provo-
Zed, } vaném od dělníkův.
Měsíček, }
Lev, }

Jiní elfové a elfy, obsluhující svého krále a královnu. Družina u Thesea a Hyppolity.

Dějiště: Athény a les v nedalekosti.

Jednání první.

Výjev první.

Athény. Světnice v paláci Theseově.

Vstoupí Theseus, Hippolyta, Philostrates a družina.

Thes. Hippolyto již, krásná, sňatku čas
nám rychle tihne: po čtyřech dnech blahých
jest luna nová; ach, jak zdlouha, tuším,
ta stará chřadne! mešká touhu mou
jak macecha či vdova, která dlouho
z mladého muže tráví úrokův.

Hip. Dni čtyři kvapně ponoří se v noci,
snem čtyřech nocí kvapně zmizí čas;
pak luna — na nebi co stříbrný
luk nově napnutý — v noc pohledí
slavnosti naší.

Thes. Jdi, Philostrate,
Athénskou rozčil mládež k veselí;
zbuď jarou, bodrou mysl rozkoše:
ku pohybům odvrát smysl truchlivý,
druh bledý k slávě nám se nehodí. —

(*Odejde Philostrates.*)

Hippolyto, já mečem¹⁾ o tebe
se ucházel, a čině příkoří
tvou lásku získal; mravem jiným však
chei za choť tebe pojmout, s nádherou,
se slavným veselím a hostěním.

Vstoupí Egeus, s ním jeho dcera Hermie, Lysander a Demetrius.

Ege. Blahý buď Theseus, náš kníže slavný!

Thes. Dobrý Egée, dík! co máš nového?

Ege. Přicházím rozhněván i s žalobou
na dítko své, svou dceru Hermii. —

Přistup, Demetrie! Ctný pane můj,
ten muž mou vůli má, by snoubil ji. —

Přistup, Lysandře! — Kníže laskavý,
muž ten okouznil dítko mého hrud. —

Ty, ty Lysandře, básně dával's jí,
s mým dary lásky měnil's dítětem:

ty's při měsíčku pod oknem jí pěl
(hlas měniv) písně lásky měnivé;

ty's obraznosti vtisk jí ukradl
svých vlasův páskami a prsteny

a šperky, vtípem, šprýmy, hračkami,
též kvítím, pamlsky (jež posly jsou

křehkému mládí moci veliké);

mé dcery srdce chytře's odlovil,

poslušnost její, dlužnou mně, ve vzdor
jsi zvrátil zpurný. — Kníže laskavý,

když pak i zde před vaším věhlasem

Demetria si vzítí nesvolí:

Athénské žádám dávné výsady,

bych nakládal s ní, jako se svojí,

a ji buď *tomu* zadal muži zde,

buď smrti, našeho dle zákona,

jenž přímo určen²⁾ v případ takový.

Thes. Což *vy* říkáte k tomu, Hermie?

Dejtež si radit, děvo spanilá.

Váš otec měl by vám být jako bůh,

jenž tvůrce vaší krásy; ano, jemuž

jsste podoba jen z vosku, ražena

jsouc od něho; a v jehož moci jest,
tvar ponechati či ho znetvořit.

Aj hodný jesti muž Demetrius.

Herm. Lysander též.

Thes. *Sám v sobě* ovšem jest;
že otce vašebo však nemá hlasu,
zde druhý hodnější vám musí být.

Herm. Kéž otec můj by hleděl okem mým!

Thes. Spíš oko vaše s jeho soudem hleď!

Herm. Milosti, prosím, račte prominout.
Ját nevím, čím se stávám troufalou,
či jak to sluší na mou skromnotu,
na místě tom své hájit smýšlení;
leč prosím, Milosti, bych seznala
věc nejhorší, jež pak mne potkat má,
když odpudím si vzít Demetria.

Thes. Buď skonat smrtí, aneb navždy se
odříci spolku s muži přísahou.
Chuť skoumejte svou, krásná Hermie;
svou važte mladost, zpytujte krev dobře,
zda, volbě otcově se nevzdajíc,
snést dovedete mnišky oděí,
ve stinný klášter navždy zavřena
co v klec, kde nerodná co sestra žít
po celý máte život, písně mdlé
k neplodné, chladné luně zpívajíc.
Jsou třikrát blahé, kteréž, vládkyně
své krve, zmohou tuto dívčí pouť;
však po pozemsku blažší růže v kapkách,³⁾
než panenském když vadne na trnu,
kde roste, žijé, až pak v samotném
umírá blahu.

Herm. Chei tak růsti já,
tak žítí, umřítí tak, kníže můj,
než panenstva bych vzdala výsadu

pod panstvo tomu, jehož nelibému
dát jařmu svrch, se zpouzí duše má.

Thes. Nuž mějte lhůtu: v první měsíc nov,
kdy sňatek mezi mnou a drabou mou
k věčnému družství bude zpečetěn,
v tent den buď připravte se k umření
pro neposlušnost k vůli otcově,
buď, jak to chce, s Demetriem se snubte;
či navždy přisahejte před oltářem
Diány život přísné samoty.

Dem. Povolte, drabá Hermie; — ty pak,
Lysandre, to své chatrné jistému
vzdej právu mému!

Lys. Vy, Demetrie,
jejího otce lásku máte; s ním
se žeňte: mně pak nechte Hermii.

Ege. Lysandre tupný! máť on lásku mou,
a dá mu láska má, co jesti mé:
jest ona má, a vše své právo k ní
já přenáším zde na Demetria.

Lys. Z dobrého rodu, kníže, jsem jak on,
takž bohat; láska má nad lásku jeho;
mé štěstí ve všem stkvěle zřízeno
(ač ne-li více) jak Demetrioovo;
a což nad všechny tyto chlouby jest,
jsemť milován od krásné Hermie.
Nuž, proč bych neměl za svým právem jít?
Demetrius — to jistím v jeho hlavu —
o lásku Nédarovy dcery stál,
tož Heleny, a její duši jal;
a něžná dívka prahne v zápalu,
ba prahne v oddanosti božnivé
po vadném tomto muži vrtkavém.

Thes. Vyznávám, že jsem vše to slyšel již
a mluvit o tom chtěl s Demetriem;

však, zaměstnán svou věcí, pustil jsem
to z mysli. — Pojdte již, Demetrie;
vy též Egée: se mnou půjdete;
mám pro vás oba důtku soukromou. —
Vy ozbrojte se, krásná Herinie,
své choutky zřídít k vůli otcově,
sic Athénský vám zákon (z něhož nám
ujímat nelze) ukládá buď smrt,
buď záslib nesnoubného života. —
Hippolyto má, pojd! jakž, drahá, jest? —
Demetrie s Egéem, pojdte též:
mám k sňatku svému pro vás řízení,
i jest mi s vámi jednat o věci,
jež blíže vás se týká.

Ege. Půjdeme

za vámi z povinnosti, s ochotou.

(*Odejdou Theseus, Hippolyta, Egeus, Demetrius a průvod.*)

Lys. Jakž, drahá má? Proč bledé líce tvé?
a čím tak rychle vadnou růže zde?

Herm. Snad deště nemají, jímž mohla bych
je dosti dařit z mraku očí svých.

Lys. Ó běda mně! neb co kdy čítal jsem
či slyšel v rozpravách i v dějinách,
běh lásky věrné nikdy hladko nehnal:
buď rodem od sebe se různila —

Herm. Ó strast! na nízký úklon vysoká!

Lys. Buď podle věku chybně vštěpena —

Herm. Ó hana! příliš letná k svazku s mládím!

Lys. Buď přátel volením jsouc určena —

Herm. Ó peklo! cizím okem lásku chtít!

Lys. A! kdež i *soucítí* vládl volením,
smrt, válka obléhaly ji, či nemoc,
ji činíc okamžitou jako zvuk,
tak spěšnou jako stín, a jak sen krátkou,
i kvapnou jako v čiré noci blesk,

jenž trhnutím rozvívá nebe, zemi,
a nežli komu říci možno „hled“,
již tlama temnosti jej pohltí:
tak rychle stkvělé věci rušeny.

Herm. Když věrní milci *vždy* tak tísnění,
tož stává se to soudem osudu.
Pak zkoušením se učme trpěti,
kdež obvyklý to svízel, družný lásce,
jak teskná myšlení, sny, vzdechy, přání
a slzy za strážní jdou ubohou.

Lys. To dobrá víra. Slyš mne, Hermie!
Mám tetu, vdovu, která důchody
velkými vládne, dítku nemajíc:
jest od Athén dům její sedm mil;
jsemť u ní v přízni, jak syn jediný.
Tam s tebou zasnoubím se, spanilá,
kde nás Athénský zákon stíhati
nemůže krutý. Jsem-li v lásce tvé,
odejdi kradmo z domu otcova
za zítřní noci: v lese, vzdáleném
od města míli (kdežto s Helenou
jsem tebe potkal, slavit májové
kdys jitro), tam chci čekat ne tebe. ⁴⁾

Herm. Dobrý Lysandře můj! při nejpevnějším
Kupída lukú tobě přísahám,
při zlato-bodé střele nejlepší,
při prostých holubičkách Venušinych,
při duší vazbách, lásce blaho-činných,
při ohni, jímž v Karthágu kněžna zplála, ⁵⁾
když Trójce klamného se plachta vlála,
při slibech, v kterých muži selhali,
jichž více, než jich ženy hlásaly:
tam na tom místě, jak chce záměr tvůj,
krok zítra jistě bude čekat můj.

Lys. Stůj, drahá, v slibu. — Hle, zde Helena!

Vstoupí Helena.

Herm. Zdař, krásná Heleno! Kam pospícháte?

Hel. Pravíte „krásná“? at to odvoláte!

Kochát Deméter vás, vy šťastně „krásná“:
zrak váš mu hvězdou ^o), sladšíť vaše jasná
mu řeč, než pasteveci skřivánka zpěvy,
kdy pšen'ce zelena, hloh květy jeví.

Kéž, jako nemoc chytlavé jsou vnady:
vděk váš bych, krásná, chytila hned tady;
můj sluch by vňal váš hlas, můj zrak váš hled,
můj jazyk jal by vaší řeči med.

I kdybych *bez* Demétra měla svět,
vše *druhé* dala bych vám za něj zpět.
Ó uchte mne těm hledům, vtipům svým,
bych srdcem hnula též Demétrovým.

Herm. Mračím se na něj, přec mne láskou mučí.

Hel. Kéž mrak váš *daru tomu* smích můj učí!

Herm. Za kletbu mou mne láskou zásobí.

Hel. Kéž moje modlitba tak působí!

Herm. Při záští mém se stále ke mně pojí.

Hel. Při lásce mé přec ke mně záští kojí.

Herm. On, třěštík, Heleno, ne *já* mám vinu.

Hel. Ba vaše *krása*: kéž v té vině plynú!

Herm. Utěšte se: tvář nespátí mou víc;

s Lysandrem ujdu, místo zůstavíc. —

Předtím, než jsem Lysandra spatřila,

Athénská vlast mi v ráj se měnila:

nuž, jakým vděkem se má láska cení,

když nebe mé mi takto v peklo mění?

Lys. Zjevíme, Heleno, ti vůli svou.

Kdy zítra v noci Phoebe stříbrnou

se ve skle vodním shlížet bude tváří,

v lupínky kladouc perly s plynou září,

v ten čas, jenž milcům úběh povždy chrání,

z Athénských ujít bran, nám odhodláni.

Herm. Kde, v lese, prvosenek často dech
 nám ušlým lůžko sladil v záhonech,
 kde sobě lehčil sladký srdce hlas,
 tam se s Lysandrem sejdu v onen čas;
 tam zrak náš od Athén se oddělí,
 v cizinstvu nové hledat přátele.
 Buď s bohem, družko, v modlitbě nás měj,
 a štěstěna Demetria ti dej! —
 Lysandře, v slovu stůj; zrak touhou zhyne
 pro lásky krm, než zítra půlnoc vkyne!!

(*Odejde Hermie.*)

Lys. Chei, Hermie. — Heleno, buďte zdráva:
 ať vám Deméter stejnou lásku vzdává!

(*Odejde Lysander.*)

Hel. Jak dary štěstí s člověkem si hrají!
 Za *stejně* krásnou mne v Athénách mají;
 co platno však? Deméter jinak soudí:
 co všichni vědí, v tom jen sám on bloudí;
 jak oči Hermie *jej* v lásce matou,
 tak jeho vděk *mne* mámí, v obdiv jatou.
 I prostou věc, ač bez platnosti jest,
 povznáší láska v ceny velké čest.
 Ba láska okem nezíří, srdcem jen,
 a vzletný Milek „slepý“ obrozen;
 že v lásce srdci není rozum sídlem,
 slepého náhlý chvat se značí křídlem:
 i „děcka“ název láska proto mívá,
 že volbou často oklamána bývá.
 Jak ve hře činí bujní chlapeč lživě,
 tak láska, děcko, přísahá též křivě:
 Deméter, Hermii než v oko zřívál,
 že *můj* jest, přísah na mne sutky líval;
 když Hermie ty sutky rozehřála,
 v plynoucím dešti přísaha hned stála. —
 Již „krásné“ Hermie mu útěk zradím;
 tím zítra v noci k lesu chodem kradím

se za ní pustí. Ač za tuto zvěst
 díky jeho příliš draze koupen jest;
 přec bohatého zisku pouchvátím,
 jej spatříc cestou tam, i když se vrátím.

(*Odejde.*)

Výjev druhý.

Tamtéž. Sednice v chalupě. 7)

*Vstoupí Kdoulička, Švihlík, Klubko, Pískálek, Rypák
 a Hladomor.*

Kdoul. Je celá naše kumpanie tady?

Klub. Učinil byste nejlíp, kdybyste je volal
 všecky vůbec, jednoho po druhém, podle zápisu.

Kdoul. Tady je zaznamenání všech osob dle
 jména, což se jich po celých Athénách považuje za
 čiperné k tomu, aby hrály v našem vloženém kuse
 před knížetem a kněžnou na den jeho svatby v noci.

Klub. Napřed, milý Petře Kdouličko, povězte,
 o čem ten kus jedná; potom přečtěte jména herců,
 a dle toho přistupte k věci. 8)

Kdoul. Ba na mou! kus náš je „Na nejvyšš plač-
 tivá komedie a přeukrutná smrt Pyrama a Thisby“.

Klub. Kus chlapské práce, ubezpečuju vás, a
 k tomu veselý. — Teď, milý Petře Kdouličko, vyvolá-
 vejte svoje herce podle zaznamenání. Pánové, po-
 stavte se řadou.

Kdoul. Ozvete se, jak vás budu volat. —
 Mikuláš Klubko, tkadlec!

Klub. Tu jsem! Povězte, na koho budu hrát
 já; potom čtete dál.

Kdoul. Vy, Mikuláši Klubko, jste tu zapsán
 jako Pyramus.

Klub. Co je Pyramus? milovník či tyran?

Kdoul. Milovník, který pro lásku sebe zamorduje jako švarný jonák.

Klub. To bude trochu pláče potřebovat, má-li se to dát jak se patří: když *já* se do toho dám, ať si posluchači dají pozor na oči! učiním bouři⁹⁾: budu si naříkat jen což děláš. — Teď zas dál! — přec mám nejlepší vtíp na nějakého tyrana: dovedl bych dávat Herkulesa jako málo kdo, anebo tak něco, kde člověk roztrhá kočku a všechno zmlátí na caparty.

„Skal mocný třesk
a strašný vřesk
rozpoutá stesk
žalárných bran:
a slunka voj
dá světla roj
v ten klamný zdroj
osudných ran.“

To šlo do výšky! — Teď volejte na ty ostatní, kteří budou hrát. — *Tak* se dává Herkules, *tak* se dává tyran; — milovník je víc do pláče.

Kdoul. František Pískálek, co spravuje měchy!

Písk. Zde, Petře Kdouličko!

Kdoul. Vy musíte Thisbu převzít.

Písk. Co je Thisbe? nějaký rytíř, co se potlouká světem?

Kdoul. To je holka, co musí do ní Pyramus být zamilovaný.

Písk. Na mou-tě kuši, to ne; nedávejte mi hrát na ženskou: už mi vylézají fousy.“)

Kdoul. Co škodí?! Vezmete si ke hře larvu, a mluvit můžete tak tenounko, jak se vám líbí.

Klub. Můžu-li si tvář zakrýt, nechte mne třeba dávat Thisbu. Budu mluvit hláskem hrozitánsky tenounkým: „Thisne, Thisne!“ — „Ach Pyrame, má láska drahá! tvá Thisbe drahá, a milka drahá!“

Kdoul. Ne, ne: vy musíte hrát Pyrama; a vy, Pískálku, Thisbu.

Klub. Nu dobře; dál!

Kdoul. Robert Hladomor, krejčí!

Hlad. Zde, Petře Kdouličko!

Kdoul. Roberte Hladomore, vy musíte dávat Thisbinu matku. — Tomáš Rypák, co spravuje kotle!

Ryp. Zde, Petře Kdouličko!

Kdoul. Vy, Pyramův otec, a já, otec Thisbin. — Švihlík, truhlář! Vy budete lev, — a tak doufám, kus dobře obsazen.

Švih. Máte napsáno, co hraje lev? prosím vás, máte-li, dejte mi to; nebo jsem zdlouhavý v učení.

Kdoul. To můžete dávat po paměti: nic jiného nežli řvát.

Klub. To nechte také *mne* hrát na lva. Já budu řvát, že každému srdce okřeje, kdo mne uslyší; řvát budu, až tím vévoda zvolá: „Ať zařve ještě jednou, ještě jednou!“

Kdoul. Kdybyste to dělal tuze strašlivě, poděsil byste vévodkyni a paničky, až by se daly do křiku; a to by postačilo, že by nás všechny oběsili.

Všichni. Ba oběsili by nás, co nás tu synkův matičiných.

Klub. Připouštím vám to, bratří, kdybyste paničky tak poděsili, až by pozbyly smyslů: tuť by arci neměli víc rozmyslu než na oběšení nás; ale já svůj hlas tak zkormoutím, že vám budu tak tichounce řvát, jako holoubátko, co ještě cucá: budu vám řvát, jako by to byl slavíček.

Kdoul. Vy nemůžete hrát než Pyrama; nebo Pyramus je chlapisko sladounké tváře; je to jonák, jakého vidět za letního dne, přelíbezný chlapík, jako kavalír proto, chtějte nechtějte, *musíte* dávat Pyrama.

Klub. Nu dobře, vezmu to na sebe. V jakých fousech bude as nejlíp, abych ho hrál?

Kdoul. Nu, jak se vám líbí.

Klub. To vám ho budu dávat buď v těch fousech barvených na slaměno, či v těch barvy živě pomorančové, či v těch pevně-karmazínových; třeba i v těch fousech, co mají barvu jako francouzská „koruna“¹¹⁾, či v těch, co jsou jako sírka.

Kdoul. Některé tu z těch francouzských „korun“ jsou již plechaté jako koleno, a tuť byste ho hrál „nezakrytě“! — Tedy, pánové, tu je, co který budete hrát; i musím vás prosit, napomínat a pro všechno žádat, abyste to do zejťíka večer uměli nazpaměť, a se mnou se shledali v zámeckém lese, míli od města, při měsíčku: tam si uděláme zkoušku; nebo kdybysme se v městě sešli, vyslídili by nás diváci, a vyzradilo by se, co chystáme. Zatím napíšu na cedulku všechny věci, co jich na naši hru bude třeba. Prosím vás, jen mi nepromeškejte!

Klub. Přijdeme; tam si aspoň zkoušku uděláme víc opepřenou a jako by sekal. Dejte si na práci; ať to umíte; mějte se hezky.

Kdoul. U knížecího dubu se shledáme.

Klub. Na tom zůstaneme; a kdyby měly šídla padat.¹²⁾ (Odejdou).

Jednání druhé.

Výjev první.

Les nedaleko Athén.

Vstoupí elf a Puk se stran sobě naproti.

Puk. Hoj, duchu! kudy cesta tvá?

Elf. Přes hory a doliny,
křovinou, kde hustá chvoj,
přes obory, dědiny,
ohněm, i kde vody zdroj,
chodím vůkol v jarý spěch
rychleji, než lunny běh.
Královně své služby nosím,
po lukách jí kola rosím¹³⁾;
prvosenky jsou jí družky,
na zlatém jim rouchu krůžky:
rubíny to, elfem dané,
v pihách těch jim vůně kaně.
Jdu sbírat rosy: prvosenkám všem
z ní po jedné dám perle v ucha lem.
Zdráv, tapný duchu! spěchám. V krátké shodě
zde královna i elfi na průvodě.

Puk. Král zde se v noci plesem pobaví.
Ať královna se před něj nestaví;
neb zuří Oberon, že líbezného
si chlapce drží za panoška svého,

ježž králi Indickému kradmo vzala:
tak hezké výměňátko nemívala.¹⁴⁾
 A žárliv Oberon chce hochu mít
 za zbrojnoše, jenž má s ním lesem jít;
 než ona nechce dát ho celým světem,
 milého, co svou radost, věncí květem.
 Teď spolu nejdou lukami a chvojí,
 při kmitu hvězdiček, při jasném zdroji;
 leč hádají se, že všech elfů tlupy
 se kryjí strachem v žaludové kupy.

Elf. Tvá neklame-li podoba i stopa,
 jsi šibalský ten duch a dobrá kopa,
 jenž Puk jest nazván. Čili nejsi ten,
 co ve vsi dívky strachem škádlíš jen,
 co mléko smetáš, v mlýnku díla hledáš;¹⁵⁾
 mdlé hospodyně stlouci máslo nedáš,
 i působíš, že nápoj nemá kvasu;
 pocestné v noci svádíš, jejich žasu
 se směje? leč kdo Kutkem tebe vzývá,
 a milým Pukem, z práce tvé zdar mívá?
 Či nejsi ten?

Puk. Řeč tvá se shoduje:
 ten čtverák jsem, co v noci putuje.
 Svým žertem Oberona k smíchu bavím,
 když bobem-tučnému se hřebci stavím
 a mladé klisny řehtáním jej stíhám.
 Pak také v baňce kmotry chytře číhám,
 kde jab'ku pečenému podoben,
 když pije, v ústa vrážím nezveden
 a na sevrklý jí laloch pivo leju.¹⁶⁾
 Přemoudrá tetka, znalka truchlých dějů,
 myslívá, že jsem trojnožka; tu znalý
 pod její říti klouznu, že se svalí
 a křikne „hrome!“, i se zakuckává,
 až spolek smíchem za boky se brává

a vesel přísahá tu při kýchání,
že *nade vše* to chvíle k popukání. —
Však odstup, elfe: Oberon zde, král.

Elf. A zde má paní. — Kéž by kráčel dál!

Výjev druhý. 17)

*Vstoupí Oberon s jedné strany se svým průvodem,
a Titanie s druhé se svým.*

Ober. Zlý ústřet, zpupnělá Titanie,
zde při měsíčku!

Tit. Jakže? Oberon
to žárlivý? Pryč, elfi, prehnětež:
já odřekla se lůžka, spolku s ním.

Ober. Stůj, směle bujná! Nejsm pánem tvým?

Tit. Toť *musím* choť tvá býti; avšak vím,
kdy z čarovných jsi krajův ukvapil
a, jakož Korín, přes den sedával
jsi celý, na moldánky hrávaje,
a zpíval milkující Phillidě
své písně lásky! Nač jsi *nyní* sem
s nejdalších přišel strání Indie?
Viď, že ta Amazonka buclatá,
tvá milka, jež si vyšlapuje v boj,
provdána býti má za Thésea?
A tu jsi přišel, abys rozkoší
jim lůžko požehnal i prospěchem!

Ober. Jak smělá můžeš tak, Titanie,
k Hippólytě mou týrat důvěrnost,
kdež já tvou lásku k Théseovi znám?
Či neodloudila's ho v blyštné noci
od Perigúny¹⁸⁾; kterouž lupem vzal?
a nespůsobila's, že od něho

v své víře krásná Aegle zrazena,
téz Ariadne, i Antiope?

Tit. To křivě kuješ jen svým žárlením:
a nikdy jsme, co léta vzešel střed,
se nesešli (kde chlum neb údolí,
či v háji, na louce, neb u zdroje
vydlážděného, neb kde v potoce
jest rákosí, na příkrém pomoří),
dle hvizdu větru tančit do kola,
bys hádkou nekazil nám rozkoše!!
A že nám větři *marně* hvízdali,
již *za to* v pomstu z moře vpíjeli
mhy nákazné, jež, k zemi padající,
tak každý bídný potok zpyšnily,
že břehy zpupně sobě podmanil.
Pnul darmo junec tihlo, orač pot
svůj mařil: žito zhnílo zeleno,
než jeho mládí vousů nabylo;
saláše prázdný v poli přepitém
a stádo padlé vranám pastvou jest;
téz „mlýnek na devět“ jest zabahněn,¹⁹⁾
a strůjných cestek v bujném zelení
teď nešlapaných nelze rozeznat:
srmtelným lidem chybí zimy ples,
noc neblažena zpěvem, koledou.
I měsíc proto, vladař přívalův,
jsa bledý zlobou, myje širý vzduch,
až rýmy nemoc na zbyt panuje.
Tož vidět, jak *tvou hádkou* počasí
jsou zmatena: mráz hlavy jínové
v klín čerstvý padá růži ruměné,
a v staré Zimy řídkou²⁰⁾ korunu,
i lednou, věnec letních poupat. dán,
co v posměch, vonných. Jaro, léto též,
i rodný podzim, zima hněvivá

svůj zvyklý mění šat, a žasný svět
dle plodův jejich neví, kdo kým jest.
Ten všechen zlého rod jen od naší
pochází hádky, našich rozbrojův:
jen *my* jsme toho plodným původem.

Ober. Věc tvá, to napravit. Proč *Oberon*
má snášet odpor od *Titanie*?

Chci jen, by malý vyměněný hoch
byl panaš můj.

Tit. Nech srdce toužení!
To dítě nedám za čarovný kraj.
Slib matku jeho vázal na můj řád:
ta v kořenatém vzduchu Indie
noc mnohou dlela v plném hovoru
po boku mém, zde se mnou sedala
v Neptuna písku žlutém, vzhlížejíc
k obchodním tížným lodím po moři;
i smály jsme se, kdy jsme viděly,
jak plachta bujným větrem „počala“
a jak jí zrůstal život obtěžem:
takž ona, plavně kolibavým kročkem
(s mým panoškem se tehda čekala)
chtíc dělat, po zemi se plavila
mně zjednat hraček, a se vracela
co z plavby s obchodnickou zásobou.
Však smrtelná tím dítětem zemřela;
a z lásky k ní já chlapce pěstuji,
a z lásky k ní ho nedám od sebe.

Ober. Jak dlouho v lese tom chceš trvati?

Tit. Snad přes den *Théseova* snoubení.
Když libo, v kole našem tančiti
pokojně, na naše se zábavy
při světle lunny dívat, s námi pojď;
když ne, buď vzdálen ode mne, a já
se vyhnu místům, kde tvůj příbytek.

Ober. Dej mi to dítko; půjdu s tebou též.

Tit. Ne za tvou říši. — Elfi, odtud spějme,
sice bude křik; již dél zde netrvejme!

(*Odejde Titanie se svým průvodem.*)

Ober. Jen jdi: však z háje toho nemáš jít,
pokud tě za urážku nepotrápím. —

Sem, Puku milý, pojd! Máš v paměti,
jak sedě na předhoří jedenkrát
jsem slyšel mořskou pannu, nešenou
delfínem, zpívat dechem libým tak,
že hrubé moře zpěvem zjemnělo
a s kruhův divě sjely hloučky hvězd,
by hudbu mořské panny slyšely?

Puk. Mám věc tu v paměti.

Ober. V ten právě čas
já spatřil (ty jsi ovšem nemohl),
jak mezi chladným měsícem a zemí
vše-zbrojen letěl Milek: na jisto
k *vestálce* mířiv krásné, vladařící
na trůnu v západě, svůj lásky šíp
tak prudko s luku střelil, jako by
sto tisíc srdcí byl měl probodat.
Však uzřel jsem, jak Milka kloučete
hrot palný v paprsku hned panickém
měsíce vlhavého uhasl,
a kněžka královská dál kráčela
s panenskou myslí, lásky neznajíc.
Leč viděl jsem, kam spadl Milkův šíp:
na drobný *kvítek* spadl v západě,
jenž, prvé jako mléko bělavý,
tou lásky ranou nyní červený:
„květ srdečný“²¹⁾ mu dívky říkají.
Běž pro tu květinu; již jedenkrát
jsem tobě ukázal tu rostlinu:
když její šťáva v klapky usnulé

se vkape, každý, ať to žena, muž,
hned běsnou láskou k tvorů zahoří
živému, ježto nejdřív uvidí.
Běž pro tu bylinu, a sem se vrať,
než Leviáthan míli uplave.

Puk. Za čtyřicet bych minut otočil
pás kolem země. (*Odejde Puk.*)

Ober. Hned jak dostanu
té šťávy, vyčihám Titanii,
až dřímne; v oči vkapu jí ten mok:
co spatří nejdřív, když se probudí, —
ať lev to, medvěd, vlk jest nebo býk,
všetečný opec, čilá opička —
má stíhat láskou z celé duše své;
a než jí s očí sejmu *kouzlo to*
(což dovedu zas *jinou* rostlinou),
jí pohnu, panoška mi přenechat.
Leč kdo tu přichází? „Jsemť neviděn!“
Tož jejich rozmluvu zde poslyším.

Vstoupí Demetrius, za ním Helena.

Dem. Mé lásky nemáš; za mnou nechodiž!
Kde jest Lysander? krásná Hermie?
Já *jej* bych vraždil, ona vraždí *mne*!
Ty's pravila, že vkradli se v ten les;
jsem zde, a zbíhám les co divý běs,
že nelze mi, mé shledat Hermie.
Pryč! tíhni dál a nechoď za mnou víc!

Hel. Ty za sebou mne táhneš, magnete²²⁾
tvrdého srdce; avšak železo
přec nepřitahuješ: neb srdce mé
tak věrou pevné jako ocel jest:
pust od té moci svého táhnutí,
a nebudu mít moc, jít za tebou.

Dem. Zda tebe loudím? mluvím s lahodou?
či spíše nedím v pravdě úplně,
že nechci, nemohu tě milovat?

Hel. Tím více tebe proto miluji.
Jsem psíček tvůj; čím víc, Demetrie,
mne biješ, tím ti více lichotím.
Nakládej se mnou jen co s psíčkem svým:
mne kopni, udeř, na mne zapomeň,
i ztrať mne, leč mi dovol jediné,
bych, jak jsem nehodná, šla za tebou.
Či horšího lze místa žádati
v tvé lásce (přec i *to* mi *stkvělé* jest),
než tak mne mít, jak svého psíka máš?

Dem. Nedráždi příliš nechut v duši mé;
zle již mi jest, jak hlídnu na tebe.

Hel. A mně zle jest, když k tobě nehledím.

Dem. Mrav slušný přes příliš ty zlehčuješ,
že z města odcházíš a do rukou
se dáváš muži, jenž tě nemiluje;
že do noční si troufáš příhody
a do zlé rady této samoty
s panenství svého drahým pokladem.

Hel. List na obranu jest mi v tom tvá ctnost!
Tamť noci není, kde tvou vidím tvář:
tož myslím, vůkol mne že není noci; —
i společenstva světy les ten má;
neb celým světem jsi ty v útě mě:
jak možno říci, samotná že jsem,
když na mne hledět má zde celý svět?

Dem. Já útekem se skryji v kapradí,
a dravcův milosti tě zůstavím.

Hel. I nejdravější nemá srdce tvého.
Na útek dej se, jak ti vůle jest;
pak promění se pověst; ubíhá
Apollo, kdežto Daphne vede hon;

sup stíhán holubicí, tichá laň
již chvátá lapit tygra. Marný spěch,
kde honí bázlivost a statnost prchá.

Dem. Nedám ti odpovědi; nech mne jít:
a půjdeš-li přec za mnou, tož mi věř,
že v lese příkoří ti učiním.

Hel. Ach, v městě, chrámu, v polích příkoří
mně činíš. Hanba to Demetrie!
Tvůj pych se rouhá mému pohlaví:
nestejný s muži máme lásky boj;
ne dávat, brát jen můžem' sňatku spoj.
Přec půjdu s tebou, z pekla nebe majíc,
ať v milé ruce tvé i dokonajíc.

(*Odejdou Demetrius a Helena.*)

Ober. Zdař rusalko! než on se z háje vrátí,
máš před ním ty, on za tebou se hnátí.

Vrátí se Puk.

Zda máš ten kvítek? Vítej, rejdivle!

Puk. Ba ano, ejhle zde!

Ober. Nuž, dej ho sem!
Znám břeh, kde douška mateří zavání,
kde petrklíč, a fialka se sklání,
kde kozí list do bujné výšky žene,
a šípek, růže pízmová se klene:
tam v noční čas Titanie pospává,
kde tanec, ples jí v kvítí kolíbává;
tam lesklo-barvou koži svléká had,
dost velkou, elfa pozahalit v šat:
tam štávou z toho postříkám jí oči,
že hnusným klamem se jí hlava stočí.
Sám vezmi částku též, a hledej hájem,
kde něžná vře Athénka lásky rájem
k hrdému hochu: oči jemu natří;
leč tak to učíš, by, co nejdřív spatří,

ta dívka byla. Poznáš hocha snadně
Athénským rouchem, jímž on oděn ladně.

Učiň to s péčí: nechat k ní se stane
on vřelejším, než ona k němu plane.

Přijď ke mně zpět před prvním kuropěním !

Puk. Strach, pane, nemějte : vše služně změním.

(*Odejdou.*)

Výjev třetí.

Jiná částka lesa.

Vstoupí Titanie se svým průvodem.

Tit. Teď, elfi, v kolo, v čarovný též zpěv !

Pak spěšte, na třetinu minuty : —

vy v pížmovaté růže poupatech

ubíjet červy ; — s netopýry vy

vést válku o jich křídla kožená,

bý z nich byl malým elfům strojen šat ; —

vy zažeňte pak sovu křiklavou,

jež v noci houká, něžným duchům našim

se divíc. Pějte již, bych usnula :

pak do své práce ! a mne nechte spát !

Elfi zpívají :

- Elf.* Hadi s dvojím jazykem,
prýč ! i bodní ježkové,
slepejší i s ještěrem,
s křivdou dál od králové !

Sbor. Slavičku, svých písní roj
s naším pěvem sladko spoj :

„Libý sen ji upokoj,

libý sen ji upokoj !

Žádný hněv,

ni kouzla jev

králce nekal spánku zdroj ;

dobrou noc a úpokoj !“

2. *Elf.* Pavouci vy předaví,
dlouho-nozí tkalci, dál!
Červi, brouci černaví,
plži, nečiňtež jí žal!

Sbor. Slavičku, svých písní roj
s naším pěvem sladko spoj:
„Libý sen ji upokoj,
libý sen ji upokoj!
Žádný hněv.
ni kouzla jev
králee nekal spánku zdroj;
dobrou noc a úpokoj!“

2. *Elf.* Pojďme! úkol proveden:
strážný buď zde postaven!

(*Odejdou elfi. Titanie spí.*)

Vstoupí Oberon.

Ober. Po spaní co uhlídáš,

(*Vytlačí Titanii květ na víčka oční.*)

ať to za miláčka máš,
láskou k němu postonáš!
Ať to kocour, medvěd, rys,
pard i ježný kanec kýs,
procitlá když hlídneš naň,
jemu se co milci klaň:
jak zde netvor bude, vstaň!

(*Odejde.*)

Vstoupí Lysander a Hermie.

Lys. Jsi mdlá, má krásko, v lesním putování;
a pravdu mluvíc, nevím cesty více:
zde odpočinem', drahá, tvé-li zdání,
než k útěku nám vyjde rána svíce.

Herm. Tak buď, Lysandře: hledej lůžka sobě;
já na tom vršku v té si pospím době.

Lys. Ten pažit nám co polštář lůžko spojí,
upřímné srdce *jedno* v hrudi dvojí.

Herm. Ne, můj Lysandre; *pro mne* prosba k tobě:
ne zde, tam dále lůžko vyvol sobě!

Lys. Neskřivte, drahá, čistý výrok můj;
aj slovům lásky láska důvěřuj.

Jest, myslím, svazek našich srdcí dvou
tak upnut, že jen *jedním* srdcem jsou:
dvě hrudi víže jedna přísaha;
tím ve dvou *jedné* víry povaha.

Ať proto lůžko vedle upravím;
tak, drahá, leže lež ti nepravím.

Herm. Lysander pěkně hraje ve slovích.
Svým hrdým způsobům bych zlořečila,
kdybich Lysandra ze lži obvinila;
leč, milý druhu, z lásky, působnosti
se dále klad'; jak v lidské příslušnosti
se patří mládeci, dívce odloučení,
jimž o etnosti řeč v nevážnosti není,
buď vzdálen! Dobrou noc již, milý, tobě;
tvá láska nezměníš se, leda v hrobě!

Lys. „Tak staň se“ k modlitbě tvé něžně kynu;
zradím-li věrnost k tobě, nechať zhynu!
Zde lehnu; ať se poklid v sen tvůj sklání!

Herm. Tvé oči půlku mějtež toho přání!
(*Usnou.*)

Vstoupí Puk.

Puk. Celý háj jsem obešel,
Athénčika nenašel,
na jeho bych skoumal oku,
zda moc lásky v kvítka moku.
Tichá noc. Však kdo tu dřímá?
Oudy šat Athénský jímá:
on to, jenž, jak pán můj tvrdí,
k dívce se Athénské hrdí;
a zde dívka ve snu tichém
na vlhkém spí drnu lichém.

Nesmí krásná nevěrnému
 v bok se klásti, nedvornému.
 Habane ty, v oči tvé
 vkapnu kouzlo měnivé;
 když procítíš, lásky strast
 nedej oku spánku slast:
 tak se probuď! Již mám shon,
 čeká na mne Oberon. (Odejde.)

Vstoupí Demetrius a Helena, běžice.

Hel. Demétre milý, ač můj vrahu, stůj!

Dem. Pryč! pravím ti; a víc mne nesužuj!

Hel. Ó chceš mne opustiti? v noc tu temnou!

Dem. Stůj! zkáza tobě, půjdeš-li dál se mnou!

(Odejde Demetrius.)

Hel. Ó, dechu nemám již v tom divém hnání!

Čím víc ho prosím, tím se méně sklání.

Jak šťastna Hermie, byt kdekoli!

neb oka vnadnost *pro ni* zápolí.

Čím oko *jí* se stkví? ne slzením;

víc *já* jsem oči myla pláčem svým.

Ba známku medvědí mám škaredosti:

zvěř, potká-li mne, kvapí v děšenosti;

ký div, že se Deméter vyhýbá,

když tvář, co nestvůře, se ušklíbá?

Jak zreadlo mi lže, že může sokem

být *mé* s tím *hvězdným* Hermiiným okem? —

Kdo tuhle? Na zemi Lysander leží?

Zda spí? či mrtev? nezřím rány svěží. —

Vstaň, můj Lysandře, ještě-li ti žíti!

Lys. (procitnuv). Chei, drahá, pro tebe i v oheň jíti.

Průhledná Heleno! div přírodnosti

skrz nádra jeví srdce ve světlosti.

Kde jest Deméter! ó to bídné jmeno

ať mým, jak slušno, mečem vyhlazeno!

Hel. Lysandře, nemluvte ta slova zlá!
Ač kochá vaši *Hermii*, přec má
vás *ona* v lásce; buďte spokojen!

Lys. Já s *Hermií*? Ó líto mi, že den
tak mnohý s ní byl hnusně promařen.
Ne *Hermie*, jen *Helena* jest má;
zda za vránu kdo holubici dá?
Námť vůle rozumem jest odměřena,
a rozum dí, že vyšší *vaše* cena.
Nic před svým časem nezraje, co roste:
tak rozum nezrál v mladé mysli prosté;
leč teď, kde soudnosti vrch překonán,
jest rozum též mé vůle vládný pán;
jím v očích vašich vidím lásky vnady,
v jejížto knize psány vzácné sklady.

Hel. Proč k tomu zrozena jsem škádlení?
Čím zasloužila jsem to tupení?
Zda, mladý muži, není dost a dosti,
že nelze dojíti mi laskavosti
Demetrioovým sladkým pohledem;
zda pro svůj nedostatek v posměch jsem?
Aj věru, věru, křivdu mi činíte,
že s potupou mi lásku nabízíte.
Zdráv buďte! Bych vám přímo vyznala,
já více statečnosti doufala. —

Že dívku, kterou jeden pohrdává,
zas druhý na úsměšek sobě brává! (*Odechází.*)

Lys. Nevidí *Hermii*. — Ty zde jen dřímej;
Lysandru na blízko již nechodívej.
Jak sladkých věcí přílišnost se mění
v nejhlubší pro žaludek ošklivení;
a jako ten, jenž kacířství kdy stříásá,
se největším pak záštím na ně pásá:
tak ty, mé kacířství, má oškliivosti,
měj nade všechny vrch mé nelibosti.

At láskou plane duch můj blaho-směrný,
bych uctil Helenu, co sluha věrný! (*Odejde.*)

Herm. (ze spaní se vzbudí).

Pomoz, Lysandře! činem přispěj rada,
plazného od prsou mi urvat hada.

Ó běda! jaký to, Lysandře, sen!

hled', ze chvění, jak duch můj vyděšen!

Sen bylť, že had mé srdce žírně zrývá.

a že tvůj hled se k lupu pousmívá. —

Lysandře! Jak, on pryč? nechť volám zas:

Lysandře! Neslyší? pryč? žádný hlas?

Ach mluv! kde jsi? ať odpověď mi kyne;

pro lásku, mluv! sic milka strachem zhyne.

Nic? Vidím již, že ztratili jsme sebe:

nuž, najít musím buďto smrt buď tebe. (*Odejde.*)

Jednání třetí.

Výjev první.

Týž les. Titanie ve dřímotě ležíc.

Vstoupí Kdoulička, Švihlík, Klubko, Piskálek,
Rypák a Hladomor.

Klub. Jsme tu všichni ?

Kdoul. Jako by na dlaň uhodil; a tady je místo na naši zkoušku příležitost až mílo. Ten zelený pažit bude nám za divadlo, to šípkové křoví za stánek na oblíkání; a budem to hrát zcela jak to chceme dávat před samým knížetem.

Klub. Petře Kdouličko, —

Kdoul. Co máš, ty hřmotile Klubko ?

Klub. V té komedii „Pyramus a Thisbe“ je všelicos, co se jaktěživo nebude líbit. Předně má Pyramus vytáhnout meč, aby sebe zabil; to paničky nesnesou. Co tomu říkáte ?

Ryp. Ty má rodičko, věc na pováženou !

Hlad. Myslím, abychom to zabití vynechali; teprva až bude po všem.

Klub. Ani za mák; mně něco napadá, co to všechno spraví. Napište tak nějaká slova pro řečníka, a ten řečník ať napoví, že my svými meči nikomu nic neuděláme, a že se Pyramus nezabije opravdu: pro větší pak jistotu ať jim ještě poví, že já Pyramus nejsem vlastně Pyramus, nýbrž Klubko, tkadlec. To jim zažene všecken strach.

Kdoul. Dobře tak, musíme mít taková slova pro řečníka, a musí to být psáno ve verších po osmi a po šesti.²³⁾

Klub. Ne, o dva víc; ať to psáno po osmi a osmi.

Ryp. Jestli se ale paničky neuleknou toho lva?

Hlad. Toho se bojím, jako že jistě.

Klub. Pánové, jen sami považte: chraň nás pánbůh! — přivést nějakého lva mezi paničky, toť strašná mela; nebo není vám strašlivějšího dravého ptáka nad takového lva, když je živý; v tom se musíme mít na pozoru.

Ryp. Proto ať jiný řečník poví, že to lev není.

Klub. Ovšem, ohlásit se musí, jak mu říkají; a musí být vidět půl jeho tváře skrze hrdlo toho lva; a on sám musí mluvit veskrz, a takto povědít anebo *asi* takto po lopatě: „Jemnost-paničky, anebo hezké jemnost-paničky, já bych prosil, anebo pěkně prosil, anebo poníženež prosil, neračte mít strach, neračte se lekat: můj krk za vás! Myslíte-li, že přicházím jako lev, toť by škoda bylo mého krku; ne, takový já nejsem, já jsem člověk, jako který jiný.“ A pak ať jen řekne svoje jméno a zhola zkrátka jim poví, že on je Švihlík, truhlář.²⁴⁾

Kdoul. Dobrá, tak ať to je! Ale jsou tu ještě tvrdé dva oříšky: a sice, kterak dostat měsíček do pokoje; víte, že se Pyramus a Thisbe sejdou při měsíčku.

Ryp. Svítí měsíc tu noc, když budeme svůj kus dávat?

Klub. Kalendář sem, kalendář! podívejme se, kdy jaká čtvrt; hledejte, kdy je měsíček, měsíček!

Kdoul. Ano, svítí v tu noc.

Klub. Nu, toť necháte otevřenou jednu okenici při okně v tom velkém pokoji, kde hrajem, a tou okenicí může měsíček svítit.

Kdoul. Arci že: jinak by musel některý přijít s otýpkou roští a s lucernou a povědít, že přichází potvořit²⁵⁾ či představovat osobu měsíčka. Je tu ještě jiná věc: my potřebujem' v tom velkém pokoji nějakou zeď; nebo Pyramus a Thisbe, povídá kronika, mluvili spolu skrze škulinu ve zdi.

Švih. Takovou zeď tam živou mocí nevpravíte. Co vy, Klubko, říkáte?

Klub. Jeden nebo druhý musí tu zeď představovat; ten at má na sobě trochu vápna nebo trochu lepenice, anebo trochu pačoku, aby se ta zeď vyobrazila: pak at drží prsty *takto*, a skrze tu šterbinu budou Pyramus a Thisbe šeptat.

Kdoul. Když to tak *jde*, tedy máme všecko. Teď pojďte! at si každý matičin synek sedne, a svou úlohu zkouší. — Vy, Pyrame, začnete. Když budete se svou řečí hotov, odejděte za to křoví, a tak každý podle svého konečného slova.

Vstoupí Puk v pozadí.

Puk. Jaká zde pytlovina dělá hluk tak u kolébky naší králové?

Jak? hrajou zde i kus? Aj poslyším, a třeba-li, též budu spolu hrát.

Kdoul. Nuž mluvte, Pyrame. — Vy, Thisbe, stůjte dál.

Pyram. „Ó Thisbe, jako *nehodně* květ voní,“ —

Kdoul. — „*lahodně* voní.“

Pyram. — „jako *lahodně* květ voní: tak voní dech tvůj, Thisbe předrahá.

Leč, poslyš! jaký hlas? jen postůj chvíli; a hned se opět vrátí stopa má.“ (*Odejde.*)

Puk (*pro sebe*). Zda divnější se Pyramus kdy hrál? (*Odejde.*)

Thisb. Mám *já* teď mluvit?

Kdoul. Ba arci, že máte; nebo musíte vědět, on se jde jen podívat na ten povyk, co slyšel, a hned se zas vrátí.

Thisb. „Přejasný Pyrame, kde lilie má sídlo, ty růže, jejíž keř tou slávou zaplesá, přešvarný jonáku, všech klenotův ty Zídlu²⁶), ty věrný jako kůň, co nikdy neklesá. — —
Já najdu, Pyrame, tě tam, kde *Nina* v hrobě.“

Kdoul. Ale člověče!! „kde *Ninus* v hrobě.“
A to nesmíte říkat hned *ted*, to musíte odpovédít Pyramovi. Vy svou řeč flekáte celou najednou: konečná slova, i všecko dohromady. Pyrame, vystupte! bylo už vaše konečné slovo; to je: „kůň, co nikdy neklesá.“

Vrátí se Puk, též Klubko s oslí hlavou.

Thisb. Tedy: „Ty věrný jako kůň, co nikdy neklesá,“

Pyram. „Já kdybych krásný byl, byl bych jen. *Thisbe*, tvůj!“

Kdoul. Ó strašné! hrůza! jsme tu zakleni!
Prosím vás, hoši! pryč tu, hoši! pomoc!

(*Šosáci ubíhají.*)

Puk. Jdu za vámi, skrz porostlí a les
vás prohnat, močálem i křovinou,
co kůň, co medvěd bezhlavý a pes
neb kanec, světýlek též bařinou.
A řehtat budu, štěkat, rochtat, mručet, zářit,
co kůň, pes, kanec, medvěd, oheň sebe tvářit.
(*Odejde.*)

Klub. Co tak utíkají? To je taškárství od nich, aby mi strachu nahnali.

Vrátí se Rypák.

Ryp. Ach Klubko! ty's někdo jiný! co to na tobě vidím?
(*Odejde.*)

Klub. Co že vidíš? svou vlastní oslovskou hlavu vidíš, vid'?

Vrátí se Kdoulička.

Kdoul. Pro živé rány, Klubko! pro živé rány! tebe proměnili. (*Odejde.*)

Klub. Už vidím jejich taškářství. Rádi by ze mne udělali osla, aby mne přestrašili; jen kdyby mohli!! Ale nehnu se s místa, ať si dělají co dělají; — budu si tu sem tam chodit a zazpívám si, aby slyšeli, že se nebojím.

(Zpívá.) Kos pěkně černou barvu má
a zobák žlutavý;
i píseň drozda není zlá,
střízlík je mrňavý.

Tit. (*procitnouc.*)

Ký anděl z květného mne lůžka budí?

Klub. Skřivánek, vrabec, pěnkava —
kukačky k tomu skřek:
„Když hučí žena štekavá;
pak, muži, ani cek!“

A kdož pak by se mohl se svým rozumem pouštět do tak šprýmovného ptačíka? Kdož by ho mohl ve lži stíhat, třeba sebe víc kukal? ²⁷⁾

Tit. Ó zpívej znova, ladný zemšťaně!

Můj sluch jest rozkochán tvým prozpěvem,
a podmaněn tvou postavou zrak můj.

Tvá krásná povaha mi příčinou,
že v první hled ti hlásám lásku svou.

Klub. Myslím, vašnost-paničko, že byste se měla v tom trošku s rozumem poradit; ale arci-že, arci, za našich časů rozum a láska nebývají dobří kamarádi. Tím větší škoda, že někteří poctiví sousedé nechtějí z nich udělat přátel. He, jak umím nabírat, když se mi hodí.

Tit. Tvá moudrost velká jako krása tvá.

Klub. Toť asi ne, ani jedna, ani druhá: jen kdybych měl tolik moudrosti, abych se dostal z toho lesa, měl bych jí dost pro svou potřebu.

Tit. Nežádej z lesa toho odejít, chtěj nechtěj, musíš tady se mnou dlít. Já duch jsem nesprostého tváření; nad říší mou se léto nemění, a tebe miluji! Ó pojdiž jen, sbor elfů k službě ti buď přidělen: snést mají klenotův ti z moře hloubí, a zpívat k spánku v milo-květném loubí. Pak vazby sprostím smrtelné tvé tělo, by jako jasně čistý duch se stkvělo. — Hrachový květe! Pavučinko! Moličku! i Horěčné semínko!

Vejdou čtyři elfi.

1. *Elf.* Tu jsem.

2. *Elf.* Já též.

3. *Elf.* I já.

4. *Elf.* Kamž máme jít?

Tit. Obzlužte dvorně toho pána zde. Hrou, tancem zdobte jeho cesty řad: merunky, maliny měj pro svůj hlad, a fíky, moruše i vinohrad; medákům vezměte jich medu slad, a z nožek vosknatých buď světél sklad, na svatojánka očích na pochvat je rozsvětte, kdy vstává, kdy jde spat. Motýlům šklubte křídla pestrých vнад, by lunny svitem hled mu nebyl jat: váš úřad úcty hned buď započat!

1. *Elf.* Sláva smrtelníku!

2. *Elf.* Sláva!

3. *Elf.* Sláva!

4. *Elf.* Sláva!

Klub. Poníženě děkuju²⁸⁾, od srdce, milostpánové. — Prosím, kterak *vám* říkají, milostpanáčku?

Pavuč. Pavučinka.

Klub. Rád bych si s vámi bližší známost udělal, milý pane Pavučinko! Říznu-li se do prstu, opovázím se, vás použít. — A *vám* říkají, ctihodný panáčku?

Hrach. Hrachový květ.

Klub. Prosím vás, že zkazuju pozdravovat paní Luštičku, vaši paní-mámu. a pana Luska, vašeho pantátu. Také s vámi, milý pane Hrachový-květe, bych se rád blíže seznámil. — Prosím, *vaše* jméno, šlechtný panáčku?

Horč. Horčičné-semínko.

Klub. Milý pane Horčičné-semínko, dobře znám, co zkusíte²⁹⁾: ta „křehká“ kolohnátská „hovvězí pečeně“ sešupala už mnohého panáčka vašeho rodu. Mějte mé ubezpečení, že mi pro vaše přátelstvo slzy častěji z očí tekly. Rád budu, když budem' spolu blíže známi, milý pane Horčičné-semínko.

Tit. Ó s úctou v besídku jej ved'te mou! —
Toť luny oko hledí uslzené!
když pláče *ona*, v pláči kvítky mrou,
želíce na panictví přinucené.
Řeč miláčkovu tište po lehounku:
ať doveden mi tam již po tichounku! (*Odejdou.*)

Výjev druhý.

Jiná strana lesa.

Vstoupí Oberon.

Ober. Zda asi procítla Titanie?
A co jí nejdřív padlo do oka,
by láskou do toho se zbláznila!?

Vstoupí Puk.

Zde poslík můj. — Jak, bujný duchu, jest?
ký řád jest v čaroháji v noci té?

Puk. Má králka příšeru již miluje,
Kde skrytý, posvátný jest její stánek,
jí v dobu zvyklou mdlý se zmocnil spánek:
tu spatřím bloudstvo hrubých řemesníků,
od práce živících se Athénčiků;
ti přišli zkoušet kus, ježž chtějí hrátí
v den, kde si Théseus choť bude brátí.
Nejtvrdší paličák z těch slamotrusů,
jenž dává Pyrama v tom jejich kusu,
odstoupil od hry tam, kde houština;
já toho použil co ferina,
i nastrčil jsem jemu oslí hlavu:
v tom odpověď chce Thisbe; v rychlém davu
můj vejde šašek. To když druží vidí,
jak divé husy, čiháka když slídí,
neb šedohlavé vrány v četném vřesku
se zvedávají po výstřelném třesku
a pod nebem se plaší v letu matném:
tak, spatřivše jej, hnali v tahu chvatném,
až po mé stopě všichni upadali,
a „vražda“ křičíce, pomoc Athén zvali.
Vtip slabý tak jim zmizel strachu běsem,
že neživé též věci rvou je děsem;

neb trnám, křovím zachycen jim šat:
tu rukáv, klobouk, všechno na pochvat.
V tom polekání jsem je dále hnal,
jen Pyrama tam v čárech ponechal;
Titanie v tom ze snu procítila,
hned láskou *osla* sobě oblíbila.

Ober. Věc k lepššímu se, než jsem doufal, točí.
Však natřel jsi též *Athénčíku* oči
tou štávou lásky, jak byl rozkaz můj?

Puk. Jal jsem jej v spánku (čině úkol svůj)
s Athénkou, po jeho jež byla boku!
ta, jak on vstane, hned mu bude v oku.

Vstoupí Demetrius a Hermie.

Ober. Stůj u mne blíž: jest Athénčík to ten?

Puk. On nikoliv to není; *ona* jen.

Dem. Proč tupíte mne, jenž k vám lásku mám?
Žluč vaši měj, kdo nepřítel je vám.

Herm. Já plísním jen, kde hůř bych jednat měla;
tvým činům, tuším, *kletba* příslušela.
Když jsi Lysandra zabil, jak on spal,
přes kůtky v krvi ponoř se v ni dál,
a vraždi také mne!

Sám Jasoň věrně tak dne nekochal,
jak on *mne*. Zda by kradmo zanechal
v snu Hermii? Té spíše víry jsem,
že luna, pakli provrtá se zem,
střed proleze a poledního času
poškádlí bratra, Protinožcům k žasu.
Ba nelze jinak, *ty* jen vrah jsi jeho:
to z hledu vidět vražděně soptivého.

Dem. Tak hledí *vražděný* a tak i *já*;
neb vaše krutost hrud' mou probodá.
Vy vražednice hledíte však leskem,
jak Venuše tam nebeským svým bleskem.

Herm. Kde jest *Lysander*? nač mi ta tvá věst?
Demetrie. přej, ať mi vrácen jest!

Dem. Já jeho mrtvolu bych psům dal spíše.

Herm. Pryč pse! pryč loťre! nad mez dráždíš výše
 mé dívčí strpení! Zda vrah jsi jeho?

Pak z počtu mužů rván buď statečného!

Mluv *jednou* pravdu, k vůli mně: zda směl
 bys pohleděti na něj, kdyby bděl?

A v spaní vraždil's jej? Ó statný's rek!

Nepáše červ a zmiije stejně vděk?

Ba čin to zmiije: dvojný jazyk hadí
 ran horších nad tvé, zmiije! nezasadí.

Dem. Svou zlobou plýtváš na klamnosti činu:
Lysandrovy já krve nemám vinu;
 ont' mrtev není, jak mi pamět praví.

Herm. Pak pověz, žádám, že on v dobrém zdraví.

Dem. To kdybych mohl, co smím doufati?

Herm. Že do smrti mne nemáš vídati.

Tak zůstavím tvůj pohled pohoršlivý:
 mne nespátríš, ať mrtev on či živý. (*Odejde.*)

Dem. Jest neradno, v tom hněvu za ní jíti:
 nuž, tedy na chvíli chej tady dlíti.
 Strast, těžká již, tím tížněji se zmáhá,
 když schudlý sen dluh splácet jí se zdráhá;
 snad aspoň částku dluhu uchovám,
 počkám-li, co mi *volně* splatí sám. (*Lehne.*)

Ober. Co's činil? zmýlil jsi se proti právu:
 na *věrné* oko dal jsi lásky štávu;
 tvůj omyl věrnou lásku mocí sklátil,
 a klamnou k věrnosti zpět nepřivrátil.

Puk. Tent' osud: vedle *jedné* lásky věrné
 jich million; jenž řeči licoměrné.

Ober. Jdi, lesem rychleji než vítr leť,
 a Helenu Athénskou najít hled:

jest láskou chorá, vzdechem v tváři bledá,
to čerstvé krvi její zdaru nedá.
Hleď chytrým dostat ji sem kouzlením;
než přijde, oči *toho* přeměním.

Puk. Hle, rychleji můj krok již jechá,
než Tatarský šíp s luku spěchá. (*Odejde.*)

Ober. Kvítku s barvou červenou,
Milka šípem štřelenou,
vnikej v oko s proměnou.
Až on spatří milenou,
stkvěj se ona jasnotou,
jako Lada nebeskou! —
Procítna, ty s pokorou
žebrej od ní spásu svou.

Vrátí se Puk.

Puk. Králi duchů, nesu zvěst,
Helena že blízko jest:
mladík, v němžto jsem se zmylil,
pro dar lásky k ní se schýlil.
Zda se na šprým podíváme? —
Co v těch *líděch* bláznů máme!!

Ober. Odstup! hlučný spěch je pudí;
to Demétra ze sna zbudí.

Puk. Jednu budou chtítí oba,
veselá to bude doba.
Ó jak velká radost má,
když je věc ta zmatená!

Vstoupí Lysander a Helena.

Lys. Čím soudíš, má že láska „posměchem“?
Ó, posměch, úkor o slzení neví;
při slibu *slzím*, a ten, s povzdechem
se rodě, v původě se přímým jeví.

Jak tušit můžeš, to že tupení,
v tom čisté majíc pravdy znamení?

Hel. Smělejší stále jevíš odvahu.
Slib zabít slibem — ďáblo-zbožný boj!
Neskládal's Hermii touž přísahu?
Važ oboj slib; *tvé* váhy klesne stroj:
vlóž v misky slova, *jí, mně* činěná,
jak bajka lehká jsou, když vážená.

Lys. Já blázen byl, že jsem jí přísahal.

Hel. To's nyní, že's ji v žalu zanechal.

Lys. Deméter *jí*, ne tebe, miluje.

Dem. (procítнув). Rusalko stkvělá! božská Heleno!
S čím oko tvé má býti měreno?
Temný jet křišťál! Ó, co třešně zralá,
zvou k líbání tvá ústa zčervenala!
Na Tauru sněhu bělost, ovívána
větérkem východním, jest jenom vrána,
jak zdvihneš ruku. Bělosti at jasný
vzor líbám, jímžto spečetěn ráj spasný!

Hel. Tot pekel potupa! Jste spolčeni,
si rozkoš dělat z mého trýznění:
jen kdyby slušnosti byl ve vás mrav,
těch urážek by nešel na mne dav.
Mne v záští majíce, jak já vás mám,
se *nadto* spolčujete k potupám?
Kdybyste — nejen zdáním — muži byli,
tím byste čackou děvu netupili,
že k slibům nadehvalným mi přísaháte,
ač vím, že od srdce mne v záští máte.
Co sokové po Hermii toužíte;
co sokové teď Helenu soužíte.
Čin rekovný to v mužně krásném zjevu,
až k slzám na chudou se spiknout děvu
jen v posměch! Nikdo, statečných kdo mravů,

tak neuráží děvku v bídném stavu,
by v žert jí duši trýznil v strasti davu.

Lys. Demetrie, v tvé zlobě není čest;
že kocháš Hermii, mně známo jest:
zde rád i od srdce svůj díl ti vzdávám,
již lásku k Hermii ti přenechávám;
ty svůj díl Heleny mi odkaž celý,
již kochám, do smrti k ní láskou věrly.

Hel. Vy posměvači, nad vše ve lži smělí!

Dem. Lysandře, vezmi *Hermii*, ne já;
má láska k ní je na vždy skončená:
u ní mé srdce bylo pouze host,
teď k *Heleně* se vrací v blaženost,
co v domov svůj.

Lys. V tom, Heleno, ti lhal.

Dem. Ty věrnost netup, které's nepoznal,
ať v pokutu tě hněv můj neprovází! —
Zde pohled: milka tvá ti vstřípci vchází.

Vstoupí Hermie.

Herm. Noc temná, kteráž oku síly brává,
pružnější moci uchu pro slech dává;
v čemž ona smysl zraku oslabuje,
zas platem dvojím sluchu nahraňuje.
Lysandře, ne můj zrak v tom nočním času,
můj sluch tě poznal, díky, podle hlasu.
Proč tvá mne stopa chladně zanechala?

Lys. Jakž měl jsem, kde mne láska *jinam* hnala?

Herm. A *pro jakou's* mne lásku zanechal?

Lys. Jak měl jsem dlít, když láskou jsem se zřítal
ku krásné Heleně, jež zlatí noc
nad ohnivých všech *O*, těch světlo-očí, moc! ³⁰⁾
Aj nač mne hledáš? nemáš ještě zdání,
že opustil jsem tebe z pohrdání?

Herm. Ty mluvíš klamně: nemožno to jest.

Hel. Též *ona* líčí jejich spolku lest! ?
 Již vidím, všichni tři se spolčili,
 by podvodnou mne hříčkou ztupili. —
 Nevděčrá Hermie! ty děvo zlá!
 i *ty* jsi zrádně k *těm* se přidala,
 mne tímto podlým poštvat posměchem?
 Zda důvěra, v niž jsme se dělily,
 sesterské sliby, chvíle strávené,
 kdež plísnily jsme rychlonohý čas,
 že kvapí nám — zda to vše z paměti?
 dob školních družství, dětstva nevina?
 My, Hermie, co zběhlé božky dvě,
 květ jeden jehlou obě tvořily
 po jednom vzorku, na sedátku jednom,
 zpěv jeden stejně švíříc, jako by
 ty ruce, boky, hlas a mysl byly
 jen v jednom těle. Tak jsme spolu rostly,
 co dvojná třešně, různé k pohledu,
 však v rozdělení přece sloučené;
 dvě jahůdky, si milé, stvořené
 na jedné spolu stopce, rovně tak
 dle zdání těla dvě, však srdce jedno;
 dva čelní štíty, jako v rytířství,
 jež náležejí pouze jednomu,
 jen jedním ověnčeny chocholem.
 A nyní lásku trháš bývalou,
 bys na potupu družky ubohé
 se s muži spolčila! To není mrav,
 jak družce, dívce sluší: a, jak já,
 tě kárá celé naše pohlaví,
 ač pouze cítím já to příkoří.

Herm. Aj žasnu nad tvým slovem vášnivým;
 ne tebe *já*, ty, zdá se, tupíš *mne*!

Hel. Zda neštvala's Lysandra, v potupu
 jít za mnou, chválit tvář i oči mé?

Druhého milce pak, Demetria,
 (jenž nedávno mne kopal) bohyní
 mne zvat i rusalkou a božsky řídkou,
 nebesky vzácnou? Proč tak mluví k té,
 již v zášti má? Proč zapírá Lysander
 svou k tobě lásku, jež mu duše zbožím,
 a ke mně, ano! náklonně se tulí,
 leč popíchnutím tvým, a schválením?
 Že v stejné přízni nejsem jako ty,
 tak láskou ověslá³¹⁾, tak blažená,
 leč přenešťastná, marně milující:
 máš litovat mne, ne však potupit.

Herm. Co vše tím obmýšlíš, aj nechopím.

Hel. Jen hezky dál! hled vážně přetvařuj,
 i škleb se na mne, když se otočím: — —
 mrkejte na sebe! jen dál žert hezký!
 šprým pověstným se stane, proveden.
 Kdybyste litost měli, slušnost, mrav,
 mne takto za terě byste neměli.
 Však zdrávi buďte! částkou má to vina:
 ji brzo zlěčí smrt či vzdálenost.

Lys. Stůj, čacká Heleno, a omluvy
 mé poslyš: láska má, můj živote,
 má duše! Heleno má spanilá.

Hel. Ó krásně!

Herm. Netup ji tak, drahý můj!

Dem. Nezmůže-li to ona prosbou, mohu
 tě donutit.

Lys. Nezmůžeš nucením
 ty více, nežli ona prosbami:
 tvé hrozby více síly nemají,
 než její slabé prosby. — Heleno,
 jakž drahý život můj, tě miluji:
 i přísahám, jej klada za tebe,

bych za lživého toho osvědčil,
kdo upříti chtěl by, že's mně milená.

Dem. Ját pravím, víc než on tě miluji.

Lys. Když pravíš, pojď, bys toho důkaz dal!

Dem. Hned pojď! —

Herm. Lysandře, kam to směřuje?

Lys. Pryč, Mouřeninko!

Dem. Ne tak, pane! ne!

Toť jako bys chtěl spustit, za mnou jít,
a nejdeš přec! Jdi, jsi mi zbabělec!

Lys. Nevěš se na mne tak, ty hazuno,
ty čumbrku! pusť mne, ty bídnice!
sic jako hadici tě odtřepám.

Herm. Co jsi tak zpuřný? jaká proměna,
můj milý?

Lys. „Milý“? Pryč, Tatarko žlutá!
pryč, hnusný líku, bídný nápoji!

Herm. Snad nežertuješ?

Hel. Ano, jako ty!

Lys. Demétře, dostojím ti v slovu svém.

Dem. Chci zaručení *písmem*; vím že vetchý
tvůj záruk *slovem*: jemu nevěřím.

Lys. Jak? mám ji ranit, bít, ji usmrtit?
Tak neublížím jí, ač ji mám v záští.

Herm. Čím ublížíš mi více, nežli záštím?

Mne v záští mít? Proč, milý? co to jest?

Či nejsem Hermie? a ty Lysander?

Jsem sličná rovněž jak jsem byla dřív.

V tu ještě noc jsi ke mně „lásku“ měl,

a přes tu noc jsi „pásku“ přetrhal!³²⁾

Jak? opravdu jsi (chraňtež bohové!)

tu pásku strhal? zda to vyřknout mám?

Lys. Tak jest, jakž předrahy mi život můj;
a vidět jsem tě nechtěl nikdy víc.

Nech ptání, pochybnosti, naděje,

buď jista — živát pravda, žádný žert —
mám tebe v záští, v lásce Helenu.

Herm. Ó běda mně. — Ty lichotvárnice,
ty kazi-květe ³³⁾, lupitelko lásky!

Jak? ty jsi tedy přišla za noci,
a srdce milce mého loupila?

Hel. Aj věru krásné! Zda ti zmizely
již ostýchavost, panny stydlivost,
cit skromný? S jazyka ty mírného
mi divoprudkou dereš odpověď?
To hanba, styď se! loutko líčená!

Herm. Jak? loutka? *Na to* tedy došla hra!
Již chápu, dala k mému rovnati
zrůst svůj, svou výškou vypínala se;
a postavou, svou štíhlou postavou,
ba tou svou výškou se ho zmocnila. —
Tím tedy vzrostla's v jeho cenění,
že já tak malá, zakrněla jsem?
Mluv, tyčko líčená! ³⁴⁾ *jak* malá jsem?
nuž jak jsem malá? Nejsmeť malá tak,
by nesáhly mé nehty k očím tvým.

Hel. Ač, páni, se mi rouháte, vás prosím,
mne před ní chraňtež; nejsem jizlivá,
i nemámť daru k svádným různicím;
svou bojácností pravá dívka jsem:
i nedejtež mne bít! Snad myslíte,
když trochu menší jest, než já, že v boj
se pustím s ní!

Herm. Zas „menší“! slyšte pak!

Hel. Tak trpká nebuď, milá Hermie!
Vždy, Hermie, jsem tebe milovala;
vždy upřímná, jsem neublížila
ti v ničem, pouze v tom, že milujíc
Demetria, jsem jemu zjevila
tvůj úběh v tento les. On za tebou

se pustil, z lásky pak já za ním šla;
 on však mne odtud plísnil, pohrozil
 mi kopáním a bitím, ano smrtí:
 a nyní, dáte-li mi v tichu jít,
 zpět do Athén svůj berouc nerozum
 víc nejdu s vámi. Již mne nechte jít,
 vidouce, jak jsem prostá dítěta.

Herm. Nuž, jdi jen, jdi! aj co ti zbraňuje?

Hel. Nemoudré srdce: to zde zůstavím.

Herm. Jak? u Lysandra?

Hel. U Demetria.

Lys. Nic, Heleno, se neboj; příkoří
 ti ona činit nemá.

Dem. O řsem, pane.

toť nemá, třeba's *ty sám* při ní stál.

Hel. Zlá, pichlavá jest, když se rozhněvá.

Již fenou bývala hned ve škole,
 a třebať drobná, přec je „jako čert“.

Herm. Již zase „drobná“? nic než malá, drobná?—
 Jak? vy jí dáváte mne potupit?
 Však na ni půjdu!!

Lys. Táhni, cvrklice;

ty zdobku z kazivého úporu,³⁵⁾

korálku z růžence, ty žalude!

Dem. Ty příliš ochoten jsi k prospěchu
 té, která zhrzí tvými službami.

Již nech jí; nemluv o Heleně víc;

pust od ní; neboť osmělíš-li se,

byť dosti málem bylo, lásku svou

jí v jevo dát, to draho zaplatíš.

Lys. Již ani ona mne víc nezdrží;

troufáš-li, za mnou pojď! ať důkaz jest,

kdo z nás má větší právo k Heleně.

Dem. Já za tebou? ne, s tebou zároveň!

(*Odejdou Lysander a Demetrius.*)

Herm. Vy, panno, tímto křikem vinna jste :
 pryč nechodtež !

Hel. Nic já vám nevěřím ;
 od spolku kletého pryč zaměřím.
 Ač ruce hbitější vám k potýkání.
 mé nohy zběhlejší jsou k utíkání. (*Odejde.*)

Herm. Co říci nevím, samým úžasem. (*Odejde.*)

Ober. To nepozor tvůj : ty se vždycky mylíš :
 ač, šelmovství-li schválně nestrojíš.

Puk. Věř, králi stínů, byl to *omyl* můj.
 Či nepravil's mi o tom člověku,
 že v Athénském ho poznám obleku ?
 Já bez vady to potud vykonal,
 že „Athéněku“ zrak jsem obmazal ;
 a potud rád jsem těmto příhodám,
 že z jejich mely vzácnou rozkoš mám.

Ober. Hle, milci již se pídí, kde se bít ;
 spěš tedy, Puku můj, noc temnem krýt :
 po nebi hvězdnatém *tak* mlhavý
 shod' závoj, Acheron jak černavý ;
 a rozved' *tak* ty oba soky zpuřné,
 by pro cesty se nesetkali chmurné.
 Tu hned Lysandrův napodobuj hlas,
 Demétra popouzeje v trpký žas ;
 hned jak Deméter spílej, i hled' pak
 je veda rozptýliti oba tak,
 až stopou olověnou sen jim v oči,
 tvar smrti, s netopýřím křídlem vkročí.
 V Lysandra oko *ten* pak vytlač květ,
 jehožto šťáva léčně béře zpět,
 co mýlka způsobila mu v tu noc ;
 tím bývalá se vrátí zraku moc.
 Když vstanou, bude jim to škádlení
 se zdát co marné ve snu vidění ;

a do Athén zpět půjdou milující
 ve vazbě do smrti až trvající.
 Co ty se přičiniš, to uspořádat,
 já na královně Indického žádat
 chci chlapce: okouzlený zrak jí zbavím
 té příšery; a tak vše svorně spravím.

Puk. Čarovný kníže, chvat jest: neboť mraky
 noc brázdí v náklon spěchavými draky; ³⁶⁾
 i Zořin předchůdce tam svitem budí,
 jenž, blíže se, sbor bludných duchů pudí
 na hřbitov domů: duše zatracené,
 na křížatkách i v proudech pohrobené,
 šly v červivé již lože, strach majíce,
 by den se nedíval jim v hanby líce;
 neb, samy zhostivše se světla moci,
 dlít věčně musí s černo-brvou nocí.

Ober. Však duchům *nám* svět v jiný tvar se
 sklonil:
 s Auróry milcem častěji jsem honil; ³⁷⁾
 co lovec mohu lesem chodit tudy,
 až nad Neptunem východ, ohněm rudý,
 otevře bránu v blesku blaho-vzňatém,
 proud solný, zelený mu žlutě zlatem.
 Leč neváhej, i pospěš: než je den,
 ten musí *úkol náš* být vyveden. (*Odejde.*)

Puk. Horem dolem, horem dolem,
 povedu je sem tam kol m:
 přede mnou strach městem, polem;
 Puku, veď je horem dolem. —
 Tu jeden právě jde.

Vstoupí Lysander.

Lys. Demetrie ty hrdý! mluv, kde jsi?

Puk. Zde, lotře, hotov k boji! a kde ty?

Lys. Hned se ti postavím.

Puk. Pojď za mnou tedy,
kde lepší pláň!

(*Odejde Lysander, jako by šel za hlasem.*)

Vstoupí Demetrius.

Dem. Lysandře! na mé zvědy
dej odpověď! Ty's prehnul zbabělý?
Kde v houšti skrýváš hlavu nesmělý?

Puk. Ty, zbabělý, se chlubně hvězdám stavíš:
že hledáš zápasu, k té houšti pravíš;
a nejdeš? Sketo, kloučku, pojdiž jen,
dám tobě *metlou*; — neb jen zhanoben,
kdo *tasí* na tebe.

Dem. Ha, *tam* tvé stání?

Puk. Pojď za hlasem, kde *mužné* potýkání!
(*Odejdou.*)

Vrátí se Lysander.

Lys. On, pořád *přede* mnou, se vzdorně katí,
a když jdu za hlasem, hned se mi ztratí.
Má lehčejší on paty, nežli já:
jdu rychle — rychleji se v útěk dá.
Že v tmavých kopcích jsem se povalil,
zde odpočinu. (*Lehne.*) Kéž bys, *dni*, tu byl!
Neb jak se tma v tvůj úsvit promění,
Demétra vyhledám si k pomstění. (*Usne.*)

Vrátí se Puk a Demetrius.

Puk. Ho ho! Ty zbabělý! proč nejdeš sem?

Dem. Stůj, máš-li srdce! Víím, jak úprkem
ubíháš, po všech místech těkavý,
v tvář netroufáš mi hledět lekavý.
Kde's nyní? mluv!

Puk. Sem pojď, zde místo mé.

Dem. Však splatíš draho škleby škádlivé,
jak mile spatřím tvář tvou v jasný den;
jdi nyní cestou svou! — Jsemť unaven:
zde na lůžko se musím prostřít chladné;
až jen se rozední, pak rána padne. (*Lehne a usne.*)

Vstoupí Helena.

Hel. Ó noci těžká! dlouhá, nečilá!
zkrát chvíle! Z východu ať poklid svítí,
bych do Athén se ve dne vrátila
od těch, jenž spolku mého zde se štítí.
A spánku ty, jímž někdy zdřímne žal,
ode mne *samé* na chvílku mne vzdal! (*Usne.*)

Puk. Jedna schází; tři jen jsou;
do čtvera dva párky jdou.
Tu jde ona: smutný zrak! —
Hoch ten Milek šibal, drak,
chudinky že zblázní tak!

Vstoupí Hermie.

Herm. Tak, jako nikdy, mdlá, v té žalné nouzi,
i urousaná, trním zedraná,
jít nemohu ni lézti; neb se zpouzí
mé vůli v chodu noha ubnaná.
Zde odpočinu, než den pozasvítí.
Rač nebe v boji tom Lysandra krýti! (*Lehne.*)

Puk. Oblažen
měj zde sen!
Na tvůj hled
vkapnu hned
lík ten, milče spanilý.

(*Vytlačuje štávu na oko Lysandrovo.*)

Probuzen,
utěšen,

hled, co v zář,
v dívky tvář
jako dřív zas přemilý!

Ať vám prosté přísloví,
každý že své uloví,
při vstání pak vypoví:
„Jeník, Marča svoji,
pěkně se to spojí;
diblici čert dostane, ³⁸⁾
vše se upokojí.“

(*Odejde Puk. Demetrius a Helena, Lysander
a Hermie spějí.*)

Jednání čtvrté.

Výjev první.

T ý ž l e s.

*Vstoupí Titanie a Klubko; s nima elfi na posluhu:
Oberon v pozadí neviděn.*

Tit. Pojď, sedni na pohovku květnatou,
bych tvář tvou milenou si oboutala,
a růže kladouc v jemnou hlavu tvou,
tvá dlouhá ouška, milý, ulíbala.

Klub. Kde je Hrachový-květ?

Hrach. Tu jsem!

Klub. Poškrabujte mi hlavu, Hrachový-květe. —
Kde je panáček Pavučinka?

Pav. Tu jsem!

Klub. Panáčku Pavučinko, můj zlatý hošíčku!
venzte svou zbraň do rukou, a zabte mi na bo-
dlákové paličce medáka s červenýma stehýnkama:
a přineste mi, zlatý panáčku, z něho pytlíček s medem.
Jen se při tom, hošíčku, nepolámejte; a dejte,
milý panáčku, pozor, aby se vám ten pytlíček
s medem neroztrhl: bylo by mně líto, kdybyste
se medovým pytlíčkem celý polil, hošíčku! — Kde
je pan Horčičné-semínko?

Horč. Tu jsem!

Klub. Podejte mi pazourek, pane Horčičné-
semínko! Prosím vás, milý panáčku, nechte toho
klanění!

Horč. Co ráčíte ?

Klub. Nie jiného, milý panáčku, než abyste ka-
valírovi Hrachovému-květu pomáhal poškrabovat. ³⁹⁾
Budu muset, pane, někam, kde se holí brada; nebo
zdá se mi, že mám na tváři chlupů až hrůza; a
já jsem tak choulostivý osel: jak mi jen chloupek
šimrá, hned musím škrábat.

Tit. Češ hudbu slyšet, drahý milku můj ?

Klub. Já mám zpropadeně dobré uši pro mu-
ziku: ať je taková, kde se tluče na kleště hnátem. *

Tit. Či pověz, milý, nač bysi měl chuť.

Klub. Na mou věru, tak na měřici obroku;
toť bych vám šupal dobrý suchý oves ! Tak mi je,
jako by se mi chtělo hodně do otýpky sena; dobré
seno, sladké seno nemá sobě rovného.

Tit. Smělého elfa mám, ten vyhledá ti
z veverky skladu čerstvé ořechy.

Klub. Milejší by mně byla jedna nebo dvě hrstě
pučálky. Ale prosím vás, ať mi ta vaše čeládka ne-
dělá rámus: je mi, jako by šla na mne dřímotinka.

Tit. Ó dřímej ! přitulím tě v náruč svou.

Odstupte, elfi, všemi cestami ! —

Tak svlačec, libý kozí list oplítá
lahodně — tak i břechtan jako žena
obtáčí prsty jilmu kornaté.

Ó jak tě miluji ! jak velebím ! (Usnou.)

Vstoupí Puk; Oberon jde ku předu.

Ober. Bud vítán, Puku ! — Vidíš zjev ten libý ?

Již toho fantění mi skoro žel.

Když jsem ji posléz potkal za lesem,
jak protivnému hlupci hledala
pochoutek sladko-vonných, pustiv láním
se do ní, s ní jsem se i rozdvojil :

ovíjela mu skráně huňaté
 pak věncem z květin čerstvých, voňavých,
 až rosa, zvyklá jindy v poupatech
 se dmout co plné perly z východu,
 teď stála v očkách kvítkům spanilým
 jak slzy, kvělné nad svou potupou.
 Když jsem ji s chutí splísnil, ona pak
 mne chlácholila slovem laskavým,
 tu jsem chtěl na ní „*dítka změněné*“,
 jež hned mi dala a již po svém elfu
 v kraj čarovný v mé loubí poslala.
 A že mám chlapce nyní, odčiním
 to šeredné jí s oka kouzlení.
 A proto, milý Puku, potvornou
 tu lebku Athénskému synkovi
 již sejmi s hlavy, aby, s druhými
 až probudí se, všichni do Athén
 se zase vrátili, a příběhy
 té noci necenili za nic více,
 než za bujné jen ve snu škádlení.
 Leč prvé kouzla zbavím kralovou.

(Přítkne ji bylinu k očím.)

Budiž, jak jsi bývala;

hlediž, jak jsi vídala!

Tak „Diány poupě“ ladné ⁴⁰⁾

nad „Srdečným květem“ vládne.

Chci, choti má Titanie, bys prohleděla.

Tit. Co, Oberone, ve snu jsem to zřela?

Mně bylo, že jsem osla milovala.

Ober. Zde leží milek.

Tit.

Jak se věc ta stala?

Ó jak mým očím hnusna jeho tvář!

Ober. Jen chvíli ticho!—Puku, hlavu vem.—

Titanie, kaž hudbu, by se všem
 těm pěti zmrtvil smysl *tužším* snem.

Tit. Hej, hudbu, jaká kouzlí spánku mrak!

Puk (ke *Klubkovi*).

Měj zas, jak vstaneš, vlastní hloupý zrak!

Ober. Zněj hudba! (*Jemná hudba.*)

Ruce, královno, si dejme;

těm spícím půdu třasně kolíbejme!

Že znova přátelství nás pojí zas,
na zítřek zasvět o půlnoční čas
dům Théseovi našich tanců kvas,
by blaho ⁴¹⁾nekalil jim strasti žas;
tam věrné párky ty spoj sňatku pás,
i s Théseem, vše v jeden plesu hlas!

Puk. Králi elfů, ejhle, slyš,
skřivánka zpěv slyším již.

Ober. Králko, v tichu naručest
hop tam, stín kde noci jest!
Dřív, než měsíce poutník, zem
kulatou my obejdem'.

Tit. Pojď, ó pane: úletem
zjev mi, kterak v noci jsem
na té půdě usnula,
s lidmi se zde octnula. (*Vsichni odejdou.*)

(*Zvuk lesních rohův za jevištěm.*)

Vstoupí Theseus, Hippolyta, Egeus a průvod.

Thes. Ať lesníka z vás jeden vyhledá;
neb májový náš obřad vykonán. ⁴²⁾
A že dne předvoj nám se dostavil,
ať hudbu psů mých slyší milka má! —
Rozvažte smečky v dole západním,
a pusťte je! — Již, pravím, spěšte hned,
a lesníka mi tudíž najděte! —
My, krásná kněžno, půjdem na vrchol;

tam slyšíme hudbu smíšenou
psů ve spojení s ozvěnou!

Hip. Já byla jednou s Kadmem, Herkulem,
když v lese Kretském štváli medvěda
psy Spartánskými: neslyšela jsem
tak rázného kdy hluku; nejen háj,
i nebe, zřídla, celé okolí —
vše bylo jako vzájem jeden hlas:
tak skladných neslyšela jsem kdy skřekův,
tak lahodného nikdy hřímotu.

Thes. Psi moji Spartského též plemene,
tak tlamatí a plaví; na hlavách
jim uši světlé tak, že smítají
tím rosu ranní; křiví v kolenech,
též mají laloch, Thessálští jak býci;
povážní v honbě, a co zvonků hra
se k sobě štěkem hodí v postupu.
Zvučnější rozhluk nezněl k výkřikům
kdy lovců ani k rohův jáсотu,
ať v Kretě, Spartě, ať v Thessálii:
i sudte sama podle poslechu. —
Však ticho! Kdo ti lesní tvorové?

Ege. Zde, jasný pane, dřímá dcera má,
a to Lysander; to Demetrius;
to Helena starého Nédara:
i divím se, že jsou zde pospolu.

Thes. To jistě vstali časně, slavit máj;
a zvěděvše, že týž nám úmysl,
sem k naší slavnosti se přibráli. —
Egée, mluv, zda není den, kde měla
prohlásit Hermie své volení?

Ege. Jest, kníže, tak.

Thes. Jdi, ať je lovci zbudí troubením.

(*Zvuk rohův a jáсот za jevištěm. Demetrius, Lysander,
Hermie a Helena procítnuvše se vzbopí.*)

Thes. Aj dobré jitro, přátelé! Již jest po Valentinu; ⁴³⁾ zda se teprv teď to lesní ptactvo dává do spoje?

Lys. Promiňte, kníže!

(*On s druhými poklekne před Theseem.*)

Thes. Žádámť, všichni vstaňte!

Vím, že vy dva jste sporní sokové;
odkud ta něžná svornost na světě,
že záští, žárlivosti daleko,
spí u záští, se zloby nebojíte?

Lys. Sám udiven tu zprávu, kníže, dám,
půl ve snu a půl bdělý: přísahám,
že říci nelze, jak jsem se tu octnul;
leč, myslím (rád bych pravdu pověděl; —
již jsem si zpomněl, ano tak to jest),
já s Hermií sem přišel v záměru,
z Athén odjíti tam, kde nebezpečím
Athénský zákon by nám nehrozil . . .

Ege. Již dost a dost! již, kníže, znáte dost!
Ját žádám zákona mu na hlavu. —
I chtěli ukvapit, Demetrie,
a šalebně tím zkrátit vás i mne:
vás o ženu, mne o mé svolení,
tož svolení, že bude vaše choť.

Dem. Můj kníže, Helena mi spanilá
o jejich pověděla útěku,
jak sobě umyslili, v tento les;
já zuřivostí za nima sem šel,
a krásná Helena šla za mnou z lásky.
Leč nevím, dobrý kníže, jakou mocí
(však *moc* to jest) má láska k Hermii
teď, splavena co sních, mi přichází
co zpomínka na hračku chatrnou,
po nížto jsem se bláznil v dětství svém;

a všechna věrnost, mocnost mého srdce,
i předmět, rozkoš mého pohledu
jen Helena. Jí zaslíben jsem byl,
můj kníže, než jsem spatřil Hermii;
leč, jako v nemoci, jsem stravu tu
si zošklivil. Však, jakož uzdraven,
jsem nabyl přirozené chuti své,
a, dychtiv, s láskou po ní sáhám zas,
v tom navždy chtěje věren setrvat.

Thes. Buď, švarní milující. příchodem
vám blaze naším! Toho výkladu
co nejdřív chceme více slyšeti. —

Vy musíte, Egée, povolit;
něb mají v chrámu s náma zároveň
ty párky spojití se na věky.
Že ráno prošlo již tak dalece,
náš obmyšlený hon buď odložen.
Nuž do Athén zpět s náma: troj a troj,
nás veleslavně výstroj svátku spoj!
Hippólyto, již pojd!

(*Odejdou Theseus, Hippolyta, Egeus a průvod.*)

Dem. Ty věci drobné, neznalé jsou hledu.
jak dálné hory splynou v oblacích.

Herm. Zřím na to, jako okem děleným,
kde vše se dvojím býti zdá.

Hel. Já též:

Demetria jsem našla jakož klenot,
jenž můj, a zas ne můj.

Dem. Zda jistota,
že bdíme? Tuším, že to posud sen
i spánek. — Nemyslíte, že to byl
zde kníže, a nám kázal za ním jít?

Herm. Byl; též můj otec.

Hel. A Hippólyta.

Lys. Jít za ním do chrámu, nám poručil.

Dem. Nuž *bdíme*. Za ním pojďme v zápětí, a každý cestou sen svůj vypravuj! (*Odejdou.*)

Klub. (*procítá*). Až přijde na moje slovo na odříkání, zavolejte mne a budu odpovídat; — dojde na mne při slovech: „Překrásný Pyrame!“ — Hola hej! — Petře Kdouličko! Pískálku, co spravuješ měchy! Rypáku, kotláři! Hladomore!! Bodejž do nich! upláchlí a nechali mne spát. — Měl jsem přepodivné vidění. Měl jsem to sen: člověku jde rozum kolem, aby měl vypravovat, jaký to byl sen: člověk je jen osel, napadá-li mu, ten sen vykládat. Mně se zdálo, že jsem byl — žádný člověk ani nevypoví. *čím.* Mně se zdálo, že jsem byl —, a mně se zdálo, že jsem tu měl —: ne, člověk je jen strakatý šišek, troufá-li si povědít, *co* se mi zdálo, že jsem tu měl. Oko lidské neslychalo, ucho lidské nevidálo, a lidská ruka neokusí, jazyk neohmatá, srdce nevypoví, jaký ten můj sen byl. Musím na Petra Kdouličku, aby na ten sen písničku složil; nápis k ní dáme „Sen Klubka“. protože je zadržaný jako klubko; — a já ji zazpívám knížeti ke konci našeho kusu; ale počkej, aby byla ještě líbeznější, budu ji zpívat, až bude po mně. ⁴⁴)

Výjev druhý.

Athény: Světnice ve Kdouličkově domě.

Vstoupí Kdoulička, Pískálek, Rypák, a Hladomor.

Kdouč. Poslali jste ke Klubkovým? přišel už domů?

Hlad. Ani slychu o něm. Žádná pochybnost, je v čárech ten tam.

Písk. Jestli takhle nepřijde, pak ostrouháme s tím kusem. Toť ho nemůžem dávat; je-li pravda?

Kdoul. To zhola nemožná věc; v celých Athénách nemáte člověka, který by mohl dávat Pyrama, jenom on jediný.

Písk. Ba ne: on má na každý způsob nejlepšího filipa ze všech řemesníků Athénských.

Kdoul. Arci že, také nejlepší osobu k tomu; a co se týče líbezného blasu, je vám zrovna koryto.

Písk. „Korytej“ máte říct; „koryto“, bodejž do vás! tot' nanič.

Vstoupí Švihlík.

Švih. Brachové, kníže jde právě ze svatyně, a měli ještě dva nebo tři páni a paničky svatbu. Kdyby se byl náš kus mohl dávat, byli by z nás hotoví kavalíři.

Písk. Ty můj milý zpropadený Klubko! Přišel tak o tři šestáky denně do smrti: ty tři šestáky denně by mu nebyly ušly; jestliže by mu byl kníže ty tři šestáky denně nedal za toho Pyrama, at visím! a byl by jich zasloužil: buď tři šestáky denně za Pyrama, nebo radš' nic.

Vstoupí Klubko.

Klub. Kde to ti hoši! kde to ti jonáci!

Kdoul. Klubko!! — Ó převeselý den! ó přešťastná to chvíle!

Klub. Brachové; divy bych vám moh' vypravovat; ale neptejte se mne na to: nebo povím-li vám to, nejsem poctivý synek Athénský. Však já vám všechno povím zevrub, jak se co stalo.

Kdoul. Povídej nám, milý Klubko!

Klub. O mně ani slova! Co vám povím, to je, že kníže je po obědě. Shledejte si své šaty! pevné provázky na fousy, nové kaničky na střevíce! At se hned sejdete u paláce: každý at ještě

svou úlohu prohlídne; nebo co nevidět na náš kus dojde. ⁴⁵⁾ Na každý způsob ať má Thisbe čisté prádlo a kdo dává lva, ať si neuřezává nehty; nebo ty musejí čouhat místo lvích pazourů! A moji zlatouškové, kdež teď budete hrát, nejezte žádný česnek a žádnou cibuli; nebo musíme mít sladounký dech, a nemám pochybnosti, že uslyšíme, jak budou říkat: „Sladounká to komedie.“ Ani slova víc! honem, pryč! honem!

(Odejdou.)

Jednání páté.

Výjev první.

Athény. Světnice v paláci Theseově.

*Vstoupí Theseus, Hippolyta, Philostrates, państwo
a družina.*

Hip. Jest divné, Thésee, co vypravují
ti milujčí.

Thes. Jeť to divné víc,
než pravdivé: já jakživ nevěřím
těm směšným bajkám, kouzlům smyšleným.
Kdož milují a šílí, mívají
tak vřelý mozk, tak tvornou smýšlivost,
že *uchopují* víc, než *pochopit*
kdy může rozum chladný. Měsíčník
a milovník, též básník složeni
jsou zcela z obraznosti: jeden vidí
víc ďáblů, než jich může obsáhlé
kdy pojmut peklo, a toť šílenec;
takž milec všecken zfantěn spatruje
v cikánky tváři krásu Heleny.
Básníka oko, v krásném běsenství
se kulíc, blýská s nebe k pozemí,
se země k nebi; a jakž obraznost
ztělesní tvary věcí neznámých,
tak péro básníkovó v postavy

je přemění, i vzdušné nicotě
 byt místný a též jméno dávajíc.
 Tak obraznost si mocná laškuje,
 že, sotva *chopíc* rozkoš nějakou,
 hned *pochopí*, kdo as ji přinesl;
 či v noci, když se v myslí bázeň vznítí,
 jak snadno, křoví za medvěda míti!

Hip. Leč ve vyčtených noci přibězích
 a v divné té všech myslí přetvoře
 se jevíť víc, než obraznosti tvar,
 a pevná z toho roste podstata,
 ač, buď jak buď, to divné, zvláštní jest.

Vstoupí Lysander, Demetrius, Hermie a Helena.

Thes. Zde milující v plesu, v rozkoši. —
 Ples, přátelé, a svěží dnové lásky
 vždy budtež srdcí vašich průvodem!

Lys. Víc, nežli nám, buď vašim knížecím
 to cestám, stolu, loži k obsluze!

Thes. Již pojďtež! Jaké hry a tance máme,
 tři věkodlouhé zkrátit hodiny,
 jež mezi večeří a spánku dobou?
 Kde zvyklý náš je správce zábavy?
 Kde jaké veselí? Zda některý
 kus není, jímž by trapné hodiny
 se zlahodila muka? Zavolán
 buď Philostrat.

Phil. Zde, mocný Thésee.

Thes. Rej, jaká pro večer jest kratochvíl?
 Zda jaké masky? hudba? Kterak nám
 čas líný zklamat, ne-li rozkoší?

Phil. Zde seznam, co her připraveno jest:
 z těch volte, Výsosti, co nejprv libo.

(*Dává mu lístek.*)

Thes. (čte). „S Centaury boj: jen s harfy průvodem
Athénský zpíváti má kleštěnec.“

To ne; já vypravoval to již milce své
ku slávě příbuzného Herkula.⁴⁶⁾ —

„Bachantek ochmelených bouření,
jichž povztek trhá pěvce z Thracie.“

To starý kus, jež tenkrát dávali,
když jsem se posléz vrátil z Théb co vítěz. —

„Tříkrát tři Músy, z toho truchlivé,
že věda v žebráctví tu zemřela.“

To ostrá, potuplivá satyra,
jež k hodům svatebným se nehodí. —

„Děj krátko-dlouhavý o mladém Pyramu
a jeho milce Thisbě, smutně-veselý.“

Smutný a veselý! a krátký, dlouhý!

Tot horký led a nevídaný sníh.⁴⁷⁾

Jak shledat skladnosti v tom neskladu?

Phil. To, kníže, kus, as na deset slov dlouhý,
takž krátký tedy, jako sotva vím;

však o deset slov ještě *dlouhý* jest,
a tím je *zdlouhavý*; v té celé hře
moudrého slova není, ani herec.

Leč, kníže statný, kus též smutný jest:
neb Pyramus v něm sám se zabije.

To — zkoušku viděv, vyznati tak musím. —
mne hnulo k pláči; slzí veselejších

však nikdy neprolila chechtavost.

Thes. Kdo jsou ti, co jej budou hrát?

Phil. Jsou tuhých rukou lidé, kteří zde
v Athénách dělajíce, nikdy dřív

se ducha práci nenamáhali,

a nyní necvičenou pamět svou
tím k vaší svatbě kusem trýznili.

Thes. Ten chceme slyšet.

Phil. Ne tak, státný kníže!
 Vám nehodí se: slyšel jsem jej celý,
 a pranic na něm není, leč by vás
 ta jejich dobrá vůle bavila;
 neb, rozvlečený^{*)}, v paměť vpraven jest
 s ukrutnou trýzní, by se úsluha
 vám prokázala.

Thes. Slyšet chceš ten kus;
 neb nikdy nelze za zlé vážiti,
 co prostá mysl s úctou věnuje.
 Již přiveďte je! — Paní, sednětež.

(*Odejde Philostrates.*)

Hip. Nevídám ráda bídu stíženou
 ni horlivost, jež byne úsluhou.

Thes. Nic toho spatřit nemáš, drahá má.

Hip. Vždyť praví, že se v tom nic *neznají*.

Thes. Tím *uznaleji*, za „nic“ děkovat.
 Nám budiž rozkoší, tam vlídně *brát*,
 kde *přeborou*; co úcta ubohá
 poříditi nemůž', ohled šetrný
 dle snahy vezmiž, ne dle výsluhy.
 Kam jsem kdy přišel, veleí učení
 mne promyšleným vítat pozdravem
 si umínili; viděl jsem je pak,
 jak se tu chvěli, bledě hleděli,
 se zajíkali v prostřed promluvy,
 dusíce strachem hlasy cvičené,
 a posléz přetrhli řeč němou
 před dáním pozdravu. Přec, drahá, věř,
 jsem vybral pozdrav z toho mlčení;
 a ve skromnosti úcty bázlivé
 čtu tolikéž, co z mluvy žvástavé
 odvážně všetečného řečnění.
 Takž láska, prostnost, nesmělá svou řečí,
 i v mále převelkou mne mluvou vděčí.

*Vrátí se Philostrates.**Phil.* Ráčíte, kníže? Řečník připraven.*Thes.* Ať vstoupí již! (*Slavné zatroubení.*)*Vstoupí řečník.*

Řečn. „K obtíži jsme-li vám, to s dobrou vůlí jest. Však pomyslete si, že nejdem' urazit; my s dobrou vůlí jdem': a konec našich cest je v tom, že uměním cheem' sprostě prorazit. Považte, jsme tu jen pro vaši mrzutost; my od vás nechceme, bychom se líbili, náš úmysl je ten: „Ne vaše veselost, my přišli, byste již pokání činili.“ Jsou herci hótovi, a z jejich zjevení poznáte úplně, co vaše toužení.“

Thes. Ten chlápek nebere to příliš na vlas.

Lys. Jezdil na své řeči jako na divokém hříběti; neví, kde zastavit. A dobré naučení mravné, milostivý pane: „Ne jen že se mluví, ale jak správně se mluví.“

Hip. Věru, hrál na toho řečníka, jako dítě na píšťalku: měl hlas, ale žádný souhlas.

Thes. Řeč jeho byla řetěz pletený: nic nestrháno, všecko zmateno. —
Kdo přijde nyní?

*Vstoupí Pyramus a Thisbe. zeď, měsíček a lev
jakož v němé hře.³⁹⁾*

Řečn. „Snad, páni, divně jest vám ke hře hleděti; však divte se, než vám se pravdy zjeví věst. Ten muž je Pyramus, chcete-li věděti; to Thisbe spanilá, ba zajisté tak jest. Muž tady s pačokem a s hlinou znamená tu zeď, tu bídnou zeď, jež milé loučila,

štěrbou že dušinek těch ústa ztrápená
 (a jakýž také div ?) si šeptat musila.
 Zde mužem, při kterém lucerna, křoví, pes,
 měsíček představen; neb činím známo vám,
 že při měsíčku *tam* si přišli v lásky ples,
 kde Ninův náhrobek přál touhy zábavám.
 To zvíře strašlivé, jehožto jméno lev⁵⁰⁾,
 ach Thisbu upřímnou, jež přišla v noční jev,
 tak děsně zabhalo, že ztrnula jí krev:
 ta upustí svůj *plášť* — v ten útěk chvátavý —
jej tlamou poškvrní lev pokrvácenou.

V tom přijde Pyramus, ten jonák laskavý,
 a soudí Thisbu svou dle pláště vražděnou:
 i tasí krvavý, zlý meč v té hodině,
 jímž protkne prsa svá, jež mužně vířila.

A Thisbe, v moruší jež dlela křovině,
 meč jeho vyrvala, a v sebe mířila.

Ostatně měsíček, lev, zeď a milcové
 zde více povědí, co mluvní hercové.“

(*Odejdou řečník, Thisbe, lev a měsíček.*)

Thes. Podivil bych se, kdyby také lev mluvil.

Dem. Nebylo by, milostivý pane, divu, aby
 to lev učinil, když to tak mnoho oslů činí.

Zeď. „V tom kuse řečeném hned přihodí se teď,
 že jménem Rypák já zde představuji zeď,
 a to zeď takovou, kde pomýšlit se dá,
 že v sobě štěrbinu či puklý otvor má,
 skrz který Pyramus a Thisbe ve skrytu
 si často šeptali při lásky pocitu.

Ta hlína⁵¹⁾ s pačokem, i kámen znamená,
 že já jsem tato zeď, jak pravda vtělená;
 a v pravo, v levo zde je otvor zpukalý,
 by milci bázlivi skrz něj si šeptali.“

Thes. Možná-li žádat, aby hlína a chlupy
 lépe rozprávěly?

Dem. Nejtípnější to „oddělení“, jaké jsem kdy slyšel přednášet, milostivý pane!

Thes. Pyramus již tihne ke zdi; ticho!

Vstoupí Pyramus.

Pyram. „Ó noci škaredá! ó noci černavá!
ty, která vždycky jsi, když není jasný den,
ó noci, přeběda! ó noci bědavá!
mám strach, že Thisby mé slib není vyplněn. —
A ty, ó drahá zdi, ó zdi ty přemilá,
jež otců našich zde ach dělíš dědinu,
ó zdi ty předrahá, ó zdi ty spanilá,
přej. bych směl prohlídnout skrz tvoji škulinu!

(*Zed' drží prsty vzhůru.*)

Měj díky, dvorná zdi; stůj nebes ochranou! —
Co vidí oko mé? ach Thisbu nevidí!

Skrz tebe nevidím, zdi bídná, spásu svou;
buď proklet kámen tvůj, když tak mne ošidí!“

Thes. Měla by tuším zeď, kdežto je citlivá,
kletbu zas vrátit.

Pyram. I to ne, milost-pane, to nesmí. Jak
řeknu „mne ošidí“, mluví Thisbe; ona musí teď
vstoupit, a já ji musím skrze tu zeď vyčíhat.
Uvidíte, že to tak akorát dopadne, jak jsem vám
pravil. Tuhle jde.

Vstoupí Thisbe.

Thisb. „Ó zdi, ty slyšela's přechoť vzdechy mé,
že já s mým Pyramem jsme tebou loučeni;
jak často líbaly mé pysky třešňové
tvůj kámen, chlupama a hlinou sloučený!“

Pyram. „Hlas vidím nějaký, již půjdu k škulině,
bych číhal, zdali mé je slyšet Thisby tvář.

Ó Thisbe má!“

Thisb. „Toť myslím, že jsi ty, můj milý jedině.“

Pyram. „Ať myslíš cokoliv, jest miláčka to zář;
jak Limander⁵²⁾, též já ti věrnost zachovám.“

Thisb. „Já, jako Helena, do smrti setrvám.“

Pyram. „I Prokrus neměla té lásky Cafala.“

Thisb. „Jak on ji, jsem tě já vždy věrně
kochala.“

Pyram. „Líbej mne škulinou, jež ve zdi
proklené.“

Thisb. „Líbám jen škulinu, ne pysky milené.“

Pyram. „Zda přijdeš záhy tam, kde Nina
hrob svůj má?“

Thisb. „Ať živa, mrtva jsem, krok můj tě
vyhlelá.“

Zed. „Já dokonal, co měl jsem představovat vám;
a že to hotovo, já zed se na zpět dám.“

(*Odejdou zed, Pyramus a Thisb.*)

Thes. Nyní padla zed mezi sousedama.

Dem. Nejináč, milostivý pane, když jsou zdi
tak zaryté na poslouchání, ne na ostříhání.⁵³⁾

Hip. Toť už nejzmatenější nesmysl, jaký
jsem kdy slyšela.

Thes. I nejlepší toho druhu nejsou než stíny;
a i nejhorší nejsou o nic horší, když je obraz-
nost přilepšuje.⁵⁴⁾

Hip. Pak to *tvá* obraznost, ne *jejich*.

Thes. Jestliže hůř si je nevyobrazíme, než oni
sebe, mohou se považovati za výborné muže. Teď
přichází dvojí vzácná zvěř: měsíček a lev.

Vstoupí měsíček a lev.

Lev. „Vy paní, jichžto hruď hned jímá strašný
čas,

když myšku po zemi vidíte běhati,
snad chvítí budete a třást se v tento čas,
kde řváním divým lev se děsný rozkatí;

jen Švihlík truhlář jsem, to jistím velice,
ne krutý lev ⁵⁵⁾ či snad ta jeho samice:
neb kdybych já co lev se škorpit přišel sem,
to špatně bylo by s mým bídným životem.

Thes. Velmi působný *kruto-dravec* a také
svědomitý.

Dem. Nejkrotší *kruto-dravec*, jakého jsem
kdy viděl, milostivý pane.

Lys. Lev ten je pravá liška podle srdnatosti.

Thes. To věru, a husa podle chytrosti.

Dem. Ne tak, milostivý pane; nebo jeho srdna-
tost neodolá jeho chytrosti, a liška přec odolá huse.

Thes. A já jsem jist, že jeho chytrost neodolá
jeho srdnatosti; neboť husa neodolá lišce. Nu, po-
nechme to jeho chytrosti, a poslyšme nyní měsíček.

Měs. „Lucerna rohatý měsíček znamená;“ ...

Dem. Měl by ty rohy nosit na hlavě.

Thes. Již ho nepřibývá, a v úplném kole
není mu rohy vidět.

Měs. „Lucerna rohatý měsíček znamená;

já muž jsem v měsíci: ať vám to rozum dá!“

Thes. Toť již největší chyba ze všech, co
jich bylo. Muž by se měl strčit *do lucerny*; jakž
může jinakě býti muž *v měsíci*?

Dem. On tam nesmí, skrze svíčku; jen se
podívejte, ona se doutnáním již *horší!* ⁵⁶⁾

Hip. Toho měsíce mi až dost: přála bych,
aby ho již ubylo.

Thes. Dle skrovného světla jeho rozumu po-
dobá se, že je na schodku; avšak ze zdvořilosti
a z uznání musíme dobu jeho přechkat.

Lys. Tedy dál, měsíčku!

Měs. „Co bych vám ještě měl povědít, je jen to,
že ta lucerna jest měsíček, já že jsem muž v měsíci.
toto chrastí že je moje chrastí, a ten pes že je můj pes.“

Dem. Toť by to všecko mělo vězet v lucerně, když je to všecko v měsíci. Však ticho! tu přichází Thisbe.

Vstoupí Thisbe.

Thisb. „To starý Niny hrob. Kde miláček je můj?“

Lev. „Ó!“ (*Lev zařve. Thisbe uicče.*)

Dem. Dobře, lve, jsi řval!

This. Dobře's utíkala, Thisbe!

Hip. Dobře svítil's, měsíčku! — Na mou pravdu, ten měsíček svítí jak náleží způsobně.

(*Lev trhá Thisbin plášť a odejde.*)

This. Dobře, lve, jsi drehal.

Dem. A! tu přišel Pyramus!

Lys. A proto lev upláchl.

Vstoupí Pyramus.

Pyram. „Měsíčku, díky měj za slunečný svůj lesk, měj díky za tu svou tak jasně světlou zář; neb dobrý popřeje tvůj zlatý, stkvělý blesk, že doufám okusit své věrné Thisby tvář.

Stůj, brácho, hleď!

Ó běda teď!

ó žalost neblabá!

Co vidí zrak?

zda možná tak!

kachničko předrahá?!

Na plášti krev?

té škrvny zjev?

ó pojdte, Vzteklice!

Pryč, Sudky, cit!

stíhejte nit;

pleň, smrti štvaniče!!

This. Takový nárek a k tomu smrt drahé duše by mohly býti podle toho, že by člověka učinily zarmouceným.

Hip. Spíš bych svému srdci zlého žádala, než abych toho člověka nepolitovala.

Pyram. „Ach proč jen, přírodo, ty lvy jsi stvořila, že bídný zhanobil ten lev mi drahou mou, když *jest* — ne — *bývala* nad všechny spanilá, a v život zárila mi tváří veselou?!

Pojď, slzo, teč!

Již, tasen, meč

raň prsa Pyrama!

Aj v levo zde,

kde srdce vře: . . .

tak vítej, smrti má! —

Teď mrtev jsem,

teď skonal jsem,

duch k nebi přistane:

ó zhasni mi řeč!

měsíčku, uteč! —

Již *oči* — *ztrhané!*“

(*Umře. Odejde měsíček.*)

Dem. Ne ztrhané *oči*; toť jen eso s *jediným okem*; vždyť je jen samojediný.

Lys. Ba ani eso s tím *jediným okem*; neboť je už po něm, tedy není docela nic.

Thes. Pomocí felčara může se zpamatovat, a jakož jednooké eso být *osel*.⁵⁷⁾

Hip. Jakž to, že šel měsíček pryč, než se Thisbe vrátí a svého miláčka najde?

Thes. Ona ho najde při světle hvězdiček. — Tu přichází a její nářikání skončí ten kus.

Vstoupí Thisbe.

Hip. Nemusela by to, tuším, dělat dlouhé pro *takového* Pyrama: doufám, že to zkrátka vezme.

Dem. Prášek rozhodne na váze, kdo lepší, Pyramus či Thisbe: *takový* muž, chraň nás pánbůh! a *taková* žena, nedejž bože!

Lys. Již ho vyslídila svým líbezným očkem.

Dem. A již se dává do skučení, jako tu následuje:

Thisb. „Holoubku, spíš?
 či umřel's již?
 ó povstaň, Pyrame!
 Mluv! neslyšíš?
 či mrtev sníš?
 hrob kryje oči tvé!
 Pysk bělavý,
 nos třešňový,
 pryč tváře žlutěné; —
 ó plačte, milí!
 to oči byly
 jak ošlejev zelené!!
 Ó Sudice,
 sem pravice
 bledé, jak mléka svit!
 Krev buď vám přána,
 když ustříhána
 hedvábná jeho nit.
 Utichni řeč!
 ať věrný meč
 jde ubrodit mou hrud'
 A již se loučím,
 tak život končím:
 nuž, vále' světu buď!“ (Umře.)

Thes. Měsíček a lev zbyli, aby mrtvé pochovali.

Dem. Ano, a zeď též.

Klub. I ne, tak to není: zeď je sbořena, která ty jejich otce dělila. — Ráčíte se ještě podívat na epilog? či chcete slyšet tanec Bergomasků, který budou dva z nás provozovat? ⁵⁸)

Thes. Prosím vás, jen žádný epilog; nebo váš kus nepotřebuje žádné omluvy. Nic se omlouvat; nebo

kde herci všichni se zabili, tam netřeba kterého pohanět. Věru, kdyby ten, kdo to psal, byl Pyrama hrál a Thisbiným podvazkem se byl oběsil, byla by to roztomilá truchlohra bývala; a to vlastně také jest a převýborně se dávala. — Nuž tedy, ten váš tanec Bergomasků; epilog ať jde po svých! (*Tanec.*)

Thes. Železný jazyk půlnoci děl „dvanáct.“ —
 Již, milci, na lůžko! hned duchů čas.
 Strach mám, že jitro blízké prospíme
 tak, jako probděli jsme tuto noc.
 Hra, na pěst hloupá, dosti zklamala
 chod noci těžký. — Na lůžko již, milí!
 Necht' po čtrnácte dní, jak o slavnosti,
 ples noční veden s novou veselostí! (*Odejdou.*)

Výjev druhý.

Vstoupí Puk.

Puk. Ryčí lev teď zhladoven,
 skučí vlk na luny lesk;
 chrápe rolník unaven,
 zniknuv těžké práce všesk.
 Na krbu již doutná pal,
 kdežto sova skřekavá
 nemocného pudí v žal:
 v myslí on již rubáš má.
 Nyní noc vše jímá v sen;
 z hrobů zívných v tento čas
 duchů sbor zas vybaven,
 po hřbitově slavit kvas.
 My pak elfi [kteříž Noci
 trojné vozík sledujem',⁵⁹)
 bojíce se slunce moci
 temno jak sen stopujem']

plesáme teď. — Ani myš
neruš svatou domu říš!
S košťátkem já poslán sem,
u prahu zde smítat zem.

Vstoupí Oberon a Titanie se svým průvodem.

Ober. S kmitnou září domem spějte, —
ohárek teď snem si hová, — ⁶⁰⁾
v lehký skok se, elfi, dejte
jako ptáček lítá z křoví!
Za mým zpěvem začatým
pějte, s tancem křídlatým.

Tit. Strůjně zkoušen budiž zpěv,
souzvukem se slovojev!
Líbezně si rukou dejme,
místu zpěvem požehnejme!

(Zpěv a tanec.)

Ober. V domě tom až do svítání
choďte, elfi, bez ustání!
Svatební kde lůžko v kráse,
pojďme žehnat místo k spáse:
aby zplozený tam rod
stálého měl štěstí hod
Milých párek všecken troj
láskou se vždy věrnou spoj;
přírody pak porušení
při dítkách ať jejich není:
blizna i pysk zaječí,
škára — vše, co osvědčí
zrozením se zlé a děsné —
na dítky ať nepřiklesne.
Polní rosou svěcenou
každý elf krop cestu svou;
ať je tohož domu stan
mírem blahým požehnán:

ten vždy buď v něm ostražen,
s nimi *pán* též oblažen! —
Pryč! je čas,
minul kvas;
před jitem se sejdem' zas!

(*Odejdou Oberon, Titanie i průvod.*)

Puk. Od stínův co pochybeno,
tu buď myslí napraveno.
že jste s námi v spánku hráli,
v němž se vám ty zjevy zdály.
Ke hře slabé, prosté jen,
která byla pouhý *sen*,
raďte býti laskaví;
však se omyl napraví.
A jak jméno Puk mi dáno,
vzácné-li nám štěstí přáno,
že vám přízeň *syčet* nedá,
k *lepšímu* se všechno shledá:
nelže Puk, znát pravdy moc; —
a již dávám „dobrou noc“.

Ať práci tleskot osladí.

a Puk vám všechno nahradí. (*Odejde.*)

Připomenutí.

Vykladatelům se posud „nepodařilo“, dopátrati se nějakého pramene, z kteréhož by byl básník látku vzal k té „libovonné“ hře čarovné, kde protivy baječného světa duchův a hmotné skutečnosti jsou tak stkvělými barvami zobrazeny. Nelze pochybovati, že Shakespeare mimo svůj obyčej smyslnil celý děj sám v proudu přímého svémravu, jakož dále se domýšleti lze, že hru sepsal k oslavení sňatku některého mecenáše někde na panském statku. K jednotlivým hry osobám shledal Shakespeare nástinův ovšem v národních báchorkách, jako žily ve vypravování lidu a v písemných dle toho vzdělaných plodech. Čarovný pídimužný král *Oberon* přichází již před Shakespearem v pohádkách a balládách, jako zejména pověst „Auberon“ již ve 12. století ve Francouzsku rozšířena a v samostatné básnické působě hrdinských zpěvů (chansons de gestes) vzdělána byla, z čehož pak po rozličných změnách povstal prostonárodní román „Huon de Bourdeaux“, jež 1579 do anglického přeložil lord Berners. Též v dramatu „The Scottish historie of James the fourth“, jež sepsal Robert Greene (1560—92), král Oberon uveden. Královnu *Titanií* (teprva zde tak jmenovanou, jinak

prostonárodně Mab) nastínil již Chaucer v „The Wif of Bathes Tale“, v „Canterbury Tales“. *Puk* (Puck, sluba Oberonův hlavně k tomu, aby stíhal výtržné kousky Titaniny) se svými šprýmy líčen jest nejobširněji ve spisku „Robin Goodfellow, his mad pranks and merry jests“, zachovaném ve vydání od roku 1628, avšak, jako se soudí, již 40 let dříve tištěném a Shakespearovi známém, jenž jaksi spadá do drubu čtení o Zlatohlávku či Rybreoulovi a podobných. Že v rozpravě o kouzelné moci „*violky trojbarvé*“, na níž se osnova celého děje zakládá, užito jest víry lidu, samou věcí se jeví. Možná, že básníkovi tanula na mysli též některá místa z Ovidiových *Metamorphosí* (v anglickém překladě Golding-a), jakož na př. nelze neseznati podobnosti popisu roku záhubného 1594 (2. jedn.) s *Metamorph.* v. 474. O *Theseu* a *Hippolytě* vypravuje též Chaucer ve své „The Knightes Tale“ (v těchže „Canterbury Tales“): o *Pyramu* a *Thisbě* ve své „Legend of good women“; — všechny ostatní osoby, jakož i záplet a rozvoj celé hry, jsou zúplna od Shakespeara samorodně pojaty. — Hra sepsána buď roku 1594 samého, buď nedlouho po něm: soudí se tak z narážky na zpomenuou zkázu z lijákův a povodní (2. jedn.), jaká téhož roku Anglii skutečně zasáhla, ježto takové narážky působiti mohou jen tehda, když v nedlouhé době po události samé zpomínka se děje. Že hra již před rokem 1598 známa byla, vysvítá z toho, že Francis Meres ve své „*Palladis Tamia*“ 1598 se o ní zmiňuje. — Tiskem vyšel Sen poprvé roku 1600 ve dvojím čtvercovém vydání: první správnější vydal nakladatel Thomas Fisher, druhé, snad patisk, nakladatel James Roberts: z tohož posledního přešel s několika změnami do

foliového vydání sebraných dramát Shakespearových, pouze na jednání (ne ještě na výjevy) rozvržen. Text těchto tří základních vydání neliší se při Snu v tak veliké míře, jako při mnohých dramatech jiných. — Název dramatu *Midsummer-Night's Dream*, doslovně *Středoletní noci sen*, ukazuje na jistou noc, totiž noc před sv. Janem Křtitelem 24. června, kterýžto den jakožto největšího odzemí a letního slunobratu za střed léta se čítá. (Viz morav. národní legendu „*Maria a Alžběta*“ ve sbírce Sušilově 1853. I polský překlad arcibiskupa Hołowińského 1840 má „*Sen w wigilią ś. Jana.*“ Ruský překlad ve sborném spisu: *Литературный Вечеръ*, v Moskvě 1844, má pouze „*Čarovná noc*“, *Волшебная ночь*.) Jest to doba slavností a veselí netoliko lidem, jako učí národopis, nébrž i duchům, jako národní báje nesčíslným počtem svědčí. Noc ta měla velikou úlohu v říši čarovné. „*Otvíralo se tu nebe*“; celá příroda byla rozjařena; mocí slunce a otepleného vzduchu mohli lidé vystoupiti z mezi prostorných vzletem; ruch zvýšený jeví duchové vzduchu, vodní, podzemní, jakož tu ku př. (u Slováků a Srbů) víly měly největší moc nad člověkem. V tu hlavně „*posvátnou*“ noc řezán s keře kouzelný proutek se zvláštním zaříkáním a obřadem (prut *Ježibabin*, *Jedzibabin*); strásán zlatý květ s kapradí: načež sbírání čarovných bylin na ten rok skončeno. (Srov. J. J. Hanuše *Bajeslovný kalendář*; „*Svatojanské pověry národní*“ v *Časop. mus.* 1853; *Lumír* 1857 č. 27; *Štúr o národ. pís. slovan.*; *Czas* 1857 červen a j.) V tu noc byla valná schůze dábla a čarodějníc, nejslavnější sobotky, kdež od něho dostávaly na celý rok kouzelnou masť — k natírání sebe před svými vý-

lety — a prášek, jehož pomocí čarovaly. (Benediktin *A. Calmet* ve franc. spise *O zjevení duchův, o upírech v Uhrách, na Moravě, v Čechách, Slezsku, Polsku a t. d. Traité sur les apparitions des esprits etc.* 1749, 1751.) V tu noc svatojanským či vajanným ohněm, páleným k úctě vítězného slunce-boha, vládu od Lady přejímajícího, zároveň značeno, jaký obrat nastal v říši mocností čarovních. (Srov. v nordickém bajesloví, hod středověké slavený ke cti Baldurovi, bohu světla; natož vládl jeho slepý bratr Hödur, jenž jej byl zavraždil: čímž se značí nastalý sklon světla slunečného. Frithjof, III. XII.) Již tedy názvem dramatu napovídá básník, čeho zde očekávati, totiž slavnostné, co sen fantastické hry ve světě duchův i lidí; a bujarý, báchorkovitý chod děje rovněž, jako společné působení duchův, milencův a veselých jonáků k jednomu celku, vysvětliti se dá onou kouzelností, která jest příznakem tohož dne divuplného. — „Sen“ byl na Pražském divadle českém dáván poprvé dne 26. prosince 1855, pak opět 28. října 1860, 17. ledna 1866 atd. Viz Praž. Nov. 1855 č. 308; Čas 1860 č. 25; — srov. též mé články „Ignác Hołowiński o Snu v noci svatojanské“ v Praž. Nov. 1855 čísla 300—303 a v Lumíru 1855 č. 46.

Zbývá dotknouti o některých názvech, zejména z říše čarovné. Kdo zná rozdíl stvorů v bájích severo-germanských a slovanských, nezapře, jaká zde překladateli obtíž. Buď sluší těch názvů nechat nepřeložených (čímž na některých místech, zvláště při *deklamaci*, zamýšlený řeči dojem se přitlumuje), buď voliti názvy stvorů, v bajesloví našem přibliživě podobných. V rukopise ke dramatickému *provozování* volil jsem cestu druhou.

V něm předně *fairies* dáno na *víly*. Tož proto: *Fairy* (kterého zde Shakespeare užívá promíšeně s *elf*, *elves* ve smyslu totožném) též od jiných našich Shakespeara překladatelův již přeloženo na „víla“. Ba nadto, královna Mab v *Rom. a Jul.* 1, 4 a Titanie ve *Snu* jest jedna a táž osoba; nuž, kladla-li se onde královna Mab jakož ta, která vilám pomáhá při porodech (překlad „*Rom. a Jul.*“ 1861 píše „babička *Víl*“, a že její kočárek vyrobili koláři *Víl*): tož soudil jsem, že se dá přibliživě i říci „Titanie, královna nad vilami“ (queen of the fairies), a ježto Oberon jest jejím chotěm ve společné říši, tedy „king of the fairies“ též „král nad vilami“. V Srbsku „Lidé mluví o . . . čarovné Vile, která jímá jezdce mladé s koní“ (v básni „*Omer a Mejrima*“): i královna Mab koním hřívý cuchá, a „fairies“ odvádějí v noci koně jezdcům atd. Dále berou víly sobě dívky vyměněné: podobně má Titanie výměňátko 2. jedn. a „fairies“ kradou ku př. rekřtěňátka: isl. umskiptingar. Víly mají též u Slovanů za svatojanské noci nad lidmi přezvláštní moc: podobně i „fairies“ v našem dramatu. Víly tanc m smítají rosu: podobně „fairies, elves“; srov. *Veselé ženy Windsor.* 5, 5. str. 85. Nadto se podobalo, že *elves*, na jehož místě se od Shakespeara „fairies“ brává, má s *vilou* poněkud příbuzný kořen *lv*, *v-l*: srov. šved. *elf* = řeka, island. *elfa* = též řeka, a island. *álfr*, dán. *álfe* = genius, pak germ. *Elba* = vodní víla; a opět *vlna*, *Vltava*, *vlaji* se atd. (nepodobá se, že by se „elf“ táhlo k hebrejskému אֵלֶף *alúph* = připojený přítel, anebo אֵלֶפָה *éleph* = zkrocené zvíře, zkrocený *býk*, „so called from the god of the year in *bull's* form“, Douce). Slovo „fairy“

znamená v angl. „krásný, lepší“ a porovnává se s perským „peri“, pak s isl. a anglos. *fagr, faeger* = lesklý, a s řeck. *γαῖδός*: víly se též značí co mladé, krásné, lepé, ku př. u Srbů: *Вилы* je *свака ливена*. Jisté „víly vodní“ u Rusínů, majíce postavu sličnou asi jako sedmiletá děvčátka, „zasahují tím do říše slovanského pidimužstva“: i *fairies* a *elves* jsou *malinké* (*small*), a *Elf* vysvětleno kdys: „*sie gleichen schönen Kindern*“. Pak mívají *fairies* a *elves* také byt ve vodách; dle jiho-slovansk. mythu jsou (krom vodních) víly zbačne či oblokinja, a zemne: též v severo-germ. jsou *elfi* dle obydlí *Lios-alfar* = světlí v oblacích, a *Svart-alfar* = temní v pozemí. Konečně i lexikálně v českém již dáno *Elf* na „nižší vílu“. Kde toho žádal chod řeči, dáno „*fairy*“ adj. na „čarovný“, ku př. čarovný kníže, čarovný kraj. Navržený mně kdysi název „*duch*“ — jež bych již dle *Hołowiúského* byl mohl voliti, „*Oberon, król duchów*“, i dle ruského překladu *царъ духовъ* *) — viděl se mi býti příliš povšechný (ač jinak i zde promíšení jsou „*spirit, ghost, sbadow*“), protože v dramatu sbledati jest též *duchův* jiného druhu, ku př. *bludných, vracejících se na hřbitovy* (3, 2; 5, 2); leda že by se za dvoj-pohlavé „*elf*“ řeklo: *pididuch m., pididuška f.* Obslužným *elfům* dal jsem tehdáž přízev *bážlové*, podle čehož by „*elf*“ žensk. snad slouti mohla *bogyňka* (srov. polské přísloví „*bogińki go użegły*“). — Šibalský *Puk* přenesen byl v divadelním rukopise na prstonárodního *Šotka*. *Puk* (*pug, pouke*), náležející též do třídy čarovného

*) Při *Titanii* jest v ruském zase (podle *Fee*) *царница* *ѣей*; též obslužní *elfi* nazváni *ѣей*.

pidimužstva (srov. naše „pucek“ o dítěti, a šved. pojke, nizo-něm. pook = zakrnělý synek), bývá svým názvem co do kořene tažen k angl. „buck“ = kozel, goth. puke, island. púki, a vykládán co „fiend, devil“: tím by se ovšem sblížoval poněkud s našimi rarášky, kdyby naprosto jiné nebyly úkony těchto (rovněž jako skřítkův, zmokův): „trpaslíkem“ pak, nyní příliš obecným, neznačen tuším úplně stvor krajův čarovných. Nejbližším se mi Puk podobal Šotku, s kterým v skutku má některé společné výkony, ku př. točení mlýnku, škádlení děvčat i stařen, svádění pocestných (2, 1), vůbec rejdění (2, 3) atd.; srov. „le Drac“ ve Provencii. Nadto jest Puk totožný s *Goblin* (Hobgoblin), které příbuzno řeckému *ζόβαιος* = šibal (*ζοβαίεω* = žertem oklamati) a německému Kobold, znamená strůjce šelmovských kousků, jaký jest i Šotek. (Podobně ve Vesel. žen. Windsor. 5. 5.) Za druhý pak název jeho volen Kutek 2, 1; srov. prostonárodní „kutí Kutek; aneb sedí Kotek mezi sudy, pil by vína, neví kudy“. (Ve shodě se vším tím pokládáno pro *Goodfellow* za nejlepší „Dobrá Kopa“; v Pařížském angl. vydání Shakesp. 1838 jest slovo pod obrazem „Goodfellow“ přefrančeno na „bon diable“; francouzský překlad „Le songe d' une nuit du milieu de l' été, comédie; Paris 1732“, v prose, dává Pukovi přízvy „lutin, follet, joli lutin, bon luron“, jakož promíšené *fairies* a *elves* tam slovou *génies, sylphes, fées, a fairy kingdom royaume de féerie.*) K význakům Pukovým i toho dodati lze, že též v říši arabských „Džinů“ čili geniů, *دجين* džin. *جین* džín, (Korán. sura LXXII) jest druh, jemužto jméno „Ghûl“ *غول* t. j. duchové lesův a pouští, kteří zavádějí pocestné: srov. španělské *golo* t. j. člověk

čarami v jiného proměněný. — Že však to *přibližování* k slovan. bajesloví příliš odvážným se jednak soudilo, odstoupiv od názvů *víla* a *Šotek*, vrátil jsem se (v textu do *tisku* daném) ku ponechání jich při původním znění *elf* (pro ženské v českém *elfa*) a *Puk*. — — *Smug* přeloženo proto na „Švihlík“, že, jako soudím, ve slově „snug“ spočívá hlavní pojem „kdo se umí dobře přituliti“; srov. naše „snuji se“ = švihle se vinu. — *Leviáthan* (2, 2. stránka 19), od básníka vzaté za *mořskou* dravou netvoru vůbec, jest hebrejské לִיָּוִיָּתָן a znamená doslovně tolik, co „zvíře s mnohými otáčkami čili živok se kroužící“, animal tortuosum. Srov. Calmetův „*Dictionnaire historique, critique . . . et littéral de la Bible; Tome IV. page CXXIV.* V biblii slovo několikráte uvedeno jest, jako Job 3, 8. a 40, 20; Žalm 73 (74), 14. a 103 (104), 26; pak Izai. 27, 1., a míní se jím ostrovid čili krokodil, někdy drak, ještěr. Někteří pak, jako u př. Slezina (ve svém „*Commentarium in vetus et novum testamentum, Pragae 1770*“), za to mají, že slovo velrybu, *lailena, cete*, vyznačuje. Viz Thomsonovy „*Počasy*“ 1842 str. 198.

Poznamenání.

Str. 1. ¹⁾ „Mečem“; zvítěziv Theseus nad Amazonkami, a jav jejich královnu Hippolytu, jal též její srdce.

Str. 2. ²⁾ Dle nestejně interpunkce táhnou někteří *provided* (určený) k *death* (smrt), jiní k *law* (zákon): soudím, že druhé jest lepší dle čtení, jako je spořádali Johnson, Steevens, Reed, Malone, kladouce po *death* středník, a po *law* čárku (od čehož se uchyluje Delius).

Str. 3. ³⁾ Růže, v kapkách přepouštěná, plodem své libovůně déle svět blaží, než růže na trnu zvadlá.

Str. 6. ⁴⁾ K slavení jitra prvního máje [na vřelý dík za návrat krásnější doby, „k úctě jaré Vesny“] ubírala se mlád obojího pohlaví z měst a vesnic do lesa, odkud vezoue ověncený májový strom, domů se vracela ve slavném průvodě s hudbou, zpěvem atd. Ještě za Jindřicha VIII., Alžběty a Jakuba se ta slavnost v Anglii vůbec konala; leč potouchlá sekta Puritánských svatoušků ji stále víc a více zamezovala. Srov. „Večer tříkrálový“ 3, 4.

Str. 6. ⁵⁾ Dido, královna Karthaginská, rozžehla hranici k upálení sebe, když ji Aeneáš opustil. Vyčítá se zde Shakespearovi, jako namnoze jinde, anachronismus.

Str. 7. ⁶⁾ „Zrak váš mu hvězdou“ totiž průvodnou či polárnou, jako plavecům. — Dále „*vděk váš*“ dle čtení „*yours would I catch*“, které zajisté lepší jest, než „*your words*“ (řeč vaši); „*yours*“ pak se vztahuje k „*favour*“.

Str. 9. ⁷⁾ Delius přijal poukázku „Sednice v domě Kdouličkově“; jiná vydání mají „*A room in a cottage*“, což přiměřenější k *satyře* na poměry divadelních šosáků.

Str. 9 ⁸⁾ „*To grow to a point*“ vykládá se zde rozličně: nejlépe „*to come to the matter*“; smysl jest „pode toho rozdejte, co kdo má hrát.“

Str. 10. ⁹⁾ Na místě „*move storms*“ má Collier čtení „*move stones*“ = kameny obměkčím. — „*Budu si naříkat jen což děláš*“ (anebo: „*Budu si naříkat, a to jak!*“); ač se takto vůbec vykládá, připouští mnoho-významné

measure snad také výklad „budu si naříkat ve *verších*“? (totiž v tak hlučně - bombastických, jako hned nato přicházejí. Srov. 3, 1: „ve verších po osmi“ atd.) Následující verše citované jsou významná parodie na bombast divadelních kusův tehdejší doby.

Str. 10. ¹⁰) Že předsudek považoval za potupné, aby se na staro - anglickém jevišti ženské obíraly uměním dramatickým, dávaly se jejich úlohy od hochův. Downes ve svém „*Roseius Anglicanus*“ na př. dotýká, jak výtečný byl Kynaston v úlohách ženských. — Nošení laryvy bylo tehdáž u ženských obyčejné, zvláště při návštěvách divadla: mnohé stránky ve starších komediích dají se jen tím vysvětliti. Srovn. „*Rom. a Jul.*“ 1, 1: „ty šťastné laryvy“ atd.

Str. 12. ¹¹) Francouzská „koruna“ má dvojí smysl: francouzský „zlatý peníz“ a „lebka od příjice plechatá“, *corona Veneris*; ke druhému smyslu pojí se slova hned následující, zejména dvojsmyslné „*bare-faced*“ = v tváři nezahalený“ a „nestoudný.“ Srov. „*Veta za vetu*“ 1, 2: „od Francouzův přistřížený aksamít“. Býval způsob, fousy barviti; srov. komedii „*Ram Alley*“ 1611. — Dále „*mili* od města“ t. j. anglickou.

Str. 12. ¹²) Vlastně „ať tetivy na luku drží či se potrhají“; anglické, od lukostřelců pocházející pořekadlo má týž smysl, jako naše zde kladené.

Str. 13. ¹³) Kola na pažité zelenější (od růstu jistých hub, jakož pýchavek aneb kuřátek bílých čili kozích brad pocházející): jejich svěžejší zelenost dle víry lidu má čarovný původ, že zde elfi, víly, v noci tančili. „*Viz Veselé ženy Winds.*“ 5, 5: „To kolo znač se zelenějším“. Srov. „*Bouře*“ 5, 1., kde Prospero připomíná zelené kroužky. Služebný elf zde rosou naznamenává takové kruhy, aby Titania je měla napřed uchystané ku plesu. Srov. sbírání rosy od alchymistů, Živa 1853 str. 179. — Prvosěnky, v livreji zlaté s blankami rudými (*Cymb.* 2, 2) činíce družnou stráž královně Titanii, porovnány s tělesnou stráží král. Alžběty, jež dle prvního zřízení za Jindřicha VIII. byla sestavena z 50 šlechtických jinochů v těchž barvách.

Str. 14 ¹⁴) Elfy a víly dle báje kradou dívky výměnou (*umskipti*, island. vyměnění): takž učinila i Titania [čili královna Mab v „*Rom. a Jul.*“ 1, 4., kde jí připsán i ten výkon, že elfám, vilám, pomáhá ku porodu].

Str. 14. ¹⁵⁾ Delius se mylí, maje za to, že *quern* zde as tolik, co *churn* či *kern* = máselnice, tlukačka; čemuž odporuje, že o té řeč teprva jest v řádku následujícím. Míjí se zde patrně *mlýnek* ruční. Srov.: „Dívky mu postavovaly miskou mléka, aby jim prý za to *mlél* slad a horčici“; tak má Reginald Scott, otec anglické filosofie, ve svém „*Discovery of witchcraft*“ (Odhalení čarodějstva) 1584, kteráž kniha, že v pochybu brala moc čarodějnic, od „vědecké“ kommisie k upálení odsouzena. — Dolejí „klisny řehtáním,“ srov. „můra či noční klisna“ Lear 3, 4.

Str. 14. ¹⁶⁾ Do sladkého piva teplého dávalo se cukru a koření, těž pečených jablek s topinkou: tedy to jaksi „*kvas*“; jakož podobné místo v „Rom. a Jul.“ 3, 5., kde na slova kojnína „Nesmím snad mluvit?“ dí Kapulet: „Při *kmotřím kvasu* spusťte rozum svůj, || zde nám ho netřeba.“

Str. 15. ¹⁷⁾ Zde vlastně není výjev nový [také u př. nekladen ve vydání dle Colliera 1843]: ponechal jsem ho pro srovnalost v citátech, ježto text ve *větším* počtu vydání tak rozdělen.

Str. 15. ¹⁸⁾ Shakesp. píše Perigenia; dle Plutarcha v „Životě Theseově“ vlastně Perigúne, *Περγύνη*, deera krutého po Isthmu lupiče, jehož jméno Sinnis; s ní měl Theseus syna Melanippa.

Str. 16. ¹⁹⁾ Ne tak kuželkám jako spíše hře na dámu [vrhcáby] i našemu mlýnku se nejvíce blíží anglická hra zvaná *nine men's morris* čili *merils*; při té pastevcům oblíbené hře udělají se do země, do pažitů, jamky během čtverhranu, na kterém se devíti kameny hraje. Ty jamky nyní bahnem zanešeny. — Také hned nato při „strůjných cestkách“ míjí se, jako Steevens dí, hra hochů, kde po klikatých na pažitě vyšlapauých cestkách dle jistých pravidel se pobíhá (nyní zvaná *running the figure of eight*).

Str. 16. ²⁰⁾ Krásněji dle Tyrwhitta místo *chin* (brada) čísti *thin* (řidký), totiž o *řidkých* vlasech *staré Zimy*; či mysliti, že chtěl básník Zimě klásti na hlavu věnec i na *bradu*? Svědčí k tomu podobné místo v „Richardu II.“ 3, 2: „Bělovousáči . . . své ozbrojili lebky *vyřídle*“ atd.

Str. 18. ²¹⁾ Kvítkem, osnovu hry činícím, míjí se *viola tricolor*, violka trojbarvá, či violka trojice, naše

maceška, sirotka, mající korunku rozdílně barvenou: jeden či dva lístky purpurové. V anglickém jejím názvu *love-in-idleness* skrytý a k *lásce* se vztahující význam dobře se dá napodobiti naším „*srdečný květ*“, jako se maceška u nás též nazývá [srov. „*srdečné koření*“]. — Někteří chtějí, že „*královská vestálka*“ jest královna Alžběta, jako svrchu „*mořská panna*“ královna Skotská, Maria Stuartka, což již Ritson vyvrátil. — S obsahem Oberonových slov zde srov. tyrolské „*sälige Fräwlen*.“

Str. 19. ²³⁾ V orig. *adamant*, což bylo u starých jméno hromadné šesti drahých kamenů: vykládá se zde na magnet. Srovnej, co dí Eduard Fenton ve svých „*Tajemstvích a divech přírody*“ Lond. 1569: „*Máme druh adamantu, jenž tělo tak mocně k sobě táhne, že dvou osob ústa pevně spojití a člověku srdce vytáhnouti může.*“

Str. 29. ²³⁾ Totiž po osmi a šesti slabikách, jakýž rozměr ovšem ku „*prologu*“ méně se hodil. Jako již prvé, jest i zde mnohá narážka na skutečnost za doby básníkovy. — „*Po lopatě*“, *effect* [Klubko převrací *defect*].

Str. 29. ²⁴⁾ Narážka na příběh podobný u přítomnosti královny Alžběty, jako se nachází ve staré sbírce „*Merry passages and jeasts*“ [Veselé příběhy a šprýmy]; též W. Scott jej uvádí v rom. „*Kenilworth*.“

Str. 30. ²⁵⁾ Jakož v originálu kladeno podřeknutí *disfigure* místo *figure*: skrývá naše „*potvořiti*“ hříčku „*tvůřiti po někom* či *napodobiti*“ a „*tvůřiti šeredně*.“

Str. 31. ²⁶⁾ V orig. hříčka ve slově *Jew*: jest totiž *jew*, za příčinou rýmu zkráceného, místo *jewel* = *klenot*,“ kdežto, velkým písmenem psáno, znamená tolik co *Žid*. V českém vzato *židlo* ve smyslu „*pramen, zřídlo*“. — Dále: oslí hlava, srov. Appulejův román o člověku proměněném v osla učarováním.

Str. 32. ²⁷⁾ Ve zpěvu [náležejícím ke druhu improvizovaných, jako zmínka na konec „*Večera tříkrálového*“] naráží se na podobnost názvů *cuckoo* = „*kukačka*“, a *cuckold* = „*rohatý manžel*.“ K tomu se pak Klubkovo podotknutí pojí, majíc ten smysl: Jakž pak by mohl rohatý manžel odporovati kukačce, která ma *tak* [t. j. „*aby ženě necekl*“] zpívá?

Str. 34. ²⁸⁾ Soudím, že vykladatelé jsou na omylu, když praví, že „*I cry . . . mercy*“ znamená tolik, co

„I beg . . . pardon“ [„Prosím za odpuštění“]; sluší bráti zde *mercy* po smyslu franc. jako žádá humor, i v našem „poníženě děkuju“ spočívající: jest v celé řeči patrná satyra na liehé dvorné poklony.

Str. 34. ²⁹) Vykládá se zde *patience* též „znám do-
bře vaše *příbuzenstvo*“ [přízeň]; soudím, že zde smysl „trpění“ na svém místě jest ve srovnalosti s následujícím „sešupala“ (*devoured*).

Str. 40. ³⁰) Totiž *hvězd*; k naznačení kruhu volívá Shak. obraz písmene *O*, jako u př. v „Jindřichu V.“ na začátek, „Chorus“, o divadle okrouhlém, a v „Ant. a Kleop.“ 5, 2 o zeměkruhu; poněkud dvojsmyslně v „Rom. a Jul.“ 3, 3 v ústech kojné k Romeovi: „Proč byste klesal v *O!* tak hluboké?“ Srov. vydání Shakespearových dramát „by Ayscough“, Lond. 1807.

Str. 42. ³¹) Obraz je vzat od stromu, jehož rato-
lesti jsou ovocem svěslé.

Str. 43. ³²) Assonance „láska“ „páska“ volena ke tlu-
močení slovní hříčky „*lov'd*“ [miloval] a *left* [opustil].
Srov: „Rom. a Jul.“ 2, 1.

Str. 44. ³³) Soudím, že se mýlí vykladatelé [též
Delius], kteří berou *canker-blossom* ve smyslu passiv-
ním „ty červem pokažený květe!“ Následující *thief*
svědčí, že *canker* sluší bráti aktivně, a že substantivum
složeno v ten způsob, jako u nás „kazi-svět, kazi-mír,
trati-vod“; ital. fa-legname, porta-mantello: franc. gard-
bois, gard champêtre, mont-jus, porte-voix; angl. make-
bate, make-peace atd.

Str. 44. ³⁴) „Tyčko“ podobalo se zde býti srovná-
lejší s duchem naší mluvy [co vztyčeno vůbec]; dle
orig. doslovně „Mluv, máje líčená“ [totiž: májový strome
líčený]! V řeči spočívá příhana.

Str. 45. ³⁵) *Úpor* [polygonum aviculare] jinak „rde-
sen ptačí“, Vogelküoterich, Wegetritt; o něm byla víra
lidu, že svařen v nápoji má *noc*, *překaziti* zrůst dítek
a vůbec živočichů.

Str. 47. ³⁶) Vůz noci tažen od draků; viz poznám.
59, pak druhý díl „Jindřicha VI.“ 4, 1; a „Cymb.“
2, 2. — Doleji „na křížatkách“: míní se samovrazi,
kteří se pochovávali na rozcestí: „v proudech“ pohro-
bené jsou duše těch, kteří si život vzali skočením
do vody.

Str. 47. ³⁷⁾ Milenec *Auróry* [Zory], lovec Cephalus, provázen býval na honech od Oberona; protož Oberon nemusí jako jiní duchové ukvapiti před slunce *východem* [před zorou].

Str. 50. ³⁸⁾ Tlumočníci brávají slova *The man shall have his mare again* ve smyslu „Muž zas klisnu dostane“; soudím však, že v celku se hodí přeložiti zde *man* na „čerta,“ tropicky o zlém manželu [dle výkladu: „*man* in low and jocular language every other being, as the *devil*“], rovněž pak *mare* na „diblici“; neboť *mare* bývá „a sort of *imp, or daemon*,“ české *můra* [srov. druhý díl „Jindřicha IV.“ 2, 1 „like the *mare*“].

Str. 52. ³⁹⁾ V orig. zde vlastně psáno *Pavučinka*. ne *Hrachový květ*; má se za to, že se básník zde zmýlil [leďa že by byl Klubkovi úmyslně ehtěl to spletení jmen v ústa vložit]. — Doleji: „kde se tluče na kleště hnátém.“ Místo „*let 's have the tongs and the bones*“ vykládá se nestejně: od jedněch na „drndačku“ čili „bžundačku“, pak na „drndačku s píšťalkou“, ano na „hudbu, která proniká tuk a kosti“; od jiných jen povšechně a nejasně na „vesnickou muziku.“ Ještě jinak se za to má, že ta slova nenáležejí Klubkovi do úst, nébrž toliko hereckou poukázku činí, která by náležela do závorky. Ježto jsou *tongs* „kleště“ a *bones* „kosti,“ soudím, že Klubko na myslí míti může způsob, jakým se dělává kocičina, — též vůbec hudbu směšně bídnu; v posledním případě dalo by se překladem též říci: „ať je nějaká šumařská“.

Str. 53. ⁴⁰⁾ Steevens má za to, že básníku zde na myslí jest vitex *agnus castus*, angl. *chaste tree* [drmek obecný, drmek chvojka], jehož mocí se ruší kouzlo, prvé „srdečným květem“ či violkou trojbarvou spůsobené.

Str. 54. ⁴¹⁾ Čtení *prosperity* [již 2. jedn., výj. 2.: „požehnal prospěchem“] má více důvodnosti, než *posterity*.

Str. 54. ⁴²⁾ Týž obřad, jako svrchu 1, 1 [poznám. 4 ke str. 6.]. Není na závadu, že děj hry padá do června: známoť, že podobné slavnosti bajeslovné nespádaly úsečně k určité době (*the precise time of the action*. Farmer), jako zde zejména slaven návrat krásnější doby *vůbec*. — Dále „pusťte je“ dle čtení *let them go*, které lepší jest než pouhé *go!* [jděte!]

Str. 56. ⁴²⁾ „Po Valentinu“; dle pověsti, že na sv. Valentinu [14. února] počíná ptactvo se pojímati. Dle zvyku lidu volena v ten den družstva jinochů a dívek (*Valentines*), jaksi přenešením staro-římských Luperkalií na svátek křesťanský. Srov. „Svatojanské kmotrstvo“ v Sardinii; Slovenské Nov. 1859 č. 56.

Str. 58. ⁴⁴⁾ Dle Theobaldova čtení „I shall sing it *after death*“, což, soudím, že jest více drastické a také s deklamací Pyramovou 5, 1 „Teď mrtev jsem, teď skonal jsem“ se shoduje. Jiná vydání mají *at her death* [„po její smrti“], totiž až Thisbe skonalá [ano Payne-Collier má výslovně *at Thisbe's death*].

Str. 60. ⁴⁵⁾ Brává se zde *preferred* podřeknutím za *performed*; jinak se vykládá „náš kus je *předložen*“ totiž knížeti.

Str. 63. ⁴⁶⁾ V boji Centaurů a Lapithů vynikl Herkules, jenž byl Theseovi blíže příbuzen, dle Plutarcha [v Životě Theseově]. — Dále „pěvec z Thracie,“ totiž Orpheus.

Str. 63. ⁴⁷⁾ Dle čtení „wonderous *strange*,“ ku podivu *neobyčejný*, které, jako soudím, zcela jest přirozené, aniž třeba místo toho čísti *seething* „*vřelý* sníh,“ aneb *black* „*černý* sníh.“

Str. 64. ⁴⁸⁾ *Strech'd* brává se jakož náležející k *intents*, že totiž jejich dobrá vůle jako na skřipec natažena tou prací; přirozeněji však brátí to ellipticky ku *play*, tím více, že *strech'd* spojeno s *conn'd* spojkou *and*.

Str. 65. ⁴⁹⁾ Na staro-anglickém divadle předstupovali herci předběžně jakož němé osoby, děj naznačující posuňky, než brátí počali. Srov. „Hamlet“ 3, 2., pak „Mnoho povyku“ 2, 3., „Perikles,“ začátek 2. jedn.

Str. 66. ⁵⁰⁾ Některá vydání mají *hight by name*, čímž by mezi samými rýmy byl jediný řádek nerýmovaný; protož Theobald a po něm jiní kladou *by name hight* [což činí rým ke dvěma následujícíím *night* a *affright*; protož i v českém trojí rým].

Str. 66. ⁵¹⁾ Zde rozličná vydání rozličně kladou buď *loam* buď *lime*; volil jsem význam „hlína“ ve srovnalosti s místem hned následujícíím „hlína a chlupy“ a s hořejším místem „Muž tady s pačokem a hlinou znamená“, ježto se zde zajisté lepenice míní.

Str. 68. ⁵²⁾ „Limander“ místo Leander [totiž: jako sebe Leander a Hero milovali]. Podobně dále „Cafal a Prokrus“ místo Cephalus a Prokris, jichžto věrná k sobě láska dala na př. látku již ke staré zpěvohře francouzské „Cephale et Procris,“ slova sepsal Duche, hudbu složila Mlle. de la Guerre, 1694.

Str. 68. ⁵³⁾ Vykladatelé zde hledají narážky na pří- sloví, že zed' či stěna „má uši“ [srov. za dveřmi po- slouchati]; dle mínění mého jest smysl místa: zdi jsou dle pořekadla zaryté na to, aby *poslouchaly* řeč [kdežto by vlastně *brániti* měly sluchačům]; když se tedy zed' tak zarputile [wilful] do poslouchání řeči obou milují- cích zabrala, padla, obměkčena jejich strážní.

Str. 68. ⁵⁴⁾ Zde řeč o hercích vůbec; totiž: I nej- lépe provedené úlohy nejsou než stíny skutečnosti; a protož ani nejhorší nejsou tak naprosto špatné, když divákova obraznost doplňuje, čeho se nedostáva.

Str. 69. ⁵⁵⁾ Dle běžného čtení *a lion fell* „lev krutý“, při čemž [po Shakespearově způsobu psání] sluší při- myslet předchozí disjunkci: „I am *neither*“ co doplněk k následující *nor*. Payne - Collier čte as méně podle pravdy *a lion's fell* bez přimyšleného *neither*: „vězte, že já, jistý Svihlík truhlář, jsem [toliko] *lvi kůže*, nikoli lvi samice.“ — Hned nato s „mým bídným životem“, totiž: kdybych sem přišel co skutečný lev, byla by po mně veta; neboť by mne zde dorazili. Nesoudím, že by *on my life* dle Deliova domnění se bráti mohlo ve smyslu „dokládám se života.“

Str. 69. ⁵⁶⁾ V orig. *snuff* znamená „tlení, doutnání knotu“ [hřib, vozher čili žužel na knotě), a zároveň „hněv, zlost“; v našem *horší* spočívá zde tedy smysl „svíce doutnáním se *zhoršuje*“ a „svíce doutnáním svou *zlobu* jeví.“

Str. 71. ⁵⁷⁾ Tato dle příchuti Shakespearova věku poněkud hledaná slovní hříčka opírá se výrazy svými o hru v kostky; rozmluvci ji zakládají na stejnoznělost slova *die* = „umřítí“ a „více ok na kostce“, pak na stejnozvuká *ace* „eso čili jedno oko na kostce“ a *ass* „osel“; srov. *mat*, zmatený. — Doleji ve mnohých vy- dáních scházejí slova „Takový muž, chraň nás pánbůh! a taková žena, nedejž bože!“; příčina jest, že ve folio- vém vydání ta slova vynechána jsou, nepochybně cen-

sorovým vyškrtáním, ježto Jakub I. zapověděl na divadle užívatí slova „bůh.“ Viz „Richard II.“ 2, 1. pozn. 23 ke str. 34.

Str. 72. ⁵⁸⁾ Bergomaskové [v originálu Bergomask, vlastně Bergamaskové], sedlský lid z okolí města „Bergamo“ v Lombardsku, pro své nářečí [lingua rustica] a své spůsoby činili stálou osobu směšnou na divadle italském, a jejich tance považovány za fraškovité. Srov. „Mouřeninský tanec“ 1. máje atd. „Jindř. V.“ 2, 3.

Str. 73. ⁵⁹⁾ T. j. provázíme spřežení „bohyně noci troj-tvaré i troj-korunované“; Hekate, Luna, tak nazvána netoliko v „As you like it“ 3, 2., nébrž již u Virgil. „tergamina“, u Ovid. „triceps“; — *τρικέφαλος* atd. Srov. její spřežení [nočních draků v „Cymbelinu“ 2, 2 a ve druhém dílu „Jindřicha VI.“ 4, 1].

Str. 74. ⁶⁰⁾ Ježto Mendelssohn - Bartholdy známou stkvělou hudbu složil dle počtu slabik ve překladě Schleglově, lze slova pod nápěv, aby byla srovnalá, u provozování podložiti takto: „S kmitnou září domem spějte, || když ohárek snu hová, || v lehký skok se, elfi, dejte || jako ptáček ze křoví. || A za zpěvy začatými || pějte, s tanci křídlatými“. — Dále: žehnání a kropení: srov. „Veselé ženy Windsor.“ 5, 5; též Erbenovu „Kytici“ 1853, str. 134. 141. — Pysk zaječí, srov. „Lear“ 3, 4.

Stránka 1.: „Vstoupí Theseus, Hyppolyta“, oprav „Hyppolyta“.

BS Bible. O.T. Psalms. Czech.
1425 1890
C9 Zaltar klementinsky
1890

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 12 05 09 002 1